

TRAGEDIA VEACURILOR

Ellen G. White

Marea luptă dintre Hristos și Satana

Ediția a 12-a, traducere revizuită.

© 2012 – Editura Viață și Sănătate
București, România.
Toate drepturile rezervate.

Textele biblice au fost preluate din
Biblia, sau Sfânta Scriptură.

© 2010 – Asociația Biblică Română
„Casa Bibliei”.
Toate drepturile rezervate.

ISBN 978-973-101-514-9

BOOKLAND

Cărțile Editurii Viață și Sănătate pot fi achiziționate prin rețeaua națională de librării **Sola Scriptura**. Adresa librăriei din orașul tău poate fi găsită la www.viataisanatate.ro/librarii

Pentru comenzi prin poștă sau agenți de vânzare contactați

Editura Viață și Sănătate

telefon: 021 323 00 20, 0740 10 10 34

fax: 021 323 00 40

E-mail: comenzi@viataisanatate.ro

Site: www.viataisanatate.ro

Cartea **Tragedia veacurilor** poate fi accesată online pe www.carteanului.ro

Cuprins

Introducere

1. Distrugerea Ierusalimului
2. Persecuțiile din primele secole
3. O epocă de întuneric spiritual
4. Valdenzii
5. John Wycliffe
6. Hus și Ieronim
7. Separarea lui Luther de Roma
8. Luther înaintea Dietei
9. Reformatorul elvețian
10. Progresul reformei în Germania
11. Protestul principilor
12. Reforma în Franța
13. În Țările de Jos și în Scandinavia
14. Reformatorii englezi de mai târziu
15. Biblia și Revoluția Franceză
16. Părinții peregrini
17. Vestitorii diminetii
18. Un reformator american
19. Lumină prin întuneric
20. O mare redeșteptare religioasă
21. O avertizare respinsă
22. Profetii împlinite
23. Ce este Sanctuarul?
24. În Locul Preasfânt
25. Legea imuabilă a lui Dumnezeu
26. O reformă necesară
27. Redeșteptări moderne
28. În fața raportului vieții
29. Originea răului
30. Ostilitatea dintre om și Satana
31. Îngerii lui Dumnezeu și spiritele rele
32. Capcanele lui Satana

[33. Prima mare înșelăciune](#)

[34. Spiritismul](#)

[35. Libertatea de conștiință – în pericol](#)

[36. Iminentul conflict](#)

[37. Scripturile, apărarea noastră](#)

[38. Ultima avertizare](#)

[39. Criza finală](#)

[40. Eliberarea poporului lui Dumnezeu](#)

[41. Devastarea Pământului](#)

[42. Sfârșitul mării lupte](#)

[Apendice](#)

Introducere

Înainte de intrarea păcatului în lume, Adam se bucura de comuniune directă cu Creatorul său, dar, de când omul s-a despărțit de Dumnezeu prin neascultare, omenirea a pierdut acest înalt privilegiu. Prin Planul de Mântuire însă a fost deschisă o cale prin care locuitorii Pământului pot să aibă iarăși legătură cu Cerul. Dumnezeu a comunicat cu oamenii prin Duhul Său și, prin descoperirile date slujitorilor Săi aleși, lumii i-a fost oferită lumină divină. „Oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt” (2Petru 1:21).

În timpul primilor 2.500 de ani din istoria omenirii n-a existat revelație scrisă. Cei care fuseseră învățați de Dumnezeu le-au comunicat cunoștințele lor altora, și acestea au fost transmise din tată în fiu, de-a lungul generațiilor. Pregătirea Cuvântului scris a început pe timpul lui Moise. Descoperirile inspirate au fost apoi adunate într-o carte inspirată. Acest proces a continuat de-a lungul unei perioade de 1.600 de ani – de la Moise, istoricul creației și al Legii, până la Ioan, cel care a consemnat cele mai sublime adevăruri ale Evangheliei.

Biblia Îl indică pe Dumnezeu ca autor al ei, totuși ea a fost scrisă de mâini omenești; în stilul variat al diferitelor ei cărți, ea prezintă particularitățile scriitorilor respectivi. Adevărurile ei sunt toate „insuflate de Dumnezeu” (2Timotei 3:16), totuși sunt exprimate în cuvinte omenești. Cel Infinit a revărsat lumină, prin Duhul Sfânt, în mintea și inima slujitorilor Săi. El a dat vise, viziuni, simboluri și cifre, iar cei cărora le-a fost revelat adevărul în felul acesta au exprimat gândul în limbaj omenesc.

Cele Zece Porunci au fost rostite de Însuși Dumnezeu și au fost scrise cu mâna Sa. Ele sunt de natură divină, nu umană. Biblia, exprimând adevărurile date de Dumnezeu în limbaj omenesc, prezintă o unire a divinului cu umanul. O asemenea unire a existat și în natura lui Hristos, care a fost în același timp Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului. Astfel, ceea ce a fost adevărat despre Hristos este adevărat și despre Biblie: „Cuvântul S-a făcut trup și a locuit printre noi” (Ioan 1:14).

Scrise în epoci diferite, de oameni care se deosebeau mult în ce privește rangul și ocupația, înzestrarea intelectuală și spirituală, cărțile Bibliei prezintă o mare varietate stilistică, precum și o mare diversitate de subiecte abordate. Diferenții ei scriitori au folosit diferite forme de exprimare, adesea același adevăr fiind mai clar prezentat de unul decât de altul. Deoarece același subiect este tratat sub aspecte și raporturi variate, cititorului superficial, neatent sau cu prejudecăți poate să-i pară că există o nepotrivire sau o contradicție acolo unde cercetătorul atent și respectuos, cu o înțelegere mai clară, vede

armonia care există în profunzime.

Întrucât este prezentat prin intermediul mai multor tipuri de persoane, adevărul este dezvăluit în variatele lui aspecte. Un scriitor este mai puternic impresionat de o anumită latură a subiectului, sesizând acele puncte care sunt în armonie cu experiența lui sau cu puterea lui de înțelegere și apreciere; altul reține o latură diferită și fiecare, sub călăuzirea Duhului Sfânt, prezintă ceea ce i-a impresionat mai puternic mintea – un aspect distinct al adevărului la fiecare scriitor, însă o armonie perfectă între toți. Adevărurile astfel revelate se unesc pentru a forma un tot desăvârșit, adaptat pentru a răspunde nevoilor oamenilor în toate împrejurările și experiențele vieții.

Lui Dumnezeu I-a făcut plăcere să comunice lumii adevărul Său prin intermediul oamenilor și El Însuși, prin Duhul Său cel Sfânt, i-a pregătit și i-a înzestrat să facă această lucrare. El le-a îndrumat mintea să aleagă ce să vorbească și ce să scrie. Deși le-a fost încredințată unor vase de lut, comoara își are originea în ceruri. Deși este transmisă prin exprimarea imperfectă a limbii omenești, mărturia este a lui Dumnezeu, iar copilul ascultător și credincios al lui Dumnezeu vede în ea slava unei puteri divine pline de har și de adevăr.

Dumnezeu, în Cuvântul Său, le-a încredințat oamenilor cunoștințele necesare pentru mântuire. Sfintele Scripturi trebuie să fie acceptate ca o revelație infailibilă, autorizată, a voinței Sale. Ele reprezintă standardul pentru caracter, descoperitorul doctrinelor și testul experienței. „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună” (2Timotei 3:16,17).

Totuși faptul că Dumnezeu le-a dezvăluit voia Sa oamenilor prin Cuvântul Său n-a făcut inutilă prezența și călăuzirea continuă a Duhului Sfânt. Dimpotrivă, Duhul a fost promis de Mântuitorul nostru slujitorilor Săi, ca să descopere Cuvântul, să ilumineze și să aplice învățăturile lui. Deoarece Duhul lui Dumnezeu a inspirat Biblia, este imposibil ca învățătura Duhului să fie vreodată contrară aceleia a Cuvântului.

Duhul n-a fost dat – și nici nu va putea fi vreodată revărsat – ca să înlocuiască Biblia, căci Scripturile declară clar că standardul pentru verificarea tuturor doctrinelor și practicilor este Cuvântul lui Dumnezeu. Apostolul Ioan spune: „Preaiubiților, să nu dați crezare oricărui duh, ci să cercetați duhurile dacă sunt de la Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți proroci mincinoși” (1Ioan 4:1). Iar Isaia declară: „«La lege și la mărturie!» Căci, dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta” (Isaia 8:20).

O mare dezonoare este adusă asupra acțiunii Duhului Sfânt din cauza abaterilor unei categorii de oameni care, pretinzând că sunt iluminați de El, susțin că nu mai au nevoie de îndrumarea Cuvântului lui Dumnezeu. Ei sunt conduși de impresii pe care le consideră vocea lui Dumnezeu în suflet. Dar duhul care îi conduce nu este Duhul lui Dumnezeu. Ghidarea după impresii și neglijarea Scripturilor duc doar la confuzie,

amăgire și ruină, servind numai la avansarea planurilor lui Satana. Deoarece lucrarea Duhului Sfânt este de o importanță vitală pentru biserica lui Hristos, unul dintre planurile lui Satana este acela ca, prin devierea extremiștilor și fanaticilor, să arunce dispreț asupra intervenției Duhului și să-i facă pe copiii lui Dumnezeu să neglijeze această sursă de putere, pe care Însuși Domnul nostru le-a pus-o la dispoziție.

Potrivit Cuvântului lui Dumnezeu, Duhul Sfânt urma să-și continue lucrarea în toată dispensațiunea Evangheliei. De-a lungul secolelor în care au fost date scripturile Vechiului și Noului Testament, Duhul Sfânt n-a încetat să transmită lumină anumitor persoane, pe lângă descoperirile care aveau să fie încorporate în canonul sacru. Însăși Biblia ne descrie cum, prin Duhul Sfânt, oamenii au primit avertizări, muștrări, sfaturi și îndrumări în probleme care nu aveau nicio legătură cu transmiterea Scripturilor. Sunt menționați profeți din diferite epoci ale căror cuvinte n-au fost consemnate în scris niciodată. În același fel, după închiderea canonului Scripturii, Duhul Sfânt urma să-și continue lucrarea de a-i ilumina, a-i avertiza și a-i încuraja pe copiii lui Dumnezeu.

Iisus le-a promis ucenicilor Săi: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în numele Meu, vă va învăța toate lucrurile și vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu.” „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul; (...) și vă va descoperi lucrurile viitoare” (Ioan 14:26; 16:13). Scriptura exprimă clar faptul că aceste făgăduințe, departe de a fi limitate la zilele apostolilor, se extind asupra bisericii lui Hristos din toate timpurile. Mântuitorul i-a asigurat pe urmașii Săi: „Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28:20). Iar Pavel declară că darurile și manifestările Duhului au fost date bisericii „pentru desăvârșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui Hristos” (Efeseni 4:12,13).

Pentru credincioșii din Efes, apostolul Pavel se ruga astfel: „Și mă rog ca Dumnezeul Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea un duh de înțelepciune și de descoperire în cunoașterea Lui și să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeți care este nădejdea chemării Lui, care este bogăția slavei moștenirii Lui în sfinți și care este, față de noi, credincioșii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui” (Efeseni 1:17-19). Binecuvântarea pe care Pavel o cerea insistent pentru biserica din Efes era acțiunea Duhului Sfânt de iluminare a minții și de dezvăluire a lucrurilor adânci din Cuvântul Sfânt al lui Dumnezeu.

După minunata manifestare a Duhului Sfânt din Ziua Cincizecimii, Petru i-a îndemnat pe oameni să se pocăiască și să se boteze în numele lui Hristos, pentru iertarea păcatelor, zicând: „Pocăiți-vă, și fiecare din voi să fie botezat în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul Sfântului Duh. Căci făgăduința aceasta este pentru voi, pentru copiii voștri și pentru toți cei ce sunt departe acum, în oricât de

mare număr îi va chema Domnul Dumnezeu nostru” (Faptele 2:38,39).

În legătură directă cu scenele marii zile a lui Dumnezeu, Domnul a promis, prin profetul Ioel, o manifestare deosebită a Duhului Său (Ioel 2:28). Această profeție s-a împlinit parțial prin revărsarea Duhului Sfânt în Ziua Cincizecimii, dar va ajunge la împlinirea completă prin manifestarea harului divin care va însoți încheierea lucrării Evangheliei.

Marea luptă dintre bine și rău va crește în intensitate până la sfârșitul timpului. Mânia lui Satana s-a manifestat împotriva bisericii lui Hristos de-a lungul istoriei, dar Dumnezeu Și-a revărsat harul și Duhul asupra copiilor Săi pentru a-i întări, astfel încât să reziste puterii lui Satana. Când li s-au încredințat misiunea de a duce lumii Evanghelia și de a o scrie pentru toate generațiile viitoare, apostolii lui Hristos au fost înzestrați cu lumină de la Duhul Sfânt. Pe măsură ce biserica se apropie de eliberarea finală, Satana va acționa cu putere mai mare. „Diavolul s-a coborât la voi, cuprins de o mânie mare, fiindcă știe că are puțină vreme” (Apocalipsa 12:12). El va lucra „cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase” (2Tesaloniceni 2:9). Acel geniu, care fusese cândva primul între îngerii lui Dumnezeu, de 6.000 de ani se concentrează exclusiv asupra acțiunii de amăgire și distrugere. Toate adâncimile capacităților satanice, toată subtilitatea pe care Satana și-a însușit-o și toată cruzimea pe care a dezvoltat-o în timpul acestor bătălii de secole vor fi îndreptate împotriva poporului lui Dumnezeu în conflictul final. În acest timp de pericol, urmașii lui Hristos trebuie să avertizeze lumea despre a doua venire a Domnului, pentru ca, la venirea Sa, un popor să fie pregătit să stea în picioare înaintea Lui, „fără prihană, fără vină și în pace” (2Petru 3:14). Biserica are nevoie să fie în mod special înzestrată cu har și putere divină și astăzi, ca și în zilele apostolilor.

Prin iluminarea Duhului Sfânt, scenele conflictului îndelungat dintre bine și rău i-au fost descoperite scriitoarei acestor pagini. Din timp în timp, mi s-a permis să privesc desfășurarea în diferite epoci a marii lupte dintre Hristos, Prințul vieții, Autorul mântuirii noastre, și Satana, prințul răului, autorul păcatului, primul călcător al Legii sfinte a lui Dumnezeu. Ostilitatea lui Satana față de Hristos s-a manifestat și față de urmașii Săi. În toată istoria se găsesc urmele aceleiași uri față de principiile Legii lui Dumnezeu, ale aceleiași metode prin care eroarea este făcută să treacă drept adevăr, prin care Legea lui Dumnezeu este înlocuită de legi omenești și prin care oamenii sunt făcuți să se închine ființei create în loc să se închine Creatorului. Eforturile lui Satana de a reprezenta greșit caracterul lui Dumnezeu, de a-i face pe oameni să adopte o concepție falsă despre Creator și să-L privească mai degrabă cu teamă și ură decât cu iubire, eforturile lui de a îndepărta Legea divină, determinându-i pe oameni să se considere liberi de obligația de a asculta de cerințele ei, și persecutarea celor care au îndrăznit să se opună înșelăciunilor lui au fost continuate cu fermitate în toate timpurile. Le putem găsi în istoria patriarhilor, a profeților, a apostolilor, a martirilor și a reformatorilor.

În marele conflict final, Satana va folosi aceleași metode, va manifesta același spirit și va urmări același scop ca și în secolele precedente. Ce s-a întâmplat în trecut se va repeta, cu deosebirea că lupta viitoare va fi caracterizată de o intensitate atât de mare, cum lumea n-a mai văzut niciodată. Minciunile lui Satana vor fi și mai subtile, atacurile și mai hotărâte. Dacă ar fi cu puțință, i-ar înșela chiar și pe cei aleși (Marcu 13:22).

Când Duhul lui Dumnezeu mi-a făcut cunoscut marile adevăruri ale Cuvântului Său și scenele trecutului și ale viitorului, am fost îndemnată să prezint și altora ceea ce îmi fusese descoperit, și anume să redau istoria conflictului din secolele trecute și să o prezint în așa manieră încât să scot în evidență lupta viitoare care se apropie rapid. Având în vedere acest scop, m-am străduit să selectez și să grupez evenimentele din istoria bisericii în așa fel încât să prezint marile adevăruri etalon date lumii în diferite perioade și care au provocat mânia lui Satana și ostilitatea unei biserici iubitoare de lume, dar care au fost apărate de cei care „nu și-au iubit viața chiar până la moarte” (Apocalipsa 12:11).

În capitolele următoare, vedem o prefigurare a conflictului care ne așteaptă în viitor. Privindu-le prin prisma Cuvântului lui Dumnezeu și iluminați de Duhul Sfânt, vedem intențiile celui rău și pericolele pe care trebuie să le evite cei care vor fi găsiți „fără vină” înaintea Domnului, la venirea Sa.

Marile evenimente care au marcat progresul reformei în secolele trecute sunt fapte istorice bine cunoscute și unanim recunoscute de lumea protestantă, sunt fapte pe care nimeni nu poate să le conteste. Având în vedere scopul acestei cărți și concizia care trebuie urmărită, am prezentat această istorie pe scurt, faptele fiind concentrate atât cât să permită o înțelegere corectă a semnificației lor. În unele cazuri în care un istoric a grupat evenimentele astfel încât să permită o privire sintetică și cuprinzătoare asupra subiectului sau a rezumat amănunțele într-un mod convenabil, au fost citate cuvintele lui, dar, în alte cazuri, numele autorului nu a fost menționat, întrucât citatele nu sunt date cu scopul de a-l considera pe acel scriitor ca o autoritate, ci pentru că relatarea lui permite o prezentare simplă și convingătoare a subiectului. Pentru prezentarea experienței și a concepțiilor celor care promovează reforma contemporană, au fost folosite în același fel lucrările publicate de aceștia.

Cartea de față nu are atât de mult scopul să prezinte adevăruri noi despre luptele din trecut, cât să scoată în evidență faptele și principiile care au legătură cu evenimentele viitoare. Totuși, privite ca o parte a conflictului dintre forțele luminii și cele ale întunericului, toate aceste consemnări ale trecutului au o nouă semnificație – prin ele se proiectează o lumină asupra viitorului, luminând calea celor care, asemenea reformatorilor din secolele trecute, vor fi chemați să dea mărturie „din pricina Cuvântului lui Dumnezeu și din pricina mărturiei lui Iisus Hristos” (Apocalipsa 1:9), cu riscul pierderii tuturor bunurilor pământești.

Scopul acestei cărți este să dezvăluie scenele marii lupte dintre adevăr și minciună, înșelăciunile lui Satana și mijloacele prin care i se poate rezista cu succes, să prezinte o soluție satisfăcătoare pentru marea problemă a răului, aruncând asupra originii și a sorții finale a păcatului o lumină care să scoată pe deplin în evidență dreptatea și iubirea lui Dumnezeu în modul în care procedează cu ființele create de El, precum și să arate natura eternă și sfântă a Legii Sale. Rugăciunea sinceră a scriitoarei este ca, prin influența acestei cărți, oamenii să fie eliberați de puterea întunericului și să aibă „parte de moștenirea sfinților în lumină” (Coloseni 1:12), pentru gloria Aceluia care ne-a iubit și S-a dat pe Sine pentru noi.

Capitolul 1

Distrugerea Ierusalimului

De pe creasta Muntelui Măslinilor, Iisus privea Ierusalimul. Scena care se desfășura înaintea Lui era plăcută și liniștită. Era timpul Sărbătorii Paștelui și copiii lui Iacov se adunaseră acolo din toate părțile pentru a participa la marea sărbătoare națională. În mijlocul grădinilor, viilor, pe coastele înverzite, presărate cu corturile pelerinilor, se înălțau colinele în terase, palatele impunătoare și fortărețele masive ale capitalei lui Israel. Fiica Sionului părea să spună în mândria ei: „Șed ca împărăteasă și nu voi ști ce este tânguirea” (Apocalipsa 18:7). Era la fel de atrăgătoare și de sigură de favoarea Cerului ca atunci când, cu secole în urmă, cântărețul regal psalmodia: „Frumoasă înălțime, bucuria întregului pământ este muntele Sionului..., cetatea marelui Împărat” (Psalmii 48:2). În prim-plan se aflau clădirile mărețe ale Templului. Razele soarelui care apunea luminau albul ca de zăpadă al zidurilor lui de marmură și se reflectau pe poarta de aur, pe turn și pe ornamentele acoperișului. Templul, „întruparea frumuseții desăvârșite” (Psalmii 50:2), stătea ca mândrie a națiunii iudaice. Care copil al lui Israel putea să privească scena aceasta fără un simțământ de bucurie și admirație? Dar mintea lui Iisus era preocupată de cu totul alte gânduri. „Când S-a apropiat de cetate și a văzut-o, Iisus a plâns pentru ea” (Luca 19:41). În mijlocul bucuriei generale a intrării triumfale, în timp ce erau fluturate ramuri de palmier, în timp ce osanale vesele trezeau ecourile colinelor și mii de glasuri îl declarau Împărat, Răscumpărătorul lumii era copleșit de o tristețe neașteptată și misterioasă. El, Fiul lui Dumnezeu, Cel care fusese promis lui Israel, Cel a cărui putere învinsese moartea și îi chemase din mormânt pe prizonierii ei, era în lacrimi nu din cauza unei întristări obișnuite, ci a unei agonii intense, nestăvilite.

Lacrimile nu erau pentru Sine, deși știa bine calea pe care picioarele Sale urmau s-o urce. Înaintea Lui era Ghetsimani, scena apropiatei Sale agonii. Se vedea și Poarta Oilor, prin care timp de secole fuseseră conduse animalele pentru jertfă și care urma să se deschidă pentru El, când avea să fie adus „ca un miel pe care-l duci la măcelărie” (Isaia 53:7). Nu departe era Golgota, locul răstignirii. Pe calea pe care Hristos avea să calce curând, urma să cadă groaza unui întuneric dens, în timp ce El trebuia să Se aducă pe Sine jertfă pentru păcat. Cu toate acestea, nu gândul la aceste scene arunca umbră asupra Lui în acest ceas de bucurie. Nu presimțirea chinului Său supraomenesc întuneca acest spirit neegoist. El plângea pentru miile de oameni din Ierusalim sortiți pieirii, plângea din cauza orbirii și a nepocăinței celor pe care venise să-i binecuvânteze și să-i salveze.

În fața ochilor Lui se desfășura istoria de peste o mie de ani a favorii deosebite a lui

Dumnezeu și a grijii Sale ocrotitoare manifestate față de poporul ales. Acolo era Muntele Moria, unde fiul făgăduinței, o victimă care nu se împotrivi, fusese legat de altar ca simbol al jertfirii Fiului lui Dumnezeu. Acolo i-a fost confirmat părintelui celor credincioși legământul binecuvântării, glorioasa făgăduință mesianică (Geneza 22:9,16-18). Acolo, flăcările jertfei care s-au înălțat către cer din aria lui Ornan îndepărtaseră sabia îngerului nimicitor (1Cronici 21) – simbol potrivit al jertfei Mântuitorului și al mijlocirii Sale pentru oamenii vinovați. Ierusalimul fusese onorat de Dumnezeu mai mult decât orice loc de pe pământ. Domnul „a ales Sionul, l-a dorit ca locuință a Lui” (Psalmii 132:13). Acolo, timp de veacuri, sfinții profeți își rostiseră mesajele lor de avertizare. Acolo, preoții își legănaseră cădelnițele, iar norul de tămâie se înălțase, împreună cu rugăciunile închinătorilor, înaintea lui Dumnezeu. Acolo, sângele mieilor înjunghiați fusese oferit zilnic, arătând în viitor către Mielul lui Dumnezeu. Acolo, Iehova Își descoperise prezența în norul de slavă, deasupra tronului milei. Acolo, se sprijinise capătul acelei scări misterioase care unea pământul cu cerul (Geneza 28:12; Ioan 1:51), acea scară pe care îngerii lui Dumnezeu coborau și urcau și care deschidea lumii calea către Locul Preasfânt. Dacă Israel, ca popor, ar fi rămas credincios față de Cer, Ierusalimul ar fi rămas pentru totdeauna alesul Domnului (Ieremia 17:21-25). Dar istoria acestui popor favorizat n-a fost decât un raport al apostaziei și al răzvrătirii. El s-a împotrivit harului ceresc, a abuzat de privilegiile lui și a disprețuit ocaziile pe care le-a avut.

Deși israeliții „și-au bătut joc de trimișii lui Dumnezeu, l-au nesocotit cuvintele și au râs de prorocii Lui” (2Cronici 36:16), El S-a manifestat față de ei ca „un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie” (Exodul 34:6); în ciuda respingerilor repetate, îndurarea Sa a continuat să insiste pe lângă ei. Cu o iubire mai îndurătoare decât a unui tată pentru fiul său, Dumnezeu le dăduse „din vreme trimișilor Săi însărcinarea să-i înștiințeze, căci voia să cruțe pe poporul Său și locașul Său” (2Cronici 36:15). Când musturarea, implorarea și certarea n-au mai avut efect, El le-a trimis cel mai bun dar al Cerului. Mai mult chiar, El a revărsat tot cerul în acest singur dar.

Însuși Fiul lui Dumnezeu a fost trimis să mijlocească pentru cetatea nepocăită. Hristos a fost Cel care a scos Israelul, ca pe o vie bună, din Egipt (Psalmii 80:8). Mâna Sa îi alungase pe păgâni dinaintea lui. El sădise această vie „pe o câmpie foarte mănoasă” (Isaia 5:1). Grijă Sa ocrotitoare o împrejmuise. Slujitorii Săi fuseseră trimiși să o cultive. „Ce aș mai fi putut face viei Mele”, exclamă El, „și n-am făcut?” (Isaia 5:1-4). Deși, când aștepta să facă struguri buni, rodise struguri sălbatici, El a venit personal la via Sa cu speranța arzătoare că a dat roade și că, poate, o va salva de la distrugere. Și-a săpat via, a curățat-o și a îngrijit-o. A fost neobosit în eforturile Sale de a salva via pe care El Însuși o sădise.

Timp de trei ani, Domnul luminii și al slavei umblase în mijlocul poporului Său. El „umbla din loc în loc, făcea bine și vindeca pe toți cei ce erau apăsați de Diavolul”, tămăduind pe cei cu inima zdrobită, eliberându-i pe captivi, redând vederea orbilor, făcându-i pe ologi să meargă și pe cei surzi să audă, curățându-i pe leproși, înviindu-i pe morți și predicându-le săracilor Evanghelia (Faptele 10:38; Luca 4:18; Matei 11:5). Chemarea plină de har le-a fost adresată deopotrivă tuturor: „Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă” (Matei 11:28).

Deși au răsplătit binele cu rău și iubirea Sa cu ură (Psalmii 109:5), El Și-a urmărit neclintit misiunea plină de îndurare. Cei care au căutat harul Său nu au fost respinși niciodată. Călător fără casă, având zilnic parte de dispreț și de lipsuri, a trăit pentru a sluji nevoilor oamenilor și a le alina durerile, invitându-i să primească darul vieții. Valurile de îndurare, respinse de acele inimi îndărătnice, se reîntorceau într-un torent mai puternic de iubire compătimitoare, fără seamăn. Dar Israel a întors spatele celui mai bun Prieten și singurului său Ajutor. Implorările iubirii Sale fuseseră disprețuite, sfaturile Sale – respinse, avertismentele Sale – luate în râs.

Ceasul speranței și al iertării trecea în grabă, cupa mâniei îndelung amânate a lui Dumnezeu era aproape plină. Norul care se adunase de-a lungul secolelor de apostazie și răzvrătire, încărcat de nenorociri, era gata să se reverse peste un popor vinovat; iar Singurul care putea să-l salveze de la soarta sa inevitabilă fusese disprețuit, insultat, renegat și curând urma să fie răstignit. Când Hristos avea să atârne pe crucea Golgotei, timpul lui Israel ca popor favorizat și binecuvântat de Dumnezeu urma să se sfârșească. Pierderea chiar și a unui singur suflet este o nenorocire care cântărește infinit mai mult decât câștigurile și comorile lumii întregi; dar, când Hristos privea asupra Ierusalimului, înaintea Lui se afla soarta unei cetăți întregi, a unei națiuni întregi – acea cetate și acea națiune care fuseseră odinioară alese de Dumnezeu, comoara Sa deosebită.

Profeții deplânseseră apostazia lui Israel și dezastrea teribile prin care fuseseră pedepsite păcatele lui. Ieremia dorise ca ochii să-i fie un izvor de lacrimi ca să-i plângă zi și noapte pe cei uciși ai fiicei poporului său, turma Domnului care era dusă în robie (Ieremia 9:1; 13:17). Cât de mare trebuie să fi fost atunci durerea Aceluia a cărui privire profetică cuprindea nu ani, ci secole! El îl vedea pe îngerul nimicitor cu sabia ridicată împotriva cetății care fusese atât de mult timp locuința lui Iehova. De pe culmea Muntelui Măslinilor, chiar din locul ocupat mai târziu de Titus și armata sa, El privea dincolo de vale, la curțile și porticurile sfinte și, cu ochii întunecați de lacrimi, vedea, într-o perspectivă înspăimântătoare, zidurile înconjurată de oștile străine. Auzea zgomotul pașilor armatelor mărșăluind la război. Auzea glasul mamelor și al copiilor strigând după pâine în cetatea asediată. Vedea casa ei sfântă și frumoasă, palatele și turnurile ei pradă flăcărilor și, în locul în care stăteau ele odinioară, doar un morman de ruine fumegânde.

Privind de-a lungul secolelor, vedea poporul legământului împrăștiat în toate țările „ca niște naufragiați pe un țărm pustiu”. În această pedeapsă temporară, gata să cadă peste locuitorii Ierusalimului, El vedea doar prima înghițitură din cupa mâniei pe care ei trebuia să o bea până la fund, la judecata finală. Mila divină și iubirea fierbinte și-au găsit expresia în cuvintele îndurerate: „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am vrut să strâng pe copiii tăi cum își strânge găina puii sub aripi, și n-ați vrut!” O, dacă tu, popor favorizat mai presus de oricare altul, ai fi cunoscut timpul cercetării tale și lucrurile care puteau să-ți dea pacea! Am oprit îngerul dreptății, te-am chemat la pocăință, dar zadarnic. Tu nu i-ai refuzat și nu i-ai respins doar pe slujitori, pe trimiși și pe profeți, ci pe Sfântul lui Israel, Răscumpărătorul tău. Dacă ești distrus, tu singur porți răspunderea. „Și nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viața!” (Matei 23:37; Ioan 5:40).

Hristos vedea în Ierusalim simbolul unei lumi împietrite în necredință și răzvrătire, grăbindu-se să primească pedepsele lui Dumnezeu. Nenorocirile omenirii căzute, apăsându-i pe suflet, I-au smuls de pe buze acel strigăt nespus de amar. El vedea istoria păcatului scrisă în mizeria umană, cu lacrimi și sânge. Inima Sa era mișcată de o milă infinită pentru cei nenorociți și îndurerați de pe pământ; ardea de dorința de a-i despovăra pe toți. Dar nici chiar mâna Sa nu putea să întoarcă valul nenorocirilor omenești; numai puțini urmau să caute singurul Izvor de ajutor. El era gata să-și dea sufletul la moarte pentru a le aduce mântuirea, dar puțini urmau să vină la El ca să aibă viață.

Maiestatea cerului, în lacrimi! Fiul Dumnezeului nemărginit, tulburat în duhul Său, încovoiat de chin sufletec! Scena a umplut tot cerul de uimire, iar nouă ne arată păcătoșenia nespus de mare a păcatului, ne arată cât de greu este chiar pentru Puterea Infinită să-l scape pe cel vinovat de urmările călcării Legii lui Dumnezeu. Privind către generația din urmă, Iisus a văzut lumea cuprinsă de o amăgire asemănătoare cu aceea care a dus la distrugerea Ierusalimului. Marele păcat al iudeilor a fost renegarea lui Hristos; marele păcat al lumii creștine va fi renegarea Legii lui Dumnezeu, temelia guvernării Sale în cer și pe pământ. Preceptele lui Iehova vor fi disprețuite și nesocotite. Milioane de oameni aflați în robia păcatului, sclavi ai lui Satana, sortiți să sufere moartea a doua, vor refuza să asculte de cuvintele adevărului în ziua cercetării lor. Teribilă orbire! Ciudată rătăcire!

Cu două zile înainte de Paște, când plecase pentru ultima dată din Templu, după ce denunțase fățărnicia conducătorilor iudei, Hristos a ieșit din nou cu ucenicii Săi pe Muntele Măslinilor și S-a așezat cu ei pe coasta înverzită care avea vedere spre cetate. S-a uitat încă o dată lung la zidurile, turnurile și palatele ei. A privit încă o dată Templul în splendoarea lui orbitoare – o diademă a frumuseții care încorona muntele cel sfânt.

Cu o mie de ani înainte, psalmistul preamărise îndurarea lui Dumnezeu față de Israel,

care făcuse din Casa lui sfântă locuința Sa: „Cortul Lui este în Salem și locuința Lui, în Sion.” El „a ales seminția lui Iuda, Muntele Sionului, pe care-l iubește. Și-a zidit sfântul locaș ca cerurile de înalt” (Psalmii 76:2; 78:68,69). Primul Templu fusese înălțat în perioada cea mai prosperă a istoriei lui Israel. Împăratul David strânsese vaste comori pentru scopul acesta, iar planurile pentru construcție au fost făcute prin inspirație divină (1Cronici 28:12,19). Solomon, cel mai înțelept dintre monarhii lui Israel, a dus la bun sfârșit lucrarea. Templul acesta era cea mai măreață clădire pe care o văzuse lumea vreodată. Cu toate acestea, Domnul declarase prin profetul Hagai cu privire la cel de-al doilea Templu: „Slava acestei Case din urmă va fi mai mare decât a celei dintâi.” „Voi clătina toate neamurile și Dorința tuturor popoarelor va veni; și voi umple de slavă Casa aceasta, zice Domnul oștirilor” (Hagai 2:9,7, trad. engl.).

După distrugerea lui de către Nebucadnețar, Templul a fost reconstruit, într-o țară pustie și aproape nelocuită, cu aproape cinci sute de ani înainte de nașterea lui Hristos, de către un popor care se întorsese dintr-o robie de o viață întreagă. Printre cei întorși, se aflau bătrâni care văzuseră slava Templului lui Solomon și care au plâns la punerea temeliei noii clădiri, deoarece ea urma să fie cu mult inferioară celei dintâi. Sentimentul care predomina este descris de profet cu intensitate: „Cine a mai rămas între voi din cei ce au văzut Casa aceasta în slava ei dintâi? Și cum o vedeți acum? Așa cum este, nu pare ea ca un nimic în ochii voștri?” (Hagai 2:3; Ezra 3:12) Atunci s-a făcut promisiunea că slava acestei Case de pe urmă trebuia să fie mai mare decât a celei dintâi.

Al doilea Templu însă nu l-a egalat pe primul în măreție; nici nu a fost sfințit prin acele semne vizibile ale prezenței divine care s-au manifestat la primul Templu. Nu a fost nicio manifestare de putere supranaturală pentru a marca consacrarea lui. Niciun nor de slavă nu s-a văzut umplând Sanctuarul nou-înălțat. Nici foc din cer n-a coborât pentru a mistui jertfa de pe altar. Șechina nu mai exista între heruvimi, în Locul Preasfânt; chivotul, scaunul harului și tablele mărturiei nu se mai găseau acolo. Nicio voce nu s-a auzit din cer ca să-i comunice preotului voia lui Iehova.

Iudeii se străduiseră zadarnic, timp de secole, să arate modul în care s-a împlinit făgăduința lui Dumnezeu dată prin Hagai, dar mândria și necredința le-a orbit mintea față de adevăratul înțeles al cuvintelor profetului. Templul al doilea nu a fost onorat cu norul slavei lui Iehova, ci cu prezența vie a Aceluia în care locuia trupește toată plinătatea Dumnezeirii, care era Dumnezeu Însuși, manifestat în trup. „Dorința tuturor popoarelor” venise într-adevăr în Templul Său, când Omul din Nazaret învăța și vindeca în curțile sfinte. Prin prezența lui Hristos, și numai prin aceasta, al doilea Templu îl întrecea în slavă pe primul. Dar Israel respinsese Darul oferit de Cer. Slava a dispărut pentru totdeauna din templu în ziua în care umilul Învățător a ieșit prin poarta lui de aur. Cuvintele Mântuitorului: „Iată că vi se lasă casa pustie” s-au împlinit atunci (Matei 23:38).

Prezicerea lui Hristos cu privire la distrugerea Templului îi umpluse de teamă și de uimire pe ucenici, și ei doreau să înțeleagă mai deplin sensul cuvintelor Sale. Bogăție, muncă și iscusință arhitectonică fuseseră investite timp de peste patruzeci de ani pentru a-i spori splendoarea. Irod cel Mare risipise pentru el atât bogățiile romane, cât și comori iudaice și chiar conducătorul imperiului îl îmbogățise cu darurile sale. Blocuri masive de marmură albă, de dimensiuni aproape fabuloase, trimise de la Roma pentru acest scop, făceau parte din structura lui. În legătură cu acestea, ucenicii I-au atras atenția Domnului lor, zicând: „Uită-Te ce pietre și ce zidiri!” (Marcu 13:1).

La auzul acestor cuvinte, Iisus le-a dat răspunsul solemn și surprinzător: „Adevărat vă spun că nu va rămâne aici piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată” (Matei 24:2).

Ucenicii asociau distrugerea Ierusalimului cu evenimentele venirii personale a lui Hristos într-o slavă trecătoare, pentru a lua tronul imperiului universal, pentru a-i pedepsi pe iudeii nepocăiți și pentru a elibera națiunea de jugul roman. Domnul le spusese că va veni a doua oară. De aceea, atunci când El a menționat judecățile care aveau să cadă asupra Ierusalimului, ei s-au gândit la acea venire și, când s-au adunat în jurul Mântuitorului pe Muntele Măslinilor, au întrebat: „Când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?” (versetul 3)

Hristos, în mila Sa, a ascuns viitorul de ucenici. Dacă ar fi înțeles pe deplin, la momentul acela, cele două evenimente înspăimântătoare – suferințele și moartea Mântuitorului și distrugerea cetății și a Templului lor –, ei ar fi fost copleșiți de spaimă. Hristos le-a dat o schiță a evenimentelor importante care urmau să aibă loc înainte de încheierea timpului. Cuvintele Sale n-au fost înțelese pe deplin atunci, însă înțelesul lor urma să fie descoperit pe măsură ce poporul Său avea nevoie de învățătura dată în ele. Profeția pe care El a rostit-o avea o dublă aplicație – în timp ce prevestea distrugerea Ierusalimului, ea prefigura, de asemenea, grozăviile zilei celei mari de pe urmă.

Iisus le-a dezvăluit ucenicilor atenți judecățile care urmau să cadă asupra Israelului apostat și, în special, pedeapsa care va veni peste el din cauza renegării și răstignirii lui Mesia. Semne evidente aveau să preceadă apogeul înfricoșător. Ceasul îngrozitor urma să vină pe neașteptate și repede. Mântuitorul i-a avertizat pe urmașii Săi: „De aceea, când veți vedea «urâciunea pustiirii», despre care a vorbit prorocul Daniel, «așezată în Locul Sfânt» – cine citește să înțeleagă! –, atunci cei ce vor fi în Iudeea să fugă la munți” (Matei 24:15,16; Luca 21:20,21). Când steagurile idolatre ale romanilor aveau să fie înălțate pe pământul sfânt, care se întindea câteva sute de metri în afara zidurilor cetății, atunci urmașii lui Hristos trebuia să-și găsească scăparea fugind. Când semnalul de avertizare avea să fie văzut, cei care doreau să scape nu trebuia să mai întârzie. În toată Iudeea, ca și în Ierusalim, semnalul pentru fugă trebuia să fie ascultat imediat. Cel care se întâmpla să fie pe acoperișul casei nu trebuia să mai coboare în casă nici chiar pentru a-și salva cele mai valoroase comori. Cel care lucra la câmp sau la vie nu trebuia să se întoarcă să-și ia

hainele de care dezbrăcase în timp ce lucra în arșița zilei. Nimeni nu trebuia să ezite vreun moment, ca nu cumva să fie prins în dezastrul general.

În timpul domniei lui Irod, Ierusalimul nu numai că fusese mult înfrumusețat, dar, prin înălțarea de turnuri, ziduri și fortărețe care se adăugau la rezistența naturală dată de poziția lui, fusese făcut, în aparență, de neînving. Cel care, în acea perioadă, ar fi prezis public distrugerea lui ar fi fost considerat, ca și Noe pe timpul lui, un alarmist nebun. Însă Iisus Hristos spusese: „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece” (Matei 24:35). Mânia lui Dumnezeu contra Ierusalimului fusese profetizată din cauza păcatelor lui, iar necredința lui îndărătnică i-a adus un sfârșit sigur.

Domnul declarase prin profetul Mica: „Ascultați dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui Iacov și mai-mari ai casei lui Israel, voi, cărora vă este scârbă de dreptate și care suciți tot ce este drept; voi, care zidiți Sionul cu sânge și Ierusalimul, cu nelegiuire! Căpeteniile cetății judecă pentru daruri, preoții lui învață pe popor pentru plată și prorocii lui prorocesc pe bani; și mai îndrăznesc apoi să se bizuie pe Domnul și zic: «Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nicio nenorocire!»” (Mica 3:9-11).

Aceste cuvinte îi descriau cu fidelitate pe locuitorii corupți și mândri ai Ierusalimului. În timp ce pretindeau că păzesc cu strictețe preceptele Legii lui Dumnezeu, ei îi încălcau toate principiile. Îl urau pe Hristos, deoarece curăția și sfințenia Sa le descopereau nelegiuirea. Îl acuzau pe El ca fiind cauza tuturor necazurilor care veniseră asupra lor ca urmare a păcatelor lor. Deși recunoșteau că era fără păcat, au declarat că moartea Lui era necesară pentru siguranța lor ca națiune: „Dacă-L lăsăm așa”, spuneau conducătorii iudei, „toți vor crede în El și vor veni romanii și ne vor nimici și locul nostru, și neamul” (Ioan 11:48). Dacă Hristos ar fi fost sacrificat, ei ar fi putut să devină încă o dată un popor puternic și unit. Raționând astfel, ei au fost de acord cu hotărârea marelui-preot că ar fi mai bine să moară un singur om decât să piară întreaga națiune.

Astfel, conducătorii iudei clădiseră „Sionul cu sânge, și Ierusalimul, cu nelegiuire” (Mica 3:10). Și totuși, în timp ce-L ucideau pe Mântuitorul pentru că le muștra păcatele, îndreptățirea lor de sine era atât de mare, încât se considerau poporul favorizat al lui Dumnezeu și așteptau ca Domnul să-i elibereze de vrăjmașii lor. „De aceea”, continuă profetul, „din pricina voastră, Sionul va fi arat ca un ogor, Ierusalimul va ajunge un morman de pietre și muntele Templului, o înălțime acoperită de păduri” (versetul 12).

Domnul a amânat judecățile Sale asupra cetății și a națiunii aproape patruzeci de ani după ce sentința asupra Ierusalimului fusese pronunțată chiar de El. Minunată a fost îndelunga răbdare a lui Dumnezeu față de cei care au respins Evanghelia Sa și care L-au ucis pe Fiul Său. Parabola pomului neroditor reprezenta modul în care a procedat Dumnezeu cu națiunea iudaică. Porunca se dăduse: „Taie-l! La ce să mai cuprindă și pământul degeaba?” (Luca 13:7), dar mila divină îl cruțase pentru încă puțin timp. Printre iudei erau mulți care nu cunoscuseră caracterul și lucrarea lui Hristos. Iar copiii

nu avuseseră oportunitățile, nici nu primiseră lumina pe care părinții lor o disprețuiseră. Prin predicarea apostolilor și a colaboratorilor lor, Dumnezeu a făcut ca lumina să se reverse și asupra copiilor; lor urma să li se permită să vadă cum s-a împlinit profeția, nu numai la nașterea și în viața lui Hristos, ci și în moartea și învierea Sa. Copiii nu au fost condamnați pentru păcatele părinților lor, dar când, cunoscând toată lumina dată părinților lor, au respins lumina mai mare revărsată asupra lor, atunci au devenit părtași la păcatele părinților lor și au umplut măsura nelegiurii lor.

Îndelunga răbdare a lui Dumnezeu față de Ierusalim nu a făcut decât să-i întărească pe iudei în nepocăința lor încăpățânată. În ura și cruzimea lor față de ucenicii lui Iisus, ei au respins ultima ofertă de îndurare. Atunci, Dumnezeu a încetat să-i mai ocrotească și Și-a retras puterea care îi înfrâna pe Satana și pe îngerii lui, iar națiunea a fost lăsată sub stăpânirea conducătorului pe care și l-a ales. Copiii lui Israel au disprețuit harul lui Hristos, care i-ar fi făcut în stare să-și învingă pornirile rele, iar acum au fost învinși de ele. Satana a trezit cele mai cumplite și mai josnice pasiuni ale sufletului. Oamenii nu mai judecau, erau fără rațiune, stăpâniți de impuls și furie oarbă. În cruzimea lor, au devenit satanici. În familie și în societate, în rândul claselor de sus, ca și în rândul celor de jos, existau bănuială, invidie, ură, luptă, răzvrătire, crimă. Nicăieri nu era siguranță. Prietenii și rudele se trădau unii pe alții. Părinții își ucideau copiii, copiii își ucideau părinții. Conducătorii poporului nu aveau putere să se conducă pe ei înșiși. Pasiuni nestăpânite îi făcuseră tirani. Iudeii acceptaseră mărturii mincinoase pentru a-L condamna pe Fiul nevinovat al lui Dumnezeu. Acum, acuzații false făceau ca propriile vieți să le fie nesigure. Prin acțiunile lor, ei spuseseră de mult: „Lăsați-ne în pace cu Sfântul lui Israel” (Isaia 30:11). Acum, dorința lor era împlinită. Frica de Dumnezeu nu-i mai tulbura. Satana era la cârma națiunii și cele mai înalte autorități civile și religioase se găseau sub stăpânirea lui.

Conducătorii facțiunilor rivale se uneau uneori pentru a-și jefui și a-și tortura victimele nenorocite, pentru ca, apoi, să se arunce din nou unii asupra altora și să se ucidă fără milă. Nici chiar sfințenia Templului nu putea să tempereze cruzimea lor groaznică. Închinătorii erau loviți chiar în fața altarului, iar Sanctuarul era profanat cu trupurile celor uciși. Cu toate acestea, în încumetarea lor oarbă și hulitoare, instigatorii acestei lucrări diavolești declarau public că nu se temeau că Ierusalimul avea să fie distrus, deoarece era însăși cetatea lui Dumnezeu. Pentru a-și întări puterea și mai mult, ei mituiau profeți mincinoși pentru a vesti, chiar în timp ce legiunile romane asediau Templul, că poporul trebuie să aștepte eliberarea de la Dumnezeu. Mulțimile s-au prins până în ultimul moment de credința că Cel Preaînalt va interveni pentru înfrângerea adversarilor lor. Dar Israelul disprețuise ocrotirea divină și acum nu mai avea nicio apărare. Nefericit Ierusalim! Sfâșiat de certuri interne, cu străzile înroșite de sângele copiilor lui care se ucideau unii pe alții, în timp ce armatele străine îi distrugau

fortificațiile și-i ucideau oamenii de război!

Toate prezicerile făcute de Hristos cu privire la distrugerea Ierusalimului s-au împlinit la literă. Iudeii au simțit realitatea cuvintelor Sale de avertizare: „Cu ce măsură măsurați, vi se va măsura” (Matei 7:2).

Au apărut semne și minuni care prevesteau dezastrul și moartea. La miezul nopții, o lumină nenaturală a strălucit deasupra Templului și altarului. La apus, pe norii cerului, s-au arătat care și războinici adunându-se pentru bătălie. Preoții care slujeau noaptea în Sanctuar au fost îngroziți de niște sunete misterioase. Pământul s-a cutremurat și mulțimi de glasuri au fost auzite strigând: „Să fugim de aici!” Poarta cea mare dinspre răsărit, care era atât de grea încât abia putea fi închisă de douăzeci de oameni și care era zăvorâtă cu bare imense de fier prinse adânc în caldarâmul de piatră tare, s-a deschis fără vreo mână omenească la miezul nopții (Milman, *The History of the Jews*, cartea 13).

Timp de șapte ani, un bărbat a colindat străzile Ierusalimului, anunțând nenorocirile care aveau să vină peste cetate. Zi și noapte, el repeta cântecul straniu de jale: „Glas de la răsărit; glas de la apus; glas din cele patru vânturi; glas împotriva Ierusalimului și împotriva Templului; glas împotriva mirilor și a mirenelor; glas împotriva întregului popor!” (Ibidem). Acest bărbat ciudat a fost întemnițat și biciuit, dar nicio plângere nu s-a auzit de pe buzele lui. Singurul lui răspuns la insultă și maltratare era: „Nenorocire, nenorocire pentru Ierusalim! Nenorocire, nenorocire pentru locuitorii lui!” Strigătul lui de avertizare n-a încetat decât atunci când a fost ucis în asediul pe care-l prevestise.

La distrugerea Ierusalimului n-a pierit niciun creștin. Hristos îi înștiințase pe ucenicii Săi și toți cei care au crezut cuvintele Sale au așteptat semnul promis. „Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști”, spusese Iisus, „să știți că atunci pustiirea lui este aproape. Atunci, cei din Iudeea să fugă la munți, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă din el...” (Luca 21:20,21). După ce romanii, sub conducerea lui Cestius, au înconjurat cetatea, pe neașteptate au încetat asediul, tocmai când totul părea favorabil unui atac imediat. Asediații, pierzându-și speranța de a rezista cu succes, erau pe punctul de a se preda, când generalul roman și-a retras forțele, aparent fără niciun motiv. Dar providența îndurătoare a lui Dumnezeu dirija evenimentele pentru binele poporului Său. Semnul promis le fusese dat creștinilor care așteptau, iar acum, toți cei care doreau aveau ocazia să asculte de avertizarea Mântuitorului. Evenimentele au fost în așa fel conduse, încât nici iudeii, și nici romanii nu au împiedicat fuga creștinilor. La retragerea lui Cestius, iudeii, ieșind din Ierusalim, au urmărit armata care se îndepărta. În timp ce ambele forțe erau astfel cu totul angajate în luptă, creștinii au avut ocazia să părăsească cetatea. În același timp, țara fusese, de asemenea, eliberată de dușmanii care ar fi putut încerca să-i oprească. În timpul asediului, iudeii erau adunați la Ierusalim pentru Sărbătoarea Corturilor și, astfel, creștinii din toată țara au putut să scape fără să fie hărțuiți. Ei au fugit fără întârziere spre un loc sigur – cetatea Pella, din ținutul Perea, dincolo de

Iordan.

Forțele iudaice, urmărindu-i pe Cestius și oștirea lui, au atacat ariergarda cu așa cruzime, încât îi amenințau cu distrugerea totală. Romanii au reușit să se retragă cu mare greutate. Iudeii au scăpat aproape fără pierderi și s-au întors cu prăzile, în triumf, la Ierusalim. Dar acest succes aparent le-a făcut numai rău, căci le-a insuflat un spirit de rezistență încăpățânată în fața romanilor, care a adus curând asupra cetății condamnate nenorociri de nedescris.

Teribile au fost calamitățile care au căzut asupra Ierusalimului când asediul a fost reluat de Titus. Orașul a fost încercuit în timpul Paștelui, când milioane de iudei erau adunați în interiorul zidurilor lui. Depozitele de alimente, care, dacă ar fi fost păstrate cu grijă, le-ar fi ajuns locuitorilor lui timp de mulți ani, fuseseră distruse mai înainte din cauza invidiei și a răzbunării grupărilor care se luptau între ele, și acum oamenii au suferit toate ororile foametei. O măsură de grâu se vindea cu un talant. Atât de grozave erau chinurile foamei, încât oamenii rodeau pielea cingătorilor, a sandalelor și a scuturilor. Un mare număr de oameni se furișau în timpul nopții să adune plante sălbatice care creșteau în afara zidurilor cetății, cu toate că mulți erau prinși și condamnați la moarte în chinuri groaznice, și deseori cei care se întorceau în siguranță erau jefuiți de ceea ce culeseră cu un risc atât de mare. Torturile cele mai inumane erau aplicate de cei care dețineau puterea, pentru a stoarce de la poporul lovit de sărăcie ultimele resturi pe care putuse să le ascundă. Și aceste cruzimi erau deseori practicate de oameni bine hrăniți, care doreau numai să-și asigure rezerve pentru viitor.

Mii de oameni au pierit de foame și de ciumă. Sentimentele naturale de afecțiune păreau să fi fost nimicite. Soții își jefuiau soțiile, iar acestea, la rândul lor, își jefuiau soții. Copiii puteau fi văzuți smulgând hrana din gura părinților lor bătrâni. Întrebarea profetului: „Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează?” și-a primit răspunsul în interiorul zidurilor cetății condamnate. „Femeile, cu toată mila lor, își fierb copiii, care le slujesc ca hrană în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu” (Isaia 49:15; Plângerile 4:10). Din nou s-a împlinit avertismentul profetic dat cu paisprezece secole mai înainte: „Femeia cea mai gingașă și cea mai miloasă dintre voi, care, de gingașă și miloasă ce era, nu știa cum să calce mai ușor cu piciorul pe pământ, va privi fără milă pe bărbatul care se odihnește la sânul ei, pe fiul și pe fiica ei; nu le va da nimic... din copiii pe care îi va naște, căci, ducând lipsă de toate, îi va mânca în ascuns, din pricina strâmtorării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în cetățile tale” (Deuteronomul 28:56,57).

Conducătorii romani s-au străduit să răspândească groaza printre iudei, pentru ca astfel să-i determine să se predea. Prizonierii care se împotriveau când erau luați erau biciuiți, torturați și răstigniți în fața zidurilor cetății. Sute de oameni erau zilnic executați în felul acesta, iar lucrarea aceasta înspăimântătoare a continuat până când, de-a lungul Văii lui Iosafat și pe Golgota, crucile înălțate erau în număr atât de mare, încât abia mai

era loc de trecere printre ele. Atât de teribil s-a împlinit blestemul acela îngrozitor rostit în fața scaunului de judecată al lui Pilat: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri” (Matei 27:25).

Titus ar fi dorit să pună capăt acestei scene îngrozitoare și să scutească astfel Ierusalimul de măsura deplină a pedepsei lui. S-a umplut de groază la vederea cadavrelor care zăceau în grămezi pe văi. Ca fermecat, a privit de pe vârful Muntelui Măslinilor Templul măreț și a dat ordin ca nicio piatră să nu fie atinsă. Înainte de a începe cucerirea acestei fortărețe, a făcut un apel insistent către conducătorii iudei să nu-l oblige să profaneze Locul Sfânt cu sânge. Dacă ei ar fi ieșit să lupte în altă parte, niciun roman n-ar fi profanat sfințenia Templului. Însuși Iosif Flaviu i-a implorat, prin cel mai elocvent apel, să se predea pentru a se salva pe ei, cetatea și locul de închinare. Dar cuvintele lui au fost întâmpinate cu blesteme aprige. Au aruncat săgeți împotriva lui, ultimul lor mijlocitor omenesc, în timp ce stăruia de ei. Iudeii respinseseră îndemnul Fiului lui Dumnezeu, iar acum musturarea și implorarea i-au făcut și mai hotărâți să reziste până la ultimul. Inutile au fost eforturile lui Titus de a salva Templul. Cineva mai mare decât el declarase că nu va rămâne piatră pe piatră.

Încăpățânarea oarbă a conducătorilor iudei și crimele detestabile săvârșite în cetatea asediată au provocat oroarea și indignarea romanilor și, în cele din urmă, Titus s-a decis să ia Templul cu asalt. A hotărât totuși ca, dacă va fi posibil, să fie salvat de la distrugere. Dar ordinele lui au fost ignorate. După ce se retrăsese în cortul său pentru noapte, iudeii au ieșit din Templu și i-au atacat pe soldații care erau afară. În timpul luptei, o torță aprinsă a fost aruncată de un soldat, printr-o deschizătură, în porticul Templului și încăperile căptușite cu lemn de cedru din jurul Locului Sfânt au fost cuprinse imediat de flăcări. Titus a alergat la fața locului, urmat de generalii și ofițerii săi și le-a poruncit soldaților să stingă focul. Cuvintele lui n-au fost luate în seamă. În furia lor, soldații au aruncat torțe aprinse în încăperile alăturate și după aceea au ucis cu săbiile un mare număr de oameni care își găsiseră adăpost acolo. Sângele curgea ca apa pe treptele Templului. Mii și mii de iudei au pierit. Pe deasupra zgomotului luptei, se auzeau glasuri strigând: „I-Cabod!” – S-a dus slava!

„Titus și-a dat seama că este imposibil să tempereze furia soldaților. A intrat împreună cu ofițerii săi și a cercetat interiorul edificiului sacru. Splendoarea i-a umplut de uimire și, întrucât flăcările nu pătrunseseră încă în Locul Sfânt, a făcut un ultim efort pentru a-l salva. Repezindu-se înainte, i-a îndemnat din nou pe soldați să oprească înaintarea incendiului. Centurionul Liberalis s-a străduit să impună ascultarea ordinului cu ajutorul corpului său de comandă, însă nici respectul față de împărat nu a putut să oprească furia și ura contra iudeilor, înverșunarea cumplită a luptei și dorința avidă de pradă. Soldații au văzut totul în jurul lor poleit cu aur care strălucea orbitor în lumina ciudată a flăcărilor și au presupus că în Sanctuar erau strânse comori incalculabile. Fără să fie

observat, un soldat a aruncat o torță aprinsă printre balamalele ușii și, într-o clipă, toată clădirea era în flăcări. Fumul orbitor și flăcările i-au silit pe ofițeri să se retragă și nobilul edificiu a fost lăsat în voia sorții.

Dacă pentru romani a fost o priveriște înspăimântătoare, cum va fi fost ea pentru iudei? Tot vârful dealului care domina cetatea ardea ca un vulcan. Clădirile se prăbușeau una după alta cu un trosnet îngrozitor și erau înghițite într-un abis de foc. Acoperișurile de cedru erau ca o mare de flăcări, turnulețele aurite străluceau ca niște limbi de foc, iar turnurile porților aruncau coloane înalte de flăcări și fum. Colinele învecinate erau luminate și, prin întuneric, grupuri de oameni erau văzuți privind cu îngrijorare și înspăimântați înaintarea distrugerii; pe zidurile și înălțimile din partea de sus a cetății se îngrămădeau oameni, unii cu fețele palide de agonia disperării, alții amenințând neputincioși cu răzbunarea. Strigătele soldaților romani care alergau în toate direcțiile și urletele răsculaților care piereau în flăcări se amestecau cu trosnetul focului și cu zgomotul puternic al grinzilor care se prăbușeau. Ecourile munților repetau țipetele oamenilor de pe înălțimi; de-a lungul zidurilor răsunau gemete și tânguiri. Oameni care piereau de foame își adunau ultimele puteri pentru a scoate un strigăt de groază și disperare.

Masacrul dinăuntru a fost și mai groaznic decât spectacolul de afară. Bărbați și femei, bătrâni și tineri, răsculați și preoți, cei care luptau, ca și cei care cereau îndurare, toți au fost masacrați fără deosebire. Numărul celor uciși îl întrecea pe acela al ucigașilor. A trebuit ca ostașii să se cațere pe grămezi de morți pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de exterminare” (Milman, *The History of the Jews*, cartea 16).

După distrugerea Templului, întreaga cetate a căzut repede în mâinile romanilor. Conducătorii iudeilor au abandonat turnurile lor invincibile, iar Titus le-a găsit pustii. Privind la ele cu uimire, a declarat că Dumnezeu le dăduse în mâinile lui, deoarece nicio mașină de război, oricât de puternică ar fi fost, n-ar fi reușit să învingă acele bastioane formidabile. Atât cetatea, cât și Templul au fost rase din temelii, iar locul pe care fusese Sfântul Locaș a fost „arat ca un ogor” (Ieremia 26:18). În timpul asediului și al măcelului care au urmat, au pierit peste un milion de oameni. Supraviețuitorii au fost luați prizonieri, vânduți ca sclavi, târâți la Roma pentru a mări alaiul învingătorului, dați fiarelor sălbatice în amfiteatre sau împrăștiați ca peregrini fără patrie pe tot pământul.

Iudeii își făuriseră singuri cătușele; ei își umpluseră singuri cupa răzbunării. Prin distrugerea completă care a venit peste ei ca națiune și prin toate nenorocirile care i-au urmărit în locurile unde au fost împrăștiați, ei n-au cules decât recolta pe care au semănat-o cu propriile mâini. Profetul spune: „Pieirea ta, Israele, este că ai fost împotriva... Celui ce te putea ajuta”; „căci ai căzut prin nelegiuirea ta” (Osea 13:9; 14:1). Suferințele lor sunt adesea prezentate ca o pedeapsă venită asupra lor direct prin decret divin. Astfel caută marele amăgitor să-și ascundă propria lucrare. Printr-o respingere

încăpățânată a iubirii și îndurării divine, iudeii au făcut ca ocrotirea lui Dumnezeu să le fie retrasă și astfel lui Satana i-a fost îngăduit să-i conducă după voința lui. Cruzimile oribile care au avut loc la distrugerea Ierusalimului sunt o demonstrare a puterii răzbunătoare a lui Satana asupra acelor care se așază de bunăvoie sub controlul lui.

Noi nu știm cât de mult Îi datorăm lui Hristos pentru pacea și ocrotirea de care ne bucurăm. Numai puterea restrictivă a lui Dumnezeu îl împiedică pe Satana să preia controlul total asupra omenirii. Cei neascultători și nemulțumitori au motive temeinice să manifeste recunoștință pentru îndurarea și îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, care ține în frâu puterea crudă și perfidă a celui rău. Dar, când oamenii trec peste limitele răbdării divine, această restricție este îndepărtată. Dumnezeu nu ia față de păcătos poziția unui executor al sentinței împotriva nelegiurii, ci îi lasă pe cei ce resping îndurarea Sa să secere ceea ce au semănat. Orice rază de lumină respinsă, orice avertizare disprețuită sau neluată în seamă, orice patimă îngăduită, orice călcare a Legii lui Dumnezeu este o sămânță semănată, care-și va aduce negreșit recolta. Duhul lui Dumnezeu, care a fost respins cu îndărătnicie, este în cele din urmă retras de la păcătos și atunci nu mai rămâne nicio putere care să țină în frâu pornirile rele ale sufletului și nicio ocrotire față de răutatea și vrăjmășia lui Satana. Distrugerea Ierusalimului este o avertizare înfricoșătoare și solemnă pentru toți cei care tratează cu ușurință ocaziile puse la dispoziție de harul divin și se împotrivesc chemărilor îndurării divine. Niciodată n-a fost dată o mărturie mai hotărâtă despre ura lui Dumnezeu față de păcat și despre pedeapsa sigură care va cădea peste cei vinovați.

Profeția Mântuitorului cu privire la venirea judecăților lui Dumnezeu asupra Ierusalimului urmează să aibă și o altă împlinire. În comparație cu ea, cea pustiire teribilă a fost doar o umbră palidă. În soarta cetății alese putem să vedem soarta unei lumi care a respins îndurarea lui Dumnezeu și a călcat în picioare Legea Sa. Întunecate sunt rapoartele suferinței umane la care a fost martor pământul în timpul îndelungatelor secole de nelegiuire. Inima se dezgustă și mintea refuză să gândească în fața acestor scene. Teribile au fost consecințele respingerii autorității Cerului. Însă o scenă și mai întunecată este prezentată în descoperirile referitoare la viitor. Rapoartele trecutului, procesiunea interminabilă a agitațiilor, conflictelor și revoluțiilor, „învălmășeala luptei și orice haină de război tăvălită în sânge” (Isaia 9:5) – ce sunt toate acestea, în contrast cu grozăviile acelei zile, când Duhul lui Dumnezeu va fi retras cu totul de la cei nelegiuiți și nu va mai ține în frâu izbucnirea patimilor omenești și furia satanică! Lumea va vedea atunci, ca niciodată mai înainte, consecințele guvernării lui Satana.

Dar, în ziua aceea, ca și în zilele distrugerii Ierusalimului, poporul lui Dumnezeu va fi eliberat, „oricine va fi scris printre cei vii” (Isaia 4:3). Hristos a declarat că va veni a doua oară pentru a-i strânge la Sine pe credincioșii Lui: „Atunci se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate semințiile pământului se vor boci și vor vedea pe Fiul omului venind

pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă. El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbița răsunătoare și vor aduna pe aleșii Lui din cele patru vânturi, de la o margine a cerului până la cealaltă” (Matei 24:30,31). Atunci, cei care nu au ascultat de Evanghelie vor fi nimiciți cu suflarea gurii Sale și vor fi prăpădiți de arătarea venirii Sale (2 Tesaloniceni 2:8). Ca și Israelul din vechime, cei nelegiuiți se distrug singuri – ei cad prin nelegiuirea lor. Printr-o viață de păcat, s-au îndepărtat atât de mult de Dumnezeu, iar natura lor a devenit atât de degradată de păcat, încât manifestarea slavei Sale este pentru ei un foc mistuitor.

Oamenii să fie atenți ca nu cumva să neglijeze lecția transmisă prin cuvintele lui Hristos. După cum i-a avertizat pe ucenicii Săi despre distrugerea Ierusalimului, dându-le un semn al apropierii ruinei, ca să poată scăpa, tot astfel El a avertizat lumea cu privire la ziua distrugerii finale și a dat semne ale apropierii acestei zile, astfel încât toți cei care vor să poată fugi de mânia viitoare. Iisus declară: „Vor fi semne în soare, în lună și în stele. Și pe pământ va fi strâmtorare printre neamuri” (Luca 21:25; Matei 24:29; Marcu 13:24-26; Apocalipsa 6:12-17). Cei ce văd aceste semne prevestitoare ale venirii Sale trebuie să știe că „Fiul omului este aproape, este chiar la uși” (Matei 24:33). „Vegheați dar”, sunt cuvintele Sale de îndemn (Marcu 13:35). Cei care țin cont de avertizare nu vor fi lăsați în întuneric, astfel încât ziua aceea să-i surprindă nepregătiți. Dar, peste cei care nu vor veghea, „ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea” (1 Tesaloniceni 5:2-5).

Lumea nu este mai dispusă astăzi să creadă solia pentru acest timp decât au fost iudeii să primească avertizarea Mântuitorului cu privire la Ierusalim. Oricând ar veni, ziua Domnului va veni pe neașteptate asupra celor nelegiuiți. Când viața își continuă cursul ei neschimbat, când oamenii sunt absorbiți de plăceri, de afaceri, de comerț, sau de câștigarea de bani, când conducătorii religioși preamăresc progresul și cultura lumii, iar oamenii sunt legănați într-o siguranță falsă, atunci, așa cum hoțul jefuiește la miezul nopții locuința nepăzită, tot așa o prăpădenie neașteptată va veni peste cei nepăsători și neevlavioși „și nu va fi chip de scăpare” (1 Tesaloniceni 5:3).

Capitolul 2

Persecuțiile din primele secole

Când le-a descoperit ucenicilor Săi soarta Ierusalimului și scenele revenirii Sale, Iisus a prezis și experiența poporului Său de la data când urma să fie luat de la ei până la revenirea Sa cu putere și slavă pentru a-i elibera. De pe Muntele Măslinilor, Mântuitorul privea furtunile care erau gata să cadă peste biserica apostolică și, pătrunzând mai adânc în viitor, ochiul Său a distins uraganele teribile și devastatoare care aveau să se abată asupra urmașilor Săi în secolele următoare de întuneric și persecuție. În câteva declarații scurte, de o însemnătate înfricoșătoare, El a prezis felul în care conducătorii lumii acesteia vor trata Biserica lui Dumnezeu (Matei 24:9,21,22). Urmașii lui Hristos aveau să calce pe aceeași cărare a umilinței, disprețului și suferinței pe care a mers Domnul lor. Vrăjmășia care a izbucnit împotriva Mântuitorului lumii avea să fie manifestată împotriva tuturor celor care urmau să creadă în Numele Său.

Istoria bisericii primare a fost martora împlinirii cuvintelor Mântuitorului. Puterile pământului și ale iadului s-au raliat împotriva lui Hristos, în persoana urmașilor Săi. Păgânismul a înțeles că, dacă Evanghelia va triumfa, templele și altarele lui vor fi nimicite, de aceea și-a concentrat forțele pentru a distruge creștinismul. Au fost aprinse focurile persecuției. Creștinii au fost deposedați de averi și alungați din casele lor, ducând „o mare luptă de suferințe” (Evrei 10:32). „Au suferit batjocuri, bătăi, lanțuri și închisoare” (Evrei 11:36). Mulți dintre ei și-au pecetluit mărturia cu sângele lor. Nobili și sclavi, bogați și săraci, învățați și neînvințați au fost uciși deopotrivă, fără milă.

Aceste persecuții, care au început sub domnia lui Nero, cam în timpul martirajului lui Pavel, au continuat timp de secole cu o furie mai mare sau mai mică. Creștinii erau acuzați în mod fals de crimele cele mai odioase și erau considerați pe nedrept cauza unor mari calamități – foamete, epidemii și cutremure. Deoarece deveniseră obiectul urii și al suspiciunii generale, informatorii, de dragul câștigului, erau gata să-i trădeze pe cei nevinovați. Au fost condamnați ca răzvrătiți împotriva imperiului, ca dușmani ai religiei și ca plagă pentru societate. Mulți au fost aruncați fiarelor sau arși de vii în amfiteatre. Unii au fost răstigniți, alții au fost îmbrăcați în piei de animale sălbatice și aruncați în arene pentru a fi sfâșiați de câini. Pedepsirea lor era adesea distracția principală la serbările publice. Mari mulțimi se adunau pentru a se bucura de priveliște și salutau moartea și agonia lor cu râsete și aplauze.

Oriunde căutau adăpost, urmașii lui Hristos erau vânați ca animalele de pradă. Erau constrânși să caute adăpost în locuri singuratice și pustii. „Lipsiți de toate, prizoniți,

munciți, ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit prin pustiri, prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului” (Evrei 11:37,38). Catacombele au oferit adăpost pentru mii de credincioși. Pe sub dealurile din afara cetății Romei, fuseseră săpate galerii lungi prin pământ și stâncă. Rețeaua întunecoasă și complicată de tuneluri se întindea pe kilometri întregi, dincolo de zidurile cetății. În aceste refugii subterane, urmașii lui Hristos își înmormântau morții și tot aici își găseau locuința când erau suspectați și proscriși. Când Dătătorul vieții îi va trezi la viață pe cei care au luptat lupta cea bună, mulți martiri pentru cauza lui Hristos vor ieși din aceste catacombe.

Cu toate că erau apăsați de cea mai cruntă persecuție, acești martori ai lui Hristos și-au păstrat credința curată. Deși au fost privați de orice confort, lipsiți de lumina soarelui, găsindu-și căminul în sânul întunecos, dar prietenos, al pământului, ei nu s-au plâns. Se încurajau unii pe alții prin cuvinte pline de credință, răbdare și speranță, pentru a rezista lipsurilor și necazurilor. Pierderea tuturor binecuvântărilor pământești n-a putut să-i constrângă să renunțe la credința lor în Hristos. Încercările și persecuția erau doar pași care-i aduceau mai aproape de odihna și răsplata lor.

Ca și slujitorii lui Dumnezeu din vechime, mulți, „ca să dobândească o înviere mai bună, n-au vrut să primească izbăvirea care li se dădea și au fost chinuiți” (Evrei 11:35). Își aminteau cuvintele Domnului lor, care spunea că, atunci când vor fi persecutați pentru Numele lui Hristos, trebuie să se bucure și să se veselească, pentru că răsplata lor va fi mare în ceruri; căci tot așa au fost persecutați și profeții care au fost înainte de ei. Se bucurau că erau socotiți vrednici să sufere pentru adevăr și, din mijlocul trosnetului flăcărilor, înălțau cântări de biruință. Privind prin credință în sus, ei îi vedeau pe Hristos și pe îngeri aplecându-se peste crestele zidurilor cerului, urmărindu-i cu cel mai adânc interes și privind cu aprobare statornicia lor. Un glas de la tronul lui Dumnezeu venea până la ei: „Fii credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții” (Apocalipsa 2:10).

Zadarnice au fost eforturile lui Satana de a distruge biserica lui Hristos prin violență. Marea luptă în care ucenicii lui Iisus și-au dat viața n-a încetat nici atunci când acești credincioși purtători de steag au căzut la posturile lor. Au fost înfrânți, dar tocmai prin această înfrângere, au biruit. Lucrătorii lui Dumnezeu erau uciși, dar lucrarea Sa mergea ferm înainte. Evanghelia a continuat să se răspândească, iar numărul adeptilor ei să crească. Ea a pătruns în regiuni care erau inaccesibile chiar și acvililor Romei. Muștrându-i pe conducătorii păgâni care recurgeau la persecuție, un creștin spunea: „Ne puteți ucide, tortura, condamna. (...) Nedreptatea voastră este dovada că suntem nevinovați. (...) Nici cruzimea voastră... nu vă este de folos.” Aceasta nu era decât o invitație și mai puternică ca și alții să adere la convingerile lor. „Cu cât suntem secerăți mai des, cu atât mai mult creștem la număr. Sângele creștinilor este o sămânță.” (Tertullian, *Apology*, paragraful 50)

Mii de oameni au fost întemnițați și uciși, dar alții răsăreau pentru a le lua locul. Iar cei

care au fost martirizați pentru credința lor erau strâns legați de Hristos și socotiți de El biruitori. Ei luptaseră lupta cea bună și urmau să primească cununa slavei la venirea lui Hristos. Suferințele pe care le-au îndurat i-au adus pe creștini mai aproape unul de altul și de Răscumpărătorul lor. Exemplul vieții și mărturia morții lor erau o dovadă permanentă în favoarea adevărului și, acolo unde se aștepta mai puțin, supușii lui Satana părăseau rândurile lui pentru a se înrola sub steagul lui Hristos.

De aceea Satana și-a făcut planul să lupte cu mai mult succes împotriva guvernării lui Dumnezeu, înfigându-și steagul în mijlocul bisericii creștine. Dacă putea să-i înșele pe urmașii lui Hristos și să-i facă să-L întristeze pe Dumnezeu, atunci puterea, tăria și hotărârea lor ar fi slăbit, iar ei ar fi devenit o pradă ușoară.

Marele adversar s-a străduit acum să câștige prin șiretenie ceea ce nu reușise prin forță. Persecuția a încetat și a fost înlocuită de atracțiile periculoase ale prosperității materiale și ale onorurilor lumești. Păgânii au fost convinși să primească o parte din credința creștină, dar au respins alte adevăruri esențiale. Ei mărturiseau că Îl primesc pe Iisus ca Fiu al lui Dumnezeu și cred în moartea și învierea Sa, dar nu își conștientizau starea păcătoasă și nu simțeau nevoia de pocăință sau de schimbare a inimii. Cu unele concesii din partea lor, ei au propus ca și creștinii să facă unele concesii, ca să se poată uni cu toții pe platforma credinței în Hristos.

Acum, biserica se găsea într-o primejdie înfricoșătoare. Închisoarea, tortura, focul și sabia fuseseră binecuvântări în comparație cu aceasta. Unii dintre creștini au rămas fermi, declarând că nu pot să facă niciun compromis. Alții s-au pronunțat în favoarea modificării sau renunțării la unele aspecte ale credinței lor și a unirii cu cei care acceptaseră o parte a creștinismului, susținând că acesta ar putea să fie mijlocul pentru deplina lor convertire. A fost un timp de mare chin pentru urmașii credincioși ai lui Hristos. Sub mantia unui pretins creștinism, Satana însuși s-a strecurat în biserică pentru a corupe credința și a întoarce mințile oamenilor de la Cuvântul adevărului.

Majoritatea creștinilor au consimțit, în cele din urmă, să coboare standardele și, astfel, s-a format o unire între creștinism și păgânism. Deși păgânii mărturiseau că sunt convertiți și uniți cu biserica, ei nu renunțaseră încă la idolatria lor, ci schimbaseră numai obiectele închinării lor cu chipul lui Iisus, al Mariei și al sfinților. Aluatul putred al idolatriei, adus în felul acesta în biserică, și-a continuat lucrarea lui dăunătoare. Învățăături eronate, ritualuri superstițioase și ceremonii idolatre au fost incluse în credință și în serviciul de închinare. Când urmașii lui Hristos s-au unit cu închinătorii la idoli, religia creștină s-a degradat, iar biserica și-a pierdut curăția și puterea. Totuși au fost unii care n-au fost induși în eroare de aceste înșelăciuni. Ei și-au păstrat credincioșia față de Autorul adevărului și s-au închinat numai lui Dumnezeu.

Întotdeauna au fost două categorii de oameni printre cei care mărturisesc a fi urmașii lui Hristos. În timp ce unii studiază viața Mântuitorului și caută din toată inima să-și

corecteze defectele pentru a se conforma Modelului, ceilalți ocolesc adevărurile clare, practice, care le descoperă greșelile. Chiar și în cea mai bună stare a ei, biserica n-a fost formată numai din credincioși adevărați, curați și sinceri. Mântuitorul ne-a învățat că cei care se complac în păcat nu trebuie primiți în biserică, și totuși El Însuși S-a asociat cu oameni care aveau defecte de caracter și le-a oferit învățăturile și exemplul Său, ca să aibă ocazia să-și vadă greșelile și să le îndrepte. Între cei doisprezece apostoli a fost un trădător. Iuda a fost primit nu pentru defectele lui de caracter, ci în ciuda lor. El a fost acceptat între ucenici pentru ca, prin învățătura și exemplul lui Hristos, să înțeleagă în ce constă un caracter creștin și, astfel, să fie ajutat să-și vadă greșelile, să se pocăiască și, cu ajutorul harului divin, să-și curețe sufletul „prin ascultarea de adevăr” (1Petru 1:22). Dar Iuda n-a umblat în lumina lăsată atât de îndurător să strălucească asupra lui.

Complăcându-se în păcat, a invitat ispitele lui Satana. Trăsăturile lui rele de caracter au ajuns predominante. Și-a lăsat mintea sub controlul puterilor întunericului, supărându-se atunci când greșelile îi erau mustrate, și astfel a ajuns să comită crima teribilă de trădare a Domnului său. Tot astfel, toți cei care nutresc păcatul sub o formă de evlavie îi urăsc pe cei care le tulbură pacea și le condamnă cursul păcătos al vieții. Când se va ivi o ocazie favorabilă, îi vor trăda, ca și Iuda, pe cei care, spre binele lor, au căutat să-i mustre.

Apostolii s-au confruntat în biserică cu unii care mărturiseau că sunt evlavioși, în timp ce nutreau nelegiuirea în ascuns. Anania și Safira au procedat ca niște înșelători, pretinzând că își sacrifică pe deplin averea pentru Dumnezeu, dar reținând cu lăcomie o parte pentru ei înșiși. Duhul adevărului le-a descoperit apostolilor adevăratul caracter al acestor creștini prefăcuți, iar judecățile lui Dumnezeu au scăpat biserică de această faptă rușinoasă, care îi păta curăția. Această dovadă evidentă a prezenței Duhului lui Hristos care cerceta biserică a semănat groază printre ipocriți și făcătorii de rele. Ei n-au mai putut să rămână în legătură cu cei care, în obiceiuri și înclinații, îl reprezentau permanent pe Hristos, iar, când încercările și persecuția au venit asupra urmașilor Săi, numai cei care au fost gata să renunțe la tot pentru adevăr au dorit să devină ucenici ai Săi. Astfel, persecuția a continuat cât timp biserică a rămas relativ curată. Dar când aceasta a încetat, s-au adăugat convertiți care erau mai puțin sinceri și devotați și s-a deschis astfel o ușă prin care Satana să pună piciorul în biserică.

Nu există însă nicio legătură între Prințul luminii și prințul întunericului și nu poate fi nici între urmașii lor. Când au consimțit să se asocieze cu păgâni doar pe jumătate convertiți, creștinii au pășit pe o cale care i-a dus din ce în ce mai departe de adevăr. Satana a tresăltat pentru că reușise să înșele un număr atât de mare de urmași ai lui Hristos. Atunci, el și-a exercitat și mai mult puterea asupra lor și i-a inspirat să-i persecute pe cei care îi rămăseseră credincioși lui Dumnezeu. Nimeni nu știa atât de bine cum să se împotrivescă adevăratei credințe creștine ca aceia care odinioară fuseseră apărătorii ei. Acești creștini apostaziați, unindu-se cu tovarășii lor pe jumătate păgâni, au

început războiul contra învățăturilor esențiale ale lui Hristos.

Cei care au rămas credincioși au trebuit să lupte cu disperare pentru a rămâne fermi în fața înșelăciunilor lor și urâciunilor care, deghizate în haine sacerdotale, erau introduse în biserică. Biblia nu a mai fost acceptată ca standard al credinței. Doctrina libertății religioase a fost considerată erezie, iar susținătorii ei au fost urâți și proscrisi.

După o luptă lungă și aprigă, cei puțini care au mai rămas credincioși s-au hotărât să rupă orice legătură cu biserica apostaziată, dacă ea refuza în continuare să se elibereze de rătăcire și idolatrie. Ei au înțeles că despărțirea era o necesitate absolută, dacă doreau să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu. Nu și-au permis să tolereze rătăcirile fatale pentru propriile suflete și să dea un exemplu care ar fi pus în pericol credința copiilor și a copiilor copiilor lor. Pentru a asigura unitatea și pacea, erau gata să facă orice concesie compatibilă cu credințioșia față de Dumnezeu, dar simțeau că însăși pacea ar fi trebuit plătită cu prețul prea scump al sacrificării principiilor. Dacă unitatea se putea asigura numai prin compromiterea adevărului și a dreptății, atunci preferau să se despartă, să fie chiar în război.

Bine ar fi pentru biserică și pentru lume dacă principiile care au animat acele suflete statornice ar reînvia în inimile acelor care mărturisesc că sunt poporul lui Dumnezeu. Există o indiferență alarmantă față de învățăturile care sunt stâlpii credinței creștine. Părerea că, în fond, ele nu sunt de o importanță vitală câștigă teren. Această degenerare întărește mâinile slujitorilor lui Satana, astfel încât teoriile false și amăgirile fatale, cărora credincioșii din secolele trecute li s-au opus și pe care le-au demascat, punându-și viața în pericol, sunt privite astăzi favorabil de mii de oameni care pretind că sunt urmașii lui Hristos.

Primii creștini au fost, într-adevăr, un popor deosebit. Comportamentul lor fără pată și credința lor neclintită erau o mustrare continuă care tulbura pacea păcătoșilor. Deși puțini la număr, fără avere, poziție sau titluri, ei le inspirau groază păcătoșilor, oriunde se afla despre caracterul și învățăturile lor. De aceea erau urâți de cei nelegiuiți, așa cum și Abel a fost urât de Cain cel neevlavios. Cei care au căutat să respingă restricțiile puse de Duhul Sfânt i-au ucis pe copiii lui Dumnezeu din același motiv pentru care Cain l-a omorât pe Abel. Tot din același motiv, iudeii l-au respins și l-au răstignit pe Mântuitorul – deoarece curăția și sfințenia caracterului Său erau o mustrare continuă pentru egoismul și corupția lor. Din zilele lui Hristos și până astăzi, ucenicii Săi credincioși au provocat ura și opoziția celor care iubesc păcatul și urmează căile lui.

Cum poate atunci Evanghelia să fie numită o solie a păcii? Când a prezis nașterea lui Mesia, Isaia i-a dat titlul de „Domn al păcii” (Isaia 9:6). Când le-au adus păstorilor vestea că S-a născut Hristos, îngerii au cântat deasupra câmpiilor Betleemului: „Slavă lui Dumnezeu în locurile preaînalte și pace pe pământ între oamenii plăcuți Lui” (Luca 2:14). Există o contradicție aparentă între aceste declarații profetice și cuvintele lui

Hristos: „N-am venit să aduc pacea, ci sabia” (Matei 10:34). Dar, înțelese corect, amândouă sunt în perfectă armonie. Evanghelia este o solie a păcii. Creștinismul este un sistem care, dacă ar fi primit și ascultat, ar răspândi pace, armonie și fericire pe tot pământul. Religia lui Hristos îi unește într-o frăție strânsă pe toți cei care îi acceptă învățăturile. Misiunea lui Hristos a fost să-i împace pe oameni cu Dumnezeu și, astfel, pe unul cu celălalt. Dar, în mare parte, omenirea este sub controlul lui Satana, cel mai aprig vrăjmaș al lui Hristos. Evanghelia le prezintă oamenilor principiile vieții, care se deosebesc fundamental de obiceiurile și dorințele lor, și, din cauza aceasta, ei se răzvrătesc împotriva ei. Ei urăsc curăția care le descoperă și le condamnă păcatele, îi persecută și îi distrug pe cei care susțin cerințele ei sfinte și drepte. În sensul acesta – deoarece adevărurile înalte pe care ea le aduce provoacă ură și luptă – Evanghelia este numită o sabie.

Misterioasa providență care îngăduie ca cel drept să sufere persecuția din mâna celor răi a fost o cauză de mare nedumerire pentru mulți care sunt slabi în credință. Unii sunt gata să-și abandoneze chiar încrederea în Dumnezeu, deoarece El le îngăduie celor mai josnici oameni să prospere, în timp ce oamenii buni și curați sunt apăsați și chinuiți de puterea lor crudă. „Cum”, întreabă ei, „poate Acela care este drept și îndurător și care este, de asemenea, nemărginit în putere să tolereze o așa nedreptate și apăsare?” Aceasta este o problemă care nu ne privește. Dumnezeu ne-a dat dovezi suficiente ale iubirii Sale și nu trebuie să ne îndoim de bunătatea Sa pe motiv că nu putem să înțelegem lucrările providenței Sale. Prevăzând îndoielile care urmau să le apese sufletele în zilele de încercare și întuneric, Mântuitorul le spunea ucenicilor Săi: „Aduceți-vă aminte de vorba pe care v-am spus-o: «Robul nu este mai mare decât stăpânul său.» Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni” (Ioan 15:20). Iisus a suferit pentru noi mai mult decât poate fi făcut să sufere oricare dintre urmașii Săi din cauza cruzimii oamenilor nelegiuți. Cei care sunt chemați să sufere tortura și martirajul nu fac decât să calce pe urmele scumpului Fiu al lui Dumnezeu.

„Domnul nu întârzie în împlinirea făgăduinței Lui” (2Petru 3:9). El nu-i uită și nici nu-i neglijează pe copiii Săi, dar le permite celor nelegiuți să-și descopere adevăratul caracter, pentru ca niciunul dintre cei care doresc să facă voia Sa să nu se înșele în privința lor. Mai mult, cei neprihăniți sunt puși în cuptorul necazurilor ca ei înșiși să fie curățați, ca exemplul lor să-i convingă pe alții de realitatea credinței și a evlaviei și, de asemenea, ca purtarea lor statornică să îi condamne pe cei care nu se tem de Dumnezeu.

Dumnezeu le îngăduie celor nelegiuți să prospere și să-și manifeste vrăjmășia împotriva Lui, pentru ca, atunci când vor umple măsura nelegiurii lor, toți să vadă dreptatea și îndurarea Sa în distrugerea lor deplină. Ziua răzburării Sale se apropie – când toți cei care au călcat Legea Sa și l-au oprimat pe poporul Său vor primi o răsplată dreaptă pentru faptele lor. Atunci orice faptă de cruzime sau de nedreptate față de

credincioșii lui Dumnezeu va fi pedepsită ca și când I-ar fi fost făcută față de Hristos Însuși.

Mai este o problemă și mai importantă care trebuie să rețină atenția bisericilor de astăzi. Apostolul Pavel spune că „toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Iisus Hristos vor fi prigoniți” (2Timotei 3:12). Atunci, de ce persecuția pare, în mare măsură, să fi încetat? Singurul motiv este acela că biserica s-a conformat standardelor lumii și, prin urmare, nu mai trezește nicio opoziție. Religia care se practică în zilele noastre nu are caracterul curat și sfânt prin care se distingea credința creștină din zilele lui Hristos și ale apostolilor Săi. Creștinismul pare să fi ajuns atât de popular în lume numai din cauza spiritului de compromis cu păcatul, din cauză că marile adevăruri ale Cuvântului lui Dumnezeu sunt privite cu atâta indiferență, din cauză că este atât de puțină evlavie adevărată în biserică. Dacă ar avea loc o revigorare a credinței și a puterii bisericii primare, atunci spiritul persecuției ar reînvia, iar flăcările persecuției ar fi reaprinse.

Capitolul 3

O epocă de întuneric spiritual

În a doua sa Epistolă către Tesaloniceni, apostolul Pavel a prezis marea apostazie care va avea ca rezultat întemeierea puterii papale. El a declarat că ziua revenirii lui Hristos nu va veni „înainte ca să fi venit lepădarea de credință și de a se descoperi omul fărădelegii, fiul pierzării, potrivnicul care se înalță mai presus de tot ce se numește «Dumnezeu» sau de ce este vrednic de închinare. Așa că se va așeza în Templul lui Dumnezeu, dându-se drept Dumnezeu”. Mai mult, apostolul i-a avertizat pe frații săi că „taina fărădelegii a și început să lucreze” (2Tesaloniceni 2:3,4,7). Chiar la acea dată timpurie, el a văzut strecurându-se în biserică erori care aveau să deschidă drumul pentru dezvoltarea papalității.

Puțin câte puțin, la început insidios, apoi în mod deschis, pe măsură ce a crescut în putere și a câștigat controlul asupra minților oamenilor, „taina fărădelegii” și-a continuat lucrarea ei amăgitoare și blasfematoare. În mod aproape imperceptibil, obiceiurile păgânismului și-au croit drum în Biserica lui Hristos. Spiritul de compromis și de conformare cu păgânismul a fost ținut în frâu, pentru un timp, de persecuțiile aprige pe care le-a suferit biserica sub păgânism. Dar, când persecuția a încetat și creștinismul a intrat în curțile și palatele imperiale, el a renunțat la simplitatea umilă a lui Hristos și a apostolilor Lui, în schimbul pompei și mândriei preoților și conducătorilor păgâni, și a înlocuit cerințele lui Dumnezeu cu teoriile și tradițiile omenești. Convertirea cu numele a lui Constantin, în prima parte a secolului al IV-lea, a produs o mare bucurie, iar lumea, îmbrăcată cu o formă a neprihănirii, a intrat în biserică. Din acel moment, corupția s-a extins repede. Deși părea înfrânt, păgânismul biruise. Spiritul lui stăpâna biserica. Doctrinile, ceremoniile și superstițiile lui au fost incluse în credința și în serviciile de închinare ale preținșilor urmași ai lui Hristos.

Acest compromis între păgânism și creștinism a avut ca urmare apariția „omului fărădelegii”, despre care profeția prezisese că se va împotrivi și se va înalța mai presus de Dumnezeu. Acel sistem uriaș de religie falsă este capodopera puterii lui Satana – un monument al eforturilor lui de a se așeza pe tron pentru a governa pământul după voia lui.

Odată, Satana a căutat să ajungă la un compromis cu Hristos. A venit la Fiul lui Dumnezeu în pustia ispitei și, arătându-I toate împărățiile lumii și slava lor, prințul întunericului s-a oferit să le dea pe toate în mâinile Sale, cu condiția ca El să-I recunoască supremația. Hristos l-a muștrătat pe arogantul ispititor și l-a obligat să plece. Dar Satana

are succes mai mare când vine cu aceeași ispită înaintea omului. Pentru a-și asigura câștiguri și onoruri lumești, biserica a căutat favoarea și sprijinul oamenilor mari ai pământului. Respingându-L astfel pe Hristos, ea a consimțit să accepte supunerea față de reprezentantul lui Satana – episcopul Romei.

Una dintre doctrinele principale ale romano-catolicismului susține că papa este capul vizibil al bisericii universale a lui Hristos, investit cu autoritate supremă peste episcopii și preoții din toate părțile lumii. Mai mult decât atât, papei i-au fost atribuite chiar titlurile Dumnezeirii. A fost numit „Domnul Dumnezeu Papa” (vezi Apendicele) și a fost declarat infailibil. El pretinde închinarea tuturor oamenilor. Prin intermediul Bisericii Romei, Satana ridică aceleași pretenții pe care le-a ridicat în pustia ispitirii și mulțimi imense sunt gata să-i aducă închinare.

Dar cei care se tem de Dumnezeu și-L respectă întâmpină această încumetare strigătoare la cer așa cum a întâmpinat și Hristos pretențiile vicleanului vrăjmaș: „Să te închini Domnului, Dumnezeului tău, și numai Lui să-I slujești” (Luca 4:8). În Cuvântul Său, Dumnezeu n-a lăsat niciodată să se înțeleagă că El a desemnat vreun om care să fie capul bisericii. Doctrina supremației papale se opune direct învățăturilor Scripturii. Papa nu poate să aibă nicio putere peste biserica lui Hristos, decât prin uzurpare.

Romano-catolicii i-au acuzat insistent pe protestanți de erezie și de separare voită de adevărata biserică. Dar aceste acuzații li se aplică mai degrabă lor. Ei sunt cei care au abandonat steagul lui Hristos și s-au depărtat de „crența care a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna” (Iuda versetul 3).

Satana știa bine că Sfintele Scripturi îi vor face pe oameni în stare să discearnă amăgirile lui și să reziste puterii lui. Însuși Mântuitorul lumii a rezistat atacului lui prin Cuvânt. La orice asalt, Hristos prezenta scutul adevărului veșnic, spunând: „Stă scris.” Oricărei sugestii a adversarului, El îi opunea înțelepciunea și puterea Cuvântului. Pentru a-și putea menține dominația asupra oamenilor și pentru a consolida autoritatea uzurpatorului papal, Satana trebuia să-i împiedice să cunoască Scripturile. Biblia L-ar înălța pe Dumnezeu și i-ar așeza pe oamenii limitați în adevărata lor poziție, de aceea trebuia ca adevărurile ei sfinte să fie ascunse și șterse. Această logică a fost adoptată de Biserica Romană. Timp de sute de ani, răspândirea Bibliei a fost interzisă. Oamenilor li s-a interzis să o citească sau să o aibă în casele lor, iar preoții și prelații lipsiți de scrupule interpretau învățăturile ei pentru a-și susține pretențiile. Astfel, papa a ajuns să fie aproape universal recunoscut ca locțiitor al lui Dumnezeu pe pământ, înzestrat cu autoritate peste biserică și stat.

Întrucât detectorul de erori fusese îndepărtat, Satana a lucrat după bunul plac. Profeția afirmase că papalitatea „se va încumeta să schimbe vremile și legea” (Daniel 7:25). Această lucrare a fost începută fără întârziere. Pentru a le oferi păgânilor convertiți un înlocuitor pentru închinarea la idoli și a-i încuraja astfel să accepte de formă

creștinismul, în serviciul creștin de închinare a fost introdusă, treptat, închinarea la icoane și relicve (moaște). Decretul unui Conciliu general (vezi Apendicele) a stabilit în cele din urmă acest sistem de idolatrie. Pentru a-și completa lucrarea profanatoare, Roma s-a încumetat să scoată din Legea lui Dumnezeu porunca a doua, care interzice închinarea la chipuri, și să împartă porunca a zecea în două pentru a păstra numărul.

Spiritul de concesie față de păgânism a deschis calea pentru o altă desconsiderare a autorității Cerului. Lucrând prin intermediul conducătorilor neconsacrați ai bisericii, Satana a falsificat și porunca a patra și a încercat să dea la o parte vechiul Sabat, ziua pe care Dumnezeu a binecuvântat-o și a sfințit-o (Geneza 2:2,3), iar în locul lui să înalțe sărbătoarea păzită de păgâni ca „venerabila Zi a Soarelui”. Această schimbare nu s-a făcut la început în mod deschis. În primele secole, adevăratul Sabat fusese ținut de toți creștinii. Ei țineau la onoarea lui Dumnezeu și, fiind convinși că Legea Sa este de neschimbat, au apărut cu zel sfințenia principiilor ei. Dar Satana, pentru a-și atinge scopul, a lucrat cu mare subtilitate prin agenții lui. Pentru ca atenția poporului să poată fi îndreptată spre duminică, aceasta a fost declarată sărbătoare în cinstea învierii lui Hristos. Deși se țineau servicii religioase duminica, ea era privită totuși ca o zi de recreere, Sabatul fiind încă respectat cu sfințenie.

Pentru a pregăti calea prin care să-și aducă la îndeplinire lucrarea pe care o avea în plan, Satana îi determinase pe iudei, înainte de venirea lui Hristos, să împovăreze Sabatul cu cele mai stricte cerințe, făcând din păzirea lui o povară. Acum, profitând de concepția falsă cu privire la Sabat pe care reușise s-o creeze în mintea oamenilor, i-a făcut să-l privească cu dispreț, ca pe o instituție evreiască. În timp ce creștinii, în general, continuau să păzească duminica drept o sărbătoare a bucuriei, Satana i-a determinat să facă din Sabat o zi de post, de amărăciune și de tristețe, pentru a-și arăta ura față de iudaism.

În prima parte a secolului al IV-lea, împăratul Constantin a emis un decret care făcea din duminică o sărbătoare publică în întreg Imperiul Roman. (Vezi Apendicele.) Ziua Soarelui era venerată de supușii lui păgâni și era onorată de creștini. Politica împăratului era să unească interesele contradictorii ale creștinismului și păgânismului. El a fost îndemnat să facă acest lucru de episcopii bisericii, care, mânați de ambiție și însetați de putere, au înțeles că, dacă și creștinii, și păgânii ar păzi aceeași zi, aceasta ar favoriza primirea de formă a creștinismului de către păgâni și, astfel, puterea și gloria bisericii ar crește. Dar, deși, treptat, au fost convinși să atribuie, un anumit grad de sfințenie duminicii, mulți creștini temători de Dumnezeu considerau încă adevăratul Sabat drept ziua sfântă a Domnului și-l păzeau în ascultare de porunca a patra.

Arhiamăgitorul nu-și terminase încă lucrarea. El era hotărât să adune lumea creștină sub steagul său și să-și exercite puterea prin locțiitorul lui, pontiful cel mândru care pretindea că este reprezentantul lui Hristos. Prin păgâni pe jumătate convertiți, prin

prelați ambițioși și prin preoți iubitori de lume, Satana a reușit să-și atingă scopul. Din când în când, s-au ținut mari concilii, în care au fost convocați demnitari ai bisericii din toată lumea. Aproape în fiecare conciliu, Sabatul pe care îl instituiseră Dumnezeu era coborât din ce în ce mai mult, în timp ce duminica era tot mai mult înălțată. Astfel, în cele din urmă, sărbătoarea păgână a ajuns să fie onorată ca instituție divină, în timp ce Sabatul biblic a fost considerat o relicvă a iudaismului, iar păzitorii lui au fost declarați blestemați.

Marele apostat reușise să se înalțe „mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau de ce este vrednic de închinare” (2 Tesaloniceni 2:4). El îndrăznise să schimbe singurul precept al Legii divine care îndreaptă în mod clar toată omenirea către viul și adevăratul Dumnezeu. În porunca a patra, Dumnezeu este descoperit ca fiind Creatorul cerurilor și al pământului și, prin aceasta, se deosebește de toți zeii falși. Ziua a șaptea a fost sfințită ca zi de odihnă pentru om, fiindcă este o amintire a lucrării de creație. Ea a fost destinată să-L păstreze pentru totdeauna în mințile oamenilor pe viul Dumnezeu ca sursă a existenței și ca țintă a adorării și a închinării. Satana se luptă să-i îndepărteze pe oameni de la devotamentul față de Dumnezeu și de la ascultarea de Legea Sa; de aceea își îndreaptă eforturile îndeosebi împotriva acelei porunci care Îl prezintă pe Dumnezeu drept Creator.

Protestanții susțin în prezent că învierea lui Hristos în ziua de duminică a făcut din ea Sabatul creștin. Dar le lipsesc dovezile din Scriptură. Nici Hristos, nici apostolii Săi n-au acordat o asemenea onoare acestei zile. Păzirea duminicii ca instituție creștină și-a avut originea în acea „taină a fărâdelegii” (2 Tesaloniceni 2:7), care își începuse lucrarea chiar în zilele lui Pavel. Unde și când a adoptat Domnul acest copil al papalității? Ce motiv întemeiat poate fi adus pentru o schimbare pe care Scriptura nu o aprobă?

În secolul al VI-lea, papalitatea era deja puternic consolidată. Scaunul puterii ei a fost stabilit în cetatea imperială, iar episcopul Romei a fost declarat cap peste întreaga biserică. Păgânismul cedase locul papalității. Balaurul îi dăduse fiarei „puterea lui, scaunul lui de domnie și o stăpânire mare” (Apocalipsa 13:2). Acum au început cei 1.260 de ani de persecuție papală prezisiți în profețiile din cărțile Daniel și Apocalipsa (Daniel 7:25; Apocalipsa 13:5-7; vezi Apendicele). Creștinii au fost obligați să aleagă fie să renunțe la integritatea lor și să accepte ceremoniile și închinarea papală, fie să-și chinuie viața în temnițe sau să sufere moartea pe roată, pe rug sau sub securea călăului. Acum s-au împlinit cuvintele lui Iisus: „Veți fi dați în mâinile lor până și de părinții, frații, rudele și prietenii voștri; și vor omorî pe mulți dintre voi. Veți fi urâți de toți din pricina Numelui Meu” (Luca 21:16,17). Persecuția s-a dezlănțuit asupra celor credincioși cu o furie mai mare ca niciodată, iar lumea a devenit un imens câmp de luptă. Timp de sute de ani, biserica lui Hristos și-a găsit scăparea în singurătate și întuneric. Profetul zice astfel: „Și femeia a fugit în pustie, într-un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită

acolo o mie două sute șaiszeci de zile” (Apocalipsa 12:6).

Ascensiunea Bisericii Romane a marcat începutul Evului Mediu Întunecat. Pe măsură ce puterea ei creștea, întunericul se adâncea. Credința a fost transferată de la Hristos, adevărata temelie, la papa de la Roma. În loc să se încreadă în Fiul lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor și pentru mântuirea veșnică, oamenii priveau la papă și la preoții și prelații cărora el le dăduse autoritate. Ei erau învățați că papa este mijlocitorul lor pământesc și că nimeni nu poate să se apropie de Dumnezeu decât prin el, ba, mai mult, că el ține locul lui Dumnezeu pentru ei și de aceea trebuie, în mod implicit, să i se dea ascultare. O abatere de la cerințele lui constituia un motiv suficient pentru ca cea mai aspră pedeapsă să vină asupra trupurilor și sufletelor ofensatorilor. Astfel, mințile oamenilor erau întoarse de la Dumnezeu către oameni supuși greșelii, imperfecti și cruzi, ba, mai mult, către însuși prințul întunericului, care-și exercita puterea prin ei. Păcatul era deghizat într-un veșmânt de sfințenie. Când Scripturile sunt înlăturate, iar omul ajunge să se considere suveran, trebuie să ne așteptăm numai la înșelătorie, minciună și nelegiuire josnică. În momentul în care au fost înălțate legile și tradițiile omenești, a ieșit la iveală corupția care este întotdeauna rezultatul îndepărtării Legii lui Dumnezeu.

Acelea au fost zile primejdioase pentru biserica lui Hristos. Credincioșii purtători de steag erau, într-adevăr, puțini. Deși au existat în continuare oameni care să stea de partea adevărului, uneori părea că eroarea și superstiția se vor impune pe deplin, iar adevărata religie va fi alungată de pe pământ. Evanghelia a fost pierdută din vedere, în schimb formele religioase au devenit mai numeroase și oamenii au fost împovărați cu cerințe stricte.

Credincioșii erau învățați nu numai să privească la papă ca mijlocitor al lor, dar și să-și pună încrederea în propriile fapte, ca ispășire pentru păcat. Pelerinaje lungi, fapte de penitență, închinarea la relicve (moaște), înălțarea de biserici, altare și morminte sfinte, sume mari plătite bisericii – toate acestea și multe alte fapte asemănătoare erau impuse pentru ca oamenii să potolească mânia lui Dumnezeu sau să-și asigure favoarea Sa, ca și când Dumnezeu ar fi ca noi, să Se mânie pentru lucruri de nimic sau să fie împăcat prin daruri sau fapte de penitență!

Cu toate că viciul predomina chiar și printre conducătorii Bisericii Catolice, influența ei părea în continuă creștere. Către sfârșitul secolului al VIII-lea, adepții papalității au ridicat pretenția că, în primele secole ale bisericii, episcopii Romei avuseseră aceeași putere spirituală pe care și-o asumau acum. Pentru a întări această pretenție, a trebuit să se folosească de unele mijloace care să-i confere o aparență de autoritate, iar acestea au fost sugerate prompt de către tatăl minciunii. Scrieri vechi au fost plăsmuite de călugări. S-au descoperit hotărâri ale unor concilii despre care nu se auzise mai înainte și care stabileau supremația universală a papei încă din primele secole. Și astfel, o biserică ce respinsese adevărul a acceptat cu lăcomie aceste minciuni. (Vezi Apendicele.)

Pușinii credincioși care clădeau pe temelia adevărată (1Corinteni 3:10,11) au fost nedumeriți și încurcați când gunoiul doctrinei false a împiedicat lucrarea. Ca și constructorii de pe zidurile Ierusalimului din zilele lui Neemia, unii erau gata să spună: „Puterile celor ce duc poverile slăbesc și dărâmurile sunt multe; nu vom putea să zidim zidul” (Neemia 4:10). Obosiți de lupta continuă împotriva persecuției, a înșelăciunii, a nelegiuirii și a tuturor celorlalte piedici pe care Satana le născocea pentru a le opri înaintarea, unii, care fuseseră ziditori credincioși, s-au descurajat și, de dragul păcii și al siguranței averilor și vieților lor, au părăsit temelia adevărată. Alții, neintimidați de împotrivirea dușmanilor lor, au declarat fără teamă: „Nu vă temeți de ei! Aduceți-vă aminte de Domnul cel mare și înfricoșat” (Neemia 4:14) și au continuat lucrul, fiecare încins cu sabia (Efeseni 6:17).

Același spirit de ură și împotrivire față de adevăr i-a inspirat pe vrăjmașii lui Dumnezeu din fiecare secol și aceeași vigilență și aceeași credincioșie s-au cerut de la slujitorii Săi. Cuvintele lui Hristos spuse primilor ucenici se aplică și urmașilor Săi de la încheierea timpului: „Ce vă zic vouă, zic tuturor: Vegheați!” (Marcu 13:37).

Întunericul părea să se mărească. Închinarea la chipuri cioplite devenise aproape generală. Se ardeau lumânări și se rosteau rugăciuni înaintea icoanelor. Predominau cele mai absurde și mai superstițioase obiceiuri. Mințile oamenilor erau atât de stăpânite de superstiție, încât rațiunea părea că-și pierduse puterea. Când înșiși preoții și episcopii erau iubitori de plăceri, senzuali și corupți, poporul, care privea la ei pentru călăuzire, nu putea fi altfel decât cufundat în ignoranță și viciu.

Un alt pas spre supremația papală a fost făcut în secolul al XI-lea, când Papa Grigore al VII-lea a proclamat desăvârșirea Bisericii Romane. Printre afirmațiile pe care le susținea era una care declara că biserica n-a greșit niciodată, nici nu va greși vreodată, conform Scripturii. Dar această afirmație nu era însoțită de dovezi din Scriptură. Orgoliosul pontif mai pretindea puterea de a-i detrona pe împărați, declarând, în același timp, că nicio hotărâre pe care o pronunța el nu putea să fie anulată de nimeni, dar că era prerogativa lui aceea de a anula hotărârile tuturor celorlalți. (Vezi Apendicele.)

O ilustrație izbitoare a caracterului tiranic al acestui apărător al infailibilității a fost modul în care l-a tratat pe împăratul german Henric al IV-lea. Pentru încumetarea de a fi ignorat autoritatea papei, acest monarh a fost excomunicat și detronat. Îngrozit de faptul că fusese părăsit și amenințat de prinții lui, care erau încurajați de porunca papală să se răzvrătească împotriva lui, Henric a simțit necesitatea unei împăcări cu Roma. Împreună cu soția lui și cu un servitor loial, a trecut Alpii în toiu iernii ca să se umilească înaintea papei. Sosind la castelul în care se retrăsese Papa Grigore, a fost condus, fără garda lui, într-o curte exterioară și acolo, în frigul aspru al iernii, cu capul descoperit și cu picioarele goale, într-o îmbrăcăminte sărăcăcioasă, a așteptat permisiunea papei de a se înfățișa înaintea lui. Pontiful nu s-a îndurat să-i acorde iertare până când n-a petrecut trei zile în

post și mărturisire. Chiar și atunci, iertarea a fost acordată numai cu condiția ca împăratul să aștepte decretul papei înainte de a-și repune însemnele rangului sau de a exercita puterea regală. Grigore, îmbătat de triumful său, se lăuda că era de datoria lui să umilească mândria regilor.

Cât de izbitor este contrastul între mândria arogantă a acestui pontif trufaș și blândețea și umilința lui Hristos, care Se înfățișează pe Sine stând la ușa inimii și cerând voie să intre pentru a aduce iertare și pace și care i-a învățat pe ucenicii Săi: „Oricare va vrea să fie cel dintâi între voi să vă fie rob” (Matei 20:27).

Secolele care au urmat au fost martorele creșterii continue a erorii în doctrinele Romei. Chiar și înainte de întemeierea papalității se acordase atenție învățăturilor filosofilor păgâni și ele exercitaseră influență în biserică. Mulți care mărturiseau că sunt convertiți erau încă partizanii dogmelor filosofiei lor păgâne și nu numai că le studiau în continuare, dar le recomandau și altora ca mijloace de a-și extinde influența printre păgâni. Rătăcirii serioase au fost introduse, în felul acesta, în credința creștină. Între cele mai importante erau credința în nemurirea naturală și starea conștientă a omului în moarte. Această doctrină a pus temelia pe care Roma a instituit închinarea la sfinți și adorarea Fecioarei Maria. Din ea a izvorât, de asemenea, erezia chinului veșnic pentru cei care rămân nepocăiți până la sfârșit, erezie care a fost încorporată de timpuriu în credința papală.

Acum era pregătită calea pentru introducerea unei alte invenții a păgânismului, pe care Roma a numit-o purgatoriu și a folosit-o pentru a îngrozi mulțimile credule și superstițioase. Prin această erezie se afirmă existența unui loc de tortură, în care sufletele ce n-au meritat condamnarea veșnică trebuie să sufere pedeapsa pentru păcatele lor și din care, după ce sunt eliberate de necurăție, sunt primite în cer. (Vezi Apendicele.)

Pentru ca Roma să poată profita de pe urma temerilor și viciilor adeptilor ei, a fost necesară o altă plăsmuire. Aceasta a luat forma doctrinei indulgențelor. Iertarea tuturor păcatelor trecute, prezente și viitoare și eliberarea de toate chinurile și pedepsele ce decurgeau din ele erau făgăduite tuturor celor ce se înrolau în războaiele pontifului, care aveau ca scop extinderea stăpânirii seculare, pedepsirea dușmanilor sau exterminarea celor care îndrăzneau să-i conteste supremația spirituală. De asemenea, oamenii erau învățați că, oferind bani bisericii, se puteau elibera de propriile păcate și puteau, de asemenea, să scape sufletele prietenilor lor decedați, care erau chinuite în flăcări. Prin astfel de mijloace, Roma și-a umplut tezaurele și a finanțat splendoarea, luxul și viciul preinșilor reprezentanți ai Aceluia care nu avusese unde să-și plece capul. (Vezi Apendicele.)

Ceremonialul biblic al Cinei Domnului fusese înlocuit cu jertfa idolatră a liturghiei. Preoții papali pretindeau că, prin ritualul lor ridicol și lipsit de sens, transformă efectiv acea pâine simplă și acel vin în „trupul și sângele lui Hristos” (Cardinalul Wiseman,

Prezența reală a trupului și sângelui Domnului nostru Iisus Hristos în Împărtășania binecuvântată, dovedită din Scriptură, lectura 8, secțiunea 3, par. 26). Cu o încumetare hulitoare, ei pretindeau în mod deschis că au puterea de a-L crea pe Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor. Creștinilor li s-a cerut, sub pedeapsa cu moartea, să-și mărturisească deschis credința în această grozavă erezie ofensatoare la adresa Cerului. Mulțimi de oameni care au refuzat au fost dați flăcărilor. (Vezi Apendicele.)

În secolul al XIII-lea, a fost înființat cel mai teribil dintre toate instrumentele papalității – Inchiziția. Prințul întunericului lucra împreună cu conducătorii ierarhiei papale. În conciliile lor secrete, Satana și îngerii lui controlau mințile oamenilor răi, în timp ce, nevăzut în mijlocul lor, stătea un înger al lui Dumnezeu, care nota raportul înfricoșător al decretelor lor nelegiuite și scria istoria unor fapte prea îngrozitoare pentru a fi văzute de ochiul omenesc. „Babilonul cel mare” s-a îmbătat „de sângele sfinților” (Apocalipsa 17:5,6). Trupurile mutilate ale milioanele de martiri strigau la Dumnezeu, cerând răzbunare asupra acelei puteri apostate.

Papalitatea devenise despotul lumii. Regi și împărați se plecau în fața decretelor pontifului roman. Destinele oamenilor, și pentru prezent, și pentru veșnicie, păreau să fie sub controlul lui. Timp de sute de ani, doctrinele Romei au fost primite pe scară largă și fără rezervă, riturile ei au fost îndeplinite cu respect, sărbătorile ei au fost păzite peste tot. Clerul ei a fost onorat și susținut generos. Biserica Romană nu a mai ajuns niciodată la un prestigiu, o splendoare sau o putere mai mare ca atunci.

Dar „miezul zilei papalității a fost miezul nopții lumii” (J. A. Wylie, *The History of Protestantism*, cartea 1, cap. 4). Sfintele Scripturi erau aproape necunoscute nu numai poporului, ci și preoților. Ca și fariseii din vechime, conducătorii papali urau lumina care le descoperea păcatele. Legea lui Dumnezeu, standardul neprihănit, fiind îndepărtată, ei își exercitau fără nicio măsură puterea și practica viciul fără reținere. Înșelătoria, avariția și desfrâul domneau. Oamenii nu se dădeau înapoi de la nicio crimă prin care puteau să câștige avere sau poziție. Palatele papilor și ale prelaților erau scenele celor mai josnice orgii. Unii dintre pontifii în exercițiu erau vinovați de crime atât de revoltătoare, încât conducătorii seculari s-au străduit să-i detroneze pe acești demnitari ai bisericii, niște monștri prea infami pentru a mai fi tolerați. Timp de secole, Europa n-a făcut niciun progres în știință, arte sau civilizație. O paralizie morală și intelectuală căzuse peste creștinătate.

Starea lumii sub puterea papală era o împlinire teribilă și izbitoare a cuvintelor profetului Osea: „Poporul Meu piere din lipsă de cunoștință. Fiindcă ai lepădat cunoștința, și Eu te voi lepăda... Fiindcă ai uitat Legea Dumnezeului tău, voi uita și Eu pe copiii tăi!... Nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoștință de Dumnezeu în țară. Fiecare jură strâmb și minte, ucide, fură și preacurvește, năpăstuiește și face omoruri după omoruri” (Osea 4:6,1,2). Acestea au fost rezultatele înlăturării Cuvântului lui

Dumnezeu.

Capitolul 4

Valdenzii

În mijlocul întunericului care s-a lăsat pe pământ, în timpul îndelungatei perioade a supremației papale, lumina adevărului n-a putut să fie stinsă cu totul. În fiecare generație au existat martori pentru Dumnezeu, bărbați care au promovat credința în Hristos, singurul Mijlocitor între Dumnezeu și om, care au considerat Biblia drept singura regulă de viață și care au sfințit adevăratul Sabat. Posteritatea nu va ști niciodată cât de mult le datorează lumea acestor bărbați. Au fost stigmatizați ca eretici, motivele le-au fost atacate, caracterele le-au fost calomniate, scrierile le-au fost interzise, denaturate sau ciopârțite. Totuși ei au rămas fermi și, de la un secol la altul, și-au păstrat credința în curăția ei, ca pe o moștenire sacră pentru generațiile viitoare.

Istoria copiilor lui Dumnezeu din timpul secolelor de întuneric ale supremației Romei este scrisă în ceruri, dar în rapoartele omenești ocupă un spațiu redus. Cu excepția acuzațiilor persecutorilor lor, se găsesc prea puține urme ale existenței lor. Politica Romei a fost aceea de a șterge orice urmă de opoziție față de învățăturile sau decretele ei. A căutat să distrugă tot ce considera eretic, fie persoane, fie scrieri. Exprimarea îndoielii sau întrebările cu privire la autoritatea dogmelor papale erau motive suficiente pentru ca un om să-și piardă viața, fie el bogat sau sărac, din păturile de sus sau din cele de jos. De asemenea, Roma s-a străduit să distrugă orice raport al cruzimii ei față de disidenți. Conciliile papale au decretat ca acele cărți sau scrieri care conțineau asemenea rapoarte să fie date flăcărilor. Înainte de inventarea tiparului, cărțile erau puține la număr și nu erau foarte rezistente, de aceea romano-catolicii nu au putut fi împiedicați să-și aducă la îndeplinire scopul.

Nicio biserică aflată sub jurisdicția Romei n-a fost lăsată prea mult timp să se bucure nestingherită de libertatea de conștiință. Îndată ce a obținut puterea, papalitatea și-a întins brațul pentru a-i zdrobi pe toți cei care refuzau să-i recunoască dominația și, pe rând, bisericile s-au supus stăpânirii ei.

În Marea Britanie, creștinismul primar prinsese rădăcini foarte de timpuriu. Evanghelia primită de triburile celtice, în primele secole, era necoruptă de apostazia romană. Persecuția din partea împăraților păgâni, care se întinsese până la aceste ținuturi îndepărtate, a fost singurul dar pe care primele biserici din Britania l-au primit din partea Romei. Mulți creștini, fugind de persecuția din Anglia, au găsit refugiu în Scoția; de aici, adevărul a fost dus în Irlanda și, în toate țările acestea, a fost primit cu bucurie.

Când saxonii au invadat Britania, păgânismul a câștigat controlul. Cuceritorii au

refuzat cu dispreț să fie învățați de sclavii lor, iar creștinii au fost constrânși să se retragă în munți și în mlaștinile sălbatice. Deși ascunsă pentru un timp, lumina a continuat să ardă. Din Scoția, un secol mai târziu, strălucirea ei s-a întins până în țări îndepărtate. Din Irlanda au venit credinciosul Columba și colaboratorii lui care, adunându-i în jurul lor pe credincioșii răspândiți pe singuratica insulă Iona, au făcut din ea centrul lucrării lor misionare. Printre acești evangheliști se găsea și un păzitor al Sabatului biblic și, astfel, acest adevăr le-a fost făcut cunoscut oamenilor. La Iona, a fost întemeiată o școală din care au plecat misionari nu numai în Scoția și Anglia, ci și în Germania, Elveția și chiar în Italia.

Dar Roma își ațintise privirile asupra Britaniei și s-a hotărât să o aducă sub stăpânirea ei. În secolul al VI-lea, misionarii ei au început convertirea saxonilor păgâni.

Au fost primiți cu bunăvoință de către barbarii cei mândri și i-au convins pe mii dintre ei să recunoască credința romană. Pe măsură ce lucrarea înainta, conducătorii papali și convertiții lor s-au întâlnit cu creștinii primari. Era un contrast izbitor. Cei din urmă erau simpli și umili, având caracterul, doctrinele și obiceiurile în conformitate cu Scripturile, în timp ce primii dădeau pe față superstiția, pompa și aroganța papilor. Emisarul Romei a cerut ca aceste biserici creștine să recunoască supremația suveranului pontif. Britanii au răspuns cu blândețe că doreau să-i iubească pe toți oamenii, dar că papa nu are dreptul la supremație în biserică, iar ei îi puteau acorda numai supunerea datorată oricărui urmaș al lui Hristos. Au existat numeroase tentative de a-i determina să se supună Romei, dar acești creștini umili, uimiți de mândria emisarilor ei, au răspuns categoric că nu cunosc alt stăpân decât pe Hristos. Acum s-a descoperit adevăratul spirit al papalității. Conducătorul romano-catolic le-a spus: „Dacă nu vreți să-i primiți pe frații care vă aduc pacea, îi veți primi pe dușmanii care vă vor aduce războiul. Dacă nu vă uniți cu noi pentru a le arăta saxonilor calea vieții, veți primi de la ei lovitura de moarte.” (J. H. Merle D’Aubigné, *History of the Reformation of the Sixteenth Century*, cartea 17, cap. 2). Acestea nu erau simple amenințări. Războiul, intriga și înșelăciunea au fost folosite împotriva acestor martori ai credinței biblice, până când bisericile din Britania au fost distruse sau obligate să se supună autorității papei.

În ținuturile din afara jurisdicției Romei au existat timp de multe secole grupe de creștini care au rămas aproape cu totul neatinse de corupția papală. Deși erau înconjurați de păgânism și, în decursul secolelor, au fost contaminați de rătăcirile lui, acești creștini au continuat să privească Biblia ca fiind singura regulă de credință și au aderat la multe dintre adevărurile ei. Ei credeau în perpetuitatea Legii lui Dumnezeu și păzeau Sabatul poruncii a patra. Biserici care au menținut această credință și practică au existat în Africa Centrală și printre armenii din Asia.

Dar, dintre cei care au rezistat abuzurilor puterii papale, cei mai remarcabili au fost valdenzii. Chiar în țara în care papalitatea își stabilise scaunul, acolo înșelăciunea și

corupția ei au întâmpinat cea mai puternică rezistență. Timp de secole, bisericile Piemontului și-au păstrat independența, dar, în cele din urmă, a sosit timpul când Roma a insistat ca ele să se supună. După lupte zadarnice contra tiraniei ei, conducătorii acestor biserici au recunoscut, împotriva voinței lor, supremația puterii careia se părea că întreaga lume îi aduce omagiu. Însă au fost unii care au refuzat să se supună autorității papei sau prelatului. Ei erau hotărâți să-și păstreze credințioșia față de Dumnezeu și să mențină curăția și simplitatea credinței lor. S-a produs o separare. Cei care au aderat la vechea credință s-au retras. Unii, părăsind Alpii natali, au ridicat steagul adevărului în țări străine, alții s-au retras în văile izolate și în fortărețele stâncoase ale munților și acolo și-au păstrat libertatea de a se închina lui Dumnezeu.

Credința pe care, timp de secole, creștinii valdenzi au păstrat-o și au transmis-o mai departe era în contrast evident cu doctrinele false susținute de Roma. Convingerile lor religioase se bazau pe Cuvântul scris al lui Dumnezeu, adevăratul sistem al creștinismului. Dar țărani umili, în ascunzătorile lor neștiute, izolați de lume și trudind zilnic în mijlocul turmelor și al viilor lor, n-au ajuns de unii singuri să cunoască adevărul care era în opoziție cu dogmele și ereziile bisericii apostate. Credința lor nu era una de curând primită, ci era o moștenire de la părinții lor. Ei se luptau pentru credința bisericii apostolice – „credința care a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna” (Iuda versetul 3). „Biserica din pustie” (Fapte 7:38, trad. engl. KJV), și nu ierarhia mândră, întronată în marea capitală a lumii. Adevărata biserică a lui Hristos era păstrătoarea comorilor adevărului pe care Dumnezeu îl încredințase poporului Său pentru a fi dat lumii.

Printre cauzele principale care au dus la separarea bisericii adevărate de Roma a fost ura acesteia din urmă față de Sabatul biblic. Așa cum era prezis în profeție, puterea papală a aruncat adevărul la pământ. Legea lui Dumnezeu a fost călcată în picioare, în timp ce tradițiile și obiceiurile oamenilor au fost înălțate. Bisericile care se aflau sub conducerea papalității au fost constrânse de timpuriu să onoreze, ca zi sfântă, duminica. Înconjurați de rătăcirile și superstițiile care predominau, mulți, chiar din poporul adevărat al lui Dumnezeu, au ajuns atât de dezorientați, încât, în timp ce păzeau Sabatul, se rețineau de la muncă și duminica. Dar aceasta nu i-a mulțumit pe conducătorii papali. Ei au cerut nu numai ca duminica să fie sfințită, ci și ca Sabatul să fie profanat și i-au acuzat în limbajul cel mai dur pe cei care îndrăzneau să-l onoreze. Numai fugind de puterea Romei putea cineva să asculte în pace de Legea lui Dumnezeu. (Vezi Apendicele.)

Valdenzii au fost printre primele popoare din Europa care au avut o traducere a Sfințelor Scripturi. (Vezi Apendicele.) Cu sute de ani înainte de Reformă, ei aveau Biblia, în manuscris, în limba lor maternă. Aveau adevărul curat și aceasta a făcut din ei obiectul urii și al persecuției. Declarau că Biserica Romei este Babilonul apostat din Apocalipsa și

se împotriveau corupției ei cu riscul vieții. Deși, sub presiunea unei persecuții îndelungate, unii și-au compromis credința, renunțând puțin câte puțin la principiile ei distincte, alții au menținut cu tărie adevărul. De-a lungul secolelor de întunecime și apostazie, valdenzii au fost cei care n-au recunoscut supremația Romei, care au respins închinarea la icoane ca fiind idolatrie și care au păzit adevăratul Sabat. Ei și-au păstrat credința sub cele mai aprige furtuni de împotrivire. Deși au fost măcelăriți de lăncile ducilor de Savoia și arși pe rugurile Romei, ei au apărut ferm Cuvântul lui Dumnezeu și onoarea Sa.

Valdenzii și-au găsit ascunzătoarea în spatele fortărețelor înalte ale munților – refugiul celor persecutați și oprimați din toate timpurile. Aici a continuat să ardă lumina adevărului în mijlocul întunericului Evului Mediu. Aici au păstrat martorii adevărului vechea credință timp de o mie de ani.

Dumnezeu a pregătit pentru poporul Său un adăpost de o grandoare impunătoare, pe măsura marilor adevăruri pe care i le încredințase. Pentru acei exilați credincioși, munții erau un simbol al dreptății imuabile a lui Iehova. Părinții le îndreptau atenția copiilor către crestele care se înălțau deasupra lor într-o maiestate neschimbătoare și le vorbeau despre Acela în care nu este schimbare, nici umbră de mutare, al cărui cuvânt este tot atât de durabil ca și munții cei veșnici. Dumnezeu a creat munții maiestuoși și i-a încins cu tărie. Nicio altă mână nu-i poate mișca din locul lor decât aceea a Puterii infinite. În același fel și-a stabilit El Legea, baza guvernării Sale în cer și pe pământ. Brațul omului poate să se atingă de semenii lui și să le ia viața, însă, după cum nu poate să dezhădăcineze munții din temelii lor și să-i arunce în mare, tot așa omul nu poate să schimbe un singur precept din Legea lui Iehova sau să șteargă vreuna dintre făgăduințele Lui pentru cei care împlinesc voia Sa. În credințioșia lor față de Legea Sa, slujitorii lui Dumnezeu trebuie să fie tot atât de neclintiți ca munții cei veșnici.

Munții care înconjurau văile lor joase erau o mărturie continuă despre puterea creatoare a lui Dumnezeu și o asigurare permanentă a grijii Sale protectoare. Acei peregrini au învățat să iubească simbolurile tăcute ale prezenței lui Iehova. Ei nu murmurau din cauza sortii lor vitrege și nu se simțeau singuri în mijlocul pustietății munților. Îi mulțumeau lui Dumnezeu, care le pregătise un adăpost în fața mâniei și cruzimii oamenilor. Se bucurau de libertatea de a I se închina. Adesea, când erau urmăriți de dușmanii lor, tăria munților se dovedea o apărare sigură. De pe stâncile înalte, Îi cântau laude lui Dumnezeu, iar armatele Romei nu puteau aduce la tăcere cântările lor de mulțumire.

Evlavia acestor urmași ai lui Hristos era curată, simplă și înflăcărată. Ei prețuiau principiile adevărului mai mult decât casele și pământurile, decât prietenii și rudele și chiar decât viețile lor. Căutau cu seriozitate să imprime aceste principii în inimile celor tineri. Din fragedă copilărie, aceștia erau educați din Scriptură și erau învățați să

privească cu sfințenie cerințele Legii lui Dumnezeu. Exemplare ale Bibliei erau rare, de aceea cuvintele ei prețioase erau memorate. Mulți dintre ei erau în stare să redea părți întregi, atât din Noul, cât și din Vechiul Testament. Gândurile despre Dumnezeu erau asociate cu scenele sublime din natură și cu binecuvântările umile ale vieții de zi cu zi. Copilașii învățau să privească plini de recunoștință spre Dumnezeu, ca sursă a oricărui har și a oricărei mângâieri.

Părinții, oricât de atenți și de afectuoși ar fi fost, își iubeau copiii cu prea multă înțelepciune pentru a le permite să fie îngăduitori cu ei. Îi aștepta o viață de încercări și greutăți, poate chiar moartea de martir, așa că erau educați din copilărie să suporte greutățile, să se supună disciplinei și, mai mult, să gândească și să acționeze pe cont propriu. Foarte de timpuriu erau învățați să poarte răspunderi, să fie atenți în vorbire și să cunoască înțelepciunea tăcerii. Un cuvânt neatent, lăsat să ajungă la urechea vrăjmașilor lor, putea să pună în pericol nu numai viața celui care-l rostise, ci și viața a sute de frați, căci dușmanii adevărului îi urmăreau ca lupii care-și vânează prada pe cei care îndrăzneau să ceară libertatea credinței religioase.

Valdenzii au sacrificat prosperitatea materială de dragul adevărului și, cu răbdare și perseverență, trudeau pentru pâinea lor. Orice petic de pământ arabil din munți era cultivat cu grijă. Văile și coastele mai puțin fertile erau făcute să aducă rod. Spiritul de economie și de strictă abnegație făcea parte din educația pe care copiii o primeau ca singura lor moștenire. Erau învățați că Dumnezeu a intenționat ca viața să fie o școală și că dorințele lor pot fi împlinite numai prin efort personal, prevedere, grijă și credință. Procesul era anevoios și obositor, dar era folositor – exact ceea ce îi trebuie omului în starea lui decăzută, școala pe care a stabilit-o Dumnezeu pentru educarea și dezvoltarea lui. În timp ce tinerii erau deprinși cu truda și greutățile, nu era neglijată nici cultura intelectuală. Ei erau învățați că toate puterile lor Îi aparțineau lui Dumnezeu și că toate trebuiau să fie cultivate și dezvoltate pentru a fi folosite în serviciul Său.

Bisericile valdenzilor, în curăția și simplitatea lor, se asemănau cu biserica din timpurile apostolice. Respingând supremația papilor și a prelaților, ei considerau Biblia ca fiind singura autoritate supremă, infailibilă. Pastorii lor, în contrast cu preoții aroganți ai Romei, urmau exemplul Domnului lor, care „n-a venit să I se slujească, ci El să slujească” (Matei 20:28). Ei hrăneau turma lui Dumnezeu, conducând-o la pășunile verzi și la apele de odihnă ale sfântului Său Cuvânt. Departe de monumentele fastului și ale mândriei omenești, oamenii nu se adunau în biserici somptuoase sau în catedrale grandioase pentru a asculta cuvintele adevărului de la slujitorii lui Hristos, ci la umbra munților, în văile Alpilor sau, în timp de pericol, în fortărețele stâncoase. Pastorii nu doar predicau Evanghelia, ci îi vizitau pe bolnavi, îi educau religios pe copii, îi muștrau pe cei care greșeau și se străduiau să aplaneze conflictele și să promoveze armonia și dragostea frățească. În timp de pace, erau susținuți prin darurile benevole ale oamenilor,

dar, ca și Pavel, făcătorul de corturi, fiecare învăța o meserie sau o profesie prin care, dacă era necesar, să se poată întreține singur.

Tinerii primeau educație de la pastorii lor. Deși se acorda atenție ramurilor de cultură generală, Biblia era obiectul de studiu principal. Memorau Evanghelia lui Matei și pe cea a lui Ioan, precum și multe dintre epistole. Erau angajați, de asemenea, în copierea Scripturilor. Unele manuscrise cuprindeau întreaga Biblie, altele numai părți scurte din ea, la care erau adăugate unele explicații simple ale textului de către cei ce erau capabili să comenteze Scripturile. Astfel erau scoase la iveală comorile adevărului, ascunse timp îndelungat de către cei ce căutau să se înalțe mai presus de Dumnezeu.

Prin muncă răbdătoare și neobosită, uneori în peșterile adânci și întunecate ale pământului, la lumina torțelor, Sfintele Scripturi erau scrise verset cu verset și capitol cu capitol. Astfel înainta lucrarea, iar voința descoperită a lui Dumnezeu strălucea ca aurul curat. Numai cei angajați în această lucrare puteau să-și dea seama cât de strălucitoare, de clară și de puternică era ea acum, datorită încercărilor pe care le suferiseră pentru ea. Îngerii din cer îi înconjurau pe acești lucrători credincioși.

Satana îi îndemnase pe preoții și prelații papali să îngroape Cuvântul adevărului sub gunoiul ereziei și superstiției, dar, în modul cel mai minunat, el a fost păstrat nedenaturat, de-a lungul secolelor de întuneric. Nu purta amprenta omului, ci sigiliul lui Dumnezeu. Oamenii au încercat din răspuțeri să întunece înțelesul clar și simplu al Scripturilor și să o facă să se contrazică, dar, ca și arca lui Noe pe apele înfuriate, Cuvântul lui Dumnezeu a rezistat furtunilor care îl amenințau cu distrugerea. După cum mina are filoane bogate de aur și argint ascunse în adâncime, așa încât toți cei care vor să-i descopere rezervele prețioase să fie nevoiți să sape, tot așa Sfânta Scriptură are comori de adevăr care sunt descoperite numai celui care o cercetează cu stăruință, cu umilință și în rugăciune. Dumnezeu a intenționat ca Biblia să fie un manual pentru toți oamenii, copii, tineri și adulți și să fie studiată în toate timpurile. El le-a dat Cuvântul Său oamenilor ca pe o descoperire a Lui Însuși. Orice adevăr nou înțeles este o dezvăluire proaspătă a caracterului Autorului lui. Studiul Scripturii este mijlocul divin rânduit să-i aducă pe oameni într-o legătură mai strânsă cu Creatorul lor și să le dea o cunoaștere mai clară a voii Sale. Biblia este mijlocul de comunicare între Dumnezeu și om.

Deși priveau temerea de Dumnezeu ca pe începutul înțelepciunii, valdenzii nu erau orbi față de importanța pe care o aveau pentru dezvoltarea minții și a discernământului, contactul cu lumea și cunoașterea oamenilor și a vieții active. De la școlile lor din munți, unii tineri erau trimiși la instituții de învățământ din orașele Franței sau ale Italiei, unde beneficiau de o paletă mai largă de subiecte de studiu, cugetare și observație decât în Alpii lor natali. Tinerii astfel trimiși erau expuși ispitei, vedeau viciul, îi întâlneau pe agenții vicleni ai lui Satana, care le strecurau cele mai subtile erezii și cele mai periculoase înșelăciuni. Dar educația lor din copilărie fusese de așa manieră, încât îi

pregătise pentru toate acestea.

În școlile în care mergeau, ei nu trebuiau să-și destăinuie secretele nimănui. Hainele lor erau în așa fel pregătite, încât să ascundă cea mai mare comoară a lor – manuscrisele prețioase ale Scripturilor. Aveau la ei aceste texte, rodul a luni și ani de trudă, și, oriunde puteau face lucrul acesta fără a trezi suspiciuni, aduceau cu grijă unele părți din Scriptură în atenția celor ale căror inimi păreau deschise să primească adevărul. Încă de pe genunchii mamelor lor, tinerii valdenzi fuseseră pregătiți în vederea acestui scop; înțelegeau lucrarea și o îndeplineau cu credincioșie. În aceste instituții de învățământ, erau câștigați adepți la adevărata credință și, deseori, principiile ei se răspândeau în toată școala. Totuși conducătorii papali nu puteau, oricât de minuțios ar fi cercetat, să meargă până la sursa acestei așa-numite erezii stricăcioase.

Spiritul lui Hristos este un spirit misionar. Primul impuls al unei inimi renăscute este să îi aducă și pe alții la Mântuitorul. Acesta era spiritul creștinilor valdenzi. Ei considerau că Dumnezeu cerea de la ei mai mult decât simpla păstrare a adevărului în curăția lui în propriile biserici, că asupra lor apăsa răspunderea solemnă de a lăsa ca lumina lor să strălucească spre cei care se găseau în întuneric. Prin puterea cea mare a Cuvântului lui Dumnezeu, ei au căutat să rupă lanțurile sclaviei pe care Roma o impusese. Pastorii valdenzi erau pregătiți ca misionari, tuturor celor care doreau să intre în lucrare cerându-li-se mai întâi să câștige experiență ca evangheliști. Înainte de a primi răspunderea unei biserici de acasă, un pastor trebuia să slujească trei ani într-un câmp misionar. Acest serviciu, care cerea încă de la început jertfire de sine și sacrificiu, era o introducere potrivită pentru viața de pastor din acele timpuri care puneau la încercare sufletele oamenilor. Tinerii care erau hirotoniți în această poziție sfântă nu aveau în față perspectiva bogăției și a slavei pământești, ci o viață de trudă și primejdii și, posibil, o soartă de martir. Misionarii plecau doi câte doi, așa cum i-a trimis și Iisus pe ucenicii Săi. De obicei, cu fiecare tânăr era trimis un om în vârstă și cu experiență, tânărul aflându-se sub îndrumarea tovarășului său, care răspundea de educația lui și de ale cărui indicații trebuia să țină seama. Acești colaboratori nu erau întotdeauna împreună, dar se întâlneau adesea pentru rugăciune și sfat, întărindu-se astfel unul pe altul în credință.

Dacă ar fi făcut cunoscut cuiva scopul misiunii lor, aceasta ar fi eșuat cu siguranță, de aceea își ascundeau cu grijă adevărata identitate. Fiecare pastor cunoștea o meserie și misionarii își îndeplineau lucrarea la adăpostul unei îndeletniciri obișnuite. De obicei, o alegeau pe aceea de negustor sau de vânzător ambulant. „Duceau mățăsuri, bijuterii și alte articole, care nu se puteau procura ușor în timpul acela, ci doar de la târguri îndepărtate; erau bine primiți ca negustori acolo unde ar fi fost disprețuiți ca misionari” (Wylie, cartea 1, cap. 7). Inimile lor se înălțau tot timpul către Dumnezeu pentru a primi de la El înțelepciunea de a prezenta o comoară mai prețioasă decât aurul sau pietrele prețioase. Aveau la ei, în ascuns, exemplare întregi sau părți din Biblie și, ori de câte ori

se ivea o ocazie, le atrăgeau atenția clienților la aceste manuscrise. Adesea, se trezea astfel interesul de a citi Cuvântul lui Dumnezeu și unele părți din Scriptură erau lăsate cu bucurie celor care doreau să le primească.

Lucrarea acestor misionari a început pe câmpiile și văile de la poalele munților lor, dar s-a extins cu mult dincolo de aceste hotare. Cu picioarele goale și în veșminte aspre și prăfuite de călătorie, ca și ale Maestrului lor, ei străbăteau marile orașe și pătrundeau în ținuturi îndepărtate. Pretutindeni răspândeau sămânța prețioasă. În urma lor răsăreau biserici, iar sângele martirilor erau o mărturie în favoarea adevărului. Ziua lui Dumnezeu va descoperi un seceriș bogat de suflete strânse în grânar prin lucrarea acestor oameni credincioși. Ascuns și tăcut, Cuvântul lui Dumnezeu își croia drum prin creștinătate și era primit cu bucurie în casele și în inimile oamenilor.

Pentru valdenzi, Scripturile nu erau numai un raport al modului în care a procedat Dumnezeu cu oamenii din vechime și o descoperire a responsabilităților și datoriei din prezent, ci și o dezvăluire a pericolelor, dar și a slavei viitoare. Ei credeau că sfârșitul tuturor lucrurilor nu era foarte departe și, când studiau Biblia cu rugăciune și cu lacrimi, erau și mai adânc impresionați de declarațiile ei prețioase și de datoria lor de a face cunoscut și altora adevărurile ei mântuitoare. Ei vedeau Planul de Mântuire descoperit clar în paginile sfinte și găseau mângâiere, speranță și pace în credința în Iisus. Pe măsură ce adevărul le ilumina mintea și le umplea inima de bucurie, doreau cu ardoare să răsfrângă razele lui și asupra celor care erau în întunericul rătăcirii papale.

Ei vedeau că, sub călăuzirea papei și a preoților, mulțimile se străduiau zadarnic să obțină iertarea, chinându-și trupurile pentru păcatele sufletelor lor. Învățați să creadă că faptele lor bune îi vor mântui, oamenii priveau continuu la ei înșiși, preocupându-se de starea lor păcătoasă, văzându-se expuși mâniei lui Dumnezeu, chinându-și sufletul și trupul și totuși negăsind nicio alinare. Astfel, suflete oneste erau înrobite de doctrinele Romei. Mii de oameni își părăseau prietenii și rudele și-și petreceau viața în chiliile mănăstirilor. Prin posturi repetate și biciuiri crude, prin vegheri în miez de noapte, prin multe ore istovitoare petrecute întinși pe pietrele reci și umede ale locuinței lor mohorâte, prin pelerinaje lungi, prin penitențe umilitoare și torturi înfricoșătoare, mii de oameni căutau în zadar să-și liniștească conștiința. Apăsăți de sentimentul păcatului și urmăriți de frica mâniei răzbunătoare a lui Dumnezeu, mulți sufereau până când natura istovită ceda și se coborau în mormânt fără nicio rază de lumină sau de speranță.

Valdenzii doreau să frângă pâinea vieții acestor suflete înfometate, să le prezinte soliile de pace din făgăduințele lui Dumnezeu și să le îndrepte spre Hristos, singura lor speranță de mântuire. Ei susțineau că doctrina conform căreia prin fapte bune păcătoșii pot obține iertarea pentru călcarea Legii lui Dumnezeu se bazează pe o rătăcire. Încrederea în meritele omenești împiedică recunoașterea iubirii infinite a lui Hristos. Iisus a murit ca jertfă pentru om, deoarece omul, ca ființă căzută, nu poate face nimic

care să-l recomande înaintea lui Dumnezeu. Meritele unui Mântuitor răstignit și înviat sunt baza credinței creștine. Dependența sufletului de Hristos este tot atât de reală, iar legătura lui cu El trebuie să fie tot atât de strânsă ca și a brațului cu corpul sau ca a unei mlădițe cu vița.

Învățăturile papilor și ale preoților îi făcuseră pe oameni să considere caracterul lui Dumnezeu, și chiar pe cel al lui Hristos, ca fiind aspru, întunecat și amenințător. Mântuitorul era descris ca fiind atât de lipsit de milă față de starea decăzută a omului, încât trebuia să fie invocată mijlocirea preoților și a sfinților. Cei ale căror minți fuseseră iluminate de Cuvântul lui Dumnezeu, doreau să conducă aceste suflete la Hristos, Mântuitorul lor îndurător și iubitor, care stă cu brațele deschise și îi invită pe toți să vină la El cu povara păcatului, a grijii și a oboselii lor. Ei doreau să îndepărteze piedicile pe care Satana le îngrămădisise pentru ca oamenii să nu vadă promisiunile și să nu vină direct la Dumnezeu, mărturisindu-și păcatele și primind iertare și pace.

Misionarul valdenz le descoperea cu zel adevărurile prețioase ale Evangheliei minților interesate. Cu prudență, el scotea acele părți din Scriptură scrise cu atâta grijă. Cea mai mare bucurie a lui era să dea speranță sufletelor sincere, lovite de păcat, care vedeau numai un Dumnezeu al răzbunării, gata să facă dreptate. Cu buze tremurânde și cu ochii în lacrimi, adesea plecat pe genunchi, el le prezenta fraților lui promisiunile prețioase care descopereau unica speranță a păcătosului. Astfel, lumina adevărului pătrundea în multe minți întunecate, îndepărtând norul de întuneric, până când Soarele Neprihănirii lumina inimile cu razele Lui vindecătoare. Adesea, se întâmpla ca unele pasaje ale Scripturii să fie citite iar și iar, la cererea ascultătorului, care parcă ar fi vrut să se asigure că auzise corect. Oamenii cereau să li se repete în special următoarele cuvinte: „Sângele lui Iisus Hristos, Fiul Lui, ne curățește de orice păcat” (1Ioan 1:7). „Și, după cum a înălțat Moise șarpele în pustie, tot așa trebuie să fie înălțat și Fiul omului, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3:14,15).

Mulți erau treziți la realitate în ce privește pretențiile Romei. Ei vedeau cât de zadarnică este mijlocirea oamenilor sau a îngerilor în favoarea păcătosului. Când lumina adevărată le răsărea în minte, ei exclamau cu bucurie: „Hristos este preotul meu; sângele Lui este jertfa mea; altarul Său este locul unde îmi mărturisesc păcatele.” Ei se încredeau cu totul în meritele lui Iisus, repetând cuvintele: „Fără credință, este cu neputință să fim plăcuți lui Dumnezeu” (Evrei 11:6). „Nu este sub cer niciun alt Nume dat oamenilor, în care trebuie să fim mântuiți” (Faptele apostolilor 4:12).

Siguranța iubirii unui Mântuitor părea prea greu de acceptat pentru unele dintre aceste sărmane suflete lovite de furtună. Atât de mare era eliberarea pe care o aducea, un potop atât de mare de lumină se revărsa asupra lor, încât păreau mutați în ceruri. Mâinile lor se așezau cu încredere în mâna lui Hristos, picioarele lor se sprijineau pe Stâncă Veacurilor. Orice teamă de moarte era alungată. Acum puteau să râvnească temnița și rugul, dacă

prin acestea Îi onorau Numele Răscumpărătorului lor.

Astfel, în locuri retrase, Cuvântul lui Dumnezeu era adus și citit uneori unui singur suflet, alteori unor grupe mici de oameni care tânjeau după lumină și adevăr. Adesea, toată noaptea era petrecută în felul acesta. Atât de mare era uimirea și admirația ascultătorilor, încât cel care le aducea mesajul de îndurare era deseori obligat să-și întrerupă cititul până când mintea putea să înțeleagă vestea mântuirii. Deseori erau exprimate îngrijorări: „Îmi va accepta Dumnezeu jertfa? Mă va primi El cu bunăvoință? Mă va ierta oare?” Atunci era citit răspunsul: „Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă” (Matei 11:28).

Credința înțelegea promisiunea și se auzea răspunsul plin de bucurie: „Gata cu pelerinajele lungi și cu acele călătorii obositoare la locurile sfinte! Pot să vin la Iisus chiar așa cum sunt, păcătos și nesfânt, și El nu va respinge rugăciunea mea de pocăință. «Iertate îți sunt păcatele.» Ale mele, chiar și păcatele mele pot să fie iertate!”

Un val de bucurie sfântă inunda inima, iar Numele lui Iisus era preamărit prin cuvinte de laudă și mulțumire. Acele suflete fericite se reîntorceau la căminele lor pentru a răspândi lumina, pentru a le împărtăși și altora, cât puteau mai bine, noua lor experiență – că descoperiseră Calea cea vie și adevărată. Era o putere uimitoare și solemnă în cuvintele Scripturii care vorbea direct inimilor celor care tânjeau după adevăr. Era glasul lui Dumnezeu, care aducea convingere celor care îl auzeau.

Mesagerul adevărului pleca mai departe, dar înfățișarea lui umilă, sinceritatea lui, seriozitatea și ardoarea lui intensă erau subiecte des amintite în discuții. În multe cazuri, ascultătorii nici nu-l întrebau de unde vine sau încotro merge. Erau atât de copleșiți, la început, de surpriză, iar, după aceea, de recunoștință și bucurie, încât nu se gândeau să-l întrebe. Când îl rugaseră să-i însoțească în casele lor, el le răspunsese că trebuie să viziteze oile pierdute ale turmei. „Să fi fost un înger din ceruri?” se întrebau ei.

În multe cazuri, mesagerul adevărului nu mai era văzut. Plecase spre alte țări sau își chinuia viața în vreo temniță necunoscută sau poate oasele îi albeau în locul unde dăduse mărturie pentru adevăr. Dar cuvintele pe care le lăsase în urmă nu puteau fi distruse. Ele își făceau lucrarea în inimile oamenilor, iar rezultatele lor binecuvântate vor fi cunoscute pe deplin numai la judecată.

Misionarii valdenzi au invadat împărăția lui Satana, așa că puterile întunericului au devenit mai vigilente. Toate eforturile pentru a duce adevărul mai departe erau supravegheate de prințul răului, iar acesta a stârnit temerile agenților lui. Conducătorii papali au văzut un semnal de pericol pentru cauza lor în activitatea acestor misionari umili. Dacă lumina adevărului ar fi fost lăsată să strălucească neîmpiedicată, ea ar fi alungat norii grei de rătăcire care îi învăluiau pe oameni. Ar fi îndreptat mintea oamenilor numai spre Dumnezeu și, până la urmă, ar fi distrus supremația Romei.

Chiar existența acestui popor, care ținea credința bisericii din vechime, era o mărturie

permanentă despre apostazia Romei și, de aceea, provoca cea mai cruntă ură și persecuție. Refuzul valdenzilor de a renunța la Scripturi era o ofensă pe care Roma nu putea să o tolereze. Așa că s-a hotărât să-i șteargă de pe pământ. Acum au început cele mai teribile cruciade împotriva poporului lui Dumnezeu refugiat în munți. Inchizitorii au fost puși pe urmele lor și scena cu nevinovatul Abel căzând înaintea ucigașului Cain s-a repetat deseori.

Ogoarele lor fertile erau mereu pustiite, locuințele și bisericile lor erau nimicite, astfel că, acolo unde odinioară fuseseră câmpuri înfloritoare și locuințele unui popor nevinovat și harnic, a rămas doar un pustiu. Așa cum fiara înfometată devine mai furioasă când dă de gustul sângelui, tot așa furia adeptilor papalității s-a intensificat la vederea suferințelor victimelor lor. Mulți dintre acești martori ai credinței curate erau urmăriți peste munți și vânați în văile în care erau ascunși, înconjurați de păduri mari și de culmi stâncoase.

Nicio acuzație nu putea fi adusă împotriva caracterului moral al acestor proscriși. Chiar și vrăjmașii lor declarau despre ei că sunt un popor pașnic, liniștit și evlavios. Marea lor vină era că nu se închinau lui Dumnezeu așa cum dorea papa. Pentru această crimă, asupra lor au fost îngrămădite toate umilințele, insultele și torturile pe care oamenii sau demonii le-au putut născoci.

La un moment dat, când Roma a hotărât să extermine secta antipatică, papa a emis o bulă, condamându-i ca eretici și predându-i măcelului. (Vezi Apendicele.) Nu erau acuzați de lene, necinste sau tulburare a ordinii, ci se afirma că aveau o aparență de evlavie și sfințenie care ademenea „oile turmei adevărate”. De aceea papa a poruncit ca „acea sectă răuvoitoare și dezgustătoare de oameni perfizi să fie strivită ca șerpzii veninoși, dacă refuză să retracteze” (Wylie, vol. 16, cap. 1). Se aștepta acest potentat orgolios să întâlnească din nou acele cuvinte? Știa el că erau înregistrate în cărțile cerului pentru a fi confruntat cu ele la judecată? „Ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei”, a spus Iisus, „Mie Mi le-ați făcut” (Matei 25:40).

Această bulă îi chema pe toți membrii bisericii să participe la cruciada contra ereticilor. Ca stimulent pentru a se angaja în această acțiune crudă, ea „îi absolvea pe participanți de toate pedepsele și penitențele ecleziastice, generale și personale, îi elibera pe toți cei care participau la cruciadă de orice jurământ ar fi făcut, legaliza dreptul acestora asupra oricărei proprietăți pe care ar fi dobândit-o ilegal și promitea iertarea tuturor păcatelor celor care ar fi omorât vreun eretic. Anula toate contractele făcute în favoarea valdenzilor, porunca tuturor slujitorilor lor să-i părăsească, interzicea tuturor să le dea vreun ajutor de orice fel și împuternicea pe oricine să le ia în stăpânire proprietățile” (Wylie, cartea 16, cap. 1). Acest document descoperă în mod clar cine era cel care orchestra din umbră totul. În acest document se aude răcnetul balaurului, nu glasul lui Hristos.

Conducătorii papali n-au vrut să-și modeleze caracterele după marele standard al Legii lui Dumnezeu, ci și-au creat un standard care să li se potrivească și s-au hotărât să-i constrângă pe toți să se conformeze lui, pentru că așa voia Roma. Au avut loc cele mai îngrozitoare tragedii. Preoți și papi corupți și blesfamatori făceau lucrarea pe care le-o încredințase Satana. Îndurarea nu-și avea locul în inima lor. Același spirit care L-a răstignit pe Hristos și i-a ucis pe apostoli, care l-a condus pe sângeerosul Nero împotriva credincioșilor din timpul său era la lucru pentru a-i extermina de pe pământ pe cei care erau iubiți de Dumnezeu.

Persecuțiile care s-au abătut multe secole peste acest popor cu teamă de Dumnezeu au fost suportate cu o răbdare și o hotărâre care L-au onorat pe Răscumpărătorul lor. În ciuda cruciadelor duse împotriva lor și a măcelului inuman la care au fost supuși, ei au continuat să-și trimită misionarii pentru a răspândi adevărul prețios. Erau vânați și omorâți, dar sângele lor uda sămânța semănată, care nu înceta să aducă roade. Astfel au depus valdenzii mărturie pentru Dumnezeu, cu secole înainte de nașterea lui Luther. Împrăștiați prin multe țări, ei au semănat semințele Reformei care a început în timpul lui Wycliffe, care s-a lărgit și s-a adâncit în zilele lui Luther și care trebuie să fie dusă mai departe până la încheierea timpului de către cei care vor fi, de asemenea, dispuși să sufere totul din pricina „Cuvântului lui Dumnezeu și din pricina mărturiei lui Iisus Hristos” (Apocalipsa 1:9).

Capitolul 5

John Wycliffe

Înainte de Reformă, au fost vremuri când nu au existat decât foarte puține copii ale Bibliei, însă Dumnezeu n-a permis ca sfântul Său Cuvânt să fie distrus complet. Adevărurile Scripturii nu aveau să rămână ascunse pentru totdeauna. Lui Dumnezeu I-a fost la fel de ușor să rupă lanțurile care țineau ascunse cuvintele vieții, pe cât de ușor I-a fost să deschidă ușile închisorilor și să descuie porți de fier pentru a-i elibera pe slujitorii Săi. În diferite țări din Europa, anumiți bărbați au fost impulsionați de Duhul lui Dumnezeu să caute adevărul ca pe o comoară ascunsă. Conduși în mod providențial către Biblie, i-au studiat paginile sfinte cu un interes deosebit. Erau dispuși să accepte lumina ei, oricât de mult i-ar fi costat acest lucru. Deși nu înțelegeau toate lucrurile în mod clar, au fost capabili să discearnă numeroase adevăruri care fuseseră mult timp îngropate. Și-au făcut apariția ca niște mesageri trimiși de Cer, rupând lanțurile rătăcirii și ale superstiției, îndemnându-i pe cei care fuseseră înrobiți atât de multă vreme să se ridice și să-și afirme libertatea.

Cu excepția valdenzilor, Cuvântul lui Dumnezeu fusese zăvorât secole la rând în limbi cunoscute numai de cei învățați, dar venise timpul ca Scriptura să fie tradusă și dată oamenilor din diferite țări în limba lor maternă. Lumea trecuse de miezul nopții ei. Ceasurile de întuneric erau aproape de sfârșit și în multe țări au apărut semne ale zorilor care se apropiau.

În secolul al XIV-lea, s-a ridicat în Anglia „luceafărul Reformei”, John Wycliffe, a cărui lucrare anunța reformarea nu numai a Angliei, ci a întregii creștinătăți. Marele protest împotriva Romei pe care i s-a îngăduit să-l rostească nu avea să mai fie adus la tăcere niciodată. Acel protest a deschis lupta care urma să ducă la emanciparea oamenilor, a bisericilor și a națiunilor.

Wycliffe primise o educație nerestrictivă și, pentru el, temerea de Dumnezeu era începutul înțelepciunii. Era cunoscut în colegiu pentru evlavie și ardoare, precum și pentru talentele lui remarcabile și erudiția lui temeinică. În setea lui de cunoaștere, a căutat să se inițieze în toate ramurile științei. A studiat filosofia scolastică, canoanele bisericii și legea civilă, în special cea a țării lui. În lucrările lui de mai târziu, s-a văzut valoarea acestei educații timpurii. Cunoașterea aprofundată a filosofiei speculative din vremea lui l-a ajutat să-i demaște erorile, iar, prin studiul legilor ecleziastice și naționale, s-a pregătit să se angajeze în marea luptă pentru libertate civilă și religioasă. Pe lângă faptul că putea mânui armele Cuvântului lui Dumnezeu, el își însușise și disciplina

intelectuală din școli și cunoștea tacticile filosofilor scolastici. Puterea geniului său, precum și vastitatea și profunzimea cunoștințelor sale le impuneau respect atât prietenilor, cât și dușmanilor. Adepții lui vedeau cu satisfacție cum apărătorul cauzei lor era primul între mințile strălucite ale națiunii și cum dușmanii lui erau astfel împiedicați să facă de rușine lucrarea de reformă scoțând în evidență ignoranța sau slăbiciunea inițiatorului ei.

Pe când era încă în colegiu, Wycliffe a început să studieze Scriptura. În timpurile acelea, când Biblia era scrisă numai în limbi vechi, învățații puteau găsi ușor drumul către izvorul adevărului, care era inaccesibil celor lipsiți de educație. Astfel, fusese deja pregătită calea pentru lucrarea viitoare de reformator a lui Wycliffe. Oameni de cultură studiaseră Cuvântul lui Dumnezeu și descoperiseră revelat în el marele adevăr cu privire la harul Său fără plată. În învățăturile lor, ei răspândiseră acest adevăr și îi făcuseră și pe alții să se îndrepte spre descoperirile vii ale Bibliei.

Când atenția i-a fost îndreptată către Scripturi, Wycliffe a început să le cerceteze cu aceeași conștiinciozitate care făcuse din el un erudit în ce privește educația pe care o primise în școli. Până atunci, el simțise un mare gol, pe care nici studiile sale academice, nici învățătura bisericii nu-l putuseră umple. În Cuvântul lui Dumnezeu a găsit ceea ce mai înainte căutase în zadar. Aici a descoperit Planul de Mântuire și faptul că Iisus este singurul Apărător al omului. S-a consacrat slujirii lui Hristos și s-a hotărât să vestească adevărurile pe care le descoperise.

Asemenea reformatorilor de mai târziu, Wycliffe n-a prevăzut, la începutul lucrării sale, unde avea să ajungă. El nu a intenționat să se opună Romei. Dar devotamentul lui față de adevăr nu putea decât să-l aducă în conflict cu minciuna. Cu cât vedea mai clar erorile papalității, cu atât prezenta cu mai multă insistență învățătura Bibliei. El a văzut că Roma renunțase la Cuvântul lui Dumnezeu în favoarea tradiției omenești; îi acuza neînfricat pe preoți că au interzis Scripturile și cerea ca Biblia să fie redată poporului, iar autoritatea ei să fie restabilită în biserică. Era un învățător capabil și zelos și un predicator elocvent, iar viața lui zilnică era o ilustrare a adevărurilor pe care le predica. Cunoștințele din Scriptură, forța raționamentului, curăția vieții, integritatea și curajul lui ferm i-au câștigat încrederea și respectul general. Mulți oameni nu mai erau mulțumiți cu credința lor de mai înainte, văzând nelegiuirea care predomina în Biserica Romano-Catolică, și salutau cu o bucurie nedisimulată adevărurile arătate de Wycliffe, dar conducătorii papali s-au umplut de mânie când și-au dat seama că acest reformator avea o influență mai mare decât a lor.

Wycliffe era un abil detector al erorii și demasca neînfricat multe dintre abuzurile încurajate de autoritatea Romei. Pe vremea când era capelan al regelui, a luat o poziție îndrăznească împotriva plătirii tributului pretins de papă de la monarhul englez, arătând că pretenția papală la autoritate peste conducătorii seculari este în contradicție atât cu

rațiunea, cât și cu Biblia. Cerințele papei provocaseră multă indignare, iar învățăturile lui Wycliffe aveau influență asupra minților strălucite ale națiunii. Regele și nobilii s-au unit într-o acțiune comună de respingere a pretenției pontifului la autoritate pământească și au refuzat plata tributului. În felul acesta, s-a dat o adevărată lovitură supremației papale în Anglia.

Un alt rău împotriva căruia reformatorul a dus o luptă îndelungată și hotărâtă a fost ordinul călugărilor cerșetori. Aceștia roiau peste tot prin Anglia, fiind o pată pe măreția și prosperitatea națiunii. Hărnicia, educația, morala – toate resimțeau influența lor distrugătoare. Viața de lenevie și cerșetorie a călugărilor nu numai că secătuia de resurse poporul, ci arunca și dispreț asupra muncii folositoare. Tineretul era depravat și corupt. Prin influența călugărilor, mulți au fost convinși să intre într-o mănăstire și să se consacre vieții monastice, și asta nu numai fără consimțământul părinților lor, ci chiar fără știrea lor și împotriva dorinței lor. Unul dintre părinții timpurii ai Bisericii Romano-Catolice, punând pretențiile monahismului mai presus de obligațiile datoriei și dragostei filiale, declarase: „Chiar dacă tatăl tău ar zăcea în fața ușii plângând și văitându-se, iar mama ta ți-ar arăta trupul care te-a purtat și sânul care te-a alăptat, să-i calci în picioare și să mergi drept înainte spre Hristos.” Prin această „neomenie monstruoasă”, așa cum a calificat-o Luther mai târziu, „mirosind mai mult a lup și a tiran decât a creștin și a om”, inimile copiilor erau împietrite față de părinții lor (Barnas Sears, *The Life of Luther*, p. 70, 69). În felul acesta, conducătorii papali, asemenea fariseilor din vechime, anulau porunca lui Dumnezeu prin tradiția lor. În felul acesta, casele erau pustiite, iar părinții erau lipsiți de compania fiilor și fiicelor lor.

Chiar și studenții din universități erau înșelați de argumentele false ale călugărilor și ademeniți să se alăture ordinelor lor. După aceea, mulți regretau pasul făcut, văzând că își distruseseră viețile și că le produsese durere părinților, dar, odată prinși în cursă, le era imposibil să-și mai recapete libertatea. Mulți părinți, temându-se de influența călugărilor, refuzau să-și trimită copiii în universități. S-a înregistrat o scădere substanțială a numărului de studenți din marile centre universitare. Școlile stagnau, iar ignoranța predomina.

Papa îi investise pe acești călugări cu puterea de a primi spovedanii și de a acorda iertare. Lucrul acesta a devenit sursa unui mare rău. Hotărâți să-și mărească profitul, călugării erau atât de binevoitori să acorde iertare, încât criminali de toate soiurile apelau la ei și, ca urmare, viciile cele mai josnice s-au înmulțit cu repeziciune. Bolnavii și săracii erau lăsați să sufere, în timp ce darurile ce ar fi trebuit să le îplinească nevoile mergeau la călugări, care, sub amenințări, cereau milostenii de la popor, denunțându-i ca necredincioși pe cei care nu ofereau daruri ordinelor lor. Deși pretindeau că sunt săraci, bogăția călugărilor creștea continuu, iar edificiile lor mărețe și mesele lor copioase scoteau și mai mult în evidență sărăcia crescândă a națiunii. Și, în timp ce-și petreceau

timpul în belșug și plăceri, trimiteau în locul lor oameni ignoranți, care nu puteau spune altceva decât povești miraculoase, legende și anecdote pentru a-i distra pe oameni și a face din ei și mai mult victimele călugărilor. Cu toate acestea, călugării au continuat să-și mențină controlul asupra mulțimilor superstițioase și i-au făcut pe oameni să creadă că toată datoria lor religioasă se rezuma la a recunoaște supremația papei, a-i adora pe sfinți și a oferi daruri ordinelor călugărești și că toate aceste lucruri erau suficiente pentru a le asigura un loc în cer.

Oameni de cultură evlavioși se străduiseră zadarnic să reformeze aceste ordine călugărești, dar Wycliffe, având o viziune mai clară, a lovit chiar la rădăcina răului, declarând că sistemul în sine este fals și că trebuie desființat. Lucrul acesta a dat naștere la discuții și întrebări. În timp ce călugării străbăteau țara, comercializând indulgențele papei, mulți începeau să se îndoiască de posibilitatea de a-și cumpăra iertarea cu bani și se întrebau dacă nu cumva ar trebui să caute iertare mai degrabă la Dumnezeu decât la pontiful Romei. (Vezi Apendicele pentru p. 47.) Nu puțini erau alarmați de lăcomia călugărilor, ale căror pofte păreau că nu pot fi satisfăcute niciodată. „Călugării și preoții Romei”, spuneau ei, „ne devorează ca un cancer. Dumnezeu trebuie să ne elibereze, altfel poporul va pieri” (D’Aubigné, cartea 17, cap. 7). Pentru a-și ascunde avariția, acești călugări cerșetori pretindeau că urmează exemplul Mântuitorului, declarând că Iisus și ucenicii Săi fuseseră susținuți din milosteniile poporului. Această afirmație era în detrimentul cauzei lor, căci ea îi conducea pe mulți la Biblie în dorința de a înțelege ei înșiși adevărul – consecință pe care Roma și-a dorit-o cel mai puțin. Mințile oamenilor erau îndreptate către Sursa adevărului, pe care ei doreau să o ascundă.

Wycliffe a început să scrie și să publice broșuri împotriva călugărilor, căutând însă nu atât de mult să intre în conflict cu ei, cât să le atragă atenția oamenilor la învățăturile Bibliei și la Autorul ei. El declara că puterea de a ierta și de a excomunica nu-i aparține papei într-o măsură mai mare decât preoților obișnuiți și că niciun om nu poate fi în realitate excomunicat până când, mai întâi, nu și-a atras condamnarea lui Dumnezeu. Într-adevăr, Wycliffe nu putea găsi un mod mai eficient de a încerca să răstoarne acel sistem gigantic de dominare spirituală și materială pe care îl înălțase papa și în care erau ținute captive sufletele și trupurile a milioane de oameni.

Wycliffe a fost chemat din nou să apere drepturile coroanei engleze împotriva abuzurilor Romei și, fiind numit ambasador regal, a petrecut doi ani în Țările de Jos, în dezbateri cu trimișii papei. Aici a intrat în contact cu clerici din Franța, Italia și Spania și a avut ocazia să privească în spatele cortinei și să afle multe lucruri care i-ar fi rămas ascunse în Anglia. A înțeles multe aspecte care urmau să dea o direcție lucrărilor lui de mai târziu. În acești reprezentanți ai curții papale, el a citit adevăratul caracter și adevăratele scopuri. S-a întors în Anglia pentru a-și repeta învățăturile de mai înainte și mai fățiș și cu un zel și mai mare, declarând că lăcomia, mândria și înșelăciunea erau

idolii Romei.

Într-una dintre scrierile sale, vorbind despre papă și perceptorii lui, spunea: „Ei scot din țara noastră hrana săracilor și multe mii de mărci pe an din banii regelui pentru sacrameinte și lucruri spirituale, fapt ce este blestemat ca erezie a simoniei, și fac ca toată creștinătatea să aprobe și să mențină această erezie. Cu siguranță că, dacă țara noastră ar avea un munte imens de aur și niciun alt om n-ar lua din el decât perceptorii acestui preot lumesc și mândru, cu trecerea timpului acest munte s-ar consuma; căci el ia toți banii din țara noastră și nu ne trimite nimic altceva decât blestemul lui Dumnezeu pentru simonia lui” (John Lewis, *History of the Life and Sufferings of J. Wiclif*, p. 37).

La scurt timp după reîntoarcerea sa în Anglia, Wycliffe a primit de la rege conducerea rectoratului din Lutterworth. Aceasta era asigurarea că monarhului cel puțin nu-i displace vorbirea lui deschisă. Influența lui Wycliffe se simțea atât în modul în care acționa curtea regală, cât și în felul în care se modela credința poporului.

Curând, tunetele papale au fost năpustite asupra lui. Trei bule au fost trimise în Anglia – universității, regelui și prelaților – toate poruncind măsuri imediate și hotărâte pentru a-l aduce la tăcere pe învățătorul eretic (Augustus Neander, *General History of the Christian Religion and Church*, periodul 6, secțiunea 2, par. 8; vezi și Apendicele). Înainte de sosirea bulelor, episcopii, în zelul lor, îl convocaseră de urgență pe Wycliffe în fața lor pentru judecată. Dar doi dintre cei mai puternici prinți ai regatului l-au însoțit înaintea tribunalului, iar poporul a înconjurat clădirea și, pătrunzând înăuntru, i-a intimidat atât de mult pe judecători, încât, la momentul respectiv, dezbaterile au fost suspendate și i s-a îngăduit să plece liber. La scurtă vreme, Edward al III-lea, pe care, la bătrânețe, prelații au căutat să-l influențeze împotriva reformatorului, a murit, iar fostul protector al lui Wycliffe a devenit regentul regatului.

Bulele papale au impus însă aplicarea în întreaga Anglie a unui ordin categoric pentru arestarea și întemnițarea ereticului. Aceste măsuri arătau direct spre rug. Părea sigur că Wycliffe avea să cadă curând pradă răzbunării Romei. Dar Acela care-i spusese unui patriarh din vechime: „Nu te teme... Eu sunt scutul tău” (Geneza 15:1) și-a întins din nou mâna ca să-l ocrotească pe slujitorul Său. Moartea a venit, dar nu pentru reformator, ci pentru pontiful care-i decretase distrugerea. Grigore al XI-lea a murit, iar prelații care se adunaseră pentru judecarea lui Wycliffe s-au împrăștiat.

Providența lui Dumnezeu a condus mai departe evenimentele pentru ca Reforma să aibă oportunitatea de a se dezvolta. Moartea Papei Grigore a fost urmată de alegerea a doi papi rivali. Două puteri aflate în conflict, fiecare declarându-se infailibilă, pretindeau acum ascultare (vezi Apendicele pentru p. 46 și 70.) Fiecare dintre cei doi îi chema pe credincioși să-l ajute în războiul împotriva celuilalt, întărindu-și cererile cu anateme teribile împotriva adversarilor și cu promisiunea unor recompense cerești pentru susținători. Această situație a slăbit mult puterea papalității. Facțiunile rivale făceau tot

ce puteau pentru a se ataca una pe alta și, datorită acestui lucru, Wycliffe a avut liniște pentru o vreme. Anatemele și acuzațiile zburau de la un papă la celălalt și torente de sânge curgeau pentru a susține pretențiile lor contradictorii. Crimele și scandalurile au inundat biserica. Între timp, reformatorul, retras în liniștea parohiei sale din Lutterworth, lucra intens pentru a muta atenția oamenilor de la papii care se luptau la Iisus, Prințul păcii.

Schisma, cu toată lupta și corupția pe care le-a provocat, a pregătit calea pentru Reformă, dându-le oamenilor ocazia să vadă ce era în realitate papalitatea. Într-o lucrare de-a sa, *On the Schism of the Popes* (Cu privire la schisma papilor), Wycliffe îi îndemna pe oameni să se gândească dacă nu cumva acești doi pontifi spuneau adevărul atunci când se acuzau unul pe altul că sunt antihrist. „Dumnezeu”, spunea el, „n-a mai suportat ca Diavolul să domnească numai peste un singur astfel de preot, ci... a produs o separare între ei, pentru ca oamenii, în Numele lui Hristos, să-i poată învinge mai ușor pe amândoi” (R. Vaughan, *Life and Opinions of John de Wycliffe*, vol. 2, p. 6).

Wycliffe, asemenea Domnului său, le predica Evanghelia celor săraci. Nefiind mulțumit să răspândească lumina doar în casele sărăcăcioase din parohia sa din Lutterworth, s-a hotărât să o ducă în orice colț al Angliei. Pentru a realiza acest lucru, el a organizat un grup de predicatori, oameni simpli și devotați, care iubeau adevărul și nu aveau nicio dorință mai mare decât aceea de a-l face cunoscut și altora. Acești oameni mergeau pretutindeni, învățând în piețe, pe străzile marilor orașe și pe drumurile de țară. Îi căutau pe bătrâni, pe bolnavi și pe săraci și le descopereau vestea bună a harului lui Dumnezeu.

În calitate sa de profesor de teologie la Oxford, Wycliffe predica din Cuvântul lui Dumnezeu în sălile universității. Cu atâta credincioșie le prezenta adevărurile studenților săi, încât a primit titlul de „doctor în Evanghelie”. Dar cea mai mare lucrare a vieții lui a fost traducerea Bibliei în limba engleză. În lucrarea *On the Truth and Meaning of Scripture* (Cu privire la adevărul și semnificația Scripturii), el și-a exprimat intenția de a traduce Biblia, pentru ca fiecare om din Anglia să poată citi, în limba lui maternă, despre lucrările minunate ale lui Dumnezeu.

Deodată, activitatea lui a fost oprită. Deși nu avea nici 60 de ani, munca neîntreruptă, studiul și atacurile dușmanilor și-au pus amprenta asupra puterii lui și l-au îmbătrânit înainte de vreme. A fost lovit de o boală amenințătoare. Vestea le-a adus mare bucurie călugărilor. „Acum”, gândeau ei, „se va pocăi cu amar de răul pe care l-a făcut bisericii”, așa că s-au grăbit să ajungă în camera lui pentru a-i asculta mărturisirea. Reprezentanți a patru ordine călugărești, împreună cu patru funcționari civili, s-au adunat în jurul presupusului muribund. „Ai moartea pe buze”, i-au spus ei, „regretă-ți greșelile și retractează în fața noastră toate ofensele aduse.” Reformatorul a ascultat în tăcere; apoi l-a rugat pe slujitorul lui să-l ridice pe pat și, fixându-i stăruitor cu privirea, în timp ce

așteptau retractarea, a spus cu glasul acela puternic și hotărât care atât de des îi făcuse să tremure: „Nu voi muri, ci voi trăi și voi demasca mai departe faptele rele ale călugărilor” (D’Aubigné, cartea 17, cap. 7). Uluiți și rușinați, călugării au părăsit în grabă camera.

Cuvintele lui Wycliffe s-au împlinit. A trăit suficient de mult încât să pună în mâinile concetățenilor săi arma cea mai puternică dintre toate împotriva Romei – Biblia, mijlocul rânduit de Cer pentru a-i elibera, a-i lumina și a-i evangheliza pe oameni. Pentru a îndeplini această lucrare, a trebuit să învingă multe obstacole mari. Era împovărat de infirmități și știa că-i mai rămăseseră doar câțiva ani de lucru. A văzut opoziția căreia trebuia să-i facă față, dar, încurajat de făgăduințele Cuvântului lui Dumnezeu, a mers înainte neînfricat. În deplină vigoare a puterilor sale intelectuale, cu o experiență bogată, Wycliffe a fost păstrat și pregătit de providența specială a lui Dumnezeu pentru cea mai mare dintre lucrările lui. În timp ce toată creștinătatea era în frământare, reformatorul, în parohia sa din Lutterworth, neacordând atenție furtunii care se dezlănțuise, s-a dedicat sarcinii lui alese.

În cele din urmă, și-a finalizat lucrarea – prima traducere a Bibliei în limba engleză. Cuvântul lui Dumnezeu a fost oferit Angliei. Reformatorul nu se mai temea acum de închisoare sau de rug. Pusese în mâinile poporului englez o lumină care nu avea să mai fie stinsă niciodată. Faptul că le-a dat concetățenilor săi Biblia a fost o contribuție majoră a lui Wycliffe la ruperea cătușelor ignoranței și ale viciului și la eliberarea și ridicarea patriei sale, mai mult decât se realizase vreodată prin cele mai strălucite victorii pe câmpul de luptă.

Deoarece tiparul nu fusese încă inventat, Biblia a fost multiplicată numai prin muncă migăloasă și obositoare. Atât de mare era interesul pentru această carte, încât mulți se angajau în mod voluntar în lucrarea de transcriere a ei, dar copiiștii cu greu puteau face față cererilor. Unii dintre cumpărătorii mai bogați doreau întreaga Biblie, alții cumpărau numai părți din ea. De multe ori, câteva familii se uneau pentru a cumpăra un exemplar. În felul acesta, Biblia lui Wycliffe și-a croit repede drum spre casele oamenilor.

Apelul la rațiune i-a trezit pe oameni din supunerea pasivă față de dogmele papale. Wycliffe predica acum doctrinele distinctive ale protestantismului – mântuirea prin credința în Hristos și infailibilitatea exclusivă numai și numai a Scripturilor. Predicatorii pe care îi trimisese răspândiseră Biblia și scrierile lui cu un așa succes, încât credința cea nouă a fost acceptată de aproape jumătate din populația Angliei.

Apariția Scripturilor a produs consternare în rândul autorităților bisericești. Preoții trebuiau să facă față acum unei forțe mai puternice decât Wycliffe – o forță împotriva căreia armele lor erau neputincioase. La data aceea, nu exista în Anglia nicio lege care să interzică Biblia, deoarece niciodată până atunci nu fusese tradusă în limba poporului. Astfel de legi au fost emise și aplicate cu strictețe după aceea. Între timp, în ciuda eforturilor preoților, pentru o vreme, Cuvântul lui Dumnezeu a circulat liber.

Conducătorii papali au complotat din nou să aducă la tăcere glasul reformatorului. A fost somat să se prezinte înaintea a trei tribunale pentru a fi judecat, dar fără niciun rezultat. Mai întâi, un sinod de episcopi a declarat scrierile lui eretice și, câștigându-l de partea lor pe tânărul rege Richard al II-lea, episcopii au obținut un decret regal care îi condamna la închisoare pe toți cei care aveau să susțină doctrinele condamnate.

Wycliffe a cerut atunci transferarea cazului său de la sinod la parlament, unde a acuzat fără teamă ierarhia papală înaintea consiliului național și a cerut o reformă în fața uriașelor abuzuri autorizate de biserică. Cu o putere convingătoare, el a descris uzurparea și corupția de care se făcea vinovat Scaunul papal. Dușmanii lui au fost puși în încurcătură. Prietenii și susținătorii lui Wycliffe fuseseră constrânși să cedeze și toți erau acum convinși că însuși reformatorul, la vârsta lui înaintată, singur și fără prieteni, se va pleca înaintea autorității unite a coroanei și a mitrei. Dar, în loc de aceasta, adepții papei s-au văzut înfrânți. Parlamentul, trezit de apelurile mișcătoare ale lui Wycliffe, a revocat edictul care-l persecuta și reformatorul a fost pus iarăși în libertate.

Pentru a treia oară a fost adus la judecată, de data aceasta înaintea celui mai înalt tribunal bisericesc al regatului. Aici nu trebuia să se facă nicio concesie în favoarea ereziei. Aici, în sfârșit, Roma avea să triumfe, iar lucrarea reformatorului avea să fie oprită. Așa credeau susținătorii papalității. Dacă și-ar fi putut aduce la îndeplinire planul, Wycliffe ar fi fost obligat să-și renege public doctrinele, altfel avea să părăsească tribunalul numai pentru a merge la flăcări.

Dar Wycliffe n-a retractat nimic; nu voia să se prefacă. Și-a menținut fără teamă convingerile și a respins acuzațiile persecutorilor săi. Pierzând din vedere propria persoană, poziția lui și ocazia respectivă, el i-a adus pe ascultători înaintea tribunalului divin și le-a cântărit sofisme și înșelăciunile în balanța adevărului veșnic. Puterea Duhului Sfânt s-a făcut resimțită în sala de judecată. Influența lui Dumnezeu plana asupra întregii audiențe. Nimeni nu părea să mai aibă puterea să părăsească sala. Ca niște săgeți din tolba lui Dumnezeu, cuvintele reformatorului le străpungea inima. Cu mare putere de convingere, el a întors împotriva lor acuzația de erezie pe care ei o formulară la adresa lui. „De ce”, întreba el, „îndrăzniți să vă răspândiți rătăcirile? Pentru câștig? Pentru a face negustorie cu harul lui Dumnezeu?”

„Cu cine credeți voi că vă luptați”, a spus el în cele din urmă, „cu un bătrân aflat pe marginea mormântului? Nu! Cu Adevărul, care este mai puternic decât voi și care vă va învinge” (Wylie, vol. 2, cap. 13). Spunând acestea, s-a retras din adunare și niciunul dintre adversarii lui n-a încercat să-l oprească.

Lucrarea lui Wycliffe era aproape de final. Stindardul adevărului, pe care îl purtase atât de multă vreme, urma să-i cadă în curând din mâini; dar trebuia să mai dea încă o dată mărturie pentru Evanghelie. Adevărul trebuia proclamat chiar din citadela împărăției rătăcirii. Wycliffe a fost somat să se prezinte înaintea tribunalului papal din Roma, care

atât de des vărsase sângele sfinților. Nu era orb față de pericolul care-l amenința și ar fi răspuns somației, dacă un atac de paralizie nu i-ar fi făcut călătoria imposibilă. Cu toate că glasul nu-i putea fi auzit la Roma, putea comunica în scris și s-a hotărât să facă lucrul acesta. Din parohia lui, reformatorul i-a trimis papei o scrisoare care, deși respectuoasă în ton și creștinească în spirit, a fost o mustrare puternică pentru pompa și mândria Scaunului papal.

„Mă bucur cu adevărat”, spunea el, „să fac cunoscut oricărui om, și îndeosebi Episcopului de Roma, credința pe care o am și pe care, dacă este – după cum o consider eu – dreaptă și sănătoasă, mi-o va confirma și el din toată inima, iar, dacă este greșită, o va corecta.

Mai întâi, consider că Evanghelia lui Hristos este întruparea deplină a Legii lui Dumnezeu... Cred și susțin că Episcopul de Roma, întrucât este locțiitorul lui Hristos pe pământ, trebuie să fie, dintre toți oamenii, cel mai mult legat de această lege a Evangheliei. Căci mărirea, printre ucenicii lui Hristos, n-a constat în demnitate sau onoruri lumești, ci în imitarea fidelă a lui Hristos în viață și comportament. (...) În timpul peregrinării Sale pe pământ, Hristos a fost omul cel mai sărac, disprețuind și renunțând la orice onoare și demnitate pământească...

Niciun credincios n-ar trebui să-l urmeze pe papă sau pe vreunul dintre sfinți decât în acele puncte în care acesta Îl urmează pe Domnul Iisus Hristos; căci Petru și fiii lui Zebedei, dorind să aibă onoruri lumești, în loc să calce pe urmele lui Hristos, au greșit și de aceea ei nu trebuie urmați în aceste greșeli...

Papa ar trebui să lase pe seama puterii civile toată stăpânirea și conducerea vremelnică și să îndemne și să îndrume întregul cler în această direcție; căci așa au făcut Hristos și, în special, apostolii Săi. De aceea, dacă am greșit în vreunul dintre aceste puncte, mă voi supune cu umilință îndreptării, chiar și prin moarte, dacă este necesar acest lucru. Dacă ar fi după voia sau dorința mea, m-aș prezenta cu siguranță înaintea Episcopului de Roma, dar Domnul m-a cercetat și m-a învățat să ascult mai degrabă de El decât de oameni.”

În încheiere a spus: „Să ne rugăm Dumnezeului nostru ca El să îl miște pe al nostru Papă Urban al VI-lea ca, împreună cu tot clerul lui, să-L imite pe Domnul Iisus Hristos în viață și în acțiuni și ca preoții să-i învețe și pe oameni să facă acest lucru, pentru ca aceștia, la rândul lor, să le urmeze exemplul” (John Foxe, *Acts and Monuments*, vol. 3, p. 49, 50).

Astfel, Wycliffe le-a prezentat papei și cardinalilor lui blândețea și umilința lui Hristos, arătând nu numai lor, ci întregii creștinătăți contrastul dintre ei și Stăpânul ai cărui reprezentanți pretindeau că sunt.

Wycliffe credea că va plăti cu viața pentru credințioșia lui. Regele, papa și episcopii se uniseră să-l distrugă și părea cert că, în cel mult câteva luni, va ajunge pe rug. Dar curajul

lui era de neclintit. „De ce se spune că departe trebuie căutată coroana martiriului?” spunea el. „Predică Evanghelia lui Hristos prelaților aroganți, și moartea de martir nu va întârzia. Cum aş putea eu să trăiesc și să tac? (...) Niciodată! Să cadă lovitura, o aştept să vină” (D’Aubigné, cartea 17, cap. 8).

Însă Dumnezeu, în providența Sa, încă îl ocrotea pe slujitorul Său. Omul care, cât trăise, apăruse plin de curaj adevărul, punându-și zilnic în pericol viața, nu trebuia să cadă pradă urii dușmanilor lui. Wycliffe nu căutase niciodată să se apere singur, însă Dumnezeu fusese ocrotitorul lui; iar acum, când dușmanii lui păreau siguri de prada lor, mâna lui Dumnezeu l-a scos de sub puterea lor. În biserica lui din Lutterworth, pe când era gata să împartă Cina Domnului, a căzut lovit de paralizie și, la scurt timp, s-a stins din viață.

Dumnezeu îi încredințase lui Wycliffe lucrarea pe care acum o încheiase. El i-a pus cuvântul adevărului în gură și l-a protejat ca să le poată oferi oamenilor acest cuvânt. Viața i-a fost ocrotită și activitatea i-a fost prelungită până când s-a pus temelia pentru marea lucrare a Reformei.

Wycliffe venea din întunericul Evului Mediu. Înaintea lui nu mai fusese nimeni de la care să se fi inspirat în modelarea sistemului său de reforme. Ridicat, asemenea lui Ioan Botezătorul, pentru a îndeplini o misiune specială, el a fost vestitorul unei ere noi. Cu toate acestea, în sistemul de adevăruri pe care el le-a susținut, era o unitate și o desăvârșire pe care reformatorii care i-au urmat nu le-au depășit, iar alții nu le-au atins, nici măcar la o sută de ani după aceea. Atât de bine fusese pusă temelia, atât de solidă și de sigură era structura, încât n-a mai fost necesar să fie refăcute de cei care au venit după el.

Marea mișcare pe care a inaugurat-o Wycliffe – aceea de a dezrobi conștiința și mintea și de a elibera națiunile care, timp de secole, fuseseră legate de carul triumfal al Romei – și-a avut izvorul în Biblie. Aceasta a fost sursa acelui torent de binecuvântări care, asemenea apei vieții, a început să se reverse din secolul al XIV-lea. Wycliffe a acceptat Sfintele Scripturi încredințat fiind că ele sunt descoperirea inspirată a voinței lui Dumnezeu, o regulă suficientă de credință și de practică. El fusese educat să privească Biserica Romană ca pe o autoritate divină și infailibilă și să accepte, cu respect și fără să pună întrebări, învățăturile și obiceiurile stabilite în decurs de o mie de ani; dar s-a îndepărtat de toate acestea pentru a asculta de Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu. Aceasta era autoritatea pe care el îndemna oamenii să o recunoască. În locul bisericii care vorbea prin papă, el declara că singura autoritate adevărată este glasul lui Dumnezeu, care vorbește prin Cuvântul Său. Wycliffe afirma nu numai că Biblia este descoperirea desăvârșită a voinței lui Dumnezeu, ci și că Duhul Sfânt este singurul ei interpret și că orice om trebuie să afle, prin studiul învățăturilor ei, care este datoria sa. Astfel, el întorcea mințile oamenilor de la papă și de la Biserica Romano-Catolică către Cuvântul

lui Dumnezeu.

Wycliffe a fost unul dintre cei mai mari reformatori. În ce privește puterea intelectului, claritatea gândirii, hotărârea de a păstra adevărul și îndrăzneala de a-l apăra, a fost egalat doar de puțini dintre cei care au venit după el. Puritatea vieții, stăruința neobosită în studiu și în muncă, integritatea incoruptibilă, iubirea creștină și credincioșia în lucrare l-au caracterizat pe primul dintre reformatori. Și aceasta în ciuda întunericului intelectual și a degradării morale a epocii din care s-a ridicat.

Caracterul lui Wycliffe este o mărturie despre puterea transformatoare și educativă a Sfintelor Scripturi. Biblia l-a făcut ceea ce era. Efortul de a înțelege marile adevăruri ale revelației dă prospețime și vigoare tuturor capacităților intelectuale, dezvoltă mintea, ascute înțelegerea și maturizează judecata. Studiul Bibliei va înnobila orice gând, sentiment și aspirație cum niciun alt studiu nu o poate face. El ne dă un scop stabil, răbdare, curaj și tărie, rafinează caracterul și sfințește sufletul. Un studiu al Scripturilor întreprins în mod serios și cu respectul cuvenit ar aduce mintea cercetătorului în legătură directă cu Mintea Infinită și ar da lumii oameni cu un intelect mai puternic și mai activ și cu principii mai nobile decât a produs vreodată cea mai aleasă educație pe care o poate oferi filosofia omenească. „Descoperirea cuvintelor Tale”, spune psalmistul, „dă lumină, dă pricepere” (Psalmii 119:130).

Învățăturile care fuseseră predicate de Wycliffe au continuat pentru un timp să se răspândească. Urmașii lui, cunoscuți sub numele de lollarzi, n-au străbătut numai Anglia, ci s-au răspândit și în alte țări, ducând cu ei cunoștința Evangheliei. Acum, când conducătorul lor îi părăsise, predicatorii lucrau cu un zel și mai mare decât înainte, iar mulțimile se adunau să le asculte învățăturile. Printre convertiți se numărau și unii nobili și chiar soția regelui. În multe locuri s-a văzut o reformă remarcabilă în comportamentul oamenilor, iar simbolurile idolatre ale romano-catolicismului au fost îndepărtate din biserici. Curând însă, furtuna nemiloasă a persecuției a izbucnit peste cei care îndrăzniseră să accepte Biblia drept ghid al lor. Monarhii englezi, dornici să-și întărească puterea cu sprijinul Romei, n-au ezitat să-i sacrifice pe reformatori. Astfel că, pentru prima dată în istoria Angliei, s-a decretat arderea pe rug a ucenicilor Evangheliei. Martirajele au urmat unul după altul. Apărătorii adevărului, proscriși și torturați, nu puteau să-și înalțe strigătele decât la urechile Domnului oștirilor. Vânați ca dușmani ai bisericii și trădători de țară, ei au continuat să predice în locuri ascunse, găsind adăpost, atât cât se putea, în casele umile ale săracilor și ascunzându-se adeseori chiar în peșteri și grote.

În ciuda furiei persecuției, un protest liniștit, evlavios, perseverent și răbdător a continuat să fie rostit secole la rând împotriva corupției care predomină în credința religioasă. Creștinii acelor zile de început nu înțelegeau decât parțial adevărul, dar ei învățaseră să iubească și să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu și sufereau cu răbdare de

dragul lui. Ca și ucenicii din zilele apostolice, mulți și-au sacrificat bunurile pământești pentru cauza lui Hristos. Cei cărora li se îngăduise să mai locuiască în casele lor îi adăposteau cu bucurie pe frații lor surghiuniți, iar, când și ei erau alungați, împărtășeau cu bucurie soarta celor proscriși. Este adevărat că mii de oameni, îngroziți de furia persecutorilor, și-au câștigat libertatea cu prețul credinței lor și au ieșit din închisori, îmbrăcați în haine de penitenți, pentru a-și face publică retractarea. Dar n-au fost puțini la număr cei care – atât bărbați de origine nobilă, cât și oameni săraci și umili – au dat o mărturie neînfricată pentru adevăr, în celulele închisorii, în „turnurile lollarzilor”, în mijlocul torturii și al flăcărilor, bucurându-se că au fost găsiți vrednici să cunoască „părtășia suferințelor Lui” (Filipeni 3:10).

Susținătorii papalității nu-și putuseră aduce la îndeplinire planul pe care-l aveau cu Wycliffe în timpul vieții lui, iar ura lor nu putea fi stinsă cât timp trupul lui se odihnea liniștit în mormânt. Printr-un decret al Conciliului de la Konstanz, după mai bine de 40 de ani de la moarte, oasele i-au fost deshumate și arse în public, iar cenușa a fost aruncată într-un pârâu din apropiere. „Acest pârâu”, spune un vechi scriitor, „a dus cenușa în Avon, Avonul în Severn, Severnul în mări, iar mările în oceanul cel mare. Și, în felul acesta, cenușa lui Wycliffe a devenit un simbol al doctrinei lui, care este răspândită acum în toată lumea” (T. Fuller, *Church History of Britain*, vol. 4, secțiunea 2, par. 54). Prea puțin și-au dat seama dușmanii lui de semnificația faptei lor pline de răutate.

Scrierile lui Wycliffe au fost cele care l-au convins pe Jan Hus, din Boemia, să renunțe la multe dintre erorile catolicismului și să înceapă lucrarea de reformă. În felul acesta, în cele două țări, atât de îndepărtate una de alta, s-a semănat sămânța adevărului. Din Boemia, lucrarea s-a întins în alte țări. Mințile oamenilor au fost îndreptate către Cuvântul lui Dumnezeu, atât de mult timp uitat. O mână divină pregătea calea pentru Marea Reformă.

Capitolul 6

Hus și Ieronim

Evanghelia fusese sădită în Boemia încă din secolul al IX-lea. Biblia fusese tradusă, iar slujbele religioase se țineau în limba poporului. Dar, pe măsură ce puterea papei creștea, Cuvântul lui Dumnezeu era tot mai puțin cunoscut. Grigore al VII-lea, care își asumase misiunea de a umili mândria regilor, urmărea în aceeași măsură să subjuge și poporul și, ca urmare, a emis o bulă care interzicea oficierea slujbelor religioase în limba boemă. Papa declara că „Celui Atotputernic Îi place ca slujba închinată Lui să fie oficiată într-o limbă necunoscută și că multe rele și rătăcirii se iviseră din cauză că nu se respectase această regulă” (Wylie, vol. 3, cap. 1). Astfel, Roma a hotărât ca lumina Cuvântului lui Dumnezeu să fie stinsă și poporul să fie ținut în întuneric. Dar Cerul s-a îngrijit să existe alte mijloace pentru continuitatea bisericii. Mulți dintre valdenzii și albigenzii alungați de persecuție din casele lor din Franța și Italia au venit în Boemia. N-au îndrăznit să predice pe față, dar au lucrat cu zel în ascuns. Astfel, credința adevărată a fost păstrată de la un secol la altul.

Înainte de Hus, au existat în Boemia bărbați care s-au ridicat să condamne în mod deschis corupția din biserică și imoralitatea poporului. Activitatea lor a stârnit un mare interes. Temerile ierarhiei papale au fost trezite și împotriva discipolilor Evangheliei s-a dezlănțuit persecuția. Obligați să se închine în păduri și în munți, au fost vânați de soldați și mulți au fost omorâți. După un timp, s-a decretat ca toți cei care s-au îndepărtat de modul de închinare al Romei să fie arși. Însă, în timp ce își dădeau viața, creștinii priveau în viitor la triumful cauzei lor. Unul dintre cei care „predicaseră că mântuirea poate fi obținută numai prin credința în Mântuitorul răstignit” a declarat în timp ce murea: „Furia dușmanilor adevărului triumfă acum asupra noastră, dar nu va fi pentru totdeauna așa. Se va ridica unul dintre oamenii de rând, fără sabie sau autoritate, și nu-l vor putea învinge” (Ibidem). Vremea lui Luther era încă departe, dar deja se ridica cineva a cărui mărturie împotriva Romei urma să trezească națiunile.

Jan Hus era de origine umilă și rămăsese orfan de timpuriu, în urma morții tatălui său. Mama lui evlavioasă, considerând educația și temerea de Dumnezeu drept cele mai prețioase comori, a căutat să-i asigure fiului ei această moștenire. Hus a studiat la școala din zonă, iar după aceea s-a dus la Universitatea din Praga, unde a fost admis ca student bursier. În călătoria spre Praga, a fost însoțit de mama lui. Văduvă și săracă, ea nu putea să-i ofere fiului ei bogății materiale, dar, când s-au apropiat de oraș, a îngenunchat lângă tânărul orfan și a cerut asupra lui binecuvântarea Tatălui lor ceresc. Puțin își dădea

seama acea mamă cum urma să primească răspuns la rugăciunea ei.

La universitate, Hus s-a distins repede prin zelul cu care se dedica studiului și progresele sale rapide, în timp ce viața lui fără reproș și purtarea lui amabilă și atrăgătoare i-au câștigat respectul unanim. Era un adept sincer al Bisericii Romano-Catolice și depunea toate eforturile pentru a găsi binecuvântările spirituale pe care ea pretindea că le revarsă. Cu ocazia unui jubileu, a mers să se spovedească, a dăruit cei din urmă bănuți din punga lui săracă și s-a alăturat procesiunilor religioase pentru a avea parte de iertarea promisă. După terminarea colegiului, a intrat în preoție și, urcând repede treptele ierarhice, a fost chemat la curtea regelui. De asemenea, a fost numit profesor și, mai târziu, rector al universității care o urmase. În câțiva ani, modestul student bursier a devenit mândria țării sale, numele lui fiind cunoscut în întreaga Europă.

Hus și-a început lucrarea de reformă în alt domeniu. La câțiva ani după ce a intrat în rândurile preoției, a fost numit predicator al capelei Betleem. Ctitorul acestei capele susținuse, ca un lucru de mare importanță, predicarea Scripturii în limba poporului. În ciuda opoziției Romei, practica aceasta nu fusese cu totul întreruptă în Boemia. Însă Biblia nu era cunoscută, iar printre oamenii bogați și săraci deopotrivă, predominau cele mai josnice vicii. Hus a condamnat aceste rele fără cruțare, apelând la Cuvântul lui Dumnezeu pentru a da forță principiilor adevărului și ale curăției pe care el le susținea.

Un învățat din Praga, cu numele Ieronim, care mai târziu a devenit un colaborator apropiat al lui Hus, întorcându-se din Anglia, a adus cu el scrierile lui Wycliffe. Regina Angliei, care se convertise la învățăturile lui Wycliffe, era o prințesă originară din Boemia și, prin influența ei, scrierile reformatorului au fost larg răspândite în țara ei natală. Hus a citit aceste lucrări cu interes. Considera că autorul lor era un creștin sincer și era înclinat să privească cu ochi buni reformele pe care acesta le susținea. Fără să-și dea seama, Hus intrase deja pe calea care avea să-l ducă departe de Roma.

Cam în același timp, în Praga au sosit doi străini din Anglia, oameni de cultură, care primiseră lumina și veniseră să o răspândească în această țară îndepărtată. Deoarece au început cu un atac deschis contra supremației papei, autoritățile i-au adus rapid la tăcere, dar, nevrând să renunțe la scopul lor, au recurs la alte mijloace. Fiind și pictori, nu doar predicatori, și-au folosit talentul. Într-un loc deschis publicului, au expus două tablouri. Unul reprezenta intrarea lui Iisus în Ierusalim, „blând și călare pe un măgar” (Matei 21:5), urmat de ucenicii Săi îmbrăcați în haine uzate de călătorie și desculți. Celălalt tablou reprezenta o procesiune pontificală, papa purtând hainele lui bogate și întreita sa coroană, călare pe un cal împodobit excesiv, precedat de trâmbițași și urmat de cardinali și prelați în veșminte strălucitoare.

Mesajul acesta a atras atenția tuturor categoriilor de oameni. Mulțimile veneau să privească picturile. Nu era nimeni care să nu priceapă morala și mulți au fost profund

impresionați de contrastul dintre blândețea și umilința lui Hristos, Domnul, și mândria și aroganța papei, pretinsul Său slujitor. S-a produs o mare tulburare în Praga și, după un timp, cei doi străini au considerat necesar, pentru propria siguranță, să plece. Dar lecția pe care ei o predicaseră n-a fost uitată. Tablourile au lăsat o impresie profundă asupra minții lui Hus și l-au condus la un studiu mai atent al Bibliei și al scrierilor lui Wycliffe. Cu toate că nu era pregătit încă să accepte toate reformele susținute de acesta, a văzut mai clar adevăratul caracter al papalității și, cu un zel și mai mare, a denunțat mândria, ambiția și corupția clerului.

Din Boemia, lumina s-a extins în Germania, pentru că tulburările de la universitatea din Praga au provocat retragerea a sute de studenți germani. Mulți dintre ei primiseră de la Hus primele cunoștințe despre Biblie și, la întoarcere, au răspândit Evanghelia în patria lor.

Veștile despre lucrarea din Praga au fost duse la Roma, și Hus a fost curând somat să se prezinte înaintea papei. Să se supună ordinului ar fi însemnat să se expună la o moarte sigură. Regele și regina Boemiei, universitatea, nobilii și oficialii guvernului s-au unit într-un apel adresat pontifului prin care se cerea să i se îngăduie să rămână la Praga și să trimită răspuns la Roma printr-un delegat. În loc să aprobe această cerere, papa a procedat la judecarea și condamnarea lui și apoi a declarat orașul Praga sub interdicție.

În acea epocă, ori de câte ori se pronunța o astfel de sentință, se crea groază pretutindeni. Ceremoniile de care era însoțită erau în așa fel concepute, încât să umple de teroare un popor care îl considera pe papă reprezentantul lui Dumnezeu care ține cheile cerului și ale iadului și are puterea să pronunțe judecăți atât civile, cât și spirituale. Se credea că porțile cerului erau închise pentru regiunea lovită de interdicție și că, până când papa binevoia să ridice anatema, morții erau împiedicați să intre în sălașurile fericirii. Ca semn al acestei teribile calamități, toate slujbele religioase erau suspendate. Bisericele erau închise. Căsătoriile erau oficiate în curtea bisericii. Morții, a căror înmormântare în cimitir era interzisă, erau îngropați, fără niciun fel de slujbă, în șanțuri sau pe câmp. Astfel, prin măsuri care făceau apel la imaginație, Roma încerca să controleze conștiințele oamenilor.

Orașul Praga era plin de tulburări. Mulți îl acuzau pe Hus că este cauza tuturor nenorocirilor și cereau să fie predat răzbunării Romei. Pentru a liniști furtuna, reformatorul s-a retras pentru un timp în satul lui natal. Scriindu-le prietenilor pe care-i lăsase în Praga, spunea: „Dacă m-am retras din mijlocul vostru, am făcut-o pentru a urma învățătura și exemplul lui Iisus Hristos, ca să nu dau ocazie celor cu gânduri rele să-și atragă o condamnare veșnică și ca să nu fiu pentru cei evlavioși un motiv de amărăciune și persecuție. M-am retras și pentru că mi-am dat seama că preoții nelegiuți ar putea continua să interzică pentru un timp îndelungat predicarea Cuvântului lui Dumnezeu în mijlocul vostru, dar nu v-am părăsit pentru a nega adevărul divin, pentru care, cu

ajutorul lui Dumnezeu, sunt gata să mor” (Bonnehose, *The Reformers Before the Reformation*, vol. 1, p. 87). Hus nu și-a încetat activitatea, ci a călătorit prin regiunile învecinate, predicând mulțimilor doritoare. Astfel, măsurile la care a recurs papa pentru a înăbuși Evanghelia făceau ca ea să fie și mai mult răspândită. „N-avem nicio putere împotriva adevărului, ci pentru adevăr” (2Corinteni 13:8).

„În această etapă a carierei sale, mintea lui Hus părea a fi scena unui conflict dureros. Cu toate că Biserica încerca să-l intimideze cu tunetele ei, el nu renunțase la autoritatea ei. Pentru el, Biserica Romano-Catolică încă era mireasa lui Hristos, iar papa era reprezentantul și vicarul lui Dumnezeu. El lupta împotriva abuzului de autoritate, și nu împotriva principiului în sine. Acest fapt a produs un conflict teribil între convingerile rațiunii lui și cerințele conștiinței sale. Dacă autoritatea era dreaptă și infailibilă, așa cum considera că este, cum se făcea că el se simțea constrâns să nu i se supună? Să asculte vedea că este păcat, dar cum era posibil ca ascultarea de o biserică infailibilă să-l aducă într-o astfel de situație? Aceasta era problema pe care nu putea să o rezolve, aceasta era îndoiala care-l chinuia clipă de clipă. Singura soluție la care a putut ajunge a fost aceea că se repeta situația care existase și în zilele Mântuitorului, când preoții deveniseră niște persoane nelegiuite, care foloseau autoritatea legitimă scopuri nelegitime. Aceasta l-a făcut să se călăuzească în viață și să le predice altora principiul că învățăturile Scripturii, înțelese și asimilate, trebuie să guverneze conștiința, cu alte cuvinte, că singurul ghid infailibil este Dumnezeu, care vorbește prin Biblie, și nu biserica, ce vorbește prin preoți” (Wylie, vol. 3, cap. 2).

Când, după un timp, agitația din Praga s-a mai potolit, Hus s-a reîntors la capela Betleem pentru a continua cu și mai mare zel și curaj predicarea Cuvântului lui Dumnezeu. Dușmanii lui erau activi și puternici, dar regina și mulți nobili îi erau prieteni, iar poporul, în mare număr, era de partea lui. Comparând învățăturile lui curate și înălțătoare, precum și viața lui sfântă cu dogmele degradante pe care le predicau preoții romano-catolici și cu avariția și imoralitatea de care dădeau dovadă, mulți considerau o adevărată onoare să fie de partea lui.

Până în acest moment, Hus fusese singur în activitatea lui, dar acum, Ieronim, care acceptase învățăturile lui Wycliffe pe când era în Anglia, i s-a alăturat în lucrarea de reformă. Cei doi urmau să fie de atunci înainte uniți în viață și nici moartea nu avea să-i despartă. Ieronim era înzestrat cu elocvență, cultură și un geniu strălucitor – calități care câștigă favoarea oamenilor – într-o măsură mai mare decât Hus, care, în schimb, avea acele trăsături care conferă adevărata forță de caracter. Judecata lui calmă era ca o frână pentru spiritul impulsiv al lui Ieronim, care, în adevărată umilință, își dădea seama de valoarea lui Hus și se supunea sfaturilor lui. Prin eforturile lor unite, reforma s-a întins mai rapid.

Dumnezeu a îngăduit ca o mare lumină să strălucească asupra minților acestor bărbați

aleși, descoperindu-le multe dintre erorile Romei, dar ei n-au primit toată lumina care trebuia dată lumii. Prin intermediul lor, Dumnezeu scotea poporul din întunericul romano-catolicismului, dar mai existau obstacole mari și multe pe care oamenii urmau să le întâmpine. El i-a condus înainte, pas cu pas, pe măsură ce puteau suporta lumina, căci ei nu erau pregătiți să o primească dintr-odată pe toată. Dacă le-ar fi fost prezentată, i-ar fi făcut să se îndepărteze de ea, având același efect pe care îl are strălucirea soarelui de amiază asupra celor care au stat îndelung în întuneric. De aceea, El le-a descoperit-o conducătorilor puțin câte puțin, în măsura în care putea fi acceptată de oameni. De la un secol la altul, alți lucrători credincioși aveau să vină după ei pentru a-i conduce pe oameni mai departe pe calea reformei.

Schisma din biserică continua. Trei papi se luptau acum pentru supremație, iar lupta lor umplea creștinătatea de crimă și de tulburare. Nemaifiind mulțumiți doar să arunce anateme, au recurs la arme. Fiecare s-a grăbit să-și cumpere arme și să strângă soldați. Desigur că era nevoie de bani și, pentru a-i procura, darurile, slujbele și binecuvântările bisericii erau oferite spre vânzare (Vezi Apendicele pentru p. 47). Preoții, la rândul lor, imitându-i pe superiori, au recurs la simonie și război pentru a-și umili rivalii și a-și întări puterea. Cu o îndrăzneală tot mai mare, pe zi ce trecea, Hus tuna împotriva monstruoșităților care erau tolerate în numele religiei, iar poporul îi acuza în mod deschis pe conducătorii de la Roma că sunt cauza nenorocirilor care invadaseră creștinătatea.

Praga părea că se află din nou pe marginea unui conflict sângeros. Ca și în vechime, slujitorul lui Dumnezeu a fost acuzat că el era „acela care nenorocește pe Israel” (1Împărați 18:17). Orașul a fost pus din nou sub interdicție, iar Hus s-a retras în satul său natal. Mărturia dată cu atâta credincioșie din iubita lui capelă Betleem se încheiase. Înainte de a-și da viața pentru adevăr, el urma să vorbească întregii creștinătăți de la o tribună mai înaltă.

Pentru a pune capăt relelor care tulburau Europa, la cererea împăratului Sigismund, a fost convocat un conciliu general la Konstanz de către unul dintre cei trei papi rivali, Ioan al XXIII-lea. Convocarea unui conciliu nu era câtuși de puțin pe placul papei Ioan, ale cărui caracter și comportament cu greu puteau suporta cercetarea, chiar și din partea unor prelați cu o moralitate îndoielnică, așa cum erau preoții din acele timpuri, însă n-a îndrăznit să se împotrivescă voinței lui Sigismund. (Vezi Apendicele.)

Obiectivele majore care trebuiau îndeplinite în cadrul acestui conciliu erau încetarea schismei din biserică și deștrădăcinarea ereziei. Ca urmare, au fost somați să apară înaintea conciliului cei doi antipapi, precum și propagatorul principal al noilor idei, Jan Hus. Cei dintâi, gândindu-se la propria siguranță, n-au participat în persoană, ci au fost reprezentați prin delegați. Papa Ioan, deși oficial era cel care convocase Conciliul, a venit cu multe presimțiri rele, bănuind planul ascuns al împăratului de a-l demite și temându-

se că va trebui să dea socoteală pentru viciile care profanaseră tiara și pentru crimele cu ajutorul cărora și-o câștigase. Cu toate acestea, și-a făcut intrarea în orașul Konstanz cu mare pompă, însoțit de prelați și urmat de o suită de curteni. Tot clerul și demnitarii orașului, împreună cu o mulțime imensă de orășeni au ieșit să-l salute. Deasupra capului avea un baldachin de aur, purtat de patru magistrați de frunte. Înaintea lui era dusă ostia, iar veșmintele bogate ale cardinalilor și ale nobililor ofereau o priveliște impunătoare.

În același timp, de Konstanz se apropia un alt călător. Hus era conștient de primejdiile care-l amenințau. S-a despărțit de prieteni ca și când urma să nu-i mai vadă niciodată și a pornit în călătorie cu simțământul că aceasta îl va duce la rug. Cu toate că obținuse un bilet de liberă trecere de la regele Boemiei și altul de la împăratul Sigismund pentru toată durata călătoriei, și-a făcut toate aranjamentele în eventualitatea morții.

Într-o scrisoare adresată prietenilor din Praga, spunea: „Frații mei, (...) plec cu un bilet de liberă trecere de la rege pentru a mă întâlni cu numeroșii mei dușmani de moarte... Mă încred însă în Atotputernicul Dumnezeu, în Mântuitorul meu; cred că El va asculta rugăciunile voastre fierbinți, că va pune înțelepciunea și prevederea Sa în gura mea, ca să mă pot împotrivi lor, și că îmi va da Duhul Său cel Sfânt ca să mă întărească în adevărul Său, astfel încât să pot înfrunta cu mult curaj ispitele, închisoarea și, dacă va fi necesar, chiar o moarte crudă. Iisus Hristos a suferit pentru cei iubiți ai Lui, prin urmare ar trebui oare să ne mire faptul că ne-a lăsat exemplul Său, ca să suferim și noi cu răbdare toate lucrurile pentru mântuirea noastră? El este Dumnezeu, iar noi suntem făpturile Sale; El este Domnul, iar noi suntem slujitorii Săi; El este Stăpânul lumii, iar noi suntem muritori vrednici de dispreț. Și, cu toate acestea, El a suferit! De ce atunci să nu suferim și noi, îndeosebi atunci când suferința este pentru curățirea noastră? De aceea, dragii mei, dacă moartea mea poate contribui la slava Sa, rugați-vă ca ea să vină cât mai repede, ca Dumnezeu să mă facă în stare să suport toate nenorocirile cu statornicie. Dar, dacă este mai bine să mă reîntorc între voi, să ne rugăm lui Dumnezeu să mă întorc fără pată – adică să nu retrag nicio iotă din adevărul Evangheliei, pentru a le lăsa fraților mei un exemplu desăvârșit de urmat. S-ar putea deci să nu-mi mai vedeți fața la Praga niciodată, dar, dacă voia Dumnezeului celui atotputernic va găsi de cuviință să mă redea vouă, atunci să mergem înainte cu o inimă mai hotărâtă în cunoașterea și în iubirea Legii Sale” (Bonnechose, vol. 1, p. 147, 148)

Într-o altă scrisoare, către un preot care devenise ucenicul Evangheliei, Hus vorbea cu profundă umilință despre propriile greșeli, acuzându-se „de a fi simțit plăcere în purtarea de haine bogate și de a fi irosit ore întregi în ocupații ușuratică”. Apoi a adăugat aceste sfaturi mișcătoare: „Fie ca slava lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor să-ți ocupe mintea, și nu deținerea de bunuri și averi. Ferește-te să-ți împodobesti casa mai mult decât sufletul și, mai presus de orice, acordă toată atenția clădirii spirituale. Fii evlavios și

smerit cu cei săraci și nu-ți folosi averea în petreceri. Dacă nu-ți vei îndrepta viața și nu te vei înfrâna de la excese, mă tem că vei fi aspru pedepsit, așa cum sunt și eu... Tu cunoști învățătura mea, căci ai primit îndemnurile mele din copilăria ta, de aceea nu este de folos să-ți scriu mai mult, dar te conjur, prin îndurarea Domnului nostru, să nu mă imiți în niciuna dintre deșertăciunile în care m-ai văzut căzând.” Pe plicul scrisorii a adăugat: „Te conjur, prietenul meu, să nu rupi acest sigiliu până când nu vei avea certitudinea că sunt mort” (Idem, vol. 1, p. 148).

În timpul călătoriei, Hus vedea pretutindeni semne ale răspândirii învățăturilor sale și ale bunăvoinței cu care era privită cauza lui. Oamenii se înghesuiau să-l întâlnească și, în câteva orașe, magistrații l-au însoțit pe străzi.

La sosirea în Konstanz, lui Hus i s-a dat deplină libertate. La biletul de liberă trecere al împăratului s-a adăugat o asigurare personală de ocrotire din partea papei. Dar, în ciuda tuturor acestor declarații solemne și repetate, reformatorul a fost curând arestat, din ordinul papei și al cardinalilor, și aruncat într-o temniță dezgustătoare. Mai târziu a fost transferat într-un castel întărit, dincolo de Rin, și ținut prizonier acolo. Această perfidie nu i-a ajutat la nimic papei, deoarece în scurtă vreme a fost și el trimis în aceeași închisoare (Idem, vol. 1, p. 247). Înaintea conciliului, fusese dovedit vinovat de cele mai josnice crime: pe lângă ucidere, simonie și adulter, comisese „păcate care nu se pot rosti”. Conciliul s-a pronunțat și, în cele din urmă, a fost deposedat de tiară și aruncat în închisoare. Cei doi antipapi au fost, de asemenea, destituiți și a fost ales un nou pontif.

Deși papa fusese vinovat de crime mai mari decât cele de care îi acuzase Hus pe preoți și pentru care ceruse o reformă, același conciliu care l-a destituit pe pontif a pornit să-l zdrobească pe reformator. Întemnițarea lui Hus a provocat o mare indignare în Boemia. Nobili puternici au adresat conciliului proteste energice contra acestui abuz. Împăratul, care nu voia să permită violarea unui bilet de liberă trecere, s-a opus acțiunilor întreprinse împotriva lui. Dar dușmanii reformatorului erau plini de răutate și hotărâți. Ei au făcut apel la prejudecățile împăratului, la temerile lui, la râvna lui pentru biserică. Au argumentat îndelung pentru a dovedi că „nu trebuie păstrat cuvântul dat față de eretici și nici față de persoanele suspectate de erezie, chiar dacă sunt înzestrate cu bilete de liberă trecere din partea împăratului și a regilor” (Jacques Lenfant, *History of the Council of Constance*, vol. 1, p. 516). În felul acesta au avut câștig de cauză.

Slăbit de boală și de întemnițare, căci umezeala și aerul viciat al închisorii îi provocaseră o febră care era aproape să-i pună capăt vieții, Hus a fost adus, în cele din urmă, înaintea conciliului. Stătea legat cu lanțuri în fața împăratului, a cărui onoare și bună-credință fuseseră garanția protecției lui. Pe tot parcursul îndelungatului său proces, a susținut cu fermitate adevărul și, în fața demnitarilor reuniți ai bisericii și ai statului, a rostit un protest solemn și credincios împotriva corupției clerului. Când i s-a cerut să aleagă între a-și renega doctrinele sau a suferi moartea, a ales martirajul.

Harul lui Dumnezeu l-a susținut. În timpul săptămânilor de suferință dinaintea sentinței finale, pacea cerului i-a umplut sufletul. „Scriu această scrisoare”, îi spunea el unui prieten, „din închisoare, cu mâna încătușată, așteptându-mi mâine sentința de moarte... Când, cu ajutorul lui Iisus Hristos, ne vom întâlni iarăși în pacea dulce a vieții viitoare, vei afla cât de îndurător S-a arătat Dumnezeu față de mine, cum m-a susținut pe deplin în mijlocul ispitelor și al încercărilor” (Bonnechose, vol. 2, p. 67).

În întinericul închisorii, el a prevăzut triumful credinței adevărate. Reîntorcându-se, în visurile sale, la capela din Praga în care predicase Evanghelia, i-a văzut pe papă și pe episcopii lui ștergând imaginile lui Hristos pe care el le pictase pe pereți. „Această viziune l-a întristat, dar, în ziua următoare, a văzut în vis mulți pictori ocupați cu restaurarea acestor imagini, în număr mai mare și în culori mai strălucitoare. Când au terminat, pictorii, care erau înconjurați de o mulțime imensă de oameni, au exclamat: «Să vină acum papii și episcopii! Nu le vor mai șterge niciodată!»” Când și-a povestit visul, reformatorul a spus: „Cred cu fermitate că imaginea lui Hristos nu va mai fi ștersă niciodată. Au dorit s-o distrugă, dar ea va fi pictată din nou în toate inimile de niște predicatori mult mai buni decât mine” (D’Aubigné, vol. 1, cap. 6).

Hus a fost adus pentru ultima dată în fața conciliului. Era o adunare mare și strălucită, alcătuită din împărat, prinți ai imperiului, delegați regali, cardinali, episcopi, preoți și o mulțime imensă de oameni care veniseră ca spectatori la evenimentele zilei. Din toate părțile creștinătății se strânseseră martorii acestei prime mari jertfe din lupta îndelungată în urma căreia avea să se obțină libertatea de conștiință.

Fiind somat să-și spună hotărârea finală, Hus a refuzat să abjure și, ațintindu-și privirea pătrunzătoare asupra monarhului, al cărui cuvânt de onoare fusese atât de rușinos călcat, a declarat: „M-am hotărât de bunăvoie să apar în fața acestui conciliu, sub ocrotirea publică și garanția împăratului aici de față” (Bonnechose, vol. 2, p. 84). O roșeață profundă i-a inundat fața lui Sigismund când privirile întregii adunări s-au îndreptat către el.

Sentința fiind pronunțată, a început ceremonia degradării. Episcopii l-au îmbrăcat pe prizonier în haine sacerdotale și, luând roba preoțească, Hus a spus: „Domnul nostru Iisus Hristos a fost îmbrăcat cu o haină albă, în semn de batjocură, când Irod L-a dus înaintea lui Pilat” (Idem, vol. 2, p. 86). Fiind din nou îndemnat să retracteze, el s-a întors spre public și a răspuns: „Cu ce față aș mai privi atunci cerul? Cum aș mai putea privi acele mulțimi de oameni cărora le-am predicat Evanghelia curată? Nu, prețuiesc mântuirea lor mai mult decât acest sărman trup, dat acum morții.” Veșmintele i-au fost scoase unul după altul, fiecare episcop pronunțând un blestem când își îndeplinea partea din ceremonie. În cele din urmă, „i-au pus pe cap o mitră din hârtie, de formă piramidală, pe care erau pictate chipuri îngrozitoare de demoni și pe care era scris vizibil în față cuvântul «Arhiereticul». «Cu cea mai mare bucurie», a spus Hus, «voi purta

această coroană a rușinii pentru Numele Tău, o, Iisuse, care ai purtat pentru mine o coroană de spini.»”

După ce a fost împodobit în felul acesta, „prelații au spus: «Acum predăm sufletul tău diavolului». «Și eu», a spus Jan Hus, ridicându-și ochii spre ceruri, «îmi încredințez duhul în mâinile Tale, o, Doamne Iisuse, căci Tu m-ai răscumpărat»” (Wylie, vol. 3, cap. 7).

A fost predat apoi autorităților civile și condus la locul de execuție. O procesiune imensă îl urma: sute de bărbați înarmați, preoți și episcopi în veșmintele lor scumpe și locuitori ai orașului Konstanz. Când a fost legat de rug și totul era gata pentru ca focul să fie aprins, martirul a fost îndemnat încă o dată să se salveze renunțând la rătăcirile lui. „La ce rătăciri să renunț?” a spus Hus. „Nu mă știu vinovat de niciuna. Îl iau martor pe Dumnezeu că tot ce am scris și am predicat a fost cu scopul de a salva sufletele din păcat și de la pierzare. De aceea, voi pecetlui foarte bucuros cu sânge adevărul pe care l-am scris și predicat” (Idem, vol. 3, cap. 7). Când flăcările s-au aprins în jurul lui, a început să cânte: „Iisuse, Fiul lui David, ai milă de mine!” și a continuat așa până când glasul i-a fost adus la tăcere pentru totdeauna.

Chiar și dușmanii lui au fost impresionați de acest comportament eroic. Un catolic zelos, descriind martirajele lui Hus și Ieronim, care a murit curând după aceea, spunea: „Amândoi au păstrat o atitudine fermă când li s-a apropiat ceasul din urmă. S-au pregătit pentru foc ca și când ar fi mers la un ospăț de nuntă. N-au scos niciun strigăt de durere. Când flăcările s-au ridicat, ei au început să cânte imnuri, și doar furia flăcărilor le-a oprit cântarea” (Idem, vol. 3, cap. 7).

Când trupul lui Hus a ars complet, cenușa și pământul de sub ea au fost luate și aruncate în Rin, fiind purtate astfel până la ocean. Persecutorii lui și-au imaginat în zadar că au reușit să deștrădăcineze adevărurile predicate de el. Nici nu visau ei că cenușa dusă în ziua aceea în mare urma să fie o sămânță semănată în toate țările pământului și că din ea, în ținuturi încă necunoscute, aveau să răsară mulțimi de martori pentru adevăr. Glasul care a vorbit în sala conciliului din Konstanz a trezit ecouri care urmau să fie auzite în toate secolele următoare. Hus nu mai era, dar adevărurile pentru care murise nu aveau să piară niciodată. Exemplul lui de credincioșie și statornicie avea să încurajeze mulțimi de oameni să stea hotărâți de partea adevărului în fața torturii și a morții. Executarea lui a dovedit lumii întregi cruzimea perfidă a Romei. Fără să-și dea seama, dușmanii adevărului au contribuit la progresul cauzei pe care căutau în zadar să o distrugă.

La Konstanz urma să fie înălțat un alt rug. Sângele unui alt martor trebuia să dea mărturie pentru adevăr. Ieronim, luându-și rămas-bun de la Hus, care pleca spre conciliu, îl îndemnase să fie curajos și ferm, declarând că, dacă se va afla în pericol, el însuși se va grăbi să-i vină în ajutor. Când a auzit de întemnițarea reformatorului,

ucenicul credincios s-a pregătit imediat să-și împlinească promisiunea. A plecat fără bilet de liberă trecere, cu un singur însoțitor, până la Konstanz. Ajungând acolo, s-a convins că nu făcuse decât să se expună pericolului, fără să poată face ceva pentru eliberarea lui Hus. A fugit din oraș, dar a fost arestat în drum spre casă și adus înapoi, legat cu cătușe și pus sub supravegherea unui grup de soldați. La prima înfățișare înaintea conciliului, încercările lui de a răspunde acuzațiilor care i se aduseseră au fost întâmpinate cu strigătele: „La flăcări cu el! La flăcări!” (Bonnechose, vol. 1, p. 234). A fost aruncat într-o temniță, legat cu lanțuri într-o poziție care-i producea mari suferințe și hrănit cu pâine și apă. După câteva luni, cruzimile întemnițării i-au provocat o boală care-i amenința viața, iar dușmanii lui, temându-se că le-ar putea scăpa, l-au tratat cu mai puțină asprime, deși a mai rămas în închisoare încă de un an.

Moartea lui Hus n-a avut urmările pe care le sperau susținătorii papalității. Nerespectarea biletului de liberă trecere crease o furtună de indignare și, pentru siguranță, conciliul a hotărât ca, în loc să-l ardă pe Ieronim, să-l forțeze, dacă era posibil, să retracteze. A fost adus în fața adunării și i s-a oferit alternativa de a retracta sau de a muri pe rug. La începutul întemnițării sale, moartea ar fi fost mai de dorit, în comparație cu suferințele teribile la care fusese supus, dar acum, slăbit de boală, de severitatea închisorii și de tortura nesiguranței și a frământării, despărțit de prieteni și descurajat de moartea lui Hus, statornicia lui Ieronim a cedat și a consimțit să se supună conciliului. S-a angajat să adere la credința catolică și a acceptat acțiunea conciliului de a condamna învățăturile lui Wycliffe și Hus, cu excepția „adevărurilor sfinte” pe care aceștia le predicaseră (Idem, vol. 2, p. 141).

Procedând astfel, Ieronim a încercat să aducă la tăcere glasul conștiinței și să scape de moarte. Dar, în singurătatea temniței, a văzut mai clar ce făcuse. S-a gândit la curajul și la credințioșia lui Hus, punându-le în contrast cu modul în care el se lepădase de adevăr. S-a gândit la Maestrul divin pe care se angajase să-L slujească și care suferise pentru el moartea pe cruce. Înainte de retractare, el găsisese mângâiere, în mijlocul atâtor suferințe, în siguranța faptului că Dumnezeu îl aprobă, dar acum, remușcarea și îndoielile îi chinuiau sufletul. Știa că va trebui să facă și alte retractări înainte de a fi în relații pașnice cu Roma. Calea pe care intra nu putea duce decât la apostazie totală. Așa că s-a hotărât: nu avea să-L renege pe Domnul său pentru a scăpa de o perioadă scurtă de suferință.

Curând, a fost adus din nou înaintea conciliului. Supunerea lui nu-i mulțumise pe judecători. Setea lor de sânge, ațâțată de moartea lui Hus, cerea noi victime. Ieronim își putea păstra viața numai printr-o renunțare completă la adevăr. Dar el se hotărâse să-și declare deschis credința și să-l urmeze pe fratele lui martir în flăcări.

A renunțat la retractarea anterioară și, ca un condamnat la moarte, a cerut cu solemnitate dreptul de a se apăra. Temându-se de efectele cuvintelor lui, prelații au insistat că el trebuie doar să susțină sau să nege adevărul acuzațiilor aduse împotriva lui.

Ieronim a protestat în fața unei astfel de cruzimi și nedreptăți. „M-ați ținut închis trei sute patruzeci de zile într-o închisoare îngrozitoare”, a spus el, „în mizerie, duhoare și în cea mai cruntă lipsă. Apoi m-ați adus înaintea voastră și, plecând urechea la dușmanii mei de moarte, refuzați să mă ascultați... Dacă sunteți, într-adevăr, înțelepți și lumină a lumii, aveți grijă să nu păcătuiți împotriva dreptății. În ceea ce mă privește, eu sunt un muritor neînsemnat, viața mea este de mică importanță și, când vă îndemn să nu dați o sentință nedreaptă, vorbesc mai puțin pentru mine și mai mult pentru voi” (Idem, vol. 2, p. 146, 147).

În cele din urmă, cererea i-a fost aprobată. În prezența judecătorilor lui, Ieronim a îngenunchat și s-a rugat ca Duhul divin să-i conducă gândurile și cuvintele, ca nu cumva să vorbească ceva în neconcordanță cu adevărul sau nedemn de Domnul lui. În ziua aceea, față de el s-a împlinit promisiunea lui Dumnezeu făcută primilor ucenici: „Din pricina Mea, veți fi duși înaintea dregătorilor și înaintea împăraților, ca să slujiți ca mărturie înaintea lor și înaintea neamurilor. Dar, când vă vor da în mâna lor, să nu vă îngrijorați, gândindu-vă cum sau ce veți spune, căci ce veți avea de spus vă va fi dat chiar în ceasul acela; fiindcă nu voi veți vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi” (Matei 10:18-20).

Cuvintele lui Ieronim au produs uimire și admirație chiar și printre dușmanii lui. Un an întreg fusese închis într-o temniță, neavând posibilitatea să citească sau să vadă, în mari suferințe fizice și încordare mintală. Cu toate acestea, și-a prezentat argumentele cu o limpezime și o putere atât de mare, de parcă ar fi avut ocazia netulburată de a studia. Le-a îndreptat atenția ascultătorilor la șirul lung de bărbați sfinți care fuseseră condamnați de judecători nedrepti. Aproape în fiecare generație au existat bărbați care, căutând să-i ridice pe contemporanii lor, au fost defăimați și izgoniți, dar care, mai târziu, s-a dovedit că erau vrednici de cinste. Hristos Însuși a fost condamnat ca răufăcător de către un tribunal nedrept.

Când retractase, Ieronim consimțise la justetea sentinței de condamnare a lui Hus. Acum și-a declarat părerea de rău și a dat mărturie în favoarea nevinovăției și a sfințeniei martirului. „L-am cunoscut din copilăria sa”, a spus el. „A fost un om cu un caracter ireproșabil, drept și sfânt. A fost condamnat în ciuda nevinovăției lui... Și eu sunt gata să mor. Nu voi da înapoi în fața chinurilor pe care mi le-au pregătit dușmanii și martorii mincinoși, care într-o zi vor da socoteală de înșelătoriile lor înaintea marelui Dumnezeu, pe care nimic nu-L poate înșela” (Bonnechose, vol. 2, p. 151).

Reproșându-și propria negare a adevărului, Ieronim a continuat: „Dintre toate păcatele pe care le-am săvârșit din tinerețea mea și până acum, niciunul nu-mi apasă atât de greu conștiința și nu-mi produce remușcări atât de sfâșietoare ca acela pe care l-am săvârșit în acest loc fatal, când am aprobat sentința nelegiuită dată împotriva lui Wycliffe și împotriva sfântului martir Jan Hus, maestrul și prietenul meu. Da, mărturisesc din toată

inima și declar cu groază că mi-am pierdut în mod rușinos curajul atunci când, de teama morții, am condamnat învățăturile lor. De aceea, Îl rog... pe Dumnezeu cel atotputernic să Se îndure să-mi ierte păcatele, și în mod deosebit pe acesta, cel mai odios dintre toate." Arătând către judecători, a spus cu hotărâre: „I-ați condamnat pe Wycliffe și pe Jan Hus nu pentru că au zdruncinat doctrina bisericii, ci, pur și simplu, pentru că au înfierat cu putere faptele scandaloase ale clerului – pompa, mândria și toate viciile prelaților și ale preoților. Lucrurile pe care ei le-au afirmat, lucruri, de altfel, de necontestat, le cred și le afirm ca și ei.”

Cuvintele i-au fost întrerupte. Prelații, tremurând de furie, au strigat: „Ce nevoie mai este de altă dovadă? Îl vedem cu ochii noștri pe cel mai încăpățânat dintre eretici!”

Neintimidat de furtună, Ieronim a exclamat: „Ce, credeți că mi-e teamă de moarte? M-ați ținut un an întreg într-o temniță înfricoșătoare, mai oribilă decât însăși moartea. M-ați tratat cu mai multă cruzime decât pe un turc, pe un evreu sau pe un păgân, iar carnea, literalmente, mi-a putrezit de vie pe oase. Cu toate acestea, nu mă plâng, căci lamentarea nu-i stă bine unui om de inimă și spirit, dar nu pot să nu-mi exprim uimirea înaintea unei atât de mari barbarii arătată față de un creștin” (Idem, vol. 2, p. 151-153).

Din nou a izbucnit furtuna mâniei, iar Ieronim a fost dus în grabă înapoi la închisoare. Cu toate acestea, în adunare au fost unii asupra cărora cuvintele lui au făcut o impresie adâncă și care doreau să-i scape viața. A fost vizitat de către demnitarii bisericii și îndemnat să se supună conciliului. I-au fost prezentate perspectivele cele mai strălucite, ca răsplată pentru renunțarea la opoziția față de Roma. Dar, ca și Domnul său când I s-a oferit slava lumii, Ieronim a rămas statornic.

„Dovediți-mi din Sfintele Scripturi că greșesc”, a spus el, „și voi retracta.”

„Sfintele Scripturi!” a exclamat unul dintre ispitorii lui. „Toate trebuie judecate prin ele? Cine le poate înțelege, dacă nu le interpretează biserica?”

„Sunt tradițiile oamenilor mai demne de crezut decât Evanghelia Mântuitorului nostru?” a răspuns Ieronim. „Pavel nu îi îndemna pe cei cărora le scria să asculte de tradițiile oamenilor, ci le zicea: «Cercetați Scripturile!»”

„Ereticule!” i s-a răspuns, „îmi pare rău că am insistat atât de mult pe lângă tine. Văd că ești mânat de Diavolul” (Wylie, vol. 3, cap. 10).

Sentița de condamnare împotriva lui a fost pronunțată la scurtă vreme. A fost condus în același loc în care Hus își dăduse viața. A mers pe drum cântând, cu fața luminată de bucurie și de pace. Privirea îi era ațintită către Hristos și moartea nu-l mai îngrozea. Când executorul a trecut în spatele lui să aprindă rugul, martirul a exclamat: „Vino în față cu mult curaj! Aprinde focul în fața mea. Dacă m-aș fi temut, n-aș fi fost aici.”

Ultimele sale cuvinte, rostite în timp ce flăcările îl învăluiau, au fost o rugăciune: „Doamne, Părinte atotputernic, ai milă de mine și iartă-mi păcatele, căci Tu știi că întotdeauna am iubit adevărul Tău!” (Bonnechose, vol. 2, p. 168). Glasul i-a amuțit, dar

buzele au continuat să se miște în rugăciune. După ce focul și-a făcut lucrarea, cenușa martirului și pământul de sub ea au fost strânse, ca și în cazul lui Hus, și au fost aruncate în Rin.

Așa s-au stins purtătorii credincioși de lumină ai lui Dumnezeu. Dar lumina adevărilor pe care le-au proclamat ei, lumina exemplului lor eroic, nu a putut fi stinsă. Oamenii ar fi putut mai degrabă să încerce să întoarcă soarele din drumul său decât să oprească zorii acelei zile care erau gata să se reverse peste lume.

Executarea lui Hus a aprins un foc de indignare și oroare în Boemia. Întreaga națiune simțea că acesta căzuse victimă răutății preoților și trădării împăratului. Oamenii au considerat că fusese un învățător credincios al adevărului, iar conciliul care l-a condamnat la moarte a fost acuzat de crimă. Doctrinile lui primeau acum o atenție mai mare decât oricând mai înainte. Prin edictele papale, scrierile lui Wycliffe fuseseră date flăcărilor, dar cele care scăpaseră de distrugere au fost acum scoase din ascunzători și studiate în paralel cu Biblia sau cu acele părți din ea pe care oamenii puteau să și le procure și mulți au fost convinși astfel să accepte credința reformată.

Ucigașii lui Hus n-au asistat liniștiți la triumful cauzei lui. Papa și împăratul s-au unit să zdrobească această mișcare, iar armatele lui Sigismund s-au năpustit asupra Boemiei.

Dar s-a ridicat un eliberator. Ziska, unul dintre cei mai capabili generali ai timpului său, era conducătorul boemilor, chiar dacă, la scurtă vreme de la începerea războiului, a orbit complet. Încrezându-se în ajutorul lui Dumnezeu și în dreptatea cauzei lor, locuitorii Boemiei au rezistat celor mai puternice armate care au fost trimise împotriva lor. Din nou și din nou, cu forțe proaspete, împăratul invadea Boemia, numai pentru a fi respins în mod rușinos. Husiții se ridicaseră mai presus de teama de moarte și nimeni nu li se putea împotrivi. La câțiva ani după începerea războiului, viteazul Ziska a murit. Locul lui i-a fost luat de Procopius, care era un general la fel de viteaz și de iscusit, iar, în unele privințe, un conducător mai capabil.

Dușmanii boemilor, aflând că luptătorul orb a murit, au considerat că este o ocazie favorabilă să recâștige tot ce pierduseră. Papa a organizat o cruciadă împotriva husiților și din nou o armată imensă s-a năpustit asupra Boemiei, numai pentru a suferi o înfrângere teribilă. A fost organizată o altă cruciadă. S-au strâns oameni, bani și arme din toate țările Europei care erau supuse papei. Mulțimile s-au adunat sub steagul papei, convinse că, în sfârșit, se va termina cu ereticii husiți. Încrezătoare în victorie, imensa armată a intrat în Boemia. Poporul boem s-a unit pentru a o respinge. Cele două armate s-au apropiat una de cealaltă, până când le mai despărțea doar un râu. „Cruciații erau cu mult superiori numeric, dar, în loc să se repeadă peste râu și să înceapă lupta cu husiții, pe care veniseră atât de departe ca să-i înfrunte, stăteau privind în tăcere la acei luptători” (Wylie, vol. 3, cap. 17). Apoi, deodată, o groază misterioasă a căzut peste armată. Fără să înceapă vreun atac, puternica armată a rupt rândurile și s-a împrăștiat ca

și cum ar fi fost risipită de o putere nevăzută. Mulți dintre ei au fost măcelăriți de armata husită, care a pornit în urmărirea fugarilor și o pradă imensă a căzut în mâinile învingătorilor, astfel că războiul, în loc să-i sărăcească, i-a îmbogățit pe boemi.

După câțiva ani, sub un nou papă, s-a pornit o altă cruciadă. Ca și mai înainte, s-au strâns oameni și mijloace din toate țările Europei care erau supuse papei. Celor care se angajau în această acțiune periculoasă, li se ofereau perspective atrăgătoare. Fiecărui cruciat i se asigura iertarea deplină a celor mai odioase crime. Tuturor celor care mureau în război le era promisă o răsplată bogată în ceruri, iar cei care supraviețuiau urmau să culeagă onoare și bogății de pe câmpul de luptă. Din nou a fost adunată o armată imensă care a trecut granița, pătrunzând în Boemia. Forțele husite s-au retras dinaintea invadatorilor, atrăgând-i în felul acesta din ce în ce mai departe, în interiorul țării, făcându-i să creadă că victoria fusese deja câștigată. În cele din urmă, armata lui Procopius a opus rezistență și, întorcându-se împotriva dușmanului, a înaintat pentru bătălie. Cruciații, dându-și seama acum de greșeala lor, stăteau în tabără, așteptând atacul. La auzul zgomotului apropierei husiților, chiar înainte de a-i vedea, panica i-a cuprins din nou pe cruciați. Prinți, generali și soldați de rând, aruncându-și armurile, au fugit în toate părțile. În zadar a încercat legatul papal, care era conducătorul invaziei, să-și adune armatele îngrozite și dezorganizate. În ciuda tuturor eforturilor sale, și el a fost prins în valul fugarilor. A fost o debandadă totală și, din nou, o pradă de război imensă a căzut în mâinile învingătorilor.

Astfel, și cea de-a doua mare armată trimisă de cele mai puternice națiuni ale Europei – o armată de războinici viteji, antrenați și echipați de luptă – a fugit fără luptă dinaintea apărătorilor unei națiuni mici și fără putere. Aici a fost o manifestare a puterii divine. Invadatorii au fost loviți de o groază supranaturală. Acela care a nimicit oștile faraonului la Marea Roșie, care a pus pe fugă armatele Madianului dinaintea lui Ghedeon și a celor trei sute de oameni ai săi, care într-o singură noapte a umilit armatele asirienilor îngâmfați, și-a întins iarăși mâna pentru a nimici puterea opresorului. „Atunci vor tremura de spaimă fără să fie vreo pricină de spaimă; Dumnezeu va risipi oasele celor ce tabără împotriva ta, îi vei face de rușine, căci Dumnezeu i-a lepădat” (Psalmii 53:5).

În cele din urmă, pierzând orice speranță de a învinge prin forță, conducătorii romano-catolici au recurs la diplomație. S-a ajuns la un compromis prin care, deși li se promitea libertate de conștiință, în realitate, boemii erau dați pe mâna Romei. Boemii specificaseră patru condiții pentru împăcarea cu Roma: predicarea liberă a Bibliei, dreptul întregii biserici la pâine și vin cu ocazia euharistiei și folosirea limbii materne la slujbele religioase, excluderea clerului din toate funcțiile de conducere civilă și, în cazul delictelor, jurisdicția tribunalelor civile asupra preoților și laicilor deopotrivă. În cele din urmă, autoritățile papale „au fost de acord ca cele patru puncte ale husiților să fie acceptate, dar dreptul de a le explica, adică de a hotărî interpretarea lor precisă, urma să

aparțină conciliului – cu alte cuvinte papei și împăratului” (Wylie, vol. 3, cap. 18). Pe această bază s-a încheiat un tratat și Roma a câștigat prin prefăcătorie și înșelăciune ceea ce nu câștigase prin luptă, căci, aplicând propria interpretare condițiilor husite, și Bibliei, putea schimba înțelesul pentru a se potrivi scopurilor ei.

O mare parte din locuitorii Boemiei n-au fost de acord cu tratatul, văzând că acesta le trădase interesele. S-au produs disensiuni și dezbinări, care au dus la lupte și vărsare de sânge în mijlocul lor. În aceste lupte a căzut și nobilul Procopius, iar libertățile din Boemia au dispărut.

Sigismund, trădătorul lui Hus și al lui Ieronim, a devenit rege al Boemiei și, încălcându-și jurământul de a susține drepturile boemilor, a întărit papalitatea. Dar n-a câștigat mai nimic prin supunerea față de Roma. Timp de douăzeci de ani, viața îi fusese plină de trudă și primejdii. Armatele îi fuseseră devastate și tezaurul secătuit de o luptă îndelungată și inutilă, iar acum, după o domnie de un an, a murit lăsând regatul în pragul unui război civil și, ca moștenire, a lăsat posterității un nume care poartă semnul infamiei.

Turbulențele, luptele și vărsările de sânge au continuat. Din nou, armatele străine au invadat Boemia, iar disensiunile interne au continuat să macine națiunea. Cei care au rămas credincioși Evangheliei au fost supuși unei persecuții sângeroase.

În timp ce frații lor de odinioară, care au încheiat tratatul cu Roma, i-au asimilat erorile, cei care au rămas la vechea credință s-au organizat într-o biserică deosebită, luând numele de „Frații uniți”. Această acțiune a atras asupra lor blesteme din partea tuturor. Cu toate acestea, hotărârea lor a rămas neclintită. Forțați să-și caute adăpostul în păduri și peșteri, ei tot se adunau pentru a citi Cuvântul lui Dumnezeu și pentru a se închina împreună.

Prin soli trimiși în secret în diferite țări, au aflat că ici și colo existau „martori izolați ai adevărului, câțiva într-un oraș, câțiva în altul, obiect al persecuției ca și ei, și că în munții Alpi era o biserică veche, întemeiată pe Scriptură, care protesta împotriva corupțiilor idolatre ale Romei” (Wylie, vol. 3, cap. 19). Au primit această informație cu mare bucurie și au intrat în legătură cu creștinii valdenzi.

Credincioși Evangheliei, boemii au așteptat răbdători prin noaptea persecuției și în cel mai întunecat ceas și-au îndreptat privirea către orizont, ca niște oameni care așteaptă venirea dimineții. „Soarta lor a fost să treacă prin zile grele, dar... și-au amintit de cuvintele rostite mai întâi de Hus și repetate de Ieronim, că trebuie să mai treacă un secol înainte de a se crăpa de ziuă. Acestea au fost pentru taboriți (husiți) ceea ce au fost cuvintele lui Iosif pentru semințiile lui Israel din casa robiei: «Eu am să mor! Dar Dumnezeu vă va cerceta și vă va face să vă suiți din țara aceasta»” (Idem, vol. 3, cap 19). „Ultima parte a secolului al XV-lea a fost martoră la creșterea înceată, dar sigură, a bisericilor Fraților. Deși departe de a fi scutiți de hărțuiri, s-au bucurat de o relativă

liniște. La începutul secolului al XVI-lea, bisericile lor erau în număr de două sute în Boemia și Moravia” (Ezra Hall Gillett, *Life and Times of John Huss*, vol. 2, p. 570). „Atât de frumoasă era rămășița căreia, după ce a scăpat de furia distrugătoare a focului și a săbiei, i s-a îngăduit să vadă zorii acelei zile pe care o prezisese Hus!” (Wylie, vol. 3, cap. 19).

Capitolul 7

Separarea lui Luther de Roma

Dintre cei chemați să conducă biserica din întunericul papalității la lumina unei credințe mai curate, cel mai de seamă a fost Martin Luther. Zelos, înfocat și devotat, necunoscând altă frică decât frica de Dumnezeu și nerecunoscând altă bază pentru credință decât Sfânta Scriptură, Luther a fost omul timpului său. Prin el, Dumnezeu a reformat biserica și a iluminat lumea.

Asemenea primilor vestitori ai Evangheliei, Luther s-a ridicat din rândurile celor săraci. Copilăria și-a petrecut-o în căminul umil al unui țăran german. Tatăl său a câștigat mijloacele necesare pentru educația lui, trudind zilnic în mină. Intenționa să-l facă jurist, dar Dumnezeu a plănuțit ca el să devină constructor în marele templu care se înălța, încet, peste veacuri. Lipsurile și disciplina severă au fost școala în care Înțelepciunea Infinită l-a pregătit pe Luther pentru importanta misiune a vieții lui.

Tatăl lui Luther era un bărbat cinstit, hotărât și sincer, cu o minte puternică și activă și de o mare tărie de caracter. Era loial convingerilor pe care le avea cu privire la datoria sa, oricare ar fi fost consecințele. Judecata lui sănătoasă l-a făcut să privească sistemul monahal cu neîncredere. A fost foarte nemulțumit când Luther, fără consimțământul său, a intrat într-o mănăstire; a trebuit să treacă doi ani înainte ca tatăl să se împace cu fiul, însă chiar și atunci, convingerile i-au rămas aceleași.

Părinții lui Luther au manifestat o mare grijă pentru educarea și instruirea copiilor lor. S-au străduit să-i instruiască în cunoașterea lui Dumnezeu și în practicarea virtuților creștine. Rugăciunile tatălui se înălțau adesea în auzul fiului său, rugăciune în care cerea ca acest copil să-și amintească de Numele Domnului și, într-o zi, să ajute la proclamarea adevărului Său. Orice ocazie de dezvoltare morală sau intelectuală de care viața lor de trudă le îngăduia să se bucure era folosită cu zel de acești părinți. Eforturile lor de a-și pregăti copiii pentru o viață evlavioasă și folositoare erau serioase și stăruitoare. Cu fermitatea și tăria lor de caracter, uneori dădeau dovadă de severitate excesivă, dar însuși reformatorul, conștient că în unele privințe greșeau, a găsit totuși în disciplina lor mai multe lucruri de aprobat decât de condamnat.

În școala la care a fost trimis de la o vârstă destul de fragedă, Luther a fost tratat cu asprime și chiar cu violență. Sărăcia părinților lui era atât de mare, încât, atunci când a plecat de acasă la școală în alt oraș, a fost obligat pentru un timp să-și câștige pâinea cântând din poartă în poartă și deseori suferind de foame. Ideile întunecate și superstițioase ale religiei dominante îl umpleau de teamă. Se culca seara cu inima

întristată, așteptând îngrozit un viitor întunecat și trăind într-o teroare continuă la gândul că Dumnezeu este un judecător sever, necruțător, un tiran crud, și nu un Tată ceresc plin de bunătate.

Cu toate că dezamăgirile erau mari și multe, Luther înainta hotărât spre ținta înaltă a desăvârșirii intelectuale și morale către care se simțea atras. El înseta după cunoștință, iar mintea lui caracterizată de seriozitate și spirit practic l-a condus să dorească mai degrabă ceea ce era statornic și folositor decât ce era atrăgător și superficial.

La vârsta de optsprezece ani, când a intrat la Universitatea din Erfurt, situația lui era mai bună și perspectivele mai strălucitoare decât în anii anteriori. Părinții lui, dobândind prin economie și hărnicie o situație materială bună, îi puteau oferi acum ajutorul necesar. În același timp, influența prietenilor serioși a ameliorat cumva efectele sumbre ale educației lui anterioare. S-a dedicat studiului celor mai buni autori, culegând cu sârguință cele mai importante idei ale lor și însușindu-și înțelepciunea înțelepților. Chiar sub disciplina aspră a primilor săi dascăli, promitea de timpuriu că se va distinge, iar, sub influențele pozitive, mintea i s-a dezvoltat repede. Memoria bună, imaginația vie, gândirea logică și munca neobosită l-au situat curând în fruntea colegilor săi. Disciplina intelectuală i-a maturizat înțelegerea și a dat naștere unei activități intelectuale și unei înțelegeri agere care l-au pregătit pentru luptele vieții.

În inima lui Luther era temerea de Domnul, ceea ce-l făcea în stare să-și mențină cu fermitate scopul și îl conducea la o adâncă umilință înaintea lui Dumnezeu. Avea un constant sentiment al dependenței de ajutorul divin și nu neglija să înceapă fiecare zi cu rugăciune, în timp ce inima șoptea continuu cereri pentru călăuzire și sprijin. „O rugăciune bună”, zicea el, „înseamnă mai mult de jumătate din studiu” (D’Aubigné, vol. 2, cap. 2).

Într-o zi, pe când cerceta cărțile din biblioteca universității, Luther a descoperit o Biblie latină. Niciodată nu mai văzuse o asemenea carte. Nici măcar nu știa de existența ei. Auzise părți din Evanghelii și din Epistole, care erau citite poporului la slujbe, și crezuse că acelea formau toată Biblia. Acum vedea pentru prima dată Cuvântul lui Dumnezeu întreg. Întorcea paginile sfinte cu venerație și uimire, citea cuvintele vieții cu pulsul accelerat și inima bătându-i de emoție și se oprea din când în când pentru a exclama: „O, dacă mi-ar da Dumnezeu o astfel de carte!” (Idem, vol. 2, cap. 2). Îngeri din cer erau alături de el și raze de lumină de la tronul lui Dumnezeu descopereau înțelegerii lui comorile adevărului. Întotdeauna se temuse să păcătuiască împotriva lui Dumnezeu, dar acum, ca niciodată mai înainte, a pus stăpânire pe el o conștientizare profundă a stării lui de om păcătos.

Dorința sinceră de a fi eliberat de păcat și de a se împăca cu Dumnezeu l-a determinat, în cele din urmă, să intre într-o mănăstire și să se consacre vieții monahale. Aici i s-a cerut să îndeplinească cele mai umile corvezi și să cerșească din casă în casă. Era la o

vârstă când omul își dorește din tot sufletul să aibă parte de respect și apreciere, iar aceste îndatoriri de servitor îi călcau în picioare sentimentele, dar a suferit cu răbdare această umilință, crezând că era necesară din cauza păcatelor lui.

Fiecare clipă în care era liber de datoriile zilnice o folosea pentru studiu, privându-se de somn și părându-i rău chiar și de timpul petrecut cu mesele lui sărăcicioase. În studiul Cuvântului lui Dumnezeu găsea desfătarea lui supremă. Descoperise o Biblie legată cu lanț de peretele mănăstirii și deseori se retrăgea acolo. Pe măsură ce i se adâncea sentimentul că e păcătos, căuta să obțină iertare și pace prin propriile fapte. Ducea o viață foarte severă, străduindu-se să-și supună, prin post, priveghiuri și biciuiri, relele din caracter, de care viața monahală nu-i adusese nicio eliberare. Nu se dădea înapoi de la niciun sacrificiu prin care ar fi putut să ajungă la acea curăție de inimă care să-l facă să fie aprobat de Dumnezeu. „Am fost, într-adevăr, un călugăr pios”, spunea el mai târziu, „și am urmat regulile ordinului meu mai strict decât pot spune. Dacă vreun călugăr ar putea obține vreodată cerul prin eforturi călugărești, cu siguranță că eu aș fi îndreptățit la aceasta. (...) Dacă ar fi durat mai mult, aș fi ajuns cu chinurile mele până la moarte.” (Idem, vol. 2, cap. 3). Ca urmare a acestei discipline dureroase, sănătatea i s-a șubrezit, suferind crize de leșin, de pe urma cărora nu s-a refăcut niciodată pe deplin. Însă, cu toate eforturile, sufletul lui împovărat n-a găsit alinare. A ajuns în cele din urmă în pragul disperării.

Când credea că totul este pierdut, Dumnezeu i-a trimis un prieten și un ajutor. Piosul Staupitz i-a luminat mintea lui Luther în ce privește Cuvântul lui Dumnezeu și l-a îndemnat să-și întoarcă privirea de la el însuși, să înceteze să se mai gândească la pedeapsa veșnică pentru călcarea Legii lui Dumnezeu și să privească la Iisus, Mântuitorul lui, care iartă păcatele. „În loc să te chiniești din cauza păcatelor tale, aruncă-te în brațele Răscumpărătorului. Încrede-te în El, în neprihănirea vieții Lui, în moartea Lui ispășitoare. (...) Ascultă de Fiul lui Dumnezeu. El S-a făcut om ca să-ți asigure favoarea divină. Iubește-L pe Acela care te-a iubit mai întâi” (Idem, vol. 2, cap. 4). Astfel i-a vorbit acest sol al milei. Cuvintele lui au făcut o impresie adâncă asupra minții lui Luther. După multe lupte cu erori îndelung cultivate, a ajuns în stare să înțeleagă adevărul și peste sufletul lui tulburat a venit pacea.

Luther a fost hirotonit ca preot și transferat de la mănăstire la Universitatea din Wittenberg, ca profesor. Aici s-a dedicat studiului Scripturilor în limbile originale. A început să țină prelegeri din Biblie; Psalmii, Evangheliile și Epistolele erau deschise înțelegerii mulțimilor de ascultători încântați. Staupitz, prietenul și superiorul lui, l-a îndemnat să urce la amvon și să predice Cuvântul lui Dumnezeu. Luther a ezitat, simțindu-se nevrednic să le vorbească oamenilor în locul lui Hristos. Numai după o luptă îndelungată a cedat stăruințelor prietenilor lui. Era deja tare în Scripturi și harul lui Dumnezeu se odihnea asupra lui. Elocvența lui îi captiva pe ascultători, claritatea și

puterea cu care prezenta adevărul le convingea mintea, iar zelul lui le mișca inimile.

Luther era încă un fiu devotat al Bisericii Romano-Catolice și n-avea nicio intenție să ajungă vreodată altceva. Dumnezeu, în providența Sa, l-a condus să viziteze Roma. A făcut călătoria pe jos, cerând găzduire la mănăstirile din drumul său. La o mănăstire din Italia s-a umplut de uimire la vederea bogăției, măreției și luxului de acolo. Înzestrați cu venituri princiare, călugării locuiau în apartamente splendide, se îmbrăcau în cele mai bogate și mai costisitoare robe și se ospătau la mese somptuoase. Cu durere, Luther a comparat această scenă cu sacrificiile și lipsurile din propria viață. În minte i s-a cuibărit nedumerirea.

În cele din urmă, a zărit în depărtare cetatea celor șapte coline. Cu o emoție adâncă s-a aruncat la pământ exclamând: „Sfântă Romă, te salut!” (Idem, vol. 2, cap. 6). A intrat în oraș, a vizitat bisericile, a ascultat povestirile miraculoase repetate de preoți și călugări și a îndeplinit toate ceremoniile cerute. Pretutindeni privea scene care-l umpleau de uimire și de oroare. A văzut că nelegiuirea predomina în rândul clerului. A auzit glume indecente din gura prelaților și s-a umplut de dezgust la auzul vorbelor lor profane, rostite chiar în timpul liturghiei. Amestecându-se printre călugări și orășeni, a întâlnit risipă și destrăbălare. Oriunde se întorcea, în loc de sfințenie găsea profanare. „Nimeni nu-și poate închipui”, scria el, „ce păcate și fapte infame se comit la Roma. Trebuie să le vezi și să le auzi ca să crezi. Astfel, oamenii au obiceiul să spună: «Dacă există un iad, Roma este clădită pe el: ea este un abis de unde ies tot felul de păcate»” (Idem, vol. 2, cap. 6).

Printr-o hotărâre recentă, papa promisese o indulgență tuturor celor care vor urca în genunchi „scara lui Pilat”, pe care se spunea că a coborât Mântuitorul nostru când a părăsit sala de judecată romană și care fusese adusă, în mod miraculos, de la Ierusalim la Roma. Într-o zi, Luther urca cu evlavie aceste trepte, când, deodată, un glas ca de tunet a părut să-i spună: „Cel neprihănit va trăi prin credință” (Romani 1:17). A sărit în picioare și s-a grăbit să părăsească acel loc, cuprins de rușine și de oroare. Versetul acesta nu și-a pierdut niciodată influența asupra sufletului său. Din acel moment, a înțeles mai clar ca niciodată eroarea de a te încrede în fapte omenești pentru a obține mântuirea și a înțeles nevoia de o credință statornică în meritele lui Hristos. Ochii îi fuseseră deschiși și nu aveau să mai fie închiși niciodată în fața înșelăciunilor papalității. Când și-a întors fața de la Roma, s-a întors și cu inima, iar din acel moment, separarea s-a mărit până când Luther a rupt toate legăturile cu Biserica Romano-Catolică.

După întoarcerea de la Roma, Luther a primit din partea Universității din Wittenberg titlul de doctor în teologie. Acum avea libertatea de a se consacra, ca niciodată mai înainte, studiului Scripturilor, pe care le iubea. Făcuse un legământ solemn să studieze cu atenție și să predice cu credincioșie, în toate zilele vieții lui, Cuvântul lui Dumnezeu, și nu părerile și doctrinele papilor. Nu mai era un simplu călugăr sau profesor, ci un

mesager al Bibliei. Fusese chemat ca păstor, să hrănească turma lui Dumnezeu care flămânzea și înseta după adevăr. El declara hotărât că, în ce privește credința, creștinii nu trebuie să accepte alte doctrine decât cele care se întemeiază pe autoritatea Sfintelor Scripturi. Aceste cuvinte loveau chiar la baza supremației papale. Ele cuprindeau principiul vital al Reformei.

Luther a înțeles pericolul de a pune teoriile omenești mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu. A atacat fără teamă necredința speculativă a scolasticilor și s-a împotrivit filosofiei și teologiei care, timp îndelungat, avuseseră o influență covârșitoare asupra oamenilor. A denunțat asemenea studii ca fiind nu numai fără valoare, ci și fatale, căutând să întoarcă mințile ascultătorilor săi de la sofismele filosofilor și ale teologilor la adevărurile veșnice proclamate de profeți și apostoli.

Valoros era mesajul pe care el îl aducea mulțimilor nerăbdătoare, care îi sorbeau cuvintele. Astfel de învățături nu ajunseseră niciodată la urechile lor. Vestea bună despre iubirea unui Mântuitor, siguranța iertării și a păcii prin sângele Său ispășitor le înveselea inimile și le inspira o speranță veșnică. La Wittenberg a fost aprinsă o lumină ale cărei raze trebuiau să pătrundă până în cele mai îndepărtate locuri ale pământului și care urma să crească în strălucire până la sfârșitul timpului.

Însă lumina și întunericul nu pot să stea împreună. Între adevăr și eroare este o prăpastie de netrecut. A susține și a apăra unul dintre concepte înseamnă a-l distruge pe celălalt. Însuși Mântuitorul nostru a declarat: „N-am venit să aduc pacea, ci sabia” (Matei 10:34). La câțiva ani după începutul Reformei, Luther spunea: „Dumnezeu nu numai că mă conduce, ci mă împinge înainte. Mă trage după El. Eu nu sunt stăpân pe mine. Doresc să trăiesc în liniște, dar sunt aruncat în mijlocul frământărilor și al revoluțiilor” (D’Aubigné, vol. 5, cap. 2). Acum era constrâns să intre în luptă.

Biserica Romano-Catolică făcuse din harul lui Dumnezeu o marfă. Mesele schimbătorilor de bani (Matei 21:12) erau așezate lângă altarele ei și aerul răsună de strigătele cumpărătorilor și ale vânzătorilor. Sub pretextul strângerii de fonduri pentru construirea Bisericii „Sf. Petru” din Roma, se vindeau în public, cu autorizarea papei, indulgențe pentru păcat. Cu prețul nelegiurii urma să se construiască un templu pentru închinarea la Dumnezeu – piatra din capul unghiului avea să fie pusă cu plata pentru fărădelege! Dar chiar mijloacele adoptate de Roma pentru a se înălța au dat cea mai teribilă lovitură puterii și măreției ei. Tocmai acest comerț a dat naștere celui mai hotărât și mai eficient dintre adversarii papalității și a dus la bătălia care a zguduit tronul papal și a clătinat coroana întreită de pe capul pontifului.

Delegatul însărcinat să supravegheze vânzarea indulgențelor în Germania – pe nume Tetzl – fusese condamnat pentru cele mai josnice crime împotriva societății și împotriva Legii lui Dumnezeu, dar, scăpând de pedeapsa cuvenită pentru infracțiunile lui, a fost folosit la îndeplinirea proiectelor mercantile și lipsite de scrupule ale papei. El repeta cu

mare nerușinare cele mai evidente minciuni și relate povești miraculoase pentru a înșela un popor ignorant, credul și superstițios. Dacă oamenii ar fi avut Cuvântul lui Dumnezeu, n-ar fi fost amăgiți în felul acesta. Biblia le fusese interzisă pentru a putea fi menținuți sub controlul papalității, ca astfel, puterea și bogăția prelaților ambițioși să crească. (Vezi John C. L. Gieseler, *A Compendium of Ecclesiastical History*, sec. I, par. 5, p. 4.)

Când Tetzl intra într-un oraș, un sol mergea înaintea lui anunțând: „Harul lui Dumnezeu și al sfântului părinte este la porțile voastre” (D’Aubigné, vol. 3, cap. 1). Poporul îl saluta pe prefăcutul hulitor ca și când ar fi fost Însuși Dumnezeu coborât din cer la ei. Infamul comerț a fost instaurat în biserică și Tetzl, urcând la amvon, proslăvea indulgențele ca pe cel mai prețios dar al lui Dumnezeu. El declara că, grație certificatelor sale de iertare, toate păcatele pe care cumpărătorul ar dori să le facă după aceea îi vor fi iertate și că „nici pocăința nu mai era necesară” (Idem, vol. 3, cap. 1). Mai mult decât atât, el îi asigura pe ascultători că indulgențele aveau putere să-i mântuiască nu numai pe cei vii, ci și pe cei morți și că, în clipa în care banii atingeau fundul lăzii, sufletul pentru care fuseseră plătiți scăpa din purgatoriu și pleca spre ceruri. (Vezi K. R. Hagenbach, *History of the Reformation*, vol. 1, p. 96.)

Când Simon Magul s-a oferit să cumpere de la apostoli puterea de a face minuni, Petru i-a răspuns: „Banii tăi să piară împreună cu tine, pentru că ai crezut că darul lui Dumnezeu s-ar putea cumpăra cu bani!” (Faptele 8:20). Însă oferta lui Tetzl era primită cu bucurie de mii de oameni. Aurul și argintul curgeau în lăzile lui. O mântuire care putea fi cumpărată cu bani era mai ușor de obținut decât aceea care cerea pocăință, credință și efort perseverent pentru a rezista și a învinge păcatul. (Vezi Apendicele pentru p. 47.)

Împotriva doctrinei indulgențelor s-au ridicat oameni învățați și evlavioși din Biserica Romano-Catolică, deoarece mulți nu credeau în pretenții care erau contrare atât rațiunii, cât și Bibliei. Însă niciun prelat n-a îndrăznit să-și ridice glasul împotriva acestui comerț nelegiuit, cu toate că pe oameni îi tulburau și îi nelinișteau aceste lucruri, iar mulți se întrebau cu sinceritate dacă Dumnezeu nu va interveni cumva pentru a-Și purifica biserica.

Deși era încă un partizan foarte zelos al papei, Luther s-a umplut de oroare la auzul pretențiilor blasfematoare ale vânzătorilor de indulgențe. Mulți dintre enoriașii săi cumpăraseră certificate de iertare și, curând, au început să vină la duhovnicul lor mărturisindu-și diferitele păcate și așteptând iertarea, nu pentru că erau pocăiți și doreau să se schimbe, ci în baza indulgenței. Luther le-a refuzat iertarea și i-a avertizat că, dacă nu se pocăiesc și nu-și schimbă viețile, vor pieri în păcatele lor. Nespuse de nedumeriți, s-au întors la Tetzl cu plângerea că duhovnicul lor le-a refuzat certificatele, iar unii au cerut cu îndrăzneală să li se restituie banii. Călugărul s-a umplut de furie. A rostit cele

mai groaznice blesteme, a poruncit să fie aprinse focuri în piețele publice și a declarat că „primise ordin de la papă să-i ardă pe toți ereticii care s-ar încumeta să se opună preasfintelor lui indulgențe” (D’Aubigné, vol. 3, cap. 4).

Acum, Luther și-a asumat cu îndrăzneală rolul de apărător al adevărului. Vocea lui a fost auzită de la amvon rostind o avertizare serioasă și solemnă. El le explica oamenilor caracterul ofensator al păcatului și îi învăța că omului îi este imposibil ca, prin propriile fapte, să-și micșoreze vina sau să scape de pedeapsă. Nimic altceva nu poate să-l mântuiască pe păcătos decât pocăința înaintea lui Dumnezeu și credința în Hristos. Harul divin nu poate fi cumpărat – el este un dar. Luther îi sfătuia pe oameni să nu cumpere indulgențe, ci să privească în credință la Răscumpărătorul răstignit. Le-a povestit experiența lui chinuitoare, când căuta zadarnic să obțină mântuirea prin umilire și penitențe, și i-a asigurat pe ascultători că a găsit pacea și bucuria atunci când și-a întors privirea de la el însuși și a crezut în Hristos.

Deoarece Tetzel își continua comerțul și pretențiile nelegiuite, Luther s-a hotărât să protesteze mai energic împotriva acestor abuzuri strigătoare la cer. Curând s-a ivit și ocazia. Biserica de la castelul din Wittenberg deținea multe relicve care, la anumite sărbători, erau expuse înaintea oamenilor și se acorda iertare deplină tuturor celor care vizitau atunci biserica și își mărturiseau păcatele. În consecință, în acele zile, oamenii se duceau acolo în număr mare. Una dintre cele mai importante ocazii, Sărbătoarea Tuturor Sfinților, se apropia. Cu o zi înainte, Luther, alăturându-se mulțimii care se îndrepta spre biserică, a afișat pe ușa ei o listă care conținea 95 de teze împotriva doctrinei indulgențelor. El s-a declarat dispus să apere aceste teze în ziua următoare la universitate, împotriva tuturor celor care ar găsi cu cale să le atace.

Afirmațiile au atras atenția generală. Au fost citite, recitite și repetate în toate părțile. O mare agitație s-a creat la universitate și în tot orașul. Prin aceste teze se arăta că puterea de a acorda iertare de păcat și de a îndepărta pedeapsa n-a fost niciodată încredințată nici papei, nici vreunui alt om. Tot acest sistem era o farsă, un artificiu pentru a stoarce bani profitând de superstițiile oamenilor, un plan al lui Satana de a distruge sufletele tuturor celor care se încredeau în aceste pretenții mincinoase. De asemenea, se arăta clar că Evanghelia lui Hristos este cea mai prețioasă comoară a bisericii și că harul lui Dumnezeu, revelat în ea, este revărsat fără plată peste toți cei ce-l caută în pocăință și credință.

Tezele lui Luther provocau la discuție, dar nimeni n-a îndrăznit să accepte provocarea. Problemele pe care el le-a ridicat s-au răspândit în câteva zile în toată Germania și, în câteva săptămâni, au fost cunoscute de întreaga creștinătate. Mulți catolici devotați, care văzuseră și deplânseseră nelegiuirea teribilă din sânul bisericii, dar care nu știuseră cum să o oprească, citeau tezele cu mare bucurie, recunoscând în ele glasul lui Dumnezeu. Simțeau că Domnul Își întinsese îndurător mâna ca să pună punct valului de corupție

care izvora din scaunul papal. Prinți și magistrați se bucurau în ascuns că urma să se pună capăt puterii arogante care nega dreptul de a protesta împotriva hotărârilor ei.

Dar mulțimile de oameni superstițioși, care țineau la păcatele lor, s-au îngrozit atunci când afirmațiile false care le liniștiseră temerile au fost spulberate. Preoți vicleni, văzându-și lucrarea de aprobare a păcatului întreruptă, iar câștigurile primejduite, s-au înfuriat și s-au unit pentru a-și susține pretențiile. Reformatorul urma să stea față în față cu acuzatori înverșunați. Unii îl acuzau că acționează pripit și din impuls. Alții îl acuzau de încumetare, declarând că nu era condus de Dumnezeu, ci lucra din mândrie și din exces de zel. „Cine nu știe”, le-a răspuns el, „că un om rareori susține o idee nouă fără să pară mândru și fără să fie acuzat că provoacă certuri? (...) De ce au fost omorâți Hristos și toți martirii? Deoarece păreau să disprețuiască plini de aroganță înțelepciunea timpului lor și pentru că aduceau noutăți, fără să ceară mai întâi, în umilință, sfatul oracolelor vechilor părerii.”

Apoi a afirmat: „Orice fac eu va fi îndeplinit nu prin înțelepciune omenească, ci prin sfatul lui Dumnezeu. Dacă lucrarea aceasta este de la Dumnezeu, cine o va putea opri? Dar, dacă nu este de la Dumnezeu, cine o poate face să meargă înainte? Nu voia mea, nici a lor, nici a noastră să se facă, ci voia Ta, sfinte Tată, care ești în ceruri!” (Idem, vol. 3, cap. 6).

Deși fusese îndemnat de Duhul lui Dumnezeu să-și înceapă lucrarea, Luther nu urma să o ducă mai departe fără lupte grele. Reproșurile dușmanilor lui, modul denaturat în care îi prezentau scopurile și discreditarea nedreaptă și malițioasă a caracterului și motivelor lui l-au copleșit ca un torent și n-au rămas fără efect. Avusese încredere că liderii poporului, atât din cadrul bisericii, cât și din școli, se vor uni bucuroși cu el în eforturile sale de reformă. Cuvintele de încurajare din partea celor aflați în poziții înalte îi inspiraseră bucurie și speranță. Anticipase deja ivirea unei zile mai strălucitoare pentru biserică. Dar încurajarea se transformase în reproșuri și acuze. Mulți demnitari, atât ai bisericii, cât și ai statului, erau convinși de adevărul tezelor sale, dar au înțeles rapid că acceptarea acestor adevăruri va implica schimbări mari. A-i ilumina și a-i reforma pe oameni ar fi însemnat, practic, a submina autoritatea Romei, a opri mii de șuvoaie care acum curgeau în tezaurul ei și, astfel, a restrânge în mare măsură extravaganta și luxul conducătorilor catolici. Mai mult decât atât, a-i învăța pe oameni să gândească și să acționeze ca ființe responsabile, privind numai la Hristos pentru mântuire, ar fi răsturnat tronul pontifului și, în cele din urmă, i-ar fi distrus autoritatea. Din acest motiv, ei au refuzat cunoștința oferită de Dumnezeu și, opunându-se celui pe care El îl trimisese, s-au aliniat împotriva lui Hristos și a adevărului.

Luther tremura când se uita la el – un singur om împotriva celor mai mari puteri ale lumii. Uneori se îndoia, nu era sigur dacă fusese într-adevăr condus de Dumnezeu când se ridicase împotriva autorității bisericii. „Cine sunt eu”, scria el, „să mă împotrivesc

maiestății papei înaintea căruia... regii pământului și întreaga lume tremură? Nimeni nu știe cât a suferit inima mea în acești doi ani de început și în ce mâhnire, aș putea spune în ce disperare, am căzut” (Idem, vol. 3, cap. 6). Dar n-a fost lăsat să ajungă complet descurajat. Când din partea oamenilor nu a mai primit sprijin, a privit numai la Dumnezeu și a înțelege că poate să se încreadă în deplină siguranță în brațul Lui atotputernic.

Luther îi scria unui prieten al Reformei: „Nu putem ajunge să înțelegem Scripturile nici prin studiu, nici prin inteligență. Prima ta datorie este să începi printr-o rugăciune. Roagă-L pe Domnul să-ți acorde, în marea Sa îndurare, adevărata înțelegere a Cuvântului Său. Nu există alt interpret al Cuvântului lui Dumnezeu decât Autorul lui, după cum El Însuși a spus: «Toți vor fi învățați de Dumnezeu» (Ioan 6:45).

Nu-ți pune speranțele în eforturile proprii, în rațiunea ta, ci încrede-te numai în Dumnezeu și în puterea Duhului Său. Crede acest lucru, căci ți-l spune un om care a trecut prin această experiență” (Idem, vol. 3, cap. 7). Aici este o lecție de o importanță vitală pentru cei care simt că Dumnezeu i-a chemat să le prezinte și altora adevărurile solemne pentru timpul acesta, adevăruri care vor trezi dușmănia lui Satana și a oamenilor cărora le plac născocirile lui. În lupta cu puterile răului, este nevoie de ceva mai mult decât de putere intelectuală și de înțelepciune omenească.

Când dușmanii lui Luther au apelat la datină și la tradiție sau la afirmațiile și autoritatea papei, el i-a întâmpinat cu Biblia, și numai cu Biblia. În ea găsea argumente cărora ei nu puteau să le răspundă. De aceea, sclavii formalismului și ai superstiției cereau sângele lui, după cum iudeii ceruseră sângele lui Hristos. „Este un eretic”, strigau adepții fanatici ai Romei. „A-i permite unui eretic atât de oribil să mai trăiască măcar o oră înseamnă înaltă trădare împotriva bisericii. Să fie înălțat imediat eșafodul pentru el!” (Idem, vol. 3, cap. 9). Dar Luther n-a căzut pradă furiei lor. Dumnezeu avea pentru el o lucrare de îndeplinit și îngeri din cer au fost trimiși să-l ocrotească. Totuși mulți care primiseră de la Luther lumina prețioasă au devenit obiectul mâniei lui Satana și au suferit fără teamă tortura și moartea pentru cauza adevărului.

Învățăturile lui Luther au atras atenția minților luminate din toată Germania. Din predicile și din scrierile lui izvorau raze de lumină care trezeau și iluminau mii de oameni. O credință vie lua locul formalismului mort în care fusese ținută biserica timp îndelungat. Oamenii își pierdeau zilnic încrederea în superstițiile romano-catolicismului. Barierele prejudecății se prăbușeau. Cuvântul lui Dumnezeu, prin care Luther testa orice doctrină și orice afirmație, era ca o sabie cu două tăișuri, croindu-și drum spre inimile oamenilor. Pretutindeni se trezea o dorință după creștere spirituală. Pretutindeni era o foame și o sete după neprihănire cum nu mai fuseseră de secole. Ochii oamenilor, îndreptați atât de mult spre ritualuri omenești și mijlocitori pământești, se întorceau acum, în pocăință și credință, spre Hristos cel răstignit.

Interesul larg răspândit a făcut să crească și mai mult temerile autorităților papale. Luther a primit somația să meargă la Roma pentru a răspunde acuzației de erezie. Această poruncă i-a umplut de groază pe prietenii lui. Ei cunoșteau prea bine pericolul care-l amenința în acel oraș corupt, care era deja îmbătut de sângele martirilor lui Iisus. Așa că au protestat împotriva plecării lui la Roma și au cerut să fie cercetat în Germania. În cele din urmă, cererea lor s-a aprobat și legatul papei a fost numit să cerceteze cazul. În instrucțiunile pe care pontiful i le dăduse se specifica faptul că Luther deja fusese declarat eretic. De aceea legatul era însărcinat „să-l judece și să-l aresteze fără întârziere”. Dacă Luther avea să rămână statornic, iar legatul nu putea pune mâna pe el, acesta era împuternicit „să-l proscie în toate părțile Germaniei și să-i exileze, să-i blesteme și să-i excomunic pe toți aceia care sunt de partea lui” (Idem, vol. 4, cap. 2). Mai mult, pentru a dezrădăcina complet erezia otrăvitoare, papa îi dăduse ordin legatului său ca, în afară de împărat, indiferent de rangul bisericesc sau civil al persoanelor în cauză, să îi excomunic pe toți cei care vor neglija să-l aresteze pe Luther și pe adepții lui și să-i predea răzbunării Romei.

Aici se vede adevăratul spirit al papalității. Nicio urmă de principiu creștinesc sau chiar de dreptate elementară nu se află în tot acest document. Luther se găsea la mare depărtare de Roma. Nu avusese ocazia să se explice sau să-și apere poziția. Cu toate acestea, înainte de a fi fost cercetat cazul său, fusese deja declarat eretic și, în aceeași zi, avertizat, acuzat, judecat și condamnat. Toate acestea, din partea celui care pretindea că este sfântul părinte, singura autoritate supremă și infailibilă în biserică sau stat!

În acest timp, când Luther avea atât de mare nevoie de înțelegerea și de sfatul unui prieten adevărat, Dumnezeu, în providența Lui, i l-a trimis la Wittenberg pe Melanchthon. Era un tânăr modest și sfios în maniere. Judecata sănătoasă, cunoștințele vaste și elocvența impresionantă, alături de cinstea și curăția de caracter i-au câștigat admirația și respectul general. Deși talentat, era în aceeași măsură și amabil. Curând, a devenit un ucenic zelos al Evangheliei, prietenul cel mai de încredere și susținătorul cel mai prețuit al lui Luther. Amabilitatea, prudența și precizia lui erau complementare curajului și energiei lui Luther. Unirea lor în lucrare a adăugat forță Reformei și a fost o sursă de mare încurajare pentru Luther.

Orașul Augsburg fusese stabilit ca loc al procesului și reformatorul a pornit pe jos până acolo. Apropiatii lui se temeau pentru el. Fusese amenințat în mod deschis că va fi prins și ucis pe cale, iar prietenii l-au implorat să nu se expună. Au insistat pe lângă el să părăsească Wittenbergul pentru un timp și să-și găsească un adăpost sigur la persoane care l-ar fi ocrotit cu bucurie. Dar el nu și-a părăsit locul în care îl așezase Dumnezeu. Trebuia să apere în continuare adevărul cu credincioșie, în ciuda furtunilor care-l loveau. Luther spunea: „Sunt ca Ieremia, un om al luptei și al discordiei, dar, cu cât amenințările lor se înmulțesc, cu atât îmi sporește bucuria... Mi-au distrus deja onoarea și renumele.”

Mi-a rămas un singur lucru: trupul acesta ticălos. Să-l ia! Astfel îmi vor scurta viața cu câteva ore. Dar, în ce privește sufletul, nu mi-l pot lua. Cel ce dorește să predice cuvântul lui Hristos lumii trebuie să se aștepte la moarte în orice moment” (Idem, vol. 4, cap. 4).

Vestea sosirii lui Luther în Augsburg i-a adus o mare satisfacție legatului papal. Ereticul turbulent care atrăgea atenția lumii întregi părea să se afle acum în puterea Romei și legatul s-a hotărât să nu-l lase să scape. Reformatorul nu reușise să facă rost de bilet de liberă trecere. Prietenii l-au sfătuit să nu apară înaintea legatului fără acest bilet și ei înșiși s-au angajat să i-l procure de la împărat. Legatul intenționa, pe cât posibil, să-l constrângă pe Luther să retracteze sau, dacă nu reușea, să facă să fie dus la Roma pentru a împărtăși soarta lui Hus și a lui Ieronim. De aceea, prin agenții lui, s-a străduit să-l convingă pe Luther să apară fără bilet de liberă trecere și să se încreadă în îndurarea lui. Reformatorul a refuzat categoric să facă acest lucru. Până când n-a primit documentul care-i garanta protecția împăratului, n-a apărut în fața ambasadorului papal.

Din motive diplomatice, adepții Romei au hotărât să încerce să-l câștige pe Luther printr-o aparentă amabilitate. În întrevederile cu el, legatul a avut o atitudine prietenoasă, însă i-a cerut să se supună necondiționat autorității bisericii și să renunțe la toate afirmațiile sale, fără argumentare sau discuții. Însă el nu apreciasse corect caracterul celui cu care avea de-a face. În răspunsul lui, Luther și-a exprimat respectul față de biserică, dorința de adevăr, dispoziția de a răspunde tuturor obiecțiilor față de ceea ce predicase și de a supune doctrinele lui deciziei anumitor universități renumite. În același timp însă, a protestat împotriva procedurii cardinalului de a-i cere să retracteze fără să-i fi dovedit că greșea.

Singurul răspuns pe care l-a primit a fost: „Retractează, retractează!” Luther a arătat că poziția lui era susținută de Scripturi și a declarat ferm că nu poate să renunțe la adevăr. Legatul, nefiind în stare să răspundă argumentelor sale, l-a copleșit cu o furtună de reproșuri, batjocuri și lingușiri, presărate cu citate din tradiție și din declarațiile sfinților părinți, neacordându-i reformatorului nicio ocazie să vorbească. Văzând că întrevederea, dacă avea să fie continuată astfel, urma să fie cu totul inutilă, Luther a obținut în cele din urmă, nu fără opoziție, permisiunea să-și prezinte răspunsul în scris.

„Făcând astfel”, îi scria el unui prieten, „cel oprimat are un dublu câștig: mai întâi, ceea ce este scris poate fi supus și judecății altora și, în al doilea rând, cel care scrie are o șansă mai bună de a avea influență asupra temerilor, dacă nu chiar a conștiinței unui despot arogant și vorbăreț, care, altfel, ar domina prin vorbirea lui tiranică” (Martyn, *The Life and Times of Luther*, p. 271, 272).

La întrevederea următoare, Luther a prezentat o expunere clară, concisă și convingătoare a concepțiilor sale, susținută pe deplin cu multe citate din Scriptură. După ce a citit această expunere cu voce tare, i-a înmânat-o cardinalului, care a aruncat-o cu dispreț deoparte, declarând că este o înșiruire de cuvinte fără rost și de citate irelevante.

Luther, profund indignat, l-a întâmpinat acum pe înfumuratul prelat pe propriul lui teren – tradițiile și învățăturile bisericii – și i-a demolat complet pretențiile.

Când a văzut că nu poate răspunde argumentației lui Luther, prelatul și-a pierdut stăpânirea de sine și, plin de furie, a strigat: „Retractează sau te trimit la Roma, ca să apari înaintea judecătorilor care au fost numiți să ia cunoștință de cazul tău. Te voi excomunica pe tine, iar pe toți partizanii tăi și pe toți cei care te vor sprijini vreodată îi voi da afară din biserică.” Și, în cele din urmă, a declarat pe un ton îngâmfat și plin de mânie: „Retractează sau nu te mai întorci acasă!” (D’Aubigné, London ed., vol. 4, cap. 8).

Reformatorul s-a retras imediat împreună cu prietenii lui, declarând astfel clar că nu avea să facă nicio retractare. Nu aceasta intenționase cardinalul. El se măgulise cu ideea că, prin violență, ar putea să-l înspăimânte pe Luther și să-l determine să se supună. Acum, rămas singur cu susținătorii lui, îi privea când pe unul, când pe altul, plin de ciudă din cauza neașteptatului eșec al planurilor sale.

Eforturile lui Luther n-au rămas fără rezultate pozitive. Cei care au fost de față au avut ocazia să-i compare pe cei doi bărbați și să judece singuri ce spirit manifestase fiecare, precum și forța și veridicitatea pozițiilor lor. Ce contrast izbitor! Reformatorul – simplu, modest, hotărât – stătea în puterea lui Dumnezeu, având adevărul de partea lui. Reprezentantul papei – plin de sine, arogant, înfumurat și irațional –, neavând niciun argument din Scripturi, striga totuși cu vehemență: „Retractează sau vei fi trimis la Roma pentru a fi pedepsit!”

Deși Luther obținuse un bilet de liberă trecere, trimișii papei complotau să-l prindă și să-l întemnițeze. Deoarece era inutil să mai rămână acolo, prietenii l-au sfătuit să se întoarcă imediat la Wittenberg și să ia toate măsurile de precauție pentru a-și ascunde intențiile. Ca urmare, a părăsit Augsburgul înainte de revărsatul zorilor, călare, însoțit numai de o călăuză pusă la dispoziție de magistratul orașului. A străbătut în taină străzile întunecate și tăcute ale orașului, plin de presimțiri rele. Dușmanii, vigilenți și cruzi, puneau la cale distrugerea lui. Avea să scape oare de cursele care îi fuseseră pregătite? Acelea au fost momente de îngrijorare și de rugăciune serioasă. A ajuns la o poartă mică în zidul orașului. I s-a deschis și a trecut împreună cu călăuza fără nicio piedică. Odată aflați în siguranță afară, fugarii au grăbit pasul și, înainte ca legatul să afle despre plecarea lui, Luther era departe de persecutorii săi. Satana și emisarii lui au fost înfrânți. Omul pe care-l credeau în mâna lor fugise, scăpase ca o pasăre din lațul păsărarului.

La primirea veștii că Luther a scăpat, legatul a fost copleșit de surprindere și de mânie. Se așteptase să primească mari onoruri pentru înțelepciunea și fermitatea cu care tratase acest perturbator al bisericii, dar speranțele i se năruiseră. El și-a exprimat mânia într-o scrisoare către Frederic, electorul de Saxonia, acuzându-l cu înverșunare pe Luther și cerându-i principelui să-l trimită pe reformator la Roma sau să-l expulzeze din Saxonia.

În apărarea sa, Luther a cerut ca legatul sau papa să-i arate din Cuvântul lui Dumnezeu erorile, angajându-se în modul cel mai solemn să renunțe la învățăturile lui dacă se va arăta că sunt în contradicție cu Scripturile. El și-a exprimat recunoștința față de Dumnezeu, care îl socotise vrednic să sufere pentru o cauză atât de sfântă.

Până atunci, prințul elector cunoștea foarte puțin doctrinele reformate, dar a fost profund impresionat de sinceritatea, forța și claritatea cuvintelor lui Luther, așa că s-a hotărât să-l protejeze până când avea să se demonstreze că reformatorul greșise. Ca răspuns la cererea legatului papal, el i-a scris: „Întrucât dr. Martin a apărut înaintea domniei voastre la Augsburg, ar trebui să fiți mulțumit. Nu ne-am așteptat să vă străduiți să-l faceți să retracteze fără să-l fi convins de greșelile lui. Niciunul dintre învățații din principatul nostru nu m-a informat că doctrina lui Martin este nelegiuită, anticreștină sau eretică.” Mai mult, prințul a refuzat să-l trimită pe Luther la Roma sau să-l expulzeze din ținuturile lui (D’Aubigné, vol. 4, cap.10).

Electorul vedea că există o decădere generală a valorilor morale în societate. Era necesară o mare acțiune de reformă. Reglementările complicate și costisitoare pentru a ține sub control și a pedepsi infracțiunile n-ar fi fost necesare dacă oamenii ar fi recunoscut și ar fi ascultat de cerințele lui Dumnezeu și de îndemnul unei conștiințe luminate. El a văzut că acțiunile lui Luther aveau tocmai acest scop și, în ascuns, se bucura că în biserică se făcea simțită o influență mai bună.

El vedea și că, în calitate sa de profesor la universitate, Luther avea un succes remarcabil. Trecuse doar un an de când reformatorul își afișase tezele pe ușa bisericii castelului și se vedea deja o mare scădere a numărului de pelerini care vizitau biserica la Sărbătoarea Tuturor Sfinților. Roma fusese sărăcită de închinători și de darurile lor, dar locul acestora a fost luat de o altă categorie de oameni care veneau acum la Wittenberg, nu ca pelerini care să-i adore relicvele (moaștele), ci ca studenți care să-i umple sălile de curs. Scrierile lui Luther stârniseră pretutindeni un interes nou pentru Sfintele Scripturi și studenții veneau la universitate nu numai din toate părțile Germaniei, ci și din alte țări. Tineri care veneau pentru prima dată să vadă Wittenbergul „își ridicau mâinile spre cer și-L lăudau pe Dumnezeu, care făcuse ca lumina adevărului să strălucească din acest oraș, cum strălucise în vechime, din Sion, și de aici să se răspândească în țările cele mai îndepărtate” (Idem, vol. 4, cap. 10).

Luther era doar parțial convins de erorile romano-catolicismului. Dar, când compara Sfintele Scripturi cu decretele și constituțiile papale, se umplea de uimire. „Citesc”, scria el, „decretele pontifilor și... nu știu dacă papa este însuși antihristul sau apostolul lui, atât de greșit este reprezentat și atât de mult este răstignit Hristos în ele” (Idem, vol. 5, cap. 1). Totuși, în tot acest timp, Luther era încă un susținător al Bisericii Romano-Catolice și nici nu-i trecea prin gând că se va separa vreodată de ea.

Scrierile și doctrina reformatorului se răspândeau pretutindeni în creștinătate.

Lucrările lui au ajuns în Elveția și în Olanda. Exemplare ale scrierilor lui au pătruns în Franța și în Spania. În Anglia, învățăturile lui au fost primite ca fiind cuvântul vieții. Adevărul se răspândise, de asemenea, în Belgia și în Italia. Mii de oameni se trezeau din letargia de moarte la bucuria și speranța unei noi vieți de credință.

Roma devenea din ce în ce mai iritată de atacurile lui Luther, iar unii dintre adversarii săi fanatici, chiar și doctori la universități catolice, declarau că cel care îl va ucide pe călugărul răzvrătit va fi fără păcat. Într-o zi, un străin cu un pistol ascuns sub mantie s-a apropiat de reformator și l-a întrebat de ce umblă singur. „Sunt în mâna lui Dumnezeu”, i-a răspuns Luther. „El este tăria mea și scutul meu. Ce poate să-mi facă omul?” (Idem, vol. 6, cap. 2). Auzind aceste cuvinte, omul s-a îngălbenit și a luat-o la fugă ca din fața îngerilor cerului.

Roma era hotărâtă să-l distrugă pe Luther, însă Dumnezeu îl apăra. Învățăturile lui ajungeau pretutindeni – „în colibe și mănăstiri, (...) în castelele nobililor, în universități și în palatele regilor” – și oameni nobili se ridicau din toate părțile pentru a-i susține eforturile (Idem, vol. 6, cap. 2).

Cam în această perioadă, citind lucrările lui Hus, Luther a descoperit că marele adevăr al îndreptățirii prin credință, pe care el însuși îl susținea și îl predica, fusese deja afirmat de reformatorul din Boemia. „Toți”, spunea Luther, „Pavel, Augustin și eu însumi, am fost husiți fără să știm!” „Cu siguranță că Dumnezeu va pedepsi lumea”, a continuat el, „întrucât adevărul i-a fost predicat acum un secol, dar a fost ars!” (Wylie, vol. 6, cap. 1).

Într-un apel adresat împăratului și nobilimii din Germania pentru reformarea creștinătății, Luther scria cu privire la papă: „Este un lucru oribil să-l vezi pe omul care se pretinde a fi locțiitorul lui Hristos etalând un lux pe care niciun împărat nu-l poate egala. Se aseamănă el cu Iisus cel sărac sau cu Petru cel umil? Se spune că el este stăpânul lumii! Dar Hristos, al cărui vicar se laudă că este, spunea: «Împărăția Mea nu este din lumea aceasta.» Pot oare domeniile unui vicar să se întindă dincolo de acelea ale superiorului său?” (D’Aubigné, vol. 6, cap. 3).

Despre universități scria astfel: „Tare mi-e teamă că universitățile se vor dovedi a fi marile porți ale iadului, dacă în ele nu se lucrează cu stăruință ca Sfintele Scripturi să fie explicate și întipărite în inimile tinerilor. Nu sfătuiesc pe nimeni să-și dea copilul în școlile unde Scripturilor nu li se acordă primul loc. Orice instituție în care oamenii nu se ocupă neîncetat de Cuvântul lui Dumnezeu devine inevitabil coruptă” (Idem, b. 6, cap. 3).

Acest apel s-a răspândit cu repeziciune în toată Germania și a exercitat o influență puternică asupra oamenilor. Întreaga națiune a fost pusă în mișcare, iar mulțimile s-au trezit și s-au adunat în jurul steagului Reformei. Adversarii lui Luther, arzând de dorința de răzbunare, au insistat pe lângă papă să ia măsuri energice împotriva lui. S-a decretat ca învățăturile lui să fie imediat condamnate. Reformatorului și adeptilor lui le-au fost

acordate 60 de zile, după care, dacă nu retractau, urmau să fie excomunicați.

A urmat o criză teribilă pentru Reformă. Secole la rând, sentința de excomunicare a Romei răspândise teroare în rândul unor monarhi potențați; ea umpluse imperii puternice de nenorociri și pustiiri. Aceia peste care cădea condamnarea erau priviți de întreaga lume cu spaimă și groază, li se tăia orice legătură cu semenii lor și erau tratați ca proscriși, fiind vânați până la exterminare. Luther nu era orb în fața furtunii care era gata să izbucnească împotriva lui, dar a rămas ferm, având încredere că Hristos urma să-i fie sprijin și scut. Cu credința și curajul unui martir, el scria: „Nu știu ce se va întâmpla, nici nu mă interesează să știu... Cadă lovitura oriunde, nu mă tem. Nicio frunză nu cade fără voia Tatălui nostru. Cu cât mai mult se va îngriji El de noi! Este ușor să mori pentru Cuvânt, întrucât Însuși Cuvântul care S-a făcut trup a murit. Dacă murim împreună cu El, vom și trăi împreună cu El și, trecând prin ceea ce a trecut El înaintea noastră, vom fi acolo unde este El și vom locui împreună cu El pe vecie” (Idem, 3rd London ed., Walther, 1840, vol. 6, cap. 9).

Când bula papală a ajuns la el, Luther a spus: „O disprețuiesc și o denunț ca nelegiuită, falsă... Însuși Iisus Hristos este condamnat în ea... Mă bucur să îndur o asemenea nedreptate pentru cea mai bună dintre cauze. Simt deja o mai mare libertate în inima mea, căci știu, în sfârșit, că papa este antihristul și că tronul lui este chiar tronul lui Satana” (D’Aubigné, vol. 6, cap. 9).

Totuși ordinul papal n-a rămas fără efect. Închisoarea, tortura și sabia erau armele puternice, care impuneau ascultare. Cei slabi și superstițioși tremurau înaintea decretului papei și, deși exista o simpatie generală pentru Luther, mulți considerau că viața era prea scumpă ca să o riște pentru cauza Reformei. Totul părea să arate că lucrarea reformatorului era aproape de încheiere.

Dar Luther era încă neînfricat. Roma își aruncase asupra lui anatemele, iar lumea privea, neîndoindu-se câtuși de puțin că el va pieri sau va fi forțat să cedeze. Dar el a întors sentința de condamnare cu toată puterea împotriva Romei, anunțându-și public hotărârea de a o părăsi pentru totdeauna. În prezența unei mulțimi de studenți, doctori și orășeni de toate categoriile, Luther a ars bula papală, împreună cu legile canonice, colecția de decrete și edicte papale și anumite scrieri care susțineau autoritatea papală. „Arzându-mi cărțile”, a spus el, „dușmanii mei au prejudiciat cauza adevărului în mintea oamenilor de rând și le-au distrus sufletele. Din acest motiv, am ars și eu cărțile lor. Lupta serioasă abia a început. Până acum m-am jucat doar cu papa. Am început această lucrare în numele lui Dumnezeu; se va încheia fără mine, dar prin puterea Sa” (Idem, vol. 6, cap. 10).

La acuzațiile adversarilor săi care luau în derâdere slăbiciunea cauzei lui, Luther răspundea: „Cine știe dacă nu Dumnezeu m-a ales și m-a chemat și dacă ei n-ar trebui cumva să se teamă că, disprețuindu-mă pe mine, Îl disprețuiesc pe Dumnezeu Însuși?

Moise era singur când a plecat din Egipt, Ilie era singur în timpul domniei lui Ahab, Isaia era singur în Ierusalim, Ezechiel era singur în Babilon... Dumnezeu n-a ales niciodată ca profet nici pe marele-preot, nici vreun alt personaj mare! De obicei, El a ales oameni umili și disprețuiți, odată chiar pe păstorul Amos. În toate timpurile, sfinții au trebuit să-i mustre pe cei mari – regi, prinți, preoți și oameni înțelepți – cu primejdia vieții lor... Eu nu spun că sunt profet, dar spun că ar trebui să se teamă, tocmai pentru că eu sunt singur, iar ei sunt mulți. Sunt sigur că de partea mea este Cuvântul lui Dumnezeu, și nu de partea lor” (Idem, vol. 6, cap. 10).

Totuși Luther s-a hotărât să se separe definitiv de biserică numai după o luptă teribilă cu sine. Cam în timpul acesta, el scria: „Simt în fiecare zi, din ce în ce mai mult, cât de greu este să dai la o parte scrupulele cu care ai fost îmbibat din copilărie. Cu toate că aveam Scripturile de partea mea, câtă durere mi-a produs convingerea că trebuie să îndrăznesc să mă ridic singur împotriva papei și să-l denunț ca antihrist! Cât de mare a fost mâhnirea inimii mele! De câte ori nu mi-am pus cu amărăciune aceeași întrebare pe care o auzeam atât de des pe buzele reprezentanților papalității: «Numai tu singur ești înțelept? Toți ceilalți greșesc oare? Și ce ar fi dacă, după toate acestea, tu însuși ai greși și ai atrage în rătăcirea ta atâtea suflete care vor fi pe veci condamnate?» Așa m-am luptat cu mine și cu Satana până când Hristos, prin Cuvântul Său infailibil, mi-a întărit inima în fața acestor îndoieli” (Martyn, p. 372, 373).

Papa îl amenințase pe Luther cu excomunicarea dacă nu retracta, și acum amenințarea a devenit realitate. A fost emisă o nouă bulă, care anunța separarea definitivă a reformatorului de Biserica Romano-Catolică și îl denunța ca fiind blestemat de cer, cuprinzându-i în aceeași condamnare pe toți cei care aveau să primească învățăturile lui. Marea luptă începuse.

Toți aceia pe care Dumnezeu îi folosește pentru a prezenta adevărurile care se aplică în mod special timpului lor au parte numai de opoziție. În zilele lui Luther exista un adevăr prezent – un adevăr de o deosebită importanță pentru timpul acela; există un adevăr prezent și pentru biserica de astăzi. Acela care face totul după sfatul voii Sale (Efeseni 1:11) a găsit cu cale să-i pună pe oameni în diferite circumstanțe și să le încredințeze îndatoriri speciale pentru timpurile în care trăiesc. Dacă vor prețui lumina care le-a fost dată, li se va descoperi o perspectivă mai largă a adevărului. Majoritatea oamenilor nu doresc astăzi adevărul mai mult decât l-au dorit adepții papalității care i s-au împotrivit lui Luther. Astăzi, ca și în secolele trecute, există aceeași dispoziție de a accepta teoriile și tradițiile oamenilor în locul Cuvântului lui Dumnezeu. Cei ce prezintă adevărul pentru timpul acesta să nu se aștepte să fie primiți mai bine decât reformatorii de mai înainte. Marea luptă dintre adevăr și eroare, dintre Hristos și Satana, trebuie să crească în intensitate spre încheierea istoriei acestei lumi.

Iisus le-a spus ucenicilor Săi: „Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei, dar,

pentru că nu sunteți din lume și pentru că Eu v-am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăște lumea. Aduceți-vă aminte de vorba pe care v-am spus-o: «Robul nu este mai mare decât stăpânul său.» Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, și pe al vostru îl vor păzi” (Ioan 15:19,20). Pe de altă parte, Domnul a declarat clar: „Vai de voi, când toți oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot așa făceau părinții lor cu prorocii mincinoși!” (Luca 6:26). Spiritul lumii nu este mai în armonie astăzi cu spiritul lui Hristos decât pe timpuri, iar cei care predică Scriptura în curăția ei nu vor fi primiți mai bine acum decât atunci. Modalitățile de manifestare a opoziției față de adevăr se pot schimba, dușmănia ar putea fi mai puțin fățișă deoarece este mai subtilă, dar există același antagonism, iar acesta se va da pe față la sfârșitul timpului.

Capitolul 8

Luther înaintea Dietei

Un nou împărat, Carol al V-lea, a urcat pe tronul Germaniei, iar trimișii Romei s-au grăbit să-l felicite și să-l convingă să-și folosească puterea împotriva Reformei. Pe de altă parte, principele elector al Saxoniei, față de care Carol era mult îndatorat pentru coroană, l-a rugat să nu ia nicio măsură împotriva lui Luther până când nu-i va fi acordată o audiență. Împăratul era pus astfel într-o mare încurcătură și în mare dificultate. Reprezentanții papei nu se mulțumeau cu nimic altceva decât cu un edict imperial care să-l condamne pe Luther la moarte. Electorul declarase categoric că „nici Maiestatea Sa imperială și nici vreo altă persoană n-au putut să arate că scrierile lui Luther au fost vreodată combătute”. De aceea el cerea ca „doctorului Luther să-i fie asigurat un bilet de liberă trecere, astfel încât să se poată înfățișa înaintea unui tribunal de judecători învățați, evlavioși și imparțiali” (D’Aubigné, vol. 6, cap. 11).

Atenția tuturor era acum îndreptată spre adunarea statelor germane care au fost convocate la Worms la scurt timp după urcarea lui Carol pe tronul imperiului. Probleme și interese politice importante urmau să fie luate în discuție în cadrul acestui consiliu național; principii Germaniei urmau să se întâlnească pentru prima dată cu tânărul lor monarh în această ședință consultativă. Din toate părțile țării au venit demnitari ai bisericii și ai statului. Suverani de viță nobilă, puternici și care țineau la drepturile lor moștenite, clerici princiari, animați de conștiința superiorității lor în rang și putere, cavaleri imperiali și suita lor înarmată, ambasadori din țări îndepărtate – toți s-au adunat la Worms. Totuși, în acea vastă adunare, subiectul care stârnea cel mai mare interes era cauza reformatorului saxon.

Carol ordonase în prealabil ca principele elector să-l aducă pe Luther cu el la Dietă, asigurându-l de protecție și promițându-i o discuție liberă, cu persoane competente, asupra problemelor aflate în dispută. Luther era nerăbdător să se înfățișeze înaintea împăratului. În această perioadă, sănătatea îi era mult deteriorată, însă i-a scris electorului: „Dacă nu voi putea merge la Worms sănătos, voi fi dus acolo așa bolnav cum sunt. Căci, dacă împăratul mă cheamă, nu mă îndoiesc că aceasta este chiar chemarea lui Dumnezeu. Dacă vor să folosească împotriva mea violență, lucru foarte probabil (căci nu pentru a-i învăța îmi poruncesc ei să mă prezint acolo), încredințez această problemă în mâinile Domnului. Acela care i-a păstrat pe cei trei tineri în cuptorul aprins încă trăiește și domnește. Chiar dacă nu mă va salva, viața mea este de mică importanță. Numai să nu îngăduim ca Evanghelia să fie expusă batjocurii celor nelegiuți, ci să ne vărsăm mai bine

sângele pentru ea decât să-i lăsăm pe ei să triumfe. Nu depinde de mine să hotărâsc dacă viața sau moartea mea va contribui mai mult la mântuirea tuturor... Vă puteți aștepta la orice de la mine... în afară de fugă sau de retractare. Să fug nu pot și, cu atât mai puțin, să retractez" (Idem, vol. 7, cap. 1).

Când a ajuns la Worms vestea că Luther urma să apară înaintea Dietei, s-a produs o agitație generală. Aleander, legatul papal căruia îi fusese încredințat în mod special cazul, s-a alarmat și s-a înfuriat. Era conștient că rezultatul urma să fie dezastruos pentru papalitate. Instituirea unei anchete într-un caz în care papa pronunțase deja sentința de condamnare însemna dispreț la adresa autorității suveranului pontif. Mai mult, el se temea că argumentele elocvente și puternice ale acestui om ar putea să-i îndepărteze pe mulți dintre principii de cauza papei. De aceea, a protestat imediat pe lângă Carol împotriva înfățișării lui Luther la Worms. Cam în același timp, a fost publicată bula de excomunicare a lui Luther, iar aceasta, împreună cu protestele legatului, l-a făcut pe împărat să cedeze. El i-a scris electorului că, dacă nu are de gând să retracteze, Luther ar trebui să rămână la Wittenberg.

Nemulțumit de această victorie, Aleander s-a străduit, cu toată puterea și viclenia cu care era înzestrat, să obțină condamnarea lui Luther. Cu o insistență vrednică de o cauză mai bună, el a supus problema atenției principilor, prelaților și altor membri ai adunării, acuzându-l pe reformator de „instigare, rebeliune, lipsă de respect și blasfemie”. Dar vehemența și pasiunea manifestate de legat au lăsat să se întrevadă mult prea clar spiritul de care era însuflețit. „Este mânat mai mult de ură și răzbunare decât de zel și evlavie”, era constatarea generală (Idem, vol. 7, cap. 1). Majoritatea participanților la Dietă erau acum, mai mult decât oricând, înclinați să privească favorabil cauza lui Luther.

Aleander și-a dublat zelul cu care susținea în fața împăratului că este de datoria lui să execute edictele papale. Însă, potrivit legilor Germaniei, aceasta nu se putea face fără acordul principilor. Copleșit, în cele din urmă, de insistențele legatului, Carol i-a propus să-și prezinte cazul înaintea Dietei. „A fost o zi plină de mândrie pentru nunțul papal. Adunarea era mare, dar cauza era și mai mare. Aleander urma să pledeze pentru Roma, (...) mama și stăpâna tuturor bisericilor.” El urma să revendice primatul lui Petru în fața principilor întruniți ai creștinătății. „Având darul elocvenței, [Aleander] s-a ridicat la înălțimea ocaziei. Providența a făcut ca Roma, înainte de a fi condamnată, să fie reprezentată și apărată de cel mai capabil dintre oratorii ei, în fața celui mai grandios dintre tribunale” (Wylie, vol. 6, cap. 4). Cei care erau în favoarea reformatorului așteptau cu presimțiri rele să vadă care sunt efectele discursului său. Electorul Saxoniei nu era prezent, dar, la ordinul său, unii dintre consilierii lui au notat discursul nunțului.

Aleander s-a străduit să răstoarne adevărul cu toată forța culturii și elocvenței lui. A aruncat împotriva lui Luther acuzație după acuzație, descriindu-l ca pe un dușman al

bisericii și al statului, al celor vii și al celor morți, al clerului și al laicilor, al conciliilor și al creștinilor. „În erorile lui Luther, există suficient [de multă erezie]”, a declarat el, ca să justifice arderea pe rug a „o sută de mii de eretici”.

În concluzie, el s-a străduit să arunce disprețul asupra adeptilor credinței reformate: „Ce sunt toți acești luterani? O gloată de pedagogi insolenți, preoți corupți, călugări desfrânați, avocați ignoranți și nobili depravați, împreună cu oamenii de rând pe care i-au indus în eroare și i-au stricat. Cât de mult le este superioară Biserica Catolică în număr, competență și putere! Un decret unanim emis de această adunare ilustră îi va lumina pe cei neștiutori, îi va avertiza pe cei imprudenți, îi va face să se decidă pe cei care șovăie și le va da putere celor slabi” (D’Aubigné, vol. 7, cap. 3).

Cu astfel de arme au fost atacați în toate timpurile cei care au susținut adevărul. Aceleași argumente sunt încă folosite împotriva celor care au curajul să prezinte, în opoziție cu erorile ajunse datini, învățăturile clare și directe ale Cuvântului lui Dumnezeu. „Cine sunt predicatorii acestor doctrine noi?” exclamă cei care își doresc o religie populară. „Sunt niște oameni incuți, puțini la număr și dintre cei mai săraci. Totuși ei pretind că au adevărul și că sunt poporul ales al lui Dumnezeu. Sunt niște ignoranți și amăgiți. Cât de mult superioară în număr și influență este biserica noastră! Cât de mulți oameni mari și învățați sunt în tabăra noastră! Cât de mare este puterea noastră!” Argumentele acestea au o influență impresionantă asupra lumii, însă nu sunt mai convingătoare astăzi decât în zilele reformatorului.

Reforma nu s-a încheiat cu Luther, așa cum presupun mulți. Ea trebuie continuată până la sfârșitul istoriei lumii. Luther a avut de îndeplinit o mare lucrare, și anume să reflecte asupra altora lumina care Dumnezeu a îngăduit să strălucească asupra lui. Totuși el nu a primit toată lumina care urma să fie dată lumii. De atunci și până astăzi, asupra Scripturilor a strălucit continuu o lumină nouă și noi adevăruri au fost mereu descoperite.

Cuvântarea legatului a făcut o impresie profundă asupra celor care luaseră parte la Dietă. Luther nu a fost prezent acolo cu adevărurile clare și convingătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu pentru a-l învinge pe trimisul papei. N-a existat nicio încercare de a-l apăra pe reformator. Tendința generală era nu doar aceea de a-l condamna pe el și doctrinele pe care le predica, ci, dacă ar fi fost posibil, și de a dezrădăcina erezia. Roma avusese parte de cea mai favorabilă oportunitate pentru a-și apăra cauza. Tot ce ar fi putut spune în apărarea ei fusese spus. Însă aparenta victorie era semnul înfrângerii. De acum înainte, contrastul dintre adevăr și eroare urma să fie văzut și mai clar, pe măsură ce acestea urmau să se confrunte în luptă deschisă. Din acea zi, Roma nu avea să se mai simtă niciodată atât de sigură cum fusese atunci.

Deși majoritatea membrilor Dietei n-ar fi ezitat să-l predea pe Luther răzbunării Romei, mulți dintre ei vedeau și deplângeau depravarea din biserică, dorindu-și ca

abuzurile suferite de poporul german, ca urmare a corupției și a lăcomiei ierarhiei papale, să înceteze. Legatul prezentase papalitatea în lumina cea mai pozitivă. Însă Domnul l-a inspirat pe un participant la Dietă să facă o descriere reală a efectelor tiraniei papale. Cu o fermitate nobilă, ducele George de Saxonia s-a ridicat în adunarea aceea princiară și a numit cu o exactitate teribilă înșelăciunile și monstruozițiile papalității, precum și urmările lor groaznice. În încheiere a spus:

„Acestea sunt doar câteva dintre abuzurile care strigă împotriva Romei. Orice urmă de rușine a dispărut și singurul lor scop este... banul, banul, banul, (...) astfel că predicatorii, care ar trebui să predice adevărul, nu spun decât minciuni și nu numai că sunt tolerați, ci sunt și răsplătiți, deoarece, cu cât minciunile sunt mai mari, cu atât mai mare este câștigul. Din acest izvor murdar curg ape infecte. Destrăbălarea merge mână în mână cu lăcomia... Vai, faptele scandaloase ale clerului sunt cele care aruncă atât de multe suflete sărmene în iadul cel veșnic! Trebuie să se facă o reformă generală” (Idem, vol. 7, cap. 4).

Nici chiar Luther nu putea denunța mai viu și mai energic abuzurile papale, iar faptul că vorbitorul era un adversar hotărât al reformatorului a conferit și mai multă putere cuvintelor lui.

Dacă ochii celor prezenți ar fi fost deschiși, i-ar fi văzut pe îngerii lui Dumnezeu în mijlocul lor, revărsând raze de lumină prin întunericul rătăcirii și deschizând mințile și inimile pentru a accepta adevărul. Puterea Dumnezeului adevărului și al înțelepciunii îi stăpâna chiar și pe adversarii Reformei, pregătind astfel calea pentru marea lucrare care urma să aibă loc. Martin Luther n-a fost prezent, dar glasul Unuia mai mare decât el fusese auzit în adunarea aceea.

Dietă a numit îndată un comitet care să întocmească o listă cu oprimările papale care apăsau atât de greu asupra poporului german. Această listă, care conținea 101 capete de acuzare, a fost prezentată împăratului împreună cu cererea de a se lua măsuri imediate pentru îndepărtarea acestor abuzuri. „Ce pierdere de suflete de creștini”, spuneau petiționarii, „ce jaf, ce jecmănire, ce scandaluri înconjoară capul spiritual al creștinătății! Este de datoria noastră să împiedicăm ruina și dezonoarea poporului nostru. Din acest motiv, vă rugăm în modul cel mai umil, dar și cel mai serios, să ordonați urgent o reformă generală și să garantați realizarea ei” (Idem, vol. 7, cap. 4).

Membrii consiliului au cerut acum ca reformatorul să se înfățișeze înaintea lor. În ciuda insistențelor, protestelor și amenințărilor lui Aleander, împăratul a consimțit în cele din urmă, iar Luther a fost somat să apară înaintea Dietei. Odată cu somația, i-a fost acordat și un bilet de liberă trecere, garantându-i-se înapoierea într-un loc sigur. Acestea au fost duse la Wittenberg de un mesager care a fost împuternicit să-l aducă pe Luther la Worms.

Prietenii lui Luther erau înspăimântați și tensionați. Cunoscând prejudecățile și

dușmănia care existau împotriva lui, se temeau că nici chiar biletul de liberă trecere nu va fi respectat și l-au rugat să nu-și pună viața în pericol. El le-a răspuns: „Trimișii papei nu-și doresc prezența mea la Worms, ci condamnarea și moartea mea. Dar nu are importanță. Să nu vă rugați pentru mine, ci pentru Cuvântul lui Dumnezeu... Hristos îmi va da Duhul Său ca să-i înving pe acești preoți ai rătăcirii. Îi voi disprețui cât timp voi trăi și, prin moartea mea, voi triumfa asupra lor. La Worms se depun toate eforturile pentru a mă forța să retractez, dar retractarea mea va fi aceasta: «Am afirmat mai înainte că papa este vicarul lui Hristos, acum declar că el este adversarul Domnului nostru și apostolul Diavolului»” (Idem, vol. 7, cap. 6).

Luther nu urma să facă această călătorie primejdioasă singur. Pe lângă mesagerul imperial, trei dintre cei mai credincioși prieteni ai lui s-au decis să-l însoțească. Melanchthon dorea cu ardoare să li se alăture. Inima lui era strâns legată de a lui Luther și era dispus să-l urmeze, dacă ar fi fost nevoie, chiar și în temniță sau la moarte. Dar rugămințile i-au fost refuzate. Dacă Luther ar fi pierit, speranțele Reformei rămâneau în tânărlul său colaborator. Când s-a despărțit de Melanchthon, reformatorul a spus: „Dacă nu mă întorc și vrăjmașii mei mă vor omorî, continuă să predici și rămâi statornic în adevăr. Lucrează în locul meu... Dacă tu supraviețuiești, moartea mea nu va avea mari consecințe” (Idem, vol. 7, cap 7). Studenții și locuitorii Wittenbergului care se adunaseră să fie martori la plecarea lui Luther erau profund mișcați. Mulți oameni ale căror inimi fuseseră atinse de Evanghelie și-au luat rămas-bun plângând. Astfel au plecat din Wittenberg reformatorul și însoțitorii lui.

În timpul călătoriei, au observat că mințile oamenilor erau apăsate de presimțiri sumbre. În unele orașe nu li s-a dat nicio onoare. Când s-au oprit pentru noapte, un preot simpatizant și-a exprimat temerile, arătându-i lui Luther portretul unui reformator italian care suferise moartea de martir. A doua zi, au aflat că scrierile lui Luther fuseseră condamnate la Worms. Soli imperiali anunțau decretul împăratului și le cereau oamenilor să aducă la magistrați lucrările proscrie. Mesagerul împăratului, temându-se pentru siguranța lui Luther în fața Dietei și gândindu-se că, poate, începuse deja să șovăie, l-a întrebat dacă încă mai dorea să meargă. El a răspuns: „Cu toate că sunt proscris în toate orașele, voi merge înainte” (Idem, vol. 7, cap. 7).

La Erfurt, Luther a fost primit cu cinste. Înconjurat de mulțimi de oameni care îl admirau, a străbătut străzile pe care mersese de multe ori cu traista lui de cerșetor. A vizitat chilia de la mănăstire și s-a gândit la luptele prin care lumina care inunda acum Germania fusese revărsată la început asupra sufletului său. A fost rugat să predice. Acest lucru îi fusese interzis, dar mesagerul i-a dat permisiunea și călugărul care odinioară fusese omul de corvoadă al mănăstirii s-a urcat acum la amvon.

În fața unei mulțimi mari de oameni, a vorbit despre cuvintele lui Hristos: „Pace vouă!” „Filosofi, doctori și scriitori”, a spus el, „s-au străduit să-i învețe pe oameni calea prin

care se poate obține viața veșnică și n-au reușit. Vă voi arăta astăzi această cale...

Dumnezeu a ridicat dintre morți un Om, Domnul Iisus Hristos, ca să distrugă moartea, eradicând păcatul și să închidă porțile iadului. Aceasta este lucrarea de mântuire...

Hristos a biruit! Aceasta este vestea plină de bucurie: suntem mântuiți prin lucrarea Sa, nu prin faptele noastre... Domnul nostru Iisus Hristos a zis: «Pace vouă! Priviți mâinile Mele» – cu alte cuvinte: «Iată, omule! Eu, și numai Eu, ți-am îndepărtat păcatul și te-am răscumpărat, iar acum ai pace», zice Domnul.”

El a continuat, arătând că adevărata credință se va da pe față printr-o viață sfântă.

„Deoarece Dumnezeu ne-a mântuit, să ne punem în rânduală faptele, astfel încât să poată fi acceptabile pentru El. Ești bogat? Bunurile tale să slujească nevoilor săracului. Ești sărac? Slujba ta să fie acceptată de cel bogat. Dacă truda ta îți folosește numai ție însuși, atunci serviciul pe care pretinzi că îl faci pentru Dumnezeu este o minciună” (Idem, vol. 7, cap. 7).

Oamenii ascultau ca fermecați. Pâinea vieții era frântă pentru aceste suflete flămânde. Hristos era înălțat înaintea lor și pus mai presus de papi, legați, împărați și regi. Luther nu a făcut nicio aluzie la situația periculoasă în care se afla. Nu a căutat să îndrepte gândurile și compasiunea oamenilor asupra sa. Contemplându-L pe Hristos, s-a pierdut din vedere pe sine. Se ascunsese în spatele Omului de pe Calvar, căutând să-L prezinte numai pe Iisus ca Răscumpărător al păcătoșilor.

Pe măsură ce călătoria continua, reformatorul era privit peste tot cu un mare interes. Mulțimi dornice se îngrămădeau în jurul lui și voci prietenoase îl avertizau cu privire la scopul reprezentanților papei. „Te vor arde”, spuneau unii, „și-ți vor preface trupul în cenușă, așa cum au făcut cu Jan Hus.” Luther răspundea: „Chiar dacă, pe tot drumul de la Worms la Wittenberg, ar aprinde un foc ale cărui flăcări să ajungă până la cer, aș trece prin el în Numele Domnului. Mă voi prezenta înaintea lor, voi intra în gura monstrului și-i voi sfărâma dinții, mărturisindu-L pe Domnul Iisus Hristos” (Idem, vol. 7, cap. 7).

Vestea apropierei lui a produs o mare agitație la Worms. Prietenii lui tremurau pentru siguranța sa, dușmanii lui se temeau pentru succesul cauzei lor. S-au făcut eforturi din greu pentru a-l convinge să nu intre în oraș. La îndemnul trimișilor papali, a fost sfătuit să meargă la castelul unui cavaler binevoitor, unde, i s-a spus, toate dificultățile puteau fi rezolvate pe cale amiabilă. Prietenii s-au străduit să-i trezească temerile, descriindu-i pericolele care îl așteptau. Toate eforturile lor au fost în zadar. Neclintit, Luther a declarat: „Chiar dacă ar fi în Worms tot atâția demoni câte țigle sunt pe acoperișuri, tot voi intra în el” (Idem, vol. 7, cap. 7).

Când a sosit în Worms, o mulțime imensă s-a îngrămădit la porți pentru a-i ura bun venit. Nici pentru a-l saluta pe împărat nu se adunaseră atât de mulți oameni. Era mare frământare și, din mijlocul mulțimii, o voce ascuțită și jalnică a strigat un bocet, ca o avertizare pentru Luther cu privire la soarta care-l aștepta. „Dumnezeu va fi apărarea

mea”, a zis el pe când cobora din trăsură.

Reprezentanții papalității nu crezuseră că Luther chiar va îndrăzni să apară la Worms, iar sosirea lui i-a umplut de consternare. Împăratul și-a convocat imediat consilierii pentru a se sfătui cum trebuie să se procedeze. Unul dintre episcopi, un catolic rigid, a declarat: „Ne-am consultat suficient în această problemă. Maiestatea Voastră imperială să scape imediat de acest om. Nu a poruncit Sigismund ca Jan Hus să fie ars? Nu suntem obligați nici să acordăm, nici să respectăm biletul de liberă trecere al unui eretic.” „Nu”, a răspuns împăratul, „trebuie să ne ținem promisiunea” (Idem, vol. 7, cap. 8). De aceea s-a luat hotărârea ca reformatorul să fie ascultat.

Tot orașul era dornic să-l vadă pe acest om deosebit și o mulțime de vizitatori i-au umplut curând locuința. Luther nu-și revenise din recenta lui boală. Era obosit după călătoria ce durase două săptămâni, trebuia să se pregătească pentru a face față evenimentelor importante din ziua următoare și avea nevoie de liniște și odihnă. Însă dorința oamenilor de a-l vedea era atât de mare, încât abia se odihniuse câteva ore, când nobili, cavaleri, preoți și locuitori din Worms s-au adunat în jurul lui, dornici să-l audă. Printre aceștia, erau mulți dintre nobilii care îi ceruseră cu atâta îndrăzneală împăratului o reformare a abuzurilor ecleziastice și care, spunea Luther, „au fost toți eliberați prin Evanghelia mea” (Martyn, p. 393). Dușmani și prieteni, toți au venit să-l vadă pe călugărul neînfricat. El i-a primit cu un calm de neclintit, răspunzându-le tuturor cu demnitate și înțelepciune. A fost ferm și curajos. Fața lui palidă și slabă, ce purta urme ale oboselii și suferinței, exprima amabilitate și chiar bucurie. Solemnitatea și seriozitatea profundă a cuvintelor lui îi confereau o putere căreia nu-i puteau rezista nici vrăjmașii lui. Atât prietenii, cât și dușmanii erau plini de uimire. Unii erau convinși că o putere divină îl însoțea, alții declarau, ca și fariseii despre Hristos: „Are drac.”

A doua zi, Luther a fost somat să se prezinte înaintea Dietei. Un ofițer imperial a fost numit să-l conducă în sala de audiere, totuși a răzbătut cu greutate până acolo. Toate străzile erau aglomerate de oameni dornici să-l vadă pe călugărul care îndrăznise să se opună autorității papei.

Când era pe punctul de a se prezenta în fața judecătorilor, un general bătrân, erou în multe bătălii, i-a spus cu amabilitate: „Sărmane călugăr, sărmane călugăr, acum vei lua o poziție mai nobilă decât am luat eu sau alți căpitani în cele mai sângeroase bătălii. Dacă însă cauza ta este dreaptă și ești sigur de ea, mergi înainte în Numele lui Dumnezeu și nu te teme de nimic! Dumnezeu nu te va părăsi” (D’Aubigné, vol. 7, cap. 8).

În cele din urmă, Luther a apărut înaintea Dietei. Împăratul stătea pe tron, fiind înconjurat de cele mai ilustre personalități ale imperiului. Niciodată nu se mai prezentase vreun om în fața unei adunări mai impunătoare decât aceea în fața căreia trebuia să răspundă Martin Luther pentru credința lui. „Prezența lui acolo era în ea însăși o victorie însemnată asupra papalității. Papa îl condamnase, dar acum el stătea înaintea

unui tribunal care, prin însăși această acțiune, se situa mai presus de acesta. Papa îl pusese sub interdicție și-l exclusese din orice societate omenească, totuși el fusese convocat în termeni respectuoși și primit înaintea celei mai auguste adunări din lume. Papa îl condamnase la tăcere veșnică, și acum el era gata să vorbească înaintea a mii de ascultători atenți, adunați din cele mai îndepărtate părți ale lumii creștine. O revoluție imensă s-a produs astfel prin intermediul lui Luther. Roma cobora deja de pe tron, iar această umilire era provocată de vocea unui călugăr” (Idem, vol. 7, cap. 8).

În prezența acelei adunări influente și nobile, reformatorul de origine umilă părea sfios și jenat. Câțiva principii, observându-i emoția, s-au apropiat de el, iar unul dintre ei i-a șoptit: „Nu te teme de cei ce ucid trupul, dar nu pot ucide sufletul!” Altul i-a spus: „Când veți fi duși înaintea dregătorilor și împăraților pentru Numele Meu, vă va fi dat prin Duhul Tatălui vostru ce să spuneți.” Astfel, cuvintele lui Hristos erau rostite de acești oameni mari ai lumii pentru a-l întări pe slujitorul Lui în ceasul încercării.

Luther a fost condus chiar în fața tronului împăratului. O tăcere adâncă s-a lăsat asupra adunării. Apoi un ofițer imperial s-a ridicat și, arătând către o colecție de scrieri ale lui Luther, a cerut ca reformatorul să răspundă la două întrebări: dacă le recunoaște ca fiind ale lui și dacă intenționează să retracteze opiniile pe care le exprimase în ele. După ce au fost citite titlurile cărților, Luther a răspuns că, în ceea ce privește prima întrebare, recunoaște cărțile ca fiind ale lui. „În ce privește a doua întrebare”, a zis el, „înțelegând că este o problemă care privește credința și mântuirea sufletelor și în care este implicat Cuvântul lui Dumnezeu, comoara cea mai prețioasă din cer și de pe pământ, aș acționa imprudent dacă aș răspunde fără să mă gândesc. S-ar putea să spun mai puțin decât ar fi nevoie într-o asemenea împrejurare sau mai mult decât mi-ar cere adevărul, păcătuind astfel împotriva următoarelor cuvinte ale lui Hristos: «Dar, de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu, care este în ceruri» (Matei 10:33). Din acest motiv, rog pe Maiestatea Voastră cu toată umilința să-mi acorde timp să răspund fără să păcătuiesc împotriva Cuvântului lui Dumnezeu” (D’Aubigné, vol. 7, cap. 8).

Făcând cererea aceasta, Luther a procedat cu înțelepciune. Atitudinea lui a convins adunarea că nu acționează din patimă sau din impuls. Calmul și stăpânirea de sine, trăsături neașteptate la cel care se dovedise îndrăzneț și intransigent, s-au adăugat puterii lui și l-au făcut în stare după aceea să răspundă cu o prudență, o hotărâre, o înțelepciune și o demnitate care i-au surprins și i-au dezarmat pe adversarii lui, muștrându-le insolența și mândria.

A doua zi trebuia să se prezinte pentru a da răspunsul final. Pentru o clipă, și-a pierdut curajul gândindu-se la forțele care se uniseră împotriva adevărului. Credința i-a șovăit, teama și tremurul l-au cuprins și groaza l-a copleșit. Pericolele se înmulțeau în fața lui; dușmanii păreau să triumfe și puterile întunericului, să învingă. Norii se adunau în jurul

lui și păreau că-l despart de Dumnezeu. Tânjea după asigurarea că Domnul Oștirilor va fi cu el. În chinul său sufletesc, s-a aruncat cu fața la pământ și a scos acele strigăte sfâșietoare pe care nimeni nu le poate înțelege pe deplin decât Dumnezeu.

„O, Dumnezeule atotputernic și veșnic,” se ruga el, „cât de teribilă este lumea aceasta! Iată, îmi deschide gura să mă înghit și eu am atât de puțină încredere în Tine... Dacă ar trebui să-mi pun încrederea numai în puterea lumii acesteia, totul s-a sfârșit... Ultimul meu ceas a sosit, condamnarea mea a fost pronunțată... O, Dumnezeule, ajută-mă împotriva întregii înțelepciuni a lumii. Doar Tu poți face asta... căci aceasta nu este lucrarea mea, ci a Ta. Eu nu am nimic pentru care să lupt cu acești oameni mari ai lumii... Dar cauza este a Ta... și este o cauză dreaptă și veșnică. O, Doamne, ajută-mă! Dumnezeule credincios și neschimbător, nu-mi pun încrederea în niciun om... Tot ce este omenesc este nesigur, tot ce vine de la om dă greș... Tu m-ai ales pentru această lucrare... Stai lângă mine, pentru Numele preaiubitului Tău Fiu, Iisus Hristos, care este apărarea, scutul și turnul meu cel tare” (Idem, vol. 7, cap. 8).

Dumnezeu, în providența Sa înțeleaptă, i-a îngăduit lui Luther să-și dea seama de pericol, astfel încât să nu se încreadă în puterea proprie și să nu se avânte cu îngâmfare spre pericol. Totuși nu teama de suferință și spaima de tortură sau de moarte, care păreau iminente, îl copleșeau de groază. Ajunsese într-o criză pe care nu se simțea capabil s-o înfrunte. Din cauza slăbiciunii sale, cauza adevărului ar fi avut de suferit. Luther nu s-a luptat cu Dumnezeu pentru propria siguranță, ci pentru triumful Evangheliei. Chinul și frământarea sufletului său erau asemănătoare cu cele ale lui Iacov, în noaptea când a luptat cu Dumnezeu lângă pâraul singuratic. Ca și Israel, a câștigat lupta. În ceasul de neajutorare maximă, credința lui s-a prins de Hristos, puternicul Eliberator. A fost întărit de asigurarea că nu se va înfățișa singur înaintea conciliului. Pacea i s-a reîntors în suflet și s-a bucurat pentru că fusese ales să înalțe Cuvântul lui Dumnezeu înaintea liderilor națiunilor.

Cu mintea ancorată în Dumnezeu, Luther s-a pregătit pentru lupta care-i stătea în față. Și-a planificat răspunsul, a examinat pasaje din scrierile lui și a scos din Sfintele Scripturi dovezi potrivite pentru a-și susține poziția. Apoi, punându-și mâna stângă pe Cartea Sacră, care era deschisă înaintea lui, și-a ridicat mâna dreaptă spre cer și a jurat „să rămână credincios Evangheliei și să-și mărturisească liber credința, chiar dacă va trebui să-și pecetluiască mărturia cu sânge” (Idem, vol. 7, cap. 8).

Când a fost condus din nou înaintea Dietei, fața sa nu arăta nicio urmă de teamă sau jenă. Calm și liniștit, însă curajos și nobil, a stat ca martor al lui Dumnezeu înaintea mai-marilor pământului. Ofițerul imperial i-a cerut să-și spună hotărârea: dacă era dispus sau nu să-și retracteze învățăturile. Luther a răspuns pe un ton umil și supus, fără violență sau patimă. A fost respectuos și sfios, dând pe față însă o încredere și o bucurie care au surprins adunarea.

„Prealuminate împărate, iluștri principii și stimați lorzi”, a zis Luther, „mă înfățișez înaintea voastră astăzi și, în conformitate cu porunca ce mi-a fost dată ieri și prin harul lui Dumnezeu, conjur pe Maiestatea Voastră și Înălțimile Voastre auguste să asculte cu bunăvoință apărarea unei cauze despre care sunt sigur că este dreaptă și adevărată. Dacă, din neștiință, aș încălca bunele maniere și obiceiurile curților, vă rog să mă iertați, căci n-am fost crescut în palatele regilor, ci în singurătatea unei mănăstiri” (Idem, vol. 7, cap. 8).

Apoi, răspunzând la întrebare, a declarat că lucrările publicate de el nu aveau toate același caracter. În unele, se ocupase de credință și de faptele bune – pe acestea chiar dușmanii le declaraseră nu numai nepericuloase, ci chiar utile. Să le retracteze ar fi însemnat să condamne adevărurile pe care toți le admiteau. Scrierile din a doua categorie expuneau corupțiile și abuzurile papalității. Să retracteze aceste lucrări ar fi însemnat să întărească tirania Romei și să deschidă o ușă și mai largă pentru multe și mari impietăți. În a treia categorie intrau cărțile în care atacase persoane care apăraseră relele existente. În dreptul acestora, a mărturisit sincer că fusese mai violent decât s-ar fi cuvenit. N-a pretins că este fără greșală, dar nu putea revoca nici aceste cărți, căci, astfel, i-ar fi încurajat pe dușmanii adevărului, iar aceștia ar fi folosit ocazia pentru a-i zdrobi cu o cruzime și mai mare pe copiii lui Dumnezeu.

„Totuși eu sunt un simplu om, nu Dumnezeu”, a continuat el, „de aceea mă voi apăra ca Hristos: «Dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău.» (...) Prin îndurarea lui Dumnezeu vă conjur, prealuminate împărate, și pe voi, iluștri principii, și pe toți oamenii de orice rang, să-mi dovediți din scrierile profeților și ale apostolilor că am greșit. Îndată ce voi fi convins de aceasta, voi retracta orice greșală și voi fi cel dintâi care voi lua cărțile mele și le voi arunca în foc.

Sper că ceea ce am spus acum arată clar că am cântărit cu grijă și am ținut seama de pericolele la care mă expun, dar, departe de a fi descurajat, mă bucur să văd că Evanghelia este și astăzi, ca și în vechime, o cauză de tulburare și discordie. Acesta este caracterul, acesta este destinul Cuvântului lui Dumnezeu. «N-am venit să aduc pacea pe pământ, ci sabie», a spus Iisus Hristos. Dumnezeu este minunat și înfricoșat în sfaturile Sale. Feriți-vă ca nu cumva, sub pretextul că aplatăți disensiunile, să persecutați Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu și să atrageți asupra voastră un potop teribil de pericole de neînvins, de dezastre prezente și de pustiire veșnică... Aș putea să citez multe exemple din Cuvântul lui Dumnezeu. Aș putea să vorbesc despre faraoni, despre împărații Babilonului și despre regii lui Israel, ale căror eforturi n-au contribuit niciodată mai eficient la propria distrugere decât atunci când au căutat, prin hotărâri în aparență foarte înțelepte, să-și întărească stăpânirea. «Dumnezeu mută munții și ei nu știu»” (Idem, vol. 7, cap. 8).

Luther vorbise în germană. I s-a cerut apoi să repete aceleași cuvinte în latină. Deși epuizat de efortul anterior, s-a conformat și a repetat discursul cu aceeași claritate și

energie ca și prima dată. Providența lui Dumnezeu era la cârma lucrurilor. Mințile multora dintre principii erau atât de orbite de rătăcire și superstiție, încât, atunci când Luther s-a adresat prima dată, n-au văzut forța raționamentului lui, dar, când a repetat, au înțeles în mod clar argumentele prezentate.

Cei care își închiseseră cu încăpățănare ochii în fața luminii și care se hotărâseră să nu se lase convinși de adevăr s-au înfuriat când au văzut câtă putere era în cuvintele lui Luther. Când a terminat de vorbit, purtătorul de cuvânt al Dietei a spus mânios: „N-ai răspuns la întrebarea care ți-a fost pusă... Ți se cere să dai un răspuns clar și precis... Retractezi sau nu?”

Reformatorul a răspuns: „Pentru că Maiestatea Voastră prealuminată și Altețele Voastre îmi cereți un răspuns clar, simplu și precis, vi-l voi da și este acesta: Nu pot să-mi supun credința nici papei și nici conciliilor, deoarece este limpede ca lumina zilei că au greșit deseori și s-au contrazis unii pe alții. De aceea, dacă nu mă vor convinge cu mărturia Scripturii, prin cel mai clar raționament sau cu ajutorul pasajelor pe care le-am citat și dacă nu vor reuși să-mi constrângă conștiința prin intermediul Cuvântului lui Dumnezeu, nu pot și nu voi retracta, căci este periculos pentru un creștin să vorbească împotriva conștiinței lui. Aici stau, nu pot face altfel! Așa să-mi ajute Dumnezeu! Amin” (Idem, vol. 7, cap. 8).

Astfel, acest bărbat a rămas ferm pe temelia sigură a Cuvântului lui Dumnezeu. Lumina cerului i-a luminat fața. Măreția și curăția caracterului lui, pacea și bucuria inimii sale au fost văzute de toți în timp ce dădea mărturie împotriva erorii și în favoarea superiorității acelei credințe care învinge lumea.

Întreaga adunare a rămas câtva timp mută de uimire. Când dăduse primul răspuns, Luther vorbise pe un ton scăzut, cu o atitudine respectuoasă, aproape docilă. Reprezentanții Romei interpretaseră aceasta ca un semn că începuse să-și piardă curajul. Au considerat cererea pentru amânare mai degrabă ca pe un preludiv al retractării. Însuși împăratul Carol, remarcând, pe jumătate disprețuitor, figura istovită a călugărului, îmbrăcămintea lui uzată și simplitatea cuvântării lui, declarase: „Niciodată nu va face acest călugăr un eretic din mine.” Curajul și hotărârea de care a dat dovadă acum, precum și forța și claritatea raționamentului său i-au surprins pe toți. Împăratul, mișcat până la admirație, a exclamat: „Acest călugăr vorbește cu o inimă neînfricată și cu un curaj neclintit.” Mulți dintre principii germani priveau cu mândrie și cu bucurie la acest reprezentant al națiunii lor.

Partizanii Romei fuseseră înfrânți. Cauza lor apăruse în lumina cea mai defavorabilă. Ei căutau să-și mențină puterea nu apelând la Scripturi, ci recurgând la amenințări, argumentul infailibil al Romei. Purtătorul de cuvânt al Dietei i-a zis: „Dacă nu retractezi, împăratul și statele din imperiu se vor sfătui ce măsură să ia împotriva unui eretic incorigibil ca tine.”

Prietenul lui Luther, care ascultase cu mare bucurie nobila sa apărare, a tremurat la auzul acestor cuvinte, dar reformatorul a răspuns calm: „Dumnezeu să-mi ajute, dar eu nu pot să retractez nimic” (Idem, vol. 7, cap. 8).

I s-a ordonat să se retragă din Dietă, în timp ce principi urmau să se consfătuiască. Se simțea că venise o mare criză. Refuzul ferm al lui Luther de a se supune putea afecta istoria bisericii pentru secole întregi. S-a luat hotărârea să i se mai dea o ocazie de a retracta. A fost adus pentru ultima dată în sală. A fost întrebat din nou dacă va renunța la învățăturile lui. „Nu am alt răspuns de dat”, a spus el, „decât acela pe care l-am dat deja.” Era evident că nu putea fi convins să se supună ordinului Romei nici prin promisiuni, nici prin amenințări.

Conducătorii romano-catolici erau negri de supărare că puterea lor, care îi făcuse pe regi și pe nobili să tremure, era disprețuită de un biet călugăr și doreau să-l facă să le simtă mânia, torturându-l până la moarte. Însă Luther, înțelegând pericolul, le vorbise tuturor cu demnitate și cu mult calm creștin. În cuvintele sale nu existase mândrie, nici patimă sau minciuni. El se pierduse din vedere pe sine și pe oamenii mari care-l înconjura și simțise doar că se afla în prezența Unuia infinit superior papilor, prelaților, regilor și împăraților. Hristos vorbise prin mărturia lui Luther cu o putere și o măreție care, pentru moment, le-a inspirat atât prietenilor, cât și dușmanilor teamă și uimire. Duhul lui Dumnezeu fusese prezent în acel conciliu, influențând inimile conducătorilor imperiului. Câțiva dintre principi au recunoscut cu îndrăzneală dreptatea cauzei lui Luther. Mulți s-au convins de partea cui e adevărul, dar la unii aceste impresii n-au durat. Mai era o altă categorie de principi care nu și-au exprimat imediat convingerile, dar care, cercetând personal Scripturile, au devenit mai târziu susținători neînfricați ai Reformei.

Electorul Frederic așteptase cu nerăbdare înfățișarea lui Luther înaintea Dietei și i-a ascultat discursul cu mari emoții. A privit cu bucurie și mândrie curajul, fermitatea și stăpânirea de sine a doctorului și s-a hotărât să-l apere și mai hotărât. A observat contrastul dintre părțile aflate în conflict și a văzut că înțelepciunea papilor, a regilor și a prelaților fusese anulată de puterea adevărului. Papalitatea suferise o înfrângere care urma să fie resimțită în toate țările și în toate secolele.

Când și-a dat seama de efectul pe care l-au avut vorbele lui Luther, legatul papal s-a temut pentru siguranța puterii papale ca niciodată mai înainte și s-a hotărât să facă uz de toate mijloacele de care dispunea pentru a-l înfrânge pe reformator. Cu toată elocvența și abilitatea diplomatică prin care se distingea, i-a prezentat tânărului împărat nesăbuința și primejdia de a sacrifica, pentru cauza unui călugăr neînsemnat, prietenia și sprijinul puternicului scaun al Romei.

Cuvintele lui n-au rămas fără efect. A doua zi, împăratul Carol a luat măsuri ca în fața Dietei să se citească un mesaj prin care își anunța hotărârea de a urma tradiția predecesorilor lui, de a menține și a proteja religia catolică. Întrucât Luther refuzase să

renunțe la rătăcirile lui, contra lui și a ereziilor pe care le predica trebuiau luate cele mai aspre măsuri. „Un singur călugăr, indus în eroare de propria nebunie, s-a ridicat împotriva credinței creștinătății. Pentru a pune capăt acestei impietăți, îmi voi sacrifica regatele, comorile, prietenii, trupul, sângele, sufletul și chiar viața. Îl voi destitui pe călugărul augustin Luther, interzicându-i să mai provoace dezordine printre oameni, și apoi îi voi pedepsi pe el și pe adepții lui ca pe niște eretici încăpățânați cu excomunicarea, cu interdicția și cu toate mijloacele menite să-i distrugă. Apelez la membrii statelor să se comporte ca niște creștini credincioși” (Idem, vol. 7, cap. 9). Împăratul a declarat totuși că biletul de liberă trecere al lui Luther trebuie respectat și că, înainte de a i se intenta procesul, trebuie să i se permită să ajungă acasă în siguranță.

Membrii Dietei susțineau acum două păreri contradictorii. Emisarii și reprezentanții papei au cerut din nou ca biletul de liberă trecere al reformatorului să nu fie respectat. „Rinul”, au spus ei, „trebuie să primească cenușa lui, așa cum a primit-o și pe a lui Jan Hus acum un secol” (Idem, vol. 7, cap. 9). Dar prinții Germaniei, deși ei înșiși susținători ai papalității și dușmani declarați ai lui Luther, au protestat împotriva unei asemenea încălcări a cuvântului dat, considerând-o ca o pată pe onoarea națiunii. Ei au atras atenția la calamitățile care au urmat morții lui Hus, declarând că nu îndrăzneau să atragă asupra Germaniei și asupra tânărului lor împărat asemenea rele teribile.

Carol însuși, răspunzând acestei propuneri josnice, a spus: „Chiar dacă onoarea și credința ar fi alungate din toată lumea, ele trebuie să-și găsească refugiu în inimile principilor” (Idem, vol. 7, cap. 9). Cei mai înverșunați dușmani catolici ai lui Luther au insistat mai departe pe lângă împărat să procedeze cu reformatorul cum a procedat Sigismund cu Hus – să-l lase pe mâna bisericii. Însă, amintindu-și scena în care Hus, în adunare publică, a arătat spre lanțurile sale și i-a amintit monarhului de cuvântul încălcat, Carol al V-lea a declarat: „Nu mi-ar plăcea să roșesc ca Sigismund” (Lenfant, vol. 1, p. 422).

Cu toate acestea, Carol a respins în mod deliberat adevărurile prezentate de Luther. „Sunt ferm decis să urmez exemplul înaintașilor mei”, scria monarhul (D’Aubigné, vol. 7, cap. 9). Se hotărâse să nu se abată de la datină, nici chiar pentru a merge pe calea adevărului și a neprihănirii. Pentru că părinții lui susținuseră papalitatea, și el avea să facă la fel, oricât de crudă și de coruptă era ea. Luând această poziție, el a refuzat să primească o lumină mai mare decât aceea pe care o primiseră părinții săi sau să îndeplinească vreo datorie pe care ei nu o îndepliniseră.

Sunt mulți în zilele noastre care se țin strâns de obiceiurile și tradițiile părinților lor. Când Dumnezeu le trimite o lumină mai mare, ei refuză să o accepte, deoarece nefiind dată părinților, aceștia nu au primit-o. Însă noi nu suntem la nivelul la care erau părinții noștri. Ca urmare, datoriile și răspunderile noastre nu sunt aceleași cu ale lor. Nu vom primi aprobarea lui Dumnezeu dacă privim la exemplul părinților noștri pentru a

înțelege care ne este datoră, în loc să cercetăm personal Cuvântul adevărului.

Răspunderea noastră este mai mare decât a înaintașilor noștri. Suntem răspunzători atât pentru lumina pe care au primit-o ei și pe care ne-au lăsat-o ca moștenire, cât și pentru lumina suplimentară care strălucește asupra noastră din Cuvântul lui Dumnezeu.

Hristos le spunea iudeilor necredincioși: „Dacă n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, n-ar avea păcat, dar acum n-au nicio dezvinovățire pentru păcatul lor” (Ioan 15:22). Aceeași putere divină le vorbise, prin Luther, și împăratului și principilor Germaniei. În timp ce lumina strălucea din Cuvântul lui Dumnezeu, Duhul Său insista pentru ultima dată pe lângă mulți din acea adunare. După cum Pilat, cu secole mai înainte, a permis ca mândria și dorința de popularitate să-i închidă inima în fața Mântuitorului lumii, după cum Felix i-a spus, tremurând, solului adevărului: „De astă dată, du-te. Când voi mai avea prilej, te voi chema” (Faptele 24:25), după cum mândrul Agripa a mărturisit: „Curând mai vrei tu să mă îndupleci să mă fac creștin!” (Faptele 26:28) și apoi toți aceștia au întors spatele mesajului trimis de cer, tot așa a făcut și Carol al V-lea: cedând îndemnurilor mândriei și intereselor lumești, s-a hotărât să respingă lumina adevărului.

În oraș circulau zvonuri despre uneltirile împotriva lui Luther, zvonuri care produceau o mare frământare. Reformatorul își câștigase mulți prieteni care, cunoscând cruzimea perfidă a Romei față de toți cei care îndrăzneau să-i denunțe corupțiile, au hotărât să aibă grijă să nu fie sacrificat. Sute de nobili s-au angajat să-l ocrotească. Nu puțini au denunțat în mod deschis mesajul regal ca dovedind o supunere lașă față de puterea stăpânitoare a Romei. Pe porțile caselor și în locuri publice au fost afișate pancarte, unele condamnându-l, altele apărându-l pe Luther. Pe una dintre acestea erau scrise doar cuvintele semnificative ale înțeleptului: „Vai de tine, țară, al cărei împărat este un copil!” (Eclesiastul 10:16). Entuziasmul poporului din toată Germania față de Luther i-a convins atât pe împărat, cât și pe cei din Dietă că orice nedreptate pe care i-ar face-o ar pune în pericol pacea imperiului și chiar stabilitatea tronului.

Frederic de Saxonia era foarte precaut, păstrând rezerva și ascunzându-și cu grijă adevăratele sentimente față de reformator, dar, în același timp, păzindu-l continuu cu vigilență, supraveghind toate mișcările lui și ale dușmanilor lui. Era însă mulți care nu încercaseră să-și ascundă atașamentul față de Luther. Era vizitat de principii, conți, baroni și alte persoane distinse, atât din rândul laicilor, cât și din rândul clerului. „Cămăruța doctorului”, scria Spalatin, „nu putea să-i cuprindă pe toți vizitatorii care soseau” (Martyn, vol. 1, p. 404). Oamenii priveau la el ca și când ar fi fost mai mult decât un om. Chiar și cei care nu credeau în învățăturile lui nu puteau să nu-i admire integritatea impunătoare care l-a făcut mai degrabă să se expună morții decât să-și calce pe conștiință.

S-au făcut eforturi pentru a-l face să consimtă la un compromis cu Roma. Nobili și principii i-au spus că, dacă va insista să pună judecata proprie mai presus de cea a

bisericii și a conciliilor, va fi curând alungat din imperiu și nu va avea nicio protecție. La aceasta, Luther a răspuns: „Evanghelia lui Hristos nu poate fi predicată fără sacrificiu... De ce, atunci, să mă despartă frica sau teama de pericol de Domnul și de acel cuvânt divin care este unicul adevăr? Nu! Vreau mai degrabă să-mi dau trupul, sângele și viața” (D’Aubigné, vol. 7, cap. 10).

A fost din nou îndemnat să se supună judecății împăratului și atunci nu avea să se mai teamă de nimic. „Consimt”, a răspuns el, „din toată inima ca împăratul, principii și chiar creștinul de rând să-mi cerceteze și să-mi judece lucrările, dar cu o condiție: ca ei să ia Cuvântul lui Dumnezeu ca standard. Oamenii nu trebuie decât să-l asculte. Nu-mi constrângeți conștiința, care este legată și înlănțuită de Sfintele Scripturi” (Idem, vol. 7, cap. 10).

La o altă încercare de a-l convinge, el a răspuns: „Consimt să renunț la biletul de liberă trecere. Îmi așez persoana și viața în mâinile împăratului, dar Cuvântul lui Dumnezeu, niciodată!” (Idem, vol. 7, cap. 10). S-a declarat de acord să-și supună scrierile cercetării unui conciliu general, dar numai cu condiția ca acelui conciliu să i se ceară să decidă pe baza Scripturii. „În ce privește Cuvântul lui Dumnezeu și credința”, a adăugat el, „orice creștin poate să judece pentru sine la fel de bine ca papa, oricâte milioane de concilii ar avea acesta în sprijinul lui” (Martyn, vol. 1, p. 410). Atât prietenii, cât și dușmanii s-au convins, în cele din urmă, că orice alt efort pentru reconciliere va fi inutil.

Dacă reformatorul ar fi cedat într-un singur punct, Satana și îngerii lui ar fi obținut victoria. Dar hotărârea lui neclintită a fost mijlocul de emancipare a bisericii și începutul unei ere noi, mai bune. Influența acestui singur bărbat, care a îndrăznit să gândească și să acționeze personal în probleme religioase, avea să-și lase amprenta asupra bisericii și a lumii nu numai din timpul său, ci din toate generațiile următoare. Fermitatea și credincioșia lui trebuiau să-i întărească pe toți cei care, în timpul sfârșitului, vor trece printr-o experiență similară. Puterea și maiestatea lui Dumnezeu au fost mai presus de sfatul oamenilor și de forța lui Satana.

Curând, lui Luther i s-a poruncit, prin autoritatea împăratului, să se întoarcă acasă, dar era conștient că această înștiințare avea să fie repede urmată de condamnarea lui. Nori amenințători planau deasupra lui, dar, când a plecat din Worms, inima îi era plină de bucurie și laudă. „Însuși Diavolul”, spunea el, „a păzit citadela papei, dar Hristos a făcut o spărtură mare în ea, iar Satana a fost constrâns să recunoască faptul că Domnul este mai puternic decât el” (D’Aubigne, vol. 7, cap. 11).

După ce a părăsit Wormsul, dorind ca fermitatea lui să nu fie interpretată ca răzvrătire, Luther i-a scris împăratului. „Dumnezeu, care cercetează inimile, îmi este martor”, spunea el, „că sunt gata să mă supun cu cea mai mare sinceritate Maiestății Voastre, în onoare sau în dezonoare, în viață sau în moarte, în toate, cu excepția Cuvântului lui Dumnezeu, prin care trăiește omul. În toate aspectele ce țin de viața aceasta, credincioșia

mea va fi neclintită, căci a pierde sau a câștiga aici nu are nicio consecință asupra mântuirii. Însă, când sunt în joc interese veșnice, Dumnezeu nu vrea ca omul să se supună omului. Căci o astfel de supunere în problemele spirituale este o adevărată închinare, iar aceasta nu I se cuvine decât Creatorului” (Idem, vol. 7, cap. 11).

Pe drumul de întoarcere, Luther a fost primit și mai bine decât la dus. Membri ai clerului îi ieșeau în întâmpinare călugărului excomunicat, iar autoritățile civile îl onorau pe omul pe care împăratul îl acuzase în public. A fost invitat să predice și, în ciuda interdicției imperiale, s-a urcat iarăși la amvon. „Niciodată nu mi-am luat angajamentul că voi pune lacăt peste Cuvântul lui Dumnezeu”, a zis el, „și nici n-o voi face” (Martyn, vol. 1, p. 420).

Nu trecuse mult de la plecarea sa din Worms, când reprezentanții papei l-au convins pe împărat să emită un edict împotriva lui. În acest decret, Luther era denunțat ca fiind „însuși Satana în chip de om și îmbrăcat în sutană de călugăr” (D’Aubigné, vol. 7, cap. 11). S-a dat ordin ca, de îndată ce va expira biletul de liberă trecere, să se ia măsuri pentru a-i opri lucrarea. Le-a fost interzis tuturor să-l găzduiască, să-i dea de mâncat sau de băut, să-l ajute sau să-l încurajeze prin cuvinte sau prin fapte, în public sau în particular. Trebuia să fie prins oriunde s-ar fi aflat și predat autorităților. De asemenea, trebuia ca adepții lui să fie închiși și averile lor, confiscate, iar scrierile lui trebuiau să fie distruse. Toți cei care ar fi îndrăznit să acționeze contrar prevederilor acestui decret cădeau sub condamnarea lui. Electorul de Saxonia și principii care simpatizau cu Luther au părăsit orașul Worms curând după plecarea lui, iar decretul împăratului a fost confirmat de Dietă. Acum reprezentanții Romei jubilau, considerând că soarta Reformei era pecetluită.

Însă Dumnezeu pregătise o cale de scăpare pentru slujitorul Lui în acest ceas de pericol. Un ochi vigilent urmărise mișcările lui Luther și o inimă nobilă și cinstită se hotărâse să-l scape. Era clar că Roma nu se putea mulțumi cu mai puțin decât moartea lui. Numai dacă ar fi stat ascuns ar fi putut scăpa de fălcile leului. Dumnezeu i-a dat înțelepciune lui Frederic de Saxonia să conceapă un plan pentru ocrotirea reformatorului. Cu concursul unor prieteni devotați, planul electorului a fost adus la îndeplinire și Luther a fost practic ascuns atât de prieteni, cât și de dușmani. Pe drumul de întoarcere, a fost prins, despărțit de însoțitorii săi și dus în grabă, prin pădure, la castelul din Wartburg, o cetățuie izolată în munți. Atât răpirea, cât și ascunderea lui au fost atât de învăluite în mister, încât mult timp nici măcar Frederic n-a știut unde fusese ascuns. Această neștiință nu a fost la întâmplare – cât timp nu știa unde se află Luther, electorul nu putea dezvălui nimic. Era mulțumit că reformatorul se afla în siguranță, și aceasta îi era de ajuns.

Au trecut primăvara, vara și toamna și a venit iarna, iar Luther a rămas tot prizonier. Aleander și partizanii săi tresăltau de bucurie pe măsură ce lumina Evangheliei părea să

se stingă. Însă, în loc să se întâmple acest lucru, reformatorul își umplea candela din rezervorul adevărului, lumina lui urmând să strălucească și mai puternic.

În siguranța prietenoasă a Wartburgului, Luther s-a bucurat pentru un timp că scăpase de focul și tumultul bătăliei. Însă, după ceva timp, nu s-a mai mulțumit să stea doar în liniște și odihnă. Obișnuit cu o viață activă și cu lupta aprigă, nu suporta să fie inactiv. În acele zile de singurătate, i-a revenit în minte starea bisericii și atunci a strigat cu disperare: „Vai! Nu există nimeni în această zi din urmă a mâniei Sale care să stea ca un zid înaintea Domnului și să-l salveze pe Israel!” (Idem, vol. 9, cap. 2). Gândurile i s-au îndreptat din nou către sine și se temea să nu fie acuzat de lașitate pentru că se retrăsese din luptă. Apoi și-a reproșat indolența și îngăduința de sine. În același timp însă, făcea zilnic mai mult decât părea posibil să facă un om. Pana sa n-a trândăvit niciodată. Deși se măguleau cu gândul că Luther fusese adus la tăcere, dușmanii lui erau uimiți și tulburați de dovada palpabilă că el era încă activ. O mulțime de broșuri purtându-i semnătura circulau prin toată Germania. El le-a adus, de asemenea, cel mai important serviciu concetățenilor lui, traducând Noul Testament în limba germană. Din Patmosul lui stâncos, a continuat timp de aproape un an să proclame Evanghelia și să mustre păcatele și erorile din zilele sale.

Dar Dumnezeu nu l-a retras pe slujitorul Său de pe scena vieții publice doar pentru a-l feri de mânia dușmanilor lui sau pentru a-i asigura un timp de liniște în vederea acestor lucrări importante. Trebuia să obțină rezultate mult mai valoroase decât acestea. În singurătatea și obscuritatea adăpostului lui din munți, Luther a fost îndepărtat de orice sprijin omenesc și separat de lauda lumii. Astfel, a fost ferit de mândrie și de încredere în sine, sentimente care însoțesc atât de adesea succesul. Prin suferință și umilință a fost pregătit din nou să meargă în siguranță pe înălțimile amețitoare la care fusese înălțat într-un mod atât de neașteptat.

Când se bucură de libertatea pe care le-o aduce adevărul, oamenii sunt înclinați să-i ridice în slăvi pe cei pe care Dumnezeu i-a folosit pentru a rupe lanțurile erorii și ale superstiției. Satana caută să îndepărteze gândurile și sentimentele oamenilor de la Dumnezeu și să le îndrepte spre oameni ca ei; el îi face să onoreze simplele instrumente și să ignore Mâna care dirijează toate evenimentele. Prea adesea, liderii religioși care sunt lăudați și respectați în modul acesta pierd din vedere dependența lor de Dumnezeu și încep să se încreadă în ei înșiși. Ca urmare, caută să controleze mințile și conștiințele oamenilor dispuși să privească la ei pentru călăuzire, în loc să privească la Cuvântul lui Dumnezeu. Lucrarea de reformare adeseori întârzie din cauza acestui spirit în care se complac adeptii ei. Dumnezeu a vrut să apere cauza Reformei de acest pericol. El dorea ca această lucrare să primească amprenta Lui, și nu a omului. Ochii oamenilor fuseseră ațintiți asupra lui Luther ca exponent al adevărului. Acum, el a fost îndepărtat, pentru ca toți ochii să se îndrepte spre Autorul veșnic al adevărului.

Capitolul 9

Reformatorul elvețian

În alegerea oamenilor pentru reformarea bisericii se vede același plan divin ca și în alegerea celor pentru întemeierea ei. Învățătorul ceresc i-a trecut cu vederea pe oamenii mari ai pământului, pe nobilii și pe bogații obișnuiți să primească laude și omagii ca lideri ai poporului. Aceștia erau atât de mândri și, în îngâmfarea lor, se credeau atât de superiori celorlalți, încât Dumnezeu nu-i putea modela și nu-i putea face să aibă compasiune față de semenii lor și să devină colaboratori cu umilul Om din Nazaret. De aceea, chemarea le-a fost adresată pescarilor neînvățați din Galileea, care trudeau din greu: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni” (Matei 4:19). Acești ucenici erau smeriți și dispuși să învețe. Fuseseră foarte puțin influențați de învățătura falsă a timpului lor, de aceea Hristos putea să-i instruiască și să-i formeze cu succes pentru serviciul Său. Tot așa s-a întâmplat și în zilele mării Reforme. Reformatorii de seamă au fost oameni modești – bărbați care, între contemporanii lor, erau cel mai puțin afectați de mândria care vine odată cu poziția socială și de influența bigotismului și a imoralității clerului. Planul lui Dumnezeu este să folosească instrumente umile pentru a îndeplini lucrări mari. Atunci slava nu va fi dată oamenilor, ci Aceluia care lucrează prin ei voința și înfăptuirea, după buna Sa plăcere.

La câteva săptămâni după nașterea lui Luther într-o colibă de miner din Saxonia, într-o căsuță de păstori din Alpi s-a născut Ulrich Zwingli. Mediul în care a copilărit și educația din primii ani au fost de așa natură încât să-l pregătească pentru misiunea lui viitoare. Crescut în mijlocul grandorii, frumuseții și perfecțiunii impunătoare a naturii, în mintea lui și-a făcut loc de timpuriu simțământul măreției, puterii și maiestuoșității lui Dumnezeu. Istoria faptelor eroice săvârșite în munții natali i-a înflăcărat visurile tinereții. La picioarele bunicii sale evlavioase, a ascultat acele câteva istorisiri biblice prețioase pe care ea le culesese dintre legendele și tradițiile bisericii. Asculta cu un viu interes faptele mari ale patriarhilor și profeților, ale păstorilor care își păzeau turmele pe dealurile Palestinei, unde îngerii le-au spus despre Pruncul din Betlem și despre Omul de pe Calvar.

Ca și în cazul lui Luther, tatăl lui Zwingli dorea ca fiul său să obțină o educație, așa că băiatul a părăsit de timpuriu văile natale. Mintea i s-a dezvoltat rapid și, curând, avea o problemă în a-și găsi profesori competenți. La vârsta de treisprezece ani s-a dus la Berna, unde se afla, pe atunci, cea mai renumită școală din Elveția. Însă aici s-a ivit un pericol care amenința să-i distrugă viitorul promițător. Călugării au depus eforturi hotărâte

pentru a-l ademeni să intre într-o mănăstire. Pe atunci, două ordine călugărești, cel dominican și cel franciscan, erau în rivalitate încercând să câștige favoarea populară și se străduiau să și-o asigure prin decorațiunile stridente ale bisericilor lor, prin pompa ceremoniilor și prin atracțiile renumitelor moaște și icoane făcătoare de minuni.

Dominicanii din Berna și-au dat seama că, dacă ar fi putut să-l atragă de partea lor pe acest elev tânăr și talentat, și-ar fi asigurat atât câștig, cât și onoare. Tinerețea lui fragedă, talentul lui înnăscut de orator și scriitor, precum și înclinația sa spre muzică și poezie ar fi fost mult mai eficiente decât toată pompa și parada pe care ei le foloseau pentru a-i atrage pe oameni la slujbele religioase și pentru a mări venitul ordinului călugăresc. Așa că s-au străduit, prin viclenie și lingușire, să-l convingă pe Zwingli să intre în mănăstirea lor. Martin Luther se îngropase în chilia unei mănăstiri în timp ce era student și ar fi fost pierdut pentru omenire dacă providența lui Dumnezeu nu l-ar fi liberat. Lui Zwingli nu i s-a îngăduit să treacă prin același pericol. Tatăl său a fost informat în mod providențial despre planurile călugărilor. El nu intenționa să permită ca fiul lui să ducă viața trândavă și fără valoare a călugărilor. Văzând că în joc era viitorul lui, i-a poruncit să se întoarcă acasă fără întârziere.

Zwingli i-a ascultat porunca, dar nu putea fi mulțumit să rămână mult timp în valea lui natală și, curând, și-a reluat studiile mergând după un timp la Basel. Acolo a auzit Zwingli pentru prima dată Evanghelia harului fără plată al lui Dumnezeu. Wittembach, un profesor de limbi vechi, în timp ce studia greaca și ebraica, fusese condus să cerceteze Sfintele Scripturi și, astfel, raze de lumină divină s-au revărsat asupra minților studenților aflați sub îndrumarea lui. El declara că există un adevăr mai vechi și de o valoare infinit mai mare decât teoriile profesorilor universitari și ale filosofilor. Acest adevăr vechi era acela că moartea lui Hristos este singura răscumpărare a păcătosului. Pentru Zwingli, aceste cuvinte au fost ca prima rază de lumină care apare înainte de revărsatul zorilor.

Curând, a fost chemat de la Basel ca să înceapă lucrarea vieții sale. Primul câmp de lucru a fost într-o parohie din Alpi, nu foarte departe de valea lui natală. Fiind hirotonit ca preot, „s-a devotat cu tot sufletul cercetării adevărului divin, căci și-a dat bine seama”, spunea un colaborator, „cât de mult trebuie să cunoască cel căruia îi este încredințată turma lui Hristos” (Wylie, vol. 8, cap. 5). Cu cât cerceta mai mult Scriptura, cu atât vedea mai clar contrastul dintre adevărurile ei și ereziile Romei. S-a supus Cuvântului lui Dumnezeu, fiind de părere că Biblia este singura regulă suficientă și infailibilă. A înțeles că ea trebuie să-și fie propriul interpret. N-a îndrăznit să încerce să explice Scriptura pentru a susține o teorie sau o doctrină preconcepțuită, ci considera că datoria lui era aceea de a predica învățăturile ei directe și evidente. A căutat să se folosească de orice mijloc pentru a înțelege în mod deplin și corect sensul ei și a invocat ajutorul Duhului Sfânt, care, spunea el, va descoperi înțelesul Bibliei tuturor celor ce-l caută cu sinceritate

și cu rugăciune.

„Scripturile”, spunea Zwingli, „vin de la Dumnezeu, nu de la om, și chiar Dumnezeu, Acela care iluminează, te va face să înțelegi că vorbele vin de la El. Cuvântul lui Dumnezeu... nu poate greși; el este luminos, se explică singur, se descoperă singur, iluminează sufletul cu toată mântuirea și cu tot harul, îl mângâie în Domnul, îl umilește, până acolo încât acesta se pierde din vedere și chiar renunță la sine, îmbrățișându-L pe Dumnezeu.” Zwingli verificase personal adevărul acestor cuvinte. Vorbind despre experiența lui din acel moment, el scria mai târziu: „Când... am început să mă dedic pe deplin studiului Sfintelor Scripturi, am venit întotdeauna în conflict cu filosofia și teologia (scolastică). În cele din urmă, am ajuns să gândesc astfel: «Trebuie să lași deoparte toată această minciună și să-L înțelegi pe Dumnezeu numai din propriul Său Cuvânt.» Apoi am început să-I cer lui Dumnezeu lumină, iar Scriptura a început să nu mai fie așa complicată” (Idem, vol. 8, cap. 6).

Doctrina predicată de Zwingli nu fusese primită de la Luther. Era doctrina lui Hristos. „Dacă Luther Îl predică pe Hristos”, spunea reformatorul elvețian, „el face ce fac și eu. Cei pe care i-a adus el la Hristos sunt mai numeroși decât cei pe care i-am adus eu. Dar asta nu are importanță. Nu voi purta alt nume decât pe acela al lui Hristos, al cărui soldat sunt și care este singura mea Căpetenie. Nu i-am scris niciodată lui Luther vreun cuvânt și nici el mie. Și de ce? (...) Pentru ca să se arate cât de armonios este Duhul lui Dumnezeu, deoarece amândoi, fără să ne fi înțeles unul cu altul, predicăm doctrina lui Hristos în același fel” (D'Aubigné, vol. 8, cap. 9).

În anul 1516, Zwingli a fost invitat să devină predicator la mănăstirea din Einsiedeln. Aici urma să vadă mai îndeaproape corupțiile Romei și, ca reformator, urma să exercite o influență care avea să fie resimțită la mare depărtare de Alpii lui natali. Printre atracțiile de seamă din Einsiedeln era o icoană a Fecioarei, despre care se spunea că avea putere să facă minuni. Deasupra porții mănăstirii era inscripția: „Aici se poate obține iertarea plenară a păcatelor” (Idem, vol. 8, cap. 5). Capela Fecioarei era vizitată de pelerini în tot timpul anului, dar, la marea sărbătoare anuală a sfințirii ei, mulțimile veneau din toate părțile Elveției și chiar din Franța și Germania. Zwingli, profund mâhnit la vederea acestei imagini, a folosit ocazia pentru a le vesti acestor sclavi ai superstiției libertatea prin Evanghelie.

„Să nu vă închipuiți”, spunea el, „că Dumnezeu este în acest templu mai mult decât în oricare altă parte a creației. Oricare ar fi țara în care locuiți, Dumnezeu este în jurul vostru și vă aude... Pot oare faptele ineficiente, pelerinajele lungi, darurile, icoanele, invocarea Fecioarei sau a sfinților să vă asigure harul lui Dumnezeu? (...) La ce folosește mulțimea cuvintelor cu care ne împodobim rugăciunile? La ce folosește o glugă lucioasă, un cap tuns frumos, o robă lungă cu falduri sau niște papuci brodați cu aur? (...) Dumnezeu privește la inimă, iar inimile noastre sunt departe de El.” „Hristos”, spunea

el, „care a fost oferit cândva pe cruce, este jertfa și victima care a făcut ispășire pentru păcatele credincioșilor, pentru toată veșnicia” (Idem, vol. 8, cap. 5).

Pentru mulți dintre ascultători, aceste învățături nu erau bine-venite. Era o dezamăgire amară să li se spună că au făcut în zadar drumul acela obositor. Nu puteau înțelege iertarea oferită în dar prin Iisus Hristos. Erau mulțumiți cu vechiul drum spre cer, pe care Roma îl trasase pentru ei. Ezitau să caute ceva mai bun. Le era mai ușor să-și încredințeze mântuirea în mâinile preoților și papei decât să caute curăția inimii.

Însă unii dintre ascultători au primit cu bucurie vestea răscumpărării prin Hristos. Ceremoniile impuse de Roma nu le aduseseră pacea sufletească, așa că au primit prin credință sângele Mântuitorului ca ispășire. Aceștia s-au întors acasă pentru a le face cunoscută și altora lumina prețioasă pe care o primiseră. Adevărul a fost dus astfel din cătun în cătun, din oraș în oraș, iar numărul celor care veneau în pelerinaj la capela Fecioarei a scăzut foarte mult. Au scăzut darurile și, în consecință, și salariul lui Zwingli, care era plătit din acele daruri. Însă aceasta i-a adus numai bucurie, deoarece vedea că puterea fanatismului și a superstiției fusese înfrântă.

Autoritățile bisericii nu erau oarbe față de lucrarea lui Zwingli, dar, pentru moment, s-au abținut să intervină. Sperând încă să-l câștige de partea lor, s-au străduit să-l atragă prin lingușire. Între timp, adevărul pune stăpânire pe inimile oamenilor.

Activitatea lui Zwingli la Einsiedeln l-a pregătit pentru un câmp mai mare, în care urma să intre curând. După trei ani petrecuți aici, a fost chemat ca predicator la catedrala din Zürich. Pe atunci, acesta era cel mai important oraș din Confederația Helvetică, iar influența exercitată aici urma să fie resimțită până departe. Preoții prin a căror invitație venise la Zürich erau totuși dornici să prevină orice inovații și, în consecință, l-au instruit în legătură cu datoriile lui.

„Să depui orice efort”, i-au spus ei, „să strângi veniturile parohiei, fără să treci cu vederea nici pe cel mai neînsemnat om. Să-i îndemni pe credincioși, atât de la amvon, cât și la spovedanie, să-și plătească toate zecimile și taxele și să-și arate prin darurile lor dragostea față de biserică. Să fii sârguincios în creșterea veniturilor provenite de la slujbele pentru bolnavi, de la liturghii și, în general, de la toate rânduielile bisericesti.” „În ceea ce privește administrarea sacramentelor, predicarea și grija pentru turmă”, au adăugat ei, „și acestea sunt îndatoririle capelanului. Însă pentru acestea poți folosi un înlocuitor, îndeosebi în predicare. Sacramentele nu trebuie să le administrezi decât persoanelor cu vază și numai atunci când ți se cere acest lucru. Îți este interzis să faci acest lucru fără a face deosebire între oameni” (Idem, vol. 8, cap. 6).

Zwingli a ascultat în liniște aceste instrucțiuni și, ca răspuns, după ce și-a exprimat recunoștința pentru onoarea numirii în acest post important, a început să explice modul de lucru pe care își propusese să-l adopte. „Viața lui Hristos”, a spus el, „a fost prea mult ascunsă de oameni. Voi predica toată Evanghelia lui Matei, (...) extrăgând idei numai din

izvoarele Scripturii, sondându-i adâncimile, comparând pasaj cu pasaj și căutând înțelegere prin rugăciune continuă și stăruitoare. Îmi voi consacra lucrarea slavei lui Dumnezeu, laudei singurului Său Fiu, adevăratei mântuiri a sufletelor și zidirii lor în adevărata credință” (Idem, vol. 8, cap. 6). Deși unii dintre clerici nu au fost de acord cu planul lui și au încercat să-l convingă să renunțe la el, Zwingli a rămas ferm. A declarat că nu avea de gând să introducă o metodă nouă, ci pe cea veche, folosită de biserică în timpurile curate de la începuturile ei.

Deja se stârnise interesul pentru adevărurile pe care le predica și oamenii se adunau în număr mare să-i asculte predicile. Mulți dintre cei care încetaseră de mult să mai frecventeze slujbele religioase se aflau acum printre ascultători. Zwingli și-a început lucrarea deschizând Evangheliile, citind și explicându-le ascultătorilor relatarea inspirată a vieții, a învățăturilor și a morții lui Hristos. Ca și la Einsiedeln, a prezentat Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind singura autoritate infailibilă, iar moartea lui Hristos, drept singura jertfă desăvârșită. „Vreau să vă conduc la Hristos”, spunea el, „la Hristos, adevăratul izvor al mântuirii” (Idem, vol. 8, cap. 6). În jurul predicatorului s-au adunat oameni de toate categoriile, de la oameni de stat și învățați, la meșteșugari și țărani. Toți îi ascultau cuvintele cu un interes profund. El nu numai că vestea darul unei mântuiri fără plată, ci muștra fără teamă relele și corupția timpului. Mulți se întorceau de la catedrală laudându-L pe Dumnezeu. „Acest bărbat”, spuneau ei, „este un predicator al adevărului. El va fi Moise al nostru și ne va scoate din acest întuneric egiptean” (Idem, vol. 8, cap. 6).

Deși la început lucrarea lui a fost primită cu mare entuziasm, după un timp s-a ridicat opoziția. Călugării au început să-i împiedice lucrarea și să-i condamne învățăturile. Mulți l-au asaltat cu ironii și cu batjocuri, alții au recurs la grosolăni și la amenințări. Dar Zwingli suporta toate acestea cu răbdare, spunând: „Dacă dorim să-i câștigăm pe păcătoși la Iisus Hristos, trebuie să închidem ochii față de multe lucruri” (Idem, vol. 8, cap. 6).

Cam în acel timp a apărut un nou factor care a ajutat la înaintarea lucrării de reformă. Un anume Lucian a fost trimis la Zürich cu câteva dintre scrierile lui Luther de către un prieten al credinței reformate din Basel, care a sugerat că vânzarea acestor cărți ar putea fi un mijloc eficient pentru răspândirea luminii. „Vezi”, îi scria el lui Zwingli, „dacă acest bărbat are destulă pricepere și îndemânare. Dacă este așa, atunci lasă-l să ducă din oraș în oraș, din cetate în cetate, din sat în sat și chiar din casă în casă, printre elvețieni, lucrările lui Luther și îndeosebi comentariul lui la rugăciunea Domnului, scris pentru laici. Cu cât vor fi mai cunoscute, cu atât se vor găsi mai mulți cumpărători” (Idem, vol. 8, cap. 6). Astfel a pătruns lumina în această țară.

Când Dumnezeu Se pregătește să rupă lanțurile ignoranței și ale superstiției, tocmai atunci Satana lucrează cu putere și mai mare ca să-i învăluie pe oameni în întuneric și să le lege și mai strâns cătușele. În timp ce în diferite țări se ridicau bărbați care le

prezentau oamenilor iertarea și îndreptățirea prin sângele lui Hristos, Roma și-a reînceput cu puteri înnoite comerțul prin toată creștinătatea, oferind iertare pe bani.

Fiecare păcat își avea prețul lui și oamenilor li se acorda deplină libertate să comită orice faptă imorală, cât timp tezaurul bisericii era menținut plin. Astfel înaintau cele două mișcări, una oferind iertarea de păcat pe bani, iar cealaltă – iertarea prin Hristos, Roma aprobând păcatul și făcând din el sursa ei de venit, iar reformatorii condamnând păcatul și arătând spre Hristos ca Ispășitor și Eliberator.

În Germania, vânzarea indulgențelor fusese încredințată călugărilor dominicani și era condusă de infamul Tetzl. În Elveția, comercializarea lor a fost dată în grija franciscanilor, sub conducerea lui Samson, un călugăr italian. Samson făcuse deja un bun serviciu bisericii, colectând sume imense în Germania și Elveția, care umpluseră tezaurul papal. Acum străbătea Elveția, atrăgând mulțimi mari, jefuindu-i pe sărmanii țărani de venitul lor sărăcăcios și storcând daruri bogate de la cei înstăriți. Însă influența Reformei se făcuse deja simțită prin faptul că diminuase veniturile provenite din acest comerț, chiar dacă nu reușise să-l oprească. Zwingli era încă la Einsiedeln când Samson, la scurt timp după intrarea în Elveția, a sosit cu marfa lui într-un oraș vecin. Fiind informat de misiunea lui, reformatorul a plecat imediat să i se opună. Cei doi nu s-au întâlnit, dar atât de mare a fost succesul lui Zwingli în demascarea pretențiilor călugărului, încât acesta a fost obligat să plece în alte locuri.

La Zürich, Zwingli predicase cu zel împotriva traficantilor de iertare și, când s-a apropiat de oraș, Samson a fost întâmpinat de un sol din partea consiliului cu o notificare prin care i se punea în vedere să plece mai departe. În cele din urmă, printr-o stratagemă, a reușit să intre, dar a fost alungat fără să fi putut vinde măcar vreo indulgență și, imediat după aceea, a părăsit Elveția.

Reforma a primit un impuls puternic în urma apariției ciumei numite „moartea neagră”, care s-a abătut asupra Elveției în anul 1519. Când au fost puși în felul acesta față în față cu moartea, mulți oameni au ajuns să înțeleagă cât de zadarnice și lipsite de valoare erau indulgențele pe care abia le cumpăraseră și tânjeau după o temelie mai sigură pentru credința lor. La Zürich, Zwingli a fost și el lovit de ciumă și a ajuns atât de slăbit, încât orice speranță de însănătoșire era pierdută, răspândindu-se știrea că a murit. În acel ceas de încercare, speranța și curajul lui au rămas neclintite. El privea prin credință la crucea de pe Calvar, încrezându-se în ispășirea atotsuficientă pentru păcat. Când s-a întors de la porțile morții, a predicat Evanghelia cu o ardoare mai mare ca oricând. Cuvintele lui aveau o putere neobișnuită. Oamenii l-au primit cu bucurie pe pastorul lor iubit, reîntors la ei de pe pragul mormântului. Ei înșiși îngrijiseră de bolnavi și muribunzi și apreciau valoarea Evangheliei ca niciodată mai înainte.

Zwingli ajunsese la o înțelegere mai clară a adevărurilor ei și experimentase mai profund în viața sa puterea ei înnoitoare. Căderea omului în păcat și Planul Mântuirii

erau subiectele asupra cărora insista. „În Adam”, spunea el, „toți suntem morți, scufundați în corupție și condamnare” (Wylie, vol. 8, cap. 9). „Hristos... a dobândit pentru noi o răscumpărare veșnică... Suferința Lui este... o jertfă veșnică și are putere să vindece pentru veșnicie. Ea satisface dreptatea divină pentru veșnicie, în contul tuturor celor care se bizuie pe ea cu o credință hotărâtă și nezguduită.” Totuși el învăța clar că harul lui Hristos nu le dă oamenilor libertatea de a continua să păcătuiască. „Oriunde este credință în Dumnezeu, acolo este Dumnezeu și oriunde locuiește Dumnezeu este și acel zel care-i îndeamnă și-i constrânge pe oameni să facă fapte bune” (D’Aubigné, vol. 8, cap. 9).

Atât de mare era interesul pentru predicile lui Zwingli, încât catedrala era plină până la refuz de mulțimile care veneau să-l asculte. El le descoperea ascultătorilor lui adevărul puțin câte puțin, în măsura în care ei puteau să-l înțeleagă. Era atent să nu le prezinte de la început puncte care i-ar fi putut deranja și care ar fi creat prejudecăți. Scopul lui era să le câștige inimile de partea învățăturilor lui Hristos, să-i înmoaie prin iubirea Sa și să păstreze înaintea lor exemplul Său, iar credințele și practicile lor superstițioase aveau să fie în mod inevitabil părăsite pe măsură ce acceptau principiile Evangheliei.

Reforma înainta în Zürich pas cu pas. Alarmați, dușmanii lui au început să se împotrivescă în mod activ. Cu un an înainte, călugărul din Wittenberg le spunea un „nu” categoric papei și împăratului la Worms, iar acum totul părea să indice o opoziție asemănătoare față de pretențiile papei la Zürich. Atacuri repetate au fost îndreptate împotriva lui Zwingli. În cantoanele catolice, din când în când, ucenicii Evangheliei erau trimiși la rug, dar nu era destul; trebuia adus la tăcere însuși predicatorul ereziei. Ca urmare, episcopul de Konstanz a trimis trei delegați la consiliul din Zürich, care l-au acuzat pe Zwingli că-i învață pe oameni să încalce legile bisericii, periclitând astfel pacea și ordinea societății. Episcopul susținea că, dacă autoritatea bisericii ar fi înlăturată, ar rezulta o anarhie universală. Zwingli a răspuns că, timp de patru ani, predicase Evanghelia în Zürich, „care a fost mai liniștit și mai pașnic decât toate celelalte orașe din Confederație”. „Atunci”, spunea el, „nu este creștinismul cea mai bună garanție a siguranței generale?” (Wylie, vol. 8, cap. 11).

Delegații i-au îndemnat pe membrii consiliului să rămână în continuare în biserică, în afara căreia, declarau ei, nu există mântuire. Zwingli a răspuns: „Nu vă lăsați impresionați de această acuzație. Temelia bisericii este aceeași Stâncă, același Hristos care i-a dat lui Petru numele pentru că L-a mărturisit cu credincioșie. În orice națiune, oricine crede din toată inima în Domnul Iisus este primit de Dumnezeu. Iată, într-adevăr, biserică în afara căreia nimeni nu poate fi mântuit” (D’Aubigné, London ed., vol. 8, cap. 11). În urma acestor dezbateri, unul dintre delegații episcopului a acceptat credința reformată.

Consiliul a refuzat să deschidă o acțiune împotriva lui Zwingli, iar Roma s-a pregătit

pentru un nou atac. Când a aflat despre uneltirile dușmanilor lui, reformatorul a exclamat: „Lăsați-i să atace. Mă tem de ei cum se teme o stâncă tare de valurile care vuiesc la picioarele ei” (Wylie, vol. 8, cap. 11). Eforturile clericilor n-au făcut decât să promoveze cauza pe care căutau să o distrugă. Adevărul continua să se răspândească. În Germania, cei care aderaseră la principiile lui, descurajați de dispariția lui Luther, au căpătat iarăși curaj când au văzut progresul Evangheliei în Elveția.

Pe măsură ce Reforma se consolida la Zürich, roadele ei se vedeau tot mai mult în faptul că dispăruseră viciile și se instauraseră ordinea și armonia. „Pacea își are sălașul în orașul nostru”, scria Zwingli. „Nu există nici ceartă, nici ipocrizie, nici invidie, nici luptă. De unde poate să vină această unire, dacă nu de la Domnul și de la doctrina noastră, care ne umple cu roadele păcii și ale evlaviei?” (Idem, vol. 8, cap. 15).

Victoriile Reformei i-au provocat pe opozanții ei la eforturi și mai hotărâte pentru a o distruge. Văzând cât de puțin reușiseră să suprimă prin persecuție lucrarea lui Luther în Germania, s-au hotărât să înfrunte Reforma cu propriile ei arme. Ei voiau să aibă o dezbatere publică cu Zwingli și, alegând atât locul luptei, cât și arbitrii care urmau să hotărască între părțile în discuție, aveau să-și adjudece victoria. Iar, dacă Zwingli ar fi ajuns măcar o dată în mâinile lor, s-ar fi îngrijit să nu le scape. Liderul fiind astfel adus la tăcere, mișcarea putea fi repede zdrobită. Acest plan a fost totuși tăinuit cu grijă.

S-a hotărât ca dezbateră să se țină la Baden, dar Zwingli n-a fost prezent. Consiliul din Zürich, suspectând intențiile reprezentanților papei și fiind avertizat de rugurile aprinse în cantoanele catolice pentru adepții Evangheliei, i-a interzis pastorului să se expună acestui pericol. La Zürich, Zwingli era dispus să-i întâlnească pe toți partizanii pe care Roma i-ar fi putut trimite, dar să meargă la Baden, unde sângele martirilor adevărului tocmai fusese vărsat, însemna să meargă la moarte sigură. Oecolampadius și Haller au fost aleși să-l reprezinte pe reformator, în timp ce faimosul dr. Eck, susținut de o mulțime de doctori și prelați învățați, era apărătorul Romei.

Deși Zwingli n-a fost prezent la conferință, influența lui a fost simțită. Toți secretarii au fost aleși de trimișii papali, iar celorlalți le-a fost interzis să ia note, sub pedeapsa cu moartea. Cu toate acestea, Zwingli primea zilnic un raport fidel despre cele discutate la Baden. Un student care asista la dispută scria în fiecare seară un raport al argumentelor prezentate în acea zi. Alți doi studenți luau aceste rapoarte, împreună cu scrisorile zilnice ale lui Oecolampadius, și i le duceau lui Zwingli la Zürich. Reformatorul răspundea, dând sfaturi și sugestii. Scria scrisorile noaptea, iar studenții se întorceau cu ele la Baden dimineța. Pentru a scăpa de vigilența gărzii de la porțile orașului, acești soli duceau pe cap coșuri cu păsări și astfel li se permitea să treacă fără nicio piedică.

În felul acesta, Zwingli lupta în continuare cu adversarii lui vicleni. „Prin meditațiile lui”, spunea Myconius, „prin nopțile nedormite și prin sfatul pe care-l transmitea la Baden, a lucrat mai mult decât ar fi făcut-o discutând personal cu dușmanii lui”

(D'Aubigné, vol. 11, cap. 13).

Îmbățați de anticiparea triumfului, reprezentanții catolici veniseră la Baden îmbrăcați în cele mai bogate robe, sclipind de bijuterii. Se ospătau copios, mesele le erau pline cu cele mai scumpe delicatose și cu cele mai alese vinuri, iar povara îndatoririlor clericale le era ușurată de veselie și chefuri. În contrast izbitor cu ei, au apărut reformatorii, care erau priviți de oameni puțin mai bine decât o mână de cerșetori și a căror hrană simplă îi reținea doar puțin timp la masă. Gazda lui Oecolampadius, prinzând ocazia să-l urmărească în camera lui, îl găsea întotdeauna studiind sau rugându-se și, foarte mirat, povestea că ereticul era cel puțin „foarte evlavios”.

La conferință, „Eck s-a urcat cu îngâmfare la un amvon împodobit splendid, în timp ce umilul Oecolampadius, îmbrăcat modest, a fost obligat să-și ocupe locul în fața adversarului, pe un scaun cioplit într-un mod rudimentar” (Idem, vol. 11, cap. 13). Vocea de stentor și siguranța fără margini nu l-au părăsit niciodată pe Eck. Zelul lui era stimulat atât de speranța aurului, cât și de cea a renumelui, căci apărătorul credinței avea să fie răsplătit cu o sumă generoasă. Când cele mai bune argumente ale lui au eșuat, a recurs la insulte și chiar la blesteme.

Oecolampadius, modest și lipsit de încredere în forțele proprii, evitase lupta și acum a început-o făcând declarația solemnă: „Nu recunosc niciun alt standard de judecată decât Cuvântul lui Dumnezeu” (Idem, vol. 11, cap. 13). Deși amabil și curtenitor în comportament, s-a dovedit capabil și neclintit. În timp ce reprezentanții Romei, potrivit obiceiului lor, apelau la autoritatea datinilor bisericii, reformatorul a aderat cu fermitate la Sfintele Scripturi. „Datina”, spunea el, „n-are nicio putere în Elveția dacă nu este în conformitate cu constituția, iar, în materie de credință, Biblia este constituția noastră” (Idem, vol. 11, cap. 13).

Contrastul dintre cei doi adversari n-a rămas fără efect. Raționamentul calm și clar al reformatorului, prezentat atât de blând și de modest, a impresionat mințile oamenilor, care s-au întors cu dezgust de la pretențiile lăudăroase și zgomotoase ale lui Eck.

Discuția a continuat optsprezece zile. La încheierea ei, trimișii papali, foarte siguri pe ei, au pretins victoria. Majoritatea delegaților au trecut de partea Romei, iar Dieta i-a declarat pe reformatori învinși și a hotărât ca ei și liderul lor, Zwingli, să fie excomunicați din biserică. Însă roadele conferinței au arătat de partea cui a fost victoria. Disputa a avut drept consecință un avânt puternic al cauzei protestante și, nu mult după aceea, orașele importante, Berna și Basel, s-au declarat de partea Reformei.

Progresul Reformei în Germania

Dispariția misterioasă a lui Luther a provocat consternare în toată Germania. Pretutindeni se puneau întrebări despre el. Circulau cele mai fantasmagorice zvonuri și mulți credeau că fusese ucis. A fost o mare jale nu numai printre prietenii declarați, ci și în rândul miilor de oameni care nu trecuseră pe față de partea Reformei. Mulți s-au legat printr-un jurământ solemn să-i răzbune moartea.

Liderii papali au privit cu groază la înverșunarea cu care se manifestau acum sentimentele anticatolice ale oamenilor. Deși la început s-au bucurat de presupusa moarte a lui Luther, curând după aceea își doreau să se ascundă de mânia poporului. Nici când era printre ei și comitea cele mai îndrăznețe fapte, dușmanii lui nu fuseseră atât de tulburați cum erau acum, după dispariția lui. Cei care, în furia lor, căutaseră să-l distrugă pe curajosul reformator erau plini de teamă acum, când devenise un prizonier neajutorat. „Singura soluție care ne mai rămâne pentru a ne salva”, spunea unul dintre ei, „este să aprindem torțele și să-l căutăm pe Luther în toată lumea, pentru a-l reda națiunii care-l cere” (D’Aubigné, vol. 9, cap. 1). Edictul împăratului părea fără autoritate. Legații papali s-au umplut de indignare când au văzut că se acorda mult mai puțină atenție edictului decât sorții lui Luther.

Veștile că Luther se găsea în siguranță, deși prizonier, au calmat temerile poporului și au stârnit și mai mult entuziasmul în favoarea lui. Scrierile lui erau citite cu o sete și mai mare decât înainte. Tot mai mulți oameni se alăturau cauzei eroului care apăruse Cuvântul lui Dumnezeu înfruntând forțe mult superioare. Reforma câștiga continuu putere. Sămânța pe care o semănase Luther răsărea pretutindeni. Absența lui avea un efect pe care prezența lui nu l-ar fi avut. Acum, când marele lor conducător fusese îndepărtat, ceilalți lucrători simțeau o responsabilitate nouă. Cu o credință nouă și un zel reînnoit, ei se străduiau să facă tot ce le stătea în putere pentru ca lucrarea începută atât de nobil să nu fie împiedicată.

Însă Satana nu stătea degeaba. El încerca acum ceea ce a încercat cu fiecare mișcare reformatoare: să-i înșele și să-i distrugă pe oameni, oferindu-le o contrafacere în locul adevăratei lucrări. Așa cum în primul secol în biserica creștină au existat hristoși falși, tot așa s-au ridicat profeți falși și în secolul al XVI-lea.

Câțiva bărbați, profund afectați de frământarea din lumea religioasă, și-au închipuit că au primit revelații speciale din ceruri, pretinzând că au fost trimiși de Dumnezeu să ducă la bun sfârșit Reforma care, declarau ei, fusese doar slab începută de Luther. În realitate,

ei nu făceau altceva decât să distrugă lucrarea pe care el o făcuse. Ei lepădau marele principiu care constituia însăși temelia Reformei, și anume că regula atotsuficientă a credinței și a practicii este Cuvântul lui Dumnezeu. În locul acestei călăuze infailibile, au pus standardul schimbător și nesigur al propriilor sentimente și impresii. Prin acest act de înlăturare a marelui detector al erorii și minciunii, lui Satana i s-a deschis calea prin care să controleze mințile oamenilor după bunul său plac.

Unul dintre acești profeți pretindea că ar fi fost instruit de îngerul Gabriel. Un student care i s-a alăturat și-a părăsit studiile, afirmând că fusese înzestrat de Dumnezeu Însuși cu înțelepciunea de a le explica altora Cuvântul Său. Alții, care erau în mod natural înclinați spre fanatism, s-au unit cu ei. Acțiunile acestor entuziaști au creat o mare tulburare. Predicarea lui Luther îi trezise pe oamenii de pretutindeni să simtă nevoia unei reforme în viața lor, iar acum unele persoane cu adevărat sincere erau induse în eroare de declarațiile noilor profeți.

Liderii mișcării s-au dus la Wittenberg pentru a-și susține pretențiile înaintea lui Melanchthon și a colaboratorilor săi. Ei spuneau: „Suntem trimiși de Dumnezeu să-i învățăm pe oameni. Am avut conversații intime cu Domnul, știm ce se va întâmpla; într-un cuvânt, suntem apostoli și profeți și facem apel la dr. Luther” (Idem, vol. 9, cap. 7).

Reformatorii erau nedumeriți și surprinși. Aceasta era o situație pe care nu o mai întâlniseră niciodată și nu știau cum să procedeze. Melanchthon spunea: „În acești bărbați sunt într-adevăr spirite extraordinare. Dar ce fel de spirite? (...) Pe de o parte, să ne ferim ca nu cumva să stingem Duhul lui Dumnezeu și, pe de alta, să avem grijă să nu fim induși în eroare de spiritul lui Satana” (Idem, vol. 9, cap. 7).

Rodul noii învățături s-a văzut curând. Oamenii au neglijat Biblia sau chiar au renunțat cu totul la ea. În școli domnea dezordinea. Studenții, disprețuind orice restricție, își părăseau studiile și se retrăgeau din universitate. Bărbații care se consideraseră competenți să reînsofletească și să conducă Reforma nu au reușit altceva decât s-o aducă pe marginea prăpastiei. Reprezentanții Romei și-au recâștigat încrederea și au exclamat triumfător: „Un ultim efort, și totul va fi al nostru” (Idem, vol. 9, cap. 7).

Când a auzit, din Wartburg, ce se întâmplase, Luther a spus cu adâncă îngrijorare: „Totdeauna m-am așteptat că Satana ne va trimite această plagă” (Idem, vol. 9, cap. 7). Și-a dat seama de adevăratul caracter al acelor preinși profeți și a înțeles pericolul care amenința cauza adevărului. Opoziția papei și a împăratului nu-i provocase o încurcătură și o mâhnire atât de mari ca acelea pe care le trăia acum. Dintre prietenii declarați ai Reformei, se ridicaseră cei mai aprigi dușmani. Chiar adevărurile care îi aduseseră o bucurie și o mângâiere atât de mari erau folosite acum pentru a provoca discordie și pentru a crea confuzie în biserică.

În acțiunile sale de reformare, Luther fusese impulsionat de Duhul lui Dumnezeu, ajungând să își depășească limitele. Nu-și propusese să ia poziții ca acelea pe care le

luase sau să facă schimbări atât de radicale. El fusese doar un instrument în mâna Puterii Infinite. Totuși adesea tremura pentru rezultatul lucrării lui. Odată a spus: „Dacă aș ști că doctrina mea ar dăuna vreunui om, doar unui singur om, oricât de umil și de neînsemnat ar fi – lucru imposibil, deoarece ea este însăși Evanghelia –, mai degrabă aș muri de zece ori decât să nu o retractez” (Idem, vol. 9, cap. 7).

Acum tocmai Wittenbergul, centrul Reformei, cădea rapid sub puterea fanatismului și a anarhiei. Această stare îngrozitoare de lucruri nu era consecința învățăturilor lui Luther, însă dușmanii săi din întreaga Germanie au pus-o pe seama lui. În amărăciunea sufletului său, se întreba adesea: „Este posibil ca acesta să fie sfârșitul acestei mari lucrări a Reformei?” (Idem, vol. 9, cap. 7). Din nou s-a luptat cu Dumnezeu în rugăciune, iar pacea i-a umplut inima. „Lucrarea nu este a mea, ci numai a Ta”, spunea el, „iar Tu nu vei permite să fie distrusă de superstiție sau de fanatism.” Însă gândul de a rămâne mai departe în afara luptei, într-o astfel de criză, a devenit de nesuportat. S-a hotărât să se întoarcă la Wittenberg.

A pornit fără întârziere în această călătorie periculoasă. Era sub interdicție imperială. Dușmanii aveau libertatea să-i ia viața, prietenilor le era interzis să-l ajute sau să-l adăpostească. Guvernul imperiului luase cele mai aspre măsuri împotriva adeptilor lui. Însă el a înțeles că lucrarea Evangheliei era în pericol și, în Numele Domnului, a ieșit fără teamă să lupte pentru adevăr.

Într-o scrisoare adresată principelui elector, după ce și-a declarat planul de a părăsi Wartburgul, Luther a spus: „Să fie cunoscut Înălțimii Voastre că eu mă duc la Wittenberg sub o ocrotire mult mai înaltă decât aceea a prinților și a electorilor. Nu mă gândesc să solicit sprijinul Înălțimii Voastre și, departe de a dori protecția voastră, aș dori mai degrabă să vă ocrotesc eu. Dacă aș ști că Înălțimea Voastră ar putea sau ar vrea să mă ocrotească, nu m-aș duce deloc la Wittenberg. Nu există nicio sabie care să ajute la avansarea acestei cauze. Numai Dumnezeu trebuie să facă totul, fără ajutorul sau concursul omului. Acela care are cea mai mare credință este cel mai capabil s-o ocrotească” (Idem, vol. 9, cap. 7).

În a doua scrisoare, scrisă pe drum către Wittenberg, Luther a adăugat: „Sunt gata să-mi atrag dizgrația Înălțimii Voastre și mânia lumii întregi. Nu sunt locuitorii Wittenbergului oile mele? Nu mi i-a încredințat Dumnezeu mie? Și n-ar trebui, dacă este necesar, să mă expun și morții pentru ei? Pe lângă aceasta, mă tem să nu văd vreo revoltă teribilă în Germania, prin care Dumnezeu să pedepsească națiunea noastră” (Idem, vol. 9, cap. 7).

Luther și-a început lucrarea cu mare prudență și umilință, dar cu hotărâre și fermitate. „Prin cuvânt”, spunea el, „trebuie să răsturnăm și să distrugem ce a fost întemeiat prin violență. Nu mă voi folosi de forță împotriva celor superstițioși și necredincioși... Nimeni nu trebuie constrâns. Libertatea este însăși esența credinței” (Idem, vol. 9, cap.

8).

Curând, s-a răspândit vestea în Wittenberg că Luther se întorsese și că urma să predice. S-au adunat oameni din toate părțile, iar biserica s-a umplut până la refuz. Urcând la amvon, a început să învețe, să îndemne și să mustre cu multă înțelepciune și blândețe. Amintind de atitudinea unora care recurseseră la măsuri violente pentru a desființa liturghia, a spus:

„Liturghia este un lucru rău; Dumnezeu i se opune; ar trebui să fie desființată și aș dori ca în toată lumea să fie înlocuită prin Cina Evangheliei. Dar nimeni să nu fie despărțit de ea prin forță. Trebuie să lăsăm lucrul acesta în mâinile Domnului. Cuvântul Său trebuie să lucreze, și nu noi. Veți întreba: De ce așa? Pentru că eu nu țin inimile oamenilor în mâna mea, așa cum ține olarul lutul. Noi avem dreptul să vorbim, dar nu avem dreptul să acționăm. Noi predicăm, restul Îi aparține lui Dumnezeu. Dacă aș folosi forța, ce aș câștiga? Prefăcătorie, formalism, imitații, porunci omenești și ipocrizie... Însă n-ar fi nici sinceritate a inimii, nici credință, nici iubire. Acolo unde lipsesc acestea trei, totul lipsește și n-aș da nici doi bani pe un astfel de rezultat... Dumnezeu face mult mai mult numai prin Cuvântul Său decât facem tu și eu și toată lumea prin puterea noastră unită. Dumnezeu ia în stăpânire inima și, când inima este cucerită, totul este câștigat...

Voi predica, voi vorbi și voi scrie, dar nu voi constrânge pe nimeni, deoarece credința este un act voluntar. Vedeți cum am procedat eu. M-am ridicat împotriva papei, a indulgențelor și a susținătorilor papalității, dar fără violență sau zarvă. Am invocat Cuvântul lui Dumnezeu, am predicat și am scris – asta e tot ce am făcut. Și totuși, în timp ce dormeam [Marcu 4:27] (...) Cuvântul pe care l-am predicat a răsturnat papalitatea, cauzându-i un rău atât de mare cum niciunui prinț și niciunui împărat nu le-a cauzat. Și, cu toate acestea, eu n-am făcut nimic, numai Cuvântul a făcut totul. Dacă aș fi dorit să apelez la forță, poate că toată Germania ar fi fost scăldată în sânge. Însă care ar fi fost rezultatul? Ruină și devastare atât pentru trup, cât și pentru suflet. De aceea am rămas liniștit și am lăsat numai Cuvântul să străbată toată lumea” (Idem, vol. 9, cap. 8).

Luther a continuat să predice mulțimilor de oameni dornici zi după zi, timp de o săptămână întreagă. Cuvântul lui Dumnezeu a rupt vraja entuziasmului fanatic. Puterea Evangheliei i-a întors la calea adevărului pe oamenii induși în eroare.

Luther nu dorea să se întâlnească cu fanaticii ale căror acțiuni produsese un rău atât de mare. Îi știa oameni cu o judecată nesănătoasă și cu patimi nestăpânite, oameni care, deși pretindeau că au o lumină specială din ceruri, n-ar fi suportat nici cea mai slabă contradicție și nici cele mai amabile muștrări sau sfaturi. Arogându-și autoritatea supremă, ei le cereau tuturor, fără discuție, să le recunoască pretențiile. Însă, pentru că au cerut o întrevvedere, Luther a consimțit să se întâlnească cu ei și le-a demască pretențiile cu un atât de mare succes, încât impostorii au plecat imediat din Wittenberg.

Fanatismul a fost înfrânt pentru un timp, dar, după câțiva ani, a izbucnit cu o violență

mai mare și cu urmări mai grave. Cu privire la conducătorii acestei mișcări, Luther spunea: „Pentru ei, Sfintele Scripturi sunt doar o literă moartă și încep să strige cu toții: «Duhul! Duhul!» Dar, în mod sigur, eu nu-i voi urma acolo unde-i duce duhul lor. Să mă ferească Dumnezeu, în îndurarea Sa, de o biserică în care sunt numai sfinți. Doresc să locuiesc cu cei umili, cu cei slabi, cu cei bolnavi, care-și cunosc și simt păcatele și care gem și strigă fără încetare la Dumnezeu, din adâncul inimii, ca să primească de la El mângâiere și sprijin” (Idem, vol. 10, cap. 10).

Thomas Müntzer, cel mai activ dintre fanatici, era un bărbat cu capacități remarcabile, care, dacă ar fi fost corect îndrumate, l-ar fi făcut în stare să facă binele. Dar el nu învățase primele principii ale religiei adevărate. „Era stăpânit de dorința de a reforma lumea și uita, ca de altfel toți entuziaștii, că reforma trebuia să înceapă cu el însuși” (Idem, vol. 9, cap. 8). Ambiția lui era să câștige poziție și influență și nu dorea să fie al doilea, nici chiar după Luther. El declara că reformatorii, înlocuind autoritatea papei cu aceea a Scripturilor, nu făcuseră decât să întemeieze o altă formă de papalitate. El pretindea că fusese trimis de Dumnezeu ca să aducă adevărata reformă. „Cel care are acest spirit”, spunea Müntzer, „are credința adevărată, chiar dacă n-ar fi văzut Scriptura niciodată în viața lui” (Idem, vol. 10, cap. 10).

Învățătorii fanatici se lăsau conduși de impresii, considerând orice gând și orice impuls ca fiind glasul lui Dumnezeu; ca urmare au căzut în mari extreme. Unii dintre ei chiar și-au ars Bibliile, exclamând: „Litera omoară, dar Duhul dă viață.” Învățătura lui Müntzer făcea apel la dorința oamenilor după miraculos și le mulțumea mândria, așezând, de fapt, ideile și părerile oamenilor mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu. Învățăturile lui erau primite de mii de oameni. Curând, el a condamnat orice fel de ordine din cadrul închinării publice și a declarat că a asculta de principii reprezintă o încercare de a sluji atât lui Dumnezeu, cât și lui Belial.

Mintile oamenilor, care deja începuseră să se scuture de jugul papalității, deveneau de asemenea iritate de restricțiile autorității civile. Învățăturile revoluționare ale lui Müntzer, despre care el pretindea că sunt aprobate de cer, i-au făcut pe oameni să piardă orice control și să dea frâu liber prejudecăților și patimilor lor. Au urmat cele mai teribile scene de revoltă și luptă, iar câmpiile Germaniei au fost scăldate în sânge.

Când a văzut că rezultatele fanatismului sunt puse pe seama Reformei, agonia sufletească pe care Luther o trăise cu atât de mult timp în urmă la Erfurt a revenit, apăsându-l cu putere sporită. Principii catolici declarau – și mulți erau gata să-i creadă – că răscoala este rodul legitim al doctrinelor lui Luther. Deși era total nefondată, această acuzație i-a provocat o mare amărăciune reformatorului. Părea peste puterile lui să suporte ca adevărul să fie astfel disprețuit, fiind pus pe aceeași treaptă cu cel mai josnic fanatism. Pe de altă parte, conducătorii răscoalei îl urau pe Luther nu numai pentru că se opunea învățăturilor lor și le respingea pretențiile la inspirație divină, ci și pentru că îi

declarase rebeli față de autoritatea civilă. Pentru a se răzbuna, ei l-au acuzat că este un impostor josnic. Se părea că Luther își atrăsese atât împotrivirea principilor, cât și pe cea a poporului.

Adepții papalității tresăltau, așteptând să asiste la prăbușirea rapidă a Reformei. Îl acuzau pe Luther chiar și pentru greșelile pe care el se străduise să le corecteze cu cea mai mare seriozitate. Facțiunea fanatică, pretinzând în mod fals că fusese tratată cu mare nedreptate, reușise să câștige simpatia unui mare număr de oameni și, așa cum se întâmplă adesea cu cei care apucă pe o cale greșită, acești oameni au ajuns să fie priviți ca martiri. Astfel, cei care își foloseau toată puterea împotriva Reformei erau elogiați și compătimiți ca victime ale cruzimii și oprimirii. Aceasta era lucrarea lui Satana, inspirată de același spirit de răzvrătire care s-a manifestat prima dată în ceruri.

Satana caută continuu să-i înșele pe oameni și să-i facă să numească păcatul neprihănire și neprihănirea, păcat. Cât succes a avut lucrarea lui! De câte ori dezaprobarea și reproșul nu sunt aruncate asupra slujitorilor credincioși ai lui Dumnezeu, deoarece ei apără neînfricați adevărul! Oamenii care nu sunt altceva decât instrumente ale lui Satana sunt lăudați și lingușiți, ba chiar considerați martiri, în timp ce aceia care ar trebui să fie respectați și încurajați pentru credințioșia lor față de Dumnezeu sunt lăsați să reziste singuri și sunt priviți cu neîncredere și suspiciune.

Sfințenia contrafăcută încă înșală oamenii. Sub diverse forme, ea manifestă același spirit ca și în zilele lui Luther, abătând mințile de la Scriptură și conducându-i pe oameni să-și urmeze mai degrabă propriile sentimente și impresii decât să dea ascultare Legii lui Dumnezeu. Acesta este unul dintre cele mai reușite planuri ale lui Satana de a defăima puritatea și adevărul.

Luther a apărut fără teamă Evanghelia de atacurile care veneau din toate părțile. Cuvântul lui Dumnezeu s-a dovedit o armă puternică în fiecare conflict. Cu acest Cuvânt, el a luptat împotriva autorității uzurpatoare a papei, împotriva filosofiei raționaliste a scolasticilor și, în același timp, a stat tare ca o stâncă împotriva fanatismului care căuta să se asocieze cu Reforma.

Fiecare dintre aceste elemente opuse înlătura în felul său Sfintele Scripturi și înălța înțelepciunea omenească la rang de sursă a adevărului religios și a cunoașterii. Raționalismul idolatrizează rațiunea și face din ea criteriul pentru religie. Romano-catolicismul, pretinzând că inspirația suveranului pontif a coborât într-o linie neîntreruptă de la apostoli și că a rămas neschimbată de-a lungul timpului, dă ocazia ca tot felul de extravagante și corupții să fie ascunse sub sfințenia mandatului apostolic. Inspirația pretinsă de Müntzer și de colaboratorii lui nu venea dintr-o sursă mai înaltă decât capriciile imaginației și influența ei era subversivă față de orice autoritate, fie ea omenească sau divină. Adevăratul creștinism primește Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind marele tezaur al adevărului inspirat și probă a oricărei inspirații.

După întoarcerea de la Wartburg, Luther a terminat traducerea Noului Testament și Evanghelia a fost dată curând după aceea poporului german în limba sa. Această traducere a fost primită cu mare bucurie de toți cei care iubeau adevărul, dar a fost respinsă cu dispreț de cei care au ales tradițiile omenești și poruncile oamenilor.

Preoții s-au alarmat la gândul că oamenii de rând puteau acum să discute cu ei preceptele Cuvântului lui Dumnezeu și că urma să fie dată pe față ignoranța lor. Armele rațiunii lor lumești erau fără putere contra sabiei Duhului. Roma și-a exercitat întreaga ei autoritate pentru a împiedica răspândirea Scripturilor, dar atât decretul și anatemele, cât și torturile au fost zadarnice. Cu cât condamna și interzicea mai mult Biblia, cu atât mai mare era dorința oamenilor să-i cunoască învățăturile. Toți cei care puteau să citească erau nerăbdători să studieze singuri Cuvântul lui Dumnezeu. Îl purtau cu ei, îl citeau, îl reciteau și nu se mulțumeau până când nu memorau mari părți din el. Văzând reacția favorabilă a oamenilor la Noul Testament, Luther a început imediat traducerea Vechiului Testament, pe care l-a publicat în fascicule, pe măsură ce era tradus.

Scrierile lui Luther erau bine primite atât în orașe, cât și în cătune. „Ceea ce Luther și prietenii lui scriau, alții difuzau. Călugării, convinși de ilegitimitatea obligațiilor monahale, doreau să schimbe lunga lor viață de inactivitate cu una de efort activ, dar, neștiind cum să proclame Cuvântul lui Dumnezeu, călătoreau prin provincii, vizitând cătune și colibe, unde vindeau cărțile lui Luther și ale prietenilor lui. În curând, Germania mișuna de acești colportori îndrăzneți” (Idem, vol. 9, cap. 11).

Aceste scrieri erau studiate cu adânc interes atât de bogați, cât și de săraci, atât de oameni învățați, cât și de persoane ignorante. Seara, învățătorii de la școlile satești le citeau cu glas tare oamenilor adunați în grupe mici în jurul focului. Cu fiecare efort făcut, noi suflete treceau de partea adevărului și, primind Cuvântul cu bucurie, duceau, la rândul lor, veștile bune și altora.

Se confirmau cuvintele Inspirației: „Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate” (Psalmii 119:130). Studiul Scripturilor producea o schimbare puternică în mințile și în inimile oamenilor. Dominația papală pusese peste supușii ei un jug de fier, care-i ținușe în ignoranță și degradare. Fusesse încurajată cu scrupulozitate o respectare superstițioasă a formelor, dar, în toate aceste slujbe, inima și mintea participau prea puțin. Predicarea lui Luther, care scotea în evidență adevărurile clare ale Cuvântului lui Dumnezeu, și apoi Cuvântul însuși pus în mâinile oamenilor de rând treziseră puterile lor adormite și nu numai că purificaseră și înnobilaseră natura lor spirituală, ci dăduseră și intelectului o nouă forță și vigoare.

Persoane din toate păturile sociale stăteau, cu Biblia în mână, în apărarea doctrinelor Reformei. Romano-catolicii, care lăsaseră studiul Scripturii pe seama preoților și a călugărilor, îi chemau acum pe aceștia să răspundă și să respingă noile învățături. Însă, necunoscând nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu, preoții și călugării erau înfrânți

de cei pe care ei îi acuzaseră că sunt neînvățați și eretici. „Din nefericire”, spunea un scriitor catolic, „Luther îi convinsese pe urmașii lui să nu-și pună încrederea în nicio altă scriere decât în Sfânta Scriptură” (D’Aubigné, vol. 9, cap. 11). Mulțimile se adunau să audă adevărul care era prezentat de oameni cu puțină carte și chiar dezbătut de ei cu teologi învățați și elocvenți. Ignoranța demnă de rușine a acestor mari bărbați se manifesta atunci când argumentele lor erau întâmpinate cu învățăturile simple ale Cuvântului lui Dumnezeu. Muncitorii, soldații, femeile și chiar copiii erau mai familiarizați cu învățăturile Bibliei decât preoții și doctorii erudiți.

Contrastul dintre ucenicii Evangheliei și susținătorii superstițiilor papale era la fel de evident și printre învățați ca și printre oamenii de rând. „În opoziție cu vechii apărători ai ierarhiei papale, care neglijaseră studiul limbilor și al literaturii, (...) acum existau tineri inteligenți, devotați studiului, care cercetau Scriptura și se familiarizau cu capodoperele Antichității. Având o minte activă, un suflet nobil și o inimă cutezătoare, acești tineri au dobândit curând atât de multe cunoștințe, încât mult timp nimeni nu se putea măsura cu ei... În consecință, când tinerii apărători ai Reformei se întâlneau cu doctorii Romei, în orice adunare, îi atacau cu atâta ușurință și siguranță, încât acești bărbați ignoranți ezitau, erau puși în încurcătură și, în ochii tuturor, se umpleau de un meritat dispreț” (Idem, vol. 9, cap. 11).

Când a văzut că numărul enoriașilor scade, clerul roman a recurs la ajutorul autorităților și, prin toate mijloacele pe care le avea la dispoziție, a încercat să-și aducă înapoi ascultătorii. Însă oamenii găsiseră în noile învățături ceva ce răspundea nevoilor sufletelor lor și s-au îndepărtat de cei care îi hrăniseră atât de mult timp cu pleava fără valoare a ritualurilor superstițioase și a tradițiilor omenești.

Când s-a aprins persecuția împotriva lor, învățătorii adevărului au ascultat de cuvintele lui Hristos: „Când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiți în alta” (Matei 10:23). Lumina pătrundea pretutindeni. Fugarii găseau deschisă în altă parte o ușă ospitalieră și, rămânând acolo, Îl predicau pe Hristos, uneori în biserică, alteori, dacă li se refuza acest privilegiu, în case particulare sau în aer liber. Oriunde erau ascultați, locul acela devenea un templu sfânt. Proclamat cu o astfel de energie și siguranță, adevărul se răspândea cu o putere irezistibilă.

În zadar s-a apelat la autoritățile civile și religioase pentru a zdrobi erezia. În zadar s-a recurs la închisoare, tortură, foc și sabie. În ciuda faptului că mii de credincioși și-au sigilat credința cu sângele lor, lucrarea a avansat. Persecuția a servit doar la răspândirea adevărului, iar fanatismul, cu care Satana s-a străduit să-l contamineze, a contribuit și mai mult la accentuarea contrastului dintre lucrarea lui Satana și lucrarea lui Dumnezeu.

Protestul principilor

Una dintre cele mai nobile mărturii aduse vreodată în favoarea Reformei a fost protestul formulat de principii creștini din Germania, la Dieta din Speier, în anul 1529. Curajul, credința și fermitatea acestor bărbați ai lui Dumnezeu au contribuit la câștigarea libertății de gândire și conștiință pentru secolele următoare. Protestul lor a dat bisericii reformate numele de protestantism, principiile lui fiind „însăși esența protestantismului” (D’Aubigné, vol. 13, cap. 6).

O zi întunecată și amenințătoare venise pentru Reformă. În ciuda Edictului de la Worms, care îl declara pe Luther în afara legii și interzicea predicarea sau credința în doctrinele lui, toleranța religioasă predominase până în acel moment în imperiu. Providența divină ținuse sub control forțele care se opuneau adevărului. Carol al V-lea era hotărât să zdrobească Reforma, dar ori de câte ori și-a ridicat mâna să lovească, a fost obligat să lovească în altă parte. Distrugerea iminentă a tuturor aceluia care îndrăzniseră să se împotrivescă Romei părea mereu inevitabilă, dar în momentul critic apăreau ori armatele turcești la frontiera răsăriteană, ori regele Franței sau chiar papa însuși, gelos pe puterea mereu crescândă a împăratului și pornind război împotriva lui. Astfel, în mijlocul luptei și frământării națiunilor, Reforma a avut răgazul să se întărească și să se extindă.

În cele din urmă însă, suveranii aflați de partea papalității au stins neînțelegerile dintre ei pentru a putea face front comun contra reformatorilor. Dieta din Speier din anul 1526 dăduse fiecărui stat libertatea deplină în materie de religie, până la întrunirea unui conciliu general. Dar abia trecuseră pericolele care facilitaseră această concesie, că împăratul a convocat o a doua Dietă la Speier, în anul 1529, cu scopul de a eradica erezia. Principii urmau să fie convinși prin mijloace pașnice, dacă era posibil, să se alieze contra Reformei, dar, dacă nu reușea acest lucru, Carol era hotărât să recurgă la sabie.

Susținătorii papalității jubilau. Au venit la Speier într-un mare număr, manifestându-și deschis ostilitatea față de reformatori și față de toți aceia care-i favorizau. Melancthon spunea: „Suntem urâciunea și gunoiul lumii; dar Hristos va privi asupra sărmanului Său popor și-l va păzi” (Idem, vol. 13, cap. 5). Prinților evanghelici prezenți la Dietă li s-a interzis să predice Evanghelia chiar și în locuințele lor. Însă în ciuda interdicției, oamenii din Speier, însetați după Cuvântul lui Dumnezeu, se adunau cu miile la serviciile divine ținute în capela electorului de Saxonia.

Acest fapt a grăbit izbucnirea crizei. Un mesaj imperial a fost comunicat Dietei, și

anume că, întrucât hotărârea care acorda libertate de conștiință dăduse naștere la mari dezordini, împăratul cerea să fie anulată. Acest act arbitrar a provocat indignarea creștinilor evanghelici. Unul dintre ei spunea: „Hristos a căzut iarăși în mâinile lui Caiafa și Pilat.” Romano-catolicii au devenit mai violenți. Un catolic fanatic declara: „Turcii sunt mai buni decât luteranii, căci turcii țin zilele de post, pe când luteranii le calcă. Dacă ar fi să alegem între Sfintele Scripturi ale lui Dumnezeu și vechile erori ale bisericii, ar trebui să le respingem pe primele.” Melancthon remarcă: „În fiecare zi, în plină adunare, Faber aruncă o nouă piatră în noi, evanghelicii” (Idem, vol. 13, cap. 5).

Toleranța religioasă fusese instituită legal și statele evanghelice erau hotărâte să se opună violării drepturilor lor. Lui Luther, care era încă sub interdicția impusă de Edictul din Worms, nu i s-a permis să se prezinte la Speier. Locul lui a fost ținut însă de colaboratorii și principii pe care Dumnezeu i-a ridicat pentru a apăra cauza Sa în această împrejurare critică. Nobilul Frederick de Saxonia, protectorul lui Luther din trecut, murise. Însă Ducele Johann, fratele și succesorul lui, care salutase cu bucurie Reforma, cu toate că era adeptul păcii, a dat dovadă de mare energie și curaj în toate problemele legate de interesele credinței.

Preoții au cerut ca statele care acceptaseră Reforma să se supună fără condiții jurisdicției Romei. Reformatorii, pe de altă parte, pretindeau libertatea care le fusese acordată anterior. Ei n-au putut să consimtă ca Roma să aducă din nou sub stăpânirea ei acele state care primiseră cu o bucurie așa de mare Cuvântul lui Dumnezeu.

În cele din urmă, s-a propus un compromis, ca acolo unde Reforma nu se stabilise, să fie aplicat riguros Edictul din Worms și ca, „în statele în care oamenii s-au îndepărtat de el și unde nu se puteau conforma lui fără pericolul revoltei, să nu se mai facă nicio nouă reformă, să nu se trateze niciun punct controversat, să nu se opună rezistență celebrării liturghiei, să nu se permită niciunui romano-catolic să îmbrățișeze luteranismul” (Idem, vol. 13, cap. 5). Această măsură a fost aprobată de Dietă, spre marea satisfacție a preoților și prelaților papali.

Dacă acest edict ar fi fost aplicat, „Reforma nu putea nici să fie extinsă... acolo unde nu era cunoscută încă, nici să se consolideze... acolo unde deja exista” (Idem, vol. 13, cap. 5). Libertatea cuvântului ar fi fost interzisă. Nicio convertire nu ar fi fost permisă. Adepților Reformei li se cerea să se supună imediat acestor interdicții și restricții. Speranțele lumii păreau aproape să se stingă. „Restabilirea ierarhiei Romei... avea să readucă în mod negreșit vechile abuzuri” și cu ușurință urma să se găsească o ocazie pentru „a se duce la bun sfârșit distrugerea unei lucrări deja atât de violent zguduite” de fanatism și discordie (Idem, vol. 13, cap. 5).

Când grupul evanghelicilor s-a întâlnit să se consulte, se uitau unul la altul complet descurajați. De la unul la altul trecea întrebarea: „Ce este de făcut?” Erau în joc mari mize pentru lume. „Se vor supune conducătorii Reformei și vor accepta edictul? Cât de

ușor ar fi putut reformatorii ca în această criză, care era cu adevărat înfricoșătoare, să se convingă pe ei înșiși să meargă într-o direcție greșită! Cât de multe pretexte plauzibile și motive rezonabile ar fi putut să găsească pentru supunere! Prinților luterani le era garantată exercitarea liberă a religiei lor. Și același avantaj le-a fost acordat tuturor supușilor care, înainte de aprobarea acestei măsuri, îmbrățișaseră concepțiile reformate. Nu trebuia ca aceasta să-i mulțumească? Câte riscuri n-ar fi evitate prin supunere! În ce pericole și conflicte necunoscute avea să-i arunce împotrivirea? Cine știe ce ocazii poate să aducă viitorul? Să îmbrățișăm pacea, să apucăm ramura de măslin pe care o întinde Roma și să vindecăm rănile Germaniei. Cu argumente ca acestea, reformatorii ar fi putut să justifice adoptarea unei atitudini care ar fi dus cu siguranță, în scurt timp, la înfrângerea cauzei lor.”

„Din fericire, ei au privit la principiul pe care se baza acest acord și au acționat prin credință. Care era acel principiu? Era dreptul Romei de a forța conștiința și de a interzice cercetarea liberă. Dar nu urma ca ei și supușii lor protestanți să se bucure de libertate religioasă? Ba da, dar ca o favoare special stipulată în înțelegere, însă nu ca un drept. Pentru toți care nu erau incluși în acest acord, urma să se aplice marele principiu al autorității Romei. Conștiința nu era luată în considerație, iar Roma era judecătorul infailibil și trebuia ascultată. Acceptarea variantei propuse urma să fie practic o recunoaștere a faptului că libertatea religioasă trebuia limitată la Saxonia reformată. Iar în ce privea restul creștinătății, cercetarea liberă și mărturisirea credinței reformate erau considerate crime și trebuiau pedepsite cu temnița (închisoarea) și rugul. Puteau ei să consimtă la limitarea geografică a libertății religioase și la răspândirea veștii că Reforma își făcuse ultimul adept? Puteau ei să consimtă că Reforma cucerise ultima palmă de pământ și că, oriunde Roma își exercita autoritatea în acel moment, stăpânirea ei urma să continue? Puteau reformatorii să pretindă că erau nevinovați de sângele acelor sute și mii de oameni care, în urma acestei înțelegeri, urmau să-și dea viața în statele catolice? Aceasta ar fi însemnat să trădeze, în acel moment crucial, cauza Evangheliei și a libertăților creștinătății” (Wylie, vol. 9, cap. 15). Mai degrabă aveau să „sacrifice totul, chiar statele, coroanele și viețile lor” (D’Aubigné, vol. 13, cap. 5).

„Să respingem acest decret”, au spus principii. „În probleme de conștiință, majoritatea nu are nicio putere.” Deputații au declarat: „Pacea de care se bucură imperiul o datorăm decretului din anul 1526. Anularea lui ar umple Germania de tulburări și dezbinări. Dieta nu are competența decât să mențină libertatea religioasă până când se va întruni conciliul” (Idem, vol. 13, cap. 5). Protejarea libertății de conștiință este datoria statului, aceasta fiind limita autorității lui în materie de religie. Orice formă de conducere seculară care încearcă să reglementeze sau să impună ritualuri religioase cu ajutorul autorității civile sacrifică însuși principiul pentru care au luptat atât de nobil creștinii evanghelici.

Adepții papalității erau hotărâți să reprime ceea ce ei numeau „încăpățănare

îndrăzneală”. Ei au încercat să provoace dezbinări între susținătorii Reformei și să-i intimideze pe toți aceia care nu se declaraseră pe față în favoarea ei. Reprezentanții orașelor libere au fost convocați, în cele din urmă, înaintea Dietei și somați să declare dacă acceptă condițiile propunerii. Ei au cerut o amânare, dar în zadar. Când li s-a cerut să hotărască, aproape jumătate dintre ei au trecut de partea reformatorilor. Aceia care au refuzat astfel să jertfească libertatea de conștiință și dreptul de a avea opinie personală știau bine că poziția lor îi expunea pe viitor criticii, condamnării și persecuției. Unul dintre delegați a spus: „Trebuie ori să ne lepădăm de Cuvântul lui Dumnezeu, ori să fim arși” (Idem, vol. 13, cap. 5).

Regele Ferdinand, reprezentantul împăratului la Dietă, a văzut că decretul avea să provoace dezbinări serioase dacă prinții nu pot fi convinși să-l accepte și să-l susțină. De aceea a apelat la arta convingerii, știind bine că folosirea forței față de astfel de oameni i-ar face și mai hotărâți. El „i-a rugat pe prinți să accepte decretul, asigurându-i că împăratul va fi nespus de mulțumit de ei”. Dar acești bărbați credincioși recunoșteau o autoritate mai presus de conducătorii pământești și au răspuns calm: „Vom asculta de împărat în tot ce poate contribui la menținerea păcii și onoarei lui Dumnezeu” (Idem, vol. 13, cap. 5).

În fața Dietei, regele i-a anunțat în cele din urmă pe elector și pe prietenii lui că edictul „urma să fie elaborat sub forma unui decret imperial” și că „singura soluție care le rămânea era să se supună majorității”. Spunând acestea, s-a retras din adunare, fără să le mai ofere reformatorilor nicio ocazie de deliberare sau de răspuns. „În zadar au trimis o delegație, rugându-l pe rege să revină.” Singurul răspuns la protestul lor a fost: „Problema este hotărâtă, supunerea este tot ce vă rămâne” (Idem, vol. 13, cap. 5).

Cei aflați de partea împăratului erau convinși că principiile creștini vor rămâne fideli Sfintelor Scripturi ca fiind superioare doctrinelor și cerințelor omenești. Și știau că, oriunde va fi adoptat acest principiu, papalitatea va fi, în ultimă instanță, înfrântă. Dar, asemenea multor mii de oameni de atunci încoace, privind numai „la lucrurile care se văd”, s-au măgulit cu gândul că împăratul și papa aveau o cauză puternică, pe când reformatorii aveau una slabă. Dacă ar fi depins numai de ajutorul omenesc, reformatorii ar fi fost fără putere, așa cum și presupuneau susținătorii papalității. Dar, deși puțini la număr și în conflict cu Roma, ei aveau tăria lor. Ei au căutat sprijin plecând „de la raportul întocmit de Dietă la Cuvântul lui Dumnezeu și de la împăratul Carol, la Iisus Hristos, Împăratul împăraților și Domnul domnilor” (Idem, vol. 13, cap. 6).

Pentru că Ferdinand refuzase să ia în considerare convingerile lor, prinții au hotărât să nu țină seama de absența lui, ci fără întârziere să aducă Protestul lor înaintea consiliului național. A fost întocmită o declarație solemnă și prezentată Dietei:

„Declarăm solemn prin prezenta, înaintea lui Dumnezeu, singurul nostru Creator, Susținător, Răscumpărător și Mântuitor, care într-o zi va fi Judecătorul nostru, ca și

înaintea tuturor oamenilor și a tuturor ființelor create, că noi, în numele nostru și al poporului nostru, nu consimțim și nici nu vom aplica în vreun fel oarecare decretul propus, în tot ceea ce este împotriva lui Dumnezeu, a Sfântului Său Cuvânt, a conștiinței noastre curate și a mântuirii sufletelor noastre.”

„Cum? Să ratificăm acest edict? Să afirmăm că, atunci când Dumnezeu cel Atotputernic îl cheamă pe om să-L cunoască, acestui om totuși să nu i se permită să-L cunoască pe Dumnezeu?” „Nu există nicio doctrină sigură, decât aceea care este în acord cu Sfântul Cuvânt al lui Dumnezeu. (...) Domnul interzice predarea oricărei alte doctrine. (...) Sfintele Scripturi ar trebui explicate prin alte texte mai clare. (...) Această Carte Sfântă este într-un tot necesară pentru creștin, ușor de înțeles și menită să dea la o parte întunericul. Suntem hotărâți, prin harul lui Dumnezeu, să continuăm predicarea curată și exclusivă a singurului Său Cuvânt, așa cum se găsește în cărțile biblice ale Vechiului și Noului Testament, fără să adăugăm la acest Cuvânt ceva care ar fi în contradicție cu el. Acest Cuvânt este singurul adevăr. El este regula sigură a oricărei doctrine și a oricărei vieți și niciodată nu poate să greșească sau să ne înșele. Cel care clădește pe această temelie va sta tare împotriva tuturor puterilor Iadului, în timp ce toate ambițiile omenești care sunt înălțate împotriva lui vor cădea în fața lui Dumnezeu.”

„Din acest motiv, respingem jugul care ni se impune.” „În același timp, așteptăm ca Maiestatea Sa imperială să se poarte față de noi ca un prinț creștin care Îl iubește pe Dumnezeu mai presus de orice; și ne declarăm gata să-i acordăm, ca și vouă, onorați domnitori, toată dragostea și supunerea care sunt dreapta și legitima noastră datorie” (Idem, vol. 13, cap. 6).

O impresie profundă a fost făcută asupra Dietei. Majoritatea participanților s-au umplut de uimire și de neliniște față de curajul protestatarilor. Viitorul le apărea furtunos și nesigur. Disensiunea, lupta și vărsarea de sânge păreau inevitabile. Dar reformatorii, siguri de dreptatea cauzei lor și bizuindu-se pe brațul Celui Atotputernic, erau „plini de curaj și de hotărâre”.

„Principiile cuprinse în acest Protest celebru... constituie însăși esența protestantismului. Acest Protest se declară împotriva a două abuzuri ale omului în materie de credință. Primul este amestecul puterii civile, iar al doilea este autoritatea arbitrară a bisericii. În locul acestor abuzuri, protestantismul așază puterea conștiinței mai presus de autoritatea civilă, și autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu, mai presus de biserica vizibilă. În primul rând, protestantismul respinge amestecul puterii civile în lucrurile sfinte și declară, ca și profeții și apostolii: «Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni» [Faptele 5:29]. În prezența coroanei lui Carol al V-lea, el înalță coroana lui Iisus Hristos. Însă merge și mai departe, stabilind principiul că orice învățătură omenească trebuie subordonată Cuvântului lui Dumnezeu” (Idem, vol. 13, cap. 6). În plus, protestarii își afirmă dreptul de a-și exprima liber convingerile cu

privire la adevăr. Ei nu voiau numai să creadă și să asculte, ci să și predice ceea ce prezintă Cuvântul lui Dumnezeu și negau dreptul preoților sau al magistraților de a se amesteca. Astfel, Protestul din Speier a fost o mărturie solemnă împotriva intoleranței religioase și o revendicare a dreptului tuturor oamenilor de a se închina lui Dumnezeu după îndemnul propriei conștiințe.

Declarația fusese făcută. Fusese scrisă în memoria a mii de oameni și înregistrată în cărțile cerului, de unde niciun efort omenesc nu poate să o șteargă. Întreaga Germanie evanghelică a adoptat Protestul ca o expresie a credinței ei. Pretutindeni, oamenii vedeau în această declarație speranța unei ere noi și mai bune. Unul dintre principii le-a spus protestanților din Speier: „Cel Atotputernic, Acela care v-a dat harul să dați mărturie energic, liber și fără teamă, să vă țină în această statornicie creștină până în ziua veșniciei” (Idem, vol. 13, cap. 6).

Dacă reformatorii, după ce obținuseră un oarecare succes, ar fi fost de acord să încetinească lucrarea pentru a câștiga favoarea lumii, ar fi fost nesinceri față de Dumnezeu și față de ei înșiși și astfel ar fi cauzat distrugerea Reformei însăși. Experiența acestor nobili reformatori conține o lecție pentru toate secolele viitoare. Modul lui Satana de acțiune împotriva lui Dumnezeu și a Cuvântului Său nu s-a schimbat; tot atât de mult ca în secolul al XVI-lea, el se opune și astăzi ca Scripturile să fie călăuza vieții. În timpul nostru, oamenii au deviat de la doctrinele și învățăturile lor și este nevoie de o reîntoarcere la marele principiu protestant – Biblia, și numai Biblia, ca regulă a credinței și datoriei. Satana acționează neîntrerupt, prin toate mijloacele de care dispune, ca să distrugă libertatea religioasă. Puterea anticreștină pe care au respins-o protestatarii din Speier caută cu o energie reînnoită să-și recâștige supremația pierdută. Același atașament ferm față de Cuvântul lui Dumnezeu manifestat în acea criză a Reformei este singura speranță pentru reforma din zilele noastre.

Pentru protestanți au apărut semne ale pericolului, dar erau, de asemenea, semne că mâna divină se întinsese să-i ocrotească pe cei credincioși. Cam în acest timp, „Melanchthon îl conducea în grabă pe străzile din Speier pe prietenul lui, Simon Grynaeus, spre Rin, zorindu-l să traverseze fluviul. Acesta era mirat de o așa mare grabă. «Un bătrân cu aer solemn și grav, dar pe care nu-l cunosc», i-a spus Melanchthon, «mi s-a arătat și mi-a spus că dintr-o clipă în alta, funcționarii justiției vor fi trimiși de Ferdinand să-l aresteze pe Grynaeus.»”

În decursul aceleiași zile, Grynaeus se scandalizase din cauza unei predici a lui Faber, un doctor (în teologie) catolic renumit. La încheiere, l-a muștrătat pentru că apăruse „anumite erori detestabile”. „Faber și-a ascuns mânia, dar imediat s-a dus la rege, de la care a obținut un ordin împotriva profesorului incomod de la Heidelberg. Melanchthon nu se îndoia că Dumnezeu îi salvase prietenul, trimițând unul dintre sfinții Săi îngeri să-l avertizeze.

„A așteptat nemișcat pe malul Rinului, până când apele fluviului l-au salvat pe Grynaeus de persecutorii lui. «În sfârșit», a strigat Melanchthon când l-a văzut pe malul celălalt, «în sfârșit este smuls din fălcile crude ale acelor care sunt setoși de sânge nevinovat.» Când s-a întors acasă, Melanchthon a fost informat că, în căutarea lui Grynaeus, ofițerii i-au scotocit casa de sus până jos” (Idem, vol. 13, cap. 6).

Reforma însă urma să fie pusă și mai mult în evidență înaintea mai-marilor pământului. Regele Ferdinand refuzase audierea principilor evanghelici, dar acestora urma să li se ofere o altă ocazie să-și prezinte cauza înaintea împăratului și a adunării demnitarilor bisericii și ai statului. Pentru a liniști neînțelegerile care tulburau imperiul, Carol al V-lea, în anul următor declarației solemne de la Speier, a convocat o Dietă la Augsburg, făcându-și cunoscută intenția de a o prezida personal. Acolo au fost invitați și conducătorii protestanților.

Reforma era amenințată de mari pericole. Dar apărătorii ei l-au încredințat lui Dumnezeu cauza lor și s-au hotărât să stea fermi de partea Evangheliei. Electorul de Saxonia a fost sfătuit de consilierii lui să nu se ducă la Dietă. Ei i-au spus că împăratul a cerut participarea principilor pentru a-i atrage într-o cursă. „Nu înseamnă să riști totul mergând să te închizi între zidurile unui oraș cu un dușman puternic?” Dar alții declarau cu noblețe: „Prinții să fie curajoși, cauza lui Dumnezeu va fi salvată.” „Dumnezeu este credincios, El nu ne va părăsi”, spunea Luther (Idem, vol. 14, cap. 2). Prințul elector a plecat împreună cu suita sa la Augsburg. Toți își dădeau seama de pericolele care-l amenințau și mulți mergeau cu fața întunecată și cu inima tulburată. Dar Luther, care i-a însoțit până la Coburg, le-a înviorat credința slăbită, cântând imnul scris în timpul călătoriei: „Cetate tare-i Dumnezeu”. Multe presimțiri sumbre au fost alungate, multe inimi apăsate au fost ușurate la sunetul melodiei inspiratoare.

Principii reformați se hotărâseră să pregătească o declarație care să conțină convingerile lor într-o formă sistematică și cu dovezi din Scriptură, ca s-o prezinte Dietei, iar sarcina pregătirii ei le-a fost încredințată lui Luther, Melanchthon și colaboratorilor lor. Această Mărturisire de credință a fost acceptată de protestanți ca o expunere a credinței lor și s-au întrunit să semneze acest document important. Era un timp solemn și critic. Reformatorii doreau să nu fie amestecată cauza lor cu problemele politice. Ei erau de părere că Reforma nu trebuie să exercite nicio altă influență decât aceea care izvorăște din Cuvântul lui Dumnezeu. Când prinții creștini s-au apropiat să semneze Mărturisirea de credință, Melanchthon a intervenit, spunând: „Misiunea de a propune aceste lucruri le revine teologilor și pastorilor. Pentru alte chestiuni, să le lăsăm celor cu putere autoritatea de a se pronunța.” „Ferească Dumnezeu”, a răspuns Johann de Saxonia, „să mă excludeti. Sunt hotărât să fac ce este drept, fără să mă îngrijorez de coroana mea. Vreau să-L mărturisesc pe Domnul. Pălăria mea de elector și mantia de hermină nu-mi sunt atât de scumpe cum îmi este crucea lui Iisus Hristos.” Spunând

acestea, și-a pus semnătura. Când a luat pana, un alt prinț a spus: „Dacă onoarea lui Iisus Hristos, Domnul meu, o cere, sunt gata... să renunț la bunurile mele și chiar la viață.” „Mai degrabă voi renunța la statele mele și la supușii mei; mai degrabă voi părăsi țara părinților mei cu toiagul în mână”, a continuat el, „decât să primesc o altă învățătură, decât aceea care este cuprinsă în această Mărturisire” (Idem, vol. 14, cap. 6). Atât de mare era credința și îndrăzneala acestor bărbați ai lui Dumnezeu!

Timpul stabilit pentru a se înfățișa înaintea împăratului a sosit. Carol al V-lea, stând pe tronul său, înconjurat de electori și prinți, le-a acordat audiență reformatoilor protestanți. A fost citită Mărturisirea lor de credință. În acea augustă adunare au fost clar prezentate adevărurile Evangheliei și au fost expuse erorile bisericii papale. Pe drept cuvânt, ziua aceea a fost declarată „ziua cea mai mare a Reformei și una dintre cele mai glorioase din istoria creștinătății și a omenirii” (Idem, vol. 14, cap. 7).

Trecuseră doar câțiva ani de când călugărul din Wittenberg stătuse singur la Worms, în fața consiliului național. Acum, în locul lui stăteau cei mai nobili și mai puternici principii ai imperiului. Lui Luther îi fusese interzis să apară la Augsburg, dar fusese prezent prin cuvintele și prin rugăciunile lui. „Sunt peste măsură de bucuros”, scria el, „că am trăit până în ceasul acesta, în care Hristos a fost înălțat în mod public de martori atât de iluștri și într-o adunare atât de măreață” (Idem, vol. 14, cap. 7). Astfel s-a împlinit ce zice Scriptura: „Voi vorbi despre învățăturile Tale înaintea împăraților” (Psalmii 119:46).

În zilele lui Pavel, Evanghelia pentru care el fusese întemnițat a fost dusă în același fel înaintea prinților și nobililor cetății imperiale. Tot astfel, cu această ocazie, ceea ce împăratul interzisese să se predice de la amvon a fost vestit din palat. Ceea ce mulți au considerat ca nepotrivit chiar pentru slugi să asculte a fost auzit cu uimire de către stăpânii și demnitarii imperiului. Regi și oameni mari formau auditoriul, prinții încoronați erau predicatorii, iar predica era adevărul împărătesc al lui Dumnezeu. „Din timpul apostolilor”, spunea un scriitor, „n-a fost o lucrare mai mare sau o mărturisire mai măreață” (D’Aubigné, vol. 14, cap. 7).

„Tot ce au spus luteranii este adevărat, nu putem să negăm nimic”, a declarat un episcop catolic. „Puteți să respingeți printr-o judecată sănătoasă Mărturisirea făcută de elector și de aliații lui?” l-a întrebat un altul pe dr. Eck. „Cu scrierile apostolilor și ale prorocilor – nu!” a fost răspunsul; „dar cu acelea ale Sfinților Părinți și ale conciliilor – da!” „Înțeleg”, a răspuns cel ce întrebuse. „Luteranii, după părerea dumneavoastră, sunt în cadrul Scripturii, iar noi, în afara ei” (Idem, vol. 14, cap. 8).

Unii dintre prinții Germaniei au fost câștigați la credința reformată. Însuși împăratul a declarat că articolele protestante erau purul adevăr. Mărturisirea de credință a fost tradusă în multe alte limbi și răspândită în toată Europa și a fost acceptată de milioane de oameni din generațiile următoare ca expresie a credinței lor.

Slujitorii credincioși ai lui Dumnezeu nu au trudit singuri. Când puterile, stăpânirile și

duhurile rele din locurile cerești s-au unit împotriva lor, Domnul nu l-a părăsit pe poporul Său. Dacă ochii lor ar fi fost deschiși, ar fi văzut o dovadă evidentă a prezenței și ajutorului divin, asemănătoare cu aceea dată unui profet din vechime. Când slujitorul i-a arătat lui Elisei armata dușmană care-i înconjură și le tăia orice posibilitate de scăpare, profetul s-a rugat: „Doamne, deschide-i ochii să vadă” (2Împărați 6:17). Și iată, muntele era plin cu care și cai de foc, armata cerului era pregătită pentru a-l ocroti pe omul lui Dumnezeu. Tot astfel i-au păzit îngerii pe apărătorii cauzei Reformei.

Unul dintre principiile susținute cel mai hotărât de Luther a fost că nu trebuie să se recurgă la puterea civilă pentru a sprijini Reforma și nici să se apeleze la arme pentru apărarea ei. El s-a bucurat că Evanghelia a fost mărturisită de către prinții imperiului. Dar când ei au propus să se unească într-o ligă de apărare, el a declarat că „doctrina Evangheliei trebuie să fie apărată numai de Dumnezeu. (...) Cu cât omul se amestecă mai puțin în această lucrare, cu atât mai evidentă va fi intervenția lui Dumnezeu în favoarea ei. Toate măsurile politice de precauție erau, după părerea lui, cauzate de frica nedemnă și de neîncrederea păcătoasă” (D’Aubigné, London ed., vol. 10, cap. 14).

Când dușmani puternici s-au unit pentru a distruge credința reformată și mii de săbii păreau gata să fie scoase din teacă împotriva ei, Luther scria: „Satana își arată furia. Prelații nelegiuți conspiră, iar noi suntem amenințați cu război. Îndemnați-i pe oameni să se lupte vitejește înaintea tronului lui Dumnezeu, prin credință și rugăciune, astfel încât dușmanii noștri, învinși de Duhul lui Dumnezeu, să fie constrânși la pace. Principala noastră nevoie, lucrarea noastră de seamă, este rugăciunea. Oamenii să știe că acum sunt expuși tăișului sabiei și furiei lui Satana, de aceea să se roage” (D’Aubigné, vol. 10, cap. 14).

Din nou, cu o ocazie ulterioară, referindu-se la alianța propusă de prinții reformați, Luther a declarat că singura armă folosită în această luptă trebuie să fie „sabia Duhului”. El îi scria electorului de Saxonia: „Nu putem să aprobăm cu conștiința curată alianța propusă. Am dori mai degrabă să murim de zece ori decât să vedem că Evanghelia noastră provoacă vărsarea unei singure picături de sânge. Partea noastră este să fim ca mieii duși la tăiere. Crucea lui Hristos trebuie purtată. Înălțimea Voastră să fie fără teamă. Vom face mai mult prin rugăciunile noastre decât toți vrăjmașii noștri, prin laudăroșiile lor. Numai să nu vă fie mânjite mâinile cu sângele fraților voștri. Dacă împăratul cere să fim duși înaintea tribunalelor lui, suntem gata să ne prezentăm. Alteța Voastră nu poate să apere credința noastră, fiecare trebuie să creadă și să-și asume propriul risc și pericol” (Idem, vol. 14, cap. 1).

Din locul tainic al rugăciunii a venit puterea care a zguduit lumea în Marea Reformă. Acolo, cu o liniște sfântă, slujitorii lui Dumnezeu și-au sprijinit picioarele pe stâncă făgăduințelor Sale. În timpul luptei de la Augsburg, Luther „nu a lăsat să treacă nicio zi fără să consacre pentru rugăciune cel puțin trei ore și alegea orele cele mai favorabile

pentru studiu”. În cămăruța lui retrasă, era auzit revărsându-și sufletul înaintea lui Dumnezeu în cuvinte „pline de adorare, teamă și speranță, ca atunci când cineva îi vorbește unui prieten”. „Știu că Tu ești Tatăl nostru și Dumnezeul nostru,” spunea el, „și că îi vei risipi pe persecutorii copiilor Tăi, căci Tu Însuși ești expus împreună cu noi. Toată această problemă este a Ta și numai pentru că Tu ne-ai constrâns am pus noi umărul la ea. Apără-ne, o, Tată!” (Idem, vol. 14, cap. 6).

Lui Melanchthon, care era zdrobit sub povara neliniștii și a fricii, îi scria: „Har și pace în Hristos – în Hristos zic, și nu în lume. Amin! Urăsc nespus de mult acele griji chinuitoare care te consumă. Dacă această cauză este nedreaptă, părăsește-o; dacă este dreaptă, de ce să dezmințim făgăduințele Aceluia care ne poruncește să dormim fără teamă? (...) Hristos nu va abandona lucrarea dreptății și a adevărului. El trăiește. El domnește. De ce să ne temem?” (Idem, vol. 14, cap. 6).

Dumnezeu a ascultat strigătele slujitorilor Săi. El le-a dat prinților și slujitorilor Evangheliei harul și curajul să susțină adevărul împotriva conducătorilor întunericului acestei lumi. Domnul a zis: „Iată că pun în Sion o piatră din capul unghiului, aleasă, scumpă; și cine se încrede în El nu va fi dat de rușine” (1Petru 2:6). Reformatorii protestanți au clădit pe Hristos și porțile iadului nu i-au putut birui.

Reforma în Franța

Protestul din Speier și Mărturisirea de credință de la Augsburg, care au marcat triumful Reformei în Germania, au fost urmate de ani de luptă și întuneric. Slăbit de dezbinările dintre susținătorii lui și asaltat de dușmani puternici, protestantismul părea sortit distrugerii totale. Mii de oameni și-au pecetluit mărturia cu sângele lor. A izbucnit Războiul Civil. Cauza protestantă a fost trădată de unul dintre adepții ei de frunte. Cei mai nobili dintre principii reformați au căzut în mâinile împăratului și au fost târâți ca prizonieri din oraș în oraș. Dar în clipa acestui aparent triumf, împăratul a fost lovit de înfrângere. El a văzut cum prada i-a fost smulsă din mână și a fost constrâns, în cele din urmă, să tolereze doctrinele a căror distrugere fusese ambiția vieții sale. Își pusese în joc imperiul, bogățiile și însăși viața pentru a anihila erezia. Acum și-a văzut armatele epuizate de lupte, vistieriile secate, multele lui regate amenințate de revoltă, în timp ce pretutindeni se răspândea credința pe care el se străduise inutil să o suprimă. Carol al V-lea se luptase împotriva Celui Atotputernic. Dumnezeu spusese: „Să fie lumină!”, dar împăratul căutase să mențină întunericul. Planurile lui eșuaseră și, îmbătrânit înainte de vreme, epuizat de lupte îndelungate, a abdicat și s-a retras într-o mănăstire.

În Elveția, ca și în Germania, au venit zile întunecate pentru Reformă. În timp ce multe cantoane au primit credința reformată, altele s-au agățat cu o stăruință oarbă de crezul Romei. Persecutarea acelor care doreau să primească adevărul a dus, în cele din urmă, la război civil. Zwingli și mulți dintre cei care se uniseră cu el în lucrarea de reformă au căzut pe câmpul însângerat de la Cappel. Oecolampadius, copleșit de aceste cum plite dezastre, a murit curând după aceea. Roma era biruitoare și, în multe locuri, părea că va câștiga tot ce pierduse. Dar Acela ale cărui sfaturi există din veșnicie nu și-a uitat nici cauza, nici poporul. Mâna Sa urma să aducă eliberarea. El a ridicat în alte țări lucrători pentru a duce mai departe Reforma.

În Franța, zorile au început să se ivească înainte să se fi auzit de numele lui Luther ca reformator. Unul dintre primii care au înțeles lumina a fost bătrânul Lefèvre, bărbat de o cultură vastă, profesor la Universitatea din Paris și un catolic sincer și zelos. În studiile lui cu privire la literatura antică, atenția i-a fost atrasă către Biblie și a introdus studierea ei în cursurile sale.

Lefèvre era un adorator înflăcărat al sfinților și se angajase să alcătuiască o istorie a sfinților și a martirilor, așa cum era redată în legendele bisericii. Aceasta era o lucrare care necesita multă muncă. Făcuse deja un progres considerabil în această direcție, când

i-a venit ideea că ar putea primi un ajutor semnificativ din Biblie și atunci a început studiarea ei în acest scop. Aici, într-adevăr, a găsit sfinți, dar nu ca aceia care figurau în calendarul romano-catolic. Un potop de lumină divină s-a revărsat asupra minții lui. S-a îndepărtat cu uimire și dezgust de planul pe care și-l propusese și s-a dedicat studiului Cuvântului lui Dumnezeu. A început curând să predice adevărurile prețioase pe care le-a descoperit în el.

În 1512, înainte ca Luther sau Zwingli să fi început lucrarea de reformă, Lefèvre scria: „Dumnezeu ne dă, prin credință, acea neprihănire care ne îndreptățește, doar prin har, la viață veșnică” (Wylie, vol. 13, cap. 1). Studiind tainele răscumpărării, el exclama: „O, nespusa măreție a acestui schimb – Cel fără păcat este condamnat și cel vinovat este achitat; Cel binecuvântat poartă blestemul și cel blestemat este binecuvântat. Viața moare și cel mort trăiește. Slava este acoperită de întuneric și cel care nu cunoștea nimic altceva decât întunericul este îmbrăcat în slavă” (D’Aubigné, London ed., vol. 12, cap. 2).

În timp ce propovăduia că slava mântuirii îi aparține numai lui Dumnezeu, el afirma de asemenea că datoria de a asculta îi aparține omului. „Dacă ești membru al bisericii lui Hristos”, spunea el, „ești membru al trupului Său. Dacă ești din trupul Său, ești plin de natură divină. (...) O, dacă oamenii ar putea să pătrundă înțelesul acestui privilegiu, cât de curați, neprihăniți și sfinți ar trăi și cât de vrednică de disprețuit ar socoti slava acestei lumi, în comparație cu slava lăuntrică, pe care ochiul firesc nu poate să o vadă” (Idem, vol. 12, cap. 2).

Printre studenții lui Lefèvre, erau unii care ascultau cu aviditate cuvintele lui și care, mult timp după ce glasul învățătorului avea să fie adus la tăcere, urmau să continue vestirea adevărului. Unul dintre aceștia a fost William Farel. Fiul unor părinți evlavioși și educat să accepte cu deplină credință învățăturile bisericii, el putea să spună despre sine ca și apostolul Pavel: „Am trăit ca fariseu după cea mai îngustă partidă a religiei noastre” (Faptele apostolilor 26:5). Catolic devotat, el ardea de zel să-i distrugă pe toți aceia care ar fi îndrăznit să se împotrivescă bisericii. „Aș fi scrâșnit din dinți ca un lup furios”, spunea el mai târziu, referindu-se la această perioadă a vieții sale, „dacă aș fi auzit pe cineva vorbind împotriva papei” (Wylie, vol. 13, cap. 2). Fusesse neobosit în adorarea sfinților împreună cu Lefèvre, vizitând toate bisericile din Paris, închinându-se la altare și împodobind cu daruri locurile sfinte. Dar aceste ritualuri nu au putut să-i aducă pace în suflet. Convingerea că era păcătos îl urmărea și, cu toate faptele de penitență pe care le săvârșise, n-a reușit s-o îndepărteze. El asculta cuvintele reformatorului ca și când ar fi fost rostite de o voce din cer: „Mântuirea este prin har.” „Cel nevinovat este condamnat și vinovatul este achitat.” „Numai crucea lui Hristos deschide porțile cerului și închide porțile iadului” (Idem, vol. 13, cap. 2).

Farel a primit adevărul cu bucurie. S-a întors de la robia tradiției la libertatea fiilor lui Dumnezeu printr-o pocăință ca a lui Pavel. „În locul unei inimi ucigașe, de lup lacom”, s-

a întors, spunea el, „liniștit ca un miel blând și nevinovat, având inima cu totul îndepărtată de papa și predată lui Iisus Hristos” (D’Aubigné, vol. 12, cap. 3).

În timp ce Lefèvre continua să răspândească lumina printre studenții săi, Farel, tot așa de entuziasmat pentru cauza lui Hristos cum fusese pentru cauza papei, a început să vestească adevărul în public. Un demnitar al bisericii, episcopul de Meaux, s-a unit curând după aceea cu ei. Alți profesori, apreciați pentru capacitatea și cultura lor, s-au unit și ei în proclamarea Evangheliei, câștigând adepți în toate clasele sociale, de la casele meseriașilor și țăranilor, până la palatul regelui. Sora lui Francisc I, monarhul de atunci, a primit credința reformată. Chiar regele și regina-mamă păreau pentru un timp că îi sunt favorabili, iar reformatorii așteptau cu speranțe mari vremea când Franța avea să fie câștigată la Evanghelie.

Dar speranțele lor nu aveau să se împlinească. Încercări și persecuții îi așteptau pe ucenicii lui Hristos. Totuși acestea au fost ascunse cu îndurare de ochii lor. A venit un timp de pace, ca ei să se întărească pentru a face față furtunii; și Reforma a progresat rapid. Episcopul de Meaux lucra cu râvnă în dioceza lui pentru a instrui atât clerul, cât și poporul. Preoții ignoranți și imorali au fost îndepărtați și, atât cât a fost posibil, au fost înlocuiți cu bărbați instruiți și evlavioși. Episcopul dorea foarte mult ca poporul lui să aibă acces la Cuvântul lui Dumnezeu, și lucrul acesta a fost realizat curând. Lefèvre și-a luat răspunderea traducerii Noului Testament. Și chiar în aceeași perioadă în care Biblia germană a lui Luther ieșea de sub tipar la Wittenberg, Noul Testament în limba franceză era publicat la Meaux. Episcopul n-a cruțat nici efort, nici cheltuială pentru a-l răspândi în parohiile lui și, în curând, țăranii din Meaux erau în posesia Sfintelor Scripturi.

După cum călătorii chinuiți de sete salută cu bucurie un izvor de apă proaspătă, tot așa au primit acești oameni solia Cerului. Lucrătorii din câmp și meseriașii din ateliere se încurajau la munca lor zilnică vorbind despre adevărurile prețioase ale Bibliei. Seara, în loc să plece la cârciumă, se adunau unul în casa altuia pentru a citi Cuvântul lui Dumnezeu și a se uni în rugăciune și laudă. O mare schimbare s-a văzut curând în aceste localități. Deși aparțineau clasei celei mai umile, țăranimii neînvățate care trudea din greu, puterea reformatoare și înălțătoare a harului divin a fost văzută în viața lor. Umili, iubitori și sfinți, ei stăteau ca martori pentru ceea ce va împlini Evanghelia în viața acelor care o acceptă cu sinceritate.

Lumina aprinsă la Meaux și-a răspândit razele până departe. Numărul convertirilor creștea în fiecare zi. Mânia ierarhilor Romei a fost, pentru un timp, ținută în frâu de rege, care disprețuia bigotismul călugărilor. Dar, în cele din urmă, conducătorii papali au învins. S-au înălțat rugurile. Episcopul de Meaux, constrâns să aleagă între foc și retractare, a acceptat calea cea mai ușoară. Dar, în ciuda căderii conducătorului, turma lui a rămas statornică. Mulți au dat mărturie pentru adevăr în mijlocul flăcărilor. Prin curajul și credincioșia lor pe rug, acești umili creștini au vorbit înaintea a mii de oameni care, în

zilele de pace, nu auziseră mărturia lor.

Nu numai cei umili și săraci au avut curajul să dea mărturie pentru Hristos în mijlocul suferințelor și a batjocurilor. În sălile maiestuoase ale castelelor și palatelor, se aflau oameni nobili care prețuiau adevărul mai presus de bogăție, rang sau chiar viață. Armura regală ascundea inimi mai nobile și mai statornice decât roba și mitra episcopală. Louis de Berquin era de origine nobilă. Era un cavaler viteaz și curtenitor, devotat studiului, cu maniere alese și de o moralitate ireproșabilă. „El era”, spune un scriitor, „un adept fidel al rânduielilor papale și un pasionat ascultător al liturghiilor și al predicilor (...) și, ca încoronare a tuturor acestor virtuți, detesta luteranismul.” Dar, asemenea multor alora, călăuzit în mod providențial către Biblie, a fost uimit când a descoperit în ea „nu doctrinele Romei, ci doctrinele lui Luther” (Wylie, vol. 13, cap. 9). De aici înainte, el s-a devotat cu totul cauzei Evangheliei.

Era considerat „cel mai erudit dintre nobilii Franței”. Geniul și elocvența lui, curajul și zelul lui eroic, precum și influența lui la curte – căci era un favorit al regelui – l-au făcut să fie privit de mulți ca hărăzit să devină reformatorul țării sale. Beza spunea: „Berquin ar fi fost un al doilea Luther, dacă ar fi găsit în Francisc I un al doilea prinț elector.” „El este mai rău decât Luther”, se plâneau adepții papalității (Idem, vol. 13, cap. 9). Într-adevăr, el era mai de temut pentru romano-catolicii din Franța. L-au aruncat în temniță ca pe un eretic, dar a fost pus în libertate de rege. Lupta a continuat ani de zile. Francisc, oscilând între Roma și Reformă, tolera și restrângea alternativ zelul feroce al călugărilor. Berquin a fost întemnițat de trei ori de autoritățile papale, numai pentru a fi eliberat de monarh, care, admirându-i geniul și caracterul nobil, a refuzat să-l jertfească răutății ierarhiei papale.

Berquin a fost avertizat în repetate rânduri în legătură cu pericolul care îl amenința în Franța și a fost îndemnat să urmeze calea acelor care-și găsiseră siguranța într-un exil voluntar. Erasmus, cel timid și oportunist care, cu toată splendoarea erudiției lui, n-a reușit niciodată să se ridice la măreția morală care ține mai puțin la viață și onoruri decât la adevăr, i-a scris lui Berquin: „Cere să fii trimis ca ambasador în vreo țară străină; du-te și călătorește în Germania. Îi cunoști pe Beda și pe cei asemenea lui – el este un monstru cu o mie de capete, care aruncă venin în toate părțile. Vräjmașii tăi se numesc «legiune». Și de-ar fi cauza ta mai bună decât aceea a lui Iisus Hristos, ei tot nu te-ar lăsa până nu te-ar distruge în mod groaznic. Nu te încrede prea mult în protecția regelui. În orice caz, nu mă compromite față de profesorii de teologie” (Idem, vol. 13, cap. 9).

Dar, pe măsură ce pericolele se înmulțeau, zelul lui Berquin creștea mai mult. Departe de a adopta sfatul prudent și protector de sine al lui Erasmus, s-a hotărât să acționeze mai îndrăzneț. El nu avea să stea doar în apărarea adevărului, ci urma să atace rătăcirea. Va îndrepta împotriva romano-catolicilor acuzația de erezie pe care aceștia căutau s-o arunce asupra lui. Cei mai activi și mai înverșunați adversari ai lui erau doctorii și

călugării erudiți ai departamentului de teologie al mării universități din Paris, una dintre cele mai înalte autorități ecleziastice atât a orașului, cât și a națiunii. Din scrierile acestor doctori, Berquin a extras douăsprezece afirmații pe care le-a declarat public drept „eretice și contra Bibliei” și a apelat la rege să judece în această dispută.

Suveranul, bucuros că are ocazia de a pune în contrast capacitatea și perspicacitatea adversarilor și încântat de ocazia de a umili mândria călugărilor, le-a poruncit romano-catolicilor să-și apere cauza cu Biblia. Ei știau că această armă nu le va fi de folos. Întemnițarea, tortura și rugul erau armele pe care știau să le mânuiască cel mai bine. Rolurile s-au schimbat și s-au văzut în situația de a cădea în groapa în care speraseră să-l arunce pe Berquin. Uluiți, căutau o cale de scăpare.

„Chiar în timpul acela a fost mutilată o statuie a Fecioarei, de la colțul unei străzi.” În oraș, s-a produs mare agitație. Mulțimi de oameni s-au adunat acolo ca să-și exprime jalea și indignarea. Regele, de asemenea, era profund mișcat. Aceasta era o situație pe care călugării puteau să o folosească în favoarea lor și s-au grăbit să profite de ea. „Acestea sunt roadele învățaturii lui Berquin”, strigau ei. „Totul este pe punctul să fie distrus – religia, legile și chiar tronul – de către această conspirație luterană” (Idem, vol. 13, cap. 9).

Berquin a fost arestat din nou. Regele s-a retras din Paris și astfel călugării au fost liberi să-și aducă planul la îndeplinire. Reformatorul a fost judecat și condamnat la moarte, iar de teamă ca Francisc să nu intervină să-l elibereze, sentința a fost executată chiar în ziua în care a fost pronunțată. La amiază, Berquin era condus spre locul execuției. O mulțime imensă s-a adunat să fie martoră la acest eveniment și mulți au văzut cu uimire și cu presimțiri sumbre că victima fusese aleasă din cea mai bună și mai curajoasă dintre familiile nobile din Franța. Uimirea, indignarea, batjocura și ura amară întunecau fețele din acea mulțime agitată. Doar pe o singură față nu se vedea nicio umbră. Gândurile martirului erau departe de scena aceea plină de frământare. El era conștient numai de prezența Domnului Său.

Nu lua în seamă nimic; nici carul mizerabil în care era dus, nici fețele încruntate ale persecutorilor lui, nici moartea groaznică la care mergea. Acela care trăiește, care a fost mort și care este viu în vecii vecilor, și care are cheile morții și ale locuinței morților era alături de el. Fața lui Berquin radia de pacea și lumina cerului. Se îmbrăcase cu o haină frumoasă, purtând „o pelerină de catifea, un pieptar de satin și damasc și pantaloni auriți” (D’Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, vol. 2 cap. 16). Era pe punctul de a-și mărturisi credința înaintea Împăratului împăraților și a universului care stătea ca martor și niciun semn de tristețe nu trebuia să-i umbrească bucuria.

În timp ce procesiunea înainta încet pe străzile aglomerate, oamenii observau cu uimire pacea neumbrită, triumful plin de bucurie din privirea și ținuta sa. „El este”, spuneau ei, „ca cineva care stă într-un templu și meditează la lucrurile sfinte” (Wylie, vol.

13, cap. 9).

La rug, Berquin a încercat să adreseze mulțimii câteva cuvinte, dar călugării, temându-se de efectul lor, au început să strige, ostașii au început să zăngăne armele și larma lor a acoperit glasul martirului. Astfel, în anul 1529, cea mai înaltă autoritate literară și ecleziastică a Parisului cult „le-a dat gloatelor din anul 1793 exemplul odios de a înăbuși pe eșafod cuvintele sacre ale unui muribund” (Idem, vol. 13, cap. 9).

Berquin a fost strangulat și corpul i-a fost mistuit de flăcări. Vestea morții sale le-a provocat întristare adeptilor Reformei din întreaga Franță. Dar exemplul lui n-a fost uitat. „Și noi suntem gata”, spuneau martorii adevărului, „să întâmpinăm moartea cu bucurie, ațintindu-ne privirea către viața ce va veni” (D’Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, vol. 2, cap. 16).

În timpul persecuției din Meaux, predicatorii credinței reformate, fiind privați de dreptul de a predica, au plecat spre alte câmpuri. După un timp, Lefèvre a plecat în Germania. Farel s-a reîntors în orașul natal din estul Franței, pentru a răspândi lumina în patria copilăriei lui. Veștile sosiseră deja despre ce se întâmplase la Meaux și adevărul pe care el îl propovăduia cu zel neînfricat a găsit ascultători. Curând, autoritățile s-au ridicat să-l aducă la tăcere și a fost alungat din oraș. Pentru că nu mai putea să lucreze în mod public, Farel parcurgea câmpiile și satele, predicând în locuințe particulare, pe pajiști retrase și găsind adăpost în păduri și peșteri stâncoase care fuseseră ascunzătorile lui în copilărie. Dumnezeu îl pregătea pentru încercări mai mari. „Necazurile, persecuțiile și uneltirile lui Satana, despre care am fost avertizat, nu mi-au lipsit”, spunea el. „Sunt mult mai aspre decât aș fi putut să le suport singur, dar Dumnezeu este Tatăl meu. El mi-a dat și-mi va da întotdeauna puterea pe care o cer” (D’Aubigné, *History of the Reformation of the Sixteenth Century*, vol. 12, cap. 9).

Ca și în zilele apostolice, persecuția mai degrabă a „lucrat la înaintarea Evangheliei” (Filipeni 1:12). Alungați din Paris și Meaux, „cei ce se împrăstiaseră mergeau din loc în loc și propovăduiau Cuvântul” (Faptele 8:4). Astfel, lumina și-a croit drum în multe dintre provinciile îndepărtate ale Franței.

Dumnezeu continua să-și pregătească lucrători pentru extinderea cauzei Sale. Într-una din școlile din Paris se afla un tânăr liniștit, profund, care devenise deja o minte puternică și pătrunzătoare și care se distingea atât printr-un caracter ireproșabil, cât și prin entuziasm intelectual și devotament religios. Geniul și conștiinciozitatea lui au făcut din el, în scurt timp, mândria colegiului și se anticipa cu încredere că Jean Calvin va deveni unul dintre cei mai capabili și mai onorați apărători ai bisericii. Dar o rază a luminii divine a pătruns chiar înăuntrul zidurilor scolasticismului și superstiției de care era înconjurat Calvin. El s-a înfiorat când a aflat despre noile doctrine, neîndoindu-se câtuși de puțin că ereticii meritau focul căruia îi erau încredințați. Dar fără voia lui, a fost adus față în față cu erezia și constrâns să verifice puterea teologiei Romei în combaterea

învățăturilor protestante.

La Paris se afla un văr al lui Calvin care se alăturase reformatorilor. Cei doi veri se întâlneau adesea și discutau problemele care tulburau creștinătatea. „În lume sunt doar două religii”, spunea Olivetan, protestantul. „O categorie de religii pe care au inventat-o oamenii și în care omul se mântuiește prin ceremonii și prin fapte bune. Cealaltă este religia care este prezentată în Biblie și care îl învață pe om să caute mântuirea numai prin harul fără plată al lui Dumnezeu.”

„Mie nu-mi trebuie niciuna dintre noile voastre doctrine”, a exclamat Calvin. „Îți închipui tu că am trăit toată viața în rătăcire?” (Wylie, vol. 13, cap. 7).

Dar în mintea lui s-au trezit gânduri pe care nu putea să le alunge. Singur în camera lui, cugeta la cuvintele vărului său. Convingerea că era păcătos îl urmărea și s-a văzut fără mijlocitor în prezența unui Judecător sfânt și drept. Mijlocirea sfinților, faptele bune, ceremoniile bisericii, toate acestea erau fără efect pentru ispășirea păcatului. Nu vedea înaintea nimic altceva decât întunericul disperării veșnice. În zadar s-au străduit doctorii bisericii să-i aline durerea. A recurs zadarnic la mărturisire și penitențe. Acestea nu puteau să împace sufletul cu Dumnezeu.

Pe când era încă absorbit de aceste lupte zadarnice, Calvin, vizitând într-o zi din întâmplare una dintre piețele publice, a fost martor la arderea unui eretic. S-a umplut de uimire văzând expresia de pace de pe fața martirului. În mijlocul chinurilor acelei morți teribile și sub condamnarea cea mai grozavă a bisericii, el manifesta o credință și un curaj pe care tânărul student le-a pus în contrast dureros cu propria lui disperare și întunecime, deși trăia în cea mai strictă ascultare de biserică. El știa că ereticii își întemeiau credința pe Biblie. S-a hotărât să o studieze și să descopere, dacă va fi posibil, secretul bucuriei lor.

În Biblie, el l-a găsit pe Hristos. „O, Tată”, a strigat el, „jertfa Lui a potolit mânia Ta, sângele Lui a spălat necurățiile mele, crucea Lui a purtat blestemul meu, moartea Lui a făcut ispășire pentru mine. Noi am născocit multe absurdități, dar Tu ai pus Cuvântul Tău înaintea mea ca o făclie și mi-ai atins inima, pentru ca eu să consider o urâciune toate celelalte merite, în afară de acelea ale lui Iisus” (Martyn, vol. 3, cap. 13).

Calvin fusese pregătit academic pentru preoție. Pe când avea numai 12 ani, fusese selectat pentru capelania unei biserici mici și capul îi fusese tuns de către episcop, în conformitate cu canonul bisericii. N-a fost hirotonit, nici n-a îndeplinit sarcinile unui preot, dar a devenit membru al clerului, purtând titlul respectiv funcției sale și primind o indemnizație pentru aceasta.

Acum, dându-și seama că nu va putea niciodată să devină preot, s-a dedicat pentru un timp studiului dreptului, dar, în cele din urmă, a renunțat la acest plan și s-a hotărât să-și dedice viața Evangheliei. A ezitat însă să devină predicator. Era din fire timid și era împovărat de simțul mării răspunderi a acestei poziții și dorea să se dedice în continuare

studiului. Insistențele serioase ale prietenilor săi l-au făcut totuși, în cele din urmă, să consimtă. „Este un lucru minunat”, spunea el, „ca cineva cu o origine atât de umilă să fie înălțat la o demnitate atât de mare” (Wylie, vol. 13, cap. 9).

Calvin și-a început liniștit lucrarea și cuvintele lui erau ca roua care înviorează pământul. Părăsise Parisul și acum se afla într-un orașel de provincie, sub protecția prințesei Margareta, care, din dragoste pentru Evanghelie, își întinsese protecția asupra ucenicilor acesteia. Calvin era încă tânăr și avea un comportament amabil și modest. Lucrarea lui a început cu oamenii, în casele lor. Înconjurat de membrii familiei, el citea Biblia și descoperea adevărurile mântuirii. Aceia care auzeau solia duceau vestea bună și altora și, curând, Calvin și-a extins activitatea în cătunele și orașele din jur. El găsea intrare atât în castele, cât și în colibe și înainta punând temelia unor biserici care urmau să depună o mărturie neînfricată în favoarea adevărului.

După câteva luni se afla iarăși la Paris. În cercul savanților domnea o agitație neobișnuită. Studiul limbilor antice îi condusesse pe oameni la Biblie și mulți ale căror inimi nu fuseseră atinse de adevărurile ei le discutau cu înflăcărare și chiar se luptau cu apărătorii romano-catolicismului. Calvin, deși era un luptător abil în cadrul disputelor teologice, avea de îndeplinit o misiune mai înaltă decât aceea a profesorilor zgomotoși. Mințile oamenilor fuseseră trezite și acum era momentul să li se descopere adevărul. În timp ce sălile universităților erau pline de zarva disputei teologice, Calvin mergea din casă în casă, deschidea Biblia înaintea oamenilor și le vorbea despre Hristos, și despre El răstignit.

În providența lui Dumnezeu, Parisul trebuia să primească o nouă invitație de a accepta Evanghelia. Chemarea lui Lefèvre și a lui Farel fusese respinsă, dar mesajul trebuia auzit din nou de către toate clasele din acea metropolă. Regele, influențat de considerente politice, nu trecuse pe deplin de partea Romei, împotriva Reformei. Margareta, sora lui, mai nutrea încă speranța că protestantismul va triumfa în Franța. Ea a hotărât ca în Paris să se predice credința reformată. În absența regelui, ea i-a poruncit unui pastor protestant să predice în bisericile orașului. Deoarece demnitarii papali au interzis acest lucru, prințesa a pus la dispoziție palatul. Un apartament a fost amenajat drept capelă și s-a anunțat că în fiecare zi, la o anumită oră se va ține o predică, fiind invitați să participe oameni din toate clasele sociale. Mulțimile se adunau la serviciul divin. Nu numai capela, dar și anticamerele și coridoarele erau aglomerate. În fiecare zi se adunau cu miile – nobili, bărbați de stat, juriști, negustori și meseriași. Regele, în loc să interzică adunările, a poruncit ca două biserici din Paris să fie deschise. Niciodată înainte nu fusese orașul atât de atins de Cuvântul lui Dumnezeu. Duhul vieții venit din ceruri părea să însuflețească oamenii. Cumpătarea, curăția, ordinea și hărnicia au luat locul beției, imoralității, certurilor și trândăviei.

Dar ierarhii papali nu erau inactivi. Deoarece regele încă refuza să intervină pentru a

opri predicarea, clerul s-a îndreptat către poporul de rând. N-a fost cruțat niciun mijloc pentru a trezi temerile, prejudecățile și fanatismul mulțimii ignorante și superstițioase. Supunându-se orbește învățătorilor falși, Parisul, ca și Ierusalimul din vechime, n-a cunoscut nici vremea cercetării lui, nici lucrurile care puteau să-i dea pacea. Timp de doi ani, Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat în capitală. Dar, în timp ce mulți primiseră Evanghelia, majoritatea oamenilor au respins-o. Francisc făcuse o demonstrație de toleranță numai pentru a sluji scopurilor lui, iar adepții papalității au reușit să recâștige supremația. Din nou, bisericile au fost închise, iar rugurile, aprinse.

Calvin era încă la Paris, unde se pregătea prin studiu, meditație și rugăciune pentru lucrările lui viitoare și continua să răspândească lumina. Însă, în cele din urmă, suspiciunea a fost îndreptată asupra lui. Autoritățile s-au hotărât să-l predea flăcărilor. Considerându-se sigur în locul lui retras, el nu avea nicio idee cu privire la iminența pericolului, atunci când prietenii au năvălit în camera lui cu vestea că poliția era pe punctul de a-l aresta. Chiar în clipa aceea s-a auzit o ciocănitură puternică la poartă. Nu era niciun moment de pierdut. Unii dintre prietenii săi i-au ținut pe polițiști la ușă, în timp ce alții l-au ajutat pe reformator să coboare pe fereastră și el a pornit în grabă către periferia orașului. Găsind adăpost în căsuța unui muncitor care era adept al reformei, s-a deghizat în hainele gazdei și, ducând pe umeri o sapă, și-a început călătoria. Mergând spre sud, și-a găsit din nou refugiu pe domeniile Margaretei (vezi D' Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, vol. 2, cap. 30).

Aici a rămas câteva luni în afara oricărui pericol, sub protecția unor prieteni puternici și s-a angajat ca și înainte în studiu. Dar avea pe inimă evanghelizarea Franței și n-a putut să stea mult timp inactiv. Îndată ce furtuna s-a domolit puțin, a căutat un nou câmp de lucru în Poitiers, unde exista o universitate și unde noile concepții fuseseră deja primite favorabil. Oameni din toate clasele sociale ascultau cu bucurie Evanghelia. Ea nu era predicată în public, ci în locuința prefectului, în camerele lui de oaspeți și uneori într-o grădină publică, unde Calvin oferea cuvintele vieții veșnice aceluia care doreau să asculte. După un timp, când numărul ascultătorilor a crescut, s-a considerat că este mai sigur să se adune în afara orașului. Ca loc de întrunire a fost aleasă o peșteră dintr-un defileu îngust și adânc, unde copacii și stâncile suspendate făceau ca locul să fie și mai retras. Grupe mici de oameni, care părăseau orașul pe drumuri diferite, se întâlneau aici. În acest loc retras, Biblia era citită și explicată cu glas tare. Aici a fost celebrată prima dată Cina Domnului de către protestanții din Franța. Din această biserică mică au fost trimiși în lucrare câțiva evangheliști credincioși.

O dată în plus, Calvin s-a întors la Paris. Încă nu putea să renunțe la speranța că Franța, ca națiune, va primi Reforma. Dar a găsit aproape toate ușile închise pentru lucrarea sa. A predica Evanghelia aici însemna a merge direct la rug și, în cele din urmă, s-a hotărât să plece în Germania. De abia părăsise Franța, când furtuna a izbucnit asupra

protestanților și, dacă ar fi rămas acolo, cu siguranță ar fi fost cuprins și el în dezastrul general.

Reformatorii francezi, dornici să-și vadă țara mergând în pas cu Germania și Elveția, s-au hotărât să dea o lovitură îndrăzneată superstițiilor Romei, prin care să trezească întreaga națiune. Ca urmare, au pus în toată Franța, într-o singură noapte, afișe prin care atacau liturghia. În loc să ajute la înaintarea reformei, această acțiune entuziastă, dar nechibzuită, a adus nenorocire nu numai peste propagatorii ei, ci și peste prietenii credinței reformate din întreaga Franță. Le-a oferit romano-catolicilor ceea ce doriseră de mult timp – un pretext pentru a cere distrugerea totală a ereticilor, ca agitatori primejdioși pentru stabilitatea tronului și pentru pacea națiunii.

O mână secretă – niciodată nu s-a știut dacă a fost a unui prieten imprudent sau a unui dușman perfid – a pus un afiș pe ușa camerei private a regelui. Monarhul s-a îngrozit. În acest afiș erau atacate în mod necruțător superstițiile care primiseră venerare de-a lungul secolelor. Dar îndrăzneala fără precedent de a aduce aceste declarații clare și uluitoare chiar la cunoștința regelui i-a trezit acestuia furia. În uimirea sa, a rămas pentru un scurt timp tremurând și fără grai. Apoi, furia sa și-a găsit expresie în teribilele cuvinte: „Să fie arestați, fără deosebire, toți cei care sunt bănuși de erezie luterană. Îi voi extermina” (Idem, vol. 4, cap. 10). Zarurile au fost aruncate. Regele s-a hotărât să treacă pe deplin de partea Romei.

Imediat au fost luate măsuri pentru arestarea tuturor luteranilor din Paris. Un biet meseriaș, adept al credinței reformate, care fusese obișnuit să convoace pe credincioși la adunările lor secrete, a fost arestat și, sub amenințarea cu arderea pe rug, i s-a poruncit să-l conducă pe emisarul papal la casa fiecărui protestant din oraș. El s-a dat înapoi cu groază de la această propunere josnică, dar, în cele din urmă, teama de flăcări a învins și el a consimțit să devină trădătorul fraților lui. Precedat de ostie și înconjurat de o suită de preoți, purtători de cădelnițe, călugări și soldați, Morin, anchetatorul regal, și trădătorul străbăteau încet și tăcut străzile orașului. Demonstrația era în aparență făcută în cinstea „sfântului sacrament”, ca un act de ispășire pentru insulta adusă liturghiei de către protestatari. Dar în spatele acestei procesiuni se ascundea un plan criminal. Când ajungeau în dreptul casei unui luteran, trădătorul făcea un semn, dar nu rostea niciun cuvânt. Procesiunea se oprea, intrau în casă, familia era târâtă și pusă în lanțuri și procesiunea groaznică pornea mai departe, în căutarea altor victime. „N-a fost cruțată nicio casă, mare sau mică, nici colegiile universității din Paris. (...) Morin făcea tot orașul să tremure. (...) Era domnia terorii” (Idem, vol. 4, cap. 10).

Victimele erau omorâte în chinuri groaznice, dându-se ordine speciale ca focul să ardă încet, pentru a le prelungi agonia. Dar protestanții mureau ca biruitori. Statornicia lor a fost de neclintit, iar pacea lor, neumbrită. Persecutorii, nefiind în stare să le schimbe hotărârea fermă, se simțeau înfrânți. „Eșafoadele erau ridicate în toate cartierele

Parisului, iar arderile pe rug au continuat zile în șir, având drept scop să răspândească prin aceste execuții groaza de erezie. Totuși, în cele din urmă, avantajul a rămas de partea Evangheliei. Tot Parisul a putut să vadă ce fel de oameni fuseseră formați de noile învățături. Nu exista amvon care să vorbească asemenea rugului martirilor. Bucuria calmă care lumina fețele acestor oameni pe când se îndreptau spre locul de execuție, eroismul lor în mijlocul flăcărilor chinuitoare, blândețea cu care iertau injuriile, toate acestea transformau, nu în puține cazuri, mânia în milă și ura în dragoste și pledau cu o elocvență irezistibilă în favoarea Evangheliei” (Wylie, vol. 13, cap. 20).

Hotărâți să mențină furia populară la apogeu, preoții au răspândit cele mai groaznice acuzații la adresa protestanților. Erau acuzați că ar fi complotat la masacrarea catolicilor, la răsturnarea guvernului și la asasinarea regelui. Nicio urmă de dovadă n-a putut să fie adusă în sprijinul acuzațiilor. Aceste preziceri rele urmau totuși să se împlinescă, însă în împrejurări cu totul deosebite și din motive cu caracter opus. Cruzimile la care au fost supuși protestanții nevinovați de către catolici s-au acumulat într-o încărcătură de răzbunare, care, după secole, a avut ca rezultat însăși nenorocirea pe care ei o preziseseră ca fiind iminentă pentru rege, guvern și supușii lui, fiind însă adusă la îndeplinire de susținătorii papalității și de necredincioși. Nu instituirea, ci suprimarea protestantismului urma să aducă, după trei sute de ani, calamități groaznice asupra Franței.

Suspiciunea, neîncrederea și teroarea domneau în toate clasele societății. În timpul panicii generale, s-a văzut cât de adânc prinsese rădăcini învățătura luterană în mințile oamenilor care aveau cea mai înaltă educație, influență și integritate. Posturi care presupuneau încredere și onoare au devenit deodată vacante. Meseriași, tipografi, oameni învățați, profesori din universități, scriitori și chiar oameni de la curte dispăruseră. Sute de oameni au fugit din Paris, exilându-se de bunăvoie din țara natală, în multe cazuri acesta constituind primul indiciu că priviseră favorabil credința reformată. Adepții papalității priveau în jur cu uimire, gândindu-se că fuseseră tolerați în mijlocul lor atât de mulți eretici nebănuiți. Furia lor s-a revărsat atunci peste mulțimile de victime mai umile care erau sub puterea lor. Închisorile gemeau și chiar văzduhul părea că se întunecase de fumul rugurilor aprinse pentru mărturisitorii Evangheliei.

Francisc I se mândrise că fusese promotorul mării mișcări de redeșteptare culturală care a marcat începutul secolului al XVI-lea. Se delectase să adune la curtea lui oameni de litere din orice țară. Toleranța care fusese acordată Reformei se datora, cel puțin în parte, dragostei lui pentru cultură și disprețului pe care-l avea față de ignoranța și superstiția călugărilor. Dar, din zelul de a suprima erezia, acest protector al culturii a emis un edict prin care interzicea în toată Franța activitățile de tipărire. Francisc I reprezintă unul dintre multele exemple care dovedesc faptul că a fi cult nu este o garanție contra intoleranței și persecuției religioase.

Printr-o ceremonie publică solemnă, Franța urma să se dedice cu totul distrugerii protestantismului. Preoții au cerut ca insulta adusă Cerului prin condamnarea liturghiei să fie ispășită cu sânge, iar regele, spre binele poporului său, să aprobe public această lucrare înspăimântătoare.

Ziua de 21 ianuarie 1535 a fost stabilită pentru acest cumplit ceremonial. Au fost stârnite temerile superstițioase și ura bigotă a întregii națiuni. Străzile Parisului erau aglomerate de mulțimile care se adunaseră din toate împrejurimile. Ziua urma să înceapă printr-o procesiune vastă și impunătoare. „De-a lungul drumului pe care urma să treacă procesiunea, casele aveau arborate însemne de doliu și din loc în loc erau ridicate altare.” În fața fiecărei uși era aprinsă o torță în cinstea „sfântului sacrament”. Cortegiul s-a format la palatul regal, înainte de zorii zilei. „Întâi veneau steagurile și crucile mai multor parohii, apoi cetățenii, mergând doi câte doi și ducând torțe. Urmau patru ordine călugărești, fiecare în vestimentația specifică. După aceea, venea o vastă colecție de moaște renumite. În urma acestora se aflau clericii trufași călare, în mantiile lor purpurii și stacojii, împodobiți cu pietre prețioase – o demonstrație superbă și strălucitoare.

„Ostia era purtată de episcopul Parisului sub un baldachin magnific..., susținut de patru prinți de sânge nobil. (...) După ostie mergea regele. (...) În ziua aceea, Francisc I nu purta nici coroana, nici haina regală.” Cu „capul descoperit, cu ochii plecați în pământ și cu o lumânare aprinsă în mână”, regele Franței a apărut „în ținută de penitent” (Idem, vol. 13, cap. 21). La fiecare altar se pleca în umilință, nu pentru viciile care-i mânjeau sufletul, nici pentru sângele nevinovat care-i păta mâinile, ci pentru păcatul îngrozitor al supușilor lui care îndrăzniseră să condamne liturghia. După el veneau regina și demnitarii statului, mergând și ei doi câte doi, fiecare cu câte o torță aprinsă.

Ca parte a slujbelor zilei, însuși monarhul s-a adresat înalților demnitari ai regatului, în sala mare a palatului episcopal. El a apărut înaintea lor cu o înfățișare tristă și, în cuvinte de o elocvență mișcătoare, a deplâns „crima, hula, ziua de tristețe și dezonoare” care venise peste națiune. A făcut apel la toți supușii loiali să contribuie la extirparea periculoasei erezii care amenința Franța cu ruina. „Pe cât e de adevărat că sunt rege, domnilor”, spunea el, „pe atât de adevărat e că, dacă aș vedea că unul dintre membrele mele este infectat de această putreziciune detestabilă, vi l-aș da să-l tăiați. (...) Mai mult, dacă l-aș vedea pe vreunul dintre copiii mei mânjit de ea, nu l-aș cruța. (...) Eu însumi l-aș preda și l-aș jertfi lui Dumnezeu.” Lacrimile i-au întrerupt discursul și toată adunarea plângea, exclamând într-un glas: „Vrem să trăim și să murim pentru religia catolică!” (D' Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, vol. 4, cap. 12).

Teribil devenise întunericul națiunii care respinsese lumina adevărului. Harul „care aduce mântuire” (Tit 2:11) se arătase. Dar Franța, după ce i-a privit puterea și sfințenia, după ce mii au fost atrași de frumusețea lui divină, după ce orașe și sate fuseseră iluminate de strălucirea lui, își întorsese spatele, alegând mai degrabă întunericul decât

lumina. Oamenii respinseseră darul ceresc când acesta le fusese oferit. Ei numiseră răul bine, și binele rău, până când au căzut victime amăgirii de sine. Acum, deși puteau să creadă cu adevărat că Îi făceau un serviciu lui Dumnezeu persecutându-i pe copiii Săi, totuși sinceritatea lor nu-i făcea nevinovați. Ei respinseseră de bunăvoie lumina care i-ar fi salvat de amăgire, de mânjirea sufletelor lor cu vinovăția sângelui vărsat.

Un jurământ solemn de a extirpa erezia a fost făcut în marea catedrală, în care peste aproape trei secole urma să fie întronată Zeița Rațiunii de către o națiune care Îl uitase pe Dumnezeu cel viu. Procesiunea s-a format din nou și reprezentanții Franței au început lucrarea pe care juraseră să o aducă la îndeplinire. „La distanțe mici fuseseră ridicate eșafoduri, pe care urmau să fie arși de vii anumiți creștini protestanți și s-a aranjat ca rugurile să fie aprinse în clipa când se apropia regele, iar procesiunea să se oprească pentru a fi martoră la execuție” (Wylie, vol. 13, cap. 21). Amănuntele chinurilor suferite de acești martiri pentru Hristos sunt prea sfâșietoare pentru a fi relatate, dar din partea victimelor nu s-a manifestat nicio șovăire. Fiind îndemnat să retracteze, unul dintre bărbați a răspuns: „Eu cred numai ceea ce au predicat pe vremuri profeții și apostolii și ceea ce au crezut toți sfinții. Credința mea are o siguranță în Dumnezeu și va rezista tuturor puterilor iadului” (D’Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, vol. 4, cap. 12).

Alaiul se oprea la fiecare loc de tortură. După ce s-a ajuns la locul de unde se plecase, la palatul regal, mulțimea s-a împrăștiat și regele cu prelații s-au retras, satisfăcuți de realizările zilei și felicitându-se că lucrarea începută acum va fi continuată până la distrugerea totală a ereziei.

Evanghelia păcii, pe care Franța o respinsese, avea să fie categoric dezrădăcinată, iar rezultatele urmau să fie groaznice. În ziua de 21 ianuarie 1793, exact la două sute cincizeci și opt de ani din ziua în care Franța se angajase cu totul să-i persecute pe reformatori, o altă procesiune, având un scop cu totul diferit, trecea pe străzile Parisului. „Personajul principal a fost din nou regele. Au fost din nou vociferări și agitație, s-a auzit din nou strigătul pentru mai multe victime. Au fost din nou ridicate eșafode negre și, din nou, evenimentele zilei s-au încheiat prin execuții îngrozitoare. Ludovic al XVI-lea, luptându-se corp la corp cu temnicerii și călăii săi, a fost târât până la butuc și ținut acolo cu forța până când a căzut securea și capul lui tăiat s-a rostogolit pe eșafod” (Wylie, vol. 13, cap. 21). Regele n-a fost singura victimă. Aproape în același loc, două mii opt sute de ființe omenești au pierit de gilotină în zilele sângeroase ale Domniei Terorii.

Reforma îi prezentase lumii o Biblie deschisă, dezvăluind principiile Legii lui Dumnezeu și susținând cerințele ei în fața conștiinței oamenilor. Iubirea Infinită le descoperise oamenilor legile și principiile Cerului. Dumnezeu spusese: „Să le păziți și să le împliniți; căci aceasta va fi înțelepciunea și priceperea voastră înaintea popoarelor, care vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi și vor zice: «Acest neam mare este un popor cu

totul înțelept și priceput!»” (Deuteronomul 4:6). Când a respins darul Cerului, Franța a semănat semințele anarhiei și ruinei, iar legea inevitabilă a cauzei și efectului a dus la Revoluție și la Domnia Terorii.

Cu mult înainte de persecuția provocată de afișe, îndrăznețul și înflăcăratul Farel fusese obligat să fugă din țara natală. El s-a dus în Elveția și, prin activitatea lui, sprijinind lucrarea lui Zwingli, a contribuit la înclinarea balanței în favoarea Reformei. A fost nevoit să-și petreacă ultimii ani tot aici. Totuși a continuat să exercite o influență decisivă asupra reformei din Franța. În primii ani ai exilului, eforturile lui au fost îndreptate în mod deosebit spre răspândirea Evangheliei în țara natală. A petrecut mult timp predicând printre compatrioții de lângă graniță, unde, cu o atenție neobosită, urmărirea conflictul și ajuta prin cuvinte de încurajare și sfaturi. Cu ajutorul altor exilați, au fost traduse în limba franceză scrierile reformatorilor germani și, împreună cu Biblia franceză, au fost tipărite în cantități mari. Aceste lucrări au fost răspândite prin vânzători ambulanti la scară largă în Franța. Le-au fost date acestora cu un preț mic și astfel veniturile lucrării i-au făcut în stare să o continue.

Farel și-a început lucrarea în Elveția sub înfățișarea unui umil învățător. Retrăgându-se într-o parohie izolată, el s-a dedicat instruirii copiilor. Pe lângă disciplinele școlare obișnuite, el a introdus, cu prudență, adevărurile Bibliei, sperând că prin copii vor ajunge la părinți. Unii au crezut, dar preoții au intervenit să-i oprească activitatea și oamenii superstițioși de la țară au fost instigați să se opună. „Aceasta nu poate fi Evanghelia lui Hristos”, susțineau preoții, „deoarece predicarea ei nu aduce pace, ci război” (Wylie, vol. 14, cap. 3). Asemenea primilor ucenici, când era persecutat într-un oraș, Farel fugea în altul. El mergea din sat în sat, din oraș în oraș, călătorind pe jos, suferind de foame, de frig și de oboseală și peste tot viața îi era în primejdie. Predica în piețe, în biserici, uneori chiar de la amvoanele catedralelor. Câteodată nu avea niciun ascultător, alteori, predica îi era întreruptă de strigăte și batjocuri sau era înlăturat cu forța de la amvon. De mai multe ori a fost prins de gloată și bătut până aproape de moarte. Cu toate acestea, a mers înainte. Deși deseori respins, el se întorcea din nou la luptă cu o perseverență neobosită; și a văzut cum, unul după altul, târgurile și orașele care fuseseră fortărețe ale papalității își deschideau porțile pentru Evanghelie. Mica parohie în care a lucrat la început a primit curând credința reformată. Orașele Morat și Neuchâtel, de asemenea, au renunțat la ritualurile romano-catolice și au îndepărtat chipurile idolatre din biserici.

Farel dorea de mult timp să înfigă stindardul protestant în Geneva. Dacă ar fi putut fi câștigat, acest oraș ar fi devenit un centru pentru Reforma din Franța, Elveția și Italia. Având acest obiectiv, și-a continuat lucrarea până când multe dintre orașele și satele din jur au fost câștigate. Apoi, având un singur însoțitor, a intrat în Geneva. Dar nu i-a fost permis să predice decât de două ori. Preoții, nereușind să obțină condamnarea lui de către autoritățile civile, l-au convocat în fața unui consiliu ecleziastic, la care au venit cu

arme ascunse sub mantii, hotărâți să-i ia viața. În afara sălii, a fost adunată o gloată furioasă cu ciomege și săbii pentru a-l omorî în cazul în care ar fi reușit să scape de la consiliu. Însă prezența magistraților și a armatei l-a salvat. A doua zi dis-de-diminează a fost condus, împreună cu prietenul lui, într-un loc sigur, peste lac. În felul acesta s-a încheiat primul lui demers de a evangheliza Geneva.

Pentru încercarea următoare a fost aleasă o unealtă mai umilă – un tânăr atât de modest la înfățișare, încât a fost tratat cu răceală chiar de către preținșii simpatizanți ai Reformei. Dar ce putea să facă acesta acolo unde Farel fusese respins? Cum putea cineva cu puțin curaj și experiență să reziste furtunii din fața căreia cineva mai puternic și mai curajos fusese constrâns să fugă? „Nici prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul” (Zaharia 4:6). „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să facă de rușine pe cele tari.” „Căci nebunia lui Dumnezeu este mai înțeleaptă decât oamenii; și slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât oamenii” (1Corinteni 1:27,25).

Froment și-a început activitatea ca învățător. Adevărurile pe care le preda el copiilor la școală erau repetate de aceștia în familiile lor. Curând, părinții au venit să asculte explicarea Bibliei, până când clasele s-au umplut de ascultători atenți. Exemplare din Noul Testament și multe broșuri au fost distribuite gratuit și au ajuns la mulți care nu îndrăzniseră să vină să asculte noile doctrine. După un timp, și acest lucrător a fost obligat să fugă. Dar adevărurile pe care le predicase au atins mințile oamenilor. Reforma fusese sădită și continua să se întărească și să se extindă. Predicatorii s-au reîntors, și prin activitatea lor, credința protestantă a prins rădăcini în Geneva.

Orașul se declarase deja de partea Reformei când Calvin, după multe pribegiri și greutăți, a intrat pe porțile lui. Întorcându-se dintr-o ultimă vizită în locurile natale, se îndrepta către Basel. Aflând că drumul direct era ocupat de armatele lui Carol al V-lea, a fost obligat să facă un ocol prin Geneva.

În venirea lui Calvin, Farel a recunoscut mâna lui Dumnezeu. Deși Geneva primise credința reformată, mai rămăseseră încă multe de făcut. Oamenii sunt convertiți la Dumnezeu individual, nu în grup. Reînnoirea spirituală trebuie să se producă în inimă și în conștiință prin puterea Duhului Sfânt, nu prin decretele conciliilor. Deși renunțaseră la autoritatea Romei, locuitorii Genevei nu erau gata să renunțe la viciile care înfloriseră sub dominația ei. A introduce principiile curate ale Evangheliei aici și a-i pregăti pe acești oameni să ocupe cu demnitate poziția la care Dumnezeu părea că îi chemase nu erau sarcini ușoare.

Farel era convins că a găsit în Calvin omul cu care putea să colaboreze pentru această lucrare. În numele lui Dumnezeu, l-a implorat solemn pe tânărul evanghelist să rămână și să lucreze acolo. Calvin s-a dat înapoi tulburat. Timid și pașnic, evita contactul cu spiritul îndrăzneț, independent și chiar violent al locuitorilor din Geneva. Sănătatea lui șubredă și înclinația lui spre studiu îl făceau să caute singurătatea. Convins că prin

scrierile sale va putea să servească cel mai bine cauza Reformei, voia să găsească un refugiu pentru studiu și de acolo să instruiască și să întărească bisericile prin tipărituri. Dar îndemnul solemn al lui Farel i-a părut o chemare din cer, pe care n-a îndrăznit să o refuze. I s-a părut, spunea el, „că mâna lui Dumnezeu s-a întins din cer, l-a prins și l-a ținut de locul pe care era atât de nerăbdător să-l părăsească” (D’Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, vol. 9, cap. 17).

În timpul acesta, mari pericole amenințau cauza protestantă. Anatemele papei tunau împotriva Genevei și națiuni puternice o amenințau cu distrugerea. Cum avea să reziste acest oraș mic în fața puternicei ierarhii papale care deseori constrânsese regi și împărați să se supună? Cum ar fi putut să se împotrivescă armatelor marilor cuceritori ai lumii?

În întreaga creștinătate, protestantismul era amenințat de dușmani redutabili. După primele succese ale Reformei, Roma a adunat forțe noi, sperând s-o distrugă. În această perioadă a fost creat Ordinul Iezuiților, cei mai cruzi, cei mai lipsiți de scrupule și cei mai puternici dintre toți apărătorii papalității. Izolați de orice fel de legături pământești și interese omenești, insensibili în fața afecțiunii naturale, cu rațiunea și conștiința complet reduse la tăcere, călugării iezuiți nu cunoșteau nicio regulă, nicio obligație, în afară de cea a ordinului lor și nicio datorie în afară de cea a extinderii puterii lui. (Vezi Apendicele.) Evanghelia lui Hristos i-a făcut în stare pe susținătorii ei să înfrunte pericolul și să îndure suferințele fără să se descurajeze din cauza frigului, a foamei, a trudei și a sărăciei, să înalțe steagul adevărului în ciuda scaunului de tortură, a temniței și a rugului. Pentru a lupta împotriva acestor forțe, iezuitismul îi inspira pe adepții lui cu un fanatism care-i făcea în stare să îndure pericole asemănătoare și să țină piept puterii adevărului cu toate mijloacele de amăgire. Nicio crimă nu era prea mare ca ei să nu o comită, nicio înșelăciune – prea josnică să nu o practice, nicio prefăcătorie – prea dificilă să nu recurgă la ea. Legați prin jurământ la sărăcie și umilință continuă, scopul lor atent studiat era să obțină bogăție și putere pentru a fi dedicate distrugerii protestantismului și reinstaurării supremației papale.

Când se prezentau ca membri ai ordinului lor, purtau un veșmânt de sfințenie, vizitând închisori și spitale, ajutându-i pe bolnavi și pe săraci, declarând că au renunțat la lume și că poartă numele sfânt al lui Iisus, care mergea din loc în loc făcând bine. Însă sub această înfățișare exterioară fără reproș se ascundeau adesea planurile cele mai îngrozitoare și criminale. Un principiu fundamental al ordinului era acela că scopul scuză mijloacele. În virtutea acestui principiu, minciuna, furtul, jurământul fals, asasinatul erau nu numai scuzabile, ci recomandabile când slujeau intereselor bisericii. Sub diverse măști, iezuiții și-au croit drum în funcții de stat, ajungând chiar consilieri ai regelui, influențând politica statelor. Ei deveneau servitori pentru a-i spiona pe stăpânii lor. Au înființat colegii pentru copiii prinților și nobililor și școli pentru oamenii de rând. Astfel, copiii protestanților erau atrași să respecte ritualurile papale. Toată pompa și

manifestarea exterioară a serviciului de închinare romano-catolic aveau ca scop să influențeze mintea, să uimească și să captiveze imaginația ca, astfel, libertatea pentru care părinții se zbatuseră și își vărsaseră sângele să fie trădată de copiii lor. Iezuiții s-au răspândit cu repeziciune în Europa și, oriunde ajungeau, se producea o reînviore a papalității.

Pentru a le da o putere mai mare, a fost emisă o bulă papală care reînființa Inchiziția. (Vezi Apendicele.) În ciuda ororii generale cu care era privit chiar și în țările catolice, acest tribunal groaznic a fost din nou înființat de către conducătorii papali și atrocități prea cumplite pentru a suporta lumina zilei au fost repetate în temnițele lui ascunse. În multe țări, mii și mii de oameni, chiar din floarea națiunii, cei mai sinceri și mai nobili, cei mai inteligenți și mai educați, pastori devotați și evlavioși, cetățeni harnici și patrioți, savanți eminenți, artiști talentați, meseriași pricepuți au fost uciși sau obligați să fugă în alte țări.

Acestea au fost mijloacele la care a recurs Roma pentru a stinge lumina Reformei, pentru a lua Biblia de la oameni și pentru a readuce ignoranța și superstiția Evului Mediu. Dar sub binecuvântarea lui Dumnezeu și prin activitatea acelor bărbați nobili pe care El i-a ridicat să continue ce începuse Luther, protestantismul n-a fost distrus. El nu și-a datorat puterea favorii sau armelor prinților. Țările cele mai mici, națiunile cele mai umile și mai puțin puternice au devenit fortărețele lui. Așa era micul oraș Geneva, înconjurat de dușmani puternici care complotau distrugerea lui. Așa era și Olanda, pe bancurile de nisip ale Mării Nordului, luptând împotriva tiraniei Spaniei, pe atunci cel mai mare și mai bogat dintre regate. La fel era Suedia cea aspră și stearpă, care a câștigat victorii pentru Reformă.

Calvin a lucrat în Geneva aproape treizeci de ani, mai întâi pentru a întemeia acolo o biserică în care să se accepte moralitatea biblică și apoi pentru înaintarea Reformei în întreaga Europă. În calitate de conducător, conduita lui n-a fost ireproșabilă și nici doctrinele lui nu au fost lipsite de erori. Dar el a contribuit la răspândirea adevărilor de o importanță deosebită pentru vremea lui, la menținerea principiilor protestantismului pe fondul valului de reîntoarcere rapidă a papalității și la promovarea în bisericile reformate a simplității și curăției vieții, în locul mândriei și corupției încurajate de învățătura romano-catolică.

Din Geneva plecau publicații și predicatori pentru a răspândi doctrinele reformate. Persecuții din toate țările căutau aici îndrumare, sfat și încurajare. Orașul lui Calvin devenise un adăpost pentru reformatorii persecutați din toată Europa Apuseană. Scăpând de furtunile îngrozitoare care au continuat timp de secole, fugarii veneau la porțile Genevei. Înfomețați, răniți, lipsiți de adăpost și de rude, erau primiți cu multă căldură și îngrijiți cu dragoste. Găsind aici un refugiu, ei au binecuvântat orașul care i-a adoptat prin competența, cunoștințele și evlavia lor. Mulți care căutaseră un refugiu aici

se reîntorceau în țările lor pentru a rezista tiraniei Romei. John Knox, curajosul reformator scoțian, nu puțini dintre puritanii englezi, protestanții din Olanda și Spania și hughenoții din Franța au preluat făclia adevărului din Geneva, pentru a lumina în întunericul din țările lor natale.

În Țările de Jos și în Scandinavia

În Țările de Jos, tirania papală a provocat de la bun început un protest hotărât. Astfel, cu șapte sute de ani înainte de vremea lui Luther, doi episcopi care cunoșteau adevăratul caracter al „sfântului scaun”, întrucât fuseseră trimiși ca ambasadori la Roma, l-au acuzat fără teamă pe pontiful roman: Dumnezeu „a făcut din biserică regina și mireasa Lui, o moștenire veșnică și nobilă pentru familia ei, cu o zestre care nici nu se veștejește, nici nu putrezește și i-a dat un sceptru și o coroană veșnică; (...) ale cărei beneficii ți le însușești asemenea unui hoț. Te-ai așezat în Templul lui Dumnezeu și, în loc să fii păstor, ai devenit lup pentru oi. (...) Vrei să ne faci să credem că ești episcop suprem, dar te porți mai degrabă ca un tiran. (...) În timp ce ar trebui să fii robul robilor, cum te numești, te străduiești să devii domnul domnilor. (...) Aduci dispreț peste poruncile lui Dumnezeu. (...) Duhul Sfânt este ziditorul tuturor bisericilor până la marginile pământului. (...) Cetatea Dumnezeului nostru, ai cărei cetățeni suntem, cuprinde toate colțurile cerului și este mai mare decât orașul numit de sfinții profeți «Babilon», ce se pretinde de origine divină, ce se înalță până la cer și se laudă că înțelepciunea lui este nemuritoare, iar în cele din urmă, fără niciun motiv, pretinde că n-a greșit niciodată și nici nu poate să greșască vreodată” (Gerard Brandt, *History of the Reformation in and about the Low Countries*, vol. 1, p. 6).

Secol după secol, s-au ridicat și alții pentru a repeta acest protest. Acei predicatori de la început, străbătând diferite țări și fiind cunoscuți sub diverse nume, care aveau caracterul misionarilor valdenzi și pretutindeni făceau cunoscută Evanghelia, au pătruns și în Țările de Jos. Doctrinile lor s-au răspândit rapid. Ei au tradus Biblia valdenzilor în limba olandeză, în versuri, și afirmau „că în ea se găseau lucruri folositoare: nu glume, nu povești, nici fleacuri, nici amăgiri, ci cuvintele adevărului; că, într-adevăr, ici și colo era câte o coajă tare, dar miezul și dulceața a ceea ce era bun și sfânt puteau fi descoperite cu ușurință în ea” (Idem, vol. 1, p. 14). Așa scriau prietenii vechii credințe în secolul al XII-lea.

Atunci au început persecuțiile Romei. Dar, în mijlocul rugurilor și a torturii, credincioșii continuau să se înmulțească, declarând cu hotărâre că Biblia este singura autoritate infailibilă în materie de religie și că „niciun om nu ar trebui constrâns să creadă, ci trebuie să fie câștigat prin predicare” (Martyn, vol. 2, p. 87).

Învățăturile lui Luther au găsit un teren favorabil în Țările de Jos și s-au ridicat bărbați sinceri și entuziaști pentru a predica Evanghelia. Dintr-una din provinciile Olandei a

provenit Menno Simons. Educat ca romano-catolic și hirotonit ca preot, era cu totul necunoscător al Bibliei și n-ar fi citit-o de teama de a nu fi ademenit de erezie. Când l-a cuprins îndoiala cu privire la doctrina transubstanțiațiunii, el a considerat-o ca pe o ispită de la Satana și a încercat să se elibereze de ea prin rugăciune și mărturisire, dar în zadar. Trăind o viață de plăceri, s-a străduit să aducă la tăcere vocea acuzatoare a conștiinței, dar fără niciun folos. După un timp, a ajuns să studieze Noul Testament, care, împreună cu scrierile lui Luther, l-a determinat să accepte credința reformată. Curând după aceea a fost martor, într-un sat vecin, la decapitarea unui om condamnat la moarte pentru că se rebotezase. Aceasta l-a făcut să studieze Biblia cu privire la botezul copiilor. N-a găsit nicio dovadă în Scripturi în acest sens, dar a înțeles că pocăința și credința sunt cerute peste tot ca o condiție pentru primirea botezului.

Menno s-a retras din Biserica Romano-Catolică și și-a devotat viața predicării adevărurilor pe care le acceptase. Atât în Germania, cât și în Țările de Jos, apăruse o grupă de fanatici care susțineau doctrine absurde și care îndemneau la răzvrătire, călcând în picioare ordinea și decența și conducând la violență și revoltă. Menno a înțeles rezultatele cumplite și inevitabile ale acestor mișcări și s-a opus energic doctrinelor false și planurilor periculoase ale fanaticilor. Erau totuși mulți care, deși fuseseră înșelați de acești fanatici, au renunțat la ideile lor dăunătoare, încă rămăseseră și mulți urmași ai vechilor creștini, roade ale învățăturilor valdenzilor. Pentru toți aceștia, Menno a lucrat cu mare entuziasm și succes.

A călătorit timp de douăzeci și cinci de ani, cu soția și copiii, îndurând mari greutăți și lipsuri, viața fiindu-i deseori în pericol. A parcurs Țările de Jos și nordul Germaniei, adresându-se mai ales claselor mai umile, dar exercitând o influență extinsă. De o elocvență înnăscută, deși avea o instruire limitată, era un bărbat de o integritate neclintită, cu un spirit umil și un comportament amabil, de o evlavie sinceră și serioasă, exemplificând în propria viață principiile pe care le predica, fapt care le inspira oamenilor încredere. Cei câștigați de el au fost împrăștiați și asupriți. Au avut mult de îndurat, deoarece erau confundați cu fanaticii din Münster. Totuși, datorită activității lui, mulți oameni au fost convertiți.

Nicăieri doctrinele reformate n-au fost primite mai bine ca în Țările de Jos. În puține țări au suferit adepții lor persecuții mai groaznice. În Germania, Carol al V-lea interzisesse Reforma și i-ar fi trimis cu bucurie pe toți adepții ei la rug, dar principii s-au ridicat ca o barieră împotriva tiraniei lui. În Țările de Jos, puterea lui era mai mare și edictele persecutoare au urmat unul după altul, în succesiune rapidă. Citirea Bibliei, ascultarea și predicarea ei sau chiar vorbirea despre ea atrăgeau pedeapsa cu moartea pe rug. Rugăciunea în secret, refuzul de a te închina în fața unei icoane sau de a intona un psalm erau, de asemenea, pedepsite cu moartea. Chiar și aceia care își renegau ereziile erau condamnați: dacă erau bărbați, să moară de sabie, iar dacă erau femei, să fie îngropate de

vii. Mii de oameni au pierit sub domnia lui Carol și a lui Filip al II-lea.

Într-o ocazie, a fost adusă înaintea inchișitorilor o familie întreagă sub acuzația că nu participa la liturghie și că se închina acasă. La cercetarea făcută cu privire la practicile lor în ascuns, fiul cel mai mic a răspuns: „Ne plecăm pe genunchi și ne rugăm ca Dumnezeu să ne lumineze mintea și să ne ierte păcatele; ne rugăm pentru suveranul nostru, ca domnia lui să fie prosperă și viața lui, fericită; ne rugăm pentru judecătorii noștri ca Dumnezeu să-i păzească” (Wylie, vol. 18, cap. 6). Unii dintre judecători au fost profund mișcați, totuși tatăl și unul dintre fii au fost condamnați la arderea pe rug.

Furia persecutorilor era egalată de credința martirilor. Nu numai bărbații, ci chiar plăpânde și tinerele fete dovedeau un curaj neabătut. „Soțiile stăteau lângă rugul bărbaților lor și, în timp ce ei îndurau focul, ele șopteau cuvinte de mângâiere sau cântau psalmi pentru a-i încuraja.” „Tinerele se duceau de vii în mormânt, ca și când ar fi intrat seara în dormitor, sau mergeau spre eșafod și spre foc îmbrăcate în cele mai bune haine, ca și cum ar fi mers la propria nuntă” (Idem, vol. 18, cap. 6).

Ca și în zilele când păgânismul căuta să distrugă Evanghelia, sângele creștinilor era o sămânță (vezi Tertullian, *Apology*, par. 50). Persecuția a servit la creșterea numărului de martiri pentru adevăr. An după an, monarhul, înfuriat până la culme de fermitatea de neînfrânt a oamenilor, și-a continuat lucrarea lui barbară, dar fără rezultat. Sub conducerea nobilului Wilhelm de Orania, Revoluția i-a adus, în cele din urmă, Olandei libertatea de a se închina lui Dumnezeu.

În munții Piemontului, pe câmpiile Franței și pe țărmurile Olandei, înaintarea Evangheliei a fost marcată cu sângele celor care o acceptau. Dar în țările nordice, Evanghelia a avut parte de o intrare pașnică. Studenții de la Wittenberg, reîntorcându-se acasă, au dus credința reformată în Scandinavia. Publicarea scrierilor lui Luther a răspândit, de asemenea, lumina. Oamenii simpli și robuști ai nordului au renunțat la corupția, pompa și superstițiile Romei, pentru a primi puritatea, simplitatea și adevărurile dătătoare de viață ale Bibliei.

Tausen, „reformatorul Danemarcei”, era fiu de țăran. Din primii ani dăduse dovadă de o inteligență ferventă. Înseta după educație, dar mijloacele modeste ale părinților nu i-au permis să se îndrepte în această direcție, așa că a intrat într-o mănăstire. Aici, puritatea vieții lui pe lângă perseverența și devotamentul lui au câștigat simpatia superiorului său. Examinat atent, s-a dovedit că posedă talente care promiteau să aducă mari servicii bisericii. S-a luat hotărârea de a fi trimis la studii în una dintre universitățile din Germania sau din Țările de Jos. Tânărului student i-a fost acordată permisiunea să aleagă singur o școală, cu condiția să nu meargă la Wittenberg. Studentul bisericii nu trebuia să fie în pericolul de a fi otrăvit cu erezia – spuneau călugării.

Tausen a mers la Köln, care era pe atunci, ca și astăzi, una dintre fortărețele romano-catolicismului. Aici a fost repede dezgustat de misticismul profesorilor. Cam în același

perioadă, a intrat în posesia scrierilor lui Luther. Le-a citit cu uimire și plăcere și și-ar fi dorit mult să se bucure de îndrumarea personală a reformatorului. Dar a face lucrul acesta însemna să-și asume riscul ofensării superiorului său de la mănăstire și să piardă sprijinul lui. S-a hotărât repede și, la scurt timp, s-a înscris ca student la Wittenberg.

Întorcându-se în Danemarca, a revenit la mănăstirea lui. Nimeni nu-l bănuia încă de luteranism; nu și-a dezvăluit secretul, ci s-a străduit, fără să trezească prejudecățile prietenilor lui, să-i conducă la o credință mai curată și la o viață mai sfântă. Deschidea Biblia și le explica înțelesul ei adevărat, iar în cele din urmă l-a predicat pe Hristos ca neprihănire a păcătosului și singura lui speranță de mântuire. Mare a fost mânia starețului, care își pusese mari speranțe în el ca brav apărător al Romei. Imediat a fost mutat la altă mănăstire și închis într-o chilie sub supraveghere strictă.

Spre groaza noilor lui supraveghetori, câțiva călugări au declarat la scurt timp că s-au convertit la protestantism. Printre gratiile chiliei, Tausen le prezentase tovarășilor lui adevărul. Dacă părinții bisericii daneze ar fi fost familiarizați cu metoda bisericii de a trata erezia, glasul lui Tausen n-ar mai fi fost auzit niciodată, dar în loc de a-l înmormânta în vreo temniță subterană, l-au alungat din mănăstire. Acum nu mai aveau nicio putere. Un edict regal tocmai publicat, le acorda protecție predicatorilor noii doctrine. Tausen a început să predice. Bisericile i se deschideau și oamenii se înghesuiau să-l asculte. Mai erau și alții care predica Cuvântul lui Dumnezeu. Noul Testament, tradus în limba daneză, era răspândit pe scară largă. Eforturile făcute de adepții papalității de a anihila lucrarea au avut ca efect extinderea ei și, curând, Danemarca și-a declarat adeziunea la credința reformată.

Și în Suedia, tinerii care băuseră din izvorul de la Wittenberg au dus apa vieții concetățenilor lor. Doi dintre conducătorii Reformei suedeze, Olaf și Laurentius Petri, fiii unui fierar din Orebro, studiaseră sub îndrumarea lui Luther și Melanchthon și erau plini de zel să predice adevărurile învățate. Asemenea marelui reformator, Olaf a trezit poporul cu ardoarea și elocvența lui, în timp ce Laurentius, asemenea lui Melanchthon, era erudit, profund și calm. Amândoi erau bărbați cu o evlavie înflăcărată, cu înalte cunoștințe teologice și cu un curaj neclintit în susținerea adevărului. Opoziția papalității nu a lipsit. Preoții catolici îi instigau pe oamenii neștiutori și superstițioși. Olaf Petri a fost adesea atacat de mulțime, iar de câteva ori abia a scăpat cu viață. Totuși acești reformatori au fost simpatizați și ocrotiți de rege.

Sub conducerea bisericii Romei, oamenii erau cufundați în sărăcie și zdrobiți sub asuprire. Erau privați de Scripturi și, având o religie alcătuită numai din forme și ceremonii, care nu aduceau nicio lumină minții, se întorceau din nou la superstiții și la practicile păgâne ale strămoșilor lor. Națiunea era divizată în tabere rivale, ale căror lupte continue măreau nenorocirea tuturor. Regele se hotărâse să facă o reformă a statului și a bisericii și a salutat cu bucurie aceste ajutoare capabile în lupta contra

Romei.

În prezența monarhului și a conducătorilor Suediei, Olaf Petri a apărat cu mare abilitate doctrinele reformate în confruntarea cu apărătorii Romei. El a declarat că învățăturile sfinților părinți trebuie primite numai atunci când sunt în concordanță cu Scripturile, că doctrinele de bază ale credinței sunt prezentate în Biblie într-un mod atât de clar și simplu, încât toți oamenii pot să le înțeleagă. Hristos a spus: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui ce M-a trimis” (Ioan 7:16). Iar Pavel a declarat că, dacă el ar predica o altă Evanghelie decât aceea pe care a primit-o, să fie blestemat (Galateni 1:8). „Atunci, cum îndrăznesc alții”, spunea reformatorul, „să legifereze dogme după plăcerea lor și să le impună ca lucruri necesare pentru mântuire?” (Wylie, vol. 10, cap. 4). El a arătat că decretul bisericii nu are nicio autoritate când sunt în contradicție cu poruncile lui Dumnezeu și a susținut că marele principiu protestant „Biblia, și numai Biblia” este singura regulă de credință și comportament.

Deși a avut loc pe o scenă relativ izolată, această dispută ne arată „din ce fel de oameni era alcătuită armata reformatorilor. Ei nu erau neînvățați, sectari sau polemiști zgomotoși – ci, dimpotrivă, erau oameni care studiaseră Cuvântul lui Dumnezeu și știau bine cum să mânuiască armele oferite de arsenalul Bibliei. În ceea ce privește erudiția, erau înaintea vremii lor. Atunci când ne fixăm atenția asupra unor centre strălucite ca Wittenberg și Zürich și asupra unor nume ilustre ca Luther și Melanchthon, Zwingli și Oecolampadius, s-ar putea să ni se spună că aceștia au fost conducătorii mișcării și, în mod firesc, e de așteptat din partea lor să aibă capacități uimitoare și realizări mari, dar că discipolii lor nu au mai fost ca ei. Bine, dar întorcându-ne la scena obscură a Suediei și la numele umile ale lui Olaf și Laurentius Petri – de la maeștri la discipoli – ce descoperim? (...) Savanți și teologi; bărbați care stăpâneau pe deplin întregul sistem al adevărului evanghelic și care au câștigat cu ușurință victoria asupra sofistilor din școli și a demnitarilor Romei” (Idem, vol. 10, cap. 4).

Ca urmare a acestei dispute, regele Suediei a primit credința protestantă și, curând după aceea, forul național s-a declarat în favoarea ei. Noul Testament fusese tradus de Olaf Petri în limba suedeză și, la dorința regelui, cei doi frați s-au angajat să traducă întreaga Biblie. Astfel, pentru prima dată, poporul Suediei primea Cuvântul lui Dumnezeu în limba maternă. Dieta a dat dispoziție ca, în tot regatul, preoții să explice Scripturile și copiii să fie învățați în școli să citească Biblia.

În mod cert și constant, întunericul ignoranței și al superstiției era risipit de lumina binecuvântată a Evangheliei. Eliberată de sub opresiunea Romei, țara a ajuns la o forță și o măreție pe care nu le avusese niciodată. Suedia a devenit una dintre fortărețele protestantismului. Un secol mai târziu, într-o perioadă de mare pericol, această țară mică și slabă până atunci – singura din Europa care a avut curajul să întindă o mână de ajutor – a contribuit la eliberarea Germaniei în conflictul teribil din timpul Războiului de

Treizeci de Ani. Toată Europa de Nord părea pe punctul de a fi adusă din nou sub tirania Romei. Armatele Suediei au fost cele care i-au dat Germaniei puterea să respingă valul de succese papale, să obțină toleranță pentru protestanți – atât calviniști, cât și luterani – și să readucă libertatea de conștiință în acele țări care acceptaseră Reforma.

Reformatorii englezi de mai târziu

În timp ce Luther deschidea o Biblie închisă locuitorilor din Germania, Tyndale a fost îndemnat de Duhul lui Dumnezeu să facă același lucru pentru Anglia. Biblia lui Wycliffe fusese tradusă după textul latin, care conținea multe greșeli. Nu fusese tipărită niciodată, și costul manuscriselor era atât de mare, încât doar puțini oameni bogați sau nobili puteau să le procure; mai mult decât atât, fiind strict interzisă de biserică, avusese o răspândire relativ redusă. În anul 1516, cu un an înaintea apariției tezelor lui Luther, Erasmus publicase ediția greacă și latină a Noului Testament. Cuvântul lui Dumnezeu era acum tipărit pentru prima dată în limba originală. În această lucrare, au fost corectate multe greșeli din edițiile anterioare și sensul a fost redat mai clar. Acest fapt i-a ajutat pe mulți din clasele culte să cunoască mai bine adevărul și a dat un nou impuls acțiunii de Reformă. Dar oamenii de rând erau într-o mare măsură încă privați de Cuvântul lui Dumnezeu. Tyndale urma să ducă la bun sfârșit lucrarea lui Wycliffe, dând Biblia compatrioților lui.

Fiind un cercetător conștiincios și un căutător fervent al adevărului, el a acceptat Evanghelia din Noul Testament grecesc al lui Erasmus. Și-a predicat convingerile fără teamă, susținând că toate doctrinele trebuie verificate cu Scripturile. Pretenției papale că biserica dăduse Biblia și numai biserica putea s-o explice, Tyndale i-a răspuns: „Știți cine i-a învățat pe vulturi să-și găsească prada? Ei bine, același Dumnezeu îi învață pe copiii Săi flămânzi să-L găsească pe Tatăl lor în Cuvântul Său. Departe de a ne fi dat Scripturile, voi sunteți cei care le-ați ascuns de noi; îi ardeți pe cei care le predică și, dacă ați putea, ați arde și Scripturile” (D’Aubigné, *History of the Reformation of the Sixteenth Century*, vol. 18, cap. 4).

Predicarea lui Tyndale a generat un mare interes și mulți au primit adevărul. Dar preoții erau vigilenți și imediat ce pleca dintr-un loc, ei se străduiau să-i distrugă lucrarea prin amenințări și calomnii. Și foarte adesea reușeau. „Ce e de făcut?” se întreba el. „În timp ce semăn într-un loc, inamicul devastează câmpul din care abia am plecat. Nu pot să fiu pretutindeni. O, dacă ar avea Sfintele Scripturi în limba lor, creștinii ar putea să le țină piept acestor înșelători. Fără Biblie este imposibil să-i consolidezi pe laici în adevăr” (Idem, vol. 18, cap. 4).

Un nou plan i-a cuprins în totalitate mintea. „În Templul lui Iehova”, zicea el, „psalmii se cântau în limba lui Israel. Să nu se predice Evanghelia în limba Angliei printre noi? (...) Trebuie oare ca biserica să aibă mai puțină lumină la amiază decât în zori? (...)”

Creștinii trebuie să citească Noul Testament în limba lor maternă.” Doctorii și învățătorii bisericii nu se înțelegeau între ei. Numai prin Biblie puteau oamenii să ajungă la adevăr. „Un doctor susține ceva, altul, altceva. (...) Fiecare dintre acești autori îl contrazice pe celălalt. Atunci cum putem să îl deosebim pe cel care spune adevărul de cel care greșește? (...) Cum? (...) Într-adevăr, prin Cuvântul lui Dumnezeu” (Idem, vol. 18, cap. 4).

Nu mult după aceea, un doctor catolic erudit, intrând într-o dispută cu el, a exclamat: „Ne-ar fi fost mai bine fără legile lui Dumnezeu decât fără ale papei.” Tyndale a răspuns: „Îl sfidez pe papă și toate legile lui. Iar dacă Dumnezeu îmi cruță viața, voi face ca, nu peste mulți ani, un băiat de la coarnele plugului să cunoască mai mult din Scripturi decât tine” (Anderson, *Annals of the English Bible*, p. 19).

Planul pe care începuse să-l conceapă de a le da oamenilor scripturile Noului Testament în propria limbă a fost acum definitivat și Tyndale a început să lucreze imediat. Alungat de persecuție din casa lui, a plecat la Londra, unde și-a continuat activitatea netulburat, pentru un timp. Dar violența supușilor papei l-a obligat să fugă din nou. Toată Anglia părea închisă pentru el și s-a hotărât să caute adăpost în Germania. Aici a început să tipărească Noul Testament în limba engleză. De două ori a fost oprit, dar când i se interzicea tipărirea într-un oraș, pleca în altul. În cele din urmă a mers la Worms, unde, cu ceva ani mai înainte, Luther apăraseră Evanghelia înaintea Dietei. În acel vechi oraș se găseau mulți adepți ai Reformei, și Tyndale și-a continuat activitatea acolo fără alte piedici. Trei mii de exemplare ale Noului Testament au fost curând terminate și chiar în același an a apărut o nouă ediție.

Și-a continuat activitatea cu multă seriozitate și perseverență. Cu toate că autoritățile engleze păzeau porturile cu cea mai strictă vigilență, Cuvântul lui Dumnezeu a ajuns pe diverse căi secrete la Londra și de acolo a fost răspândit în toată țara. Adepții papalității au încercat în zadar să înăbușe adevărul. Episcopul de Durham a cumpărat odată de la un librar, prieten cu Tyndale, întregul stoc de Biblii, cu scopul de a le distruge, presupunând că în felul acesta va împiedica în mare măsură lucrarea. Dar, dimpotrivă, cu banii astfel obținuți s-a cumpărat material pentru o ediție nouă și mai bună, care nu s-ar fi putut publica altfel. Când, ulterior, Tyndale a fost închis, i s-a oferit libertatea cu condiția să dezvăluie numele aceluia care l-au ajutat să facă față cheltuielilor tipăririi Bibliilor. El a răspuns că Episcopul de Durham făcuse mai mult decât oricare altă persoană, deoarece cumpărând cu un preț mare toate Bibliile din stoc, îl ajutase pe Tyndale să continue cu mult curaj.

Tyndale a fost trădat și dat pe mâna inamicilor lui, fiind închis pentru mai multe luni. În cele din urmă, a dat mărturie pentru credința lui prin moarte de martir, dar armele pregătite de el i-au făcut capabili pe alți soldați să ducă lupta de-a lungul secolelor, până în zilele noastre.

Latimer susținea de la amvon că Biblia trebuie citită în limba poporului. Autorul

Sfintei Scripturi, spunea el, „este Însuși Dumnezeu”, iar această Scriptură are aceeași putere și caracter veșnic precum Autorul ei. „Nu există rege, împărat, magistrat sau conducător... care să nu fie obligat să asculte... de sfântul Său Cuvânt.” „Să nu o luăm pe nicio cale lăturalnică, ci să lăsăm Cuvântul lui Dumnezeu să ne călăuzească; să nu mergem după... strămoșii noștri, nici să nu cercetăm ce au făcut ei, ci ceea ce ar fi trebuit să facă” (Hugh Latimer, *„First Sermon Preached Before King Edward VI”*).

Barnes și Frith, prieteni devotați ai lui Tyndale, s-au ridicat să apere adevărul. Au urmat cei doi Ridley și Cranmer. Acești conducători ai Reformei engleze erau oameni de cultură și cei mai mulți dintre ei fuseseră foarte apreciați pentru zelul sau evlavia lor în comunitatea catolică. Opoziția lor față de papalitate era urmarea cunoașterii erorilor „sfântului scaun”. Această cunoaștere a tainelor Babilonului le-a conferit o mai mare putere mărturiilor lor împotriva lui.

„Voi pune acum o întrebare ciudată”, a spus Latimer. „Cine este cel mai zelos episcop și prelat din toată Anglia? (...) Văd că ascultați și așteptați să-i pronunț numele. (...) Vi-l voi spune: este Diavolul. (...) El nu lipsește niciodată din dioceza lui; căutați-l oricând doriți; el este întotdeauna acasă; (...) întotdeauna la lucru. (...) Nu-l veți găsi niciodată inactiv, vă garantez. (...) Unde locuiește Diavolul, se dau la o parte cărțile și se înalță lumânările; la o parte cu Bibliile și sus cu mățăniile; la o parte cu lumina Evangheliei și sus cu lumina lumânărilor, da, chiar ziua la amiază; (...) jos cu crucea lui Hristos și sus cu punga de bani care să te scape de Purgatoriu; (...) la o parte cu îmbrăcarea celor goi, săraci și neputincioși, sus cu împodobirea icoanelor și cu decorarea măreață a vaselor cu agheasmă și a statuilor; sus cu tradițiile și legile oamenilor, jos cu poruncile lui Dumnezeu și cu preasfântul Său Cuvânt. (...) O, dacă prelații noștri ar fi tot atât de zeloși să semene grâul doctrinei adevărate cum este Satana să semene neghina și buruienile!” (Idem, *„Sermon of the Plough”*).

Marele principiu susținut de acești reformatori – același care fusese susținut de valdenzi, de Wycliffe, de Jan Hus, de Luther, Zwingli și de toți care s-au unit cu ei – era autoritatea infailibilă a Sfintelor Scripturi ca regulă de credință și comportament. Ei nu recunoșteau dreptul papilor, al conciliilor, al părinților bisericești și al regilor de a stăpâni conștiința în materie de religie. Biblia era autoritatea lor și prin principiile ei probau toate doctrinele și toate pretențiile. Credința în Dumnezeu și în Cuvântul Său i-a susținut pe acești oameni sfinți când își dădeau viața pe rug. „Fii liniștit!”, a exclamat Latimer către tovarășul lui de rug când flăcările erau gata să le aducă la tăcere vocile, „prin harul lui Dumnezeu, noi vom aprinde astăzi în Anglia o lumină care, sunt încredințat, nu va fi stinsă niciodată” (*Works of Hugh Latimer*, vol. 1, p. xiii).

În Scoția, semințele adevărului răspândite de Columba și de colaboratorii lui n-au fost niciodată distruse cu totul. Timp de sute de ani după ce bisericile Angliei s-au supus Romei, cele din Scoția și-au păstrat libertatea. Totuși, în secolul al XII-lea, aici s-a stabilit

papalitatea și n-a exercitat în nicio altă țară o influență mai mare. Nicăieri întunericul n-a fost mai dens. Totuși au venit câteva raze de lumină care au străpuns întunericul și au dat semne că vor veni zorile. Lollarzii, venind din Anglia cu Biblia și cu învățăturile lui Wycliffe, au contribuit mult la păstrarea cunoașterii Evangheliei și fiecare secol și-a avut martorii și martirii lui.

Odată cu începutul mării Reforme au apărut scrierile lui Luther, apoi Noul Testament în limba engleză al lui Tyndale. Neobservați de autoritatea papală, acești emisari au străbătut pe tăcute munții și văile, reaprinzând făclia adevărului, care aproape se stinsese în Scoția, și anulând ceea ce făcuse Roma timp de patru secole de oprimare.

Apoi, sângele martirilor a dat un nou impuls mișcării. Conducătorii papali, trezindu-se deodată în fața pericolului care le amenința cauza, i-au dus la rug pe unii dintre cei mai nobili și mai onorați fii ai Scoției. Dar, procedând așa, ei n-au făcut decât să înalțe un amvon de la care cuvintele acestor martori muribunzi au fost auzite în toată țara, insuflându-le oamenilor hotărârea nestinsă de a rupe cătușele Romei.

Hamilton și Wishart, nobili atât prin origine, cât și prin caracter, urmați de un mare număr de credincioși de origine mai umilă, și-au dat viața pe rug. Dar, din rugul arzând al lui Wishart, a apărut cineva pe care flăcările nu aveau să-l mai aducă la tăcere, cineva care, sub conducerea lui Dumnezeu, urma să sune clopotul ce anunța moartea papalității în Scoția.

John Knox s-a îndepărtat de tradițiile și de misticismul bisericii pentru a se hrăni cu adevărurile Cuvântului lui Dumnezeu. Învățăturile lui Wishart i-au pecetluit hotărârea de a rupe legăturile cu Roma și de a se alătura reformatorilor persecutați.

Îndemnat de colaboratorii lui să preia rolul de predicator, el s-a dat înapoi cu teamă din fața acestei responsabilități și, numai după zile petrecute în singurătate și luptă chinuitoare cu sine, a consimțit. Dar, odată acceptat acest rol, a pornit înainte cu hotărâre fermă și curaj viguros, pe care le-a avut până la moarte. Acest reformator sincer nu se temea de oameni. Focurile martirajului, care ardeau în jurul lui, nu serveau decât să-i însuflețească zelul cu o și mai mare intensitate. Cu securea tiranului ținută amenințător deasupra capului său, a rămas pe poziție, dând lovituri puternice în dreapta și în stânga pentru a dărâma idolatria.

Când a fost adus în fața reginei Scoției, în a cărei prezență entuziasmul multor conducători ai protestanților se diminuase, John Knox a dat o mărturie neclintită în favoarea adevărului. El nu putea să fie câștigat prin măguliri și nu se lăsa intimidat de amenințări. Regina l-a acuzat de erezie. El îi învățase pe oameni să primească o religie interzisă de stat, declara ea, și astfel călcuse porunca lui Dumnezeu care le cerea supușilor să se supună suveranilor lor. Knox a răspuns categoric:

„Întrucât adevărata religie nu și-a primit nici puterea inițială și nici autoritatea de la prinții lumii, ci numai de la Dumnezeu cel veșnic, tot așa nici supușii nu sunt obligați

să-și adapteze religia la gusturile prinților lor. Căci adesea se întâmplă ca prinții să fie cei mai neștiutori în ce privește religia adevărată a lui Dumnezeu. (...) Dacă urmașii lui Avraam ar fi avut religia faraonului, ai cărui supuși au fost timp îndelungat, vă rog, Doamnă, ce religie ar fi fost în lume? Sau dacă toți oamenii din zilele apostolilor ar fi avut religia împăraților romani, ce religie ar fi fost pe fața pământului? (...) Așa că, Doamnă, vă puteți da seama că supușii nu sunt legați de religia prinților lor, cu toate că le este poruncit să asculte de ei.”

Maria a răspuns: „Voi interpretați Scripturile într-un fel, iar ei [învățătorii romano-catolici] le interpretează altfel; pe cine să cred și cine să fie judecător?”

„Să Îl credeți pe Dumnezeu, care vorbește lămurit în Cuvântul Său”, a răspuns reformatorul, „și mai mult decât vă învață Cuvântul, să nu credeți nici pe unii, nici pe alții. Cuvântul lui Dumnezeu se explică singur și, dacă o neclaritate apare în vreun loc, Duhul Sfânt, care nu Se contrazice niciodată, explică același lucru mai clar în alte locuri, așa încât să nu rămână nicio îndoială decât pentru aceia care rămân necunoscători din rea-credință” (David Laing, *The Collected Works of John Knox*, vol. 2, p. 281, 284).

Astfel erau adevărurile pe care neînfricatul reformator le-a rostit, cu riscul vieții, în auzul reginei. Cu același curaj nedomolit, a rămas devotat cauzei sale, rugându-se și purtând luptele Domnului, până când Scoția s-a eliberat de papalitate.

Adoptarea protestantismului ca religie națională în Anglia a diminuat, dar nu a oprit cu totul persecuția. Deși se renunțase la multe dintre doctrinele Romei, nu puține din formele ei au fost păstrate. Supremația papei a fost respinsă, dar în locul ei a fost întronat monarhul drept cap al bisericii. În serviciile divine ale bisericii exista încă o mare deviere de la curăția și simplitatea Evangheliei. Marele principiu al libertății religioase nu era încă înțeleș. Deși regii protestanți au recurs doar rareori la cruzimile groaznice pe care le folosise Roma contra ereziei, totuși dreptul fiecărui om de a se închina lui Dumnezeu conform propriilor convingeri nu era încă recunoscut. Tuturor li se cerea să accepte doctrinele și să respecte formele de închinare prescrise de biserica recunoscută. Cei care nu s-au conformat au suferit persecuție, într-o măsură mai mare sau mai mică, timp de sute de ani.

În secolul al XVII-lea, mii de pastori au fost dați afară din slujbele lor. Oamenilor le era interzis, sub amenințarea unor amenzi grele, a întemnițării și a exilului, să participe la orice adunări religioase, în afara celor aprobate de biserică. Acele suflete credincioase care nu puteau să nu se adune pentru a se închina lui Dumnezeu erau obligate să se întâlnească la miezul nopții pe străzi întunecoase, în mansarde secrete și, în unele ocazii, prin păduri. În adâncurile ocrotitoare ale pădurii – un templu clădit de Însuși Dumnezeu – acei împrăștiați și persecutați copii ai Domnului se adunau pentru a-și revărsa sufletele în rugăciune și laudă. Dar, în ciuda tuturor precauțiilor, mulți au suferit pentru credința lor. Închisorile erau arhipline. Familii erau despărțite. Mulți au fost expulzați în țări

străine. Totuși Dumnezeu a fost cu poporul Său, iar persecuția n-a reușit să aducă la tăcere mărturia lor. Mulți au fost alungați peste ocean, în America, și acolo au pus bazele libertății civile și religioase care a constituit bastionul și gloria acestei țări.

Ca și în zilele apostolilor, persecuția a contribuit din nou la înaintarea Evangheliei. Într-o temniță dezgustătoare, plină de desfrânați și criminali, John Bunyan respira atmosfera cerului; acolo a scris minunata lui alegorie despre călătoria creștinului din țara pierzării către cetatea cerească. Timp de peste două sute de ani, acel glas din închisoarea Bedford s-a adresat cu o putere mișcătoare inimii oamenilor. Cărțile lui Bunyan, *Călătoria creștinului* [Pilgrim's Progress] și *Har din belșug pentru cel mai mare dintre păcătoși* [Grace Abounding to the Chief of Sinners], au condus multe suflete pe calea vieții.

Baxter, Flavel, Alleine și alți oameni cu talent, educație și o profundă experiență creștină s-au ridicat cu mult curaj în apărarea credinței dată odinioară sfinților. Ceea ce au realizat acești bărbați, scoși în afara legii de conducătorii acestei lumi, nu se va pierde niciodată. Lucrările lui Flavel, *Izvorul vieții* [Fountain of Life] și *Metoda harului* [Method of Grace], i-au învățat pe mii de oameni cum să-și predea sufletul lui Hristos. Cartea lui Baxter, *Pastorul reformat* [Reformed Pastor], s-a dovedit o binecuvântare pentru mulți care doreau o revigorare a lucrării lui Dumnezeu, iar volumul *Odihna veșnică a sfinților* [Saints' Everlasting Rest] și-a îndeplinit misiunea de a conduce sufletele către „odihna” care îi rămâne poporului lui Dumnezeu.

O sută de ani mai târziu, într-o perioadă de mare întuneric spiritual, au apărut Whitefield și frații Wesley, ca purtători de lumină pentru Dumnezeu. Sub conducerea bisericii oficiale, poporul Angliei alunecase într-o stare de decădere religioasă care abia se mai deosebea de păgânism. Religia naturală era obiectul de studiu preferat al clerului și constituia cea mai mare parte a teologiei lor. Clasele înalte își băteau joc de evlavie și se mândreau că sunt mai presus decât ceea ce numeau ele fanatism. Clasele de jos se aflau într-o ignoranță evidentă și erau pradă viciului, în timp ce biserica nu mai avea nici curajul, nici credința să susțină cauza ruinată a adevărului.

Marea doctrină a îndreptăririi prin credință, atât de clar predicată de Luther, fusese aproape cu totul pierdută din vedere și înlocuită cu principiul romano-catolic că mântuirea se poate obține prin fapte bune. Whitefield și frații Wesley, membri ai bisericii oficiale, erau căutători sinceri ai harului lui Dumnezeu și fuseseră învățați că acesta se putea asigura printr-o viață morală și prin păzirea preceptelor religioase.

Odată, când s-a îmbolnăvit și presimțea că i se apropie sfârșitul, Charles Wesley a fost întrebat pe ce se baza speranța sa la viață veșnică. Răspunsul lui a fost: „Am depus toate eforturile să-L slujesc pe Dumnezeu.” Întrucât prietenul care îi pusese întrebarea nu părea să fie pe deplin mulțumit de răspuns, Wesley s-a gândit: „Cum? Nu sunt eforturile mele un temei suficient pentru speranță? Mă va lipsi El de străduințele mele? Atunci, nu mai am nimic în care să mă încred” (John Whitehead, *Life of the Rev. Charles Wesley*, p.

102). Atât de dens era întunericul care învăluia biserica, ascunzând învățătura ispășirii, lipsindu-L pe Hristos de slava Lui și abătând mintea oamenilor de la singura lor speranță de mântuire – sângele Răscumpărătorului răstignit.

Wesley și colaboratorii lui au ajuns să înțeleagă că adevărata religie se află în inimă și că Legea lui Dumnezeu se extinde asupra gândurilor în aceeași măsură ca și asupra cuvintelor și faptelor. Convinși de nevoia sfințeniei inimii, cât și de corectitudinea conduitei exterioare, ei au început cu entuziasm să ducă o nouă viață. Prin cele mai conștiincioase și evlavioase eforturi, ei se străduiau să supună relele inimii firești. Duceau o viață de renegare de sine, binefacere și umilință, respectând cu mare strictețe și exactitate orice regulă care credeau că poate fi folositoare pentru obținerea a ceea ce doreau atât de mult – acea sfințenie care putea să le asigure bunăvoința lui Dumnezeu. Dar nu și-au atins scopul propus. Inutile au fost eforturile lor de a se elibera de sub condamnarea păcatului sau de a-i sfărâma puterea. Era aceeași luptă pe care o dusesse Luther în chilia din Erfurt. Era aceeași întrebare care îi torturase sufletul: „Cum poate un om să fie drept înaintea lui Dumnezeu?” (Iov 9:2).

Focurile adevărului divin, aproape stinse pe altarele protestantismului, urmau să fie reaprinse de vechea făclie transmisă de-a lungul secolelor de către creștinii din Boemia. După Reformă, protestantismul din Boemia fusese călcat în picioare de hoardele Romei. Toți cei care au refuzat să renunțe la adevăr au fost constrânși să fugă. Unii dintre aceștia, găsind refugiu în Saxonia, au păstrat acolo vechea credință. De la descendenții acestor creștini a ajuns lumina la Wesley și la colaboratorii lui.

John și Charles Wesley, după ce au fost hirotoniți pentru lucrarea Evangheliei, au fost trimiși într-o misiune în America. La bordul corabiei lor se găsea o grupă de moravi. În timpul călătoriei au fost loviți de furtuni violente, și John Wesley, confruntându-se cu pericolul morții, simțea că nu avea asigurarea păcii cu Dumnezeu. Germanii, din contră, dădeau dovadă o liniște și o încredere de care el era străin.

„Am observat cu mult timp înainte”, spunea el, „marea seriozitate a comportamentului lor. Ei dăduseră dovadă de o continuă umilință, îndeplinind pentru ceilalți pasageri acele servicii umile pe care niciunul dintre englezi nu era dispus să le facă; pentru acele servicii, ei n-au vrut și n-au primit nicio plată, spunând că era spre binele inimii lor mândre și că iubitorul lor Mântuitor făcuse mai mult pentru ei. Fiecare zi le dăduse ocazia să manifeste o blândețe pe care nicio nedreptate nu putea să o clinească. Dacă erau îmbrânciți, loviți sau trântiți, se ridicau și plecau, dar nu se auzea nicio plângere din gura lor. Acum era ocazia de a proba dacă au fost eliberați de frică, așa cum fuseseră de mândrie, mânie și răzbunare. La mijlocul psalmului cu care și-au început slujba, marea s-a dezlănțuit și a sfâșiat în bucăți vela principală, a acoperit corabia și s-a revărsat pe punte, ca și când adâncul cel mare ne înghițise deja. Printre englezi au izbucnit țipete grozave. Germanii continuau să cânte liniștit. L-am întrebat pe

unul dintre ei, după aceea: «Nu ți-a fost frică?» El a răspuns: «Îi mulțumesc lui Dumnezeu, nu». Apoi am continuat: «Dar femeilor și copiilor voștri nu le-a fost frică?» El a răspuns blând: «Nu, femeile și copiii noștri nu se tem de moarte»” (Whitehead, *Life of the Rev. John Wesley*, p. 10).

După ce a ajuns la Savannah, Wesley a rămas o scurtă perioadă cu moravii și a fost profund impresionat de comportamentul lor creștin. Despre unul dintre serviciile lor religioase, în contrast izbitor cu formalismul fără viață al Bisericii Anglicane, el scria: „Marea simplitate și solemnitate a întregului serviciu m-a făcut aproape să uit răstimpul celor 1.700 de ani și să-mi imaginez că mă găsesc în una dintre acele adunări în care nu erau forme și ranguri, ci conducea Pavel, făcătorul de corturi, sau Petru, pescarul, totuși cu manifestarea Duhului și a puterii” (Idem, p. 11, 12).

La întoarcerea în Anglia, Wesley, sub îndrumarea unui predicator morav, a ajuns la o înțelegere mai clară a credinței Bibliei. El a fost convins că trebuie să renunțe la orice dependență de faptele proprii pentru mântuire și că trebuie să se încreadă cu totul în „Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii”. La o adunare a Fraților Moravi din Londra, a fost citită o declarație a lui Luther care descria schimbarea pe care Duhul lui Dumnezeu o produce în inima credinciosului. Pe când asculta, în sufletul lui Wesley s-a aprins credința. „Mi-am simțit inima încălzită în mod neobișnuit”, spunea el, „am simțit că aveam încredere în Hristos, numai în Hristos, pentru mântuire. Mi-a fost dată asigurarea că El mi-a îndepărtat păcatele, da, chiar și pe ale mele, și m-a salvat de legea păcatului și a morții” (Idem, p. 52).

De-a lungul anilor de eforturi obositoare și fără niciun semn încurajator – ani de aspră lepădare de sine, de reproșuri și umilire –, Wesley se dedicase ferm scopului său unic de a-L căuta pe Dumnezeu. Acum Îl găsise și a descoperit că harul pe care se chinuise să-l obțină prin rugăciuni și posturi, prin fapte de binefacere și sacrificiu de sine, era un dar „fără bani și fără plată”.

Odată înrădăcinat în credința lui Hristos, tot sufletul lui ardea de dorința de a face cunoscută pretutindeni Evanghelia glorioasă a harului gratuit al lui Dumnezeu. „Consider că toată lumea este parohia mea”, spunea el. „În orice parte a ei m-aș afla, cred că este potrivit și drept și este datoria mea să le proclam vestea bună a mântuirii tuturor celor care doresc să mă asculte” (Idem, p. 74).

Acum el își continua viața strictă și de renunțare de sine nu ca o temelie a credinței, ci ca un efect al ei; nu ca rădăcină, ci ca rod al sfințirii. Harul lui Dumnezeu în Hristos este baza speranței creștine, iar acest har se va manifesta prin ascultare. Viața lui Wesley a fost devotată predicării marilor adevăruri pe care le primise – îndreptățirea prin credința în sângele ispășitor al lui Hristos și puterea reînnoitoare a Duhului Sfânt asupra inimii, aducând roade într-o viață conformă cu exemplul lui Hristos.

Whitefield și frații Wesley se pregătiseră pentru activitatea lor prin convingeri

personale clare și adânci cu privire la starea lor pierdută, iar pentru a fi în stare să suporte greutățile ca buni ostași ai lui Hristos, fuseseră supuși încercării de foc a batjocurii, disprețului și persecuției, atât în universitate, cât și atunci când au intrat în lucrarea propriu-zisă. Ei și alți câțiva care le împărtășeau vederile erau cu dispreț numiți „metodiști” de către colegii lor neevlavioși – nume care în prezent este considerat onorabil de către una dintre cele mai mari confesiuni din Anglia și America.

Ca membri ai Bisericii Anglicane, ei erau atașați puternic de formele ei de închinare, dar Domnul le-a prezentat în Cuvântul Său un standard mai înalt. Duhul Sfânt i-a îndemnat să-L predice pe Hristos, și pe El răstignit. Puterea Celui Preaînalt îi însoțea în ceea ce făceau. Mii de oameni se convingeau și se converteau cu adevărat. Era necesar ca aceste oi să fie păzite de lupii răpitori. Wesley nu intenționa să întemeieze o biserică nouă, de aceea i-a organizat pe adepți într-o asociație care se numea „Uniunea metodistă”.

Neînțeleasă și grea a fost opoziția cu care s-au confruntat acești predicatori din partea bisericii oficiale, totuși Dumnezeu, în înțelepciunea Sa, a condus astfel evenimentele ca Reforma să înceapă în interiorul bisericii. Dacă ar fi venit în întregime din afară, nu ar fi pătruns acolo unde era atât de necesară. Deoarece predicatorii redeșteptării erau clerici și lucrau în sânul bisericii oriunde se ivea ocazia, adevărul a pătruns acolo unde, altfel, ușile ar fi rămas închise. Unii preoți s-au trezit din letargia lor morală și au devenit predicatori zeloși în propriile parohii. Biserici care fuseseră împietrite de formalism s-au trezit la viață.

Pe vremea lui Wesley, ca și în toate perioadele istoriei bisericii, oameni înzestrați cu diferite daruri își îndeplineau misiunea încredințată lor. Nu erau de acord asupra tuturor punctelor de doctrină, dar toți erau conduși de Duhul lui Dumnezeu și uniți de același obiectiv captivant – de a câștiga suflete pentru Hristos. Deosebirile de păreri dintre Whitefield și frații Wesley amenințau la un moment dat să provoace despărțire, dar, pentru că învățaseră blândețea în școala lui Hristos, îngăduința reciprocă și iubirea i-au împăcat. Nu aveau timp de dispute în vreme ce erezia și păcatul abundau pretutindeni și păcătoșii se îndreptau spre ruină.

Slujitorii lui Dumnezeu parcurgeau o cale aspră. Bărbați cu influență și cultură își foloseau puterile împotriva lor. După un timp, mulți preoți au manifestat o ostilitate hotărâtă, iar ușile bisericilor au fost închise în fața credinței curate și a aceluia care o proclamau. Gestul preoților de a-i acuza de la amvon a trezit elementele întunericului, ale ignoranței și ale nelegiuirii. În repetate rânduri, John Wesley a fost salvat de la moarte printr-o minune a harului lui Dumnezeu. Când furia mulțimii era instigată împotriva lui și părea să nu existe nicio cale de scăpare, un înger în formă umană venea lângă el, mulțimea se dădea înapoi, iar slujitorul lui Hristos pleca în siguranță din acel loc periculos.

Despre eliberarea lui din mijlocul unei mulțimi înfuriate, într-o astfel de ocazie, Wesley povestea: „Mulți s-au străduit să mă trântescă, în timp ce coboram pe o cărare alunecoasă spre oraș, considerând că, odată căzut la pământ, cu greu aş fi putut să mă mai ridic. Dar nu m-am împiedicat deloc, nici măcar n-am alunecat, până când am scăpat complet din mâinile lor. (...) Deși mulți s-au străduit să mă prindă de guler sau de haine ca să mă dea jos, nu m-au putut prinde deloc; numai unul m-a prins de o parte a vestei, care s-a rupt și i-a rămas în mână; cealaltă parte a vestei, în buzunarul căreia se afla o bancnotă, a fost sfâșiată, dar numai pe jumătate. (...) Un bărbat puternic, aflat chiar în spatele meu, a lovit spre mine de câteva ori cu un ciomag mare de stejar, cu care, dacă m-ar fi lovit o dată în ceafă, ar fi fost scutit de vreun alt efort. Dar de fiecare dată, nu știu cum, lovitura nimerea pe alături, deși nu puteam să mă mișc nici la dreapta, nici la stânga. (...) Un altul s-a repezit din mulțime și, ridicând brațul să mă lovească, deodată l-a lăsat să cadă și mi-a atins numai capul, spunând: «Ce păr moale are!» (...) Primii oameni cu inima schimbată au fost eroii orașului, capii gloatei în toate ocaziile, unul dintre ei fusese chiar luptător profesionist la grădinile de urși. (...)

Cât de atent este Dumnezeu cu noi, să ne ducă pas cu pas în pregătirea pentru împlinirea voii Sale! Acum doi ani, o cărămidă m-a lovit în umăr. La un an după aceea, o piatră m-a lovit între ochi. Luna trecută am primit o lovitură, iar în seara aceasta – două: una înainte de a intra în oraș, alta, după ce am ieșit. Dar amândouă n-au însemnat nimic, deoarece, deși un om m-a lovit în piept cu toată puterea și altul în gură, cu o asemenea forță încât sângele a țâșnit imediat, am simțit la ambele lovituri tot atâta durere ca și cum m-ar fi atins cu un pai.” (John Wesley, *Works*, vol. 3, p. 297, 298)

Metodiștii acelor zile – atât laici, cât și predicatori – au îndurat ridiculizări și persecuție, și nu doar din partea membrilor bisericii, ci și din partea celor nereligioși care erau provocați prin calomniile acestora. Credincioșii metodiști erau acuzați înaintea curților de justiție – justiție doar cu numele, căci dreptatea era rară în tribunalele acelor vremuri. Adesea suportau acte de violență din partea persecutorilor. Mulțimi de oameni mergeau din casă în casă, distrugând mobilă și bunuri, jefuind tot ce doreau și abuzând cu brutalitate bărbați, femei și copii. În unele cazuri, erau puse afișe, convocându-i la o anumită oră și într-un anumit loc pe cei care voiau să asiste la spargerea ferestrelor și la jefuirea caselor metodiștilor. Aceste violări atât ale legilor omenești, cât și ale celor divine erau permise fără să fie pedepsite. O persecuție sistematică era dusă împotriva unor oameni a căror singură vină era aceea de a căuta să întoarcă picioarele păcătoșilor de pe calea pierzării pe calea sfințeniei.

Referindu-se la acuzațiile aduse împotriva lui și a colaboratorilor săi, John Wesley spunea: „Unii pretind că doctrinele acestor oameni sunt false, eronate și entuziaste; că sunt noi și că nu s-a auzit de ele decât recent; că sunt quakerism, fanaticism, papism. Toate aceste pretexte au fost deja tăiate din rădăcini, întrucât s-a arătat detaliat că fiecare aspect

al acestei doctrine este doctrina clară a Scripturii, așa cum este interpretată de propria noastră biserică. De aceea nu poate fi nici neadevărată, nici greșită, întrucât Scriptura este adevărată.” „Alții spun: «Doctrina lor este prea strictă; ei fac calea spre ceruri prea îngustă.» Aceasta este, într-adevăr, obiecția principală (care a fost aproape singura pentru un timp) și care în mod ascuns stă la baza a încă o mie, care apar în variate forme. Dar fac ei calea către ceruri mai îngustă decât au făcut-o Domnul și apostolii Săi? Este doctrina lor mai strictă decât aceea a Bibliei? Luați în considerație numai câteva versete clare: «Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot cugetul tău, din tot sufletul tău și cu toată puterea ta.» «În ziua judecății, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit.» «Fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva, să faceți totul pentru slava lui Dumnezeu.»

Dacă doctrina lor este mai strictă decât aceasta, ei sunt vinovați, dar voi știți, în sinea voastră, că nu este așa. Cine poate să fie mai puțin strict chiar și cu o iotă fără să strice Cuvântul lui Dumnezeu? Poate vreun custode al tainelor lui Dumnezeu să fie găsit credincios dacă schimbă vreo parte din valoarea sacră încredințată lui? Nu, el nu poate să schimbe nimic, nu poate să atenueze nimic; el este obligat să le spună tuturor oamenilor: «Nu-mi permit să cobor Scriptura la nivelul gustului vostru. Trebuie ori să vă ridicați până la ea, ori să pieriți pentru totdeauna.» Acesta este motivul adevărat al răspândirii celui alt zvon, cel cu privire la «lipsa de iubire a acestor oameni». Sunt ei lipsiți de dragoste? În ce privință? Nu-i hrănesc ei pe cei flămânzi și nu-i îmbracă pe cei goi? Ba da; dar nu aceasta este problema, nu asta li se impută! Ci faptul că nu se arată mai îngăduitori și susțin că nimeni nu poate fi mântuit, dacă nu ajunge la nivelul acesta” (Idem, vol. 3, p. 152, 153).

Declinul spiritual din Anglia chiar înainte de vremea lui Wesley era în mare măsură rezultatul doctrinei antinomianiste. Mulți afirmau că Hristos a desființat Legea morală și, ca urmare, creștinii nu mai au obligația să o păzească, iar cel credincios este eliberat de „sclavia faptelor bune”. Alții, deși admiteau perpetuitatea Legii, declarau că nu era necesar ca pastorii să-i îndemne pe oameni să asculte de preceptele ei, deoarece aceia pe care Dumnezeu îi alesese pentru mântuire „vor fi conduși de impulsul irezistibil al harului divin să dea dovadă de evlavie și virtute”, pe când aceia care au fost sortiți la osândă veșnică „nu au putere să asculte de legile divine”.

Alții, susținând de asemenea că „cei aleși nu pot să cadă din har și nici nu pot să piardă favoarea divină”, au ajuns la concluzia și mai oribilă că „faptele rele pe care le fac nu sunt în realitate păcătoase, nici nu trebuie considerate o călcare a Legii divine și că, în consecință, nu au motiv nici să-și mărturisească păcatele, nici să înceteze să le mai facă, prin pocăință” (McClintock and Strong, *Cyclopedia*, art. „Antinomians”). De aceea, ei declarau că și cel mai dezgustător păcat, „considerat de toată lumea ca o încălcare îngrozitoare a Legii divine, nu este păcat în ochii lui Dumnezeu” dacă este săvârșit de

unul dintre cei aleși, „deoarece aceasta este una dintre caracteristicile esențiale și distincte ale celor aleși, și anume că ei nu pot să facă nimic neplăcut lui Dumnezeu sau interzis de Legea Sa.”

Aceste doctrine monstruoase sunt, în esență, aceleași ca și ideile promovate mai târziu de educatorii și teologii populari, și anume că nu există o lege divină de neschimbat ca regulă a binelui, ci că standardul de moralitate este stabilit de societatea însăși și a fost continuu supus schimbării. Toate aceste idei au ca sursă același spirit genial – acela care, chiar și între locuitorii fără păcat ai cerului, și-a început acțiunea de a da la o parte restricțiile juste ale Legii lui Dumnezeu.

Doctrina că ar exista hotărâri divine care decid irevocabil caracterul oamenilor i-a condus pe mulți la respingerea efectivă a Legii lui Dumnezeu. Wesley s-a opus categoric ereziilor antinomianismului și a arătat că această doctrină care duce la antinomianism era contrară Sfințelilor Scripturi. „Harul lui Dumnezeu care aduce mântuire pentru toți oamenii a fost arătat.” „Lucrul acesta este bun și bine primit înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, care vrea ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștința adevărului. Căci este un singur Dumnezeu și este un singur Mijlocitor între Dumnezeu și oameni: Omul Iisus Hristos, care S-a dat pe Sine Însuși ca preț de răscumpărare pentru toți” (Tit 2:11; 1Timotei 2:3-6). Duhul lui Dumnezeu este revărsat fără plată pentru a face pe oricine în stare să beneficieze de mijloacele mântuirii. Astfel, Hristos, „adevărata Lumină”, „luminează pe orice om, venind în lume” (Ioan 1:9). Oamenii pierd mântuirea din cauza refuzului lor deliberat de a primi darul vieții.

Ca răspuns la ideea că, la moartea lui Hristos, preceptele Decalogului au fost desființate odată cu legea ceremonială, Wesley a declarat: „El nu a înlăturat Legea morală cuprinsă în cele Zece Porunci și confirmată de profeți. Scopul venirii Sale n-a fost să desființeze vreo parte din ea. Aceasta este o Lege care nu poate fi desființată niciodată, care «dăinuiește ca și Martorul credincios din ceruri» (...) Ea există de la începutul lumii, fiind scrisă nu pe table de piatră, ci în inimile tuturor fiilor oamenilor, de când au ieșit din mâinile Creatorului. Deși literele scrise odinioară de degetul lui Dumnezeu sunt acum într-o mare măsură șterse prin păcat, ele nu pot să fie șterse cu totul, atâta timp cât avem un simț al binelui și al răului. Toate poruncile acestei Legi trebuie să rămână în vigoare pentru toată omenirea și în toate secolele; întrucât nu depind de timp sau de loc, nici de alte împrejurări supuse schimbării, ci de natura lui Dumnezeu și de natura omului, precum și de relația de neschimbat dintre unul și celălalt.

«N-am venit să stric, ci să împlinesc.» (...) Fără îndoială, ceea ce a vrut Iisus să spună aici (în armonie cu tot ce este înainte și după) este: Am venit să o pun în funcțiune în toată plinătatea ei, în ciuda tuturor răstălmăcirilor omenești. Am venit să pun într-o lumină clară și deplină tot ce a fost oarecum întunecat sau neclar în ea. Am venit să declar adevărata și deplina importanță a fiecărei părți din ea; să arăt lungimea și

lărgimea, întreaga întindere a fiecărei porunci cuprinse în ea, înălțimea și adâncimea, puritatea inimaginabilă și spiritualitatea Legii în toate ramificațiile ei” (Wesley, predica 25).

Wesley a arătat armonia perfectă dintre Lege și Evanghelie. „Există deci între Lege și Evanghelie cea mai strânsă legătură ce se poate concepe. Pe de o parte, Legea deschide continuu drumul și ne îndrumă spre Evanghelie. Pe de altă parte, Evanghelia ne conduce continuu la o împlinire mai fidelă a Legii. De exemplu, Legea ne cere să-L iubim pe Dumnezeu, să-L iubim pe aproapele nostru, să fim blânzi, umili și sfinți. Noi simțim că nu suntem în stare de aceste lucruri. Într-adevăr, «la om acest lucru este cu neputință», dar Dumnezeu ne-a promis că ne va da acea iubire și ne va face umili, blânzi și sfinți. Noi ne prindem de această veste bună și se face după credința noastră. Și astfel, «neprihănirea Legii este împlinită în noi» prin credința care este în Hristos Iisus. (...)

În fruntea celor care se împotrivesc Evangheliei lui Hristos”, spunea Wesley, „sunt cei care «judecă Legea» în mod deschis și categoric și «o vorbesc de rău»; care îi învață pe oameni să calce (să desființeze, să diminueze autoritatea, să fie eliberați de obligația de a păzi) nu numai una, fie că este cea mai mică sau cea mai mare, ci toate poruncile dintr-o lovitură. (...) Cel mai surprinzător lucru în legătură cu această puternică amăgire este faptul că aceia care o acceptă cred, de fapt, că Îl onorează pe Hristos prin desființarea Legii Sale și că Îi preamăresc lucrarea, în timp ce Îi distrug doctrina! Da, ei Îl onorează ca și Iuda când a spus: «Plecăciune, Învățătorule, și L-a sărutat.» Iar Iisus ar putea tot așa de bine să le spună fiecăruia dintre ei: «Cu o sărutare vinzi tu pe Fiul omului?» Atunci când vorbești despre sângele Său, când Îi smulgi coroana și când diminuezi oricare parte a Legii Sale sub pretextul înaintării Evangheliei este ca și când l-ai trăda cu un sărut. Nimeni nu poate scăpa de această acuzație atâta vreme cât propovăduiește credința în felul acesta, tinzând, direct sau indirect, să înlăture vreun domeniu de ascultare sau atâta vreme cât Îl predică pe Hristos astfel încât să anuleze sau să slăbească în vreun fel cea mai mică dintre poruncile lui Dumnezeu” (Ibidem).

Acelora care susțineau că „predicarea Evangheliei satisface toate cerințele Legii”, Wesley le răspundea: „Noi respingem categoric acest lucru, deoarece nu satisface nici primul scop al Legii, și anume acela de a-i convinge pe oameni de păcat, de a-i trezi pe aceia care dorm la un pas de iad.” Apostolul Pavel declară că „prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului”. „Până când nu este convins de păcat, omul nu va simți cu adevărat nevoia de sângele ispășitor al lui Hristos. (...) «Nu cei sănătoși», așa cum afirmă Însuși Domnul, «au nevoie de doctor, ci cei bolnavi». De aceea, este absurd să le recomanzi un medic celor sănătoși sau care cel puțin se cred sănătoși. În primul rând, trebuie să-i convingi că sunt bolnavi, altfel nu-ți vor mulțumi pentru efortul tău. Este la fel de absurd să-L oferi pe Hristos acelorora a căror inimă este întreagă, care n-a fost niciodată zdrobită” (Idem, predica 35).

Astfel, în timp ce predica Evanghelia harului lui Dumnezeu, Wesley, ca și Domnul lui, căuta să „preamărească Legea și să o onoreze”. Cu devotament și-a îndeplinit misiunea încredințată de Dumnezeu și glorioase au fost rezultatele pe care i-a fost îngăduit să le vadă. La încheierea vieții sale de peste optzeci de ani – peste jumătate de secol fiind petrecut predicând din loc în loc –, adepții lui declarați numărau peste o jumătate de milion. Dar mulțimea celor care, prin activitatea lui, au fost scoși din ruina și degradarea păcatului la o viață mai înaltă și mai curată și numărul celor care, prin învățătura lui, au ajuns la o experiență mai adâncă și mai bogată nu se vor cunoaște niciodată, până când întreaga familie a celor răscumpărați nu va fi adunată în Împărăția lui Dumnezeu. Viața lui constituie o lecție prețioasă pentru orice creștin. Fie ca umilința și credința, zelul neobosit, sacrificiul de sine și devotamentul acestui slujitor al lui Hristos să se reflecte în bisericile de astăzi!

Biblia și Revoluția Franceză

În secolul al XVI-lea, prezentându-le oamenilor o Biblie deschisă, Reforma căutase să pătrundă în toate țările Europei. Unele au primit-o cu bucurie, ca pe un emisar al Cerului. În alte țări, papalitatea a reușit într-o mare măsură să-i împiedice intrarea, și lumina cunoașterii Bibliei, cu influențele ei înălțătoare, a fost aproape cu totul eliminată. Într-una din țări, deși lumina a pătruns, întunericul n-a învins-o. Timp de secole, adevărul și eroarea s-au luptat pentru supremație. În cele din urmă, răul a triumfat și adevărul Cerului a fost alungat. „Și judecata aceasta stă în faptul că, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina” (Ioan 3:19). Această națiune a fost lăsată să culeagă roadele căii pe care a ales-o. Puterea protectoare a Duhului lui Dumnezeu s-a îndepărtat de un popor care a disprețuit harul Său primit în dar. Răului i-a fost permis să ajungă la maturitate și toată lumea a văzut urmarea respingerii intenționate a luminii.

Războiul împotriva Bibliei purtat de multe secole în Franța a culminat cu scenele Revoluției. Acea izbucnire teribilă a fost rezultatul natural al suprimării Scripturilor de către Roma. (Vezi Apendicele.) A constituit cea mai izbitoare demonstrație la care a fost martoră lumea vreodată privind efectele guvernării papale – o demonstrație a rezultatelor spre care a condus învățătura Bisericii Romano-Catolice timp de peste o mie de ani.

Suprimarea Scripturilor în timpul supremației papale a fost prezisă de profeți. Autorul Apocalipsei arată, de asemenea, urmările teribile care aveau să se acumuleze mai ales în Franța din cauza dominației „omului fărădelegii”.

Îngerul Domnului a zis: „Vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci și două de luni. Voi da celor doi martori ai mei să procească, îmbrăcați în saci, o mie două sute șaiszeci de zile. (...) Când își vor isprăvi mărturisirea lor, fiara care se ridică din Adânc va face război cu ei, îi va birui și-i va omorî. Și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă «Sodoma» și «Egipt», unde a fost răstignit și Domnul lor. (...) Și locuitorii de pe pământ se vor bucura și se vor veseli de ei și își vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi proroci chinuieră pe locuitorii pământului. Dar, după cele trei zile și jumătate, duhul de viață de la Dumnezeu a intrat în ei și s-au ridicat în picioare și o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut” (Apocalipsa 11:2-11).

Perioadele menționate aici – „patruzeci și două de luni” și „o mie două sute șaiszeci de

zile” – sunt una și aceeași perioadă, reprezentând intervalul de timp în care biserica lui Hristos urma să sufere persecuție din partea Romei. Cei 1.260 de ani ai supremației papale au început în anul 538 d.Hr. și s-au încheiat în anul 1798. (Vezi Apendicele pentru p. 43.) În acest an, armata franceză a intrat în Roma și l-a luat prizonier pe papa, care a murit în exil. Deși la scurt timp după aceea a fost ales un nou papă, autoritatea papală n-a mai ajuns niciodată să dețină puterea pe care o avusese înainte.

Persecutarea bisericii nu a avut loc pe toată perioada celor 1.260 de ani. Dumnezeu, din îndurare față de poporul Său, a scurtat timpul încercării ei de foc. Prezicând „marea strâmtorare” care se va abate asupra bisericii, Mântuitorul a spus: „Și dacă zilele acelea n-ar fi fost scurtate, nimeni n-ar scăpa, dar din pricina celor aleși, zilele acelea vor fi scurtate” (Matei 24:22). Datorită influenței Reformei, persecuția s-a încheiat înainte de anul 1798.

Cu privire la cei doi martori, profetul declară mai departe: „Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice, care stau înaintea Domnului pământului.” „Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele și o lumină pe cărarea mea” (Apocalipsa 11:4; Psalmii 119:105). Cei doi martori reprezintă scripturile Vechiului și Noului Testament. Amândouă sunt mărturii importante cu privire la originea și caracterul perpetuu al Legii lui Dumnezeu. Amândouă dau mărturie și cu privire la Planul de Mântuire. Simbolurile, jertfele și profețiile Vechiului Testament prefigurau un Mântuitor care urma să vină. Evangheliile și Epistolele Noului Testament vorbesc despre un Mântuitor care a venit exact în felul prezis prin simbol și profeție.

„Ei vor proroci o mie două sute șazeci de zile îmbrăcați în saci.” În cea mai mare parte a acestei perioade de timp, acești martori ai lui Dumnezeu au rămas într-o stare de obscuritate. Puterea papală a căutat să ascundă de oameni cuvântul adevărului și le-a pus înaintea martori falși, care să contrazică afirmațiile Scripturii. (Vezi Apendicele.) Când Biblia a fost proscrisă de autoritatea religioasă și civilă, când declarațiile ei au fost denaturate și s-a făcut orice efort pe care oamenii și demonii l-au putut inventa pentru a abate mintea oamenilor de la ea, când aceia care îndrăzneau să vestească adevărurile ei sfinte erau urmăriți, trădați, torturați, îngropați în celulele temnițelor, martirizați pentru credința lor sau obligați să fugă în fortărețele munților și în peșterile și vizuinile pământului – atunci au prorocit cei doi martori credincioși îmbrăcați în saci. Cu toate acestea, ei și-au continuat mărturia pe toată perioada celor 1.260 de ani. În vremurile cele mai întunecate, au existat oameni credincioși care au iubit Cuvântul lui Dumnezeu și voiau să-I apere onoarea. Acestor slujitori devotați le-a fost dată înțelepciunea, puterea și autoritatea să proclame adevărul Său în tot acest timp.

„Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc care mistuie pe vrăjmașii lor; și, dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta” (Apocalipsa 11:5). Oamenii nu pot să calce Cuvântul lui Dumnezeu fără să rămână nepedepsiți. Sensul

acestei declarații de temut este exprimat în ultimul capitol al Apocalipsei: „Mărturisesc oricui aude cuvintele prorociei din cartea aceasta că, dacă va adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu îi va adăuga urgiile scrise în cartea aceasta. Și dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărții acestei prorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui de la pomul vieții și din cetatea sfântă, scrise în cartea aceasta” (Apocalipsa 22:18,19).

Iată avertizările date de Dumnezeu pentru a-i feri pe oameni de schimbarea de orice natură a ceea ce El a făcut cunoscut sau a poruncit. Aceste avertizări solemne se aplică tuturor acelor care, prin influența lor, îi determină pe oameni să privească superficial Legea lui Dumnezeu. Ele ar trebui să-i facă să se teamă și să tremure pe aceia care declară fără rușine că a asculta sau nu de Legea lui Dumnezeu este ceva ne semnificativ. Toți cei care își înalță propriile opinii mai presus de revelația divină, toți cei care vor schimba înțelesul clar al Scripturii pentru a-l adapta propriului interes sau de dragul conformării cu lumea, toți aceștia își asumă o îngrozitoare responsabilitate. Cuvântul scris, Legea lui Dumnezeu, va măsura caracterul fiecărui om și îi va condamna pe toți aceia pe care acest test infailibil îi va găsi necorespunzători.

„Când își vor sfârși mărturia lor” – Perioada în care cei doi martori urmau să procească în saci s-a încheiat în anul 1798. Pe măsură ce se apropiau de încheierea acțiunii lor desfășurate în obscuritate, împotriva lor urma să pornească un război dus de către puterea reprezentată prin „fiara care se ridică din Adânc”. În multe dintre țările Europei, puterile care conduceau biserica și statul au fost timp de secole guvernate de Satana prin intermediul papalității. Dar aici este scoasă în evidență o nouă manifestare a puterii satanice.

Politica Romei fusese aceea ca, dintr-un pretins respect, să țină Biblia sigilată într-o limbă necunoscută și ascunsă de oameni. Sub dominația Romei, martorii au prorocit „îmbrăcați în saci”. Dar o altă putere – fiara din Adânc – urma să se ridice pentru a duce un război deschis, declarat, împotriva Cuvântului lui Dumnezeu.

„Cetatea cea mare”, pe ale cărei străzi sunt uciși martorii și unde zac trupurile lor moarte, este Egiptul „spiritual”. Dintre toate națiunile prezentate în istoria biblică, Egiptul a negat cu cea mai mare îndrăzneală existența viului Dumnezeu și s-a opus poruncilor Lui. Niciun monarh nu a îndrăznit să pornească într-o revoltă mai deschisă și mai arogantă împotriva autorității Cerului așa cum a făcut-o faraonul Egiptului. Când i-a fost transmis mesajul prin Moise, în Numele Domnului, faraonul a răspuns cu mândrie: „Cine este Domnul, ca să iau seama la glasul Lui și să las pe Israel să plece? Eu nu cunosc pe Domnul și nu voi lăsa pe Israel să plece” (Exodul 5:2). Aceasta înseamnă ateism, iar țara simbolizată prin Egipt urma să exprime un refuz asemănător față de cerințele viului Dumnezeu și să manifeste aceeași atitudine de necredință și sfidare. „Cetatea cea mare” mai este comparată „spiritual” cu Sodoma. Decăderea Sodomei în ceea ce privește călcarea Legii lui Dumnezeu s-a manifestat în special prin imoralitate. Și acest păcat

urma să constituie, de asemenea, o trăsătură proeminentă a națiunii care avea să corespundă descrierii din această profeție.

Deci, conform cuvintelor profetului, cu puțin înainte de anul 1798, o putere de origine și caracter satanic urma să se ridice să ducă un război împotriva Bibliei. Și în țara în care învățătura celor doi martori ai lui Dumnezeu avea să fie adusă astfel la tăcere, urma să se manifeste ateismul faraonului și imoralitatea Sodomei.

Această profeție s-a împlinit în modul cel mai exact și mai izbitor în istoria Franței. În timpul Revoluției, în anul 1793, „lumea a auzit pentru prima dată că o grupare de bărbați născuți și educați în mijlocul civilizației, care își asumau dreptul să guverneze una dintre cele mai nobile țări ale Europei, și-au ridicat cu toții glasul pentru a nega cel mai solemn adevăr pe care îl primește sufletul omenesc și au renunțat în unanimitate la credința și adorarea lui Dumnezeu” (Sir Walter Scott, *Life of Napoleon*, vol. 1, cap. 17). „Franța este singura țară din lume cu privire la care a rămas autentic consemnat faptul că și-a ridicat mâna, ca națiune, în revoltă deschisă împotriva Autorului universului. Au existat și continuă să existe mulți hulitori, mulți necredincioși în Anglia, Germania, Spania și în alte locuri, dar Franța se distinge în istoria lumii drept singurul stat care, prin decretul Adunării Legislative, a declarat că Dumnezeu nu există, iar la auzul acestei declarații, toată populația capitalei și o mare majoritate din alte părți, atât femei, cât și bărbați, au dansat și au cântat de bucurie, în semn de acceptare.” (*Blackwood's Magazine*, noiembrie 1870).

Franța a prezentat, de asemenea, trăsăturile care au caracterizat Sodoma. În timpul Revoluției, s-a manifestat o stare de corupție și decădere morală asemănătoare cu cea care a adus distrugerea asupra cetăților din câmpie. Un istoric prezintă atât ateismul, cât și imoralitatea Franței așa cum sunt redate în profeție: „Strâns legată de aceste legi care priveau religia a fost legea care a redus unirea prin căsătorie – cel mai sfânt angajament pe care pot să-l facă ființele umane, a cărui durabilitate contribuie cel mai puternic la consolidarea societății – la un simplu contract civil cu un caracter pasager, în care două persoane pot să se unească sau să se despartă după bunul plac. (...) Dacă demonii s-ar fi străduit să conceapă o modalitate de a distruge cel mai eficient tot ce este venerabil, fermecător sau durabil în viața de familie și să obțină în același timp asigurarea că răul pe care urmăreau să-l facă va fi perpetuat de la o generație la alta, n-ar fi inventat un plan mai eficace decât degradarea legământului căsătoriei. (...) Sophie Arnoult, o actriță vestită pentru vorbele ei de duh, a descris căsătoria republicană drept «sacramentul adulterului»” (Scott, vol. 1, cap. 17).

„Unde a fost răstignit și Domnul nostru” – Această mențiune din profeție s-a împlinit, de asemenea, în Franța. În nicio altă țară nu s-a manifestat mai izbitor spiritul de dușmănie față de Hristos. În nicio altă țară adevărul n-a întâmpinat o rezistență mai crudă și mai înverșunată. Prin persecuția pe care a declanșat-o împotriva martorilor

Evangeliei, Franța L-a răstignit pe Domnul Hristos în persoana ucenicilor Săi.

Sângele sfinților fusese vărsat secol după secol. În timp ce valdenzii își dădeau viața în munții Piemontului „pentru Cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Iisus Hristos”, o mărturie asemănătoare în favoarea adevărului era dată de frații lor, albigenzii din Franța. În zilele Reformei, adepții ei au fost uciși în torturi groaznice. Rege și nobili, doamne de origine înaltă și fete delicate, mândria și noblețea națiunii s-au desfătat privind agonia martirilor lui Iisus. Vitejii hughenoti, luptând pentru acele drepturi pe care sufletul omenesc le consideră cele mai sacre, și-au vărsat sângele pe multe câmpuri de luptă aprigă. Protestanții erau scoși în afara legii, se puneau un preț pe capul lor și erau apoi vânați ca niște animale sălbatice.

„Biserica din pustie” – Puținii urmași ai vechilor creștini care mai rămăseseră în Franța în secolul al XVIII-lea, ascunzându-se în munții din sud, încă păstrau credința părinților lor. Când îndrăzneau să se întâlnească noaptea pe coastele munților sau în luminișuri singuratice, erau vânați și târați în sclavie pe viață la galere. Cei mai curați, cei mai distinși, cei mai inteligenți bărbați ai Franței erau legați în lanțuri, în torturi groaznice, între hoți și ucigași (vezi Wylie, vol. 22, cap. 6). Alții, tratați mai cu milă, erau împușcați cu sânge rece, în timp ce, neînarmați și neajutorați, cădeau pe genunchi pentru rugăciune. Sute de oameni în vârstă, femei fără apărare și copii nevinovați erau lăsați morți pe pământ, la locul lor de întâlnire. Străbătând panta muntelui sau pădurea unde obișnuiau să se adune, nu era ceva neobișnuit să găsești „la fiecare pas trupuri moarte presărate pe pajiști și cadavre atârând de copaci”. Țara lor, pustiită de sabie, de secure și de rug, „a fost transformată într-o pustietate vastă și sumbră”. „Aceste atrocități n-au fost decretate... în Evul Mediu [întunecat], ci în epoca strălucită a lui Ludovic al XIV-lea. Atunci era cultivată știința, înfloreau literale, teologii de la curte și din capitală erau oameni erudiți și elocvenți și pretindeau că sunt plini de darurile blândeții și iubirii” (Idem, vol. 22, cap. 7).

Dar fapta cea mai întunecată din catalogul negru al crimei, cea mai oribilă dintre faptele demonice ale tuturor secolelor cumplite a fost masacrul din noaptea Sfântului Bartolomeu (1572). Lumea încă își amintește cu fiori și oroare scenele celui mai laș și mai crud atac. Regele Franței, îndemnat de preoții și prelații Romei, a aprobat acea faptă cutremurătoare. Un clopot care a sunat la miezul nopții a fost semnalul pentru începerea măcelului. Mii de protestanți care dormeau liniștiți în casele lor, încrezându-se în cuvântul de onoare al regelui, au fost târați afară fără niciun avertisment și uciși cu sânge rece.

După cum Hristos a fost Conducătorul nevăzut al poporului Său în timpul eliberării din robia Egiptului, tot astfel Satana era conducătorul nevăzut al supușilor lui în această acțiune groaznică de înmulțire a martirilor. Masacrul a continuat timp de șapte zile la Paris, dintre care, în primele trei, cu o furie de neconceput. Și nu s-a limitat numai la

oraș, ci, printr-o poruncă specială a regelui, s-a extins în toate provinciile și orașele unde se găseau protestanți. Nu s-a respectat nici vârsta, nici sexul. N-a fost cruțat nici pruncul nevinovat, nici bărbatul cu părul cărunt. Nobil și țăran, bătrân și tânăr, mamă și copil erau uciși laolaltă. Măcelul a continuat în toată Franța timp de două luni. Șaptezeci de mii de oameni din floarea națiunii au pierit.

„Când vestea despre masacu a ajuns la Roma, bucuria clerului n-a cunoscut limite. Cardinalul de Lorena l-a răsplătit pe sol cu o mie de coroane. Tunul din Saint Angelo a tras o salvă de bucurie, clopotele au sunat în toate clopotnițele, focurile în aer liber au transformat noaptea în zi, iar Papa Grigore al XIII-lea, însoțit de cardinali și alți demnitari bisericești, a mers într-o procesiune lungă la Biserica „Sf. Ludovic”, unde Cardinalul de Lorena a intonat un Te Deum. (...) A fost bătută o medalie pentru a comemora masacrul, iar la Vatican se pot vedea și astăzi trei fresce ale lui Vasari care descriu uciderea amiralului, regele în consiliu plănuind masacrul și masacrul propriu-zis. Papa Grigore i-a trimis lui Carol al IX-lea decorația «Trandafirul de aur», iar la patru luni după masacu... a ascultat cu satisfacție predica unui preot francez... care a vorbit despre «ziua aceea atât de plină de fericire și bucurie, când preasfântul părinte a primit vestea și a mers cu solemnitate să-I aducă mulțumiri lui Dumnezeu și Sfântului Ludovic»” (Henry White, *The Massacre of St. Bartholomew*, cap. 14, par. 34).

Aceeași minte malefică aflată în spatele masacrului din noaptea Sfântului Bartolomeu a condus și scenele Revoluției. Iisus Hristos a fost declarat impostor și strigățul batjocoritor al necredincioșilor francezi era: „Să zdrobim infamul!”, adică pe Hristos. Batjocura strigătoare la cer și nelegiuirea odioasă mergeau mână în mână, și oamenii cei mai josnici, monștrii cei mai dedați cruzimii și viciului erau ridicați în slăvi. În toate acestea, omagiul suprem era adus lui Satana, în timp ce Hristos, cu trăsăturile distinctive ale adevărului, curăției și iubirii neegoiste, era răstignit.

„Fiara care se ridica din Adânc va face război cu ei, îi va birui și-i va omorî.” Puterea ateistă care a condus Franța în timpul Revoluției și Domniei Terorii a dus un asemenea război împotriva lui Dumnezeu și a sfântului Său Cuvânt, cum lumea nu văzuse niciodată. Închinarea la Dumnezeu a fost desființată de Adunarea Națională. Bibliile au fost adunate și arse în public, cu toate manifestările posibile de dispreț. Legea lui Dumnezeu a fost călcată în picioare. Instituțiile Bibliei au fost abolite. Ziua de odihnă săptămânală a fost anulată, iar în locul ei, fiecare a zecea zi a fost dedicată chefurilor și blasfemiei. Botezul și Cina Domnului au fost interzise. Anunțuri plasate la loc vizibil în cimitire declarau că moartea este un somn veșnic.

Temerea de Dumnezeu se spunea că este atât de departe de începutul înțelepciunii, încât era declarată începutul prostiei. Orice manifestare religioasă a fost interzisă, în afară de cea dedicată libertății și patriei. „Episcopul constituțional al Parisului a fost făcut să joace rolul principal în cea mai nerușinată și scandaloasă farsă care s-a jucat

vreodată înaintea unei adunări reprezentative naționale. (...) El a fost adus într-o procesiune întreagă pentru a declara înaintea Convenției că religia pe care o predicase atâția ani era în toate privințele o invenție a preoților, care nu avea temei nici în istorie și nici în adevărul sacru. El a negat în termeni solemni și clari existența lui Dumnezeu, pentru a cărui slujire fusese consacrat, s-a dedicat pentru viitor adorării libertății, egalității, virtuții și moralității. Apoi a depus pe masă însemnele episcopale și a primit o îmbrățișare frățească din partea președintelui Convenției. Câțiva preoți apostatați au urmat exemplul acestui prelat” (Scott, vol. 1, cap. 17).

„Și locuitorii pământului se vor bucura și se vor veseli de ei; și își vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi proroci chinuieră pe locuitorii pământului.” Franța ateistă adusesse la tăcere glasul muștrător al celor doi martori ai lui Dumnezeu. Cuvântul adevărului zăcea mort pe străzile ei, și aceia care urau restricțiile și cerințele Legii lui Dumnezeu jubilau. Oamenii Îl sfidau public pe Regele cerului. Ca și păcătoșii din vechime, ei strigau: „Ce ar putea să știe Dumnezeu și ce ar putea să cunoască Cel Preaînalt?” (Psalmii 73:11).

Cu un curaj blasfemator aproape de necrezut, unul dintre preoții noii ordini a spus: „Dumnezeule, dacă ești, răzbună-Ți Numele ofensat. Te sfidez! Nu zici nimic! Nu îndrăznești să-Ți arunci tunetele. După toate acestea, cine va mai crede în existența Ta?” (Lacretelle, *History*, vol. 11, p. 309, în Sir Archibald Alison, *History of Europe*, vol 1, cap. 10). Ce ecou al întrebării faraonului: „Cine este Domnul ca să ascult de glasul Lui?... Eu nu cunosc pe Domnul!”

„Nebunul zice în inima lui: «Nu este Dumnezeu!»” (Psalmii 14:1). Domnul declară cu privire la cei care pervertesc adevărul: „Nebunia lor va fi arătată tuturor” (2 Timotei 3:9). După ce a renunțat la închinarea la viul Dumnezeu, la „Cel Preaînalt, a cărui locuință este veșnică”, a trecut doar puțin timp până când Franța a decăzut într-o idolatrie degradantă prin închinarea la Zeița Rațiunii, în persoana unei femei desfrânată. Și aceasta în adunarea reprezentativă a națiunii și de către cele mai înalte autorități civile și legislative ale ei! Un istoric spune: „Una dintre ceremoniile acestei nesăbuite perioade rămâne fără egal prin absurditatea și necuviința ei. Ușile Convenției au fost deschise larg pentru intrarea unei formații de cântăreți, urmată de o procesiune solemnă formată din membrii Consiliului municipal, cântând un imn în cinstea libertății și însoțind, ca obiect al viitorului lor cult, o femeie acoperită cu un voal, pe care au numit-o Zeița Rațiunii. După ce a fost adusă înăuntru, i s-a ridicat voalul cu mare pompă, a fost așezată la dreapta președintelui și toți au recunoscut-o drept o dansatoare la operă. (...) Acestei ființe, considerate a fi cea mai potrivită reprezentare a rațiunii căreia se închinau, Adunarea Națională a Franței i-a adus adorare publică.

Această mascaradă ridicolă și nerușinată a generat o anumită modă, iar instalarea Zeiței Rațiunii a fost repetată și imitată în toată țara, în acele locuri în care cetățenii

doreau să demonstreze că și ei sunt la înălțimea Revoluției” (Scott, vol. 1, cap. 17).

Oratorul care a introdus cultul Rațiunii a spus: „Stimați legiuitori! Fanatismul a făcut loc rațiunii. Ochii lui încețoșați n-au putut să suporte strălucirea luminii. Astăzi, o mulțime imensă s-a adunat sub aceste arcade gotice, în care a răsunat adevărul pentru prima dată. Aici, francezii au sărbătorit singurul cult adevărat – acela al Libertății, acela al Rațiunii. Aici ne-am exprimat urările pentru prosperitatea armelor Republicii. Aici am părăsit idolii neînsuflețiți în favoarea Rațiunii, a acestui chip însuflețit, capodopera naturii” (M. A. Thiers, *History of the French Revolution*, vol. 2, p. 370, 371).

Când zeița a fost adusă înaintea Convenției, președintele a luat-o de mână și, îndreptându-se către adunare, a spus: „Muritori, încetați să mai tremurați înaintea tunetelor neputincioase ale unui Dumnezeu pe care L-au creat temerile voastre. De astăzi înainte, să nu mai recunoașteți niciun dumnezeu, în afară de Rațiune. Vă prezint cea mai nobilă și cea mai curată imagine a ei. Dacă trebuie să aveți idoli, jertfiți numai unora ca acesta. (...) Cazi înaintea augustului Senat al Libertății, o, văl al Rațiunii!”

„După ce a fost îmbrățișată de președinte, zeița a fost urcată într-o caleașcă magnifică și condusă în mijlocul unei mulțimi imense, la Catedrala «Notre Dame», pentru a lua locul Dumnezeirii. Acolo a fost ridicată pe un altar înalt și a primit adorarea tuturor celor prezenți” (Alison, vol. 1, cap. 10).

Această ceremonie a fost urmată, nu mult după aceea, de arderea în public a Bibliei. Într-o ocazie, „Societatea Populară a Muzeului” a intrat în primăria municipală, exclamând: „Trăiască Rațiunea!” și purtând în vârful unei prăjini resturile câtorva cărți pe jumătate arse, printre altele breviare, cărți de rugăciuni, exemplare din Vechiul și Noul Testament, care „au ispășit într-un foc mare”, spunea președintele, „toate prostiile pe care rasa umană le-a comis din cauza lor” (*Journal of Paris*, 1793, nr. 318, citat în Buchez-Roux, *Collection of Parliamentary History*, vol. 30, p. 200, 201).

Papalitatea fusese cea care începuse lucrarea pe care acum o încheia ateismul. Politica Romei generase acele condiții sociale, politice și religioase care au grăbit ruina Franței. Referindu-se la ororile Revoluției, unii scriitori spun că aceste excese trebuie imputate tronului și bisericii. (Vezi Apendicele.) Și, pe drept cuvânt, biserica trebuie acuzată de ele. Papalitatea a otrăvit mințile regilor împotriva Reformei, ca fiind un dușman al coroanei, un element de discordie care ar fi fatal păcii și armoniei națiunii. Geniul Romei a inspirat pe această cale cea mai feroce cruzime și cea mai violentă opresiune pornită de la tron.

Spiritul libertății a venit odată cu Biblia. Oriunde a fost acceptată Evanghelia, mintea oamenilor a fost trezită. Ei au început să rupă cătușele care îi ținuseră sclavi ai ignoranței, viciului și superstiției. Au început să gândească și să acționeze ca oameni. Monarhii au văzut lucrul acesta și s-au temut din cauza despotismului lor.

Roma n-a ezitat să inflameze temerile lor invidioase. Papa îi spunea regentului Franței,

în anul 1525: „Această manie [protestantismul] va încurca și va distruge nu numai religia, ci toate demnitățile princiare, nobilimea, legile, ordinea, inclusiv rangurile” (G. de Félice, *History of the Protestants of France*, vol. 1, cap. 2, par. 8). Câțiva ani mai târziu, un nunțiu papal l-a avertizat pe rege: „Sire, nu vă înșelați! Protestanții vor răsturna ordinea civilă ca și pe cea religioasă. (...) Tronul este în același pericol ca și altarul. (...) Introducerea unei religii noi presupune neapărat introducerea și a unei noi guvernări” (D’Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, vol. 2, cap. 36). Teologii se foloseau de prejudecățile oamenilor, declarând că doctrina protestantă „îi ademenește pe oameni spre ciudățenii și nebunie. Ea îl lipsește pe rege de afecțiunea devotată a supușilor lui și devastează deopotrivă biserica și statul.” Astfel a reușit Roma să ridice Franța împotriva Reformei. „La început, sabia persecuției a fost scoasă din teacă în Franța cu scopul de a susține tronul, a-i apăra pe nobili și a menține în vigoare legile” (Wylie, vol. 13, cap. 4).

Conducătorii țării n-au prevăzut aproape deloc urmările acestei politici fatale. Învățătura Bibliei ar fi sădit în mintea și în inima oamenilor acele principii de dreptate, cumpătate, adevăr, echitate și generozitate care constituie piatra unghiulară a prosperității unei țări. „Neprihănirea înalță pe un popor.” Prin ea „se întărește un scaun de domnie” (Proverbele 14:34; 16:12). „Lucrarea neprihănirii va fi pacea”, iar rezultatul, „odihna și liniștea pe vecie” (Isaia 32:17). Cel care respectă Legea divină va respecta și legile țării lui. Cel care se teme de Dumnezeu îl va onora pe împărat în exercitarea oricărei autorități drepte și legitime. Dar nefericita Franță a interzis Biblia și i-a alungat pe ucenicii ei. Secol după secol, oameni de principiu și integritate, bărbați cu perspicacitate intelectuală și tărie morală, care au avut curajul să-și susțină convingerile și credința și să sufere pentru adevăr, au trudit ca sclavi la galere, au pierit pe rug sau au putrezit în celulele temnițelor. Mii și mii și-au găsit salvarea prin fugă, toate acestea continuând timp de 250 de ani după începerea Reformei.

„N-a existat aproape nicio generație de francezi din acea lungă perioadă care să nu-i fi văzut pe urmașii Evangheliei fugind dinaintea furiei nebune a persecutorului și ducând cu ei inteligența, artele, hărnicia, ordinea – în care, de regulă, excelau – pentru a îmbogăți țările în care au găsit adăpost. Și, în măsura în care îmbogățeau alte țări cu aceste daruri bune, își sărăceau propria țară. Dacă tot ce a fost alungat ar fi rămas în Franța, dacă în acești trei sute de ani cei exilați, cu priceperea lor, i-ar fi cultivat solul, dacă în timpul acestor ani înclinațiile lor artistice ar fi contribuit la perfecționarea manufacturilor ei, dacă geniul lor creator și puterea lor analitică i-ar fi îmbogățit literatura și i-ar fi dezvoltat știința, dacă înțelepciunea lor i-ar fi călăuzit consiliile, dacă vitejia lor i-ar fi purtat luptele, dacă echitatea lor i-ar fi conceput legile și dacă religia Bibliei ar fi întărit intelectul și ar fi călăuzit conștiința poporului ei, la ce glorie ar fi ajuns astăzi Franța! Ce țară mare, prosperă și fericită – un exemplu pentru alte țări – ar fi fost ea!

Dar un bigotism orb și neînduplecat i-a alungat de pe pământul ei pe toți promotorii

virtuții, pe toți partizanii ordinii, pe toți apărătorii onești ai tronului și le-a spus bărbaților care ar fi făcut din țara lor «o slavă și un renume» pe pământ: «Alegeți între rug și exil!» În cele din urmă, ruina statului a fost totală. N-a mai rămas conștiință care să fie proscrisă, nici religie care să fie târâtă la rug, nici patriotism care să fie exilat” (Wylie, vol. 13, cap. 20). Și rezultatul groaznic a fost Revoluția, cu toate ororile ei.

„Odată cu fuga hughenotilor, asupra Franței s-a abătut un declin general. Orașe cu manufacturi înfloritoare au decăzut; regiuni fertile au revenit la sălbăticia naturală; obtuzitatea intelectuală și decăderea morală au urmat unei perioade de extraordinar progres. Parisul a devenit un imens azil de nevoiași și se estimează că, la izbucnirea Revoluției, două sute de mii de săraci cereau milostenii din mâna regelui. Numai iezuiții prosperau într-o țară ruinată și conduceau cu o tiranie groaznică bisericile și școlile, închisorile și galerele.”

Evanghelia i-ar fi adus Franței soluția la acele probleme politice și sociale care depășeau capacitatea clerului, a regelui și a legiuitorilor ei și care, în cele din urmă, au afundat țara în anarhie și dezastru. Dar, sub dominația Romei, oamenii au pierdut lecțiile binecuvântate ale Mântuitorului, lecții de jertfire de sine și de iubire neegoistă. Ei fuseseră înstrăinați de practicarea sacrificiului de sine pentru binele altora. Bogații nu mai erau muștrați pentru oprimarea săracilor, săracii nu primeau niciun ajutor în robia și degradarea lor. Egoismul celor bogați și puternici devenea din ce în ce mai vizibil și mai apăsător. Timp de secole, lăcomia și imoralitatea nobililor au dus la stoarcerea nemiloasă a țăranilor. Bogații îi nedreptățeau pe săraci și săracii îi urau pe bogați.

În multe provincii, proprietățile erau deținute de nobili și clasele muncitoare luau pământul în arendă. Fermierii erau la dispoziția proprietarilor și erau obligați să se supună pretențiilor lor exagerate. Povara susținerii atât a statului, cât și a bisericii cădea asupra claselor mijlocii și de jos, cărora autoritățile civile și clerul le cereau impozite apăsătoare. „Bunul plac al nobililor era considerat lege supremă. Fermierii și țăranii puteau să rabde de foame, fiindcă asupritorilor nu le păsa deloc. (...) Oamenii erau obligați ca la orice mișcare să țină seama de interesul exclusiv al proprietarului. Viața agricultorilor era o viață de muncă neîncetată și de suferință nealinată. Plângerile lor, în cazul în care ar fi îndrăznit să se plângă, erau tratate cu dispreț. Tribunalele dădeau întotdeauna câștig de cauză nobilului, în defavoarea țăranului. Judecătorii luau mită la scară largă. Cel mai mic capriciu al aristocrației avea putere de lege în virtutea acestui sistem de corupție generală. Din impozitele stoarse de la popor de către nobili, pe de o parte, și de către cler, pe de altă parte, mai puțin de jumătate din sume intrau în trezoreria regală sau episcopală, restul fiind risipit într-o viață de dezmăț și risipă. Oamenii care îi sărăceau astfel pe supușii lor erau scutiți de impozite și îndreptățiți, prin lege sau tradiție, la toate funcțiile de stat. Clasele privilegiate numărau o sută cincizeci de mii de oameni, iar pentru plăcerile lor, milioane de oameni erau condamnați la o viață de

deznădejde și degradare.” (Vezi Apendicele.)

Curtea regală se dedase luxului și desfrâului. Exista prea puțină încredere între popor și conducători. Toate măsurile guvernului erau privite cu suspiciune, fiind considerate viclene și egoiste. Înainte de Revoluție, tronul fusese ocupat peste o jumătate de secol de Ludovic al XV-lea, care, chiar și în acele vremuri grele, s-a remarcat ca un monarh nepăsător, frivol și senzual. Cu o aristocrație coruptă și crudă și cu o clasă de jos ignorantă și sărăcită, cu finanțele secătuite și poporul exasperat, nu era nevoie de un ochi de profet pentru a prevedea o izbucnire teribilă și inevitabilă. La avertismentele consilierilor lui, regele obișnuia să răspundă: „Căutați ca lucrurile să meargă cât trăiesc eu, după moartea mea, fie ce-o fi.” Degeaba se insista asupra nevoii unei reforme. Regele vedea relele, dar nu avea nici curajul și nici puterea pentru a le face față. Soarta sumbră a Franței era fidel oglindită în răspunsul lui nepăsător și egoist: „După mine, potopul!”

Profitând de invidia regilor și a claselor conducătoare, Roma i-a influențat să țină poporul în servitute, știind bine că astfel statul va fi slăbit. Pe această cale, Roma intenționa să-i țină în robia ei atât pe conducători, cât și poporul. Cu o politică bine gândită pe termen lung, ea a înțeles că, pentru a-i ține legați pe oameni cu adevărat, trebuie să le încătușeze sufletele, că cea mai sigură cale de a-i împiedica să iasă din sclavie era să-i faci inapți de libertate. De o mie de ori mai groaznică decât suferința fizică, ce rezulta din politica ei, era degradarea morală. Lipsit de Biblie și lăsat pradă bigotismului și egoismului, poporul era învăluit în neștiință și superstiție și cufundat în viciu, fiind astfel cu totul incapabil să se conducă singur.

Dar consecințele acestor realități au fost cu totul altele decât ceea ce plănuise Roma. În loc să țină masele în supunere oarbă față de dogmele ei, demersul ei a avut ca efect transformarea lor în revoluționari și necredincioși. Romano-catolicismul era disprețuit, fiind considerat o uneltire a preoților. Oamenii priveau clerul ca pe un complice la oprirea lor. Singurul dumnezeu pe care îl cunoșteau era dumnezeul Romei. Învățătura ei era singura lor religie. Priveau lăcomia și cruzimea ei ca fiind rodul natural al Bibliei și, ca atare, nu doreau să aibă parte de ea.

Roma reprezentase greșit caracterul lui Dumnezeu și pervertise cerințele Sale, iar acum oamenii respingeau atât Biblia, cât și pe Autorul ei. Ea ceruse o credință oarbă în dogmele ei, sub pretinsa aprobare a Scripturilor. Ca reacție, Voltaire și colaboratorii lui au renegat cu totul Cuvântul lui Dumnezeu și au răspândit pretutindeni otrava necredinței. Roma îi zdrobise pe oameni sub călcâiul ei de fier; iar acum, masele degradate și brutalizate, în aversiunea lor față de tirania ei, înlăturau toate restricțiile. Înfuriați că s-au închinat un timp atât de îndelungat unei șarlatanii scilicet, acum oamenii respingeau atât adevărul, cât și rătăcirea și, confundând libertatea cu desfrâul, robii viciului jubilau de libertatea lor închipuită.

La începutul Revoluției, printr-o concesie a regelui, s-a permis ca poporul să aibă

reprezentanți în guvern, într-un număr care depășea pe cel al nobililor și al clerului la un loc. Astfel, balanța puterii era în mâinile poporului, dar acesta nu era pregătit s-o folosească înțelept și cu moderație. Dornici să corecteze nedreptățile pe care le suferiseră, oamenii s-au hotărât să preia reconstrucția societății. O populație indignată, a cărei minte era plină de amintirile amare ale nedreptăților îndelung acumulate, s-a hotărât să schimbe din temelii starea de mizerie care devenise insuportabilă și să se răzbune pe aceia pe care îi considerau autori ai suferințelor lor. Oprimații aplicau lecția pe care o învățaseră sub tiranie și au devenit opresorii celor care îi chinuseră pe ei.

Nefericita Franța recolta în sânge secerișul a ceea ce semănase. Teribile au fost urmările supunerii ei față de puterea dominatoare a Romei. Acolo unde Franța, sub influența Bisericii Romano-Catolice, înălțase primul rug la începutul Reformei, Revoluția a instalat prima ghilotină. Chiar în locul în care primii martiri ai credinței protestante fuseseră arși în secolul al XVI-lea, au fost ghilotinate primele victime în secolul al XVIII-lea. Respingând Evanghelia, care i-ar fi adus vindecare, Franța a deschis ușa necredinței și a dezastrului. Când restricțiile Legii lui Dumnezeu au fost date la o parte, s-a constatat că legile omului erau insuficiente să țină în frâu valurile puternice ale patimii omenești și țara a fost cuprinsă de vârtoarea revoltei și anarhiei. Războiul împotriva Bibliei a inaugurat o eră cunoscută în istoria lumii drept „Domnia Terorii”. Pacea și fericirea au fost alungate din familiile și inimile oamenilor. Nimeni nu se simțea în siguranță. Acela care triumfa astăzi era suspectat și condamnat mâine. Violența și desfrâul domneau fără a putea fi controlate.

Regele, clerul și nobilii erau constrânși să se supună atrocităților unui popor agitat și exasperat. Setea acestuia de răzbunare a fost doar stimulată de executarea regelui, iar cei care îi decretaseră moartea l-au urmat la scurt timp pe eșafod. S-a hotărât executarea în masă a tuturor celor suspectați de ostilitate față de Revoluție. Închisorile erau arhipline, cuprinzând, la un moment dat, peste două sute de mii de deținuți. Orașele erau martore la nenumărate scene de groază. Un partid de revoluționari era împotriva altuia și Franța a devenit un vast câmp de bătaie între mase de oameni care se luptau dominate de furia patimilor. „În Paris, tulburările urmau una după alta și cetățenii erau împărțiți într-o varietate de grupări, care nu păreau să aibă alt scop decât exterminarea reciprocă.” Și pentru a amplifica drama generală, Franța a ajuns să ducă un lung și devastator război cu marile puteri ale Europei. „Țara era în pragul falimentului, armatele cereau să li se plătească soldele restante, parizienii erau înfomețați, provinciile erau pustiite de tâlhari, iar civilizația era aproape anihilată de anarhie și libertinaj.”

Prea bine învățase poporul lecțiile de cruzime și tortură pe care Roma le predase cu atâta conștiinciozitate. Venise, în sfârșit, ziua pentru răsplată. Acum, nu ucenicii lui Iisus erau aruncați în temnițe și târați la rug. Aceștia fuseseră exterminați sau determinați să plece în exil, cu mult înainte. Necruțătoarea Romă simțea acum puterea teribilă a acelor

pe care ea îi învățase să se delecteze cu fapte sângeroase. „Exemplul persecuției, pe care clerul Franței îl dăduse timp de atâtea secole, se întorcea acum împotriva lui cu mare putere. Eșafoadele se înroșeau de sângele preoților. Galerele și închisorile, odinioară umplute de hughenoți, erau acum pline de persecutorii lor. Legați cu lanțuri și trudind la vâsle, clericii romano-catolici simțeau pe pielea lor toate acele suferințe pe care biserica lor le aplicase din abundență blânzilor eretici.” (Vezi Apendicele.)

„Au venit apoi acele zile când au fost aplicate cele mai barbare legi de către cele mai barbare tribunale; când niciun om nu putea să-și salute vecinii sau să-și spună rugăciunile... fără pericolul de a comite o crimă capitală; când spionii pândeau la toate colțurile; când ghilotina lucra mult și din greu în fiecare dimineață; când închisorile erau pline aproape ca punțile unui vas cu sclavi; când canalele curgeau înspumate de sânge, în Sena. (...) În timp ce care încărcate cu victime pentru execuție străbăteau zilnic străzile Parisului, proconsulii, pe care comitetul suveran îi trimisese în cartiere, se delectau într-un exces de cruzime necunoscut nici măcar în capitală. Cuțitul mașinii ucigașe se ridica și cădea prea încet pentru acțiunea lor funestă. Șiruri lungi de deținuți erau cosiți cu puștile. Erau făcute găuri pe fundul vaselor cu pânze supraaglomerate. Lyonul a fost transformat într-un pustiu. La Arras, chiar și mila crudă a unei morți grabnice le-a fost refuzată prizonierilor. De-a lungul Loarei, de la Saumur până la mare, stoluri mari de corbi și ulii se ospătau din cadavrele dezbrăcate, unite în îmbrățișări hidoase. Nu se arăta nicio milă față de sex sau vârstă. Numărul băieților și fetelor de șaptesprezece ani care au fost uciși de acel guvern odios este socotit cu sutele. Prunci smulși de la sân erau aruncați din suliță în suliță de-a lungul oștilor iacobine.” (Vezi Apendicele.) În scurtul interval de zece ani, au pierit mulțimi de ființe umane.

Toate acestea s-au întâmplat la dorința lui Satana. Era ceea ce de secole el urmărise să aibă loc. Politica lui este înșelătoria, de la început până la sfârșit, iar scopul lui constant este să aducă nenorocire și mizerie peste oameni, să desfigureze și să păteze lucrarea mâinilor lui Dumnezeu, să strice planurile divine de iubire și bunătate și, astfel, să producă durere în cer. Apoi, prin arta lui de amăgire, orbește mințile oamenilor, determinându-i să arunce vina pentru faptele lui asupra lui Dumnezeu, ca și când tot dezastrul ar fi consecința planului Creatorului. În același fel, când cei aduși la o stare de degradare și abrutizare, prin puterea lui plină de cruzime, își obțin libertatea, Satana îi îndeamnă la excese și atrocități. Apoi, acest tablou de nestăpânite excese este prezentat de tirani și opresori ca o ilustrare a urmărilor libertății.

Când eroarea prezentată într-o anumită formă este demascată, Satana o maschează într-o altă formă, iar mulțimile o primesc la fel de ușor ca pe prima. Când oamenii au descoperit că romano-catolicismul este o amăgire, iar Satana n-a mai putut să-i conducă la călcarea Legii lui Dumnezeu prin acest mijloc, el i-a determinat să privească orice religie ca pe o escrocherie, iar Biblia, ca pe o poveste inventată. Înlăturând astfel

principiile divine, ei s-au dedat la ticăloșie fără frâu.

Eroarea fatală care a adus atâta nenorocire asupra locuitorilor Franței a fost ignorarea acestui mare adevăr: reala libertate se găsește în cadrul principiilor Legii lui Dumnezeu. „O, de ai fi luat aminte la poruncile Mele, atunci pacea ta ar fi fost ca un râu și fericirea ta, ca valurile mării.” „Cei răi n-au pace, zice Domnul.” „Dar cel ce Mă ascultă va locui fără grijă, va trăi liniștit și fără să se teamă de vreun rău” (Isaia 48:18,22; Proverbele 1:33).

Ateii, apostatații și necredincioșii se opun Legii lui Dumnezeu și o condamnă. Dar consecințele influenței lor demonstrează că bunăstarea omului este strâns legată de ascultarea de principiile divine. Cei care nu vor să citească această lecție în Cartea lui Dumnezeu o vor citi în istoria omenirii.

Când Satana a acționat prin intermediul Bisericii Romano-Catolice ca să-i determine pe oameni să nu mai asculte, influența lui a fost atât de ascunsă și demersul lui atât de deghizat, încât degradarea și dezastrul care au urmat n-au fost considerate un rod al fărădelegii. Pe de altă parte, puterea lui a fost contracarată în așa măsură de intervenția Duhului Sfânt, încât planurile lui au fost împiedicate să ajungă la deplina realizare. Oamenii nu au făcut legătura între efect și cauză și n-au descoperit sursa nenorocirilor lor. Dar în timpul Revoluției, Legea lui Dumnezeu a fost dată la o parte în mod deschis de către Adunarea Națională. În timpul Domniei Terorii care a urmat, s-a putut observa la scară largă ce înseamnă cauza și efectul.

Când Franța l-a respins în mod public pe Dumnezeu și a dat la o parte Biblia, oamenii nelegiuți și spiritele întunericului au tresăltat văzând atingerea țintei pe care o urmăriseră de atâta timp – un regat fără restricțiile Legii lui Dumnezeu. „Pentru că nu se aduce repede la îndeplinire hotărârea dată împotriva faptelor rele, de aceea este plină inima fiilor oamenilor de dorința să facă rău” (Eclesiastul 8:11). Dar călcarea unei legi drepte și perfecte trebuie inevitabil să ducă la nenorocire și ruină. Deși judecățile n-au venit imediat asupra lor, răutatea oamenilor a acționat în mod sigur în direcția pieirii lor. Secole de apostazie și nelegiuire acumulasera mânie pentru ziua răsplătirii. Când relele lor au umplut măsura, disprețuitorii lui Dumnezeu au aflat prea târziu că este un lucru de temut să ajungă la limita răbdării divine. Spiritul lui Dumnezeu care limitează, ține sub control, puterea crudă a lui Satana a fost retras în mare măsură, și aceluia a cărui singură încântare este nenorocirea oamenilor i-a fost permis să acționeze în voie. Cei care aleseseră să intre în rândurile revoltei au fost lăsați să-i culeagă roadele, până când țara s-a umplut de crime prea groaznice pentru ca pana să le descrie. Din provinciile pustiite și din orașele ruinate s-a auzit un strigăt cumplit – un strigăt de chin amarnic. Franța a fost zguduită ca de cutremur. Religia, legea, ordinea socială, familia, statul și biserica – toate au fost retezate de mâna nelegiuită care se ridicase împotriva Legii lui Dumnezeu. Adevărate sunt cuvintele înțeleptului: „Cel rău cade prin însăși răutatea lui.” „Totuși, măcar că păcătosul face de o sută de ori răul și stăruie multă vreme în el, eu știu că

fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu și au frică de El. Dar cel rău nu este fericit” (Proverbele 11:5; Eclesiastul 8:12,13). „Pentru că au urât știința și n-au ales frica Domnului... de aceea se vor hrăni cu roada umbletelor lor și se vor sătura cu sfaturile lor” (Proverbele 1:29,31).

Martorii credincioși ai lui Dumnezeu, uciși de puterea blasfematoare care „se ridică din Adânc”, nu aveau să rămână multă vreme tăcuți. „După cele trei zile și jumătate, duhul de viață de la Dumnezeu a intrat în ei și s-au ridicat în picioare și o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut” (Apocalipsa 11:11). În anul 1793, Adunarea Națională a Franței a votat decretele care au desființat religia creștină și au înlăturat Biblia. După trei ani și jumătate, aceeași Adunare a adoptat o rezoluție care abroga aceste decrete și care decreta libera circulație a Scripturilor. Lumea a rămas îngrozită de enormitatea vinovăției care a rezultat din respingerea descoperirilor sfinte și oamenii au recunoscut necesitatea credinței în Dumnezeu și în Cuvântul Său, ca temelie a virtuții și a moralității. Domnul spune: „Pe cine ai batjocorit și ai ocărât tu? Împotriva cui ți-ai ridicat glasul și ți-ai îndreptat ochii? Împotriva Sfântului lui Israel” (Isaia 37:23). „De aceea, iată că le arăt de data aceasta și-i fac să știe puterea și tăria Mea; și vor cunoaște că Numele Meu este Domnul” (Ieremia 16:21).

Cu privire la cei doi martori, profetul declară mai departe: „Și au auzit din cer un glas tare, care le zicea: «Suiți-vă aici!» Și s-au suit într-un nor spre cer, iar vrăjmașii lor i-au văzut” (Apocalipsa 11:12). După ce Franța a dus război împotriva celor doi martori ai lui Dumnezeu, aceștia au ajuns să fie onorați ca niciodată înainte. În anul 1804, a fost organizată Societatea Biblică Britanică și pentru Străinătate. Aceasta a fost urmată de organizații asemănătoare, cu numeroase ramuri pe continentul european. În anul 1816, a fost întemeiată Societatea Biblică Americană. Când a fost organizată Societatea Britanică, Biblia fusese tipărită și răspândită în cincizeci de limbi. De atunci, a fost tradusă în sute de limbi și dialecte. (Vezi Apendicele.)

În cei cincizeci de ani care au precedat anul 1792, nu prea se dăduse atenție activității în misiunile străine. Nu fusese înființată nicio nouă societate și existau doar câteva biserici care făceau unele eforturi pentru răspândirea creștinismului în țările păgâne. Dar, spre încheierea secolului al XVIII-lea, s-a produs o mare schimbare. Oamenii nu mai erau satisfăcuți de rezultatele raționalismului și și-au dat seama de necesitatea revelației divine și a religiei experimentale. De atunci, lucrarea misiunilor străine s-a dezvoltat fără precedent. (Vezi Apendicele.)

Perfecționarea tiparului a dat un puternic impuls răspândirii Bibliei. Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare între diferite țări, dărâmarea vechilor bariere ale prejudecăților și exclusivismului național, precum și pierderea puterii seculare de către pontiful roman, toate acestea au deschis drumul pătrunderii Cuvântului lui Dumnezeu. De ani de zile Biblia era vândută fără restricții pe străzile Romei, fiind acum dusă în toate

părțile locuite ale globului.

Necredinciosul Voltaire a spus odată cu îngâmfare: „M-am săturat să-i aud pe oameni repetând că doisprezece bărbați au întemeiat religia creștină. Voi dovedi că un singur om este destul pentru a o distruge.” Au trecut generații întregi de la moartea lui. Milioane de oameni s-au unit în lupta contra Bibliei. Dar este atât de departe de a fi distrusă, încât acolo unde în timpul lui Voltaire erau o sută, acum sunt zece mii, chiar mai mult, o sută de mii de exemplare ale cărții lui Dumnezeu. Potrivit cuvintelor unui reformator timpuriu al bisericii creștine, „Biblia este o nicovală de care s-au spart multe ciocane”. Domnul zice: „Orice armă făurită împotriva ta va fi fără putere și, pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o vei osândi” (Isaia 54:17).

„Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac.” „Toate poruncile Lui sunt adevărate, întărite pentru veșnicie, făcute cu credincioșie și neprihănire” (Isaia 40:8; Psalmii 111:7,8). Tot ce este clădit pe autoritatea omului va fi distrus, dar ceea ce este întemeiat pe stânca Cuvântului neschimbător al lui Dumnezeu va rămâne pentru totdeauna.

Părinții peregrini

Reformatorii englezi, deși renunțaseră la doctrinele Bisericii Romano-Catolice, au păstrat totuși multe dintre formele ei. Astfel, cu toate că autoritatea și crezul Romei fuseseră respinse, multe dintre obiceiurile și ceremoniile ei rămăseseră încorporate în slujbele religioase ale Bisericii Anglicane. Se pretindea că aceste lucruri nu creau probleme de conștiință și că – deși nu erau poruncite în Scriptură, prin urmare nu erau esențiale, dar nici interzise – nu erau rele în ele însele. Păzirea lor tindea să micșoreze prăpastia care despărțea bisericile reformate de Roma și se susținea că ele vor încuraja acceptarea credinței protestante de către romano-catolici.

Pentru conservatori și pentru cei înclinați spre compromis, aceste argumente păreau convingătoare. Dar era și o altă categorie de oameni care nu judecau așa. Faptul că aceste obiceiuri „tindeau să arunce un pod peste abisul dintre Roma și Reformă” (Martyn, vol. 5, p. 22) era, după părerea lor, un argument convingător împotriva menținerii lor. Ei le priveau ca simboluri ale servituții din care fuseseră eliberați și la care nu erau dispuși să se mai întoarcă. Ei considerau că Dumnezeu stabilise în Cuvântul Său reguli după care să fie condus serviciul divin și că oamenii nu sunt liberi să adauge sau să scoată ceva din ele. Începutul mării apostazii a constat în încercarea de a înlocui autoritatea lui Dumnezeu cu cea a bisericii. Roma a început prin a porunci ceea ce Dumnezeu nu interzisese și a sfârșit prin a interzice ceea ce El poruncise în mod clar.

Mulți doreau cu sinceritate să se întoarcă la puritatea și simplitatea care caracterizaseră biserica primară. Ei priveau multe dintre obiceiurile practicate de Biserica Anglicană drept monumente ale idolatriei și nu puteau să participe la serviciul ei de închinare având conștiința curată. Dar biserica, fiind susținută de autoritatea civilă, nu permitea nicio abatere de la formele ei. Participarea la slujbe era cerută prin lege, iar adunările de închinare neautorizate erau interzise sub amenințarea cu închisoarea, cu exilul sau cu moartea.

La începutul secolului al XVII-lea, monarhul care tocmai urcase pe tronul Angliei și-a făcut cunoscută decizia de a-i face pe puritani „să se conformeze sau... să fie expulzați din țară sau altceva și mai rău” (George Bancroft, *History of the United States of America*, partea 1, cap. 12, par. 6). Urmăriți, persecutați și întemnițați, ei nu puteau să discearnă în viitor perspectiva unor zile mai bune și mulți s-au convins că, pentru cei care doreau să-L slujească pe Dumnezeu conform conștiinței lor, „Anglia încetase pentru totdeauna să mai fie o țară de locuit” (J. G. Palfrey, *History of New England*, cap. 3, par. 43). În cele din

urmă, unii s-au hotărât să caute refugiu în Olanda. Au avut de înfruntat greutăți, pierderi și închisoare. Planurile lor au fost dejucate și au fost trădați în mâna dușmanilor lor. Dar perseverența fermă a învins în cele din urmă și au găsit adăpost pe țărmurile prielnice ale Republicii Olandeze.

În fuga lor, și-au părăsit casele, bunurile și mijloacele de trai. Erau străini într-o țară străină, în mijlocul unui popor cu o limbă și obiceiuri deosebite. Au fost obligați să recurgă la ocupații noi și nepractice înainte, pentru a-și câștiga pâinea. Bărbați de vârstă mijlocie care își petrecuseră viața lucrând pământul au trebuit acum să învețe diverse meserii. Dar au acceptat cu bucurie situația și n-au pierdut timpul în lenevie sau proteste. Deși erau deseori chinuți de sărăcie, Îi mulțumeau lui Dumnezeu pentru binecuvântările care le erau încă oferite și își găseau bucuria în comuniunea spirituală nestingherită. „Ei știau că sunt peregrini și nu priveau prea mult la cele pământești, ci își înălțau ochii către cer, țara lor dragă, și se linișteau” (Bancroft, pt. 1, cap. 12, par. 15).

În mijlocul exilului și al greutăților, dragostea și credința lor se întăreau. Își puneau încrederea în făgăduințele Domnului, iar El nu i-a părăsit la nevoie. Îngerii Săi erau lângă ei pentru a-i încuraja și sprijini. Când mâna lui Dumnezeu a părut să-i îndrume peste ocean, către un ținut unde ar fi putut să-și găsească o țară și să le lase copiilor lor moștenirea prețioasă a libertății religioase, au mers înainte pe calea providenței, fără să dea înapoi.

Dumnezeu a îngăduit să vină greutăți peste copiii Săi pentru a-i pregăti în vederea împlinirii planului Său îndurător cu ei. Biserica a fost smerită, ca să poată fi înălțată. Dumnezeu era gata să-și manifeste puterea în favoarea ei, pentru a-i da lumii o altă dovadă că El nu-i părăsește pe aceia care cred în El. Dumnezeu condusesse evenimentele în așa fel încât furia lui Satana și intrigile oamenilor răi să contribuie la creșterea gloriei Sale și să îl aducă pe poporul Său într-un loc unde să fie în siguranță. Persecuția și exilul deschideau drumul libertății.

Când au fost obligați să se separe prima dată de Biserica Anglicană, puritanii se uniseră printr-un legământ solemn, ca popor liber al Domnului, „să meargă împreună în toate căile Lui, care le fuseseră descoperite sau care le vor fi descoperite” (J. Brown, *The Pilgrim Fathers*, p. 74). Aici era adevăratul spirit al Reformei, principiul vital al protestantismului. Cu scopul acesta au plecat peregrinii din Olanda pentru a găsi o casă în Lumea Nouă. John Robinson, pastorul lor, care a fost reținut în mod providențial să nu-i însoțească, în cuvântarea de rămas-bun către exilați, a spus:

„Fraților, peste scurt timp ne vom despărți și Domnul știe dacă voi trăi ca să vă mai văd vreodată fața. Dar fie că Domnul a rânduit aceasta sau nu, vă îndemn, înaintea lui Dumnezeu și a îngerilor Lui binecuvântați, să mă urmați în măsura în care eu L-am urmat pe Hristos. Dacă Dumnezeu vă va descoperi altceva, prin oricare alt instrument al Său, fiți tot atât de dispuși să-l primiți, cum ați primit întotdeauna orice adevăr în timpul

lucrării mele. Căci sunt încredințat că Domnul mai are adevăr și lumină pe care să le descopere din sfântul Său Cuvânt” (Martyn, vol. 5, p. 70).

„În ce mă privește, nu pot să deplâng îndeajuns starea bisericilor reformate, care au ajuns la o limită în religie și nu merg mai departe decât inițiatorii reformei lor. Luteranii nu pot fi făcuți să vadă mai departe decât a văzut Luther... și calviniștii, precum vedeți, au rămas acolo unde au fost lăsați de acel mare bărbat al lui Dumnezeu, care totuși n-a înțeles toate lucrurile. Acesta este un lucru nefericit și demn de a fi deplâns, căci, deși au fost lumini care au strălucit la timpul lor, ei n-au pătruns întru totul planul lui Dumnezeu. Însă, dacă ar trăi acum, ar fi la fel de dispuși să primească în continuare lumină, cum au primit-o la început” (D. Neal, *History of the Puritans*, vol. 1, p. 269).

„Amintiți-vă de legământul bisericii voastre, prin care ați consimțit să umblați în toate căile Domnului, cunoscute sau care vă vor fi cunoscute. Amintiți-vă de promisiunea făcută lui Dumnezeu și de legământul vostru cu El și unul cu altul, și anume acela de a accepta orice lumină și adevăr care vă vor fi făcute cunoscut din Cuvântul Său scris. De asemenea, vă implor să luați aminte la ceea ce primiți ca adevăr, să cântăriți și să comparați cu alte texte din Scripturi înainte de a accepta. Căci nu este posibil ca lumea creștină, care a ieșit recent dintr-un întuneric anticreștin atât de dens, să ajungă dintr-odată la cunoștința desăvârșită” (Martyn, vol. 5, p. 70, 71).

Dorul după libertatea de conștiință i-a inspirat pe peregrini să înfrunte pericolele unei călătorii lungi peste ocean, să suporte greutatea și pericolele pustietății și, cu binecuvântarea lui Dumnezeu, să pună temelia unei națiuni puternice pe coastele Americii. Totuși, așa cinstiți și temători de Dumnezeu cum erau, peregrinii nu înțelegeau încă marele principiu al libertății religioase. Ei n-au fost la fel de dispuși să le acorde și altora libertatea pentru care ei înșiși sacrificaseră atât de mult. „Foarte puțini, chiar și dintre gânditorii și moraliștii de prim rang ai secolului al XVII-lea, aveau o concepție corectă despre acest mare principiu, un produs al Noului Testament, care Îl recunoaște pe Dumnezeu ca singurul judecător al credinței omenești” (Idem, vol. 5, p. 297). Doctrina că Dumnezeu i-a încredințat bisericii dreptul de a stăpâni conștiința și de a defini și pedepsi erezia este una dintre erorile papale cel mai adânc înrădăcinate. Cu toate că au respins crezul Romei, reformatorii nu s-au eliberat cu totul de spiritul ei de intoleranță. Întunericul dens în care papalitatea învăluisese întreaga creștinătate de-a lungul secolelor lungii ei domnii nu fusese încă risipit în totalitate. Unul dintre pastorii conducători ai coloniei Massachusetts Bay spunea: „Toleranța a făcut ca lumea să fie anticreștină, și biserica n-a suferit nicio pagubă prin pedepsirea ereticilor” (Idem, vol. 5, p. 335). Coloniștii au adoptat un regulament prin care numai membrii bisericii puteau să aibă un cuvânt în conducerea civilă. S-a format un fel de biserică de stat, tuturor oamenilor cerându-li-se să contribuie la întreținerea clerului, iar magistrații au fost autorizați să suprimă erezia. În felul acesta, puterea civilă era în mâinile bisericii. Nu după mult timp,

aceste măsuri au dus la rezultatul inevitabil – persecuția.

La unsprezece ani după întemeierea primei colonii, a sosit în Lumea Nouă Roger Williams. Asemenea primilor peregrini, el a venit să se bucure de libertate religioasă, dar, spre deosebire de ei, el a înțeles – ceea ce atât de puțini din vremea lui înțeleseseră – că această libertate era dreptul inalienabil al tuturor, oricare le-ar fi fost crezul. El era un cercetător zelos al adevărului, susținând, ca și Robinson, că este imposibil să fi fost primită deja toată lumina din Cuvântul lui Dumnezeu. Williams „a fost prima persoană în creștinismul modern care a întemeiat guvernarea civilă pe doctrina libertății de conștiință și a promovat egalitatea opiniilor în fața legii” (Bancroft, partea 1, cap. 15, par. 16). El a declarat că autoritatea civilă are datoria de a pedepsi crima, dar nicidecum de a stăpâni conștiința. „Poporul sau autoritatea civilă poate să hotărască”, spunea el, „care este datoria omului față de om. Dar când încearcă să prescrie datoriile omului față de Dumnezeu, își depășește competența și nu mai este nicio siguranță. Căci este clar că, dacă are puterea, magistratul poate să legifereze o serie de păreri sau doctrine astăzi și altă serie mâine, așa cum au făcut în Anglia diferiți regi și regine și diferiți papi și concilii în Biserica Catolică, astfel încât credința s-ar umple de lucruri contradictorii” (Martyn, vol. 5, p. 340).

Participarea la slujbele bisericii oficiale era impusă sub amenințarea cu amendă sau închisoare. „Williams a condamnat această lege. Cea mai gravă prevedere din codul de legi englez a fost cea care impunea participarea la slujbele de la biserica parohiei. Williams considera că este o încălcare clară a drepturilor lor naturale să-i constrângi pe unii oameni să se adune cu alții de o credință diferită, iar să-i târăști la slujba religioasă pe cei nereligioși și pe cei care nu vor să participe înseamnă să-i obligi la fățărnicie. (...) «Nimeni nu trebuie obligat să se închine», spunea el, «sau să practice o închinare împotriva consimțământului său.» «Cum!» exclamau adversarii lui, uimiți de doctrinele sale, «nu este vrednic lucrătorul de plata lui?» «Ba da», răspundea el, dar «de la cei care l-au angajat»” (Bancroft, partea 1, cap. 15, par. 2).

Roger Williams era respectat și iubit ca pastor credincios, fiind un bărbat cu daruri deosebite, o integritate de neclintit și o bunătate autentică. Totuși faptul că nega categoric dreptul conducătorilor civili la autoritate asupra bisericii și faptul că cerea libertate religioasă nu au putut fi tolerate. Se susținea că aplicarea acestei noi concepții va „submina principiile fundamentale ale statului și guvernului țării” (Idem, par. 10). El a fost condamnat la expulzare din colonii și, în cele din urmă, pentru a evita arestarea, a fost obligat să fugă, prin gerul și viscolul iernii, într-o pădure neumblată.

„Timp de paisprezece săptămâni”, spunea el, „am rătăcit într-o vreme aspră, neștiind ce înseamnă pâinea sau patul.” Dar „corbii m-au hrănit în pustie” și un copac scorbuos i-a servit deseori drept adăpost (Martyn, vol. 5, p. 349, 350). În felul acesta, și-a continuat fuga istovitoare prin zăpadă și păduri neumblate, până când a găsit refugiu la un trib de

indieni, cărora le-a câștigat încrederea și afecțiunea, încercând în același timp să-i învețe adevărurile Evangheliei.

În cele din urmă a ajuns, după luni de schimbări și pribegiri, pe țărmul golfului Narragansett, unde a întemeiat primul stat al timpurilor moderne care a recunoscut în sensul deplin dreptul la libertate religioasă. Principiul fundamental al coloniei lui Roger Williams era acela „că orice om trebuie să aibă libertatea de a se închina lui Dumnezeu potrivit propriei conștiințe” (Idem, p. 354). Micul său stat, Rhode Island, a devenit adăpostul celor oprimați, crescând și prosperând până când principiile lui fundamentale – libertatea civilă și religioasă – au devenit temelia Republicii Americane.

În acel vechi și măreț document pe care strămoșii noștri l-au considerat carta drepturilor lor – Declarația de Independență – ei s-au pronunțat astfel: „Susținem aceste adevăruri ca de la sine înțelese că toți oamenii sunt creați egali, că sunt înzestrați de Creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile, că printre acestea se numără viața, libertatea și căutarea fericirii.” Iar Constituția garantează, în termenii cei mai expliți, inviolabilitatea conștiinței: „Niciodată nu se va pune vreo condiție religioasă pentru ocuparea vreunei funcții de încredere publică în Statele Unite.” „Congresul nu va face nicio lege privind recunoașterea vreunei religii sau interzicerea exercitării libere a vreunei alte religii.”

„Cei care au elaborat Constituția au recunoscut principiul etern, conform căruia relația omului cu Dumnezeu său este mai presus de legislația omenească, iar drepturile conștiinței lui sunt inalienabile. Nu au fost necesare argumente pentru stabilirea acestui adevăr. Suntem conștienți de el în adâncul sufletului nostru. Această convingere, în ciuda legilor omenești, i-a susținut pe atât de mulți martiri în torturi și flăcări. Ei au înțeles că datoria lor față de Dumnezeu era mai presus de legile umane și că omului nu-i este permis să exercite nicio autoritate asupra conștiinței lor. Acesta este un principiu înnăscut, pe care nimic nu-l poate desființa” (Documente aparținând Congresului SUA, seria 200, documentul 271).

Când s-a răspândit în țările Europei vestea despre o țară în care orice om poate să se bucure de rodul muncii lui și poate să acționeze conform propriei conștiințe, mii de oameni s-au îndreptat spre țărmurile Lumii Noi. Coloniile s-au înmulțit repede. „Massachusetts, printr-o lege specială, le oferea o primire binevoitoare și ajutor, din fondurile publice, creștinilor de orice naționalitate care puteau să fugă peste Atlantic «pentru a scăpa de războaie, de foamete sau de oprimarea persecutorilor lor». În felul acesta, fugarii și oprimații erau făcuți prin lege oaspeți ai statului” (Martyn, vol. 5, p. 417). În timpul celor douăzeci de ani de după prima debarcare de la Plymouth, mii de peregrini se stabiliseră în Noua Anglie.

Pentru a-și atinge scopul urmărit, „se mulțumeau să câștige atât cât să supraviețuiască, printr-o viață de economie și trudă. Nu cereau de la pământul lor decât o răsplată

rezonabilă pentru munca lor. Nicio perspectivă de îmbogățire nu-și arunca aureola amăgitoare în calea lor. (...) Se mulțumeau cu un progres încet, dar continuu, al stării lor sociale. Suportau cu răbdare privațiunile sălbăticiei, udând pomul libertății cu lacrimile lor și cu sudoarea frunții, până când acesta și-a înfipt adânc rădăcinile în pământ.”

Biblia era considerată temelia credinței, sursa înțelepciunii și carta libertății. Principiile ei erau învățate cu fidelitate acasă, la școală și la biserică, iar roadele se vedeau în prosperitate, în inteligență, în puritate și în cumpătare. Puteai trăi ani de zile într-o comunitate puritană „fără să vezi un bețiv, fără să auzi un blestem sau să întâlnești un cerșetor” (Bancroft, partea 1, cap. 19, par. 25). S-a demonstrat astfel că principiile Bibliei constituie cele mai sigure garanții ale măreției naționale. Coloniile slabe și izolate au devenit o federație de state puternice, iar lumea privea cu uimire pacea și prosperitatea unei „biserici fără papă și a unui stat fără rege”.

Un număr din ce în ce mai mare de oameni era continuu atras de țărmurile Americii, mânați de motive cu totul diferite de ale primilor peregrini. Deși credința și curăția de la început exercitau o putere larg răspândită și decisivă, influența lor a devenit din ce în ce mai mică, pe măsură ce creștea numărul acelor care căutau numai avantaje materiale.

Regulamentul adoptat de primii coloniști, și anume acela de a le permite numai membrilor bisericii să voteze sau să dețină funcții publice, a avut cele mai dăunătoare consecințe. Această măsură fusese adoptată ca mod de a asigura puritatea statului, dar a avut ca urmare corupția bisericii. Întrucât practicarea religiei era condiția de obținere a dreptului la vot și de deținere a unei funcții, aceasta i-a determinat pe mulți, care erau mânați numai de motive politice seculare, să intre în biserică fără ca inima lor să fie schimbată. Astfel bisericile au ajuns să fie formate în mare măsură din persoane neconvertite. Chiar în clerul bisericii erau unii care nu numai că susțineau erori de doctrină, dar nu cunoscuseră puterea înnoitoare a Duhului Sfânt. Astfel, s-au demonstrat din nou consecințele nefaste – văzute atât de des în istoria bisericii, începând din timpul lui Constantin până în prezent – ale încercării de a folosi ajutorul statului pentru consolidarea bisericii, de a apela la puterea seculară pentru sprijinirea Evangheliei. Aceluia care a declarat: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta” (Ioan 18:36). Unirea bisericii cu statul, în măsură cât de mică, deși poate părea că aduce lumea mai aproape de biserică, în realitate aduce biserică mai aproape de lume.

Marele principiu apărut cu atâta noblețe de Robinson și de Roger Williams, conform căruia adevărul este în continuu progres și creștinii trebuie să accepte fără ezitare toată lumina care ar putea străluci din Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu, a fost pierdut din vedere de urmașii lor. Bisericile protestante din America – precum și cele din Europa – atât de favorizate de primirea binecuvântărilor Reformei, n-au mai înaintat pe calea schimbării. Deși, din timp în timp, s-au ridicat oameni credincioși care să vestească adevăruri noi și să demaște rătăcirii cultivate timp îndelungat, majoritatea oamenilor, ca

și iudeii din zilele lui Hristos sau ca adepții papalității din timpul lui Luther, s-au mulțumit să creadă ceea ce au crezut părinții lor și să trăiască așa cum au trăit ei. De aceea, religia a degenerat din nou în formalism, iar erorile și superstițiile care ar fi fost eliminate dacă biserica ar fi continuat să meargă în lumina Cuvântului lui Dumnezeu au fost păstrate și cultivate. Astfel, spiritul inspirat de Reformă a dispărut treptat, până când a ajuns să fie nevoie de o reformă tot atât de mare în bisericile protestante ca și în biserica Romei din timpul lui Luther. Exista același spirit lumesc, aceeași letargie spirituală, o venerație asemănătoare pentru părerile oamenilor și o înlocuire cu teorii umane a învățăturilor din Cuvântul lui Dumnezeu.

Răspândirea largă a Bibliei în prima parte a secolului al XIX-lea și marea lumină revărsată astfel asupra lumii n-au fost urmate de o înaintare corespunzătoare în cunoașterea adevărului revelat sau în religia practică. Satana n-a mai putut, ca în secolele trecute, să țină Cuvântul lui Dumnezeu departe de oameni. El fusese pus la dispoziția tuturor, dar, pentru a-și aduce planul la îndeplinire, i-a făcut pe mulți să-i acorde o mică importanță. Oamenii au neglijat cercetarea Scripturilor și în felul acesta au continuat să accepte interpretări false și să cultive doctrine care nu aveau o bază în Biblie.

Văzând nereușita eforturilor lui de a zdrobi adevărul prin persecuție, Satana recursese din nou la planul de compromis care dusesse la marea apostazie și la formarea Bisericii Romano-Catolice. El îi convinsese pe creștini să se unească, de data aceasta nu cu păgânii, ci cu aceia care, prin devotamentul lor față de lucrurile acestei lumi, se dovedeau la fel de idolatri ca închinătorii la chipuri cioplite. Și urmările acestei alianțe nu au fost acum mai puțin dăunătoare decât în secolele trecute. Mândria și extravaganța erau cultivate sub masca religiei, iar bisericile au ajuns corupte. Satana a continuat să pervertească doctrinele Bibliei, și tradițiile care urmau să ducă la ruină milioane de oameni prindeau rădăcini adânci. Biserica susținea și apăra aceste tradiții în loc să lupte pentru „credința care a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna”. În felul acesta, au fost coborâte principiile pentru care luptaseră și suferiseră atât de mult reformatorii.

Vestitorii dimineții

Unul dintre cele mai solemne și mai glorioase adevăruri revelate în Biblie este a doua venire a lui Hristos, când Se va întoarce pentru a încheia marea lucrare de răscumpărare. Dumnezeu îi oferă poporului Său peregrin, lăsat atât de mult timp să stea „în ținutul și în umbra morții” (Matei 4:16), o speranță prețioasă, aducătoare de bucurie, în promisiunea că Acela care este „învierea și viața” (Ioan 11:25) va reveni pentru a-i duce acasă pe copiii Săi surghiuniți. Doctrina celei de a doua veniri este ideea fundamentală a Sfințelor Scripturi. Din ziua în care prima pereche de oameni a părăsit cu durere Edenul, copiii credinței au așteptat venirea Celui Făgăduit, care să zdrobească puterea nimicitorului și să-i ducă din nou în Paradisul pierdut. Bărbații sfinți din vechime așteptau cu nerăbdare venirea lui Mesia în slavă, ca împlinire a speranței lor. Lui Enoh, care făcea parte din a șaptea generație de la cei care locuiseră în Eden și care timp de trei secole umblase pe pământ cu Dumnezeu, i s-a îngăduit să vadă de departe venirea Eliberatorului. „Iată”, spunea el, „că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor” (Iuda 14 și 15). Patriarhul Iov, în noaptea suferinței lui, exclama cu o încredere neclintită: „Știu că Răscumpărătorul meu este viu și că Se va ridica la urmă pe pământ... Voi vedea totuși pe Dumnezeu. Îl voi vedea și-mi va fi binevoitor; ochii mei Îl vor vedea, și nu ai altuia” (Iov 19:25-27).

Venirea lui Hristos pentru a instaura domnia neprihănirii le-a inspirat scriitorilor sacri declarații sublimе și înflăcărate. Poeții și profeții Bibliei au exprimat acest adevăr în cuvinte care ardeau de foc ceresc. Psalmistul cânta despre puterea și maiestatea Regelui lui Israel: „Din Sion, care este întruparea frumuseții desăvârșite, de acolo strălucește Dumnezeu. Dumnezeul nostru vine și nu tace... El strigă spre ceruri sus și spre pământ, ca să judece pe poporul Său” (Psalmii 50:2-4). „Să se bucure cerurile și să se veselească pământul... înaintea Domnului! Căci El vine, vine să judece pământul. El va judeca lumea cu dreptate și popoarele după credințioșia Lui” (Psalmii 96:11-13).

Profetul Isaia spunea: „Să învie dar morții Tăi! Să se scoale trupurile mele moarte! Treziți-vă și săriți de bucurie, cei ce locuiți în țărână! Căci roua Ta este o rouă dătătoare de viață și pământul va scoate iarăși afară pe cei morți.” „Nimicește moartea pe vecie; Domnul Dumnezeu șterge lacrimile de pe toate fețele și îndepărtează de pe tot pământul ocară poporului Său; da, Domnul a vorbit. În ziua aceea, vor zice: «Iată, acesta este Dumnezeul nostru, în care aveam încredere că ne va mântui. Acesta este Domnul, în care ne încredeam; acum să ne veselim și să ne bucurăm de mântuirea Lui!»” (Isaia 26:19;

Isaia 25:8,9).

Habacuc, răpit în viziune sfântă, a văzut venirea Lui. „Dumnezeu vine din Teman și Cel Sfânt vine din muntele Paran... Măreția Lui acoperă cerurile și slava Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui... Se oprește și măsoară pământul cu ochiul; privește și face pe neamuri să tremure; munții cei veșnici se sfărâmă, dealurile cele vechi se pleacă; El umblă pe cărări veșnice... Ai încălecat pe caii Tăi și Te-ai suit în carul Tău de biruință... La vederea Ta, se cutremură munții, se năpustesc râuri de apă, adâncul își ridică glasul și își înalță valurile în sus. Soarele și luna se opresc în locuința lor de lumina săgeților Tale, care pornesc, de strălucirea sulitei Tale, care lucește... Ieși ca să izbăvești pe poporul Tău, să izbăvești pe unsul Tău; sfărâmi acoperișul casei celui rău, o nimicești din temelii până în vârf” (Habacuc 3:3,4,6,8,10,11,13).

Când era pe punctul de a se despărți de ucenicii Săi, Mântuitorul i-a mângâiat în întristarea lor cu asigurarea că va veni iarăși: „Să nu vi se tulbure inima... În casa Tatălui Meu sunt multe locașuri... Mă duc să vă pregătesc un loc. Și, după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine” (Ioan 14:1-3). „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui” (Matei 25:31,32).

Îngerii care au mai rămas pe Muntele Măslinilor după înălțarea lui Hristos le-au repetat ucenicilor promisiunea revenirii Sale: „Acest Iisus, care S-a înălțat la cer din mijlocul vostru, va veni în același fel cum L-ați văzut mergând la cer” (Faptele 1:11). Iar apostolul Pavel, fiind inspirat de Duhul Sfânt, mărturisea: „Căci Însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer” (1 Tesaloniceni 4:16). Profetul de pe Patmos spunea: „Iată că El vine pe nori și orice ochi Îl va vedea” (Apocalipsa 1:7).

În jurul venirii Sale se concentrează slava „așezării din nou a tuturor lucrurilor”, despre care „a vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sfinților Săi proroci din vechime” (Faptele 3:21). Atunci, îndelungata stăpânire a răului va fi distrusă; „Împărăția lumii” acesteia va deveni împărăția „Domnului nostru și [a] Hristosului Său. Și El va împărăți în vecii vecilor” (Apocalipsa 11:15). „Atunci se va descoperi slava Domnului și în clipa aceea orice făptură o va vedea.” „Așa va face Domnul, Dumnezeu, să răsară mântuirea și lauda în fața tuturor neamurilor.” El „va fi ca o cunună strălucitoare și o podoabă măreață pentru rămășița poporului” (Isaia 40:5; 61:11; 28:5).

Atunci va fi întemeiată, sub întregul cer, împărăția pașnică și mult dorită a lui Mesia. „Tot astfel, Domnul are milă de Sion și mângâie toate dărâmăturile lui. El va face pustia lui ca un Rai și pământul lui uscat, ca o grădină a Domnului.” „I se va da slava Libanului, strălucirea Carmelului și a Saronului.” „Nu te vor mai numi «Părăsită» și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi «Plăcerea Mea este în ea» și țara ta o vor numi Beula... Cum se bucură mirele de mireasa lui, așa Se va bucura Dumnezeul tău de tine”

(Isaia 51:3; 35:2; 62:4,5).

Revenirea Domnului a fost în toate secolele speranța adevăraților Săi urmași. Promisiunea pe care Mântuitorul le-a făcut-o când S-a despărțit de ei pe Muntele Măslinilor, și anume că va veni din nou, le-a luminat viitorul ucenicilor și le-a umplut inimile de bucurie și speranță, pe care întristarea n-a putut să le stingă, nici încercările să le întunece. În mijlocul suferinței și al persecuției, „arătarea marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor, Iisus Hristos”, a fost „fericita nădejde” (Tit 2:13). Când creștinii din Tesalonic erau copleșiți de întristare la înmormântarea celor dragi, care speraseră să rămână în viață pentru a fi martorii revenirii Domnului lor, Pavel, învățătorul lor, le îndrepta atenția către învierea care urma să aibă loc la venirea Mântuitorului, când cei morți în Hristos vor învia și, împreună cu cei vii, vor fi ridicați ca să-L întâmpine pe Domnul în văzduh. „Și astfel”, spunea el, „vom fi totdeauna cu Domnul. Mângâiați-vă dar unii pe alții cu aceste cuvinte” (1 Tesaloniceni 4:16-18).

Pe Patmosul stâncos, ucenicul iubit a auzit promisiunea: „Da, Eu vin curând”, iar răspunsul lui plin de dor exprimă rugăciunea bisericii de-a lungul peregrinării ei: „Amin! Vino, Doamne Iisuse!” (Apocalipsa 22:20).

Din temniță, de pe rug, de pe eșafod, de oriunde sfinții și martirii au dat mărturie pentru adevăr, vine de-a lungul secolelor expresia credinței și a speranței lor. Fiind „siguri de învierea Sa personală și, în consecință, și de a lor la revenirea Sa”, spune unul dintre acești creștini, „ei disprețuiau moartea și erau mai presus de ea” (Daniel T. Taylor, *The Reign of Christ on Earth; or The Voice of the Church in All Ages*, p. 33). Erau dispuși să meargă în mormânt pentru a putea „învia liberi” (Idem, p. 54). Îl așteptau pe „Domnul să vină din cer pe nori, în slava Tatălui Său, ca să le aducă celor drekți Împărăția cerurilor”. Valdenzii nutreau aceeași credință (Idem, p. 129-132). Wycliffe aștepta cu nerăbdare venirea Mântuitorului, speranța bisericii (Idem, p. 132-134).

Luther declara: „Sunt într-adevăr convins că ziua judecării nu va întârzia mai mult de trei sute de ani. Dumnezeu nu va putea să îngăduie mai mult această lume nelegiuită.” „Se apropie ziua cea mare în care împărăția nelegiurii va fi nimicită” (Idem, p. 158, 134).

„Această lume îmbătrânită nu este departe de sfârșitul ei”, spunea Melanchthon. Calvin îi sfătuia pe creștini „să nu ezite, ci să aștepte cu ardoare ziua venirii lui Hristos, ca pe cel mai fericit dintre toate evenimentele”, și declara că „întreaga familie a celor credincioși ar trebui să aibă în vedere acea zi”. „Trebuie să flămânzim după Hristos, trebuie să-L căutăm, să-L contemplăm”, zicea el, „până în zorii acelei zile mari, când Domnul nostru va manifesta pe deplin slava Împărăției Sale” (Idem, p. 158, 134).

„Nu S-a înălțat Domnul Iisus la cer în trupul nostru omenesc”, spunea Knox, reformatorul scoțian, „și nu Se va întoarce El? Știm că El va reveni și încă în mare grabă.” Ridley și Latimer, care și-au dat viața pentru adevăr, așteptau în credință venirea Domnului. Ridley scria: „Fără îndoială, lumea – cred și de aceea o spun – se apropie de

sfârșit. Să strigăm în inimile noastre împreună cu Ioan, slujitorul lui Dumnezeu, către Mântuitorul nostru, Hristos: «Amin! Vino, Doamne Iisuse!» (Idem, p. 151, 145).

„Gândul revenirii Domnului”, spunea Baxter, „este pentru mine cel mai plăcut și mai fericit gând” (Richard Baxter, *Works*, vol. 17, p. 555). „Așteptarea fericitei nădejdi a venirii Sale este lucrarea credinței și reprezintă caracterul sfinților Lui.” „Dacă moartea este ultimul vrăjmaș care va fi nimicit la înviere, putem să înțelegem cât de serios trebuie să-și dorească și să se roage credincioșii pentru a doua venire a lui Hristos, când această biruință va fi deplină și finală” (Idem, vol. 17, p. 500). „Aceasta este ziua după care toți credincioșii ar trebui să tânjească, la care ar trebui să spere și pe care ar trebui să o aștepte, ca împlinire a întregii lucrări de răscumpărare și a tuturor dorințelor și străduințelor sufletelor lor.” „Grăbește, o, Doamne, această zi fericită!” (Idem, vol. 17, p. 182, 183). Aceasta a fost speranța bisericii apostolice, a „bisericii din pustie” și a reformatorilor.

Profeția nu numai că precizează modul și scopul revenirii lui Hristos, ci prezintă și semnele în baza cărora oamenii vor ști când se va apropia venirea Lui. Iisus a spus: „Vor fi semne în soare, în lună și în stele” (Luca 21:25). „Soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer și puterile care sunt în ceruri vor fi clătinate. Atunci se va vedea Fiul omului venind pe nori cu mare putere și cu slavă” (Marcu 13:24-26). Apostolul Ioan descrie astfel primul dintre semnele care precedă a doua venire a lui Hristos: „S-a făcut un mare cutremur de pământ. Soarele s-a făcut negru ca un sac de păr, luna s-a făcut toată ca sângele” (Apocalipsa 6:12).

Aceste semne au apărut înainte de începutul secolului al XIX-lea. Ca o împlinire a acestei profeții, în anul 1755 a avut loc cel mai groaznic cutremur înregistrat vreodată. Deși, în general, este cunoscut drept cutremurul de la Lisabona, el s-a extins peste o mare parte din Europa, Africa și America. A fost simțit în Groenlanda, în Indiile de Vest, în insulele Madeira, în Norvegia și Suedia, în Marea Britanie și Irlanda. A afectat o suprafață de peste zece milioane de kilometri pătrați. În Africa, șocul a fost aproape tot atât de puternic ca în Europa. O mare parte a orașului Alger a fost distrusă, iar, la o mică distanță de Maroc, un sat de opt sau zece mii de locuitori a fost înghițit cu totul. Un val uriaș a măturat coasta Spaniei și a Africii, inundând orașe și provocând mari distrugerii.

Unda de șoc s-a manifestat cel mai violent în Spania și Portugalia. Se spune că, la Cadiz, înălțimea valului care a pătruns în oraș a fost de optsprezece metri. „Unii dintre cei mai mari munți din Portugalia au fost zguduiți violent din temelii și câțiva dintre aceștia s-au despiciat la vârfuri și s-au rupt într-un mod uimitor, bucăți uriașe din ei fiind aruncate în văile învecinate. Se povestește că din acești munți au țâșnit flăcări” (Sir Charles Lyell, *Principles of Geology*, p. 495).

La Lisabona „s-a auzit un zgomot subteran ca de tunet și, imediat după aceea, un șoc puternic a distrus cea mai mare parte din oraș. În decurs de aproximativ șase minute au

pierit șaizeci de mii de persoane. Apele oceanului s-au retras întâi, lăsând țărmul uscat, apoi au revenit cu violență, ridicându-se cu cincisprezece metri sau mai mult deasupra nivelului obișnuit.” „Printre alte evenimente extraordinare despre care se spune că au avut loc la Lisabona în timpul catastrofei a fost prăbușirea unui chei nou, construit în întregime din marmură, cu o cheltuială imensă. Extrem de mulți oameni se adunaseră acolo pentru a fi în siguranță, considerând că în locul acela distrugerea nu-i va ajunge. Dar, dintr-odată, cheiul s-a scufundat cu toți oamenii de pe el și niciun cadavru n-a mai ieșit vreodată la suprafață” (Idem, p. 495).

„Șocul” cutremurului „a dus imediat la prăbușirea tuturor bisericilor și mănăstirilor, aproape a tuturor clădirilor publice mari și a peste un sfert din case. La aproape două ore după cataclism, au izbucnit incendii în diferite cartiere și s-au dezlănțuit timp de trei zile cu o asemenea violență, încât orașul a fost complet devastat. Cutremurul a avut loc într-o zi de sărbătoare, când bisericile și mănăstirile erau pline de oameni, dintre care foarte puțini au scăpat” (*Encyclopedia Americana*, art. „Lisbon”, note, ed. 1831). „Groaza oamenilor a fost de nedescris. Nimeni nu plângea; durerea era mai presus de lacrimi. Toți alergau încioace și încolo, înnebuniți de groază și de uimire, lovindu-se peste față și peste piept și strigând: «Îndurare! A venit sfârșitul lumii!» Mamele își uitau copiii și alergau strângând în mâini crucifixe. Din nefericire, mulți au alergat în biserici pentru protecție, dar în zadar au fost scoase sacramentele, în zadar sărmanele făpturi au îmbrățișat altarele. Icoane, preoți și oameni au fost îngropați într-o ruină comună.” S-a estimat că nouăzeci de mii de persoane și-au pierdut viața în acea zi fatală.

După 25 de ani, a apărut următorul semn menționat în profeție – întunecarea soarelui și a lunii. La acest semn a fost și mai frapant faptul că timpul împlinirii lui fusese indicat cu precizie. În convorbirea pe care a avut-o cu ucenicii Săi pe Muntele Măslinilor, după ce a descris lungă perioadă de încercare pentru biserică – cei 1.260 de ani de persecuție papală, perioadă de necazuri despre care El promisese că va fi scurtată –, Mântuitorul a menționat câteva evenimente care aveau să preceadă venirea Sa și a precizat timpul când primul dintre ele urma să se împlinească: „Dar în zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei” (Marcu 13:24). Cele 1.260 de zile, sau ani, s-au încheiat în 1798. Cu un sfert de secol mai înainte, persecuția aproape că încetase cu totul. Conform cuvintelor lui Hristos, după această persecuție, soarele urma să se întunece. Această profeție s-a împlinit pe 19 mai 1780.

„Aproape, dacă nu chiar cel mai misterios și încă neexplicat fenomen de acest fel... este ziua întunecată din 19 mai 1780 – întunecarea cea mai inexplicabilă a cerului și a atmosferei în Noua Anglie” (R. M. Devens, *Our First Century*, p. 89).

Un martor ocular care trăia în Massachusetts descrie evenimentul în felul următor: „Dimineața, soarele a răsărit strălucitor, dar a fost curând acoperit de nori. Norii au devenit întunecați, negri și amenințători, iar din ei au țâșnit fulgere, au bubuit tunete și a

căzut puțină ploaie. Către ora 9, norii s-au rarefiat și au căpătat culoarea bronzului sau a aramei, iar pământul, pietrele, copacii, clădirile, apa și oamenii au fost schimbați de această lumină ciudată, misterioasă. După câteva minute, un nor gros și negru s-a răspândit pe tot cerul, cu excepția unei fâșii înguste la orizont, și era un întuneric așa cum este de obicei vara la ora 9 seara...

Teama, îngrijorarea și groaza au umplut treptat inimile oamenilor. Femeile stăteau la ușă, privind priveliștea întunecată. Bărbații s-au întors de la lucrul câmpului. Tâmplarul și-a lăsat uneltele, fierarul – foalele, negustorul – tejgheaua. Școlile și-au suspendat cursurile, iar copiii au fugit acasă tremurând. Călătorii s-au oprit la ferma cea mai apropiată. «Ce va urma?», întrebau toate buzele și toate inimile. Părea că un uragan era gata să sufle peste țară sau că venise ziua încheierii tuturor lucrurilor.

S-au aprins lumânările, iar focurile din vetre luminau la fel de strălucitor ca într-o seară de toamnă fără lună... Păsările de curte s-au retras în cotețe și s-au culcat, vitele s-au adunat la gardul pășunilor mugind, broaștele orăcăiau, păsărelele își cântau cântecele de seară, iar liliecii zburau de colo-colo. Numai oamenii știau că nu venise noaptea...

Dr. Nathanael Whittaker, pastorul Bisericii Tabernacle din Salem, a ținut servicii religioase în casa de rugăciune, rostind o predică în care a afirmat că întunericul era supranatural. Și, în multe alte locuri, oamenii s-au adunat în biserici. Textele biblice folosite în predicile acelea spontane erau, fără excepție, cele care păreau să arate că întunericul era în conformitate cu profeția Scripturii... Întunericul a atins intensitatea maximă la scurt timp după ora 11" (*The Essex Antiquarian*, aprilie 1899, vol. 3, nr. 4, p. 53, 54). „În cele mai multe părți ale țării, întunericul a fost atât de mare în timpul zilei, încât oamenii nu puteau să vadă nici cât era ceasul, nici să mănânce, nici să-și vadă de treburile casnice fără lumina lumânărilor...

Întinderea acestei întunecimi a fost extraordinară. A fost observată spre est până la Falmouth. Către vest, ea a ajuns până la cea mai îndepărtată zonă din Connecticut și până la Albany. Spre sud, a fost observată de-a lungul coastei, iar spre nord, cât țin coloniile americane" (William Gordon, *History of the Rise, Progress, and Establishment of the Independence of the U.S.A.*, vol. 3, p. 57).

Întunericul intens al zilei a fost urmat, cu o oră sau două înainte de căderea serii, de un cer parțial senin, iar soarele a apărut și el, cu toate că era voalat de ceața întunecată și densă. „După apus, norii s-au îngrămădit din nou și s-a întunecat foarte repede.” „Nici întunericul nopții n-a fost mai puțin neobișnuit și mai puțin înfricoșător decât cel din timpul zilei. Cu toate că era aproape lună plină, niciun obiect nu se putea distinge decât cu ajutorul unei lumini artificiale, care, când era privită din casele învecinate sau de la distanță, se vedea ca printr-un fel de întuneric egiptean pe care razele păreau să nu-l poată străpunge" (Isaiah Thomas, *Massachusetts Spy; or, American Oracle of Liberty*, vol. 10, nr. 472, 25 mai 1780). Un martor ocular al acestei scene spunea: „Nu m-am putut abține

să nu mă gândesc în acel moment că întunericul n-ar fi putut să fie mai dens nici chiar dacă toate corpurile luminoase din univers ar fi fost învăluite de perdele de nepătruns sau și-ar fi încetat existența” (Scrisoare a dr. Samuel Tenney, din Exeter, New Hampshire, decembrie 1785, în *Massachusetts Historical Society Collections*, 1792, 1st series, vol. 1, p. 97). Cu toate că la ora 9 în acea seară a răsărit luna plină, aceasta „n-a avut nici cea mai mică putere să împrășteie acele umbre ale morții”. După miezul nopții, întunericul a dispărut, iar luna, când a devenit vizibilă, avea culoarea sângelui.

Ziua de 19 mai 1780 a rămas cunoscută în istorie ca „Ziua Întunecată”. Din timpul lui Moise n-a mai fost înregistrat un întuneric de aceeași densitate, întindere și durată. Descrierea acestui eveniment, așa cum este ea redată de martorii oculari, este doar un ecou al cuvintelor Domnului, notate de profetul Ioel cu 2.500 de ani înainte de împlinirea lor: „Soarele se va preface în întuneric și luna, în sânge înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată” (Ioel 2:31).

Hristos i-a îndemnat pe copiii Săi să fie atenți la semnele venirii Sale și să se bucure când vor vedea indiciile revenirii Regelui lor. „Când vor începe să se întâmple aceste lucruri”, a spus El, „să vă uitați în sus și să vă ridicați capetele, pentru că izbăvirea voastră se apropie.” El le-a îndreptat atenția ucenicilor Săi către pomii care înmugureau primăvara și a zis: „Când înfrunzesc și-i vedeți, voi singuri cunoașteți că de acum vara este aproape. Tot așa, când veți vedea întâmplându-se aceste lucruri, să știți că Împărăția lui Dumnezeu este aproape” (Luca 21:28,30,31).

Însă, pe măsură ce spiritul de umilință și consacrare din biserică a făcut loc mândriei și formalismului, iubirea pentru Hristos și credința în revenirea Sa s-au răcit. Absorbit de spiritul lumesc și căutarea de plăceri, așa-zisul popor al lui Dumnezeu a devenit orb față de instrucțiunile Mântuitorului cu privire la semnele revenirii Sale. Doctrina celei de-a doua veniri a fost neglijată, textele biblice care vorbeau despre ea au fost întunecate de interpretări eronate, până când a fost în mare măsură ignorată și uitată. Acest lucru s-a întâmplat în special în cazul bisericilor din America. Libertatea și confortul de care se bucurau oameni din toate categoriile sociale, dorința ambițioasă după bogăție și lux, care a dat naștere unei pasiuni acaparatoare pentru profit, precum și goana nepotolită după popularitate și putere, care păreau să fie la îndemâna tuturor, i-au determinat pe oameni să-și concentreze interesele și speranțele asupra lucrurilor vieții acesteia și să plaseze într-un viitor îndepărtat acea zi solemnă, când actuala stare de lucruri va trece.

Când le-a arătat urmașilor Săi semnele revenirii Sale, Mântuitorul a prezis starea de apostazie care va exista chiar înainte de a doua Sa venire. Ca și în zilele lui Noe, lumea va fi prinsă în febra afacerilor lumești și a căutării de plăceri – cumpărând, vânzând, plantând, construind, căsătorindu-se și dând în căsătorie – uitând de Dumnezeu și de viața viitoare. Pentru cei care trăiesc în acest timp, avertizarea lui Hristos este: „Luați seama la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreuneze inimile cu îmbuibare de mâncare și

băutură și cu îngrijorările vieții acesteia și, astfel, ziua aceea să vină fără veste asupra voastră... Vegheați dar în tot timpul și rugați-vă, ca să aveți putere să scăpați de toate lucrurile acestea care se vor întâmpla și să stați în picioare înaintea Fiului omului” (Luca 21:34,36).

Starea bisericii din acest timp este descrisă în cuvintele Mântuitorului din Apocalipsa: „Îți merge numele că trăiești, dar ești mort.” Iar celor care refuză să se trezească din siguranța lor nepăsătoare, le este adresată avertizarea solemnă: „Dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine” (Apocalipsa 3:1,3).

Era necesar ca oamenii să fie conștientizați de pericolul în care se află, ca să se trezească și să se pregătească pentru evenimentele solemne care se vor întâmpla atunci când timpul de har se va încheia. Profetul lui Dumnezeu declară: „Dar mare este ziua Domnului și foarte înfricoșată: Cine o poate suferi?” (Ioel 2:11). Cine va sta în picioare când Se va arăta Acela ai cărui ochi sunt „așa de curați că nu pot să vadă răul” (Habacuc 1:13) și nu pot privi nelegiuirea? Pentru cei care strigă: „Dumnezeule, noi Te cunoaștem”, dar care I-au încălcat legământul (Osea 8:1,2) și au alergat după dumnezei străini (Psalmii 16:4), având în inimă numai nelegiuire și iubind căile nedreptății, pentru aceștia, ziua Domnului este „întuneric, în loc de lumină”, este „întunecoasă și fără strălucire” (Amos 5:20). „În vremea aceea”, zice Domnul, „voi scormoni Ierusalimul cu felinare și voi pedepsi pe toți oamenii care se bizuie pe drojdiile lor și zic în inima lor: «Domnul nu va face nici bine, nici rău!»” (Țefania 1:12). „Voi pedepsi – zice Domnul – lumea pentru răutatea ei și pe cei răi pentru neleguirile lor; voi face să înceteze mândria celor trufași și voi doborî semeția celor asupritori” (Isaia 13:11). „Nici argintul, nici aurul lor nu va putea să-i izbăvească.” „Averile lor vor fi de jaf și casele lor vor fi pustiite” (Țefania 1:18,13).

Profetul Ieremia, privind înainte spre acest timp înfricoșător, exclama: „Cum mă doare înăuntrul inimii mele! (...) Nu pot să tac! Căci auzi, suflete, sunetul trâmbiței și strigătul de război. Se vestește dărâmare peste dărâmare” (Ieremia 4:19,20). „Ziua aceea este o zi de mânie, o zi de necaz și de groază, o zi de pustiire și nimicire, o zi de întuneric și negură, o zi de nori și de întunecime, o zi în care vor răsuna trâmbița și strigătele de război” (Țefania 1:15,16). „Iată, vine ziua Domnului... care va preface tot pământul în pustiu și va nimici pe toți păcătoșii de pe el” (Isaia 13:9).

În vederea acelei zile mari, Cuvântul Domnului, în limbajul cel mai solemn și mai impresionant, face apel la poporul Său să se trezească din această letargie spirituală și să caute fața Lui cu pocăință și umilință: „Sunați din trâmbiță în Sion! Sunați în gura mare pe muntele Meu cel sfânt, ca să tremure toți locuitorii țării. Căci vine ziua Domnului, este aproape! Sunați cu trâmbița în Sion! Vestiți un post, chemați o adunare de sărbătoare! Strângeți poporul, țineți o adunare sfântă! Aduceți pe bătrâni, strângeți copiii... Să iasă mirele din camera lui și mireasa, din odaia ei! Preoții, slujitorii Domnului, să plângă între tindă și altar... Întoarceți-vă la Mine cu toată inima, cu post, cu plânset și bocet! Sfâșiați-

vă inimile, nu hainele, și întoarceți-vă la Domnul Dumnezeu vostru. Căci El este milostiv și plin de îndurare, îndelung răbdător și bogat în bunătate” (Ioel 2:1,15-17,12,13).

Pentru a pregăti un popor care să stea în picioare în Ziua Domnului, trebuia făcută o mare reformă. Dumnezeu a văzut că mulți dintre cei ce pretindeau că fac parte din poporul Său nu clădeau pentru veșnicie și, în îndurarea Sa, urma să le trimită o solie de avertizare pentru a-i trezi din letargie și a-i determina să se pregătească pentru Ziua Domnului.

Această avertizare este prezentată în Apocalipsa, capitolul 14. Aici este un triplu mesaj, proclamat în mod simbolic de ființe cerești și urmat imediat de venirea Fiului omului pentru a strânge „secerișul pământului”. Primul dintre aceste avertismente anunță apropierea judecății. Profetul a văzut un înger zburând „prin mijlocul cerului cu o Evanghelie veșnică, pentru ca s-o vestească locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui norod. El zicea cu glas tare: «Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui; și închinați-vă Celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor!»” (Apocalipsa 14:6,7).

Acest mesaj este considerat a fi parte din „Evanghelia veșnică”. Misiunea predicării Evangheliei nu le-a fost încredințată îngerilor, ci oamenilor. Îngerii sfinți au fost făcuți responsabili de îndrumarea acestei lucrări și de marile acțiuni în vederea salvării oamenilor. Însă proclamarea efectivă a Evangheliei este adusă la îndeplinire de slujitorii lui Hristos de pe pământ.

Bărbați credincioși, care au fost receptivi la îndemnul Duhului lui Dumnezeu și la învățăturile Cuvântului Său, urmau să ducă lumii această avertizare. Ei au fost cei care au luat seama la „cuvântul prorociei... ca la o lumină care strălucește într-un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineață” (2 Petru 1:19). Ei au căutat să-L cunoască pe Dumnezeu mai mult decât ar fi căutat o comoară ascunsă, considerând câștigul acestei cunoașteri „mai bun decât al argintului, și venitul adus de ea... mai de preț decât aurul” (Proverbele 3:14). Iar Domnul le-a descoperit lucrurile mari ale Împărăției. „Prietenia Domnului este pentru cei ce se tem de El și legământul făcut cu El le dă învățătură” (Psalmii 25:14).

Nu teologii erudiți au înțeles acest adevăr și nu ei s-au angajat în proclamarea lui. Dacă ar fi fost străjeri credincioși, cercetând Scripturile cu perseverență și rugăciune, ar fi știut cât mai este din noapte, iar profețiile le-ar fi dezvăluit evenimentele care urmau să aibă loc. Însă ei nu și-au asumat acest rol, iar mesajul a fost vestit de bărbați mai umili. Iisus a spus: „Umblați ca unii care aveți lumină” (Ioan 12:35). Cei care întorc spatele luminii pe care le-a dat-o Dumnezeu sau care neglijează să o caute atunci când le este pusă la dispoziție sunt lăsați în întuneric. Mântuitorul, în schimb, declară: „Cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8:12). Oricine are ca scop unic în viață să împlinească voia lui Dumnezeu, cercetând cu seriozitate lumina deja

dată, va primi o lumină mai mare; o stea cu o strălucire cerească va fi trimisă aceluia suflet ca să-l călăuzească în tot adevărul.

Când Iisus a venit pe pământ prima dată, preoții și cărturarii din Cetatea Sfântă, cărora le fuseseră încredințate profețiile lui Dumnezeu, ar fi putut să discearnă semnele timpului și să anunțe venirea Celui Promis. Profeția lui Mica indicase locul nașterii Sale, Daniel specificase timpul venirii Sale (Mica 5:2; Daniel 9:25). Dumnezeu le-a încredințat aceste profeții liderilor iudei. N-au avut nicio scuză pentru faptul că nu au știut și nu au anunțat poporul despre apropierea venirii lui Mesia. Neștiința lor a fost urmarea unei neglijențe vinovate. Iudeii ridicau monumente pentru profeții lui Dumnezeu care fuseseră uciși, în timp ce, prin respectul lor față de oamenii mari ai lumii, aduceau omagiu slujitorilor lui Satana. Absorbiți de lupta lor ambițioasă pentru poziție și putere omenească, au pierdut din vedere onorurile divine oferite de Regele cerului.

Mai-marii lui Israel ar fi trebuit să studieze cu un interes profund și plin de respect locul, momentul și circumstanțele în care avea să aibă loc cel mai mare eveniment din istoria omenirii – venirea Fiului lui Dumnezeu pentru a aduce la îndeplinire răscumpărarea omului. Toți oamenii ar fi trebuit să vegheze și să-L aștepte, pentru a putea fi printre primii care să-L salute pe Răscumpărătorul lumii. Dar, iată, la Betleem, doi călători obosiți, veniți de pe colinele Nazaretului, străbat de la un capăt la altul străzile înguste până în partea de est a orașului, căutând în zadar un loc de odihnă și adăpost pentru noapte. Nicio ușă nu se deschide să-i primească. Au găsit adăpost, în cele din urmă, într-o cocioabă mizerabilă, amenajată pentru vite, și acolo S-a născut Mântuitorul lumii.

Îngerii cerului văzuseră slava pe care Fiul lui Dumnezeu o avusese înainte de a fi lumea și așteptaseră cu un interes profund venirea Sa pe pământ, considerând-o cel mai fericit eveniment pentru toți oamenii. Îngeri au fost desemnați să le ducă vestea bună celor care erau pregătiți să o primească și care, cu bucurie, aveau să o ducă mai departe locuitorilor pământului. Hristos S-a umilit luând asupra Sa natura omului; sufletul Lui urma să fie apăsat de o suferință infinită atunci când avea să-Și dea viața ca jertfă pentru păcat. Însă îngerii au dorit ca, în umilința Sa, Fiul Celui Preaînalt să apară înaintea oamenilor cu o demnitate și o slavă adecvate caracterului Său. Aveau să se adune oamenii mari ai lumii în capitala lui Israel pentru a-I saluta venirea? Urmau oare legiunile de îngeri să-L prezinte mulțimii de oameni care Îl așteptau?

Un înger vizitează pământul, ca să vadă cine este pregătit să-L primească pe Iisus. Însă nu vede semne de așteptare. Nu aude niciun cântec de laudă și triumf care să anunțe că timpul venirii lui Mesia este aproape. Îngerul zăbovește un timp deasupra cetății alese și a Templului în care prezența divină se manifestase secole la rând, dar și acolo vede aceeași indiferență. În Templu, preoții, în pompa și mândria lor, aduc jertfe pângărite. Fariseii țin discursuri în fața oamenilor sau se roagă plini de sine la colțurile străzilor. În

palatele regilor, în adunările filosofilor, în școlile rabinilor, toți sunt la fel de nepăsători față de faptul minunat care umple tot cerul de bucurie și laudă, și anume că Răscumpărătorul omenirii este gata să vină pe pământ.

Nu există niciun semn că Hristos este așteptat și nu se face nicio pregătire pentru Prințul Vieții. Plin de uimire, mesagerul ceresc este pe punctul de a se întoarce în ceruri cu vestea rușinoasă, când descoperă un grup de păstori care își păzesc turmele noaptea și, privind la cerul înstelat, meditează la profeția despre Mesia care urma să vină pe pământ, dorindu-și fierbinte venirea Răscumpărătorului lumii. Ei sunt pregătiți să primească mesajul ceresc. Și, deodată, îngerul Domnului apare, anunțându-le vestea plină de bucurie. Slava cerească inundă toată câmpia, o mulțime nenumărată de îngeri li se arată păstorilor și, ca și cum bucuria ar fi fost prea mare ca să o aducă un singur mesager din ceruri, o mulțime de glasuri izbucnesc într-un imn pe care, într-o zi, îl vor cânta mântuiții din toate națiunile: „Slavă lui Dumnezeu în locurile preaînalte și pace pe pământ, între oamenii plăcuți Lui” (Luca 2:14).

O, ce lecție pentru noi este această întâmplare minunată din Betleem! Cum ne mustră ea necredința, mândria și mulțumirea de sine! Cum ne avertizează ea să fim atenți ca nu cumva, prin indiferența noastră nelegiuită, și noi să ne trezim în situația de a nu discerne semnele timpului și, în consecință, de a nu cunoaște ziua cercetării noastre.

Nu numai pe dealurile din Iudeea, nu numai printre păstorii umili au găsit îngerii persoane care așteptau venirea lui Mesia. Și în țările păgâne erau câțiva care-L așteptau, oameni înțelepți, bogați și nobili, filosofi ai Orientului. Studiind natura, magii Îl văzuseră pe Dumnezeu în creația Sa. Din Scripturile ebraice înțeleseseră că o stea se va ridica din Iacov și așteptau cu o dorință aprinsă venirea Aceluia care urma să fie nu numai „mângâierea lui Israel”, ci și „lumina care să lumineze neamurile” și care să ducă „mântuirea până la marginile pământului” (Luca 2:25,32; Faptele 13:47). Ei căutau lumină, iar lumina de la tronul lui Dumnezeu le-a luminat calea. În timp ce preoții și rabinii din Ierusalim, care fuseseră aleși să păstreze și să învețe pe alții adevărul, erau învăluiți în întuneric, steaua trimisă de Dumnezeu i-a condus pe acești străini păgâni la locul în care Se afla Regele de curând născut.

Pentru cei ce-L așteaptă, Hristos „Se va arăta a doua oară, nu în vederea păcatului, ci ca să aducă mântuirea” (Evrei 9:28). Ca și vestea nașterii Mântuitorului, tot așa și mesajul celei de-a doua veniri n-a fost încredințat liderilor religioși. Ei nu și-au menținut legătura cu Dumnezeu și au respins lumina din cer. De aceea, ei nu făceau parte dintre cei descriși de apostolul Pavel: „Dar voi, fraților, nu sunteți în întuneric, pentru ca ziua aceea să vă prindă ca un hoț. Voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei. Noi nu suntem ai nopții, nici ai întunericului” (1 Tesaloniceni 5:4,5).

Străjerii de pe zidurile Sionului ar fi trebuit să fie primii care să audă vestea venirii Mântuitorului, primii care să-și înalțe vocile ca să anunțe că El este aproape, primii care

să-i avertizeze pe oameni să se pregătească pentru venirea Sa. Însă se făcuseră comozi, visând pace și siguranță, în timp ce oamenii dormeau în păcatele lor. Iisus a văzut că biserica Sa era asemenea smochinului neroditor – avea un frunziș bogat, dar îi lipseau roadele prețioase. Oamenii se lăudau cu o păzire exterioară a formelor religioase, în timp ce spiritul adevăratei umilințe, pocăințe și credințe, singurul care putea face ca închinarea lor să fie acceptată de Dumnezeu, lipsea. În locul roadelor Duhului Sfânt era mândrie, formalism, vanitate, egoism și oprinare. O biserică apostată și-a închis ochii în fața semnelor timpului. Nu Dumnezeu i-a abandonat, nici credințioșii Lui nu au dat greș, ci ei s-au depărtat de El și de dragostea Lui. Întrucât au refuzat să se supună condițiilor Sale, promisiunile Lui nu s-au împlinit în dreptul lor.

Când neglijăm să apreciem și să folosim lumina și privilegiile pe care le revarsă Dumnezeu asupra noastră, aceasta este consecința sigură. Dacă biserica nu va urma calea deschisă de Providență, acceptând orice rază de lumină și îndeplinind orice datorie care îi va fi descoperită, religia va degenera în mod inevitabil în îndeplinirea unor forme, iar spiritul adevăratei evlavii va dispărea. Acest adevăr a fost ilustrat de repetate ori în istoria bisericii. Dumnezeu cere de la poporul Său fapte ale credinței și o ascultare în conformitate cu binecuvântările și privilegiile care i-au fost acordate. Ascultarea cere sacrificii și implică o cruce. De aceea atât de mulți dintre așa-ziii urmași ai lui Hristos au refuzat să accepte lumina din ceruri și, asemenea iudeilor din vechime, n-au cunoscut vremea când au fost cercetați (Luca 19:44). Din cauza mândriei și a necredinței lor, Domnul a trecut pe lângă ei și a descoperit adevărul Său celor care, ca și păstorii din Betleem și magii din Răsărit, au acordat atenție întregii lumini pe care o primiseră.

Capitolul 18

Un reformator american

Un fermier sincer și integru, care ajunsese să se îndoiască de autoritatea divină a Scripturilor, dar care dorea totuși sincer să cunoască adevărul, a fost bărbatul ales în mod special de Dumnezeu pentru a fi în avangarda proclamării celei de a doua veniri a lui Hristos. Ca mulți alți reformatori, William Miller se luptase la începutul vieții cu sărăcia și, astfel, învățase marile lecții ale hărniciei și renunțării de sine. Membrii familiei din care provenea erau caracterizați de un spirit independent, iubitor de libertate, de tenacitate și patriotism fierbinte – trăsături care predominau și în caracterul lui. Tatăl său fusese căpitan în armata Revoluției, iar sărăcia familiei din prima parte a vieții lui Miller s-a datorat sacrificiilor făcute de acesta în luptele și suferințele acelei perioade zbuciumate.

William Miller avea o constituție fizică sănătoasă și încă din copilărie dăduse dovadă de o capacitate intelectuală superioară celei obișnuite. Pe măsură ce creștea, aceasta devenea și mai vizibilă. Minteă lui era activă și bine dezvoltată și avea o sete intensă de cunoaștere. Deși nu se bucurase de avantajele unei educații universitare, dragostea lui pentru studiu și deprinderea unei gândiri corecte, precum și a unui spirit critic au făcut din el un bărbat cu o judecată sănătoasă și cu vederi largi. Avea un caracter moral fără reproș și o reputație de invidiat, fiind unanim respectat pentru integritatea, chibzuința și generozitatea lui. În virtutea forței și perseverenței lui, a obținut o anumită poziție, menținându-și încă neîntrerupt obiceiul de a studia. A ocupat diferite funcții civile și militare de încredere și calea către bogăție și onoare îi părea larg deschisă.

Mama lui era o femeie de o evlavie profundă și încă din copilărie el a fost expus influenței religioase. Totuși în tinerețe a ajuns în compania deiștilor, a căror influență era mai puternică, deoarece aceștia erau de obicei buni cetățeni, oameni cu înclinații umanitare și caritabile. Trăind printre instituții creștine, caracterele lor fuseseră modelate până la un anumit punct de valorile din jurul lor. Calitățile deosebite care le-au câștigat respectul și încrederea se datorau Bibliei, dar aceste daruri bune erau atât de pervertite, încât își exercitau influența împotriva Cuvântului lui Dumnezeu. Asociindu-se cu acești bărbați, Miller a ajuns să-și însușească atitudinile lor. Interpretările date Scripturii în acea perioadă prezentau dificultăți care îi păreau de netrecut. Totuși noua lui credință, deși înlătura Biblia, nu-i oferea nimic mai bun în schimb, așa că Miller era departe de a fi mulțumit. Cu toate acestea, timp de 12 ani, a continuat să susțină aceste concepții. Dar pe când avea 34 de ani, Duhul Sfânt i-a impresionat inima cu simțământul

stării sale păcătoase. Nu găsisese în credința lui de până atunci nicio asigurare de fericire dincolo de mormânt. Viitorul era întunecat și sumbru. Mai târziu, referindu-se la sentimentele sale din acea perioadă, Miller spunea:

„Dispariția totală era un gând rece și tăios, iar ideea de a da socoteală însemna distrugere sigură pentru toți. Cerurile erau ca arama deasupra capului meu și pământul era ca fierul sub picioarele mele. Veșnicia – ce însemna? Și moartea – de ce exista? Cu cât reflectam mai mult, cu atât eram mai departe de o explicație. Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mai confuze îmi erau concluziile. Am încercat să nu mai gândesc, dar n-am putut să-mi stăpânesc gândurile. Eram cu adevărat nenorocit, dar nu înțelegeam cauza. Murmuram și mă plângeam, dar nu știam contra cui. Știam că ceva era rău, dar nu știam cum și unde să găsesc binele. Mă tânguiam, dar fără speranță.”

A continuat în această stare câteva luni. „Deodată”, spune el, „caracterul unui Mântuitor mi-a fost întipărit viu în minte. Părea că ar putea să existe o ființă atât de bună și miloasă, încât să facă ispășire pentru păcatele noastre și, prin aceasta, să ne salveze de pedeapsa pentru păcat. Imediat am simțit cât de iubitoare trebuie să fie o asemenea ființă și mi-am imaginat că puteam să mă arunc în brațele Sale și să mă încred în îndurarea unuia ca El. Dar s-a ridicat întrebarea: Cum se poate dovedi că există o astfel de Ființă? În afară de Biblie, am descoperit că nu puteam să găsesc nicio dovadă despre existența unui asemenea Mântuitor sau chiar a unei vieți viitoare. (...)

Am înțeles că Biblia prezenta tocmai un asemenea Mântuitor de care aveam eu nevoie. Eram uimit să descopăr că o carte pe care o consideram neinspirată poate să conțină principii atât de perfect adaptate nevoilor unei lumi căzute. Am fost constrâns să admit că Scripturile trebuie să fie o descoperire de la Dumnezeu. Ele au devenit încântarea mea și am găsit în Iisus un prieten. Mântuitorul a devenit pentru mine alesul între zece mii, și Scripturile, care înainte erau întunecate și contradictorii, au devenit acum o candelă pentru picioarele mele și o lumină pe cărarea mea. Mintea mi s-a liniștit și limpezit. Am descoperit că Domnul Dumnezeu este o Stâncă în mijlocul oceanului vieții. Acum Biblia a devenit principalul meu obiect de studiu și pot într-adevăr să spun că am cercetat-o cu mare plăcere. Am descoperit că nici jumătate din ea nu mi se spusese. Mă miram de ce nu văzusem mai înainte frumusețea și măreția ei și eram uimit că am putut să o resping. Am găsit că în ea era dezvăluit tot ce putea să-mi dorească inima și am aflat un remediu pentru toate bolile sufletului. Am pierdut gustul pentru orice altă lectură și mi-am dedicat inima primirii înțelepciunii de la Dumnezeu”

(S. Bliss, *Memoirs of W. Miller*, p. 65-67).

În mod public, Miller și-a declarat credința în religia pe care o disprețuise. Dar prietenii lui necredincioși n-au întârziat să-i prezinte toate acele argumente pe care el însuși le susținuse împotriva autorității divine a Scripturilor. Atunci nu era pregătit să le răspundă, dar a judecat că, dacă Biblia este o descoperire de la Dumnezeu, trebuie să fie

consecventă cu ea însăși și că, întrucât a fost dată pentru instruirea omului, trebuie să fie adaptată înțelegerii lui. S-a hotărât să studieze personal Scripturile și să certifice dacă n-ar putea fi armonizate toate aparentele contradicții.

Străduindu-se să lase deoparte toate ideile preconceptuate și renunțând la comentarii, el a comparat verset cu verset, cu ajutorul trimiterilor și al concordanței. Și-a continuat studiul într-un mod ordonat și metodic. Începând cu Geneza și citind verset cu verset, înainta numai în măsura în care sensul pasajelor respective era înțeles în așa fel încât să nu mai rămână nicio neclaritate. Când găsea ceva neclar, obiceiul lui era să compare toate celelalte texte care păreau să aibă legătură cu respectiva dilemă. Fiecare cuvânt era lăsat să-și aducă propria semnificație asupra subiectului și, dacă opinia lui Miller asupra respectivului text se armoniza cu toate celelalte pasaje, atunci înceta să mai prezinte o dificultate. În felul acesta, oricând ajungea la un pasaj greu de înțeles, găsea explicația în alte părți ale Scripturilor. Pe măsură ce studia cu rugăciune fierbinte pentru iluminare divină, ceea ce înainte i se păruse întunecat înțelegerii acum era clar. A simțit realitatea cuvintelor psalmistului: „Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate” (Psalmii 119:130).

A studiat cărțile Daniel și Apocalipsa cu un interes profund, folosind aceleași principii de interpretare ca și pentru celelalte cărți ale Bibliei și a descoperit, cu mare bucurie, că simbolurile profetice puteau fi înțelese. A constatat că profețiile care se împliniseră până atunci se împliniseră literal, că diferitele imagini, metafore, parabole, comparații etc. fie erau explicate în contextul imediat, fie termenii în care erau exprimate erau definiți în altă parte a Scripturii și, astfel explicate, trebuiau înțelese literal. „În felul acesta, am fost mulțumit”, spunea el, „că Biblia este un sistem de adevăruri revelate, date atât de clar și simplu, încât drumetul, deși nepriceput, nu are voie să se rătăcească în ea” (Bliss, p. 70). Verigă după verigă din lanțul adevărului i-au răsplătit eforturile, în timp ce pas cu pas urmărea marile linii profetice. Îngeri din ceruri îi călăuzeau mintea și dezvăluiau Scripturile înțelegerii sale.

Considerând că modul în care se împliniseră profețiile în trecut este un criteriu de validare a împlinirii profețiilor care priveau viitorul, s-a convins că ideea răspândită a unei domnii spirituale a lui Hristos – un mileniu pământesc înainte de sfârșitul lumii – nu era susținută de Cuvântul lui Dumnezeu. Această doctrină, indicând o mie de ani de neprihănire și pace înainte de venirea personală a Domnului Hristos, amâna cu mult grozăviile zilei lui Dumnezeu. Dar, oricât de plăcută ar fi, este contrară învățăturilor lui Hristos și ale apostolilor Săi, care arătau că neghina și grâul trebuie să crească împreună până la seceriș, adică sfârșitul lumii; că „oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău”; că „în zilele din urmă vor fi vremuri grele” și că împărăția întunericului va continua să existe până la venirea Domnului și va fi nimicită cu suflarea gurii Sale și distrusă cu strălucirea venirii Sale (Matei 13:30,38-41; 2 Timotei 3:13,1; 2 Tesaloniceni 2:8).

Doctrina convertirii întregii lumi și a domniei spirituale a lui Hristos n-a fost susținută de biserica apostolică. Ea n-a fost universal acceptată de creștini până pe la începutul secolului al XVIII-lea. Asemenea oricărei alte erori, urmările au fost negative. Oamenii erau învățați să aștepte venirea Domnului într-un viitor îndepărtat și erau astfel împiedicați să dea atenție semnelor care anunțau apropierea venirii Sale. Această doctrină a indus un neîntemeiat sentiment de încredere și siguranță și i-a făcut pe mulți să neglijeze pregătirea necesară pentru a-L întâmpina pe Domnul lor.

Miller a descoperit că Scriptura prezintă în mod clar venirea lui Hristos ca pe o venire literală și personală. Pavel spune: „Căci Însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer” (2Tesaloniceni 4:16). Iar Mântuitorul declară: „Vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă.” „Căci, cum iese fulgerul de la răsărit și se vede până la apus, așa va fi și venirea Fiului omului” (Matei 24:30,27). El va fi însoțit de toate oștile cerului. „Fiul omului va veni în slava Sa, cu toți sfinții îngeri” (Matei 25:31). „El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbița răsunătoare și vor aduna pe aleșii Lui” (Matei 24:31).

La venirea Sa, morții cei dreپți vor fi înviați și dreپții cei vii vor fi schimbați. „Nu vom adormi toți”, spune Pavel, „dar toți vom fi schimbați, într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiță. Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii și noi vom fi schimbați. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire” (1Corinteni 15:51-53). Iar în Epistola sa către Tesaloniceni, după descrierea venirii Domnului, spune: „Întâi vor învia cei morți în Hristos. Apoi, noi, cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiți toți împreună cu ei în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; și astfel vom fi totdeauna cu Domnul” (1Tesaloniceni 4:16,17).

Poporul Său nu poate primi Împărăția înainte de a doua venire personală a lui Hristos. Mântuitorul a spus: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va șede pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui. El îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstorul oile de capre; și va pune oile la dreapta, iar caprele, la stânga Lui. Atunci, Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: «Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii»” (Matei 25:31-34). Am văzut din versetele deja citate că, atunci când vine Fiul omului, cei morți sunt înviați în trupuri nedegradate, iar cei vii sunt transformați. Prin această mare schimbare, ei sunt pregătiți să primească Împărăția, deoarece Pavel afirmă: „Carnea și sângele nu pot să moștenească Împărăția lui Dumnezeu, nici putrezirea nu poate moșteni neputrezirea” (1Corinteni 15:50). Omul, în starea lui actuală, este muritor, supus degradării, putrezirii, dar Împărăția lui Dumnezeu nu va fi supusă degradării, ci va exista veșnic. De aceea, omul în starea lui actuală nu poate să intre în Împărăția lui Dumnezeu. Dar când va veni Iisus, El îi va da nemurire

poporului Său și îl va chema să primească Împărăția, al cărei moștenitor de drept este.

Aceste texte, precum și altele, i-au dovedit cu claritate lui Miller că evenimentele care erau așteptate în general să aibă loc înainte de venirea lui Hristos, cum ar fi domnia universală a păcii și întemeierea Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, trebuiau să aibă loc după a doua venire. Mai mult, toate semnele timpului său și starea lumii corespundeau cu descrierea profetică a zilelor din urmă. A fost obligat să tragă concluzia, numai pe baza studiului Scripturii, că timpul rezervat rămânerii pământului în starea lui actuală era pe punctul să se încheie.

„O altă dovadă care mi-a impresionat mintea cu putere”, spune el, „a fost cronologia Scripturilor. (...) Am constatat că evenimente precise care se împliniseră în trecut adesea avuseseră loc într-o perioadă de timp stabilită. Cei o sută douăzeci de ani dinaintea potopului (Geneza 6:3), cele șapte zile care urmau să-l preceadă, împreună cu cele patruzeci de zile de ploaie precise (Geneza 7:4), cei patru sute de ani de rămânere în Egipt a urmașilor lui Avraam (Geneza 15:13), cele trei zile din visele paharnicului și pitarului (Geneza 40:12-20), cei șapte ani ai faraonului (Geneza 41:28-54), cei patruzeci de ani din pustie (Numeri 14:34), cei trei ani și jumătate de foamete (1 Regi 17:1) [Vezi Luca 4:25], (...) cei șaptezeci de ani de captivitate (Ieremia 25:11), cele șapte vremuri ale lui Nebucadnețar (Daniel 4:13-16) și cele șapte săptămâni, șaiszeci și două de săptămâni și o săptămână, totalizând șaptezeci de săptămâni hotărâte asupra iudeilor (Daniel 9:24-27) – toate evenimentele cuprinse în aceste perioade fuseseră odinioară doar profeții, dar s-au împlinit în conformitate cu prezicerile” (Bliss, p. 74, 75).

De aceea, când a descoperit în studiul Bibliei diferite perioade cronologice care, după înțelegerea lui, se întindeau până la a doua venire a lui Hristos, nu a putut decât să le considere „vremuri dinainte rânduite”, pe care Dumnezeu le descoperise credincioșilor Săi. „Lucrurile ascunse”, spune Moise, „sunt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar lucrurile descoperite sunt ale noastre și ale copiilor noștri, pe vecie.” Domnul declară, prin profetul Amos, că El „nu face nimic fără să-Și descopere taina Sa slujitorilor Săi proroci” (Deuteronomul 29:29; Amos 3:7). Deci aceia care cercetează Cuvântul lui Dumnezeu au motive întemeiate să aștepte să găsească descoperit clar în Cuvântul adevărului cel mai uimitor eveniment din istoria omenirii.

„Când m-am convins pe deplin”, spune Miller, „că toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu și de folos (2Timotei 3:16), că n-a fost adusă prin voia omului, ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu mânați de Duhul Sfânt (2Petru 1:21) și că a fost scrisă pentru învățătura noastră, pentru ca, prin răbdarea și mângâierea pe care o dau Scripturile, să avem nădejde (Romani 15:4), n-am putut decât să privesc părțile cronologice ale Bibliei ca fiind deopotrivă o parte a Cuvântului lui Dumnezeu – și meritând aceeași atenție din partea noastră – ca orice altă parte din Scripturi. De aceea am considerat că, în efortul de a înțelege ceea ce Dumnezeu a considerat potrivit să ne descopere, în îndurarea Sa, nu

aveam dreptul să trec peste perioadele profetice” (Bliss, p. 75).

Profeția care părea să dezvăluie în modul cel mai clar momentul celei de a doua veniri era aceea din Daniel 8:14 – „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți, apoi Sfântul Locaș va fi curățit.” Respectând regula sa de a face din Scriptură propriul interpret, Miller a înțeles că o zi în profetația simbolică reprezintă un an (Numeri 14:34; Ezechiel 4:6). A considerat că perioada de 2.300 de zile profetice, sau ani literali, se va extinde mult dincolo de încheierea dispensațiunii iudaice și deci nu se putea referi la sanctuarul acelei dispensațiuni. Miller a adoptat concepția unanim acceptată că, în era creștină, pământul este Sanctuarul și, ca urmare, a înțeles că această curățare a Sanctuarului, prezisă în Daniel 8:14, reprezintă purificarea pământului cu foc la a doua venire a lui Hristos. Dacă ar putea fi găsit punctul corect de la care încep cele 2.300 de zile, a concluzionat el, momentul celei de-a doua veniri ar putea fi stabilit cu ușurință. Astfel ar fi găsit momentul exact al aceluia mare final, punctul pe axa timpului când starea actuală, cu „toată mândria și puterea ei, pompa și vanitatea ei, nelegiuirea și apăsarea ei își va găsi sfârșitul”, când blestemul va fi „îndepărtat de pe pământ, moartea va fi distrusă, răsplata le va fi dată slujitorilor lui Dumnezeu, profeților și sfinților, și celor care se tem de Numele Său, iar cei care distrug pământul vor fi distruși” (Bliss, p. 76).

Miller a continuat cercetarea profețiilor cu un zel nou și mai profund, zile și nopți întregi fiind devotate studiului a ceea ce i se părea acum de o importanță extraordinară și de un interes care îl absorbea cu totul. În capitolul 8 din Daniel n-a găsit niciun indiciu pentru punctul de început al celor 2.300 de zile. Îngerul Gabriel, cu toate că i se poruncise să-l facă pe Daniel să înțeleagă viziunea, i-a dat numai o explicație parțială. Când persecuția teribilă care urma să se abată asupra bisericii i-a fost revelată profetului, puterea fizică l-a părăsit. El n-a putut să mai suporte și îngerul a plecat pentru un timp. Daniel „a leșinat și a fost bolnav mai multe zile”. „Eram uimit de vedenia aceasta”, spune el, „și nimeni n-a înțeles-o.”

Însă Dumnezeu i-a poruncit trimisului Său: „Tâlcuiește-i vedenia aceasta.” Acea misiune trebuia îndeplinită. Dând curs acestei porunci, îngerul s-a întors la Daniel, spunându-i: „Am venit acum să-ți luminez mintea... Ia aminte, dar, la cuvântul acesta și înțelege vedenia” (Daniel 8:27,16; 9:22; 23:25-27). Viziunea din capitolul 8 conținea un punct important care fusese lăsat neexplicat, și anume acela referitor la timp – perioada de 2.300 de zile. De aceea îngerul, reluându-și explicația, a insistat în mod deosebit asupra acestui subiect: „Șaptezeci de săptămâni au fost hotărâte asupra poporului tău și asupra cetății tale celei sfinte... Să știi dar și să înțelegi că de la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului până la Unsul (Mesia), la Cărmuitorul, vor trece șapte săptămâni; apoi, timp de șaiszeci și două de săptămâni, piețele și gropile vor fi zidite din nou, și anume în vremuri de strâmtorare. După aceste șaiszeci și două de săptămâni, Unsul va fi stârpit și nu va avea nimic... El va face un legământ trainic cu mulți, timp de o

săptămână, dar la jumătatea săptămânii va face să înceteze jertfa și darul de mâncare.”

Îngerul fusese trimis la Daniel cu scopul precis de a-i explica punctul neînțeles din viziunea din capitolul 8, declarația referitoare la timp – „până vor trece 2.300 de zile; apoi Sfântul Locaș va fi curățit”. După ce i s-a poruncit lui Daniel: „Ia aminte dar la cuvântul acesta și înțelege vedenia”, primele cuvinte ale îngerului sunt: „Șaptezeci de săptămâni au fost hotărâte asupra poporului tău și asupra cetății tale celei sfinte.” Cuvântul tradus aici prin „hotărâte” înseamnă literal „tăiate”. Șaptezeci de săptămâni, reprezentând 490 de ani, sunt declarate de înger a fi tăiate, ca aparținând în mod special iudeilor. Însă din ce au fost tăiate? Întrucât perioada celor 2.300 de zile era singura menționată în capitolul 8, aceasta trebuie să fie perioada din care au fost tăiate cele 70 de săptămâni. Ele trebuie, prin urmare, să fie o parte din cele 2.300 de zile, iar cele două perioade trebuie să înceapă în același timp. Îngerul a declarat că cele 70 de săptămâni încep de la darea poruncii pentru restaurarea și reconstruirea Ierusalimului. Dacă putea fi găsită data acestei porunci, atunci putea fi stabilit punctul de plecare pentru marea perioadă de 2.300 de zile.

Decretul se găsește în Ezra 7:12-26. În forma lui completă a fost emis de Artaxerxes, împăratul Persiei, în anul 457 î.Hr. Însă în Ezra 6:14 se spune că a fost clădită Casa Domnului din Ierusalim, „după porunca lui Cyrus, Darius și Artaxerxe, împăratul Persiei”. Acești trei împărați, prin inițierea, confirmarea și completarea decretului, l-au adus în forma prevăzută de profeție pentru a marca începutul celor 2.300 de ani. Considerând că anul 457 î.Hr. – anul când a fost adus la îndeplinire decretul – reprezintă data poruncii, s-a putut vedea că s-au împlinit toate condițiile profeției referitoare la cele 70 de săptămâni.

„De la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului până la Unsul (Mesia), la Cărmuitorul, vor trece șapte săptămâni, apoi... șaiszeci și două de săptămâni” – adică 69 de săptămâni, sau 483 de ani. Decretul lui Artaxerxe a intrat în vigoare în toamna anului 457 î.Hr. Începând cu această dată, cei 483 de ani se întind până în toamna anului 27 d.Hr. (Vezi Apendicele.) Atunci s-a împlinit această profeție. Cuvântul „Mesia” înseamnă „Cel Uns”. În toamna anului 27 d.Hr., Hristos a fost botezat de Ioan și a primit ungera Duhului. Apostolul Petru dă mărturie că „Dumnezeu a uns cu Duhul Sfânt și cu putere pe Iisus din Nazaret” (Faptele 10:38). Mântuitorul Însuși a declarat: „Duhul Domnului este peste Mine, pentru că M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia” (Luca 4:18). După botez, Iisus a mers în Galileea „și propovăduia Evanghelia lui Dumnezeu. El zicea: «S-a împlinit vremea»” (Marcu 1:14,15).

„El va face un legământ trainic cu mulți, timp de o săptămână.” Săptămâna amintită aici este ultima dintre cele 70. Ea reprezintă ultimii 7 ani din perioada alocată în mod special iudeilor. În acest răstimp, care se întinde de la anul 27 până la anul 34 d.Hr., Hristos, mai întâi personal și apoi prin ucenicii Săi, a adresat invitația Evangheliei în

special iudeilor. Când apostolii au pornit să ducă vestea bună a Împărăției, îndrumarea Mântuitorului a fost: „Să nu mergeți pe calea neamurilor și să nu intrați în vreo cetate a samaritenilor, ci să mergeți mai degrabă la oile pierdute ale casei lui Israel” (Matei 10:5,6).

„La jumătatea săptămânii va face să înceteze jertfa și darul de mâncare.” În anul 31 d.Hr., la trei ani și jumătate după botez, Domnul Iisus a fost răstignit. Odată cu marea jertfă de pe Calvar, s-a sfârșit acel sistem al jertfelor care Îl prefigurase timp de patru mii de ani pe Mielul lui Dumnezeu. Simbolul întâlnise Persoana simbolizată și toate jertfele și darurile de mâncare ale sistemului ceremonial trebuiau să înceteze.

Cele 70 de săptămâni, sau 490 de ani, rezervate în mod special iudeilor s-au încheiat, așa cum am văzut, în anul 34 d.Hr. La acea dată, prin acțiunea Sinedriului iudeilor, națiunea a pecetluit respingerea Evangheliei prin uciderea lui Ștefan și persecutarea urmașilor lui Hristos. Apoi mesajul mântuirii, nemaifiind limitat la poporul ales, i-a fost adresat lumii. Ucenicii, constrânși de persecuție să fugă din Ierusalim, „mergeau din loc în loc și propovăduiau Cuvântul”. „Filip s-a coborât în cetatea Samariei și le-a propovăduit pe Hristos.” Petru, prin călăuzire divină, i-a făcut cunoscută Evanghelia centurionului din Cezareea, Corneliu cel temător de Dumnezeu, iar înflăcăratul Pavel, câștigat la credința în Hristos, a primit misiunea să ducă vestea bună „departe, la neamuri” (Faptele 8:4,5; 22:21).

Până în acest punct, toate elementele precise ale profeției s-au împlinit în mod remarcabil și începutul celor 70 de săptămâni este fără îndoială anul 457 î.Hr., iar încheierea lor, anul 34 d.Hr. Având aceste date, nu mai este nicio dificultate pentru aflarea sfârșitului celor 2.300 de zile. Cele 70 de săptămâni – 490 de zile – fiind tăiate din cele 2.300, mai rămân 1.810 zile. După sfârșitul celor 490 de zile, trebuiau să se împlinească încă 1.810 zile. De la anul 34 d.Hr., cei 1.810 ani se întind până în anul 1844. Ca urmare, cele 2.300 de zile din Daniel 8:14 se termină în anul 1844. La încheierea acestei mari perioade profetice, potrivit mărturiei îngerului lui Dumnezeu, „Sfântul Locaș va fi curățat”. Astfel, momentul curățării Sanctuarului – despre care se credea în mod aproape unanim că va avea loc la a doua venire – era stabilit cu precizie.

Miller și colaboratorii lui au crezut la început că cele 2.300 de zile se vor încheia în primăvara anului 1844, cu toate că profeția indică toamna aceluși an. (Vezi Apendicele pentru p. 269.) Înțelegerea greșită a acestui punct le-a adus dezamăgire și nedumerire celor care fixaseră mai devreme data venirii Domnului. Dar acest lucru n-a afectat câtuși de puțin greutatea argumentului, care arăta că cele 2.300 de zile se încheiau în anul 1844 și că marele eveniment reprezentat prin curățarea Sanctuarului trebuia să aibă loc atunci.

Când a început studiul Sfintelor Scripturi pentru a dovedi că ele erau o descoperire de la Dumnezeu, Miller nu se așteptase să ajungă la concluzia la care a ajuns acum. Lui însuși abia îi venea să creadă rezultatele cercetării sale. Dar dovada Scripturii era prea

clară și convingătoare pentru a nu fi luată în seamă.

Dedicase deja doi ani studiului Bibliei când, în anul 1818, a ajuns la convingerea solemnă că, în aproximativ 25 de ani, Hristos Se va arăta pentru răscumpărarea poporului Său. „Nu este nevoie să vorbesc”, spune Miller, „despre bucuria care mi-a umplut inima la vederea perspectivei încântătoare, nici despre dorința arzătoare a sufletului meu de a lua parte la bucuriile celor răscumparați. Biblia era acum pentru mine o carte nouă. Era, într-adevăr, o delectare a minții. Tot ce fusese pentru mine întunecat, tainic sau neclar în învățăturile ei se risipise în fața luminii clare care răsărea acum de pe paginile ei sfinte. Cât de strălucitor și măreț apărea adevărul! Toate contradicțiile și inconsecvențele pe care le găsisem înainte în Cuvânt se spulberaseră și, cu toate că mai erau încă multe părți de care nu eram satisfăcut, pentru că nu aveam o înțelegere deplină, atât de multă lumină izvora din ea pentru a ilumina mintea mea atât de întunecată înainte, încât simțeam în studiul Scripturii o încântare care nu bănuisem că poate să rezulte din învățăturile ei” (Bliss, p. 76, 77).

„Împreună cu solemnă convingere că evenimente atât de importante prezise în Scripturi urmau să se împlinescă într-un interval de timp atât de scurt, s-a născut puternică în mintea mea întrebarea cu privire la datoria mea față de lume, având în vedere dovada care mi-a luminat mintea” (Idem, p. 81). Miller nu putea să nu simtă că era datoria lui să împartă cu alții lumina pe care o primise. Se aștepta să întâmpine opoziție din partea necredincioșilor, dar avea încredere că toți creștinii se vor bucura de speranța întâlnirii cu Mântuitorul pe care declarau că Îl iubesc. Singura lui teamă era că, în marea lor bucurie produsă de perspectiva glorioasei eliberări care urma să aibă loc atât de curând, mulți vor accepta doctrina fără să cerceteze suficient Scripturile pentru demonstrarea acestui adevăr. Din acest motiv a ezitat să o prezinte, ca nu cumva el să fi greșit și astfel să devină un mijloc de a-i conduce greșit și pe alții. De aceea s-a hotărât să reexamineze dovezile în sprijinul concluziilor la care ajunsese și să ia în considerație cu grijă toate dificultățile pe care le întâmpinase mintea lui. A constatat că obiecțiile dispăreau înaintea luminii Cuvântului lui Dumnezeu ca ceața dinaintea razelor soarelui. Cinci ani petrecuți astfel l-au convins pe deplin de corectitudinea poziției sale.

Acum, datoria de a le face cunoscut și altora ceea ce el credea a fi atât de clar susținut de Scripturi persista în mintea lui cu o putere reînnoită. „În timp ce îmi desfășuram activitățile obișnuite”, povestește el, „îmi suna continuu în urechi: «Du-te și spune lumii despre pericolul în care se găsește.» Îmi venea mereu în minte următorul text: «Când zic celui rău: Răule, vei muri negreșit! și tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar sângele lui îl voi cere din mâna ta. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, ca să se întoarcă de la calea lui și el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îți vei mântui sufletul» (Ezechiel 33:8,9). Consideram că, dacă ar putea fi eficient avertizați, mulți dintre nelegiuși se vor pocăi, dar dacă nu erau

avertizați, sângele lor urma să fie cerut din mâna mea” (Bliss, p. 92).

A început să-și prezinte concepțiile în particular, când avea ocazia, rugându-se ca vreun predicator să le simtă forța și să se dedice proclamării lor. Dar nu putea să alunge convingerea că era datoria lui personală aceea de a se implica în rostirea avertizării. Îi reveneau mereu în minte cuvintele: „Mergi și spune-le oamenilor! Voi cere sângele lor din mâna ta.” A așteptat nouă ani cu povara încă apăsând asupra sufletului său, până când, în 1831, a prezentat pentru prima dată în public motivele credinței sale.

După cum Elisei fusese chemat de la coarnele plugului de pe câmp pentru a primi mantia consacrării în slujba de profet, tot la fel William Miller a fost chemat să-și lase plugul și să le prezinte oamenilor tainele Împărăției lui Dumnezeu. A început această lucrare tremurând, conducându-și ascultătorii pas cu pas prin perioadele profetice, până la a doua venire a lui Hristos. Cu fiecare efort făcut, câștiga putere și curaj, văzând interesul general trezit de cuvintele sale.

Miller a consimțit să-și prezinte vederile în public numai la solicitarea fraților lui, în ale căror cuvinte a recunoscut chemarea lui Dumnezeu. Era acum în vârstă de 50 de ani, neobișnuit cu vorbitul în public și apăsător de simțământul incapacității în raport cu activitatea care îi stătea în față. Dar eforturile lui au fost binecuvântate de la început într-un mod deosebit pentru mântuirea sufletelor. Prima lui prezentare a fost urmată de o înviorare religioasă prin care au fost convertite 13 familii în întregime, cu excepția a două persoane. Imediat a fost chemat să vorbească în alte locuri și aproape pretutindeni predicarea lui avea ca urmare o reînviore a lucrării lui Dumnezeu. Păcătoșii se converteau, creștinii se trezeau la o consacrare mai mare, iar deiștii și necredincioșii erau făcuți să recunoască adevărurile Bibliei și religia creștină. Cei în mijlocul cărora lucra declarau: „El a atins o categorie de minți pe care alți oameni nu au putut să le influențeze” (Idem, p. 138). Modul lui de a predica avea ca scop să trezească interesul publicului asupra marilor teme ale religiei și să stopeze spiritul lumesc aflat în creștere și senzualitatea din acea epocă.

În aproape fiecare oraș erau zeci, iar în altele, sute de oameni convertiți ca urmare a predicilor sale. În multe locuri, bisericile protestante de aproape toate confesiunile îi erau larg deschise, iar invitațiile de a predica veneau, de obicei, de la pastorii anumitor biserici. Regula lui era să nu predice în niciun loc unde nu era invitat, dar a constatat curând că nu era în stare să facă față nici la jumătate dintre cererile care îi erau adresate. Mulți care n-au acceptat vederile sale cu privire la timpul exact al celei de a doua veniri erau totuși convinși de certitudinea și apropierea venirii lui Hristos și de nevoia lor de pregătire. În unele orașe mari, activitatea lui a generat o impresie pregnantă. Comercianții de băuturi alcoolice renunțau la comerțul lor și își transformau magazinele în locuri de adunare. Casele de jocuri de noroc erau desființate. Necredincioșii, deiștii, universalistii și chiar cei mai josnici depravați erau transformați, unii dintre ei fără să mai

fi intrat într-o casă de rugăciune de ani de zile. Diferite confesiuni organizau adunări de rugăciune în diferite cartiere, aproape în fiecare oră, iar oamenii de afaceri se adunau la amiază pentru rugăciune și laudă. Nu era o exaltare ieșită din comun, ci domnea o solemnitate aproape generală asupra minții oamenilor. Ceea ce făcea Miller, ca și ceea ce făcuseră primii reformatori, tindea mai degrabă să convingă mintea și să trezească conștiința, decât doar să stârneasce emoțiile.

În anul 1833, Miller a primit de la Biserica Baptistă, al cărei membru era, autorizația de a predica. Un mare număr de pastori ai acestei biserici și-au manifestat aprobarea față de activitatea lui și el și-a continuat activitatea cu acceptul lor oficial. A călătorit și a predicat neîntrerupt, deși activitatea lui personală era limitată în principal la New England și statele centrale. Timp de câțiva ani, cheltuielile au fost în întregime suportate din propriul buget, iar după aceea n-a primit niciodată suficient pentru a acoperi complet cheltuielile de călătorie către locurile în care era invitat. Astfel, activitatea lui publică, departe de a-i aduce un câștig bănesc, era o povară grea asupra stării sale materiale, care treptat a scăzut în această perioadă a vieții. Era tatăl unei familii mari, dar pentru că toți erau economi și harnici, ferma sa era suficientă pentru întreținerea familiei.

În 1833, la doi ani după ce Miller începuse să prezinte în public dovezile apropiatei reveniri a lui Hristos, a apărut ultimul dintre semnele care fuseseră prezise de Mântuitorul ca indicii ale revenirii Sale. Iisus a spus: „Stelele vor cădea din cer” (Matei 24:29). Iar Ioan, în Apocalipsa, declara că a văzut în viziune semnele care urmau să vestească Ziua Domnului: „Stelele au căzut din cer pe pământ, cum cad smochinele verzi din pom când este scuturat de un vânt puternic” (Apocalipsa 6:13). Această profecie și-a găsit o impresionantă împlinire în marea ploaie meteoritică din 13 noiembrie 1833. A fost cea mai întinsă și magnifică ploaie de stele căzătoare înregistrată vreodată. „Întregul firmament de deasupra Statelor Unite a fost atunci, timp de ore, într-un freamăt de foc. Niciun fenomen ceresc n-a avut loc în această țară de la prima colonizare încoace care să fi fost privit cu o admirație atât de intensă, de o categorie de oameni, sau cu o așa de mare groază și panică, de altă categorie.” „Frumusețea sublimă și splendoarea ei cutremurătoare încă persistă în multe minți. (...) Niciodată n-a căzut o ploaie mai densă decât atunci când au căzut meteorii pe pământ. La est, la vest, la sud și la nord era la fel. Într-un cuvânt, tot cerul părea în mișcare. (...) Fenomenul, așa cum a fost descris în publicația profesorului Silliman, a fost observat în toată America de Nord. (...) De la ora două noaptea până la ziuă, cerul fiind perfect senin, un joc neîncetat de lumini strălucitoare și orbitoare a continuat să apară pe întreg firmamentul” (R. M. Devens, *American Progress; or, The Great Events of the Greatest Century*, cap. 28, par. 1-5).

„Într-adevăr, nicio limbă nu poate să descrie splendoarea aceluia spectacol magnific. Niciun om care nu l-a văzut nu poate să-și formeze o imagine adecvată despre măreția lui. Toate stelele cerului păreau că se adunaseră într-un punct aproape de zenit, de unde

porneau simultan cu viteza fulgerului spre toate părțile orizontului. Și totuși nu se epuizau – mii veneau cu repeziciune în urma altor mii, ca și când ar fi fost create pentru acea ocazie” (F. Reed, în *The Christian Advocate and Journal*, 13 decembrie 1833). „Nu se poate ilustra mai fidel peisajul decât printr-un smochin căruia îi cad smochinele când este scuturat de un vânt puternic” („The Old Countryman”, în *Portland Evening Advertiser*, 26 noiembrie 1833).

În *Journal of Commerce, New York*, din 14 noiembrie 1833, a apărut un articol lung cu privire la acest fenomen miraculos, conținând următoarea declarație: „Cred că niciun filosof sau savant n-a vorbit și nici n-a scris despre un eveniment ca acela de ieri dimineață. Acum 1.800 de ani, un profet l-a prezis cu exactitate, dacă nu ne va fi greu să înțelegem că stelele care cad înseamnă stele căzătoare... în singurul sens în care este posibil să fie literalmente adevărat.”

Astfel s-a manifestat ultimul dintre semnele venirii Sale, în legătură cu care Iisus i-a avertizat pe ucenicii Săi: „Când veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși” (Matei 24:33). După aceste semne, Ioan a văzut următorul mare eveniment iminent: cerurile se strâng ca un sul, în timp ce pământul se cutremură, munții și insulele sunt mutate din locurile lor, iar nelegiuții îngroziți caută să fugă dinaintea Fiului omului (Apocalipsa 6:12-17).

Mulți care au fost martori ai căderii de stele au considerat-o un vestitor al judecății viitoare, „un simbol înspăimântător, un înainte-mergător sigur, un semn îndurător al acelei zile mari și înfricoșătoare” („The Old Countryman”, în *Portland Evening Advertiser*, 26 noiembrie 1833). Astfel, atenția oamenilor a fost îndreptată spre împlinirea profeției și mulți au fost determinați să ia în serios avertizarea în legătură cu cea de-a doua venire.

În 1840, o altă împlinire remarcabilă a profeției a trezit interesul general. Cu doi ani înainte, Josiah Litch, unul dintre principalii pastori care predicau despre a doua venire, a publicat o expunere cu privire la Apocalipsa 9, prezicând căderea Imperiului Otoman. După calculele sale, această putere urma să fie înfrântă „în anul 1840 d.Hr., cândva în luna august”. Cu doar câteva zile înainte de împlinirea ei, a scris: „Admițând că prima perioadă, cea de 150 ani, s-a împlinit exact înainte ca Deacoze să urce pe tron cu aprobarea turcilor și ținând cont că cei 391 de ani și 15 zile au început la încheierea primei perioade, aceștia se vor încheia la 11 august 1840, când puterea otomană din Constantinopol se poate aștepta să fie zdrobită. Și cred că așa se va întâmpla” (Josiah Litch, în *Signs of the Times, and Expositor of Prophecy*, 1 august 1840).

Chiar la data specificată, Turcia, prin ambasadorii ei, a acceptat protectoratul puterilor aliate ale Europei, plasându-se astfel sub controlul națiunilor creștine. Evenimentul a împlinit cu exactitate prezicerea. (Vezi Apendicele.) Când s-a aflat, mulțimile s-au convins de corectitudinea principiilor de interpretare profetică adoptate de Miller și colaboratorii săi, iar mișcarea adventistă* a primit un excepțional impuls. Bărbați de

cultură și cu influență i s-au alăturat lui Miller atât în activitatea de predicare, cât și în cea de publicare a principiilor sale, iar între anii 1840 și 1844, fenomenul s-a extins cu rapiditate. (**În capitolul de față și în cele care urmează, termenul „adventist/adventistă” este folosit cu sensul de bază – „acțiune sau persoană care are legătură cu așteptarea revenirii lui Hristos” –, prin apelativul „adventist” fiind numiți toți cei care așteptau a doua venire a lui Hristos, indiferent de biserica din care făceau parte. Sensul folosit în prezent – „persoană care aparține Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea” – a apărut după întemeierea acestei biserici și adoptarea oficială a acestei titulaturi [1 octombrie 1860] – n.red.)*

William Miller avea un intelect puternic, disciplinat prin meditație și studiu. El a adăugat la acestea înțelepciune din cer, punându-se în legătură cu Izvorul înțelepciunii. Era un bărbat de valoare, care nu putea decât să inspire respect oriunde erau apreciate integritatea caracterului și superioritatea morală. Îmbinând o bunătate reală a inimii cu umilința creștină și cu puterea stăpânirii de sine, era manierat și amabil cu toată lumea, gata să asculte părerile altora și să le cântărească argumentele. Fără patimă sau iritare, el verifica toate teoriile și doctrinele prin Cuvântul lui Dumnezeu, iar judecata lui sănătoasă și o cunoaștere temeinică a Scripturilor îl făceau în stare să respingă erorile și să demaște falsitatea.

Totuși Miller nu și-a îndeplinit misiunea fără să se confrunte cu o opoziție înverșunată. Ca și în cazul reformatoarelor de dinainte, adevărurile pe care le prezenta nu au fost privite favorabil de învățătorii religioși populari. Deoarece nu puteau să-și susțină poziția cu Scripturile, aceștia erau obligați să recurgă la afirmațiile și teoriile oamenilor, la tradițiile sfinților părinți. Dar Cuvântul lui Dumnezeu era singura mărturie acceptată de predicatorii adevărului adventist. „Biblia, și numai Biblia” era cuvântul lor de ordine. Din lipsă de argumente biblice, adversarii apelau la ridiculizare și ironie. Timp, mijloace și talente au fost folosite pentru a-i denigra pe cei a căror singură vină era că așteptau cu bucurie revenirea Domnului lor, se străduiau să ducă o viață sfântă și să-i îndemne și pe alții să se pregătească pentru întâmpinarea Sa.

S-au depus eforturi serioase pentru a le abate oamenilor mintea de la a doua venire. Studiarea profețiilor care aveau legătură cu revenirea lui Hristos și cu sfârșitul lumii a fost făcută să pară un păcat, ceva de care oamenilor să le fie rușine. Astfel, predicatorii bisericilor populare subminau credința în Cuvântul lui Dumnezeu. Învățăturile lor îi făceau pe oameni necredincioși, iar mulți își luau libertatea să meargă după poftele lor rele. Apoi autorii răului aruncau toată vina asupra adventiștilor.

Deși atrăgea mulțimi de ascultători atenți și inteligenți, numele lui Miller era rar menționat în presa religioasă, exceptând cazul când era ridiculizat și acuzat. Cei nepăsători și necredincioși, încurajați de poziția învățătorilor religioși, recurgeau la epetete jignitoare și la glume josnice și blasfematoare în efortul de a-l copleși cu insulte pe Miller și ceea ce făcea el. Omul cu părul cărunt care plecase dintr-o casă confortabilă

pentru a călători pe propria cheltuială din oraș în oraș și din sat în sat, străduindu-se fără încetare să ducă lumii avertizarea solemnă a apropierii judecății, era acuzat în mod batjocoritor că este fanatic, mincinos, escroc îndrăzneț.

Ridiculizarea, neadevărurile și abuzul față de el au provocat un protest plin de indignare chiar din partea presei laice. „Faptul de a trata un subiect de o măreție atât de copleșitoare și având consecințe atât de înfricoșătoare” cu ușurătate și trivialitate era declarat de oamenii din lume „nu numai o batjocură față de sentimentele propagatorilor și apărătorilor lui”, ci „se ironizează Ziua Judecății, Dumnezeu Însuși este batjocorit și se disprețuiesc grozăviile barei Sale de judecată” (Bliss, p. 183).

Cel care instigă la toate relele căuta nu numai să contracareze mesajul adventist, ci și să-l distrugă pe mesager. Miller aplica în mod practic adevărul Scripturii la inima ascultătorilor, muștrându-le păcatele și scuturându-le mulțumirea de sine, dar cuvintele lui clare și tăioase le trezeau ura. Opoziția manifestată de membrii bisericii a încurajat clasele de jos să meargă și mai departe. Oponenții lui au complotat să-i ia viața când avea să plece de la locul de întâlnire. Dar îngerii sfinți erau în mulțime și unul dintre ei, cu înfățișare de om, l-a luat de braț pe slujitorul Domnului și l-a scos în siguranță din mijlocul gloatei infuriate. Misiunea lui nu era încă îndeplinită, iar Satana și emisarii lui au fost dezamăgiți de eșecul planului lor.

În ciuda opoziției, interesul față de mișcarea adventistă a continuat să crească. De la zeci și sute, numărul ascultătorilor a crescut la mii. Numeroși credincioși intraseră în diferite biserici, însă după un timp, atitudinea de opoziție s-a manifestat și împotriva acestor convertiți, iar bisericile au început să ia măsuri disciplinare față de cei care adoptaseră principiile lui Miller. Această acțiune cerea o reacție scrisă din partea lui Miller, care, printr-o scrisoare deschisă adresată creștinilor din toate confesiunile, cerea ca, în cazul în care se considera că doctrinele lui sunt false, eroarea să-i fie dovedită cu Scripturile.

„Ce credem noi”, spunea el, „care să nu ne fi fost poruncit să credem prin Cuvântul lui Dumnezeu – despre care voi înșivă recunoașteți că este singura regulă de credință și practică? Ce facem noi care să provoace acuzații atât de violente la adresa noastră de la amvon și în presă și vă determină să ne excludeți [pe noi, adventiștii] din biserici și din mijlocul frăției?” „Dacă suntem rătăciți, vă rugăm arătați-ne în ce constă greșeala. Arătați-ne din Cuvântul lui Dumnezeu că greșim. Am fost ridiculizați destul. Aceasta nu ne va convinge niciodată că suntem rătăciți. Numai Cuvântul lui Dumnezeu poate să ne schimbe concepțiile. Concluziile noastre s-au format în mod conștient și cu rugăciune, când am văzut dovezile din Scripturi” (Idem, p. 250, 252).

Avertizările transmise de Dumnezeu prin intermediul slujitorilor Săi din secol în secol au fost primite cu același scepticism și necredință. Când nelegiuirea antediluvienilor L-a determinat să aducă potopul pe pământ, El le-a făcut cunoscută intenția Sa, pentru ca ei

să aibă ocazia să se întoarcă de pe căile lor rele. Timp de 120 de ani a răsunat în urechile lor avertizarea să se pocăiască, astfel ca nu cumva mânia lui Dumnezeu să se manifeste prin distrugerea lor. Dar mesajul li s-a părut o poveste născocită și nu l-au crezut. Încurajați în răutatea lor, și-au bătut joc de trimisul lui Dumnezeu, au tratat superficial apelurile lui și chiar l-au acuzat de încumetare. Cum îndrăznește un om să se ridice împotriva tuturor marilor oameni ai pământului? Dacă mesajul lui Noe e adevărat, de ce nu-l înțelege și nu-l crede toată lumea? Ce înseamnă afirmațiile unui om în comparație cu înțelepciunea a mii de oameni? Așa că n-au crezut avertizarea și nu au căutat adăpost în corabie.

Scepticii făceau referire la natură – la succesiunea invariabilă a anotimpurilor, la cerul albastru din care nu plouase niciodată, la câmpiile verzi înviorate de roua delicată a nopții – și strigau: „Nu cumva ne spune povești?” Cu mult dispreț, l-au etichetat „fanatic înverșunat” pe predicatorul dreptății și au continuat mai aprig goana după plăceri, mai absorbiți de căile lor rele. Dar necredința lor n-a împiedicat împlinirea evenimentului prezis. Dumnezeu a răbdat îndelung răutatea lor, dându-le ocazii suficiente pentru pocăință. Dar, la timpul stabilit, judecățile Sale au căzut peste cei care respinseseră îndurarea Sa.

Hristos declară că o necredință asemănătoare se va manifesta față de a doua Sa venire. După cum oamenii din zilele lui Noe „n-au știut nimic până când a venit potopul și i-a luat pe toți, tot așa”, după cuvintele Mântuitorului nostru, „va fi și la venirea Fiului omului” (Matei 24:39). Când pretinsul popor al lui Dumnezeu se unește cu lumea, trăind așa cum trăiește ea și asociindu-se cu ea în plăceri interzise, când extravaganta lumii devine extravaganta bisericii, când clopotele de nuntă sună și toți așteaptă mulți ani de prosperitate lumească, atunci, brusc, așa cum fulgerul strălucește din cer, va veni și sfârșitul visurilor lor mărețe și al speranței lor deșarte.

Așa cum Dumnezeu l-a trimis pe slujitorul Lui să avertizeze lumea despre venirea potopului, tot așa i-a trimis pe mesagerii Săi aleși să vestească apropierea judecății finale. După cum contemporanii lui Noe au râs batjocoritor de prezicerile predicatorului dreptății, tot astfel, în zilele lui Miller, mulți, chiar din pretinsul popor al lui Dumnezeu, și-au bătut joc de cuvintele de avertizare.

Dar de ce doctrina și prezentarea celei de a doua veniri a lui Hristos au fost atât de nedorite de biserici? În timp ce aceleora care sunt nelegiuți venirea Domnului le aduce nenorocire și pustiire, celor neprihăniți le aduce bucurie și speranță. Acest mare adevăr a reprezentat o încurajare pentru credincioșii lui Dumnezeu din toate timpurile. De ce devenise el, asemenea Autorului lui, „o piatră de poticnire și o stâncă de cădere” pentru pretinsul Său popor? Domnul Însuși le promisese ucenicilor Săi: „După ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine” (Ioan 14:3). Mântuitorul, plin de compasiune, anticipând singurătatea și tristețea urmașilor Săi, a trimis îngeri să-i

încurajeze cu asigurarea că El va veni din nou, personal, în același fel în care S-a înălțat la cer. În timp ce ucenicii stăteau cu ochii fixați pe cer pentru a-L vedea cât mai mult pe Cel pe care Îl iubeau, atenția le-a fost atrasă de cuvintele: „Bărbați galileeni, de ce stați și vă uitați spre cer? Acest Iisus, care S-a înălțat la cer din mijlocul vostru, va veni în același fel cum L-ați văzut mergând la cer” (Faptele 1:11). Mesajul îngerilor le-a reaprins speranța. Ucenicii „s-au întors la Ierusalim cu mare bucurie; și tot timpul stăteau în Templu și lăudau și binecuvântau pe Dumnezeu” (Luca 24:52,53). Nu se bucurau pentru că Iisus se despărțise de ei și fuseseră lăsați să se lupte cu încercările și ispitele lumii, ci datorită asigurării îngerilor că El va veni din nou.

Proclamarea revenirii lui Hristos ar trebui să fie acum, ca și atunci când a fost adusă de îngeri păstorilor din Betleem, o veste bună și generatoare de bucurie. Aceia care Îl iubesc cu adevărat pe Mântuitorul nu pot decât să salute bucuroși înștiințarea din Cuvântul lui Dumnezeu că Acela în care stau toate speranțele lor de viață veșnică vine din nou, nu ca să fie insultat, disprețuit și respins, așa cum a fost la prima venire, ci cu putere și slavă, ca să-Și răscumpere poporul. Cei care nu Îl iubesc pe Mântuitorul vor ca El să stea departe și nu poate exista o dovadă mai evidentă că bisericile s-au îndepărtat de Dumnezeu decât iritarea și ostilitatea provocate de acest mesaj trimis de Cer.

Cei care au acceptat doctrina adventistă simțeau nevoia de pocăință și umilință înaintea lui Dumnezeu. Mulți oscilaseră timp îndelungat între Hristos și lume. Dar acum simțeau că a venit timpul să ia atitudine. „Considerau lucrurile veșnice o realitate extraordinară. Cerul era adus aproape și ei se simțeau vinovați înaintea lui Dumnezeu” (Bliss, p. 146). Creștinii erau treziți la o nouă viață spirituală. Își dădeau seama că timpul era scurt și ceea ce aveau de făcut pentru semenii lor trebuia făcut repede. Pământul se îndepărta, veșnicia părea că se deschide înaintea lor, iar sufletul, cu tot ce ținea de fericirea sau durerea lui eternă, eclipsa orice scop trecător. Duhul lui Dumnezeu era asupra lor și conferea putere apelurilor adresate atât confrăților lor, cât și păcătoșilor, să se pregătească pentru ziua lui Dumnezeu. Mărturia tacită a vieții lor zilnice era o muștrare continuă pentru membrii formalști și neconsacrați ai bisericii. Aceștia nu doreau să fie deranjați din preocuparea lor pentru plăceri, din pasiunea pentru câștigarea de bani și din ambiția lor după onoare lumească. De aici proveneau ura și opoziția atât față de credința adventistă, cât și față de cei care o promovau.

Cum argumentele din pasajele profetice nu puteau fi combătute, adversarii încercau să descurajeze cercetarea subiectului, susținând că profețiile sunt cifrate. Astfel, protestanții călcau pe urmele catolicilor. În timp ce Biserica Romano-Catolică îi interzicea poporului să citească Biblia (vezi Apendicele), bisericile protestante pretindeau că o parte importantă a Cuvântului Sfânt – și anume acea care aduce la cunoștință adevăruri special aplicabile vremii noastre – nu putea fi înțeleasă.

Pastorii și poporul declarau că profețiile din Daniel și Apocalipsa erau taine de

nepătruns. Însă Hristos a îndreptat atenția ucenicilor Săi la cuvintele profetului Daniel referitoare la evenimentele care urmau să aibă loc în timpul lor și a spus: „Cine citește să înțeleagă!” (Matei 24:15). Iar afirmația că Apocalipsa este o taină care nu poate fi înțeleasă este contrazisă de însuși titlul cărții: „Descoperirea lui Iisus Hristos, pe care I-a dat-o Dumnezeu, ca să arate robilor Săi lucrurile care au să se întâmple în curând. (...) Ferice de cine citește și de cei ce ascultă cuvintele acestei prorocii și păzesc lucrurile scrise în ea! Căci vremea este aproape!” (Apocalipsa 1:1-3).

Profetul declară: „Ferice de cine citește!” – unii nu vor citi, iar binecuvântarea nu este pentru ei. „Și de cei ce ascultă” – alții, de asemenea, refuză să asculte orice referitor la profeții, iar binecuvântarea nu este nici pentru această categorie. „Și păzesc lucrurile scrise în ea” – mulți refuză să ia în serios avertizările și instrucțiunile cuprinse în Apocalipsa. Niciunul dintre aceștia nu poate să ceară binecuvântarea promisă. Toți cei care ridiculizează subiectele profeției și își bat joc de simbolurile date aici cu solemnitate, toți cei care refuză să facă o reformă în viața lor și să se pregătească pentru venirea Fiului omului, toți aceștia vor rămâne nebinecuvântați.

Având în vedere mărturia Inspirației, cum îndrăznesc oamenii să afirme că Apocalipsa este un mister dincolo de capacitatea de înțelegere a minții umane? Ea este o taină descoperită, o carte deschisă. Studiul cărții Apocalipsa îndreaptă mintea spre profețiile lui Daniel și amândouă prezintă cele mai importante instrucțiuni date de Dumnezeu oamenilor în legătură cu evenimentele care vor avea loc la încheierea istoriei acestei lumi.

Lui Ioan i-au fost prezentate scene din experiența bisericii de un interes profund și emoționant. A văzut situația, pericolele, conflictele și eliberarea finală a poporului lui Dumnezeu. El consemnează mesajele finale care vor coace secerișul pământului, fie ca snopi pentru grâнарul ceresc, fie ca vreascuri pentru focul nimicirii. I-au fost dezvăluite subiecte de o importanță majoră în special pentru ultima biserică, astfel ca aceia care se vor întoarce de la erezie la adevăr să fie pregătiți pentru pericolele și conflictele care îi așteaptă. Nimeni nu trebuie să fie în necunoaștință de cauză cu privire la ceea ce va veni asupra pământului.

Atunci de ce această larg răspândită ignoranță față de o parte importantă a Sfintelor Scripturi? De ce această rezistență generală de a cerceta învățăturile ei? Nu este altceva decât rezultatul unui efort studiat al prințului întunericului de a ascunde de oameni ceea ce demască amăgirile lui. Din acest motiv, Hristos, Descoperitorul, prevăzând lupta care se va duce împotriva studierii cărții Apocalipsa, a pronunțat o binecuvântare asupra tuturor aceluia care vor citi, vor asculta și vor păzi cuvintele profeției.

Lumină prin întuneric

Există o mare asemănare între marile reforme și mișcări religioase care au marcat, secol de secol, progresul cauzei lui Dumnezeu pe pământ. Principiile în virtutea cărora Dumnezeu acționează sunt întotdeauna aceleași. Mișcările importante din prezent își au paralela în trecut, iar experiența bisericii din primele secole conține lecții de o mare valoare pentru vremea noastră.

Niciun adevăr nu este mai clar prezentat în Biblie ca acela că Dumnezeu, prin Duhul Său cel Sfânt, îi conduce în mod deosebit pe slujitorii Săi de pe pământ în marile mișcări în vederea înaintării lucrării de mântuire. Oamenii sunt instrumente în mâna lui Dumnezeu, folosite pentru împlinirea planurilor Sale de har și îndurare. Fiecare om are un rol de îndeplinit – fiecăruia îi este dată o măsură de lumină, adaptată la nevoile timpului său și suficientă pentru a-l face capabil să împlinească misiunea pe care Dumnezeu i-a dat-o. Dar niciun om, oricât de onorat de Cer, n-a ajuns să înțeleagă deplin marele Plan de Mântuire și nici să aprecieze perfect intenția divină în lucrarea vremii sale. Oamenii nu înțeleg în totalitate ce va realiza Dumnezeu prin lucrarea pe care le-o dă de făcut. Ei nu înțeleg mesajul pe care îl rostesc în numele Său, cu toate implicațiile lui.

„Poți spune tu că poți pătrunde adâncimile lui Dumnezeu, că poți ajunge la cunoștința desăvârșită a Celui Atotputernic?” „Căci gândurile Mele nu sunt gândurile voastre și căile voastre nu sunt căile Mele, zice Domnul. Ci cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât sunt de sus căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre.” „Eu sunt Dumnezeu și nu este altul, Eu sunt Dumnezeu și nu este niciunul ca Mine. Eu am vestit de la început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit” (Iov 11:7; Isaia 55:8,9; 46:9,10).

Nici măcar profeții, care au fost favorizați cu o iluminare deosebită a Duhului, n-au înțeles pe deplin importanța revelațiilor primite. Semnificația lor avea să fie dezvăluită de-a lungul secolelor, pe măsură ce poporul lui Dumnezeu urma să aibă nevoie de îndrumarea cuprinsă în ele.

Petru, scriind despre mântuirea adusă la lumină prin Evanghelie, spune: „Prorocii care au prorocit despre harul care vă era păstrat vouă au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri” (1Petru 1:10-12).

Cu toate că nu le-a fost dat să înțeleagă în totalitate lucrurile descoperite lor, profeții au încercat, atât cât au putut, să înțeleagă toată lumina pe care Dumnezeu fusese binevoitor să le-o arate. Analizau în detaliu și „cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei”. Ce lecție pentru poporul lui Dumnezeu din era creștină, în beneficiul căruia le-au fost date aceste profeții slujitorilor Săi! „Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri.” Priviți-i pe acești oameni sfinți ai lui Dumnezeu „cercetând și căutând stăruitor” descoperirile date lor pentru generațiile care nu se născuseră încă! Comparați zelul lor sfânt cu indiferența cu care cei favorizați din timpul sfârșitului tratează acest dar al Cerului! Ce mustrare pentru nepăsarea iubitoare de comoditate și de lume, care se mulțumește să declare că profețiile nu pot fi înțelese!

Deși mintea mărginită a oamenilor nu este în stare să perceapă sfaturile Celui Infinit sau să înțeleagă pe deplin realizarea planurilor Sale, adesea, eroarea sau neglijența din partea lor reprezintă cauza pentru care înțeleg într-o atât de mică măsură mesajele Cerului. Nu rareori, mintea oamenilor și chiar a slujitorilor lui Dumnezeu este atât de orbită de păreri, de tradiții și de învățături omenești false, încât nu sunt în stare să înțeleagă decât în parte lucrurile mari pe care El le-a dezvăluit în Cuvântul Său. Așa s-a întâmplat cu ucenicii lui Hristos chiar când Mântuitorul era personal cu ei. Mintea lor era dominată de concepția populară cu privire la Mesia ca Prinț pământesc ce urma să îl ridice pe Israel pe tronul împărăției universale și n-au putut să înțeleagă ce înseamnă cuvintele prin care El prezicea suferințele și moartea Sa.

Însuși Hristos îi trimisese cu solia: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape. Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie” (Marcu 1:15). Această solie avea la bază profeția din Daniel, capitolul 9. Îngerul declarase că cele 69 de săptămâni se întind până la „Mesia, Cărmuitorul”, și ucenicii așteptau cu mari speranțe și bucurie instaurarea împărăției lui Mesia la Ierusalim pentru a governa întregul pământ.

Ei predicau mesajul încredințat de Hristos, cu toate că înțelegeau greșit sensul lui. Deși proclamarea lor se întemeia pe pasajul din Daniel 9:25, ei nu vedeau în versetul următor al aceluiași capitol că Mesia urma să fie omorât. Încă de la naștere, inima lor fusese îndrumată să aștepte gloria unei împărății pământești, lucru care le-a orbit înțelegerea atât cu privire la prevederile profeției, cât și cu privire la cuvintele lui Hristos.

Ei și-au îndeplinit misiunea, adresându-i națiunii iudaice chemarea plină de milă, după care, exact atunci când așteptau să-L vadă pe Domnul lor urcând pe tronul lui David, L-au văzut prins ca un răufăcător, biciuit, batjocorit, condamnat și înălțat pe crucea de pe Golgota. Ce disperare și chin au frânt inima ucenicilor în zilele când Domnul lor dormea în mormânt!

Hristos venise exact la timpul și în modul prezis de profeție. Mărturia Scripturii se împlinise în toate amănuntele lucrării Sale. El predicase solia mântuirii și „îi învățase ca

unul care avea putere". Inimile ascultătorilor Săi mărturiseau că solia era din Cer. Cuvântul și Duhul lui Dumnezeu au confirmat mandatul divin al Fiului Său.

Ucenicii erau încă atașați cu o dragoste eternă de Domnul lor iubit. Totuși mintea lor era învăluită în nesiguranță și îndoială. În chinul lor, nu și-au amintit de cuvintele lui Hristos care făceau referire la viitoarele Sale suferințe și la moarte. Dacă Iisus din Nazaret a fost adevăratul Mesia, atunci ar mai fi ei cuprinși de mâhnire și dezamăgire? Aceasta era întrebarea care le tortura sufletul în timp ce Mântuitorul zăcea în mormânt, în disperatele ore ale aceluia Sabat care despărțea moartea de învierea Sa.

Deși noaptea întristării adunase nori de întuneric în jurul acestor urmași ai lui Iisus, ei n-au fost părăsiți. Profetul spune: „Chiar dacă stau în întuneric, totuși Domnul este Lumina mea! (...) El mă va scoate la lumină și voi privi dreptatea Lui” (Mica 7:8,9). „Iată că nici chiar întunericul nu este întunecos pentru Tine, ci noaptea strălucește ca ziua și întunericul, ca lumina.” Dumnezeu spusese: „Celui fără prihană îi răsare o lumină în întuneric.” „Voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, îi voi povățui pe cărări neștiute de ei, voi preface întunericul în lumină înaintea lor și locurile strâmbe, în locuri netede; iată ce voi face și nu-i voi părăsi” (Psalmii 139:12; 112:4; Isaia 42:16).

Mesajul transmis de ucenici în numele Domnului era corect în toate amănuntele, iar evenimentele către care era îndreptată atenția aveau loc chiar atunci. Acest mesaj fusese: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape”. La încheierea „vremii” – cele 69 de săptămâni din Daniel 9, care urmau să se întindă până la „Unsul” (Mesia) –, Hristos primise ungera Duhului, după ce fusese botezat de Ioan în Iordan. Iar „Împărăția lui Dumnezeu”, despre care ei spusese că era aproape, a fost instaurată prin moartea lui Hristos. Această Împărăție nu era, așa cum fusese ei învățați să creadă, o împărăție pământească. Nu era nici cea Împărăție viitoare, eternă, care se va întemeia când „domnia, stăpânirea și puterea tuturor împărățiilor care sunt pretutindeni sub ceruri se vor da poporului sfinților Celui Preaînalt”, cea Împărăție veșnică în care „toate puterile Îi vor sluji și-L vor asculta” (Daniel 7:27). În Biblie, expresia „Împărăția lui Dumnezeu” este folosită cu referire atât la Împărăția harului, cât și la Împărăția slavei. Împărăția harului este scoasă în evidență de Pavel în Epistola către Evrei. După ce Îl indică pe Hristos ca Mijlocitorul plin de compasiune care „are milă de slăbiciunile noastre”, apostolul spune: „Să ne apropiem, dar, cu deplină încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har” (Evrei 4:15,16). Tronul harului reprezintă Împărăția harului, deoarece existența unui tron implică existența unei împărății. În multe dintre parabolele Sale, Hristos folosește expresia „Împărăția cerurilor” pentru a descrie acțiunea harului divin asupra inimii oamenilor.

Tot astfel, tronul slavei reprezintă Împărăția slavei și la această Împărăție se referă cuvintele Mântuitorului: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui”

(Matei 25:31,32). Această împărăție urmează să fie instaurată în viitor. Nu se va întemeia până la a doua venire a lui Hristos.

Împărăția harului a fost instituită imediat după căderea omului, când a fost întocmit planul pentru răscumpărarea omenirii vinovate. Această împărăție exista atunci în planul lui Dumnezeu și în virtutea promisiunii Sale, iar oamenii puteau să devină supușii ei prin credință. Totuși ea nu a fost instaurată efectiv decât la moartea lui Hristos. Chiar și după începerea misiunii Sale pe pământ, Mântuitorul, epuizat de încăpățânarea și nerecunoștința oamenilor, ar fi putut să Se dea înapoi de la jertfa de pe Golgota. În Ghetsimani, cupa suferinței tremura în mâna Sa. El ar fi putut, chiar și atunci, să-și șteargă sudoarea de sânge de pe frunte și să lase omenirea vinovată să dispară în nelegiuirea ei. Dacă ar fi făcut așa, nu mai putea exista nicio răscumpărare pentru omenirea căzută. Dar când Mântuitorul și-a dat viața și, cu ultima suflare, a strigat: „S-a isprăvit!”, atunci a fost garantată împlinirea Planului de Răscumpărare. Promisiunea mântuirii făcută perechii păcătoase în Eden a fost ratificată. Împărăția harului, care existase înainte doar ca făgăduință a lui Dumnezeu, a fost atunci instaurată.

Astfel, moartea lui Hristos – însuși evenimentul despre care ucenicii consideraseră că dusesse la spulberarea definitivă a speranței lor – a fost exact evenimentul care le-a împlinit speranța pentru veșnicie. Deși le produsese o dezamăgire amară, era dovada cea mai înaltă că mesajul lor fusese corect. Evenimentul care îi umpluse de jale și de disperare a deschis ușa speranței pentru fiecare copil al lui Adam și, în el, se concentrează viața viitoare și fericirea veșnică a tuturor credincioșilor lui Dumnezeu din toate timpurile.

Planurile îndurării infinite se împlineau chiar prin intermediul dezamăgirii ucenicilor. Inimile lor fuseseră câștigate prin harul și puterea divină a învățăturilor lui Iisus, care „a vorbit cum n-a vorbit niciodată vreun om”, totuși, amestecat cu aurul curat al iubirii lor pentru El, era aliajul inferior al mândriei lumești și ambițiilor egoiste. Chiar și în camera unde au mâncat Paștele, în acel ceas solemn când Domnul lor începuse deja să intre în umbra Ghetsimanilor, „s-a iscat și o ceartă, ca să știe care din ei avea să fie socotit ca cel mai mare” (Luca 22:24). În imaginația lor, vedeau tronul, coroana și gloria, în timp ce exact în fața lor se aflau rușinea, agonia din grădină, sala de judecată și crucea Golgotei. Mândria inimii și setea de onoare trecătoare îi făcuseră să se țină cu înverșunare de învățătura falsă a vremii lor și să treacă neatenți pe lângă cuvintele Mântuitorului, care arătau adevărata natură a Împărăției Sale și îndreptau atenția spre agonia și moartea Sa. Aceste greșeli au dus la încercarea – aspră, dar necesară – care a fost îngăduită pentru îndreptarea lor. Deși înțeleseseră greșit semnificația mesajului lor și așteptările le fuseseră înșelate, ucenicii predicaseră avertizarea dată lor de Dumnezeu, iar El avea să le răsplătească devotamentul și să le onoreze ascultarea. Lor urma să le fie încredințată proclamarea Evangheliei glorioase a Domnului lor către toate popoarele. Experiența care

li s-a părut atât de amară a fost îngăduită ca să-i pregătească pentru această misiune.

După înviere, Iisus li S-a arătat ucenicilor pe drumul spre Emaus și, începând „de la Moise și de la toți prorocii, le-a tâlcuit în toate Scripturile ce era cu privire la El” (Luca 24:27). Inimile ucenicilor au fost trezite. Credința le-a fost aprinsă. Ei au fost „născuți din nou la o nădejde vie”, chiar mai înainte ca Iisus să li Se prezinte explicit. Scopul Său era acela de a le lumina înțelegerea și a le consolida credința în „Cuvântul cel tare al profeției”. El voia ca adevărul să prindă rădăcini puternice în mintea lor, pentru că era susținut nu numai de mărturia Sa personală, ci și de dovezile incontestabile datorate simbolurilor și prefigurărilor din legea ceremonială și profețiilor Vechiului Testament. Era necesar ca urmașii lui Hristos să aibă o credință inteligentă nu numai spre binele lor, ci și pentru a fi în stare să-L prezinte lumii pe Hristos. Ca un prim pas în acest demers, Iisus i-a îndreptat pe ucenici către „Moise și toți prorocii”. Aceasta a fost mărturia dată de Mântuitorul înviat cu privire la valoarea și importanța Scripturilor Vechiului Testament.

Ce schimbare s-a produs în inima ucenicilor când au privit încă o dată fața iubită a Mântuitorului lor! (Luca 24:32). Într-un sens deplin și mai profund decât oricând înainte, ei L-au „găsit pe Acela despre care a scris Moise în Lege și Prorocii”. Nesiguranța, durerea și disperarea au făcut loc unei certitudini desăvârșite, unei credințe neumbrite. Ce lucru minunat că, după înălțarea Sa, ei „erau nelipsiți de la Templu, laudând și binecuvântând pe Dumnezeu”. Oamenii, știind doar despre moartea infamă a Mântuitorului, se așteptau să vadă pe fețele lor expresia durerii, a confuziei și a înfrângerii, dar au văzut bucurie și biruință. Ce pregătire primiseră acești ucenici în vederea lucrării care îi aștepta! Trecuseră prin cea mai adâncă încercare posibilă și văzuseră cum fusese împlinit Cuvântul lui Dumnezeu în mod glorios, când, din punct de vedere omenesc, totul era pierdut. De acum înainte, ce ar fi putut să descurajeze credința lor și ce ar fi putut să răcească patosul iubirii lor? În cea mai adâncă durere, ei au primit „o puternică îmbărbătare”, o speranță care a fost ca „o ancoră a sufletului, tare și neclintită” (Evrei 6:18,19). Fuseseră martorii înțelepciunii și puterii lui Dumnezeu și erau convinși că „nici moartea, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, nicio altă faptură” nu erau în stare să-i despartă „de dragostea lui Dumnezeu, care este în Hristos Iisus, Domnul nostru”. „În toate aceste lucruri”, spuneau ei, „suntem mai mult decât biruitori, prin Acela care ne-a iubit” (Romani 8:38,39,37). „Cuvântul Domnului rămâne în veac” (1Petru 1:25). „Cine-i va osândi? Hristos a murit! Ba mai mult, El a și înviat și stă la dreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi!” (Romani 8:34).

Domnul a spus: „Poporul Meu niciodată nu va mai fi de ocară” (Ioel 2:26). „Seara vine plânsul, iar dimineața, veselia” (Psalmii 30:5). În ziua învierii, acești ucenici s-au întâlnit cu Mântuitorul și inima lor ardea în ei când ascultau cuvintele Sale. I-au privit fruntea,

mâinile și picioarele care fuseseră zdrobite pentru ei. Înainte de înălțare, Iisus i-a condus până la Betania și, ridicându-și mâinile în semn de binecuvântare, le-a poruncit: „Duceți-vă în toată lumea și propovăduiți Evanghelia”, adăugând „și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele” (Marcu 16:15; Matei 28:20). În Ziua Cincizecimii, Mângâietorul promis a coborât și le-a fost dată putere de sus, iar sufletele credincioșilor au tresărit dându-și seama de prezența Domnului lor. După toate aceste momente, chiar dacă drumul lor ar fi trecut prin sacrificiu și martiraj, ca și al Domnului lor, ar fi dat ei misiunea Evangheliei harului Său și „coroana neprihănirii”, care va fi primită la venirea Sa, pe onoarea unui tron pământesc, ce fusese speranța lor în primii ani de ucenicie? El, care „poate să facă nespus mai mult decât cerem sau gândim noi”, le-a acordat, împreună cu părtășia la suferințele Sale, și părtășia la bucuria Sa – bucuria de a duce „pe mulți fii la slavă”, o bucurie nerostită, „o greutate veșnică de slavă”, cu care, spune Pavel, „întristările noastre ușoare, de o clipă”, nu sunt vrednice să fie comparate (Efeseni 3:20; Evrei 2:10; 2Corinteni 4:17; Romani 8:18).

Experiența ucenicilor care au predicat „Evanghelia Împărăției” la prima venire a lui Hristos are corespondentul în experiența acelor care au proclamat cea de-a doua venire a Lui. După cum ucenicii au mers predicând: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape”, tot așa Miller și colaboratorii lui au proclamat faptul că cea mai lungă și, în același timp, ultima perioadă profetică menționată în Biblie era pe punctul să se încheie, că judecata era aproape, iar Împărăția veșnică urma să înceapă. Predicarea ucenicilor privind împlinirea vremii se întemeia pe cele 70 de săptămâni din Daniel 9. Miller și colaboratorii lui anunțau încheierea celor 2.300 de zile din Daniel 8:14, din care cele 70 de săptămâni formau o parte. Ceea ce au predicat și unii, și alții a avut ca bază împlinirea unei părți diferite din aceeași mare perioadă profetică.

Asemenea primilor ucenici, William Miller și colaboratorii lui n-au înțeles pe deplin importanța mesajului transmis. Erori care fuseseră înrădăcinate de mult timp în biserică i-au împiedicat să ajungă la o interpretare corectă a unui punct important din profeție. De aceea, deși au vestit solia pe care Dumnezeu le-o încredințase să o ducă lumii, din cauza interpretării greșite a profeției, ei au suferit o dezamăgire.

Explicând pasajul din Daniel 8:14, „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi Sfântul Locaș va fi curățit”, Miller, așa cum s-a amintit, a adoptat concepția unanim acceptată că Sanctuarul este pământul, considerând că această curățare a Sanctuarului reprezenta curățarea pământului prin foc, la venirea Domnului. Prin urmare, când a descoperit că încheierea celor 2.300 de zile era prezisă cu exactitate, el a tras concluzia că aceasta indica momentul celei de a doua veniri. Greșeala lui a fost determinată de acceptarea concepției larg răspândite privind semnificația Sanctuarului.

În sistemul ceremonial, care era o prefigurare a jertfei și preoției lui Hristos, curățarea Sanctuarului era ultimul serviciu îndeplinit de marele-preot în ciclul anual de slujbe. Era

ultima etapă a ispășirii – îndepărtarea păcatului din Israel. Ea simboliza ultima fază a lucrării Marelui nostru Preot din ceruri, prin îndepărtarea sau ștergerea păcatelor poporului Său, înregistrate în rapoartele cerului. Acest lucru presupune o anumită cercetare, o acțiune de judecare, și precede venirea lui Hristos pe norii cerului cu putere și slavă mare, deoarece, când El revine, toate cazurile au fost deja decise. Iisus spune: „Răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui” (Apocalipsa 22:12). Această judecată, care precede a doua venire, este proclamată de primul înger din Apocalipsa 14:7 – „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui.”

Cei care au rostit această avertizare au rostit mesajul potrivit la timpul potrivit. Dar, așa cum primii ucenici au declarat: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape”, bazându-se pe profeția din Daniel 9, dar nu au înțeles că moartea lui Mesia era prezisă în același capitol din Scriptură, tot așa Miller și colaboratorii lui au predicat bazându-se pe Daniel 8:14 și Apocalipsa 14:7, fără să observe că Apocalipsa 14 mai conținea și alte mesaje care trebuiau și ele proclamate înainte de venirea Domnului. După cum ucenicii au greșit cu privire la împărăția care urma să fie instaurată la finalul celor 70 de săptămâni, la fel au greșit și adventiștii în legătură cu evenimentul care avea să aibă loc la încheierea celor 2.300 de zile. În ambele cazuri, a fost o acceptare sau mai degrabă o aderare la erorile populare, care au orbit mintea față de adevăr. Și ucenicii, și milleriștii au împlinit voia lui Dumnezeu, proclamând mesajul dorit de El. Și unii, și alții s-au confruntat cu dezamăgirea din cauza greșitei interpretări date mesajului.

Totuși Dumnezeu Și-a împlinit beneficul plan prin faptul că a permis ca avertizarea cu privire la judecată să fie prezentată exact așa cum trebuia. Ziua cea mare era aproape și, în providența Sa, oamenii au fost puși la proba timpului limitat pe care îl mai aveau la dispoziție, pentru a li se demonstra ce era în inima lor. Mesajul avea menirea de a testa și purifica biserica. Oamenii aveau să fie făcuți să-și dea seama dacă sentimentele lor erau legate de lumea aceasta sau de Hristos și de cer. Ei susțineau că Îl iubesc pe Mântuitorul. Acum trebuiau să-și dovedească iubirea. Erau dispuși să renunțe la speranțele și ambițiile lor trecătoare și să întâmpine cu bucurie venirea Domnului lor? Mesajul avea scopul de a-i face în stare să-și discearnă adevărata stare spirituală și le-a fost trimis din îndurare, pentru a-i determina să-L caute pe Domnul cu pocăință și umilință.

Deși a fost rezultatul propriei interpretări greșite a mesajului transmis de ei, această dezamăgire urma să fie schimbată în bine. Avea să pună la probă inima acelor care declaraseră că au dat curs avertizării. Confrunțați cu dezamăgirea, vor renunța ei rapid la experiența lor și la încrederea în Cuvântul lui Dumnezeu? Sau vor căuta, cu rugăciune și smerenie, să vadă unde n-au înțeles semnificația profeției? Câți au fost mânați de teamă, de impuls sau de entuziasm? Câți au fost cu inima împărțită și necredincioasă? Mase de oameni au susținut că iubesc venirea Domnului. Când vor fi chemați să suporte

batjocura și ocara lumii, testul amânării și dezamăgirii, vor renunța oare la credință? Din cauză că n-au înțeles imediat metodele lui Dumnezeu de a acționa cu ei, vor respinge adevărurile susținute de cea mai clară mărturie a Cuvântului Său?

Această încercare avea să scoată la iveală rezistența celor care, cu o credință adevărată, au acționat conform cu ceea ce au crezut că este învățătura Cuvântului și Duhului lui Dumnezeu. Aceasta avea să-i învețe, așa cum numai o astfel de experiență putea s-o facă, ce înseamnă pericolul acceptării teoriilor și interpretărilor oamenilor, în loc de a face din Biblie propriul interpret. Pentru copiii credinței, nedumerirea și întristarea care au rezultat din greșeala lor aveau să ducă la corectarea necesară. Ei urmau să fie conduși la un studiu mai amănunțit al Cuvântului profetic. Aveau să învețe să examineze mai atent temeiul credinței lor și să respingă orice lucru neîntemeiat pe adevărul Scripturilor, oricare ar fi măsura în care este acceptat de lumea creștină.

Pentru acești credincioși, ca și pentru primii ucenici, ceea ce părea întunecat înțelegerii lor în ceasul încercării avea să fie clarificat după aceea. Când aveau să vadă „sfârșitul pe care-l va da Domnul”, urmau să știe că, în ciuda încercării rezultate din greșelile lor, planurile Sale pline de iubire față de ei s-au împlinit cu fidelitate. Ei au învățat printr-o binecuvântată experiență că El este „plin de îndurare și milostiv”, că toate căile Sale sunt „îndurare și adevăr pentru aceia care păzesc legământul Său și orânduiri Sale”.

O mare redeșteptare religioasă

În profeția conținută în mesajul primului înger din Apocalipsa 14 este prezisă o mare redeșteptare religioasă în urma anunțării apropiatei reveniri a lui Hristos. Un înger este văzut zburând „prin mijlocul cerului, cu o Evangheliie veșnică, pentru ca s-o vestească locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui norod. El zicea cu glas tare: «Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui, și închinați-vă Celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor!»” (Apocalipsa 14:6,7).

Este semnificativ faptul că un înger este cel care dă acest avertisment. Înțelepciunea divină a vrut să reprezinte prin puritatea, slava și puterea mesagerului ceresc atât caracterul înalt al lucrării ce trebuia îndeplinită prin acest mesaj, cât și forța și slava care urmau să o însoțească. Zborul îngerului „prin mijlocul cerului”, „glasul tare” cu care este rostită avertizarea și vestirea ei tuturor „locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui norod” constituie o dovadă a repeziciunii și dimensiunii mondiale a mișcării.

Mesajul însuși aruncă lumină asupra timpului în care urma să aibă loc această mișcare. Se afirmă că ea face parte din „Evangheliia veșnică” și anunță începutul judecății. Mesajul mântuirii a fost predicat în toate timpurile, dar cel anunțat de înger face parte din Evangheliia care putea fi predicată numai în zilele din urmă, întrucât numai atunci avea să fie adevărat că ceasul judecății a venit. Profețiile prezintă o succesiune de evenimente care conduc către momentul de început al judecății. Acest lucru este adevărat în special în dreptul cărții lui Daniel. Profetului i s-a poruncit totuși să sigileze „până la vremea sfârșitului” acea parte a profeției care se referea la zilele din urmă. Până când istoria omenirii nu ajungea în acest punct, nu putea fi proclamat un mesaj despre judecată, mesaj bazat pe împlinirea acestor profeții. Însă, la vremea sfârșitului, spune profetul, „mulți o vor citi și cunoștința va crește” (Daniel 12:4).

Apostolul Pavel a avertizat biserica să nu aștepte revenirea lui Hristos în timpul vieții lui. Ziua aceea „nu va veni”, spunea el, „înainte ca să fi venit lepădarea de credință și de a se descoperi omul fărădelegii” (2 Tesaloniceni 2:3). Nu putem aștepta venirea Domnului nostru decât după marea apostazie și după lunga perioadă de domnie a „omului fărădelegii”. „Omul fărădelegii”, care mai este numit „taina fărădelegii” (2 Tesaloniceni 2:7), „fiul pierzării” (2 Tesaloniceni 2:3) și „acel nelegiuit” (2 Tesaloniceni 2:8), reprezintă papalitatea, care, după cum prezisese profeția, urma să-și mențină supremația timp de

1.260 de ani. Această perioadă s-a sfârșit în 1798. Venirea lui Hristos nu putea să aibă loc înainte de acel timp. Pavel cuprinde cu avertizarea lui întreaga eră creștină, până în anul 1798. Vestea celei de-a doua veniri a lui Hristos trebuia proclamată numai după încheierea acestei perioade.

Un asemenea mesaj nu mai fusese predicat niciodată. Pavel, după cum am văzut, nu l-a predicat, ci le atrăgea atenția fraților lui că venirea Domnului va fi într-un viitor îndepărtat. Nici reformatorii n-au predicat-o. Martin Luther plasa judecata cam la trei sute de ani după el. Însă, începând cu anul 1798, cartea lui Daniel a fost desigilată, cunoașterea profețiilor a crescut și mulți au anunțat vestea solemnă a apropiatei judecăți.

Asemenea marii Reforme din secolul al XVI-lea, mișcarea de așteptare a revenirii lui Hristos a apărut în diferite țări creștine în același timp. Atât în Europa, cât și în America, bărbați ai credinței și ai rugăciunii au început, sub influența lui Dumnezeu, să studieze profețiile și, urmărind raportul inspirat, au văzut dovezi convingătoare că sfârșitul tuturor lucrurilor era aproape. În diferite țări existau grupe izolate de creștini care, numai prin studiul Scripturilor, au ajuns la convingerea că venirea Mântuitorului era iminentă.

În anul 1821, la trei ani după ce Miller a reușit să înțeleagă profețiile care indicau timpul judecății, dr. Joseph Wolff, „misionarul lumii”, a început să predice apropiata revenire a Domnului. Wolff s-a născut în Germania, din părinți evrei, tatăl lui fiind rabin. Când era foarte tânăr, s-a convins de adevărul religiei creștine. Având o minte activă, cercetătoare, ascultase atent conversațiile care se purtau în casa tatălui său, unde evrei credincioși se adunau zilnic pentru a vorbi despre speranțele și așteptările poporului lor, despre slava lui Mesia care avea să vină și despre restaurarea Israelului. Într-o zi, auzind menționându-se numele lui Iisus din Nazaret, băiatul a întrebat cine era. „Un evreu foarte talentat”, a venit răspunsul, „dar, pentru că a pretins a fi Mesia, tribunalul iudaic l-a condamnat la moarte.” „De ce”, a replicat băiatul, „este Ierusalimul distrus și de ce suntem noi în robie?” „Vai, vai”, i-a răspuns tatăl, „pentru că iudeii i-au ucis pe profeți.” Deodată, copilului i-a trecut prin minte gândul: „Poate că și Iisus a fost un profet, iar iudeii l-au omorât, deși a fost nevinovat” (*Travels and Adventures of the Rev. Joseph Wolff*, vol. 1, p. 6). Atât de puternic a fost acest sentiment, încât, deși îi era interzis să intre într-o biserică creștină, asculta deseori predica de afară.

Pe când avea numai șapte ani, se lăuda în fața unui vecin creștin în vârstă cu triumful viitor al lui Israel când avea să vină Mesia, la care bătrânul i-a răspuns blând: „Dragă băiete, îți voi spune cine a fost adevăratul Mesia. A fost Iisus din Nazaret, (...) pe care strămoșii tăi l-au ucis, așa cum i-au ucis și pe profeții din vechime. Du-te acasă și citește capitolul 53 din Isaia și te vei convinge că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu” (Idem, vol. I, p. 7). Deodată, această convingere a pus stăpânire pe el. A mers acasă, a citit capitolul respectiv și a rămas uimit când a înțeles cât de perfect se împlinise el în dreptul

lui Iisus din Nazaret. Erau oare adevărate cuvintele creștinului? Băiatul i-a cerut tatălui să-i explice profeția, dar a fost întâmpinat cu o tăcere atât de categorică, încât niciodată n-a mai îndrăznit să aducă în discuție acest subiect. Însă aceasta n-a făcut decât să-i amplifice dorința de a cunoaște mai multe despre religia creștină.

Ceea ce căuta el să cunoască îi era cu premeditare ascuns în căminul lui iudaic. Însă, când avea numai unsprezece ani, a părăsit casa părintească și a plecat în lume pentru a urma o școală și pentru a-și alege religia și cariera. A găsit adăpost pentru un timp la niște rude, dar a fost alungat curând pentru că era apostat. Singur și fără bani, a trebuit să-și croiască drum printre străini. A mers din loc în loc, a studiat cu sârguință și și-a câștigat existența predând limba ebraică. Sub influența unui profesor catolic, a acceptat credința catolică, plănuiind să devină misionar pentru propriul popor. Cu această țință în minte, a plecat peste câțiva ani pentru a-și continua studiile la Colegiul Urban Pontifical „De Propaganda Fide” din Roma. Aici, obiceiul său de a gândi independent și de a vorbi deschis i-au atras acuzații de erezie. A atacat în mod deschis abuzurile bisericii și a insistat asupra necesității unei reforme. Deși la început s-a bucurat de o favoare deosebită din partea demnitarilor papali, după un timp a fost îndepărtat din Roma. Sub supravegherea bisericii, a mers din loc în loc, până când a devenit clar că niciodată nu va putea fi convins să se supună robiei romano-catolicismului. A fost declarat incorigibil și lăsat să plece liber unde dorea. A plecat în Anglia și, îmbrățișând credința protestantă, s-a alăturat Bisericii Anglicane. După doi ani de studiu, în anul 1821, a plecat în misiune.

Acceptase marele adevăr al primei veniri a lui Hristos, ca „om al durerii și obișnuit cu suferința” (Isaia 53:3), însă Wolff a înțeles că profețiile scot în evidență cu aceeași claritate și a doua venire a Sa cu putere și slavă. În timp ce căuta să-și aducă propriul popor la Iisus din Nazaret și să-i convingă pe conașionalii săi că El este Cel Promis, îndreptându-le atenția spre prima Lui venire ca un om umil și jertfă pentru păcatele oamenilor, le predica și despre revenirea Sa ca Împărat și Eliberator.

„Iisus din Nazaret, adevăratul Mesia”, zicea el, „ale cărui mâini și picioare au fost străpunse, care a fost dus ca un miel la tăiere, care a fost om al durerii și obișnuit cu suferința, a cărui primă venire a avut loc după ce sceptrul a fost luat de la Iuda și toiagul de cârmuire dintre picioarele sale, va veni a doua oară pe norii cerului cu trâmbița Arhanghelului” (Joseph Wolff, *Researches and Missionary Labors*, p. 62). „Va sta pe Muntele Măslinilor, iar stăpânirea asupra întregii creații, care i-a fost încredințată odată lui Adam și pe care acesta a pierdut-o (Geneza 1:26; 3:17), Îi va fi dată Lui. El va fi Împărat peste tot pământul. Gemetele și tânguiriile creației vor înceta și imnuri de laudă și mulțumire se vor auzi... Când va veni Iisus în slava Tatălui Său, cu sfinții îngeri, (...) mai întâi vor învia cei morți în Hristos (1 Tesaloniceni 4:16; 1 Corinteni 15:52). Aceasta este ceea ce noi, creștinii, numim prima înviere. Atunci regnul animal își va schimba natura (Isaia 11:6-9) și se va supune lui Iisus (Psalmul 8). Va domni o pace universală”

(*Journal of the Rev. Joseph Wolff*, p. 378, 379). „Domnul va privi din nou asupra pământului și va spune: «Iată, este foarte bun»” (Idem, p. 294).

Wolff credea că venirea Domnului este aproape, în interpretarea dată de el perioadelor profetice marele eveniment fiind plasat la o diferență de câțiva ani de timpul fixat de Miller. Celor care susțineau cu Scriptura că „despre ziua aceea și despre ceasul acela nu știe nimeni” (Matei 24:36), că oamenii nu știu nimic despre cât de apropiată este venirea Sa, Wolff le răspundea: „A spus oare Domnul că ziua aceea și ceasul acela nu vor fi cunoscute niciodată? Nu ne-a dat El semnele timpului, ca să știm, cel puțin, când se apropie venirea Sa, așa cum apropierea verii se cunoaște după înfrunzirea smochinului (Matei 24:32)? Nu vom cunoaște oare niciodată această perioadă, când El Însuși ne îndeamnă nu numai să citim cartea profetului Daniel, ci s-o și înțelegem? Și chiar în cartea lui Daniel se spune că profeția va fi sigilată până la vremea sfârșitului (cum era cazul în timpul lui) și că «mulți o vor citi și cunoștința [cu privire la momentul acela] va crește» (Daniel 12:4). Pe lângă aceasta, Domnul nu intenționează să spună că apropierea acelui moment nu va fi cunoscută, ci că despre ziua aceea exactă și despre ceasul acela exact nu știe nimeni. El spune că vom înțelege suficient de mult din semnele timpului, încât acest lucru să ne facă să ne pregătim pentru revenirea Sa, după cum și Noe a pregătit arca” (Wolff, *Researches and Missionary Labors*, p. 404, 405).

Referindu-se la sistemul popular de interpretare, sau de răstălmăcire, a Scripturilor, Wolff scria: „Cea mai mare parte a bisericii creștine s-a abătut de la înțelesul clar al Scripturii și s-a îndreptat către sistemul fantasmagoric al budiștilor, care cred că fericirea viitoare a omenirii va consta în deplasarea sufletelor prin aer. Acești credincioși presupun că, atunci când citesc în Scriptură iudei, trebuie să înțeleagă neamuri, iar, când citesc Ierusalim, trebuie să înțeleagă biserica și, dacă scrie pământ, înseamnă cer. Prin venirea Domnului, ei înțeleg progresul societăților misionare, iar suirea pe muntele casei Domnului înseamnă o mare adunare a metodiștilor” (*Journal of the Rev. Joseph Wolff*, p. 96).

Timp de 24 de ani, din 1821 până în 1845, Wolff a călătorit foarte mult: în Africa a vizitat Egiptul și Etiopia, în Asia a traversat Palestina, Siria, Persia, Buhara și India. A vizitat de asemenea Statele Unite, oprindu-se, pe drum, să predice în insula Sf. Elena. A sosit în New York în august 1837 și, după ce a vorbit în acel oraș, a predicat în Philadelphia și Baltimore, îndreptându-se, în cele din urmă, spre Washington. „Aici”, spunea el, „în urma unei moțiuni înaintate de fostul președinte John Quincy Adams uneia dintre camerele Congresului, Camera a aprobat în unanimitate să folosesc Sala Congresului pentru o cuvântare, pe care am ținut-o într-o sâmbătă, fiind onorat de prezența tuturor membrilor Congresului, precum și de cea a episcopului de Virginia și a clerului și locuitorilor din Washington. Aceeași onoare mi-a fost acordată de membrii guvernului din New Jersey și Pennsylvania, în a căror prezență am ținut cuvântări despre

cercetările mele din Asia, precum și despre domnia personală a lui Iisus Hristos” (Idem, p. 398, 399).

Dr. Wolff a călătorit în cele mai barbare țări fără protecția vreunei autorități europene, trecând prin multe greutăți și fiind înconjurat de numeroase pericole. A fost bătut cu ciomege și înfometat, vândut ca sclav și condamnat de trei ori la moarte. A fost atacat de bandiți și uneori aproape a murit de sete. Odată a fost jefuit de tot ce avea și lăsat să călătorească sute de mile pe jos, prin munți, cu fața biciuită de zăpadă și cu picioarele goale, amorțite de contactul cu pământul înghețat.

Când a fost avertizat să nu meargă neînarmat printre triburile sălbatice și ostile, el a declarat că „are arme” – „rugăciune, zel pentru Hristos și încredere în ajutorul Său”. „Mai am”, a zis el, „iubire față de Dumnezeu și față de semenii mei în inimă și Biblia în mână” (W. H. D. Adams, *In Perils Oft*, p. 192). Oriunde mergea, avea cu el Biblia în limbile ebraică și engleză. Despre una dintre ultimele sale călătorii spunea: „Am... ținut Biblia deschisă în mâini. Am simțit că puterea mea era în această Carte și că puterea ei mă va susține” (Idem, p. 201).

Astfel, a fost perseverent în activitatea lui până când vestea judecății a ajuns la o mare parte din omenire. Printre iudei, turci, parși, hinduși și multe alte naționalități și rase, el a răspândit Cuvântul lui Dumnezeu în aceste limbi diferite, anunțând pretutindeni domnia apropiată a lui Mesia.

În călătoriile lui la Buhara, a descoperit că doctrina apropiatei reveniri a Domnului era cunoscută de un popor îndepărtat și izolat. „Arabii din Yemen”, spunea el, „dețin o carte numită Seera, în care se menționează despre a doua venire a lui Hristos și despre domnia Sa în slavă, iar ei așteaptă ca evenimente mari să aibă loc în anul 1840” (*Journal of the Rev. Joseph Wolff*, p. 377). „În Yemen... am petrecut șase zile împreună cu fiii lui Recab. Ei nu beau vin, nu cultivă viță-de-vie, nu seamănă nimic, trăiesc în corturi și-și amintesc de bătrânul Ionadab, fiul lui Recab. Am găsit împreună cu ei copii ai lui Israel din tribul lui Dan, (...) care așteaptă alături de fiii lui Recab venirea grabnică a lui Mesia pe norii cerului” (Idem, p. 389).

O credință asemănătoare a fost descoperită de un alt misionar în Tataria. Un preot tătar l-a întrebat pe misionar când va veni Hristos a doua oară. Când misionarul a răspuns că nu știe nimic despre acest lucru, preotul a părut foarte surprins de o așa ignoranță la cineva care se pretindea profesor de Biblie și și-a exprimat propria credință, întemeiată pe profeție, că Hristos va reveni în anul 1844.

În 1826, mesajul despre revenirea lui Hristos a început să fie predicat în Anglia. Aici mișcarea nu a căpătat o formă atât de pronunțată ca în America. Momentul exact al revenirii n-a fost predicat la un nivel atât de general, însă marele adevăr al apropiatei veniri a lui Hristos cu putere și slavă a fost proclamat intens, și aceasta nu numai printre disidenți și nonconformiști. Mourant Brock, un scriitor englez, declara că aproape șapte

sute de pastori ai Bisericii Anglicane au fost angrenați în predicarea „acestei Evanghelii a Împărăției” (Matei 24:14). Mesajul care indica anul 1844 ca moment al revenirii Domnului a fost predicat și în restul Marii Britanii. Publicațiile venite din Statele Unite care tratau acest subiect erau larg răspândite. În Anglia, cărțile și revistele se retipăreau. În anul 1842, Robert Winter, englez prin naștere, care acceptase credința în revenirea lui Hristos în America, s-a întors în țara sa natală pentru a anunța venirea Domnului. Mulți i s-au alăturat în această acțiune și vestea judecății a fost proclamată în diferite părți ale Angliei.

În America de Sud, în mijlocul barbariei și al comportamentului lipsit de scrupule al clericilor, Lacunza, un iezuit spaniol, a descoperit Scripturile și, astfel, a acceptat adevărul revenirii iminente a lui Hristos. Hotărât să-i avertizeze și pe alții și dorind în același timp să evite cenzura Romei, și-a publicat convingerile sub pseudonimul „Rabi Ben-Ezra”, prezentându-se ca un convertit iudeu. Lacunza a trăit în secolul al XVIII-lea, dar cartea lui a ajuns la Londra cam prin anul 1825 și a fost tradusă în limba engleză. Publicarea ei a servit la adâncirea interesului pentru cea de-a doua venire, interes care fusese deja stârnit în Anglia.

În Germania, doctrina aceasta fusese predicată în secolul al XVIII-lea de Bengel, pastor al Bisericii Luterane și renumit teolog și critic. După terminarea studiilor, Bengel „se dedicase studiului teologiei, către care era în mod natural înclinat datorită caracterului sobru și religios al minții sale, caracter amplificat de educația și disciplina pe care le căpătase anterior. Ca și alți tineri serioși care au trăit înainte și după el, a trebuit să lupte cu îndoieli și dificultăți de natură religioasă și chiar face aluzie, cu multă sensibilitate, la «multele săgeți care i-au străpuns sărmana inimă și i-au făcut tinerețea greu de suportat.»” Devenind membru al Consistoriului din Württemberg, a apărat cauza libertății religioase. „Susținea în continuare drepturile și privilegiile Bisericii, însă pleda să se acorde toată libertatea cuvenită celor care se simțeau constrânși, din motive de conștiință, să se retragă din rândurile ei” (*Encyclopaedia Britannica*, ed. a 9-a, art. „Bengel”). Efectele pozitive ale acestei politici sunt resimțite și astăzi în provincia lui natală.

Doctrina celei de-a doua veniri a lui Hristos a strălucit cu putere asupra minții lui Bengel în timp ce pregătea o predică din Apocalipsa 21 pentru duminica dinainte de Crăciun. Profețiile din Apocalipsa i s-au clarificat ca niciodată mai înainte. Copleșit de sentimentul importanței colosale și al gloriei neîntrecute a scenelor prezentate de profet, s-a văzut forțat ca, pentru un timp, să nu se mai gândească la acest subiect. În timp ce se afla la amvon, subiectul i-a venit din nou în minte, cu putere și plin de viață. Din acel moment s-a dedicat studiului profețiilor, în special al celor din Apocalipsa, și a ajuns curând la convingerea că ele indică o venire iminentă a lui Hristos. Data pe care a stabilit-o pentru acest eveniment diferea cu foarte puțini ani de cea fixată mai târziu de Miller.

Scrierile lui Bengel s-au răspândit în toată creștinătatea. Opiniile lui cu privire la profeție au fost acceptate la un nivel aproape general în statul său, Württemberg, și, într-o anumită măsură, și în alte părți ale Germaniei. Mișcarea a continuat după moartea lui și mesajul revenirii lui Hristos se auzea în Germania în același timp în care atrăgea atenția oamenilor și în alte țări. Foarte de timpuriu, unii credincioși au mers în Rusia, unde au format colonii, iar credința în apropiata venire a lui Hristos se păstrează încă în bisericile germane din această țară.

Lumina a strălucit, de asemenea, în Franța și Elveția. La Geneva, oraș în care Farel și Calvin răspândiseră adevărul Reformei, mesajul celei de-a doua veniri a fost predicat de către Gausson. Pe când era student, acesta intrase în contact cu spiritul raționalismului, care invadase toată Europa în ultima parte a secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea. Când și-a început activitatea de preot, nu numai că nu cunoștea credința adevărată, dar înclina și spre scepticism. Interesul pentru studiul profeției i s-a trezit încă din tinerețe. După ce a citit Istoria Antică a lui Rollin, atenția i-a fost atrasă de capitolul 2 din Daniel și a fost impresionat de exactitatea extraordinară cu care se împlinise profeția, așa cum putea constata din relatarea istorică. Aceasta era o mărturie în favoarea inspirației Scripturii, care i-a servit ca ancoră în mijlocul pericolelor din anii de mai târziu. Nu era mulțumit de învățăturile raționalismului și, studiind Biblia și căutând să o înțeleagă mai clar, a ajuns, după un timp, să aibă o credință temeinică.

Pe măsură ce continua să cerceteze profețiile, a ajuns la convingerea că revenirea Domnului era aproape. Impresionat de solemnitatea și de importanța acestui mare adevăr, dorea să-l prezinte oamenilor, dar credința generală că profețiile lui Daniel sunt niște mistere și nu pot fi înțelese era o piedică serioasă în împlinirea acestei dorințe. În cele din urmă, s-a hotărât – așa cum făcuse Farel când evanghelizase Geneva înaintea lui – să înceapă cu copiii, prin care spera să stârneasă interesul părinților.

„Doresc să se înțeleagă”, spunea el după aceea, vorbind despre scopul urmărit prin această acțiune, „că nu din cauza lipsei de importanță a profeției, ci, din contră, datorită valorii ei mari am dorit s-o prezint în această formă simplă și m-am adresat copiilor. Doream să fiu ascultat și mă temeam că, dacă m-aș fi adresat mai întâi celor maturi, nu m-ar fi ascultat... De aceea m-am hotărât să merg la cei mici. Strâng un grup de copii, iar, dacă acel grup se mărește, dacă observ că ascultă, le place și sunt interesați, dacă văd că înțeleg și pot să explice subiectul respectiv, sunt sigur că în curând voi avea o a doua grupă și, la rândul lor, adulții își vor da seama și ei că merită să-și folosească timpul pentru studiu. Când ajung în acest punct, cauza este câștigată” (L. Gausson, *Daniel the Prophet*, vol. 2, Preface).

Efortul a fost încununat de succes. În timp ce se adresa copiilor, au venit să asculte și oameni mari. Balcoanele bisericii sale erau pline de ascultători atenți. Printre ei se numărau persoane de rang înalt, învățați, străini și turiști care vizitau Geneva. Astfel,

mesajul a fost dus și în alte părți.

Încurajat de acest succes, Gausen și-a publicat lecțiile în speranța de a promova studiul cărților profetice în bisericile de limbă franceză. „A publica ceea ce am predat copiilor”, spunea Gausen, „înseamnă a le spune adulților care, prea adesea, neglijează asemenea cărți sub pretextul că sunt greu de înțeles: «Cum să fie greu de înțeles, când până și copiii voștri le înțeleg?»” „Am dorit foarte mult”, adăuga el, „să răspândesc pe cât posibil cunoașterea profețiilor în bisericile noastre.” „Într-adevăr, nu există niciun alt studiu care, după părerea mea, să răspundă mai bine nevoilor timpului în care trăim.” „Prin intermediul studiului, trebuie să ne pregătim pentru încercările care se apropie, să veghem și să-L așteptăm pe Iisus Hristos.”

Deși era unul dintre cei mai distinși și mai iubiți predicatori de limbă franceză, după un timp Gausen a fost suspendat din slujbă, principala lui vină fiind aceea că, în loc să folosească catehismul bisericii, un manual insipid și raționalist, aproape lipsit de adevărata religie, folosise Biblia pentru educarea tineretului. A devenit apoi profesor la un seminar teologic, dar și-a continuat în același timp activitatea de catihet, vorbindu-le copiilor și învățându-i din Scripturi în fiecare duminică. Lucrările lui despre profeții au trezit, de asemenea, mult interes. De la catedra de profesor, prin intermediul presei și în calitate sa de învățător al copiilor, a continuat mulți ani să exercite o mare influență și le-a atras atenția multora asupra studiului profețiilor care arătau că venirea Domnului era aproape.

Și în Scandinavia a fost proclamat mesajul revenirii lui Hristos, provocând un interes general. Mulți s-au trezit din siguranța lor nepăsătoare, și-au mărturisit păcatele, au renunțat la ele și au căutat iertare la Hristos. Însă clerul bisericii de stat s-a opus mișcării și, prin influența preoților, unii dintre cei care predica acest mesaj au fost aruncați în închisoare. În multe locuri în care predicatorii revenirii iminente a Domnului au fost aduși la tăcere, Dumnezeu a găsit cu cale să trimită mesajul într-un mod miraculos, prin copii. Deoarece erau minori, legea statului nu putea să-i oprească și li s-a permis să vorbească liber.

Mișcarea s-a dezvoltat mai ales în rândul celor din păturile de jos, iar oamenii se adunau să asculte avertizarea în locuințele modeste ale muncitorilor. Copiii-predicatori erau și ei, în mare parte, țărani săraci. Unii dintre ei nu aveau mai mult de șase sau opt ani. Și, deși viața lor era o dovadă că Îl iubeau pe Mântuitorul și că încercau să trăiască în ascultare de cerințele sfinte ale lui Dumnezeu, manifestau de obicei numai inteligența și capacitățile unor copii obișnuiți. Totuși, când stăteau înaintea oamenilor, era evident că erau inspirați de o putere mai presus de înzestrările lor naturale. Tonul și ținuta li se schimbau și prezentau vestea judecății cu o forță solemnă, folosind chiar cuvintele Scripturii: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui” (Apocalipsa 14:7). Condamnau păcatele oamenilor, imoralitatea și viciul, spiritul lumesc

și apostazia și-i avertizau pe ascultători să fugă de mânia viitoare.

Oamenii ascultau tremurând. Spiritul convingător al lui Dumnezeu vorbea inimilor lor. Mulți au început să cerceteze Scripturile cu un interes nou și profund, bețivii și cei imorali și-au schimbat comportamentul, iar alții au renunțat la practicile lor necinstite. Rezultatele au fost atât de remarcabile, încât și preoții bisericii oficiale au fost constrânși să recunoască în această mișcare mâna lui Dumnezeu.

A fost voia lui Dumnezeu ca vestea revenirii Mântuitorului să fie dusă în țările scandinave, iar, când glasurile slujitorilor Săi au fost aduse la tăcere, El a revărsat Duhul Sfânt asupra copiilor, pentru ca această lucrare să fie îndeplinită. Când Iisus Se apropia de Ierusalim însoțit de mulțimile bucuroase care-L aclamau ca Fiul al lui David cu strigăte de triumf și fluturând ramuri de palmier, fariseii invidioși I-au cerut să-i facă pe oameni să tacă. Însă Iisus le-a răspuns că toate acestea erau o împlinire a profeției și că, dacă ei tăceau, aveau să strige pietrele. Adulții, intimidați de amenințările preoților și ale conducătorilor, și-au încetat manifestarea de bucurie când au intrat pe porțile Ierusalimului, dar copiii au reluat refrenul în curțile Templului și, fluturând ramuri de palmier, strigau: „Osana, Fiul lui David!” Când fariseii, iritați, I-au spus: „Auzi ce zic aceștia?”, Iisus le-a răspuns: „Da. Oare n-ați citit niciodată cuvintele acestea: «Tu ai scos laude din gura pruncilor și din gura celor ce sug?»” (Matei 21:8-16). După cum Dumnezeu a acționat prin intermediul copiilor la prima venire a lui Hristos, tot așa a acționat și acum, dându-le mesajul revenirii Sale. Trebuia să se împlinească promisiunea lui Dumnezeu că vestea venirii Mântuitorului urma să fie dusă la toți oamenii, toate limbile și toate națiunile.

Lui William Miller și colaboratorilor săi le-a fost dat să predice avertizarea în America. Această țară a devenit centrul mării mișcări de așteptare a revenirii lui Iisus. Aici profeția cuprinsă în mesajul primului înger s-a împlinit în modul cel mai direct. Scrierile lui Miller și ale colaboratorilor lui au ajuns în țări îndepărtate. În toată lumea, acolo unde pătrundeau misionarii era dusă vestea bucuroasă a iminentei veniri a lui Hristos. Mesajul Evangheliei veșnice se răspândea pretutindeni: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui.”

Profețiile care păreau să indice venirea lui Hristos în primăvara anului 1844 au pus profund stăpânire pe mințile oamenilor. Pe măsură ce mesajul trecea dintr-un stat în altul, trezea peste tot un mare interes. Mulți erau convinși că dovezile din perioadele profetice erau corecte și, sacrificându-și părerile personale, primeau cu bucurie adevărul. Unii pastori și-au lăsat la o parte vederile și sentimentele sectare, au renunțat la salariile și la bisericile lor și s-au unit în proclamarea venirii lui Iisus. Comparativ, au fost totuși puțini pastori care au acceptat acest mesaj. De aceea el le-a fost în mare măsură încredințat oamenilor de rând. Fermierii își abandonau ogoarele, mecanicii – sculele, negustorii – mărfurile, iar oamenii de diferite profesii renunțau la funcțiile lor. Totuși

numărul lucrătorilor era mic în comparație cu lucrarea care trebuia îndeplinită. Starea unei biserici lipsite de evlavie și a unei lumi care zăcea în nelegiuire apăsa greu asupra sufletelor adevăraților străjeri, care au îndurat bucuroși truda, lipsurile și suferința pentru a-i putea chema pe oameni la pocăința care duce la mântuire. Deși Satana s-a opus, mișcarea s-a dezvoltat continuu și adevărul despre revenirea lui Hristos a fost acceptat de mii de oameni.

Mesajul cercetător se auzea pretutindeni, avertizându-i atât pe păcătoșii din biserică, și pe cei din afara ei, să fugă de mânia viitoare. Ca și Ioan Botezătorul, precursorul lui Hristos, predicatorii au pus securea la rădăcina pomului și i-au îndemnat pe toți să facă fapte care să le demonstreze pocăința. Apelurile lor mișcătoare erau în contrast izbitor cu asigurările de pace și siguranță care se auzeau din gura predicatorilor populari. Oriunde era vestit, mesajul îi impresiona pe oameni. Cuvintele simple și directe ale Scripturii, întărite de puterea Duhului Sfânt, aveau o forță căreia puțini erau în stare să-i reziste. Cei care erau creștini doar cu numele au fost treziți din falsa lor siguranță. Își vedeau apostazia, spiritul lumesc și necredința, mândria și egoismul. Mulți Îl căutau pe Domnul în pocăință și umilință. Fuseseră mult timp atașați de lucruri pământești, dar acum se legau de cer. Duhul lui Dumnezeu Se odihnea asupra lor și, cu inimi umilite și supuse, s-au unit și ei în vestirea mesajului: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui.”

Păcătoșii întrebau plângând: „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?” Cei ale căror vieți fuseseră pătate de necinste erau nerăbdători să repare pagubele. Toți cei care găseau pace în Hristos doreau să-i vadă și pe alții împărtășind aceeași binecuvântare. Inimile părinților erau întoarse către copiii lor, iar inimile copiilor către părinți. Barierele mândriei și ale rezervei erau îndepărtate. Oamenii își recunoșteau în mod sincer greșelile și membrii familiei lucrau pentru mântuirea celor dragi. Adesea se auzeau rugăciuni stăruitoare de mijlocire. Pretutindeni erau suflete care se chinuiau cumplit și îi cereau insistent lui Dumnezeu iertare. Mulți se luptau toată noaptea în rugăciune pentru asigurarea că păcatele le sunt iertate sau pentru convertirea rudelor și vecinilor lor.

Persoane din toate categoriile veneau la adunările adventiste. Bogați și săraci, elită și plebe, toți erau, din diverse motive, nerăbdători să asculte doctrina revenirii lui Hristos. Domnul a ținut în frâu spiritul opoziției cât timp slujitorii Săi le-au explicat oamenilor motivele credinței lor. Uneori, instrumentul uman era slab, dar Duhul lui Dumnezeu dădea putere adevărului Său. Prezența îngerilor sfinți se făcea simțită în aceste adunări și mulți se adăugau zilnic la numărul credincioșilor. Când erau prezentate dovezile apropiatei reveniri a lui Hristos, mulțimi imense de oameni ascultau cu respirația tăiată cuvintele solemne. Cerul și pământul păreau că se apropie. Puterea lui Dumnezeu era și peste bătrâni, și peste tineri, și peste cei de vârstă mijlocie. Oamenii se întorceau la casele lor cu laude pe buze și cântări de bucurie răsunau în aerul liniștit al nopții. Niciunul

dintre cei care au venit la acele adunări nu va putea uita vreodată interesul profund al participanților.

Anunțarea unui timp precis pentru venirea lui Hristos a provocat o mare opoziție din partea multora, începând cu pastorul de la amvon și până la păcătosul cel mai nesăbuit și mai sfidător. Se împlineau cuvintele profeției: „Înainte de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor și vor zice: «Unde este făgăduința venirii Lui? Căci, de când au adormit părinții noștri, toate rămân așa cum erau de la începutul zidirii!»” (2Petru 3:3,4). Mulți care mărturiseau că-L iubesc pe Mântuitorul declarau că nu se opun doctrinei celei de-a doua veniri, ci obiectau numai împotriva stabilirii unui timp fix. Însă ochiul lui Dumnezeu, care vede tot, le citea inimile. Ei nu doreau să audă că Hristos vine ca să judece lumea după dreptate. Fuseseră servitori necredincioși, iar faptele lor nu puteau trece de examinarea Dumnezeului care cercetează inimile și se temeau să se întâlnească cu Domnul lor. Asemenea iudeilor care au trăit când Hristos a venit prima dată, nici ei nu erau pregătiți să-L întâmpine cu bucurie. Nu numai că refuzau să asculte argumentele clare ale Bibliei, ci îi și ridiculizau pe cei care-L așteptau pe Domnul. Satana și îngerii lui jubilau și își băteau joc de Hristos și de îngerii cei sfinți, reamintindu-le că pretinsul popor al lui Iisus Îl iubea atât de puțin, încât nu dorea ca El să revină.

Argumentul cel mai des folosit de cei care respingeau credința în revenirea Domnului era acela că „nimeni nu cunoaște nici ziua, nici ceasul”. Scriptura spune: „Despre ziua aceea și despre ceasul acela nu știe nimeni: nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl” (Matei 24:36). Cei care Îl așteptau pe Hristos au oferit o explicație clară și armonioasă a acestui text și au demonstrat că adversarii lor îl interpretau greșit. Cuvintele acestea au fost spuse de Hristos în convorbirea memorabilă pe care a avut-o cu ucenicii Săi pe Muntele Măslinilor, după ce a părăsit Templul pentru ultima dată. Ucenicii Îi puseseră întrebarea: „Care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?” Iisus le-a descris semnele, apoi le-a zis: „Când veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși” (Matei 24:3,33). Nicio afirmație a Mântuitorului nu trebuie să fie folosită pentru a desființa altă afirmație. Deși niciun om nu cunoaște nici ziua, nici ceasul venirii Sale, ni se spune și ni se cere să știm când timpul este aproape. În plus, suntem atenționați că, dacă vom desconsidera avertizările Sale, dacă vom refuza sau vom neglija să știm când se apropie venirea Sa, acest lucru ne va fi la fel de fatal cum și celor care au trăit în zilele lui Noe le-a fost faptul că nu au știut când a venit potopul. Parabola din același capitol, care îl pune în contrast pe servitorul credincios cu cel necredincios și prezintă sfârșitul aceluia care zice în inima sa: „Stăpânul meu zăbovește să vină”, arată cum îi va privi și îi va răsplăti Hristos pe cei pe care-i va găsi veghind și predicând venirea Sa, precum și pe cei care o neagă. „Vegheați dar”, spune El. „Ferice de robul acela pe care stăpânul său, la venirea lui, îl va găsi făcând așa!”

(Matei 24:42,46). „Dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine” (Apocalipsa 3:3).

Pavel vorbește despre o categorie de oameni care vor fi luați prin surprindere de venirea Domnului. „Ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea. Când vor zice: «Pace și liniște!», atunci o prăpădenie neașteptată va veni peste ei... și nu va fi chip de scăpare.” Dar el adaugă, pentru cei care au luat în serios avertizarea Mântuitorului: „Voi, fraților, nu sunteți în întuneric, pentru ca ziua aceea să vă prindă ca un hoț. Voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei. Noi nu suntem ai nopții, nici ai întunericului” (1 Tesaloniceni 5:2-5).

Astfel, cei care predicau revenirea lui Hristos au arătat că Scriptura nu-i îndreptățește pe oameni să rămână în ignoranță cu privire la apropierea acestui eveniment. Însă cei care căutau numai un pretext pentru a respinge adevărul și-au astupat urechile la această explicație, iar cuvintele „Nimeni nu cunoaște nici ziua, nici ceasul” au continuat să fie repetate de batjocoritori impertinenți și chiar de preținși slujitori ai lui Hristos. Când oamenii s-au trezit din indiferență și au început să caute calea mântuirii, liderii religioși s-au interpus între ei și adevăr, căutând să le liniștească temerile printr-o falsă interpretare a Cuvântului lui Dumnezeu. Străjerii necredincioși s-au unit cu marele amăgitor, strigând: „Pace, pace!”, când Dumnezeu nu vorbește de pace. Ca și fariseii din timpul lui Hristos, mulți au refuzat să intre în Împărăția cerurilor și i-au împiedicat și pe cei care voiau să intre. Sângele acelor suflete va fi cerut din mâna lor.

Persoanele cele mai umile și cele mai evlavioase din biserici erau de obicei primele care acceptau mesajul. Cei care studiau singuri Biblia nu puteau să nu vadă caracterul nebiblic al concepțiilor populare cu privire la profeție. Acolo unde oamenii nu erau sub influența clerului și cercetau Cuvântul lui Dumnezeu în mod personal, nu trebuiau decât să compare doctrina revenirii lui Hristos cu Scriptura pentru a-i stabili autoritatea divină.

Mulți au fost persecutați de frații lor care nu credeau. Unii, pentru a-și păstra poziția în biserică, au preferat să păstreze tăcerea în legătură cu speranța lor, dar alții au considerat că loialitatea față de Dumnezeu le interzice să ascundă adevărurile pe care El li le-a încredințat. Nu puțini au fost excluși din bisericile lor pentru simplul fapt că și-au exprimat credința în venirea lui Hristos. Pentru cei a căror credință era încercată în felul acesta, erau deosebit de prețioase cuvintele profetului: „Iată ce zic frații voștri, care vă urăsc și vă izgonesc din pricina numelui Meu: «Să-Și arate Domnul slava, ca să vă vedem bucuria!» Dar ei vor rămâne de rușine!” (Isaia 66:5).

Îngerii lui Dumnezeu așteptau cu cel mai profund interes să vadă care va fi rezultatul avertizării. Când bisericile respingeau total acest mesaj, îngerii le părăseau cu tristețe. Însă erau mulți care nu fuseseră încă puși la probă cu privire la adevărul advent. Mulți fuseseră induși în eroare de soți, soții, părinți sau copii și făcuți să creadă că era păcat chiar să asculte ereziile predicate de adventiști. Îngerilor li s-a poruncit să păzească aceste suflete, deoarece asupra lor urma să strălucească o altă lumină de la tronul lui

Dumnezeu.

Cei care acceptaseră mesajul au așteptat cu o dorință de nedescris venirea Mântuitorului lor. Momentul în care urmau să-L întâlnească era aproape. Se apropiau de clipa aceea cu o solemnitate calmă. Aveau o comuniune plăcută cu Dumnezeu, anticipând pacea pe care urmau să o guste în viitorul strălucit. Niciunul dintre cei care au trăit această speranță și încredere nu poate uita acele prețioase ore de așteptare. Cu câteva săptămâni înainte, afacerile pământești au fost în cea mai mare parte abandonate. Credincioșii, sinceri, își cercetau cu atenție orice gând și sentiment, ca și când ar fi fost pe patul de moarte și ar mai fi avut doar câteva ore până să închidă ochii. Nu au fost făcute „haine pentru înălțare” (vezi Apendicele), ci toți simțeau nevoia unei dovezi interioare că sunt pregătiți să-L întâmpine pe Mântuitorul. Hainele lor albe erau puritatea sufletului – caracterele curățate de păcat prin sângele ispășitor al lui Hristos. Ce bine ar fi dacă printre cei ce se declară copii ai lui Dumnezeu ar exista același spirit de cercetare a inimii, aceeași credință serioasă și hotărâtă! Dacă ar fi continuat să se umilească astfel înaintea Domnului și să-și înalțe cererile la scaunul harului, atunci ar fi avut o experiență mult mai bogată decât au în prezent. Există prea puțină rugăciune, prea puțină conștientizare a stării noastre păcătoase, iar lipsa unei credințe vii face ca mulți să nu primească harul oferit într-o măsură atât de bogată de Răscumpărătorul nostru.

Dumnezeu plănuise să-și testeze poporul. Mâna Lui a acoperit o greșală în calcularea perioadelor profetice. Eroarea n-a fost descoperită nici de adventiști, nici de cei mai erudiți dintre adversarii lor. Aceștia din urmă spuneau: „Calculul vostru cu privire la perioadele profetice este corect. Un mare eveniment urmează să aibă loc, dar nu ceea ce prezice domnul Miller. Nu e vorba despre a doua venire a lui Hristos, ci despre convertirea lumii.” (Vezi Apendicele.)

Momentul așteptat a trecut, iar Hristos nu S-a arătat pentru a-și elibera poporul. Cei care L-au așteptat pe Mântuitorul cu credință și iubire sinceră au avut parte de o dezamăgire amară. Totuși planurile lui Dumnezeu s-au împlinit. El a pus la încercare inimile celor care mărturiseau că așteaptă venirea Sa. Printre ei, erau mulți care nu fuseseră impulsionați de altceva decât de teamă. Credința pe care susțineau că o au nu le schimbase nici inima, nici viața. Când evenimentul așteptat n-a avut loc, aceste persoane au declarat că n-au fost dezamăgite, deoarece nu crezuseră niciodată că Hristos va veni, și au fost printre primele care au ridiculizat mâhnirea adevăraților credincioși.

Iisus și îngerii din ceruri au privit însă cu iubire și compasiune la cei care fuseseră încercați și care rămăseseră loiali, chiar dacă avuseseră parte de dezamăgire. Dacă s-ar fi putut da la o parte vălul care desparte lumea văzută de cea nevăzută, îngeri ar fi fost văzuți apropiindu-se de aceste suflete credincioase și ocrotindu-le de săgețile lui Satana.

O avertizare respinsă

William Miller și colaboratorii lui predicaseră doctrina celei de-a doua veniri cu singurul scop de a-i conștientiza pe oameni că trebuie să se pregătească pentru judecată. Ei încercaseră să-i trezească din indiferență pe cei care mărturiseau că sunt credincioși, să-i facă să vadă adevărata speranță a bisericii și să simtă nevoia după o experiență creștină mai profundă. Încercaseră, de asemenea, să-i impulsioneze pe cei neconvertiți să se pocăiască și să se întoarcă grabnic la Dumnezeu. „Ei n-au avut nicio tentativă de a-i converti pe oameni la o sectă sau grupare religioasă. De aceea raza lor de acțiune a cuprins toate grupările și sectele, fără a se amesteca însă în organizarea sau în disciplina lor.”

„În toată activitatea mea”, spunea Miller, „n-am avut niciodată dorința sau intenția să promovez vreun interes diferit de cel al confesiunilor existente sau să avantajez pe una în detrimentul alteia. M-am gândit la binele tuturor. Presupunând că toți creștinii se vor bucura de perspectiva venirii lui Iisus și că cei care nu au aceleași convingeri ca mine nu îi vor iubi mai puțin pe cei care vor îmbrățișa această doctrină, nu m-am gândit că va fi vreodată nevoie de adunări separate. Singurul meu scop a fost acela de a întoarce suflete la Dumnezeu, de a înștiința lumea despre judecata viitoare și de a-i convinge pe semenii mei să-și pregătească inima, singurul lucru care îi va face în stare să-L întâmpine pe Dumnezeu plini de pace. Marea majoritate a celor care s-au convertit în urma activității mele s-au alăturat diferitelor biserici existente” (Bliss, p. 328).

Deoarece contribuia la întărirea bisericilor, predicarea lui a fost privită cu bunăvoință un timp. Însă, când pastorii și liderii religioși au luat atitudine împotriva doctrinei revenirii lui Iisus și au căutat să înăbușe orice discuție pe marginea acestui subiect, nu numai că i s-au opus de la amvon, ci le-au și interzis membrilor bisericilor lor să asiste la predici despre a doua venire sau chiar să vorbească, la întâlnirile sociale ale bisericii, despre speranța pe care o găsiseră. Astfel, credincioșii se aflau într-o mare încercare și încurcătură. Își iubeau bisericile și le era greu să se despartă de ele. Însă, când au văzut că mărturia Cuvântului lui Dumnezeu era înăbușită și că dreptul de a cerceta profețiile le era negat, au considerat că, din loialitate față de Dumnezeu, nu trebuie să se supună liderilor lor. Pe cei care căutau să interzică mărturia Cuvântului lui Dumnezeu nu puteau să-i considere biserica lui Hristos, „stâlpul și temelie adevărului” (1 Timotei 3:15). În consecință, s-au considerat îndreptățiți să se separe de bisericile din care făceau parte. În vara anului 1844, aproape 50.000 de persoane s-au retras din biserici.

Cam în același timp, s-a observat o schimbare evidentă în majoritatea bisericilor din Statele Unite. De mulți ani exista o conformare treptată și continuă la practicile și obiceiurile lumești și un declin proporțional al adevăratei vieți spirituale. Însă, în anul acela, s-au văzut dovezi ale unei decăderi bruște și vizibile în aproape toate bisericile din țară. Deși nimeni nu putea indica o cauză, faptul în sine a fost remarcat și comentat la scară largă atât în presă, cât și de la amvoane.

La o adunare a pastorilor din Philadelphia, domnul Barnes, autorul unui comentariu biblic foarte apreciat și pastor al uneia dintre bisericile principale din acel oraș, „a declarat că era pastor de douăzeci de ani, însă niciodată până la ultima împărtășanie nu administrase sfintele simboluri fără să primească noi membri în biserică, fie că erau mai puțini, fie că erau mai mulți. Dar acum, nu mai sunt nici redeșteptări, nici convertiri, nu se mai observă nicio creștere vizibilă în har a credincioșilor și nimeni nu mai vine la biroul lui pentru a discuta despre mântuirea sufletului său. Odată cu dezvoltarea afacerilor și cu perspectivele strălucite pe care le oferă comerțul și industria, se observă și o creștere a spiritului lumesc. Acest fenomen se întâlnește în toate confesiunile” (*Congregational Journal*, 23 mai 1844).

În luna februarie a aceluiași an, profesorul Finney de la Colegiul Oberlin spunea: „Am fost cu toții martori ai faptului că, în general, bisericile protestante din țara noastră au fost fie indiferente, fie ostile față de aproape toate reformele morale din timpul nostru. Sunt și unele excepții, dar nu suficiente pentru a schimba caracterul general al situației. Avem, de asemenea, un alt fapt cert: absența aproape universală a influenței redeșteptării în biserici. Apatia spirituală este larg răspândită și este teribil de profundă; același lucru este relatat de presa religioasă din întreaga țară... Membrii bisericii devin, în mare măsură, devotați modei și se alătură celor necredincioși la petreceri, dansuri, festivități etc... Însă nu este nevoie să mai dezvoltăm acest subiect dureros. Este suficient că dovezile se înmulțesc și apasă asupra noastră, indicând că, în general, bisericile decad în mod trist. Ele s-au îndepărtat foarte mult de Domnul, iar El S-a îndepărtat de ele.”

În *Religious Telescope*, un scriitor declara: „Niciodată n-am fost martorii unei asemenea decăderi generale a religiei ca în prezent. Într-adevăr, biserica trebuie să se trezească și să caute cauza acestei nenorociri, căci toți cei care iubesc Sionul trebuie să o considere o nenorocire. Când ne dăm seama cât de «puține și rare» sunt cazurile de adevărată convertire și când vedem impertinența și împietrirea aproape fără precedent a păcătoșilor, ne întrebăm fără să vrem: «A uitat Dumnezeu să fie îndurător?» sau: «S-a închis ușa milei Sale?»”

O astfel de stare nu există niciodată în biserică fără o cauză internă. Întunericul spiritual care cade asupra națiunilor, bisericilor și indivizilor nu este consecința unei retrageri arbitrare a harului lui Dumnezeu, ci a neglijării sau respingerii luminii divine de către oameni. O ilustrare izbitoare a acestui adevăr ne este oferită de istoria poporului

iudeu din timpul Domnului Hristos. Dedicându-se lumii și uitând de Dumnezeu și de Cuvântul Său, înțelegerea lor se întunecase, iar inimile lor se preocupau de lucruri pământești și senzuale. Astfel, erau ignoranți în ce privește venirea lui Mesia și, în mândria și necredința lor, L-au respins pe Răscumpărătorul lor. Dumnezeu nu a privat nici chiar atunci poporul iudeu de cunoașterea sau trăirea binecuvântărilor mântuirii. Însă, respingând adevărul, au pierdut orice dorință pentru darul Cerului. Numiseră lumina întuneric și întunericul lumină, până când lumina care era în ei a devenit întuneric. Și cât de mare era întunericul acela!

Planul lui Satana este ca oamenii să păstreze formele religioase, dar să nu aibă și spiritul de adevărată evlavie. După ce au respins Evanghelia, iudeii au continuat să-și mențină cu zel vechile ceremonii, și-au păstrat cu strictețe exclusivismul național, cu toate că până și ei recunoșteau că prezența lui Dumnezeu nu se mai manifesta în mijlocul lor. Profeția lui Daniel arăta atât de clar timpul venirii lui Mesia și prezicea atât de sigur moartea Sa, încât ei au descurajat studiul ei și, în cele din urmă, rabinii au pronunțat un blestem asupra tuturor celor care ar fi încercat să calculeze acest timp. Copiii lui Israel au rămas orbi și nepocăiți de-a lungul secolelor care au urmat, fiind indiferenți la oferta plină de îndurare a mântuirii, nepăsători la binecuvântările Evangheliei, reprezentând o avertizare solemnă și teribilă față de pericolul de a respinge lumina revărsată din cer.

Oriunde există aceeași cauză, vor urma aceleași consecințe. Cel care își înăbușă în mod deliberat convingerile cu privire la ce ar trebui să facă, deoarece nu se potrivesc cu înclinațiile sale, va pierde, în cele din urmă, capacitatea de a discerne între adevăr și eroare. Înțelegerea se întunecă, inima se împietrește, conștiința se tocește și sufletul se desparte de Dumnezeu. Acolo unde mesajul adevărului divin este disprețuit sau ignorat, biserica va fi învăluită în întuneric; credința și iubirea se vor răci și își vor face loc înstrăinarea și disensiunile. Membrii bisericii își vor concentra interesele și energiile în preocupări lumești, iar păcătoșii se vor împietri în nepocăința lor.

Mesajul primului înger din Apocalipsa 14, care anunța ceasul judecății lui Dumnezeu și îi chema pe oameni să se teamă de El și să I se închine, a avut scopul de a-i separa de influențele decăzute ale lumii pe cei care declarau că sunt copiii lui Dumnezeu și de a-i face să-și vadă adevărata stare de apostazie și caracterele lumești. Prin acest mesaj, Dumnezeu a trimis bisericii un avertisment care, dacă ar fi fost luat în seamă, ar fi îndreptat relele care o țineau departe de El. Dacă oamenii ar fi primit mesajul ceresc, umilindu-și inimile înaintea Domnului și căutând cu sinceritate să se pregătească pentru a sta în prezența Sa, Duhul și puterea lui Dumnezeu s-ar fi manifestat în mijlocul lor. Biserica ar fi ajuns din nou la acea stare binecuvântată de unire, credință și iubire care exista în zilele apostolice, când credincioșii erau „o inimă și un suflet”, vestind „Cuvântul Domnului cu îndrăzneală”, și când „Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce

erau mântuiți” (Faptele 4:32,31; 2:47).

Dacă pretinsul popor al lui Dumnezeu ar accepta lumina care strălucește din Cuvântul Său, ar ajunge la acea unitate pentru care S-a rugat Hristos și pe care apostolul a descris-o ca fiind „unirea Duhului prin legătura păcii”. „Este”, spune el, „un singur trup, un singur Duh, după cum și voi ați fost chemați la o singură nădejde a chemării voastre. Este un singur Domn, o singură credință, un singur botez” (Efeseni 4:3-5).

Acestea au fost rezultatele binecuvântate trăite de cei care au primit mesajul revenirii lui Hristos. Proveneau din diferite biserici, dar barierele confesionale au fost dărâmate, crezurile contradictorii au fost spulberate, speranța nebiblică a unui mileniu pământesc a fost abandonată, concepțiile false despre a doua venire au fost corectate, mândria și asemănarea cu lumea au fost înlăturate, relele au fost îndreptate, inimile s-au unit în cea mai plăcută prietenie, iar iubirea și bucuria domneau. Dacă această doctrină a avut acest efect asupra acelor puțini care au primit-o, ea ar fi avut același efect asupra tuturor, dacă toți ar fi acceptat-o.

Dar bisericile, în general, au respins avertizarea. Pastorii lor, în calitate de străjeri „peste casa lui Israel” (Ezechiel 33:7), ar fi trebuit să fie primii care să vadă semnele venirii lui Iisus, dar ei n-au înțeles adevărul nici din mărturia profeților, nici din semnele timpului. Deoarece inimile le erau pline de speranțe și ambiții lumești, iubirea față de Dumnezeu și credința în Cuvântul Său s-au răcit, iar, când a fost prezentată doctrina revenirii Mântuitorului, aceasta n-a făcut altceva decât să le trezească prejudecățile și necredința. Faptul că mesajul era predicat în mare măsură de laici a fost folosit ca un argument împotriva lui. Ca și în vechime, mărturia clară a Cuvântului lui Dumnezeu a fost întâmpinată cu întrebarea: „A crezut în El vreunul dintre mai-marii noștri sau dintre farisei?” (Ioan 7:48). Dându-și seama cât de dificil era să combată argumentele care veneau din calculul perioadelor profetice, mulți pastori descurajau studiul profețiilor, spunându-le oamenilor că aceste cărți profetice sunt sigilate și nu pot fi înțelese. Mulțimile, încrezându-se orbește în pastorii lor, au refuzat să acorde atenție avertismentului. Alții, deși erau convinși de adevărul acestuia, nu au îndrăznit să-l mărturisească pentru a nu fi „dați afară din sinagogă” (Ioan 12:42). Mesajul pe care Dumnezeu îl trimisese pentru testarea și curățarea bisericii a dovedit din plin cât de mare era numărul celor a căror inimă se atașase mai mult de această lume decât de Hristos. Erau legați de pământ cu legături mai puternice decât atracțiile cerului. Au ales să asculte de vocea înțelepciunii omenești și s-au îndepărtat de adevărul care le cerceta inimile.

Refuzând avertismentul dat de primul înger, ei au respins mijloacele pe care Cerul le prevăzuse pentru transformarea lor. Au disprețuit mesagerul îndurător care le-ar fi corectat relele ce-i despărțeau de Dumnezeu și, cu o sete și mai mare, s-au întors să caute prietenia lumii. Aceasta a fost cauza acelei teribile stări de apostazie, spirit lumesc și

moarte spirituală care exista în biserici în anul 1844.

Primul înger din Apocalipsa 14 este urmat de al doilea, cu mesajul: „A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare, care a adăpat toate neamurile din vinul mâniei curviei ei” (Apocalipsa 14:8). Termenul Babilon derivă din cuvântul Babel și înseamnă „confuzie”. În Scriptură este întrebuințat pentru a desemna diferitele forme de religie falsă, sau apostată. În Apocalipsa 17, Babilonul este reprezentat printr-o femeie – metaforă folosită în Biblie ca simbol al unei biserici, o femeie castă reprezentând o biserică nepătată, iar o femeie desfrânată reprezentând o biserică apostată.

În Biblie, caracterul sfânt și durabil al legăturii dintre Hristos și biserica Sa este reprezentat prin uniunea căsătoriei. Domnul S-a legat de poporul Său printr-un legământ solemn, El promițând să fie Dumnezeu lor, iar ei angajându-se să fie poporul Lui și numai al Lui. El declară: „Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate și îndurare” (Osea 2:19). În altă parte spune: „Eu sunt Stăpânul vostru” (Ieremia 3:14). Pavel folosește aceeași vorbire figurată în Noul Testament, când zice: „V-am logodit cu un bărbat, ca să vă înfățișez înaintea lui Hristos ca pe o fecioară curată” (2Corinteni 11:2).

Lipsa de loialitate a bisericii față de Hristos, manifestată prin atitudinea de a nu se mai încrede în El și a nu-L mai iubi, ci a permite ca dragostea pentru lucrurile lumești să ocupe sufletul, este comparată cu violarea jurămintelor căsătoriei. Păcatul israeliților, care a constat în faptul că s-au îndepărtat de Domnul, este prezentat prin această metaforă. Iar iubirea minunată a lui Dumnezeu, pe care au disprețuit-o, este descrisă în modul acesta mișcător: „Ți-am jurat credință, am făcut legământ cu tine, zice Domnul Dumnezeu, și ai fost a Mea! (...) Erai de o frumusețe desăvârșită, ba ajunseseși chiar împărăteasă. Ți s-a dus vestea printre neamuri pentru frumusețea ta, căci era desăvârșită de tot datorită strălucirii cu care te împodobisem. (...) Dar te-ai încrezut în frumusețea ta și ai curvit la adăpostul numelui tău celui mare. (...) Ai fost femeia preacurvă, care primește pe străini în locul bărbatului ei!” „Cum este necredincioasă iubitului său o femeie, așa Mi-ați fost necredincioși voi, casa lui Israel, zice Domnul!” (Ezechiel 16:8,13-15,32; Ieremia 3:20).

În Noul Testament, un limbaj similar este folosit pentru a-i descrie pe preținșii creștini care caută prietenia lumii mai mult decât aprobarea lui Dumnezeu. Apostolul Iacov spune: „Suflete preacurvare! Nu știți că prietenia lumii este vrăjmășie cu Dumnezeu? Așa că cine vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaș cu Dumnezeu” (Iacov 4:4).

Despre femeia (Babilonul) din Apocalipsa 17 se spune că „era îmbrăcată cu purpură și stacojiu, era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare. Ținea în mână un potir de aur, plin de spurcăciuni și de necurățiile curviei ei. Pe frunte purta scris un nume, o taină: «Babilonul cel mare, mama curvelor.»” Profetul spune: „Am văzut pe femeia aceasta îmbătată de sângele sfinților și de sângele mucenicilor lui Iisus.”

Babilonul este descris în continuare ca fiind „cetatea cea mare, care are stăpânire peste împărații pământului” (Apocalipsa 17:4-6,18). Puterea care, timp de atâtea secole, a exercitat o dominație despotică asupra monarhilor creștinătății este Roma. Culoarea purpurie și stacojie, aurul, pietrele prețioase și mărgăritarele, toate întruchipează în mod viu măreția și pompa mai mult decât regească care au caracterizat autoritatea arogantă a Romei. Despre nicio altă putere nu se poate afirma cu mai multă dreptate că a fost „îmbătată de sângele sfinților” ca despre Biserica Romano-Catolică, instituție care i-a persecutat cu atâta cruzime pe urmașii lui Hristos. Babilonul este acuzat și de păcatul adulterului cu „împărații pământului”. Biserica iudaică s-a prostituat îndepărtându-se de Domnul și încheind alianțe cu păgânii, iar Roma, care a decăzut în același fel căutând sprijinul puterilor seculare, primește aceeași condamnare.

Despre Babilon se spune că este „mama curvelor”. Fiicele ei trebuie să fie simboluri ale bisericilor care rămân fidele doctrinelor și tradițiilor ei și care îi urmează exemplul, sacrificând adevărul și aprobarea lui Dumnezeu pentru a intra într-o relație adulteră cu lumea. Mesajul din Apocalipsa 14, care anunță căderea Babilonului, trebuie deci să se aplice bisericilor care au fost curate cândva, dar care s-au corupt. Întrucât acest mesaj urmează după avertismentul cu privire la judecată, el trebuie să fie vestit în zilele din urmă. De aceea nu se poate referi numai la Biserica Romano-Catolică, deoarece această biserică a fost într-o stare decăzută secole la rând. Mai mult decât atât, în capitolul 18 din Apocalipsa, poporul lui Dumnezeu i se poruncește să iasă din Babilon. Conform acestui text, mulți dintre copiii lui Dumnezeu se află încă în Babilon. Dar în care confesiuni se găsește acum cea mai mare parte dintre urmașii lui Hristos? Fără îndoială, în diferitele biserici care împărtășesc credința protestantă. La data apariției lor, aceste biserici au luat o poziție nobilă pentru Dumnezeu și pentru adevăr, iar binecuvântarea Lui s-a revărsat asupra lor. Chiar și necredincioșii au fost constrânși să recunoască rezultatele pozitive ale acceptării principiilor Evangheliei. Sau, cum spune profetul: „Ți s-a dus vestea printre neamuri pentru frumusețea ta, căci era desăvârșită de tot datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice Domnul, Dumnezeu.” Dar ele au decăzut din cauza aceleiași dorințe care a adus blestemul și ruina lui Israel – dorința de a imita practicile celor nelegiuți și de a le căuta prietenia. „Te-ai încrezut în frumusețea ta și ai curvit la adăpostul numelui tău celui mare” (Ezechiel 16:14,15).

Multe dintre bisericile protestante urmează exemplul Romei intrând în relații nelegiuite cu „împărații pământului” – bisericile de stat, prin legătura lor cu guvernele seculare, iar alte confesiuni, prin căutarea aprobării lumii. Cuvântul Babilon („confuzie”) se poate aplica pe drept cuvânt acestor biserici care pretind că doctrinele lor sunt bazate pe Biblie și care sunt totuși divizate în nenumărate secte, cu crezuri și teorii contradictorii.

Pe lângă această unire păcătoasă cu lumea, bisericile care s-au despărțit de Roma mai

prezintă și alte trăsături ale ei.

O carte romano-catolică susține că, „dacă Biserica Romei s-a făcut vreodată vinovată de idolatrie în ce-i privește pe sfinții ei, fiica ei, Biserica Anglicană, este vinovată de același păcat, deoarece are zece biserici închinată Mariei, însă numai una dedicată lui Hristos” (Richard Challoner, *The Catholic Christian Instructed*, prefață, p. 21, 22).

Dr. Hopkins, în lucrarea *A Treatise on the Millennium*, declară: „Nu există niciun motiv să credem că spiritul și practicile anticreștine sunt limitate la ceea ce se numește acum Biserica Romei. Bisericile protestante au în ele mult din spiritul lui Antihrist și sunt departe de a fi reformate în totul de... corupție și nelegiuire” (Samuel Hopkins, *Works*, vol. 2, p. 328).

Cu privire la despărțirea Bisericii Prezbiteriene de Roma, dr. Guthrie scrie: „Acum trei sute de ani, biserica noastră a ieșit pe porțile Romei cu o Biblie deschisă pe steagul ei și cu următorul motto: «Cercetați Scripturile.»” Apoi pune o întrebare semnificativă: „Dar au ieșit ei curați din Babilon?” (Thomas Guthrie, *The Gospel in Ezekiel*, p. 237).

„Biserica Anglicană”, spune Spurgeon, „pare să fie măcinată tot mai mult de puseism (curent în Biserica Anglicană care cerea să fie restabilite ceremoniile catolice și unele dogme ale catolicismului – n.red.), însă dizidența se dovedește a fi aproape în aceeași măsură distrusă de scepticismul filosofic. Cei despre care credeam lucruri mai bune renunță, unul câte unul, la fundamentele credinței. Cred că însăși inima Angliei este sfârtecată din ce în ce mai mult de o necredință condamabilă, care îndrăznește totuși să urce la amvon și să se autointituleze creștină.”

Care a fost originea mării apostazii? Cum s-a îndepărtat prima biserică de simplitatea Evangheliei? Prin adoptarea practicilor păgânismului cu scopul de a facilita acceptarea creștinismului de către păgâni. Apostolul Pavel declara că „taina fărădelegii a și început să lucreze” chiar în zilele sale (2Tesaloniceni 2:7). În timpul vieții apostolilor, biserica a rămas relativ curată. Dar, „către sfârșitul secolului al II-lea, majoritatea bisericilor au căpătat un aspect nou. Simplitatea de la început dispăruse și, treptat, pe măsură ce ucenicii mai în vârstă au coborât în mormânt, copiii lor și nou-converțiții au ajuns în frunte și au dat o formă nouă cauzei” (Robert Robinson, *Ecclesiastical Researches*, cap. 6, par. 17, p. 51). Pentru a atrage noi membri, standardele înalte ale credinței creștine au fost coborâte și, ca urmare, „un potop de păgânism s-a revărsat în biserică, aducând cu el obiceiurile, practicile și idolii lui” (Gavazzi, *Lectures*, p. 278). Când religia creștină a câștigat favoarea și sprijinul conducătorilor pământești, ea a început să fie acceptată doar formal de oameni. Deși converțiții erau în aparență creștini, mulți „au rămas, de fapt, păgâni, închinându-se în ascuns idolilor lor” (Idem, p. 278).

Nu cumva se repetă același proces în aproape toate bisericile protestante? După ce întemeietorii lor, care erau caracterizați de adevăratul spirit de reformă, au încetat din viață, urmașii lor au ajuns în frunte și au dat „o formă nouă cauzei”. Deși țineau orbește

la crezul părinților lor și refuzau să accepte orice adevăr nou față de cel pe care-l moșteniseră, urmașii reformatorilor s-au îndepărtat mult de exemplul lor de umilință, de abnegație și de renunțare la lume. Astfel, „simplitatea de la început a dispărut”. Un potop lumesc a inundat biserica și a adus cu el „obiceiurile, practicile și idolii lui”.

Vai, cât de mult se cultivă astăzi printre preținșii urmași ai lui Hristos acea prietenie cu lumea care este „vrăjmășie cu Dumnezeu”! Cât de mult s-au îndepărtat bisericile populare din întreaga creștinătate de standardul biblic de umilință, abnegație, simplitate și evlavie! Vorbind despre utilizarea corectă a banilor, John Wesley spunea: „Nu risipiți nicio parte din acest dar atât de prețios doar pentru satisfacerea poftelor ochilor, pe haine scumpe și de prisos sau pe podoabe inutile. Nu risipiți nicio parte din el pentru decorarea excesivă a caselor, pe mobilă scumpă sau nefolositoare, pe tablouri, zugrăveli și poleiri costisitoare. (...) Nu vă îmbrăcați cu nimic care să satisfacă lăudăroșenia vieții, pentru a câștiga admirația sau lauda oamenilor. (...) «Cât timp vă va merge bine, oamenii vă vor lăuda.» Cât timp vă veți îmbrăca «în porfiră și în subțire» și veți duce în fiecare zi «o viață plină de veselie și strălucire» [Luca 16:19], fără îndoială că mulți vă vor aplauda eleganța și bunul gust, generozitatea și ospitalitatea. Dar să nu cumpărați laudele lor atât de scump. Mai degrabă mulțumiți-vă cu onoarea care vine de la Dumnezeu” (Wesley, *Works*, Sermon 50, „The Use of Money”). Însă în multe biserici din timpul nostru un astfel de sfat nu este luat în seamă.

A te declara credincios a devenit un lucru normal în lume. Conducători, politicieni, juriști, medici și comercianți intră în biserică atât pentru a-și asigura respectul și încrederea societății, cât și pentru a-și promova propriile interese lumești. Astfel, ei caută să-și acopere toate afacerile necinstite sub masca unui creștinism de fațadă. Diferitele biserici, întărite prin bogăția și influența acestor oameni lumești botezați, concurează pentru popularitate și dominație. Biserici splendide, extravagant decorate, sunt ridicate pe străzi principale. Închinătorii se îmbracă în haine scumpe și elegante. I se plătește un salariu mare unui pastor talentat pentru a-i atrage și a-i ține pe oameni în biserică. Predicile lui nu trebuie să se atingă de păcatele obișnuite ale ascultătorilor, ci să fie blânde și plăcute pentru urechile fine. Astfel, păcătoși mondeni sunt înscriși în registrele bisericilor și păcate la modă sunt ascunse sub o formă de evlavie.

Comentând atitudinea actuală față de lume a preținșilor creștini, un renumit cotidian secular spunea: „Biserica a cedat treptat în fața spiritului timpului, adaptându-și formele de închinare la cerințele moderne.” „Biserica folosește acum toate mijloacele care fac religia atrăgătoare.” Un scriitor vorbește astfel despre metodiști în jurnalul *Independent* din New York: „Linia de despărțire dintre credincioși și necredincioși dispare treptat și oameni zeloși din ambele tabere se străduiesc să șteargă orice deosebire dintre modurile lor de a acționa și de a se distra.” „Popularitatea religiei tinde în mare măsură să mărească numărul celor care vor să obțină avantaje de pe urma ei fără să îndeplinească în

mod onest obligațiile cerute de aceasta.”

Howard Crosby spune: „Faptul că vedem biserica lui Hristos împlinind într-o măsură atât de mică planurile Domnului ei este un motiv de adâncă îngrijorare. După cum iudeii din vechime au permis ca legătura strânsă cu popoarele idolatre să le îndepărteze inimile de Dumnezeu..., tot astfel biserica lui Hristos de astăzi, prin asocieri înșelătoare cu lumea necredincioasă, renunță la regulile divine ale adevăratei vieți și se dedă la obiceiurile periculoase, deși adeseori acceptabile, ale unei societăți din care Hristos lipsește, folosind argumente și ajungând la concluzii care sunt străine de revelația lui Dumnezeu și direct antagonice cu orice creștere în har” (*The Healthy Christian: An Appeal to the Church*, p. 141, 142).

În mijlocul acestui val crescând de spirit lumesc și de căutare a plăcerii, abnegația și sacrificiul pentru cauza lui Hristos sunt pierdute aproape cu totul. „Unii dintre bărbații și femeile care sunt astăzi activi în bisericile noastre au fost educați în copilărie să facă sacrificii pentru a putea să dea sau să facă ceva pentru Hristos.” Însă, „dacă astăzi este nevoie de fonduri..., nimeni nu trebuie să fie chemat să ofere. O, nu! Organizați un bazar filantropic, un tablou vivant, o scenetă, o cină sau o petrecere – orice pentru a-i amuza pe oameni.”

În mesajul său anual din 9 ianuarie 1873, guvernatorul Washburn, din Wisconsin, declara: „Se pare că este necesară o lege care să închidă școlile în care se formează amatorii de jocuri de noroc. Acestea sunt pretutindeni. Chiar și biserica (fără să-și dea seama, desigur) face uneori lucrarea Diavolului. Concerte, serate și tombola, organizate uneori în sprijinul unor proiecte religioase sau caritabile, dar deseori pentru scopuri mai puțin demne, loterii, pachete cu premii etc., toate sunt mijloace prin care se obțin bani fără a oferi nimic în schimb. În special pentru tineri, nimic nu este mai demoralizator sau mai îmbătător ca obținerea de bani sau bunuri fără muncă. Dacă persoane respectabile se angajează în aceste jocuri de noroc și își liniștesc conștiința cu gândul că banii vor fi folosiți într-un scop bun, nu este de mirare că tineretul țării cade atât de ușor pradă unor obiceiuri cauzate aproape sigur de pasiunea pentru jocurile de noroc.”

Spiritul de asemănare cu lumea invadează bisericile din întreaga creștinătate. Robert Atkins, într-o predică ținută la Londra, zugrăvea un tablou întunecat al declinului spiritual care predomina în Anglia: „Adevărații credincioși se împrăștiu și nimeni nu pune la inimă lucrul acesta. În prezent, așa-zișii credincioși, indiferent de biserica din care fac parte, iubesc lumea, se conformează ei, țin la confortul personal și visează să fie respectați. Sunt chemați să sufere pentru Hristos, dar se dau înapoi de la orice mustrare. (...) Apostazie, apostazie, apostazie este scris pe frontispiciul fiecărei biserici. Dacă ar fi conștienți de acest lucru și dacă i-ar simți gravitatea, ar mai fi o speranță. Dar, vai! Ei strigă: «Suntem bogați, ne-am îmbogățit și nu ducem lipsă de nimic» [Apocalipsa 3:17]” (*Second Advent Library*, broșura nr. 39).

Marele păcat de care e acuzat Babilonul este acela că „a adăpat toate neamurile din vinul mâniei curviei” lui (Apocalipsa 14:8). Acest pahar cu băutură îmbătătoare pe care Babilonul îl prezintă lumii simbolizează doctrinele false pe care le-a acceptat ca urmare a relației ilegiteime pe care o întreține cu mai-marii pământului. Prietenia cu lumea i-a corupt credința și, în consecință, această biserică apostată exercită la rândul ei o influență corupătoare asupra lumii, predicând doctrine contrare celor mai clare declarații ale Sfintei Scripturi.

Roma a interzis accesul oamenilor la Biblie și le-a impus tuturor să accepte învățăturile ei în locul doctrinelor biblice. Acțiunea Reformei a constat în a le reda oamenilor Cuvântul lui Dumnezeu. Însă nu este oare adevărat că în bisericile din timpul nostru oamenilor li se spune să-și fundamenteze credința mai degrabă pe crezul și pe învățăturile bisericii lor decât pe Scriptură? Charles Beecher, vorbind despre bisericile protestante, spunea: „Ele se dau înapoi de la a rosti orice cuvânt dezaprobat împotriva crezurilor, cu aceeași sensibilitate cu care sfinții părinți s-ar fi dat înapoi în fața oricărui cuvânt dezaprobat împotriva practicilor tot mai răspândite ale venerării sfinților și martirilor, practici pe care ei înșiși le cultivau printre credincioși. (...) Confesiunile protestante evanghelice și-au legat atât de mult mâinile una alteia, precum și propriile mâini, încât nimeni nu poate deveni predicator în vreuna dintre ele fără să accepte și alte cărți în afară de Biblie. (...) Declarația că puterea crezurilor începe în prezent să interzică Biblia, la fel cum s-a întâmplat și în cazul Romei, dar pe o cale mai subtilă, nu este imaginară” (Predica „*The Bible a Sufficient Creed*”, ținută la Fort Wayne, Indiana, 22 februarie 1846).

Când predicatori credincioși prezintă Cuvântul lui Dumnezeu, se ridică bărbați de cultură, pastori care pretind că înțeleg Scripturile, ca să denunțe învățătura sănătoasă ca erezie și să îi abată astfel de la adevăr pe cei care îl caută. Dacă lumea n-ar fi îmbătată în mod iremediabil cu vinul Babilonului, mulți oameni ar fi convinși și transformați de adevărurile clare și pătrunzătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu. Însă credința pare atât de confuză și de contradictorie, încât oamenii nu știu care este adevărul. Păcatul nepocăinței lumii stă la ușa bisericii.

Mesajul celui de-al doilea înger din Apocalipsa 14 a fost predicat mai întâi în vara anului 1844 și atunci s-a aplicat mai direct bisericilor din Statele Unite, unde avertismentul despre venirea judecății fusese cel mai mult vestit, dar și cel mai mult respins, și unde declinul bisericilor fusese mai rapid. Însă mesajul acestui înger nu s-a împlinit pe deplin în anul 1844. La acel moment, bisericile au suferit un declin moral ca urmare a faptului că nu au acceptat mesajul revenirii lui Hristos, dar declinul lor nu a fost total. Deoarece au continuat să respingă adevărurile date special pentru timpul acesta, au decăzut din ce în ce mai mult. Totuși încă nu se putea spune că „a căzut Babilonul..., care a adăpat toate neamurile din vinul mâniei curviei ei”, deoarece nu

reușise încă să facă toate națiunile să bea din acest vin. Spiritul de asemănare cu lumea și indiferența față de adevărurile care testează credința în aceste vremuri există și câștigă teren în bisericile protestante din toate țările creștine. Acestea sunt incluse în declarația solemnă și teribilă a celui de-al doilea înger. Însă apostazia nu a atins încă punctul culminant.

Biblia declară că, înainte de venirea Domnului, Satana va acționa prin „tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase și cu toate amăgirile nelegiurii”. Cei care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți” vor fi lăsați să accepte „o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună” (2Tesaloniceni 2:9-11). Până când nu se va ajunge la acest nivel și nu se va realiza unirea deplină a bisericii cu lumea în toată creștinătatea, căderea Babilonului nu va fi completă. Schimbarea este progresivă, iar împlinirea perfectă a profeției din Apocalipsa 14:8 este încă în viitor.

În ciuda întunericii spirituale și a înstrăinării de Dumnezeu care există în bisericile ce constituie Babilonul, majoritatea adevăraților urmași ai lui Hristos se găsesc încă în ele. Mulți dintre ei n-au înțeles niciodată adevărurile date în mod special pentru aceste vremuri. Mulți sunt nemulțumiți de starea lor actuală și doresc o lumină mai clară. Caută în zadar imaginea lui Hristos în bisericile din care fac parte. Deoarece aceste biserici se îndepărtează din ce în ce mai mult de adevăr și se unesc tot mai strâns cu lumea, prăpastia dintre cele două categorii de credincioși se va mări și se va ajunge, în cele din urmă, la separare. Va veni timpul când cei care Îl iubesc pe Dumnezeu mai presus de orice nu vor mai putea rămâne împreună cu cei ce sunt „iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu, având doar o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea” (2Timotei 3:4,5).

Apocalipsa 18 indică un moment când, ca urmare a respingerii întregului avertisment din Apocalipsa 14:6-12, biserica va ajunge pe deplin la starea prezisă de al doilea înger, iar poporul lui Dumnezeu aflat încă în Babilon i se va cere să se separe de el. Acesta este ultimul mesaj care va fi dus lumii și își va împlini scopul. Când „cei ce n-au crezut adevărul, ci au găsit plăcere în nelegiuire” (2Tesaloniceni 2:12) vor fi lăsați să accepte o mare înșelăciune și să creadă o minciună, atunci lumina adevărului va străluci asupra celor ale căror inimi sunt deschise să o primească și toți copiii lui Dumnezeu care vor fi în Babilon vor asculta de porunca: „Ieșiți din mijlocul lui, poporul Meu” (Apocalipsa 18:4).

Profeții împlinite

După ce a trecut perioada când venirea Domnului a fost inițial așteptată – în primăvara anului 1844 –, cei care priviseră cu multă credință spre venirea Sa au fost cuprinși pentru un timp de îndoială și nesiguranță. Deși lumea îi considera complet înfrânți și dovediți că au susținut o amăgire, Cuvântul lui Dumnezeu a rămas totuși sursa lor de consolare. Mulți au continuat să cerceteze Scripturile, examinând din nou dovezile care le susțineau credința și studiind cu atenție profețiile, pentru a primi în continuare lumină. Mărturia Bibliei, care sprijinise poziția lor, părea clară și concludentă. Semne care nu puteau fi greșit înțelese arătau că venirea lui Hristos este aproape. Binecuvântarea deosebită venită din partea Domnului, atât prin convertirea păcătoșilor, cât și prin revigorarea vieții spirituale printre creștini, constituia dovada că mesajul venise din cer. Deși credincioșii nu puteau să explice dezamăgirea, aveau certitudinea că Dumnezeu îi condusese în experiența prin care trecuseră.

În profețiile care ei consideraseră că se aplică la timpul exact al celei de a doua veniri, se găseau învățături special adaptate situației lor de nesiguranță și îndoială, învățături care îi încurajau să aștepte cu răbdare, convinși fiind că ceea ce era acum întunecat pentru înțelegerea lor avea să fie clarificat la timpul potrivit.

Printre aceste profeții era și cea din Habacuc 2:1-4: „M-am dus la locul meu de strajă și stăteam pe turn ca să veghez și să văd ce are să-mi spună Domnul și ce-mi va răspunde la plângerea mea. Domnul mi-a răspuns și a zis: «Scrie prorocia și sap-o pe table, ca să se poată citi ușor! Căci este o prorocie a cărei vreme este hotărâtă, se apropie de împlinire și nu va minți; dacă zăbovește, așteapt-o, căci va veni și se va împlini negreșit. Iată, i s-a îngâmfat sufletul, nu este fără prihană în el, dar cel neprihănit va trăi prin credința lui.»”

Încă din anul 1842, îndrumarea dată în această profeție, și anume aceea de a „scrie prorocia și [a o săpa] pe table ca să fie citită ușor”, i-a sugerat lui Charles Fitch ideea de a face o diagramă profetică pentru a ilustra viziunile din cartea Daniel și Apocalipsa. Publicarea acestei diagrame a fost considerată împlinirea poruncii date prin Habacuc. Totuși nimeni n-a observat atunci că în aceeași profeție era prevăzută o întârziere evidentă în împlinirea viziunii – un timp de așteptare. Acest pasaj a devenit foarte semnificativ după dezamăgire: „Căci este o prorocie a cărei vreme este hotărâtă, se apropie de împlinire și nu va minți; dacă zăbovește, așteapt-o, căci va veni și se va împlini negreșit... cel neprihănit va trăi prin credința lui.”

De asemenea, o sursă de putere și încurajare pentru credincioși a fost și o parte din

profeția lui Ezechiel: „Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel: «Fiul omului, ce înseamnă acest cuvânt de batjocură pe care-l întrebuițați în țara lui Israel: 'Zilele se lungesc și toate vedeniile rămân neîmplinite?' De aceea, spune-le: «Așa vorbește Domnul Dumnezeu: (...) 'Se apropie zilele și toate vedeniile se vor împlini!... Eu, Domnul, voi vorbi; ce voi spune se va împlini și nu va mai fi amânat'»... Casa lui Israel zice: «Vedeniile pe care le are el nu sunt aproape să se împlinească și prorocește pentru vremuri depărtate!» De aceea spune-le: «Așa vorbește Domnul Dumnezeu: 'Nu va mai fi zăbavă în împlinirea cuvintelor Mele, ci cuvântul pe care-l voi rosti se va împlini', zice Domnul Dumnezeu»” (Ezechiel 12:21-25,27,28).

Cei ce așteptau s-au bucurat că Acela care cunoaște sfârșitul de la început privise de-a lungul secolelor și, prevăzând dezamăgirea lor, le dăduse cuvinte de curaj și speranță. Dacă n-ar fi existat aceste cuvinte în Scriptură, care să-i îndemne să aștepte cu răbdare și să rămână fermi în încrederea lor în Cuvântul lui Dumnezeu, credința lor s-ar fi pierdut în acel ceas al încercării.

Și parabola celor zece fecioare, din Matei 25, ilustrează experiența poporului așteptător. În Matei 24, ca răspuns la întrebarea ucenicilor Săi privind semnul venirii Sale și al sfârșitului lumii, Hristos a menționat unele dintre cele mai importante evenimente din istoria lumii și a bisericii care vor avea loc între prima și a doua Sa venire, și anume: distrugerea Ierusalimului, marele chin al bisericii sub persecuțiile păgâne și papale, întunecarea soarelui și a lunii, precum și căderea stelelor. Apoi El a vorbit despre venirea Sa și a Împărăției Sale, spunându-le parabola care descrie cele două categorii de slujitori care așteaptă venirea Sa. Capitolul 25 începe astfel: „Atunci, Împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare.” Aici este prezentată biserica din ultimele zile, aceeași care este descrisă și la încheierea capitolului 24. În această ilustrație, experiența credincioșilor este ilustrată prin cele întâmplare la o nuntă din Orient.

„Atunci, Împărăția cerurilor se va asemăna cu zece fecioare care și-au luat candelilele și au ieșit în întâmpinarea mirelui. Cinci dintre ele erau nechibzuite și cinci, înțelepte. Cele nechibzuite, când și-au luat candelilele, n-au luat cu ele untdelemn; dar cele înțelepte, împreună cu candelilele, au luat cu ele și untdelemn în vase. Fiindcă mirele zăbovea, au ațipit toate și au adormit. La miezul nopții s-a auzit o strigare: «Iată mirele, ieșiți-i în întâmpinare!»” (Matei 25:1-6).

Venirea lui Hristos, așa cum fusese proclamată de mesajul rostit de primul înger, a fost înțeleasă ca fiind reprezentată prin venirea mirelui. Reforma extinsă care avusese loc prin vestirea apropiatei Sale veniri corespundea cu ieșirea fecioarelor în întâmpinarea mirelui. În această parabolă, ca și în cea din Matei 24, sunt reprezentate două categorii de credincioși. Toți și-au luat candelilele, adică Bibliile, și, în lumina lor, au ieșit să-L întâmpine pe Mire. Dar în timp ce „cele nechibzuite, când și-au luat candelilele, n-au luat cu ele untdelemn, cele înțelepte, împreună cu candelilele, au luat cu ele și untdelemn în

vase". Cei înțelepți primiseră harul lui Dumnezeu, puterea regeneratoare și iluminatoare a Duhului Sfânt, care face din Cuvântul Său o candelă pentru picioare și o lumină pe cărare. Ei studiaseră Scripturile în temere de Dumnezeu, pentru a afla adevărul și căutaseră cu seriozitate curăția inimii și a vieții. Aceștia avuseseră o experiență personală, o credință în Dumnezeu și în Cuvântul Său, care nu putea fi distrusă de dezamăgire și întârziere. Ceilalți, „când și-au luat candelarele, n-au luat... untdelemn”. Ei au acționat din impuls. Temerile lor fuseseră trezite de solia solemnă, dar ei se bazaseră pe credința fraților lor, fiind mulțumiți cu lumina abia pâlpâind a emoțiilor pozitive, fără o înțelegere temeinică a adevărului sau o reală lucrare a harului în inimă. Aceștia merseseră în întâmpinarea Domnului plini de speranță, în perspectiva unei răsplătiri imediate, dar nu erau pregătiți pentru întârziere și dezamăgire. Când au venit încercările, credința i-a părăsit și candelarele li s-au stins.

„Fiindcă mirele zăbovea, toate au ațipit și au adormit.” Prin întârzierea mirelui este reprezentată trecerea perioadei de timp când Domnul a fost așteptat, dezamăgirea și aparenta amânare. În această nesiguranță, interesul celor superficiali și cu inima împărțită a început la scurt timp să ezite și eforturile lor, să slăbească. Dar cei a căror credință avea la bază o cunoaștere personală a Bibliei aveau picioarele pe o stâncă pe care valurile dezamăgirii nu au putut s-o clatine. „Toate au ațipit și au adormit.” Unii – în indiferență și renunțând la credință, alții – așteptând cu răbdare până când va fi dată o lumină mai clară. Totuși, în noaptea încercării, și a doua categorie de așteptători păreau că își pierd într-o anumită măsură entuziasmul și devotamentul. Cei ezitanți și superficiali nu au putut să se mai bazeze pe credința fraților lor. Fiecare trebuie să reziste sau să cadă în mod personal.

Cam în aceeași perioadă a început să apară fanatismul. Unii, care susțineau că ei cred cu fervoare mesajul, au respins Cuvântul lui Dumnezeu, singurul îndrumător infailibil, și, pretinzând că sunt conduși de Duhul, s-au lăsat stăpâniți de propriile sentimente, impresii și închipuiri. Unii manifestau un zel orb și bigot, condamându-i pe toți cei care nu erau de acord cu ei. Ideile și practicile lor fanatice n-au fost acceptate de majoritatea adventiștilor. Totuși ei au adus dezonoare asupra cauzei adevărului.

Prin aceste mijloace, Satana încerca să se opună lucrării lui Dumnezeu și să o distrugă. Oamenii fuseseră treziți în mare măsură de mișcarea adventistă, mii de păcătoși se convertiseră și bărbați credincioși se dedicau proclamării adevărului, chiar în acel timp de întârziere. Prințul răului își pierdea supușii. Pentru a face ca lucrarea lui Dumnezeu să fie denigrată, a căutat să-i inducă în eroare pe unii care susțineau că sunt credincioși și să-i conducă la extremism. Apoi agenții lui stăteau pregătiți să sesizeze orice greșală, orice slăbiciune și orice faptă nepotrivită și să le prezinte înaintea oamenilor în lumina cea mai exagerată, pentru a-i denigra pe adventiști și credința lor. Astfel, cu cât era mai mare numărul celor pe care îi putea determina să-și declare credința în a doua venire, în

timp ce inimile lor erau stăpânite de puterea lui, cu atât putea să câștige un avantaj mai mare, atrăgând atenția lumii asupra lor, ca reprezentanți ai întregului corp al credincioșilor.

Satana este „acuzatorul fraților”, iar spiritul lui îi inspiră pe oameni să pândească greșelile și defectele urmașilor lui Dumnezeu și să le scoată cât mai în evidență, în timp ce faptele lor bune sunt trecute cu vederea. El este activ întotdeauna când Dumnezeu intervine pentru mântuirea sufletelor. Când fiii lui Dumnezeu vin înaintea Domnului, vine și Satana în mijlocul lor. În orice redeșteptare religioasă, el este pregătit să implice oameni cu inima nesfințită și mintea dezechilibrată. Când aceștia acceptă unele părți ale adevărului și obțin un loc între credincioși, Satana acționează prin ei și introduce teorii care îi vor înșela pe cei care nu sunt vigilenți. Faptul că cineva se află împreună cu cei care se declară copii ai lui Dumnezeu, în casa de închinare sau chiar în jurul mesei Domnului, nu este o dovadă că este un adevărat creștin. Satana este deseori prezent chiar la ocaziile cele mai solemne, în persoana celor pe care îi poate folosi ca agenți ai săi.

Prințul răului se luptă pentru orice palmă de teren pe care poporul lui Dumnezeu înaintează în călătoria lui spre cetatea cerească. În toată istoria bisericii, nicio reformă nu s-a putut realiza fără să întâmpine piedici serioase. Așa a fost în zilele lui Pavel. Oriunde apostolul întemeia o biserică, se găseau câțiva care pretindeau că au primit credința, dar care aduceau erezii. Dacă acestea ar fi fost acceptate, ar fi alungat în cele din urmă iubirea pentru adevăr. Luther a avut, de asemenea, mari necazuri și încurcături din cauza fanaticilor, care pretindeau că Dumnezeu vorbea direct prin ei și de aceea așezau ideile și părerile lor mai presus de mărturia Scripturilor. Mulți cărora le lipseau credința și experiența, dar care aveau multă încredere în ei înșiși și cărora le plăcea să audă și să spună noutăți, au fost înșelați de pretențiile noilor învățători și s-au alăturat agenților lui Satana pentru a distruge lucrarea pe care Dumnezeu îl condusesse pe Luther s-o facă. Frații Wesley și alții care au adus binecuvântări asupra lumii prin influența și credința lor au întâmpinat la fiecare pas vicleniile lui Satana, care îi împingea la diferite forme de fanatism pe cei cu exces de zel, neechilibrați și nesfințiți.

William Miller nu a fost de acord cu teoriile care conduceau la fanatism. El declara, ca și Luther, că orice spirit trebuie verificat prin Cuvântul lui Dumnezeu. „Satana”, spunea Miller, „are mare putere asupra minții unora din zilele noastre. Dar cum știm ce fel de spirit este în ei? Biblia răspunde: «După roadele lor îi veți cunoaște.» (...) În lume au apărut multe spirite; ni se poruncește să cercetăm spiritele. Cel care nu ne face să trăim cumpătat, cu dreptate și evlavie în această lume, nu este Duhul lui Hristos. Mă conving din ce în ce mai mult că Satana are mult de-a face cu aceste mișcări periculoase. (...) Mulți dintre cei care pretind că sunt pe deplin sfințiți urmează tradițiile oamenilor și sunt, de fapt, tot atât de necunoscători ai adevărului ca și ceilalți care nu au asemenea pretenții” (Bliss, p. 236, 237). „Duhul rătăcirii ne va îndepărta de adevăr, dar Duhul lui

Dumnezeu ne va conduce la adevăr. Dar vei spune că un om poate greși și totuși să creadă că are adevărul. Cum să facem deosebirea? Răspundem că Duhul și Cuvântul sunt în deplin acord. Dacă un om se verifică prin Cuvântul lui Dumnezeu și descoperă că este în armonie desăvârșită cu întregul Cuvânt, atunci trebuie să creadă că are adevărul; dar dacă descoperă că duhul care îl conduce nu se armonizează cu tot conținutul Legii lui Dumnezeu sau al Cărții Sfinte, atunci să fie atent să nu cadă în cursa Diavolului” (*The Advent Herald and Signs of the Times Reporter*, vol. 8, nr. 23, 15 ianuarie 1845). „Adesea, am găsit o mai mare dovadă de evlavie într-o privire caldă, pe un obraz umed de lacrimi și într-o vorbire înecată de suspine, decât în toată gălăgia prin care unii își arată creștinismul” (Bliss, p. 282).

În zilele Reformei, adversarii ei i-au acuzat de toate relele fanatismului tocmai pe aceia care luptau cel mai frenetic împotriva lui. O metodă asemănătoare a fost folosită și de opozanții mișcării adventiste. Nefiind mulțumiți cu prezentarea eronată și exagerată a greșelilor extremiștilor și fanaticilor, aceștia au răspândit zvonuri care nu aveau nici cea mai mică urmă de adevăr. Aceste persoane erau animate de prejudecată și ură. Pacea le fusese tulburată de proclamarea venirii în curând a lui Hristos. Se temeau că ar putea să fie adevărat, totuși sperau că nu va fi, acesta fiind și motivul ascuns al luptei lor împotriva adventiștilor și a credinței lor.

Faptul că vreo câțiva fanatici pătrunseseră în rândurile adventiștilor nu constituia un motiv mai întemeiat pentru a considera că această mișcare nu era de la Dumnezeu decât a fost prezența fanaticilor și a amăgitorilor în biserică din zilele lui Pavel sau ale lui Luther un motiv de a condamna activitatea lor. Să se trezească poporul lui Dumnezeu din somn și să înceapă cu toată seriozitatea lucrarea de pocăință și reformă; să cerceteze Scripturile pentru a înțelege adevărul așa cum este în Iisus; să se consacre pe deplin înaintea lui Dumnezeu și nu va lipsi dovada că Satana este încă activ și vigilent. El își va manifesta puterea prin tot felul de amăgiri, chemând în ajutor pe toți îngerii căzuți ai împărăției sale.

Fanatismul și dezbinarea nu au fost provocate de proclamarea celei de a doua veniri. Acestea au apărut în vara anului 1844, când adventiștii erau în dubiu cu privire la adevărata lor poziție. Predicarea mesajului primului înger și a „strigătului de la miezul nopții” tindeau, în mod direct, să reprime fanatismul și disensiunea. Cei care au participat la aceste mișcări solemne erau în perfect acord; inimile lor erau pline de iubire unul pentru altul și pentru Iisus, pe care așteptau să-L vadă curând. Aceeași credință, aceeași fericită speranță i-au înălțat deasupra puterii oricărei influențe omenești și s-au dovedit un scut împotriva asalturilor lui Satana.

„Fiindcă mirele zăbovea, au ațipit toate și au adormit. La miezul nopții s-a auzit o strigare: «Iată mirele, ieșiți-i în întâmpinare!» Atunci toate fecioarele acelea s-au sculat și și-au pregătit candelile” (Matei 25:5-7). În vara anului 1844, adică la mijlocul perioadei

dintre data fixată inițial pentru sfârșitul celor 2.300 zile și toamna aceluiași an – termenul hotărât ulterior –, mesajul a fost proclamat chiar folosind cuvintele Scripturii: „Iată, mirele vine!”

Faptul care a dus la această schimbare a fost descoperirea că decretul lui Artaxerxe pentru rezidirea Ierusalimului, care constituia punctul de plecare pentru perioada de 2.300 de zile, a intrat în vigoare în toamna anului 457 î.Hr., și nu la începutul anului, așa cum se crezuse inițial. Socotind din toamna anului 457, cei 2.300 de ani se terminau în toamna anului 1844. (Vezi Apendicele pentru p. 269.)

Și argumentele care aveau la bază simbolurile Vechiului Testament arătau că toamna era timpul când trebuia să aibă loc evenimentul reprezentat prin „curățirea Sanctuarului”. Acest lucru a devenit foarte clar când s-a studiat cu atenție modul în care se împliniseră simbolurile privitoare la prima venire a lui Hristos.

Înjunghierea mielului pascal era o prefigurare a morții lui Hristos. Pavel declară: „Hristos, Paștele nostru, a fost jertfit” (1Corinteni 5:7). Snopul din primele roade, care era legănat în timpul Paștelui înaintea Domnului, simboliza învierea lui Hristos. Vorbind despre învierea Domnului și a tuturor credincioșilor Săi, Pavel spune: „Hristos este cel dintâi rod; apoi, la venirea Lui, cei ce sunt ai lui Hristos” (1Corinteni 15:23). Asemenea snopului de legănat, în care erau strânse primele spice coapte, culese înainte de seceriș, Hristos este primul rod al secerișului etern al răscumpăraților, care vor fi strânși în grânarul lui Dumnezeu la învierea viitoare.

Aceste simboluri s-au împlinit nu numai în ceea ce privește evenimentul, ci și în ceea ce privește timpul. În ziua a paisprezecea a primei luni din calendarul iudaic, deci chiar în ziua și luna în care timp de cincisprezece secole fusese înjunghiat mielul pascal, Hristos mânca Paștele cu ucenicii Săi, instituind sărbătoarea care urma să comemoreze moartea Sa ca „Miel al lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii”. În aceeași noapte, a fost prins de mâini nelegiuite pentru a fi răstignit și omorât. Fiind Cel simbolizat de snopul de legănat, Domnul nostru a fost înviat din morți a treia zi, ca „pârgă a celor adormiți”, primul dintre cei dreți înviați, ale căror „trupuri smerite” vor fi transformate și făcute „ asemenea trupului slavei Sale” (1Corinteni 15:20; Filipeni 3:21).

În același fel, simbolurile care se referă la a doua venire trebuie să se îplinească la termenul indicat de serviciul ceremonial. În sistemul mozaic, curățirea Sanctuarului, sau marea Zi de Ispășire, avea loc în ziua a zecea a lunii a șaptea din calendarul iudaic (Leviticul 16:29-34), când marele-preot, după ce făcea ispășire pentru tot Israelul, îndepărtând astfel păcatele din Sanctuar, ieșea și binecuvânta poporul. Tot așa se credea că Hristos, ca Mare-Preot al nostru, va veni să curețe pământul prin distrugerea păcatului și a păcătoșilor și să binecuvânteze cu nemurire pe poporul Său care Îl așteaptă. Astfel, ziua a zecea a lunii a șaptea, marea Zi de Ispășire, timpul curățirii Sanctuarului, care în anul 1844 cădea la 22 octombrie, a fost considerată ca dată a venirii Domnului. Aceasta

era în armonie cu dovezile deja prezentate, și anume că perioada celor 2.300 de zile se va încheia în toamnă, iar concluzia părea bine fundamentată.

În parabola din Matei 25, timpul de așteptare și ațipire este urmat de venirea mirelui. Acest lucru era în concordanță cu argumentele provenind atât din profeție, cât și din simboluri, generând o convingere puternică în legătură cu exactitatea lor, iar „strigătul de la miezul nopții” a fost vestit de mii de credincioși.

Mișcarea s-a răspândit în țară asemenea unui val puternic, din oraș în oraș, din sat în sat și până în cătunele izolate, până când poporul lui Dumnezeu care aștepta a fost complet trezit. În fața acestui val, fanatismul a dispărut ca bruma dimineții înaintea razelor soarelui. Credincioșii vedeau cum îndoiala și nedumerirea dispăreau, în timp ce speranța și curajul le însuflețeau inima. Lucrarea n-a fost însoțită de vederi extremiste, care se manifestă întotdeauna când există doar entuziasm omenesc, fără influența conducătoare a Cuvântului și Duhului lui Dumnezeu. Se aseamăna în esență cu acele perioade de smerire și întoarcere la Domnul care aveau loc în vechiul Israel, ca urmare a muștrărilor transmise de slujitorii Săi. Avea trăsăturile specifice lucrării lui Dumnezeu din toate timpurile. Nu se manifesta atât de mult printr-o stare de euforie, cât printr-o profundă cercetare a inimii, mărturisire a păcatelor și renunțare la valorile lumii. Principala preocupare a oamenilor era pregătirea pentru a-L întâmpina pe Domnul. Se manifesta un spirit de rugăciune persistentă și consacrare fără rezerve lui Dumnezeu.

Descriind această mișcare, Miller spunea: „Nu e cazul pentru o expresie măreață a bucuriei; aceasta este păstrată pentru o ocazie viitoare, când tot cerul și pământul vor jubila împreună cu o bucurie de nespus și plină de glorie. Nu se aud strigăte; acestea sunt, de asemenea, păstrate pentru strigătul de biruință din ceruri. Cântăreții sunt tăcuți. Ei așteaptă să se alătore oștilor îngeresti, corului din ceruri. (...) Nu există sentimente în dezacord; toți sunt o inimă și un gând” (Bliss, p. 270, 271).

Un alt participant la această mișcare mărturisea: „Pretutindeni a avut loc cea mai profundă cercetare a inimii și smerire a sufletului înaintea Dumnezeului cerului. Atracția pentru lucrurile din lumea aceasta a încetat. Această mișcare a generat aplanarea controverselor și a animozităților, mărturisirea greșelilor, smerirea înaintea lui Dumnezeu și rugăciuni de pocăință înălțate din inimi zdrobite către El, pentru iertare și primire. A produs umilire de sine și prosternare a sufletului cum nu se mai văzuse niciodată. A condus la sfâșierea inimilor, și nu a hainelor, și la întoarcerea către Domnul cu post, cu plâns și bocet, după cum prezisese Dumnezeu prin Ioel că se va întâmpla când ziua Sa cea mare va fi aproape. O atitudine de îndurare și de rugăciune a fost revărsată asupra copiilor Săi, așa cum spusese Dumnezeu prin Zaharia. Au privit spre Acela pe care L-au străpuns, a fost o mare jale în țară... și cei care L-au așteptat pe Domnul și-au întristat sufletele înaintea Lui” (Bliss, *Advent Shield and Review*, vol. 1, p. 271, ianuarie 1845).

Dintre toate marile mișcări religioase, începând cu cea din zilele apostolilor, niciuna n-a fost mai liberă de imperfecțiunea omenească și de vicleniile lui Satana cum a fost cea din toamna anului 1844. Chiar și acum, după trecerea multor ani, toți cei care au luat parte la acea mișcare și care au stat fermi pe scena adevărului simt încă influența sfântă a acelei lucrări binecuvântate și dau mărturie că a fost de la Dumnezeu.

La strigătul: „Iată Mirele, ieșiți-I în întâmpinare”, cei care așteptau „s-au sculat și și-au pregătit candelile”. Ei au studiat Cuvântul lui Dumnezeu cu un interes necunoscut înainte. Îngeri din cer au fost trimiși să-i trezească pe aceia care se descurajaseră și să-i pregătească pentru a primi mesajul. Mișcarea nu avea la bază înțelepciunea și cunoștința omenească, ci puterea lui Dumnezeu. Nu cei mai talentați, ci cei mai umili și devotați au fost primii care au auzit și au dat curs chemării. Fermierii și-au lăsat recoltele pe câmp, meseriașii și-au lăsat sculele și, cu lacrimi de bucurie, au plecat să vestească avertizarea. Cei care inițial fuseseră conducătorii mișcării au fost printre ultimii care s-au mobilizat. Bisericele, în general, și-au închis ușile în fața acestui mesaj și un mare număr dintre cei care îl acceptaseră s-au retras din ele. În providența lui Dumnezeu, această proclamare s-a unit cu mesajul celui de-al doilea înger, conferindu-i forță.

Mesajul „Iată, Mirele vine!” nu a fost atât de mult o problemă de argumentare, întrucât dovada Scripturii era clară și concludentă. Acesta era însoțit de un impuls care mișca sufletul. Nu exista niciun dubiu, nicio întrebare. Cu ocazia intrării triumfale a lui Hristos în Ierusalim, oamenii care se adunaseră din toate părțile țării pentru a serba Paștele s-au îndreptat spre Muntele Măslinilor și, alăturându-se mulțimii care Îl urma pe Iisus, au fost cuprinși de fervoarea momentului și au amplificat strigătul: „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului!” (Matei 21:9). În același fel, necredincioșii care veneau la adunările adventiste – unii din curiozitate, alții numai pentru a ridiculiza – au simțit puterea aceluia impuls care însoțea mesajul „Iată, Mirele vine!”

Tot atunci se manifesta acea credință care primește răspuns la rugăciune – credința care se bucură de răsplată. Duhul harului cobora asupra cercetătorilor sinceri ca o ploaie abundentă peste pământul însetat. Cei care așteptau să stea curând față în față cu Răscumpărătorul lor simțeau o bucurie solemnă, de nedescris. Puterea Duhului Sfânt, care domolește și supune, topea inimile, în timp ce binecuvântările Sale erau revărsate în măsură bogată peste cei credincioși.

Cei care au acceptat mesajul s-au apropiat cu grijă și solemnitate de momentul în care sperau să-L întâlnească pe Domnul lor. În fiecare dimineață, simțeau că prima lor datorie era să obțină dovada că sunt primiți de Dumnezeu. Inimile lor erau strâns unite și se rugau mult unul cu altul și unul pentru altul. Adesea, se adunau în locuri izolate pentru a fi în comuniune cu Dumnezeu și vocea rugăciunii de mijlocire se înălța spre cer din câmpii și dumbrăvi. Certitudinea aprobării Mântuitorului le era mai necesară decât hrana zilnică. Iar dacă vreun nor le întuneca mintea, nu se lăsau până când nu era

îndepărtat. Când simțeau dovada harului iertător, tânjeau să-L vadă pe Acela pe care sufletul lor Îl iubea.

Dar îi aștepta din nou o dezamăgire. Termenul fixat a trecut și Mântuitorul lor nu a venit. Așteptaseră venirea Sa cu o încredere neclintită, iar acum simțeau ceea ce a simțit Maria când, venind la mormântul Mântuitorului și găsindu-l gol, a exclamat plângând: „Au luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus” (Ioan 20:13).

Un simțământ de frică, o teamă că mesajul ar putea să fie totuși adevărat, a ținut pentru un timp în frâu lumea necredincioasă. După depășirea datei fixate, teama n-a dispărut dintr-odată. La început, n-au îndrăznit să triumfe asupra celor dezamăgiți. Însă, cum semnele mâniei lui Dumnezeu nu se vedeau, și-au revenit din temerile lor și au reînceput acuzele și ironiile. O mare parte dintre cei care crezuseră în venirea iminentă a Domnului au renunțat la credința lor. Unii care fuseseră foarte încrezători erau atât de adânc răniți în mândria lor, încât și-ar fi dorit să fugă din lume. Își manifestau nemulțumirea față de Dumnezeu la fel ca Iona și ar fi ales mai bine moartea decât viața.

Cei care își întemeiaseră credința pe părerile altora, nu pe Cuvântul lui Dumnezeu, erau acum gata să-și schimbe din nou vederile. Batjocoritorii i-au câștigat pe cei slabi și pe cei fricoși de partea lor și toți aceștia s-au unit, declarând că acum nu mai puteau exista nici temeri, nici așteptări. Timpul trecuse și Domnul nu venise, iar lumea putea rămâne aceeași timp de mii de ani.

Credincioșii sinceri și serioși renunțaseră la toate pentru Hristos și se bucuraseră de prezența Lui ca niciodată înainte. Ei dăduseră lumii, după părerea lor, ultima avertizare. Și, așteptând să fie primiți curând lângă Domnul lor divin și lângă îngerii cerești, se retrăseseră, în mare măsură, din comunitatea acelora care nu acceptaseră mesajul. Se rugaseră cu o dorință arzătoare: „Vino, Doamne Iisuse, vino curând!” Dar El nu a venit. Iar acum, să ia din nou povara grea a grijilor și complicațiilor vieții și să suporte disprețul și sarcasmul unei lumi batjocoritoare era o încercare teribilă a credinței și răbdării lor.

Totuși această dezamăgire nu a fost atât de mare cum a fost cea prin care au trecut ucenicii la prima venire a lui Hristos. Când Iisus a intrat triumfal în Ierusalim, cei care Îl urmau credeau că El era gata să urce pe tronul lui David și să-l elibereze pe Israel de cei care îl oprimau. Se întreceau unul pe altul să-I aducă onoare Regelui lor, având speranțe mari și fericite așteptări. Mulți își așterneau hainele ca un covor în calea Lui sau puneau ramuri de palmier înaintea Lui. În bucuria lor entuziastă, s-au unit în aclamația veselă: „Osana, Fiul lui David!” Când fariseii, tulburați și înfuriați de această izbucnire de bucurie, I-au cerut lui Iisus să-și mustre ucenicii, El le-a răspuns: „Dacă vor tăcea ei, pietrele vor striga” (Luca 19:40). Profeția trebuia împlinită. Ucenicii împlineau planul lui Dumnezeu. Totuși îi aștepta o dezamăgire dureroasă. Au trecut numai câteva zile și au fost martori la agonia morții Mântuitorului și la așezarea Sa în mormânt. Așteptările lor nu s-au împlinit în nicio privință și speranțele lor au murit odată cu Iisus. Ei n-au înțeles,

până când Domnul lor n-a ieșit triumfător din mormânt, că toate fuseseră prezise de profetie și „că Hristosul trebuia să pătimească și să învieze din morți” (Faptele 17:3).

Cu cinci sute de ani înainte, Domnul declarase prin profetul Zaharia: „Saltă de veselie, fiica Sionului! Strigă de bucurie, fiica Ierusalimului! Iată că Împăratul tău vine la tine; El este neprihănit și biruitor, smerit și călare pe un măgar, pe un mânz, pe mânzul unei măgărițe” (Zaharia 9:9). Dacă și-ar fi dat seama că Hristos mergea la judecată și la moarte, ucenicii n-ar fi putut să împlinească această profetie.

În același fel au împlinit profetia Miller și colaboratorii lui și au prezentat un mesaj despre care Inspirația prezisese că trebuia adus la cunoștința lumii, dar pe care ei nu l-ar fi putut predica dacă ar fi înțeles pe deplin profetiile care indicau dezamăgirea lor și care conțineau un al doilea mesaj, ce trebuie adus la cunoștința tuturor popoarelor înainte ca Domnul să vină. Mesajul primului și al celui de-al doilea înger au fost proclamate la timpul potrivit și au împlinit lucrarea plănuită de Dumnezeu să se realizeze prin ele.

Lumea urmărea atentă totul, așteptând ca întregul sistem al adventismului să fie complet abandonat, dacă data fixată ar fi trecut și Hristos n-ar fi venit. Dar, deși mulți au renunțat la credința lor din cauza ispitelor puternice, au existat unii care au rămas fermi. Consecințele mișcării adventiste, atitudinea de umilință și cercetare de sine, de renunțare la lume și de reformare a vieții, care au fost asociate lucrării, dovedeau că aceasta fusese de la Dumnezeu. Oamenii nu îndrăzneau să nege că puterea Duhului Sfânt însoțise proclamarea celei de a doua veniri și nu puteau să găsească nicio eroare în calculul perioadelor profetice. Cei mai abili dintre adversarii adventiștilor nu reușiseră să răstoarne sistemul de interpretare profetică. De aceea, aceștia n-au putut consimți să renunțe, fără o dovadă biblică, la concluziile la care ajunseseră prin rugăciune și prin studiul conștiincios al Scripturilor, cu mințile iluminate de Duhul lui Dumnezeu și cu inimile arzând de puterea Lui vie. Aceste concluzii rezistaseră în fața celor mai minuțioase critici și a celei mai înverșunate opoziții din partea predicatorilor renumiți și a experților în înțelepciunea lumii, și la această poziție adventiștii rămăseseră fermi, împotriva forțelor unite ale erudiției și elocvenței, ale ironiei și injuriilor venind atât din partea celor cu stare, cât și din partea celor de rând.

Într-adevăr, se făcuse o greșeală cu privire la evenimentul așteptat, dar nici aceasta nu a putut să le zdruncine credința în Cuvântul lui Dumnezeu. Când Iona a proclamat pe străzile cetății Ninive că peste patruzeci de zile orașul va fi distrus, Domnul a primit umilința locuitorilor din Ninive și le-a prelungit timpul de har. Totuși mesajul lui Iona fusese trimis de Dumnezeu și cetatea Ninive a fost pusă la încercare, conform voinței Sale. Adventiștii credeau că Dumnezeu îi condusese în același fel să proclame avertizarea referitoare la judecată. „Aceasta”, spuneau ei, „a pus la încercare inima tuturor celor care au auzit-o și a trezit dorința pentru venirea Domnului sau a provocat ura, mai mult sau mai puțin vizibilă, dar cunoscută de Dumnezeu, față de venirea Sa. Ea [avertizarea] a tras

o linie... astfel încât cei care își vor cerceta inima să știe de ce parte a ei ar fi fost găsiți, dacă Domnul ar fi venit atunci – fie ar fi exclamat: «Iată, acesta este Dumnezeu nostru, în care aveam încredere că ne va mântui», fie ar fi strigat la stânci și la munți să cadă peste ei și să-i ascundă de fața Aceluia care stă pe scaunul de domnie și de mânia Mielului. Astfel, noi credem că Dumnezeu i-a încercat pe copiii Săi, le-a testat credința, i-a pus la probă și a văzut dacă în ceasul încercării se vor da înapoi din poziția în care El consideră potrivit să-i așeze sau dacă vor renunța la lumea aceasta și se vor sprijini cu toată încrederea pe Cuvântul lui Dumnezeu” (*The Advent Herald and Signs of the Times Reporter*, vol. 8, nr. 14, 13 noiembrie 1844).

Simțămintele celor care credeau totuși că Dumnezeu îi condusese în experiența prin care trecuseră sunt exprimate în cuvintele lui William Miller: „Dacă ar fi să trăiesc din nou și să am aceleași dovezi pe care le-am avut atunci, pentru a fi cinstit față de Dumnezeu și față de oameni, aș face tot ceea ce am făcut.” „Sper că mi-am curățit hainele de sângele oamenilor. Simt că, atât cât mi-a stat în putere, m-am eliberat de orice vină privind condamnarea lor.” „Deși am fost dezamăgit de două ori”, scria acest bărbat al lui Dumnezeu, „nu sunt nici doborât, nici descurajat. (...) Speranța mea în venirea lui Hristos este la fel de puternică. Am făcut numai ceea ce, după ani de cercetare solemnă, am simțit că este datoria mea solemnă să fac. Dacă am greșit, a fost din bunătate și iubire pentru semenii mei și din simțul datoriei față de Dumnezeu.” „Un lucru știu, n-am predicat nimic în afară de ceea ce am crezut, și Dumnezeu a fost cu mine. Puterea Lui s-a manifestat în lucrare și în felul acesta s-a făcut mult bine.” „După toate probabilitățile, mii de oameni au fost determinați să studieze Scripturile datorită predicării timpului revenirii. În acest fel, oamenii au fost împăcați cu Dumnezeu prin credință și prin stropirea sângelui lui Hristos” (Bliss, p. 255, 256, 277, 280, 281). „N-am umblat niciodată după zâmbetele celor mândri, nici nu mi-am pierdut curajul când lumea se încrunta la mine. Acum nu voi căuta favoarea lor, nici nu voi trece peste datoria mea pentru a le instiga ura. Nu-mi voi cere niciodată viața din mâinile lor și sper că nici nu mă voi da înapoi de teama de a o pierde, dacă Dumnezeu, în providența Lui, va hotărî așa” (J. White, *Life of W. Miller*, p. 315).

Dumnezeu nu și-a părăsit poporul; Duhul Său a rămas cu cei care nu s-au grăbit să respingă lumina pe care o primiseră și să condamne mișcarea adventistă. În Epistola către Evrei, sunt cuvinte de încurajare și avertizare pentru cei care au fost încercați și care au așteptat în această criză: „Să nu vă părăsiți dar încrederea voastră, pe care o așteptați o mare răsplătire! Căci aveți nevoie de răbdare, ca, după ce ați împlinit voia lui Dumnezeu, să puteți căpăta ce v-a fost făgăduit. «Încă puțină, foarte puțină vreme, și Cel ce vine va veni și nu va zăbovi. Și cel neprihănit va trăi prin credință, dar, dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el». Noi însă nu suntem din aceia care dau înapoi ca să se piardă, ci din aceia care au credință pentru mântuirea sufletului” (Evrei 10:35-39).

Faptul că acest îndemn este adresat bisericii din zilele sfârșitului se vede din cuvintele care indică apropierea venirii Domnului: „Încă puțină, foarte puțină vreme, și Cel ce vine va veni și nu va zăbovi.” Se subînțelege că va fi o aparentă întârziere și că Domnul va părea că amână să vină. Îndemnul dat aici este în mod special potrivit pentru experiența adventiștilor de la data aceea. Cei cărora li se adresează aceste cuvinte erau în pericolul de a-și pierde credința. Ei făcuseră voia lui Dumnezeu, urmând călăuzirea Duhului Sfânt și a Cuvântului Său. Dar n-au înțeles planul Lui în experiența prin care au trecut, nici n-au putut să discearnă drumul care îi aștepta; de aceea au fost ispitiți să aibă dubii dacă Dumnezeu i-a condus sau nu. La timpul acela se aplicau cuvintele: „Cel neprihănit va trăi prin credință.” Când marea lumină a „strigătului de la miezul nopții” a strălucit pe calea lor și au văzut profețiile desigilate, apoi împlinite rapid semnele care arătau că venirea lui Hristos este aproape, n-au mai mers prin credință, ci „prin vedere”. Acum însă, copleșiți de speranțele înșelate, au rămas în picioare numai prin credința în Dumnezeu și în Cuvântul Său. Lumea batjocoritoare spunea: „Ați fost amăgiți. Renunțați la credință și spuneți că mișcarea adventistă a fost de la Satana.” Dar Cuvântul lui Dumnezeu declara: „Dar dacă dai înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el.” A renunța la credința lor acum și a nega puterea Duhului Sfânt care însoțise solia ar fi însemnat să dea înapoi spre pierzare. Ei au fost încurajați de cuvintele lui Pavel să rămână fermi: „Să nu vă părăsiți dar încrederea voastră... aveți nevoie de răbdare.” „Încă puțină, foarte puțină vreme și Cel ce vine va veni și nu va zăbovi.” Singura cale sigură pentru ei era să păstreze lumina pe care o primiseră de la Dumnezeu, să rămână bine ancorați în făgăduința Lui, să continue să cerceteze Scripturile, să aștepte și să vegheze cu răbdare pentru a primi mai multă lumină.

Ce este Sanctuarul?

Textul din Scriptură care a constituit, mai mult decât oricare altul, atât baza, cât și punctul central al credinței în revenirea lui Hristos a fost acesta: „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi Sfântul Locaș va fi curățit” (Daniel 8:14). Aceste cuvinte le erau familiare tuturor celor care credeau în apropiata venire a Domnului. Profetia era repetată de buzele a mii de oameni, ca motto al credinței lor. Toți simțeau că de evenimentele prezise aici depindeau cele mai luminoase așteptări și cele mai dragi speranțe ale lor. Se demonstrase că aceste zile profetice urmau să se încheie în toamna anului 1844. Adventiștii de atunci susțineau, la fel ca restul lumii creștine, că pământul (sau o parte din el) era Sanctuarul, sau Sfântul Locaș. Prin curățirea acestuia, ei înțelegeau purificarea pământului prin focul marii zile de apoi, purificare ce urma să aibă loc la revenirea lui Hristos. De aici s-a tras concluzia că Hristos Se va întoarce pe pământ în anul 1844.

Însă timpul stabilit trecuse și Domnul nu venise. Credincioșii știau că greșeala nu putea fi în Cuvântul lui Dumnezeu. În acest caz, interpretarea profetiei trebuia să fie greșită. Dar unde era greșeala? Mulți au tăiat repede nodul gordian, negând că cele 2.300 de zile s-au terminat în anul 1844. Nu puteau aduce nicio dovadă în sprijinul acestei afirmații decât faptul că Hristos n-a venit la data când ei L-au așteptat să vină. Aceștia susțineau că, dacă perioada zilelor profetice s-ar fi încheiat în anul 1844, Hristos S-ar fi întors atunci ca să curețe Sanctuarul, adică pământul, prin foc și că, deoarece El n-a venit, înseamnă că cele 2.300 de zile nu s-au încheiat.

Acceptarea acestei concluzii implica renunțarea la calculul anterior al perioadelor profetice. Se descoperise că cele 2.300 de zile începuseră în toamna anului 457 î.Hr., când a intrat în vigoare decretul lui Artaxerxe pentru refacerea și reclădirea Ierusalimului. Luând această dată ca punct de plecare, se constata o corelare perfectă a tuturor evenimentelor care au fost prezise de înger când i-a oferit profetului explicația acelei perioade în Daniel 9:25-27. 69 de săptămâni, adică primii 483 de ani din cei 2.300, urmau să ajungă până la Mesia, Cel Uns, iar botezul și ungerea lui Hristos cu Duhul Sfânt în anul 27 d.Hr. împlineau exact profetia. La mijlocul săptămânii a șaptezecea, Mesia urma să fie omorât. La trei ani și jumătate după botez, Hristos a fost răstignit, în primăvara anului 31 d.Hr. Cele 70 de săptămâni, sau 490 de ani, au fost acordate în mod special iudeilor. La expirarea acestei perioade, națiunea și-a sigilat atitudinea de respingere a lui Hristos persecutându-i pe ucenicii Săi, iar apostolii s-au îndreptat, în anul 34 d.Hr., către

neevrei. Primii 490 de ani din cei 2.300 terminându-se atunci, mai rămâneau 1.810 ani. Aceștia se întindeau din anul 34 d.Hr. până în 1844. „Apoi”, a spus îngerul, „Sfântul Locaș va fi curățit!” Toate previziunile anterioare ale profeției se împliniseră indiscutabil la timpul stabilit.

În acest calcul, totul era clar și armonios, cu excepția faptului că în 1844 nu a fost observat niciun eveniment care să corespundă curățirii Sanctuarului. Negarea faptului că cele 2.300 de zile s-au încheiat la data aceea însemna învăluirea întregii probleme în confuzie și renunțarea la pozițiile care fuseseră adoptate în urma împlinirii evidente a profeției.

Cu toate acestea, Dumnezeu Își condusesse poporul în marea mișcare adventistă. Puterea și slava Sa o însoțiseră, iar El nu putea permite ca ea să se încheie în întuneric și dezamăgire și să fie defăimată ca o agitație falsă și fanatică. El nu avea să lase ca profeția Lui să rămână învăluită de îndoială și nesiguranță. Deși mulți au renunțat la precedentul calcul al perioadelor profetice și au negat corectitudinea mișcării bazate pe acesta, alții nu au fost dispuși să renunțe la experiența lor și la punctele lor de credință, ambele fiind susținute de Scripturi și de confirmarea Duhului lui Dumnezeu. Considerau că adoptaseră principii sănătoase de interpretare a profețiilor, că era de datoria lor să țină cu tărie la adevărurile deja descoperite și să continue cu aceeași metodă de studiere a Bibliei. Și-au revizuit poziția cu rugăciuni arzătoare și au cercetat Scripturile pentru a-și descoperi greșeala. Cum n-au găsit nicio greșeală în calculul perioadelor profetice, au început să analizeze mai atent subiectul Sanctuarului.

Studiind acest subiect, au constatat că în Scriptură nu există nicio dovadă care să susțină concepția larg răspândită că pământul este Sanctuarul. Totuși, în Biblie, au găsit o explicație completă cu privire la Sanctuar, la natura și locul lui și la ceremoniile care se oficiază în el. Afirmările scriitorilor inspirați erau atât de clare și de cuprinzătoare, încât nu mai rămânea nicio umbră de îndoială în legătură cu această problemă. Apostolul Pavel, în Epistola către Evrei, spune: „Legământul dintâi avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș pământesc de închinare. În adevăr, s-a făcut un cort. În partea dinainte, numită «Locul Sfânt», erau sfeșnicul, masa și pâinile pentru punerea înaintea Domnului; după perdeaua a doua se afla partea cortului care se chema «Locul Preasfânt». El avea un altar de aur pentru tămâie și chivotul legământului, ferecat peste tot cu aur. În chivot erau un vas de aur cu mană, toiagul lui Aaron, care înfrunzise, și tablele legământului. Deasupra erau heruvimii slavei, care acopereau capacul ispășirii cu umbra lor” (Evrei 9:1-5).

Sanctuarul la care se referă Pavel aici este cortul construit de Moise la porunca lui Dumnezeu, ca locaș pământesc al Celui Preaînalt. „Să-Mi faci un locaș sfânt și Eu voi locui în mijlocul lor” (Exodul 25:8) a fost îndemnat Moise când era pe munte cu Dumnezeu. Israelii călătoreau prin pustie și cortul a fost construit în așa fel încât să

poată fi transportat din loc în loc. Cu toate acestea, era o construcție de o măreție deosebită. Pereții lui erau făcuți din scânduri verticale poleite cu aur și montate pe suporturi de argint, iar acoperișul era făcut dintr-o serie de învelitori, sau covoare, cele din exterior din piei de animale, iar cele din interior din in subțire, lucrate cu măiestrie, având cusuți pe ele heruvimi. Pe lângă curtea exterioară, în care se afla altarul pentru jertfe (arderide-tot), cortul era compus din două încăperi numite Locul Sfânt și Locul Preasfânt, separate printr-o perdea, sau draperie, bogată și frumoasă. O perdea asemănătoare închidea intrarea în prima încăpere.

În Locul Sfânt, pe latura sudică, se găsea sfeșnicul cu cele șapte candelice care luminau Sanctuarul atât ziua, cât și noaptea. La nord era masa cu pâinile pentru punerea înaintea Domnului, iar înaintea perdelei care despărțea Locul Sfânt de Locul Preasfânt se afla altarul tămâierii, făcut din aur, de pe care se înălța zilnic înaintea lui Dumnezeu norul de tămâie frumos mirositoare, care ducea cu el rugăciunile israeliților.

În Locul Preasfânt se găsea chivotul, o ladă din lemn prețios, acoperită cu aur, ce conținea cele două table de piatră pe care Dumnezeu scrisese Legea celor Zece Porunci. Deasupra chivotului era scaunul harului, capacul lăzii sfinte, o magnifică operă de artă, pe care se aflau doi heruvimi, câte unul la fiecare capăt, totul fiind lucrat în aur masiv. În această încăpere, prezența divină se manifesta într-un nor de slavă așezat între heruvimi.

După stabilirea evreilor în Canaan, cortul a fost înlocuit cu Templul lui Solomon, care, cu toate că era o construcție stabilă și la o scară mult mai mare, a păstrat aceleași proporții și a fost mobilat la fel. Sanctuarul a existat în forma aceasta – cu excepția perioadei în care s-a aflat în ruină pe vremea lui Daniel – până la distrugerea lui de către romani, în anul 70 d.Hr.

Acesta este singurul Sanctuar despre care Biblia spune că a existat vreodată pe pământ. Pavel a declarat că acesta era Sanctuarul vechiului legământ. Dar noul legământ nu are un sanctuar?

Revenind la Epistola către Evrei, cei care erau în căutarea adevărului au descoperit că în cuvintele lui Pavel citate mai sus se face aluzie la un al doilea sanctuar, Sanctuarul noului legământ: „Legământul dintâi avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș pământesc de închinare”. Folosirea cuvântului „și” (de asemenea) implică faptul că Pavel amintise mai înainte despre acest Sanctuar. La începutul capitolului anterior, ei au citit: „Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare-Preot care S-a așezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi, în ceruri, ca slujitor al Locului Preasfânt și al adevăratului cort, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul” (Evrei 8:1,2).

Aici este descris Sanctuarul noului legământ. Sanctuarul primului legământ a fost construit de om, de Moise. Acesta este însă ridicat de Domnul, nu de om. În primul Sanctuar slujeau preoți pământești. În acesta slujește Hristos, ca Mare-Preot al nostru, la dreapta lui Dumnezeu. Primul Sanctuar a fost pe pământ, celălalt este în ceruri.

Mai mult decât atât, cortul construit de Moise a fost făcut după un model. Domnul îi spusese astfel: „Să faceți cortul și toate vasele lui după chipul pe care ți-l voi arăta.” Și din nou a fost atenționat: „Vezi să faci după chipul care ți s-a arătat pe munte” (Exodul 25:9,40). Pavel spune că primul cort „era o asemănare pentru vremurile de acum, când se aduc daruri și jertfe”, că încăperile lui sfinte erau „chipurile lucrurilor care sunt în ceruri”, că preoții care aduceau daruri conform legii făceau „o slujbă care este chipul și umbra lucrurilor cerești” și că „Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu” (Evrei 9:9,23; 8:5; 9:24).

Sanctuarul din ceruri, în care Hristos slujește în favoarea noastră, este marele original, iar Sanctuarul construit de Moise era o copie după acesta. Dumnezeu i-a inspirat cu Duhul Său Sfânt pe constructorii Sanctuarului pământesc. Măiestria artistică cu care a fost făcut era o manifestare a înțelepciunii divine. Pereții păreau de aur masiv, reflectând în jur lumina celor șapte candelice ale sfeșnicului de aur. Masa cu pâinile pentru punerea înaintea Domnului și altarul tămâierii străluceau ca aurul lucios. Covoarele splendide care formau tavanul, împodobite cu imagini de îngeri în albastru, purpuriu și cărămiziu, adăugau frumusețe scenei. Dincolo de perdeaua a doua se afla Șechina sfântă, manifestarea vizibilă a slavei lui Dumnezeu, înaintea căreia numai marele-preot putea să intre și totuși să trăiască.

Pentru ochiul omenesc, splendoarea fără seamăn a Sanctuarului pământesc era o reflectare a slavei acelui Templu ceresc în care Hristos slujește pentru noi în fața tronului lui Dumnezeu. Cel mai măreț edificiu ridicat vreodată de mâini omenești este o reflectare palidă a gloriei și imensității locuinței Regelui regilor, unde mii de mii Îi slujesc și de zece mii de ori zece mii stau înaintea Lui (Daniel 7:10), acel Templu plin de slava tronului veșnic, în care serafimii, paznicii lui strălucitori, își acoperă fețele în adorare. Totuși, prin intermediul Sanctuarului pământesc și al ceremoniilor lui, erau transmise adevăruri importante despre Sanctuarul ceresc și despre marea lucrare de răscumpărare a omului îndeplinită acolo.

Locurile sfinte ale Sanctuarului din cer erau reprezentate de cele două încăperi ale Sanctuarului de pe pământ. Când i-a fost arătat în viziune Templul lui Dumnezeu din cer, apostolul Ioan a văzut „șapte lămpi de foc”, care ardeau „înaintea scaunului de domnie” (Apocalipsa 4:5). A văzut un înger „cu o cădelniță de aur. I s-a dat tămâie multă, ca s-o aducă, împreună cu rugăciunile tuturor sfinților, pe altarul de aur, care este înaintea scaunului de domnie” (Apocalipsa 8:3). Aici profetului i s-a permis să vadă prima încăpere a Sanctuarului din ceruri. Acolo el a văzut „șapte lămpi de foc” și „altarul de aur”, reprezentate în Sanctuarul de pe pământ prin sfeșnicul de aur și altarul tămâierii. Altă dată „Templul lui Dumnezeu, care este în cer, a fost deschis” (Apocalipsa 11:19) și el a privit dincolo de perdeaua dinăuntru, în Locul Preasfânt. Acolo a văzut

„chivotul legământului Său”, reprezentat de lada sfântă construită de Moise ca să păstreze în ea Legea lui Dumnezeu.

Astfel, cei care au studiat subiectul acesta au găsit dovada indiscutabilă a existenței unui Sanctuar în ceruri. Moise a făcut Sanctuarul pământesc după un model care i-a fost arătat. Pavel ne spune că acel model era adevăratul Sanctuar, care se găsește în ceruri. Iar Ioan declară că l-a văzut în ceruri.

În Templul din ceruri, locuința lui Dumnezeu, se află tronul Său, întemeiat pe dreptate și judecată. În Locul Preasfânt se află Legea Sa, marea regulă a dreptății, după care sunt judecați toți oamenii. Chivotul, în care se păstrează cu sfințenie tablele Legii, este acoperit de tronul harului, înaintea căruia Hristos mijlocește cu sângele Său în favoarea păcătosului. În acest mod este reprezentată unirea dintre dreptate și milă în cadrul planului de răscumpărare a omului. Numai înțelepciunea infinită putea plănui o astfel de unire și numai puterea infinită o putea realiza. Este o unire care umple tot cerul de uimire și adorare. Heruvimii din Sanctuarul pământesc, care priveau cu venerație către tronul harului, reprezintă interesul cu care îngerii cerești urmăresc desfășurarea planului de răscumpărare. Acesta este misterul harului pe care îl contemplă îngerii – că Dumnezeu îl poate îndreptăți pe păcătosul pocăit și poate reface relația cu omenirea decăzută rămânând în același timp drept, că Hristos S-a putut umili pentru a ridica mulțimi imense de oameni din prăpastia pierzării și a-i îmbrăca în hainele curate ale dreptății Sale, pentru a-i uni cu îngerii care n-au căzut niciodată și a face posibil ca ei să locuiască veșnic în prezența lui Dumnezeu.

Lucrarea lui Hristos de mijlocitor în favoarea omului este prezentată în frumoasa profeție a lui Zaharia cu privire la Acela „al cărui nume este Odrasla”. Profetul zice: „El va zidi Templul Domnului, va purta podoabă împărătească (slava), va ședea și va stăpâni pe scaunul Lui (al Tatălui) de domnie, va fi preot pe scaunul Lui de domnie și o desăvârșită unire va domni între Ei amândoi” (Zaharia 6:12,13).

„El va zidi Templul Domnului.” Prin jertfa și mijlocirea Sa, Hristos este și temelie, și cel care zidește biserica lui Dumnezeu. Apostolul Pavel arată că El este „piatra din capul unghiului... În El, toată clădirea, bine încheșată, crește ca să fie un Templu sfânt în Domnul. Și prin El și voi”, zice el, „sunteți zidiți împreună, ca să fiți un locaș al lui Dumnezeu, prin Duhul” (Efeseni 2:20-22).

El „va purta slava”. Lui Hristos Îi aparține gloria pentru răscumpărarea omenirii decăzute. De-a lungul veșniciei, cântarea celor mântuiți va fi: „Ale Lui, care ne iubește, care ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său..., ale Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor” (Apocalipsa 1:5,6).

El „va ședea și va stăpâni pe scaunul Lui de domnie, va fi preot pe scaunul Lui de domnie” (Zaharia 6:13). Acum nu este „pe scaunul de domnie al slavei Sale” (Matei 25:31); Împărăția slavei încă n-a fost anunțată. Dumnezeu nu-I „va da scaunul de domnie

al tatălui Său David”, o împărăție care „nu va avea sfârșit”, până când lucrarea Sa de mijlocitor nu se va fi încheiat (Luca 1:32,33). Ca preot, Hristos stă în prezent cu Tatăl pe tronul Său (Apocalipsa 3:21). Pe tron, împreună cu Cel Veșnic, Cel care există prin Sine Însuși, stă Acela care „suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui”, „care în toate lucrurile a fost ispitit ca și noi, dar fără păcat”, ca să poată „să vină în ajutorul celor ce sunt ispitiți” (Isaia 53:4; Evrei 4:15; 2:18). „Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor” (1 Ioan 2:1). Hristos mijlocește cu trupul Său străpuns și frânt și cu viața Sa fără pată. Măinile rănite, coasta împunsă și picioarele străpunse mijlocesc pentru omul căzut, a cărui răscumpărare a fost plătită cu un preț atât de mare.

„O desăvârșită unire va domni între Ei amândoi” (Zaharia 6:13). Iubirea Tatălui este, în aceeași măsură ca și cea a Fiului, izvorul mântuirii pentru omenirea decăzută. Iisus le-a spus ucenicilor Săi înainte de a-i părăsi: „Nu vă zic că voi ruga pe Tatăl pentru voi. Căci Tatăl Însuși vă iubește” (Ioan 16:26,27). „Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine” (2Corinteni 5:19). În Sanctuarul din cer, „o desăvârșită unire va domni între Ei amândoi”. „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3:16).

Scripturile răspund clar la întrebarea: „Ce este Sanctuarul?” Cuvântul sanctuar, așa cum este el folosit în Biblie, se referă mai întâi la cortul construit de Moise, ca o imitație a lucrurilor cerești, iar, în al doilea rând, la „adevăratul cort” (Evrei 8:2) din ceruri, către care arăta Sanctuarul pământesc. La moartea lui Hristos, slujbele simbolice au luat sfârșit. „Adevăratul cort” din cer este Sanctuarul noului legământ. Deoarece profeția din Daniel 8:14 se împlinește în această eră creștină, Sanctuarul la care se referă ea trebuie să fie Sanctuarul noului legământ. La încheierea celor 2.300 de zile, în anul 1844, pe pământ nu mai exista de multe secole niciun sanctuar. Astfel, profeția: „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți, apoi Sfântul Locaș va fi curățit” se referă indiscutabil la Sanctuarul din ceruri.

Rămâne totuși să răspundem la cea mai importantă întrebare: „Ce este curățirea Sanctuarului?” Vechiul Testament declară că în Sanctuarul pământesc avea loc o astfel de slujbă. Există însă ceva în ceruri care trebuie curățit? În Evrei 9, atât curățirea Sanctuarului pământesc, cât și a celui ceresc sunt clar prezentate: „Și, după Lege, aproape totul este curățit cu sânge; și, fără vărsare de sânge, nu este iertare. Dar, deoarece chipurile lucrurilor care sunt în ceruri au trebuit curățite în felul acesta [cu sânge de animale], trebuia ca înseși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decât acestea” (Evrei 9:22,23), cu sângele prețios al lui Hristos.

Curățirea, și în slujba simbolică, și în cea reală, trebuia făcută cu sânge: în primul tip de slujbă, cu sânge de animale, în al doilea, cu sângele lui Hristos. Motivul pentru care curățirea trebuia făcută cu sânge – declară Pavel – este acela că, fără vărsare de sânge, nu este iertare. Ceea ce trebuia îndeplinit era iertarea, sau îndepărtarea păcatelor. Însă cum

se poate explica prezența păcatului în Sanctuar, fie cel din cer, fie cel de pe pământ? Putem înțelege acest lucru dacă analizăm Sanctuarul simbolic, deoarece preoții care oficiau ceremoniile aici, pe pământ, făceau „o slujbă care este chipul și umbra lucrurilor cerești” (Evrei 8:5).

Această slujbă din Sanctuarul pământesc se desfășura în cele două încăperi. În Locul Sfânt preoții intrau zilnic, pe când în Locul Preasfânt, marele-preot oficia o dată pe an o slujbă specială de ispășire pentru curățirea Sanctuarului. Păcătoșii pocăiți aduceau zilnic animalele pentru jertfă la ușa cortului întâlnirii și, punându-și mâinile pe capul victimei, își mărturiseau păcatele, transferându-le astfel, în mod simbolic, asupra jertfei nevinovate. Animalul era apoi înjunghiat. Apostolul spune: „Fără vărsare de sânge, nu este iertare.” „Viața trupului este în sânge” (Leviticul 17:11). Nerespectarea Legii lui Dumnezeu cerea viața păcătosului. Preotul lua sângele victimei, simbol al vieții pe care păcătosul și-o pierduse, îl ducea în Locul Sfânt și îl stropea înaintea perdelei în spatele căreia se afla chivotul care conținea Legea pe care păcătosul o încălcase. Prin această ceremonie, prin intermediul sângelui, păcatul era transferat, în simbol, asupra Sanctuarului. În unele cazuri, sângele nu era dus în Locul Sfânt; atunci însă, carnea trebuia mâncată de preot, după cum îi învățase Moise pe fiii lui Aaron, când le-a spus: „Domnul v-a dat-o, ca să purtați nelegiuirea adunării” (Leviticul 10:17). Ambele ritualuri simbolizau transferarea păcatului de la păcătos asupra Sanctuarului.

Aceasta era ceremonia care se îndeplinea zilnic, pe tot parcursul anului. Păcatele lui Israel erau astfel transferate asupra Sanctuarului, fiind necesară o slujbă specială pentru îndepărtarea lor. Dumnezeu a poruncit să se facă ispășire pentru fiecare dintre cele două încăperi sfinte: „Astfel, să facă ispășire pentru Sfântul Locaș, pentru necurățiile copiilor lui Israel și pentru toate călcările de lege prin care au păcătuțit ei. Să facă la fel pentru cortul întâlnirii, care este cu ei în mijlocul necurățiilor lor.” Și pentru altar trebuia să se facă ispășire, ca „să-l curețe și să-l sfințească de necurățiile copiilor lui Israel” (Leviticul 16:16,19).

O dată pe an, în marea Zi a Ispășirii, marele-preot intra în Locul Preasfânt pentru a curăți Sanctuarul. Ceremonia îndeplinită acolo încheia ciclul anual al slujbelor. În acea zi, la ușa cortului întâlnirii erau aduși doi țapi și se aruncau sorții pentru ei, „un sort pentru Domnul și un sort pentru Azazel” (Leviticul 16:8). Țapul pe care cădea sortul pentru Domnul urma să fie înjunghiat ca jertfă de ispășire pentru păcatele poporului. Marele-preot trebuia să ducă sângele lui dincolo de perdea și să-l stropească deasupra și înaintea tronului harului. Sângele trebuia stropit și pe altarul tămâierii, care se găsea în fața perdelei.

„Aaron să-și pună amândouă mâinile pe capul țapului celui viu și să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui Israel și toate călcările lor de lege cu care au păcătuțit ei; să le pună pe capul țapului, apoi să-l izgonească în pustie printr-un om care

va avea însărcinarea aceasta. Țapul acela va duce asupra lui toate fărădelegile lor într-un pământ pustit; în pustie să-i dea drumul” (Leviticul 16:21,22). Țapul care era trimis nu se mai întorcea în tabăra lui Israel, iar bărbatul care-l ducea trebuia să-și spele corpul și hainele cu apă înainte de a se întoarce în tabără.

Întreaga ceremonie avea scopul de a-i face pe israeliți să înțeleagă sfințenia lui Dumnezeu și dezgustul cu care El privea păcatul; pe lângă aceasta, trebuia să le arate că nu puteau veni în contact cu păcatul fără să se mânjească. Fiecărui om i se cerea să fie profund îndurerat în timp ce se săvârșea această ceremonie de ispășire. Toate activitățile trebuiau încetate și întreg poporul Israel trebuia să petreacă ziua în umilire solemnă înaintea lui Dumnezeu, cu rugăciune, post și autocercetare.

Prin slujba simbolică sunt explicate adevăruri importante despre ispășire. În locul păcătosului era acceptat un înlocuitor, dar păcatul nu era anulat prin sângele victimei. În felul acesta, se asigura doar mijlocul prin care el era transferat asupra Sanctuarului. Prin această ofrandă sângeroasă, păcătosul recunoștea autoritatea Legii, își mărturisea vinovăția pentru încălcarea ei și își exprima dorința de a fi iertat prin credința în Răscumpărătorul care urma să vină. Totuși el nu era încă pe deplin eliberat de condamnarea Legii. În Ziua Ispășirii, marele-preot, după ce aducea jertfa pentru popor, intra în Locul Preasfânt cu sângele acestei jertfe și-l stropea pe scaunul harului, direct deasupra Legii, pentru a-i împlini cerințele. Apoi, în calitate de mijlocitor, lua păcatele asupra sa și le scotea din Sanctuar. Punându-și mâinile pe capul țapului care urma să fie trimis, mărturisea toate aceste păcate asupra lui, transferându-le astfel în mod simbolic de la el la țap. Apoi țapul le ducea în pustie și erau considerate îndepărtate pentru totdeauna de la popor.

În felul acesta era îndeplinit ritualul care era „chipul și umbra lucrurilor cerești”. Ceea ce se făcea în simbol în cadrul ceremoniilor din Sanctuarul pământesc se face în realitate în cadrul slujbei din Sanctuarul ceresc. După înălțarea Sa, Mântuitorul nostru Și-a început lucrarea de Mare-Preot. Pavel spune: „Căci Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu” (Evrei 9:24).

Pe tot parcursul anului, slujba îndeplinită de preot în prima încăpere a Sanctuarului, „dincolo de perdeaua” care constituia ușa și care despărțea Locul Sfânt de curte, reprezintă activitatea de slujire pe care a început-o Hristos la înălțarea Sa. Rolul preotului în cadrul ceremoniilor zilnice era acela de a prezenta înaintea lui Dumnezeu sângele jertfei pentru păcat, precum și tămâia al cărei fum se înălța purtând rugăciunile lui Israel. Tot astfel mijlocește și Hristos cu sângele Său înaintea Tatălui în favoarea păcătoșilor și Îi prezintă, împreună cu parfumul prețios al propriei Sale neprihăniri, rugăciunile credincioșilor pocăiți. Aceasta era slujba care se îndeplinea în prima încăpere

a Sanctuarului din ceruri.

Acolo, prin ochii credinței, L-au văzut ucenicii pe Hristos intrând când S-a înălțat la cer. Acolo s-a concentrat speranța lor, „pe care”, spune Pavel, „o avem ca o ancoră a sufletului, o nădejde tare și neclintită, care pătrunde dincolo de perdeaua dinăuntru Templului, unde Iisus a intrat pentru noi ca înainte-mergător, când a fost făcut «Mare-Preot în veac».” „Și a intrat o dată pentru totdeauna în Locul Preasfânt, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veșnică” (Evrei 6:19,20; 9:12).

Timp de 18 secole a continuat această slujire a lui Hristos în prima încăpere a Sanctuarului. Sângele Lui a mijlocit în favoarea credincioșilor pocăiți, asigurându-le iertarea și acceptarea din partea Tatălui, deși păcatele lor rămâneau încă în cărțile din ceruri. După cum, în cadrul ceremonialului simbolic, la încheierea anului se făcea ispășirea, tot astfel, înainte ca Hristos să-Și încheie opera de răscumpărare a oamenilor, se face ispășire pentru îndepărtarea păcatelor din Sanctuar. Aceasta este slujba care a început când s-au încheiat cele 2.300 de zile. La data aceea, așa cum a prezis profetul Daniel, Iisus, ca Mare-Preot al nostru, a intrat în Locul Preasfânt pentru a îndeplini ultima parte a operei Sale solemne – curățirea Sanctuarului.

După cum, în vechime, păcatele poporului erau așezate, prin credință, asupra jertfei pentru păcat și transferate prin sângele ei, în simbol, asupra Sanctuarului pământesc, tot astfel, în noul legământ, păcatele celor care se pocăiesc sunt așezate, prin credință, asupra lui Hristos și transferate, de fapt, asupra Sanctuarului ceresc. După cum curățirea simbolică a Sanctuarului pământesc era îndeplinită prin îndepărtarea păcatelor care îl mânjiseră, tot astfel curățirea Sanctuarului ceresc trebuie să fie realizată prin îndepărtarea, sau ștergerea, păcatelor care sunt înregistrate acolo. Însă, mai înainte, trebuie să aibă loc o examinare a rapoartelor cerești, pentru a se stabili cine este îndreptățit, prin pocăință și credința în Hristos, să beneficieze de ispășirea Sa. De aceea, curățirea Sanctuarului implică o cercetare, o judecată. Aceasta trebuie să aibă loc înainte ca Hristos să vină pentru a-Și răscumpăra poporul, căci, atunci când va reveni, răsplata Lui va fi cu El, ca să dea fiecăruia după faptele lui (Apocalipsa 22:12).

Astfel, cei care au urmat lumina cuvântului profetic au văzut că Hristos, în loc să vină pe pământ la încheierea celor 2.300 de zile, în anul 1844, a intrat în Locul Preasfânt din Sanctuarul ceresc pentru a încheia ispășirea, care este anterioară venirii Sale.

Aceștia au mai înțeles un lucru, și anume că, în timp ce jertfa pentru păcat arăta către Hristos ca adevărata jertfă, iar marele-preot Îl reprezenta pe Hristos ca mijlocitor, țapul care era trimis în pustie îl simboliza pe Satana, autorul păcatului, asupra căruia vor fi așezate, în cele din urmă, păcatele celor cu adevărat pocăiți. Când marele-preot, în virtutea sângelui jertfei pentru păcat, îndepărta păcatele din Sanctuar, le așeza asupra acestui țap. Când, în virtutea propriului sânge, Hristos va îndepărta din Sanctuarul ceresc

păcatele poporului Său, la încheierea slujirii Sale, le va așeza asupra lui Satana, care, la executarea judecății, va trebui să suporte pedeapsa finală. Țapul era trimis într-un ținut pustiu pentru a nu se mai întoarce niciodată în tabăra lui Israel. Tot astfel, Satana va fi îndepărtat pentru totdeauna din prezența lui Dumnezeu și a poporului Său și își va găsi sfârșitul în distrugerea finală a păcatului și a păcătoșilor.

Capitolul 24

În Locul Preasfânt

Cheia care a dezlegat misterul dezamăgirii din 1844 a fost subiectul Sanctuarului. Acesta a adus în atenție un sistem complet, unitar și armonios al adevărului, arătând că mâna lui Dumnezeu condusese marea mișcare adventistă și clarificând care este datoria prezentă a oamenilor, fapt realizat prin dezvăluirea poziției și misiunii poporului Său. După cum, după noaptea teribilă de chin și dezamăgire, ucenicii lui Iisus s-au bucurat „când au văzut pe Domnul”, tot așa s-au bucurat și cei care își puseseră încrederea în a doua Lui venire. Ei așteptaseră ca El să Se arate în slavă, pentru a le da răsplata slujitorilor Săi. Deoarece au fost dezamăgiți în speranțele lor, L-au pierdut pe Iisus din vedere și au plâns ca și Maria la mormânt: „Au luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus”. Acum însă Îl vedeau din nou, în Locul Preasfânt, ca Mare-Preot milos, urmând să vină curând ca Împărat și Eliberator al lor. Lumina din Sanctuar a luminat trecutul, prezentul și viitorul. Ei au înțeles că Dumnezeu îi condusese prin providența Sa infailibilă. Deși, asemenea primilor ucenici, ei nu înțeleseseră mesajul pe care îl transmiteau, acesta fusese corect în toate aspectele. Proclamându-l, ei împliniseră planul lui Dumnezeu și misiunea lor nu fusese inutilă. Născuți „din nou la o nădejde vie”, ei se bucurau „cu o bucurie negrăită și strălucită”.

Atât profeția din Daniel 8:14, „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi Sfântul Locaș va fi curățit”, cât și solia primului înger: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui” se refereau la lucrarea lui Hristos din Locul Preasfânt, la judecata de cercetare, și nu la venirea lui Hristos pentru răscumpărarea poporului Său și distrugerea celor răi. Greșeala nu era în calculul perioadelor profetice, ci în evenimentul care trebuia să aibă loc la sfârșitul celor 2.300 de zile. Credincioșii suferiseră dezamăgirea din cauza acestei erori, însă se împlinise tot ce fusese prezis de profeție și tot ce îi îndreptăța Scriptura să aștepte. Chiar când ei deplângeau neîmplinirea speranțelor lor, avusese loc evenimentul prezis de solie, care trebuia să se îplinească înainte ca Domnul să vină pentru a le da răsplata solilor Săi.

Hristos venise, dar nu pe pământ, cum așteptaseră ei, ci, așa cum fusese prefigurată în simbol, în Locul Preasfânt al Templului lui Dumnezeu din ceruri. El este prezentat de profetul Daniel venind înaintea Celui Îmbătrânit de zile: „M-am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte și iată că pe norii cerurilor a venit Unul ca un fiu al omului” – nu pe pământ, ci „a înaintat spre Cel Îmbătrânit de zile și a fost adus înaintea Lui” (Daniel 7:13).

Această venire este prezisă și de profetul Maleahi: „Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați: Solul legământului, pe care-L doriți; iată că vine, zice Domnul oștirilor” (Maleahi 3:1). Nu intrarea Domnului în Templul Său a fost așteptată de copiii Săi. Ei nu-L căutau acolo, ci Îl așteptau să vină pe pământ, „într-o flacără de foc, ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe Dumnezeu și pe cei ce nu ascultă de Evanghelie” (2Tesaloniceni 1:8).

Dar oamenii încă nu erau gata să-L întâmpine pe Domnul lor. Trebuia să mai existe încă o pregătire. Urma să fie dată o lumină care să le îndrepte mintea spre Templul lui Dumnezeu din ceruri, iar pe măsură ce ei Îl urmau prin credință pe Isus, ca Mare-Preot al lor, în lucrarea Sa de acolo, noi îndatoriri aveau să le fie făcute cunoscute. Biserica urma să primească un alt mesaj de avertizare și instruire.

Profetul spune: „Cine va putea să sufere însă ziua venirii Lui? Cine va rămâne în picioare când Se va arăta El? Căci El va fi ca focul topitorului și ca leșia nălbitorului. El va șede, va topi și va curăți argintul; va curăți pe fiii lui Levi, îi va lămuri cum se lămurește aurul și argintul și vor aduce Domnului daruri neprihănite” (Maleahi 3:2,3). Cei care vor trăi pe pământ când lucrarea de mijlocire a lui Hristos va înceta în Sanctuarul de sus vor fi nevoiți să stea fără Mijlocitor în fața unui Dumnezeu sfânt. Hainele lor trebuie să fie fără pată, caracterul lor trebuie să fie spălat de păcat prin sângele Mântuitorului. Ei trebuie să iasă câștigători în lupta cu răul, prin harul lui Dumnezeu și prin eforturile lor perseverente. În timp ce judecata de cercetare continuă în cer, în timp ce păcatele credincioșilor pocăiți sunt îndepărtate din Sanctuar, în mijlocul poporului lui Dumnezeu de pe pământ trebuie să aibă loc o lucrare specială de curățire, de îndepărtare a păcatelor. Acest proces este mai clar prezentat în Apocalipsa, capitolul 14.

După ce se va fi încheiat această lucrare, urmașii lui Hristos vor fi pregătiți pentru venirea Sa. „Atunci, darul lui Iuda și al Ierusalimului va fi plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară” (Maleahi 3:4). Atunci biserica pe care Domnul nostru o va lua cu Sine la venirea Sa va fi o „biserică slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta” (Efeseni 5:27). Atunci ea va fi „ca zorile, frumoasă ca luna, curată ca soarele, dar cumplită ca niște oști sub steagurile lor” (Cântarea cântărilor 6:10).

Pe lângă intrarea Domnului în Templul Său, profetul Maleahi prezice a doua Sa venire, cu scopul de a executa sentințele date în cadrul judecății: „Mă voi apropia de voi pentru judecată și Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descântătorilor și preacurvarilor, împotriva celor ce jură strâmb, împotriva celor ce opresc plata simbriașului, care asupresc pe văduvă și pe orfan, nedreptățesc pe străin și nu se tem de Mine, zice Domnul oștirilor” (Maleahi 3:5). Iuda se referă la aceeași scenă când afirmă: „Iată că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor și să încredințeze pe toți cei nelegiuți, de toate faptele nelegiuite” (Iuda vers. 14,15). Această venire și „venirea”, sau intrarea, Domnului în Templul Său sunt evenimente separate,

distincte.

Intrarea lui Hristos ca Mare-Preot în Locul Preasfânt, pentru curățirea Sanctuarului, menționată în Daniel 8:14; venirea Fiului omului înaintea Celui Îmbătrânit de zile, așa cum este prezentată în Daniel 7:13 și venirea Domnului în Templul Său, prezisă de Maleahi, sunt descrieri ale aceluiași eveniment. Acesta este reprezentat și prin venirea mirelui la masa de nuntă, descris de Hristos în parabola celor zece fecioare, din Matei 25.

În vara și în toamna anului 1844, fusese proclamat mesajul: „Iată, Mirele vine!” La acea dată, existau cele două categorii de oameni simbolizați prin fecioarele înțelepte și cele nechibzuite – unii care așteptau revenirea Domnului cu bucurie și care se pregătiseră conștiincios să-L întâmpine, și alții care, influențați de teamă și acționând din impuls, se mulțumiseră cu adevărul doar în teorie, adevăr lipsit de harul lui Dumnezeu. În parabolă, când a venit mirele, „cele ce erau gata au intrat cu el în odaia de nuntă”. Venirea mirelui menționată aici are loc înainte de nuntă. Nunta reprezintă primirea de către Hristos a Împărăției Sale. Cetatea sfântă, Noul Ierusalim, care este capitala și simbolul Împărăției, este numită „mireasa, nevasta Mielului”. Îngerul i-a spus lui Ioan: „Vino să-ți arăt mireasa, nevasta Mielului!” „Și m-a dus în Duhul”, afirmă profetul, „și mi-a arătat cetatea sfântă, Ierusalimul, care se cobora din cer de la Dumnezeu” (Apocalipsa 21:9,10). De aici rezultă clar că mireasa reprezintă Cetatea sfântă, iar fecioarele care ies să-L întâmpine pe Mire simbolizează biserica. În Apocalipsa se spune că aceia care fac parte din poporul lui Dumnezeu sunt invitații de la masa de nuntă (Apocalipsa 19:9). Dacă sunt invitați, nu pot fi și mireasa. Hristos, așa cum declarase profetul Daniel, va primi de la Cel Îmbătrânit de zile din ceruri „stăpânirea, slava și împărăția”; El va primi Noul Ierusalim, capitala Împărăției Sale, „gătită ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei” (Daniel 7:14; Apocalipsa 21:2). După ce va primi Împărăția, va veni în glorie, ca Împărat al împăraților și Domn al domnilor, pentru răscumpărarea poporului Său, care va „sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov”, în Împărăția Sa (Matei 8:11; Luca 22:30), pentru a participa la masa de nuntă a Mielului.

Mesajul „Iată, Mirele vine”, din vara anului 1844, a făcut ca multe mii de oameni să aștepte venirea imediată a Domnului. Mirele a venit la timpul stabilit, dar nu pe pământ, cum așteptau oamenii, ci la Cel Îmbătrânit de zile, în ceruri, la nuntă, să-Și primească Împărăția. „Cele ce erau gata au intrat cu El în odaia de nuntă și s-a încuiat ușa.” Oamenii nu puteau fi prezenți personal la nuntă, deoarece aceasta are loc în ceruri, în timp ce ei sunt pe pământ. Urmașii lui Hristos trebuie să-L aștepte „pe stăpânul lor să se întoarcă de la nuntă” (Luca 12:36). Ei trebuie să înțeleagă misiunea Lui și să-L urmeze, prin credință, când El merge înaintea lui Dumnezeu. În sensul acesta se spune că ei merg la nuntă.

În ilustrația lui Isus, au intrat la nuntă acele fecioare care aveau, pe lângă candelă, și ulei în vase. Cei care, pe lângă faptul de a cunoaște adevărul din Scripturi, au avut Duhul

și harul lui Dumnezeu și care, în noaptea încercării lor aspre, au așteptat cu răbdare, cercetând Biblia pentru a primi o lumină mai clară – doar ei au înțeles adevărul despre Sanctuarul din ceruri, despre schimbarea din cadrul misiunii Mântuitorului, și L-au urmat, prin credință, în lucrarea Sa din Sanctuarul de sus. Toți cei care acceptă aceleași adevăruri, prin mărturia Scripturilor, urmându-L prin credință pe Hristos când merge înaintea lui Dumnezeu să îndeplinească ultima misiune de mijlocire, la încheierea căreia Își va primi Împărăția – toți aceștia sunt descriși ca intrând la nuntă.

În parabola din Matei 22 este folosit același simbol al nunții, iar judecata de cercetare este prezentată clar ca având loc înainte de nuntă. Împăratul intră să vadă invitații înainte de nuntă, să se asigure că toți sunt îmbrăcați cu haina de nuntă, haina imaculată a caracterului, spălată și albită în sângele Mielului (Matei 22:11; Apocalipsa 7:14). Cel găsit fără haină de nuntă este aruncat afară, dar toți cei care, la examinare, sunt îmbrăcați cu haina de nuntă sunt primiți de Dumnezeu și considerați demni să aibă parte de Împărăția Sa și să stea pe tronul Său. Acest proces de examinare a caracterului, prin care se stabilește cine este pregătit pentru Împărăția lui Dumnezeu, constituie însăși judecata de cercetare, prin care se încheie lucrarea în Sanctuarul de sus.

După ce această cercetare se va încheia, după ce cazurile celor care s-au declarat de-a lungul timpului urmași ai lui Hristos vor fi fost examinate și se va decide în dreptul lor, atunci, și nu mai înainte, se va încheia harul și se va închide ușa îndurării. Astfel, prin această declarație scurtă, „cele ce erau gata au intrat cu El în odaia de nuntă și s-a încuiat ușa”, suntem conduși până la lucrarea finală a Mântuitorului, până la momentul când va fi adus la îndeplinire marele plan de salvare a omului.

În Sanctuarul de pe pământ – care, după cum am văzut, era o copie în miniatură a Sanctuarului ceresc –, când marele-preot intra în Locul Preasfânt în Ziua Ispășirii, slujba din prima încăpere înceta. Dumnezeu poruncise: „Să nu fie nimeni în cortul întâlnirii când va intra Aaron să facă ispășirea în Sfântul Locaș, până va ieși din el” (Leviticul 16:17). Tot la fel, când a intrat în Locul Preasfânt să îndeplinească lucrarea finală de ispășire, Hristos și-a încetat activitatea din prima încăpere. Deci când s-a încheiat misiunea din prima încăpere, a început misiunea în a doua încăpere. În serviciul ceremonial simbolic, atunci când ieșea din Locul Sfânt în Ziua Ispășirii, marele-preot intra înaintea lui Dumnezeu pentru a prezenta sângele jertfei pentru păcat în favoarea întregului Israel, care se pocăise sincer de păcate. La fel, și Hristos a încheiat doar o parte a misiunii Sale de Mijlocitor al nostru, pentru a începe o altă etapă, El încă mijlocind cu sângele Său înaintea Tatălui, în favoarea păcătoșilor.

Acest subiect nu fusese înțeles de adventiști în anul 1844. După trecerea datei când Mântuitorul fusese așteptat, ei tot mai credeau că venirea Sa era aproape. Susțineau că ajunseseră la o criză majoră și că lucrarea lui Hristos ca Mijlocitor al omului înaintea lui Dumnezeu încetase. După părerea lor, Biblia susținea că timpul de har al omului se va

încheia cu puțin înainte de venirea Domnului pe norii cerului. Acest lucru părea să reiasă clar din acele texte biblice care se refereau la o perioadă când oamenii vor căuta, vor bate și vor striga la ușa îndurării, dar ea nu va mai fi deschisă. Ei se întrebau dacă nu cumva data la care așteptaseră venirea lui Hristos n-ar fi putut să marcheze mai degrabă începutul acestei perioade, care trebuia să preceadă revenirea Sa. Întrucât proclamaseră avertizarea privind apropierea judecății, ei considerau că misiunea lor pentru lume fusese îndeplinită și nu-i mai preocupa mântuirea păcătoșilor, în timp ce batjocurile îndrăznețe și pline de blasfemii ale celor răi li se păreau o altă dovadă că Duhul lui Dumnezeu fusese retras din dreptul acelor care respinseseră îndurarea Sa. Toate acestea le-au consolidat convingerea că timpul de har se încheiase sau, așa cum se exprimau ei atunci, „ușa harului se închisese”.

Dar, după ce au analizat subiectului Sanctuarului, au primit o lumină mai clară. Acum au înțeles că au avut dreptate când au crezut că sfârșitul celor 2.300 de zile în anul 1844 marca o criză importantă. Dar, deși era adevărat că s-a închis acea ușă a speranței și a îndurării prin care oamenii găsiseră intrare la Dumnezeu timp de 18 secole, o altă ușă a fost deschisă, iar oamenilor le era oferită iertarea păcatelor prin mijlocirea lui Hristos în Locul Preasfânt. O parte a misiunii Sale se încheiase numai pentru a face loc alteia. Încă exista „o ușă deschisă” către Sanctuarul ceresc, unde Hristos acționa în favoarea păcătosului.

Acum au înțeles cum se aplicau cuvintele lui Hristos din Apocalipsa, adresate bisericii din acea vreme: „Iată ce zice Cel Sfânt, Cel Adevărat, Cel ce ține cheia lui David, Cel ce deschide și nimeni nu va închide, Cel ce închide și nimeni nu va deschide: «Știu faptele tale: iată ți-am pus înaintea o ușă deschisă pe care nimeni n-o poate închide»” (Apocalipsa 3:7,8).

Numai cei care Îl urmează pe Iisus prin credință în marea lucrare de ispășire pot beneficia de rezultatele pozitive ale mijlocirii Sale în favoarea lor, pe când cei care resping lumina ce scoate în evidență această lucrare de mediere nu vor beneficia de ea. Iudeii care au respins lumina dată la prima venire a lui Hristos și au refuzat să creadă în El ca Mântuitor al lumii n-au putut să primească iertarea prin mijlocirea Lui. Când Iisus, la înălțare, a intrat cu propriul sânge în Sanctuarul ceresc, pentru a revărsa asupra ucenicilor Săi binecuvântările mijlocirii Sale, iudeii au fost lăsați în întuneric total, să continue cu jertfele și darurile lor inutile. Serviciul ceremonial al simbolurilor încetase. Ușa prin care oamenii găsiseră până atunci intrare la Dumnezeu nu mai era deschisă. Iudeii refuzaseră să-L caute în singurul mod în care putea să fie găsit – prin serviciul din Sanctuarul ceresc. De aceea, nu mai aveau nicio comuniune cu Dumnezeu. Pentru ei, ușa era închisă. Ei nu Îl cunoșteau deloc pe Hristos ca adevărata jertfă și singurul Mijlocitor înaintea lui Dumnezeu; de aceea n-au putut să beneficieze de efectele mijlocirii Sale.

Starea iudeilor necredincioși ilustrează starea de nepăsare și de necredință a preținșilor

creștini, care ignoră în mod voit lucrarea Marelui-Preot milos. În serviciul ceremonial simbolic, atunci când marele-preot intra în Locul Preasfânt, tuturor copiilor lui Israel li se cerea să se adune în jurul Sanctuarului și să-și smerească sufletul înaintea lui Dumnezeu în modul cel mai solemn, ca să primească iertarea păcatelor și să nu fie nimiciți din adunare. Cu cât mai important este să înțelegem lucrarea de Mare-Preot a lui Iisus și să știm ce se cere de la noi în această adevărată Zi a Ispășirii.

Oamenii nu pot să respingă avertizările trimise de Dumnezeu în îndurarea Sa și să rămână nepedepsiți. În zilele lui Noe, oamenilor le-a fost transmis un mesaj din cer, iar salvarea lor a depins de felul în care s-au raportat la acel mesaj. Pentru că au respins avertizarea, Duhul lui Dumnezeu S-a retras, iar acei oameni au dispărut în apele potopului. În timpul lui Avraam, harul a încetat să mai pledeze pentru locuitorii vinovați ai Sodomei și toți, în afară de Lot cu soția și cele două fiice, au fost mistuiți de focul trimis din cer. La fel a fost și pe timpul lui Hristos. Fiul lui Dumnezeu le-a spus iudeilor necredincioși din acea generație: „Iată că vi se lasă casa pustie” (Matei 23:38). Privind către zilele sfârșitului, aceeași Putere Infinită declară despre cei care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți”: „Din această pricină, Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună; pentru ca toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au găsit plăcere în nelegiuire, să fie osândiți” (2Tesaloniceni 2:10-12). Când oamenii resping învățăturile Cuvântului Său, Dumnezeu Își retrage Duhul și îi lasă în amăgirile pe care le îndrăgesc.

Hristos încă mijlocește în favoarea omului și le va da lumină celor care o caută. Deși adventiștii nu au înțeles la început acest lucru, el a devenit clar ulterior, pe măsură ce textele care defineau adevărata lor poziție au început să fie înțelese mai bine.

După trecerea datei stabilite în anul 1844, a urmat o perioadă de grea încercare pentru cei care încă își mențineau credința în a doua venire. Singura lor încurajare, care i-a și ajutat să înțeleagă situația reală în care se aflau, era această lumină care le îndrepta mintea către Sanctuarul din cer. Unii au încetat să mai creadă în modul de calculare a perioadelor profetice folosit până atunci și le-au atribuit oamenilor sau agenților satanici puternica influență a Duhului Sfânt care însoțise mișcarea adventistă. Alții susțineau cu putere că Domnul îi condusese în experiența prin care trecuseră. Și, în timp ce așteptau, vegheau și se rugau pentru a cunoaște voia lui Dumnezeu, au înțeles că Marele-Preot începuse o altă fază a misiunii Sale și, urmându-L prin credință, au fost conduși să înțeleagă și misiunea finală a bisericii. Ei înțelegeau acum mai clar mesajul primului și al celui de-al doilea înger și erau pregătiți să dea curs solemnei avertizări a îngerului al treilea, după care să aducă și la cunoștința oamenilor acest mesaj din Apocalipsa 14.

Legea imuabilă a lui Dumnezeu

Templul lui Dumnezeu, care este în cer, a fost deschis și s-a văzut chivotul legământului Său în Templul Său” (Apocalipsa 11:19). Chivotul legământului lui Dumnezeu se află în Locul Preasfânt, a doua încăpere a Sanctuarului. În cadrul slujbelor din Sanctuarul de pe pământ, care era ca „o umbră a lucrurilor cerești”, această încăpere era deschisă numai în marea Zi a Ispășirii, pentru curățirea Sanctuarului. De aceea declarația că Templul lui Dumnezeu a fost deschis în ceruri și că s-a văzut chivotul legământului se referă la deschiderea Locului Preasfânt din Sanctuarul ceresc, în anul 1844, când Hristos a intrat acolo pentru a aduce la îndeplinire faza de încheiere a ispășirii. Cei care, prin credință, L-au urmat pe Iisus când Și-a început misiunea de Mare-Preot în Locul Preasfânt au văzut chivotul legământului Său. Când au studiat subiectul Sanctuarului, au înțeles schimbarea care a avut loc în lucrarea Mântuitorului și au văzut că El mijlocea acum înaintea chivotului lui Dumnezeu, pledând cu sângele Său în favoarea păcătoșilor.

Chivotul din Sanctuarul de pe pământ conținea cele două table de piatră pe care erau gravate preceptele Legii lui Dumnezeu. Chivotul era doar un loc de păstrare pentru tablele Legii, însă prezența acestor principii divine îi conferea valoare și sfințenie. Când Templul lui Dumnezeu a fost deschis în cer, s-a văzut chivotul legământului Său. În Locul Preasfânt din Sanctuarul ceresc, Legea divină este păstrată cu sfințenie – acea Lege care a fost enunțată de Însuși Dumnezeu, în mijlocul tunetelor de pe Sinai, și scrisă cu degetul Său pe tablele de piatră.

Poruncile gravate pe tablele de piatră și redată de Moise în Pentateuh au fost o copie perfectă a marelui original al Legii lui Dumnezeu din Sanctuarul ceresc. Cei care au ajuns să înțeleagă acest punct important au fost conduși astfel să vadă caracterul sfânt, neschimbător al Legii divine. Ei au înțeles, ca niciodată până atunci, puterea cuvintelor Mântuitorului: „Câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege” (Matei 5:18). Legea lui Dumnezeu fiind o revelație a voinței Sale, o copie a caracterului Său, trebuie să continue să existe pentru totdeauna, „ca un martor credincios în ceruri”. Nicio poruncă n-a fost anulată, nicio iotă sau frântură de literă n-a fost schimbată. Psalmistul spune: „Cuvântul Tău, Doamne, dăinuie în veci în ceruri.” „Toate poruncile Lui sunt adevărate, întărite pentru veșnicie” (Psalmii 119:89; 111:7,8).

Chiar în centrul Decalogului se găsește porunca a patra, așa cum a fost proclamată

prima dată: „Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfințești. Să lucrezi șase zile și să-ți faci lucrul tău. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului Dumnezeuului tău: să nu faci nicio lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta. Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile, pământul și marea și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit: de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o” (Exodul 20:8-11).

Duhul lui Dumnezeu a impresionat inima acelor cercetători ai Cuvântului Său. Ei au ajuns la convingerea că din neștiință călcaseră acest precept, neglijând ziua de odihnă a Creatorului. Au început să cerceteze motivele pentru care era păzită prima zi a săptămânii în locul zilei pe care o sfințise Dumnezeu. N-au găsit nicio dovadă în Scripturi că porunca a patra a fost desființată sau că Sabatul a fost schimbat. Binecuvântarea care a sfințit la început ziua a șaptea n-a fost niciodată anulată. Ei căutaseră cu sinceritate să cunoască voia lui Dumnezeu și să o pună în practică. Acum însă, când s-au văzut călcători ai Legii Sale, regretul le-a umplut inima și și-au manifestat loialitatea față de Dumnezeu prin păzirea Sabatului Său.

S-au depus eforturi multe și perseverente pentru distrugerea credinței lor. Însă toți au reușit să înțeleagă că, dacă Sanctuarul pământesc era o miniatură sau o copie a celui ceresc, Legea păstrată în chivotul de pe pământ era o reproducere exactă a Legii din chivotul din ceruri și că acceptarea adevărului despre Sanctuarul ceresc implica și recunoașterea cerințelor Legii lui Dumnezeu și obligativitatea Sabatului din porunca a patra. Iată motivul ascuns al opoziției înverșunate și hotărâte față de armonioasa învățătură a Scripturii, care prezenta misiunea lui Hristos în Sanctuarul ceresc! Oamenii încercau să închidă ușa pe care Dumnezeu o deschisese și să deschidă ușa pe care El o închisese. Dar „Cel ce deschide și nimeni nu va închide, Cel ce închide și nimeni nu va deschide”, declarase: „Iată, ți-am pus înaintea o ușă deschisă, pe care nimeni n-o poate închide” (Apocalipsa 3:7,8). Hristos deschisese ușa Locului Preasfânt, lumina strălucea prin ușa aceea deschisă a Sanctuarului ceresc și porunca a patra a fost văzută inclusă în Legea care este păstrată acolo. Niciun om nu putea desființa ceea ce instituisese Dumnezeu.

Cei care acceptaseră lumina cu privire la medierea lui Hristos și la caracterul perpetuu al Legii lui Dumnezeu au descoperit că acestea erau adevărurile prezentate în Apocalipsa 14. Mesajele din acest capitol formează tripla avertizare (vezi Apendicele) care trebuie să-i pregătească pe locuitorii pământului pentru a doua venire a Domnului. Expresia „A venit ceasul judecății Lui” se referă la faza finală a misiunii lui Hristos pentru salvarea oamenilor. Se proclamă un adevăr care trebuie făcut cunoscut până când lucrarea de mijlocire a Mântuitorului va înceta și El va reveni pe pământ, pentru a-Și lua poporul. Acțiunea de judecată care a început în anul 1844 trebuie să continue până când se va lua o decizie în dreptul tuturor oamenilor, atât al celor vii, cât și al celor morți. În consecință,

ea se va extinde până la încheierea harului. Ca să fie pregătiți să facă față judecății, oamenilor li se poruncește să se teamă de Dumnezeu, să-I dea slavă și să se închine „Celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor”. Rezultatul acceptării acestor solii este exprimat prin cuvintele: „Aici este răbdarea sfinților, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.” Ca să fie pregătiți pentru judecată, este necesar ca oamenii să respecte Legea lui Dumnezeu. Această Lege este standardul în funcție de care va fi măsurat caracterul la judecată. Apostolul Pavel declară: „Toți cei ce au păcătuit având Lege vor fi judecați după Lege... în ziua când, după Evanghelia mea, Dumnezeu va judeca, prin Iisus Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor”. El spune că „cei ce împlinesc Legea... vor fi socotiți neprihăniți” (Romani 2:12,16,13). Credința este esențială pentru păzirea Legii lui Dumnezeu, deoarece „fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui”, iar „tot ce nu vine din încredințare este păcat” (Evrei 11:6; Romani 14:23).

Prin mesajul primului înger, oamenii sunt chemați „să se teamă de Dumnezeu și să-I dea slavă”, să se închine Celui care a creat cerul și pământul. În acest scop, ei trebuie să asculte de Legea Sa. Înțeleptul spune: „Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om” (Eclesiastul 12:13). Fără ascultare de poruncile Sale, niciun fel de închinare nu poate să-I placă lui Dumnezeu. „Căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui.” „Dacă cineva își întoarce urechea ca să n-asculte Legea, chiar și rugăciunea lui este o scârbă” (1 Ioan 5:3; Proverbele 28:9).

Datoria de a ne închina lui Dumnezeu are la bază faptul că El este Creatorul și că Lui Îi datorează existența toate celelalte ființe. Oriunde este prezentat în Biblie dreptul Său la respect și închinare mai presus de zeii păgânilor, este invocată dovada puterii Sale creatoare. „Căci toți dumnezeii popoarelor sunt niște idoli, dar Domnul a făcut cerurile” (Psalmii 96:5). „Cu cine Mă veți asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el?” zice Cel Sfânt. „Ridicați-vă ochii în sus și priviți! Cine a făcut aceste lucruri?” „Căci așa vorbește Domnul, Făcătorul cerurilor, singurul Dumnezeu, care a întocmit pământul, l-a făcut și l-a întărit.” „Eu sunt Domnul și nu este altul!” (Isaia 40:25,26; 45:18). Psalmistul spune: „Să știți că Domnul este Dumnezeu! El ne-a făcut, ai Lui suntem” (Psalmii 100:3). „Veniți să ne închinăm și să ne smerim, să ne plecăm genunchiul înaintea Domnului, Făcătorului nostru!” (Psalmii 95:6). Ființele sfinte care se închină lui Dumnezeu în ceruri exprimă astfel motivul pentru care Îi datorează închinarea: „Vrednic ești Doamne și Dumnezeul nostru, să primești slava, cinstea și puterea, căci Tu ai făcut toate lucrurile” (Apocalipsa 4:11).

În Apocalipsa 14, oamenii sunt somați să se închine Creatorului. Profetia prezintă o categorie de oameni care, ca urmare a întreitului mesaj, păzesc poruncile lui Dumnezeu. Una dintre aceste porunci atrage atenția direct asupra lui Dumnezeu în calitate de Creator. Porunca a patra anunță solemn: „Ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată

Domnului, Dumnezeuului tău... Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile, pământul și marea, și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit; de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o” (Exodul 20:10,11). Pe lângă aceasta, cu privire la Sabat, Domnul declară că este „un semn... ca să știți că Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru” (Ezechiel 20:20), iar motivul dat este: „Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile și pământul, iar în ziua a șaptea S-a odihnit și a răsuflat” (Exodul 31:17).

„Importanța Sabatului, ca monument comemorativ al creației, constă în faptul că el amintește mereu adevăratul motiv pentru care închinarea I se cuvine lui Dumnezeu” – pentru că El este Creatorul, iar noi suntem ființele create de El. „De aceea, Sabatul constituie fundamentul închinării la Dumnezeu, deoarece ne învață acest mare adevăr în modul cel mai impresionant și nicio altă instituție nu face lucrul acesta. Adevărata bază a închinării la Dumnezeu, nu numai în ziua a șaptea, ci a închinării în general, o constituie deosebirea dintre Creator și ființele create. Acest mare fapt nu-și poate pierde niciodată valoarea și nu trebuie uitat niciodată” (J. N. Andrews, *History of the Sabbath*, cap. 27). Dumnezeu a instituit Sabatul în Eden cu scopul de a păstra acest adevăr în atenția oamenilor pentru totdeauna. Atâta timp cât calitatea Sa de Creator al nostru continuă să fie motivul pentru care ne închinăm Lui, Sabatul va continua să fie un semn și un monument comemorativ al acestui adevăr. Dacă Sabatul ar fi fost păzit la nivel global, gândurile și sentimentele omului ar fi fost îndreptate către Creator ca obiect al adorării și închinării și n-ar fi existat niciodată vreun idolatru, ateu sau necredincios. Păzirea Sabatului este un semn al loialității față de adevăratul Dumnezeu, care „a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor”. Rezultă că mesajul prin care li se poruncește oamenilor să se închine lui Dumnezeu și să păzească poruncile Lui le cere, de fapt, să păzească porunca a patra.

În contrast cu cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu și au credința lui Iisus, îngerul al treilea atrage atenția asupra unei alte categorii de oameni, închinători la fiară și la icoana ei, cu privire la care se rostește o avertizare solemnă și înfricoșătoare: „Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu” (Apocalipsa 14:9,10). Pentru înțelegerea acestui mesaj, este necesară o corectă interpretare a simbolurilor folosite. Ce reprezintă fiara, chipul ei și semnul ei?

Seria profetică în care se găsesc aceste simboluri începe cu Apocalipsa 12, cu balaurul care căuta să-L distrugă pe Hristos la naștere. Este arătat că balaurul este Satana (Apocalipsa 12:9). El a fost cel care l-a îndemnat pe Irod să-L ucidă pe Mântuitorul. Dar principalul mijloc prin care Satana a dus războiul cu Hristos și cu poporul Său în primele secole ale erei creștine a fost Imperiul Roman, în care păgânismul era predominant. Astfel, balaurul îl reprezintă în principal pe Satana, dar este și un simbol al Romei păgâne.

În capitolul 13 (versetele 1-10) este descris un alt animal feroce, „ca un leopard”, căruia balaurul i-a dat „puterea lui, scaunul lui de domnie și o stăpânire mare”. Acest simbol, așa cum au crezut majoritatea protestanților, reprezintă papalitatea, care a moștenit puterea, tronul și autoritatea deținute de Imperiul Roman antic. Despre fiara care seamăna cu un leopard se spune: „I s-a dat o gură care rostea vorbe mari și hule... Ea și-a deschis gura și a început să rostească hule împotriva lui Dumnezeu, să-I hulească Numele, cortul și pe cei care locuiesc în cer. I s-a dat să facă război cu sfinții și să-i biruiască. Și i s-a dat stăpânire peste orice seminție, peste orice norod, peste orice limbă și peste orice neam.” Această profeție, care este identică aproape cu descrierea cornului mic din Daniel 7, se referă incontestabil la papalitate.

„I s-a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni.” Profetul spune: „Unul din capetele ei părea rănit de moarte” și adaugă: „Cine duce pe alții în robie va merge și el în robie. Cine ucide cu sabia trebuie să fie ucis cu sabie.” Cele 42 de luni reprezintă aceeași perioadă ca „o vreme, două vremi și o jumătate de vreme”, 3 ani și jumătate, sau 1.260 de zile, din Daniel 7 – perioada în care puterea papală urma să persecute poporul lui Dumnezeu. Această perioadă, după cum s-a arătat în capitolele precedente, a început cu supremația papală, în anul 538 d.Hr., și s-a încheiat în anul 1798. În anul acesta, papa a fost luat prizonier de armata franceză, puterea papală a fost rănită mortal și astfel s-a împlinit prezicerea: „Cine duce pe alții în robie va merge și el în robie.”

În acest punct este introdus un alt simbol. Profetul spune: „Apoi am văzut ridicându-se din pământ o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel” (Apocalipsa 13:11). Atât înfățișarea acestei vietăți, cât și modul în care s-a ridicat indică faptul că națiunea pe care o reprezintă este diferită de cele reprezentate de simbolurile precedente. Marile imperii care au stăpânit lumea i-au fost prezentate profetului Daniel ca niște animale de pradă, ridicându-se în momentul în care „cele patru vânturi ale cerurilor au izbucnit pe Marea cea Mare” (Daniel 7:2). În Apocalipsa 17, un înger a explicat că apele reprezintă „noroadă, gloate, neamuri și limbi” (Apocalipsa 17:15). Vânturile sunt un simbol al luptei. Cele patru vânturi ale cerului suflând pe marea cea mare reprezintă scenele teribile de cuceriri și revoluții prin care imperiile au ajuns la putere.

Dar fiara cu coarne ca de miel a fost văzută „ridicându-se din pământ”. În loc să cotropească alte puteri pentru a se consolida, națiunea reprezentată astfel trebuia să se ridice dintr-un teritoriu neocupat anterior și să se dezvolte treptat și pașnic. Deci nu putea să se ridice dintre popoarele aglomerate și mereu în luptă din Lumea Veche – acea mare tulburată de „noroadă, gloate, neamuri și limbi”. Trebuie căutată, prin urmare, în Apus.

Ce națiune din Lumea Nouă se ridică la putere în anul 1798, având perspectiva forței și măreției și atrăgând atenția întregii lumi? Interpretarea simbolului nu lasă loc vreunui dubiu. O singură națiune, și numai una, corespunde descrierii din această profeție, care

face referire indiscutabil la Statele Unite ale Americii. În repetate rânduri, ideile – aproape aceleași cuvinte – aparținându-i profetului au fost folosite involuntar de oratori și istorici pentru a descrie apariția și dezvoltarea acestei națiuni. Fiara a fost văzută „ridicându-se din pământ”; potrivit traducătorilor, cuvântul „ridicându-se”, folosit aici, înseamnă literal „a crește, a răsări ca o plantă”. Așa cum am văzut, națiunea trebuia să apară într-un teritoriu neocupat până atunci. Un scriitor renumit, descriind ascensiunea Statelor Unite, vorbește despre „taina apariției acestei națiuni într-un pământ neocupat” și adaugă: „Ca o sămânță tăcută am crescut, devenind un imperiu” (G. A. Townsend, *The New World Compared With the Old*, p. 462). O revistă europeană din 1850 se referea la Statele Unite ca la un minunat imperiu care „iese la lumină” și „în tăcerea pământului își adaugă zilnic putere și măreție” (The Dublin Nation). Edward Everett, într-un discurs despre părinții peregrini fondatori ai acestei națiuni, afirma: „Au căutat ei oare un loc retras, inofensiv prin obscuritatea lui și sigur prin izolarea lui, unde mica biserică din Leyden să se poată bucura de libertate de conștiință? Iată regiuni întinse peste care, în cuceriri pașnice, (...) ei au purtat stindardul crucii!” (Discurs ținut la Plymouth, Massachusetts, 22 decembrie 1824, p. 11).

„Avea două coarne ca ale unui miel.” Coarnele ca ale unui miel indică tinerețe, nevinovăție și blândețe, reprezentând fidel caracterul Statelor Unite când i-au fost prezentate profetului ca „ridicându-se” în anul 1798. Printre exilații creștini care s-au refugiat primii în America și au căutat refugiu din calea persecuției regilor și a intoleranței preoților s-au numărat mulți care erau hotărâți să construiască o formă de guvernământ pe temelia încăpătoare a libertăților civile și religioase. Vederile lor și-au găsit expresia în Declarația de Independență, care proclamă marele adevăr că „toți oamenii sunt creați egali” și au dreptul inalienabil la „viață, libertate și fericire”. Iar Constituția le garantează oamenilor dreptul la autoguvernare, prevăzând ca reprezentanții aleși prin votul poporului să elaboreze și să aplice legi. Libertatea credinței religioase a fost de asemenea garantată, fiecărui om fiindu-i permis să se închine lui Dumnezeu potrivit propriei conștiințe. Republicanismul și protestantismul au devenit principiile fundamentale ale națiunii. Aceste principii constituie secretul puterii și prosperității ei. Cei persecutați și asupriți din întreaga creștinătate s-au îndreptat spre această țară cu interes și speranță. Milioane de oameni au debarcat pe țărmurile ei și Statele Unite au ajuns printre cele mai puternice națiuni ale pământului.

Dar fiara cu coarne ca ale unui miel „vorbea ca un balaur. Ea lucra cu toată puterea fiarei dintâi înaintea ei; și făcea ca pământul și locuitorii lui să se închine fiarei dintâi, a cărei rană de moarte fusese vindecată. (...) Ea a zis locuitorilor pământului să facă o icoană fiarei care avea rana de sabie și trăia” (Apocalipsa 13:11-14).

Coarnele ca ale unui miel și glasul de balaur indică, din punct de vedere simbolic, o contradicție flagrantă între declarațiile și practicile țării reprezentate în felul acesta.

„Vorbirea” unei națiuni se concretizează în acțiunile puterii ei legislative și juridice. Prin aceste acțiuni vor fi contrazise principiile liberale și pașnice pe care le pusesese cândva la temelia guvernării ei. Anticiparea că va vorbi „ca un balaur” și va exercita „toată puterea fiarei dintâi” prezice clar apariția atitudinii de intoleranță și de persecuție manifestate de țările reprezentate prin balaur și prin fiara care seamăna cu un leopard. Afirmatia că fiara cu două coarne „făcea ca pământul și locuitorii lui să se închine fiarei dintâi” arată că această națiune își va exercita autoritatea în direcția impunerii unei forme ce va constitui un act de închinare la papalitate.

Un astfel de demers va fi categoric opus principiilor de conducere ale acestei națiuni, instituțiilor ei libere, afirmațiilor directe și solemne din Declarația de Independență și din Constituție. Fondatorii încercaseră în mod înțelept să evite folosirea de către biserică a puterii civile, care duce inevitabil la intoleranță și persecuție. Constituția prevede: „Congresul nu va da nicio lege privind instaurarea sau interzicerea exercitării libere a vreunei religii” și „religia nu va fi pusă ca o condiție de calificare pentru vreo funcție de răspundere publică în Statele Unite”. Impunerea unei legi cu caracter religios de către autoritatea civilă poate fi făcută numai prin violarea flagrantă a acestor garanții ale libertății. Dar tocmai inconsecvența unui asemenea demers este redat de simbolul profetic. Fiara cu coarne ca ale unui miel – care inspiră curăție, blândețe și nevinovăție – vorbește ca un balaur.

„Ea le-a zis locuitorilor pământului să facă un chip fiarei.” Aici se face clar referire la o formă de guvernământ în care puterea legislativă îi aparține poporului, cea mai remarcabilă dovadă că Statele Unite este țara indicată de profeție.

Dar ce este „chipul fiarei” și cum urmează să fie făcut? „Chipul” – imaginea, reproducerea – este realizat de către fiara cu două coarne și o înfățișează pe prima dintre fiare. Pentru a afla ce este „chipul fiarei” și cum urmează să fie făcut, trebuie să studiem trăsăturile fiarei însăși, ale papalității.

Când biserica primară a decăzut, îndepărtându-se de simplitatea Evangheliei și acceptând ritualuri și obiceiuri păgâne, ea a pierdut Duhul lui Dumnezeu și puterea Sa. Pentru a domina conștiința oamenilor a căutat sprijinul puterii civile. Astfel a rezultat papalitatea, o biserică exercitând control asupra puterii statului și folosind-o pentru a-și realiza propriile scopuri, în special acela de pedepsire a „ereziei”. Pentru ca Statele Unite să realizeze o imagine a fiarei, puterea religioasă trebuie să controleze în așa măsură puterea civilă, încât autoritatea statului să fie folosită de biserică pentru a-și îndeplini propriile scopuri.

Ori de câte ori a obținut putere civilă, biserica a folosit-o ca să-i pedepsească pe cei care nu erau de acord cu doctrinele ei. Bisericile protestante care au călcat pe urmele Romei, încheind alianțe cu puterile seculare, au manifestat o dorință asemănătoare de a restrânge libertatea de conștiință. Un astfel de exemplu este persecutarea îndelungată a

dizidenților de către Biserica Angliei. În secolele al XVI-lea și al XVII-lea, mii de pastori dizidenți au fost constrânși să fugă din biserici și mulți, atât pastori, cât și laici, au fost pedepsiți cu amenzi, închisoare, tortură și martiraj.

Apostazia a fost elementul care a determinat biserica primară să caute ajutorul conducerii civile, fapt care a creat premisele apariției papalității – a fiarei. Pavel spunea că va veni „lepădarea de credință” și că se va arăta „omul fărădelegii” (2 Tesaloniceni 2:3). În mod similar, apostazia din biserică va crea premisele pentru „chipul” fiarei.

Biblia declară că, înainte de venirea Domnului, va exista o stare de declin religios asemănător cu cel din primele secole. „Să știi că în zilele din urmă vor fi vremuri grele. Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, lăudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără evlavie, fără dragoste firească, neînduplecați, clevetitori, neînfrânați, neîmblânziți, neiubitori de bine, vânzători, obraznici, îngâmfați; iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu; având doar o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea” (2Timotei 3:1-5). „Dar Duhul spune lămurit că, în vremurile din urmă, unii se vor lepăda de credință, ca să se alipească de duhuri înșelătoare și de învățăturile dracilor” (1Timotei 4:1). Satana va folosi „tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase și... toate amăgirile nelegiurii” și toți cei care „n-au primit dragostea adevărului, ca să fie mântuiți”, vor fi lăsați să adere la „o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună” (2Tesaloniceni 2:9-11). Când se va atinge acest nivel de lipsă de sfințenie, vor exista aceleași consecințe ca în primele secole.

Marea diversitate doctrinară din bisericile protestante este considerată de mulți o dovadă fermă că niciodată nu se va putea face vreun efort pentru a se asigura forțat uniformitatea. Dar de-a lungul anilor a existat în bisericile protestante o înclinație din ce în ce mai puternică în favoarea unei uniri bazate pe punctele comune de doctrină. Pentru a se asigura o astfel de unire, discutarea subiectelor controversate – oricât de importante ar fi din punct de vedere biblic – trebuie neapărat lăsată deoparte.

Charles Beecher, într-o predică din 1846, a afirmat: „Confesiunile evanghelice protestante nu numai că s-au format sub presiunea cumplită a unei frici de natură pur omenească, ci trăiesc, se mișcă și respiră într-o stare de lucruri total coruptă, apelând tot timpul la elementele inferioare naturii lor pentru a aduce la tăcere adevărul și a-și pleca genunchiul în fața forței apostaziei. Nu așa au stat lucrurile cu Roma? Nu retrăim noi viața ei? Și ce vedem chiar în fața noastră? Un alt conciliu general! Un congres mondial! O alianță evanghelică și un crez universal!” (Predica „*Biblia, un crez suficient*”, ținută la Fort Wayne, Indiana, 22 februarie 1846). Când se va ajunge aici, va fi numai un pas până la recurgerea la forță pentru asigurarea uniformității totale.

Când principalele biserici din Statele Unite, unindu-se în jurul punctelor comune de doctrină, vor influența statul să le impună decretele și să le susțină instituțiile, atunci America protestantă va fi realizat deja „un chip”, o reproducere a autorității catolice, și

inevitabila urmare va fi aplicarea de pedepse civile celor care nu se vor conforma.

Fiara cu două coarne va porunci „ca toți, mici și mari, bogați și săraci, liberi și robi, să primească un semn pe mâna dreaptă sau pe frunte și nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără să aibă semnul acesta, adică numele fiarei sau numărul numelui ei” (Apocalipsa 13:16,17). Avertizarea îngerului al treilea este: „Dacă se închină cineva fiarei și chipului ei și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu”. „Fiara” menționată în acest mesaj de avertizare, în fața căreia fiara cu două coarne impune închinarea, este de fapt prima dintre fiare, adică fiara care seamăna cu un leopard, din Apocalipsa 13 – papalitatea. „Chipul fiarei” reprezintă acea formă a protestantismului apostat care se va dezvolta când bisericile protestante vor căuta ajutorul puterii civile pentru impunerea dogmelor lor. Rămâne să mai fie definit „semnul fiarei”.

După avertizarea în legătură cu închinarea la fiară și la reproducerea ei, profeția declară: „Aici este răbdarea sfinților care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.” Întrucât cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu sunt puși astfel în contrast cu cei care se închină fiarei și „chipului” ei și primesc semnul ei, rezultă ca păzirea Legii lui Dumnezeu, pe de o parte, și călcarea ei, pe de altă parte, va face distincția dintre cei care I se închină lui Dumnezeu și cei care se închină fiarei.

Trăsătura specifică a fiarei și, prin urmare, a chipului ei este călcarea poruncilor lui Dumnezeu. Despre cornul cel mic, ce simbolizează papalitatea, Daniel spune: „El... se va încumeta să schimbe vremile și legea” (Daniel 7:25). Pavel numea aceeași putere „omul fărădelegii”, care urma să se înalțe pe sine mai presus de Dumnezeu. O profeție este completată de cealaltă. Numai prin schimbarea Legii lui Dumnezeu putea papalitatea să se înalțe mai presus de Dumnezeu. Oricine va respecta cu bună știință legea astfel schimbată va da cinste supremă acelei puteri prin care s-a făcut schimbarea. Un asemenea act de ascultare de legile papale va fi un semn de supunere față de papa, în locul supunerii față de Dumnezeu.

Papalitatea a încercat să schimbe Legea lui Dumnezeu. Porunca a doua, care interzice închinarea la chipuri cioplite – la imagini, la reprezentări – a fost eliminată din Lege, iar porunca a patra a fost schimbată în așa fel încât să autorizeze păzirea zilei întâia a săptămânii ca sabat, în locul zilei a șaptea. Adepții papalității susțin, ca motiv pentru omiterea poruncii a doua, că ea nu este necesară, fiind inclusă în prima poruncă, și că ei redau Legea exact în felul în care Dumnezeu a intenționat să fie înțeleasă. Aceasta nu poate fi schimbarea prezisă de profet. Profeția vorbește despre o schimbare intenționată, deliberată: „El... se va încumeta să schimbe vremile și Legea.” Schimbarea din cadrul poruncii a patra împlinește fidel profeția. Pentru această schimbare, singura autoritate invocată este aceea a bisericii. Aici, puterea papală se ridică deschis mai presus de Dumnezeu.

În timp ce aceia care se închină lui Dumnezeu se vor distinge în special prin păzirea poruncii a patra – pentru că aceasta este semnul puterii Sale creatoare și dovada dreptului Său la respectul și închinarea omului – cei care se închină la fiară se vor caracteriza prin eforturile de a desființa monumentul comemorativ al Creatorului, de a înălța instituția Romei. Tocmai în vederea susținerii duminicii și-a ridicat papalitatea primele ei pretenții arogante (vezi Apendicele) și primul ei apel la puterea statului a fost, de asemenea, pentru impunerea păzirii duminicii ca „ziua Domnului”. Dar Biblia arată că ziua a șaptea este ziua Domnului, nu ziua întâia. Hristos a spus: „Fiul omului este Domn chiar și al Sabatului.” Porunca a patra declară: „Ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului.” Iar prin profetul Isaia, Domnul o numește „ziua Mea cea sfântă” (Marcu 2:28; Isaia 58:13).

Explicația, atât de des menționată, că Hristos a schimbat Sabatul este combătută de propriile Lui cuvinte. În Predica de pe Munte, Domnul a spus: „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorociei; am venit nu să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile. Așa că, oricine va strica una din cele mai mici din aceste porunci și va învăța pe oameni așa va fi chemat cel mai mic în Împărăția cerurilor; dar oricine le va păzi și va învăța pe alții să le păzească va fi chemat mare în Împărăția cerurilor” (Matei 5:17-19).

Este un fapt general recunoscut de protestanți că Scripturile nu oferă niciun temei pentru schimbarea Sabatului. Acest lucru este clar afirmat în publicațiile editate de American Tract Society și de American Sunday School Union. Una dintre aceste lucrări recunoaște „tăcerea totală a Noului Testament în ce privește o poruncă evidentă pentru păzirea ca sabat a duminicii, prima zi a săptămânii, sau pentru reguli precise în vederea păzirii ei” (George Elliot, *The Abiding Sabbath*, p. 184).

În altă publicație se afirmă: „Până la moartea lui Hristos, nu s-a făcut nicio schimbare privind ziua de odihnă” și, „în măsura în care consemnările o arată, ei [apostolii] n-au... dat nicio poruncă explicită care să impună renunțarea la Sabatul din ziua a șaptea și păzirea lui în prima zi a săptămânii” (A. E. Waffle, *The Lord's Day*, p. 186-188).

Romano-catolicii recunosc faptul că schimbarea Sabatului a fost făcută de biserica lor și susțin că protestanții, prin păzirea duminicii, recunosc autoritatea Bisericii Catolice. În Catehismul catolic al religiei creștine, ca răspuns la întrebarea privitoare la ziua ce trebuie păzită în conformitate cu porunca a patra, se face această declarație: „În perioada legii vechi, trebuia sfințită sâmbăta. Dar biserica, instruită de Iisus Hristos și îndrumată de Duhul lui Dumnezeu, a înlocuit sâmbăta cu duminica, așa că, acum, noi sfințim prima zi, nu a șaptea. Duminica înseamnă și este în prezent ziua Domnului.”

Ca semn al autorității Bisericii Catolice, scriitorii papali citează „însuși actul schimbării zilei de Sabat în duminică, pe care protestanții îl acceptă; (...) deoarece, prin păzirea

duminicii, ei recunosc puterea bisericii de a stabili sărbători și de a le impune sub pedeapsa păcatului” (Henry Tuberville, *An Abridgment of the Christian Doctrine*, p. 58). Atunci este schimbarea Sabatului altceva decât semnul sau dovada autorității Bisericii Catolice – „semnul fiarei”?

Biserica Romano-Catolică nu a renunțat la pretenția ei de supremație. Când acceptă un sabbat creat de ea, în timp ce resping Sabbatul biblic, lumea și bisericile protestante acceptă de fapt această pretenție. Pot invoca autoritatea tradiției și a sfinților părinți în favoarea acestei schimbări, dar, procedând astfel, ignoră exact principiul care îi separă de Roma – și anume „Biblia, și numai Biblia, este religia protestanților”. Catolicii își dau seama că protestanții se înșală pe ei înșiși când, cu bună știință, închid ochii la faptele în cauză. Pe măsură ce mișcarea pentru promovarea duminicii câștigă simpatie, ei se bucură, fiind siguri că, în cele din urmă, aceasta va aduce întreaga lume protestantă sub steagul Romei.

Adepții Romei declară că „păzirea duminicii de către protestanți este un omagiu pe care aceștia îl aduc, în ciuda propriilor declarații, autorității Bisericii [Catolice]” (Mgr. Segur, *Plain Talk About the Protestantism of Today*, p. 213). Faptul că bisericile protestante impun păzirea duminicii înseamnă că impun închinarea la papalitate – la fiară. Cei care, înțelegând cerințele poruncii a patra, aleg să păzească sabbatul fals în locul celui autentic, îi aduc prin aceasta închinare acelei puteri prin a cărei unică autoritate a fost instituit. Dar tocmai prin actul impunerii unei forme religioase de către puterea civilă, bisericile îi vor face fiarei un „chip”. Așadar, obligativitatea păzirii duminicii în Statele Unite va însemna obligativitatea închinării la fiară și la chipul ei.

Creștinii din generațiile trecute au păzit duminica, presupunând că astfel păzesc Sabbatul biblic. Există și astăzi creștini autentici în toate bisericile, cea Romano-Catolică nefăcând excepție, care cred cu sinceritate că duminica este Sabbatul hotărât de Dumnezeu. Dumnezeu le acceptă intențiile sincere și integritatea. Dar când respectarea duminicii va fi impusă prin lege, iar lumea se va lămuri care este adevăratul Sabbat, atunci oricine va călca porunca lui Dumnezeu pentru a respecta un principiu care nu are o autoritate mai înaltă decât cea a Romei va onora prin aceasta papalitatea mai presus de Dumnezeu. Cel în cauză îi aduce omagiu Romei și puterii care impune instituția sfințită de Roma. Se închină fiarei și chipului ei. Când resping instituția despre care Dumnezeu a declarat că este semnul autorității Sale și când onorează în locul ei ceea ce Roma a ales ca dovadă a supremației ei, oamenii acceptă semnul supunerii față de Roma – „semnul fiarei”. Cei care continuă să calce porunca divină nu vor primi „semnul fiarei” înainte ca această realitate să fie clar adusă la cunoștința oamenilor, care vor fi puși în situația de a alege între poruncile lui Dumnezeu și poruncile oamenilor.

Cea mai înfricoșătoare amenințare lansată vreodată la adresa muritorilor este cuprinsă în mesajul îngerului al treilea. Teribil trebuie să fie păcatul care atrage mânia lui

Dumnezeu neamestecată cu milă. Oamenii nu trebuie să fie lăsați în întuneric cu privire la această problemă importantă. Avertizarea în legătură cu acest păcat trebuie adusă la cunoștința lumii înainte de venirea judecăților lui Dumnezeu, pentru ca toți să știe de ce vor veni acele pedepse și să aibă posibilitatea să scape de ele. Profeția declară că mesajul primului înger va fi prezentat în fața „oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui popor”. Avertizarea îngerului al treilea, care face parte din aceeași triplă solie, trebuie de asemenea proclamată lumii întregi. Aceasta apare în profeție ca fiind vestită cu glas tare de un înger zburând prin mijlocul cerului, atrăgând atenția întregului glob.

În virtutea acestei probleme controversate, lumea creștină se va împărți în două clase mari – una formată din cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus și o alta, formată din cei care se închină fiarei și chipului ei și primesc semnul ei. Deși biserica și statul își vor uni forțele pentru a-i constrânge pe „toți, mici și mari, bogați și săraci, slobozi și robi” (Apocalipsa 13:16), să primească „semnul fiarei”, poporul lui Dumnezeu nu-l va primi. Profetul de pe Patmos îi vede pe „biruitorii fiarei, ai icoanei ei și ai numărului numelui ei” stând „pe marea de sticlă, cu alăutele lui Dumnezeu în mână” și cântând cântarea lui Moise și a Mielului (Apocalipsa 15:2,3).

O reformă necesară

Reforma în privința Sabatului care va avea loc în timpul sfârșitului este prezisă de profetul Isaia: „Așa vorbește Domnul: «Păziți ce este drept și faceți ce este bine, căci mântuirea Mea este aproape să vină și neprihănirea Mea este aproape să se arate. Ferice de omul care face lucrul acesta și de fiul omului care rămâne statornic în el, păzind Sabatul, ca să nu-l pângărească, și stăpânindu-și mâna ca să nu facă niciun rău! (...) Și pe străinii care se vor lipi de Domnul, ca să-I slujească și să iubească Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, și pe toți cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l pângărească, și vor stăruii în legământul Meu îi voi aduce la muntele Meu cel sfânt și-i voi umple de veselie în Casa Mea de rugăciune»” (Isaia 56:1,2,6,7).

Aceste cuvinte se aplică la era creștină, după cum este arătat în context: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care strânge pe cei risipiți ai lui Israel: «Voi mai strânge și alte popoare la cei strânși acum din el»” (Isaia 56:8). Aici este prefigurată convertirea neevreilor în urma auzirii Evangheliei. Asupra celor care vor respecta Sabatul este pronunțată o binecuvântare. Astfel, obligativitatea păzirii poruncii a patra se extinde dincolo de răstignirea, învierea și înălțarea lui Hristos, până în momentul când slujitorii lui Dumnezeu vor predica Evanghelia tuturor popoarelor.

Domnul poruncește prin același profet: „Învelește această mărturie, pecetluiește Legea între ucenicii Mei” (Isaia 8:16, trad. engl.). Sigiliul Legii lui Dumnezeu se găsește în porunca a patra. Dintre toate cele Zece Porunci, numai aceasta menționează numele și titlul Legiuitorului. Porunca declară că El este Creatorul cerului și al pământului și, în virtutea acestui fapt, are dreptul la respect și închinare mai presus de toți ceilalți dumnezei. În afară de această poruncă, în Decalog nu se mai află niciuna care să arate prin a cui autoritate a fost dată Legea. Când Sabatul a fost schimbat de puterea papală, acest sigiliu a fost scos din Lege. Ucenicii lui Iisus sunt chemați să-l reinstaureze prin înălțarea adevăratului Sabat la poziția lui legitimă, ca monument comemorativ al Creatorului și ca semn al autorității Sale.

„La Lege și la mărturie!” Când doctrine și teorii contradictorii abundă, Legea lui Dumnezeu este singura regulă infailibilă prin care trebuie testate toate opiniile, doctrinele și teoriile. Profetul zice: „Căci dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta” (Isaia 8:20).

Pe lângă aceasta, este dată porunca: „Strigă în gura mare, nu te opri! Înălță-ți glasul ca o trâmbiță și vestește poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui Iacov, păcatele ei!” Nu

lumea păcătoasă, ci aceia pe care Domnul îi numește „poporul Meu” trebuie să fie muștrați pentru nelegiuirile lor. El declară: „În toate zilele Mă întrebă și vor să afle căile Mele, ca un neam care ar fi înfăptuit neprihănirea și n-ar fi părăsit Legea Dumnezeului său” (Isaia 58:1,2). Aici este menționată o categorie de oameni care se consideră dreți și care, în aparență, manifestă un mare interes pentru slujirea lui Dumnezeu. Dar muștrarea solemnă și categorică a Cercetătorului inimilor dovedește că ei calcă în picioare poruncile divine.

Profetul se referă în modul următor la porunca respinsă: „Ai tăi vor zidi iarăși pe dărâmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliile străbune; vei fi numit Dregător de spărturi, Cel ce drege drumurile și face țara cu puțință de locuit. Dacă îți vei opri piciorul în ziua Sabatului, ca să nu-ți faci gusturile tale în ziua Mea cea sfântă; dacă Sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfințești pe Domnul slăvindu-L, și dacă-l vei cinsti neurmând căile tale, neîndeletnicindu-te cu treburile tale și nededându-te la flecării, atunci te vei putea desfăta în Domnul” (Isaia 58:12-14). Această profeție se aplică, de asemenea, zilelor noastre. Spărtura a fost făcută în Legea lui Dumnezeu când Sabatul a fost schimbat de puterea Romei. Dar a venit timpul ca această instituție divină să fie restabilită. Spărtura trebuie reparată, iar temelia străbună trebuie ridicată din nou.

Sfințit prin odihna și binecuvântarea Creatorului, Sabatul a fost respectat de Adam, în nevinovăția sa, în Edenul sfânt, și de același Adam căzut, dar pocăit, când a fost alungat din locuința lui fericită. A fost păzit de toți patriarhii, de la Abel până la Noe, la Avraam și la Iacov. Când israeliții erau sclavi în Egipt, în mijlocul idolatriei care predomina, mulți au ajuns să nu mai cunoască Legea lui Dumnezeu, dar când i-a eliberat, Domnul a proclamat Legea Sa înaintea lor într-un cadru de o măreție înfricoșătoare, pentru ca ei să-I cunoască voia, să se teamă și să asculte de El pentru totdeauna.

Legea lui Dumnezeu a fost continuu cunoscută, iar Sabatul poruncii a patra a fost respectat neîntrerupt din ziua aceea până în prezent. Cu toate că „omul fărădelegii” a reușit să calce în picioare ziua sfântă a lui Dumnezeu, chiar și în perioada supremației lui au existat suflete credincioase care, ascunse în locuri tainice, au onorat Sabatul. Din timpul Reformei au existat în fiecare generație oameni care l-au păzit. Deși deseori au fost batjocoriți și persecutați, au existat permanent oameni care au susținut perpetuitatea Legii lui Dumnezeu și obligația sfântă de a păzi Sabatul creației.

Aceste adevăruri, așa cum sunt ele prezentate în Apocalipsa 14 în legătură cu „Evanghelia veșnică”, vor caracteriza biserica lui Hristos în perioada premergătoare venirii Sale. Ca rezultat al întreitului mesaj îngeresc, se face declarația: „Aici este răbdarea sfinților, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus” (Apocalipsa 14:12). Acesta este ultimul mesaj vestit înainte de venirea Domnului. Imediat după proclamarea lui, profetul Îl vede pe Fiul omului venind în slavă pentru a recolta secerișul pământului.

Cei care au acceptat lumina despre Sanctuar și despre Legea lui Dumnezeu s-au umplut de bucurie și uimire când au văzut frumusețea și armonia sistemului de adevăruri care se deschidea în fața minților lor. Ei au vrut ca lumina care li se părea atât de prețioasă să le fie împărtășită tuturor creștinilor, crezând că aceștia o vor primi cu bucurie. Dar adevărurile care aveau să-i pună în dezacord cu lumea n-au fost primite de mulți care pretindeau că sunt urmași ai lui Hristos. Ascultarea de porunca a patra cerea un sacrificiu în fața căruia majoritatea creștinilor au făcut pasul înapoi.

Când le era prezentată obligativitatea păzirii Sabatului, mulți răspundeau cu tot felul de raționamente omenești. Ei spuneau: „Noi am păzit dintotdeauna duminica, părinții noștri au păzit-o și mulți oameni buni și evlavioși au murit fericiți păzind-o. Dacă pentru ei a fost bine așa, și pentru noi este. Păzirea acestui nou Sabat ne va pune în dezacord cu lumea și nu vom mai avea nicio influență asupra ei. Ce poate spera să realizeze o mică grupă care păzește ziua a șaptea, spre deosebire de lumea întreagă, care păzește duminica?” Prin argumente similare, iudeii justificaseră faptul că L-au respins pe Hristos. Dacă părinții lor fuseseră acceptați de Dumnezeu prin faptul că aduceau jertfe, atunci de ce n-ar putea și copiii lor să obțină mântuirea urmând aceeași cale? Tot astfel și în zilele lui Luther, adepții papalității obiectau că mulți creștini adevărați au murit în credința catolică și, prin urmare, acea religie era suficientă. Asemenea raționamente se vor dovedi o adevărată piedică în calea oricărei înaintări în credință sau în practicarea religiei.

Mulți susțineau că păzirea duminicii a fost o doctrină stabilă și o practică foarte răspândită a bisericii timp de multe secole. Împotriva acestui argument, s-a arătat că Sabatul și păzirea lui erau mult mai vechi, la fel de vechi ca însăși lumea, și aveau aprobarea atât a îngerilor, cât și a lui Dumnezeu. Când au fost puse temeliile pământului, când stelele dimineții cântau și când toți fiii lui Dumnezeu strigau de bucurie, atunci au fost puse bazele Sabatului (Iov 38:6,7; Geneza 2:1-3). Această instituție merită în mod justificat respectul nostru. Ea n-a fost stabilită de vreo autoritate omenească și nu se bazează pe tradiții omenești, ci a fost întemeiată de Cel Îmbătrânit de zile și poruncită de Cuvântul Său veșnic.

Când atenția oamenilor le-a fost îndreptată spre subiectul reformei în ce privește Sabatul, preoții și pastorii populari au răstălmăcit Cuvântul lui Dumnezeu, interpretându-l în așa fel, încât să liniștească cât mai mult mințile cercetătoare. Cei care nu cercetau personal Scripturile s-au mulțumit să accepte acele concluzii care se armonizau cu dorințele lor. Mulți s-au străduit să distrugă adevărul prin discuții, prin sofisme, prin tradițiile Sfinților Părinți și prin autoritatea bisericii. Apărătorii lui au apelat însă la Biblie în încercarea lor de a apăra valabilitatea poruncii a patra. Oameni umili, înarmați doar cu adevărul biblic, au rezistat atacurilor unor persoane culte, care au constatat cu surpriză și mânie că raționamentele lor elocvente erau fără putere împotriva

judecării simple și directe a celor care se pricepeau mai bine la Scriptură decât la subtilități academice.

În lipsa dovezilor biblice care să vină în sprijinul poziției lor, mulți insistau în mod perseverent, uitând că același raționament fusese folosit împotriva lui Hristos și a apostolilor Săi: „De ce conducătorii noștri nu înțeleg această problemă a Sabatului? Doar puțini cred ceea ce credeți voi. Nu se poate ca voi să aveți dreptate și toți învățații lumii să greșească.”

Pentru a combate asemenea argumente, era necesar numai să se citeze Scriptura și istoria, ca să se vadă ceea ce a făcut Dumnezeu cu poporul Său de-a lungul timpului. Dumnezeu acționează prin cei care aud și ascultă de glasul Său, prin cei care vor spune, dacă va fi nevoie, adevăruri care nu plac, prin cei care nu se tem să mustre păcate larg răspândite. Motivul pentru care El nu alege prea des oameni cu studii și cu poziții înalte ca să conducă mișcări de reformă este acela că ei se bazează pe crezurile lor, pe teoriile și sistemele lor teologice, și nu simt nevoia să fie învățați de Dumnezeu. Numai cei care au o relație personală cu Izvorul înțelepciunii pot să înțeleagă sau să explice Scripturile. Oameni cu mai puțină educație sunt adesea chemați să proclame adevărul, dar nu pentru că sunt neînvățați, ci pentru că nu se încred în ei înșiși și pot fi învățați de Dumnezeu. Ei sunt educați în școala lui Hristos, iar modestia și ascultarea îi fac mari. Încredințându-le cunoașterea adevărului Său, Dumnezeu le acordă o cinste în comparație cu care onorurile și demnitățile pământești sunt fără valoare.

Majoritatea adventiștilor au respins adevărurile despre Sanctuar și Legea lui Dumnezeu și mulți au renunțat chiar și la credința lor în mișcarea de așteptare a revenirii lui Hristos, adoptând concepții greșite și contradictorii despre profețiile care se aplicau acesteia. Unii au căzut în greșeala de a fixa, în mod repetat, date pentru venirea lui Hristos. Lumina care strălucea acum asupra subiectului Sanctuarului ar fi trebuit să le arate că nicio perioadă profetică nu se întinde până la a doua venire, că timpul exact al venirii Sale nu este prezis. Respingând însă această lumină, ei au continuat să fixeze dată după dată pentru venirea Domnului și de tot atâtea ori au fost dezamăgiți.

Când biserica din Tesalonic a acceptat idei greșite despre venirea lui Hristos, apostolul Pavel i-a sfătuit pe credincioși să-și verifice cu atenție speranțele și așteptările în lumina Cuvântului lui Dumnezeu. El le-a prezentat profețiile care vorbeau despre evenimentele ce urmau să aibă loc înainte ca Hristos să vină și le-a arătat că nu aveau niciun motiv să-L aștepte în zilele lor. „Nimeni să nu vă amăgească în vreun fel” (2 Tesaloniceni 2:3) sunt cuvintele lui de avertizare. Dacă nutreau speranțe care nu erau bazate pe Scriptură, puteau acționa greșit. Dezamăgirea îi putea expune batjocurii celor necredincioși și pericolului de a se descuraja și de a fi tentați să se îndoiască de adevărurile care erau esențiale pentru mântuirea lor. Avertizarea apostolului către credincioșii din Tesalonic conține o lecție importantă pentru cei care trăiesc în zilele de pe urmă. Mulți adventiști

considerau că, în condițiile în care credința lor nu era ancorată de o anumită dată a revenirii Domnului, nu puteau fi zeloși și perseverenți în pregătirea lor. Însă, cum speranțele lor erau aprinse din nou și din nou numai pentru a fi distruse, credința lor a primit o lovitură atât de puternică, încât a fost aproape imposibil să mai fie impresionați de marile adevăruri ale profeției.

Predicarea unei date fixe pentru judecată în momentul în care a fost proclamat mesajul primului înger a fost un lucru hotărât de Dumnezeu. Calculul perioadelor profetice pe care s-a bazat acel mesaj, calcul care stabilea sfârșitul perioadei celor 2.300 de zile în toamna anului 1844, nu putea fi contestat. Eforturile repetate de a găsi date noi pentru începutul și sfârșitul perioadelor profetice, precum și raționamentele eronate necesare pentru a susține aceste poziții nu numai că au îndepărtat mințile de la adevărul prezent, ci au făcut ca toate eforturile de a explica profețiile să fie privite cu desconsiderare. Cu cât sunt fixate mai des date pentru a doua venire a lui Hristos și cu cât sunt predicate mai mult, cu atât se îndeplinesc mai bine planurile lui Satana. După ce trece momentul fixat, el îi face pe oameni să îi ridiculizeze și să-și bată joc de cei care cred în revenirea Mântuitorului, aruncând astfel o pată asupra mării mișcări adventiste din anii 1843 și 1844. Cei care persistă în această greșală vor ajunge să fixeze, în cele din urmă, o dată prea îndepărtată în viitor. Astfel, se vor complăce într-o siguranță falsă și mulți nu-și vor da seama de înșelăciune decât când va fi prea târziu.

Istoria vechiului Israel este o ilustrare izbitoare a experienței prin care au trecut adventiștii. Dumnezeu i-a condus pe cei care Îi așteptau venirea exact cum i-a condus pe copiii lui Israel la ieșirea din Egipt. În timpul mării lor dezamăgiri, credința le-a fost testată așa cum a fost testată credința evreilor la Marea Roșie. Dacă și-ar fi pus încrederea în mâna călăuzitoare care fusese alături de ei în experiența prin care trecuseră, ar fi văzut mântuirea lui Dumnezeu. Dacă toți cei care au participat, uniți, la mișcarea de redeșteptare din anul 1844 ar fi acceptat mesajul îngerului al treilea și l-ar fi proclamat în puterea Duhului Sfânt, Dumnezeu ar fi lucrat cu forță prin ei. Un potop de lumină s-ar fi revărsat asupra lumii. Locuitorii pământului ar fi fost avertizați cu ani de zile mai înainte, Evanghelia ar fi fost vestită tuturor și Hristos ar fi venit pentru a-Și răscumpăra poporul.

N-a fost voia lui Dumnezeu ca israeliții să rățăcească patruzeci de ani în pustie. El dorea să-i ducă direct în țara Canaanului și să-i stabilească acolo ca popor sfânt și fericit. Dar „n-au putut să intre din pricina necredinței lor” (Evrei 3:19). Ei au murit în pustie din cauza neascultării și apostaziei lor și alții au intrat în țara promisă. În același fel, n-a fost voia lui Dumnezeu ca venirea lui Hristos să fie amânată atât de mult și poporul Său să rămână atât de mulți ani în această lume a păcatului și a durerii. Necredința însă i-a separat pe oameni de Dumnezeu. Pentru că au refuzat să îndeplinească misiunea pe care El le-o încredințase, alții au fost chemați să vestească mesajul Lui. Din milă pentru lume, Iisus Își amână venirea pentru ca păcătoșii să aibă ocazia să audă avertizarea și să

găsească în El adăpost înainte de a se revărsa mânia lui Dumnezeu.

Acum, ca și în secolele trecute, prezentarea unui adevăr care mustră păcatele și erorile timpului stârnește împotrivire. „Căci oricine face răul urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu i se vadăască faptele” (Ioan 3:20). Când oamenii constată că nu-și pot susține poziția cu ajutorul Scripturilor, mulți se decid să o susțină cu orice risc și atacă violent și răutăcios motivele și caracterul acelor care stau în apărarea adevărului nepopular. Aceeși metodă a fost folosită în toate timpurile. Ilie a fost acuzat că aduce nenorocire asupra lui Israel; Ieremia, că este trădător; Pavel, că profanează Templul. De atunci până astăzi, cei care au vrut să rămână fideli adevărului au fost acuzați că sunt răzvrătiți, eretici sau schismatici. Mulțimile de oameni mult prea necredincioși pentru a accepta cuvântul sigur al profeției vor fi în schimb de acord, în credulitatea lor, cu acuzele care li se aduc celor care îndrăznesc să mustre păcatele la modă. Acest spirit se va extinde din ce în ce mai mult. Biblia afirmă clar că va veni un timp când legile statului vor fi într-un asemenea contrast cu Legea lui Dumnezeu, încât oricine va vrea să asculte de toate preceptele divine va trebui să suporte batjocuri și pedepse ca un răufăcător.

Ce ar trebui să facă mesagerul adevărului în această situație? Să tragă concluzia că adevărul nu trebuie prezentat deoarece, de cele mai multe ori, singurul lui efect este acela de a-i face pe oameni să evite sau să se opună cerințelor lui? Nu, el nu este mai îndreptățit decât primii reformatori să nu proclame Cuvântul lui Dumnezeu pe motiv că acesta provoacă opoziție. Mărturisirea de credință rostită de sfinți și de martiri a fost scrisă pentru generațiile următoare. Acele exemple vii de sfințenie și integritate statornică le inspiră curaj celor care sunt chemați ca, în prezent, să fie martori pentru Dumnezeu. Ei nu au primit harul și adevărul numai pentru ei înșiși, ci pentru ca, prin ei, cunoașterea de Dumnezeu să lumineze pământul. Le-a dat Dumnezeu lumină slujitorilor Săi din această generație? Atunci ei trebuie să lase lumina să lumineze în lume.

În vechime, Domnul i-a spus unui profet care vorbea în Numele Său: „Dar casa lui Israel nu va voi să te asculte, pentru că nu vrea să M-asculte.” Totuși a adăugat: „Să le spui cuvintele Mele fie că vor asculta, fie că nu vor asculta” (Ezechiel 3:7; 2:7). Slujitorului lui Dumnezeu de astăzi îi este dată porunca: „Înalță-ți glasul ca o trâmbiță și vestește poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui Iacov, păcatele ei” (Isaia 58:1).

În măsura în care i se oferă ocazii, oricine primește lumina adevărului are aceeași responsabilitate solemnă și importantă ca profetul lui Israel, căruia Cuvântul Domnului i-a spus: „Acum, fiul omului, te-am pus străjer peste casa lui Israel. Tu trebuie să ascuți Cuvântul care iese din gura Mea și să-i înștiințezi din partea Mea. Când zic celui rău: «Răule, vei muri negreșit!» și tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar sângele lui îl voi cere din mâna ta. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, ca să se întoarcă de la calea lui, și el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îți vei mântui sufletul” (Ezechiel 33:7-9).

Marele obstacol atât pentru acceptarea, cât și pentru răspândirea adevărului este faptul că el implică neplăceri și critică din partea celorlalți. Acesta este singurul argument împotriva adevărului pe care apărătorii lui nu-l pot nega. Dar urmașii autentici ai lui Hristos nu așteaptă ca adevărul să devină popular. Fiind convinși că aceasta este datoria lor, ei acceptă de bunăvoie crucea, considerând, ca și apostolul Pavel, că „întristările noastre ușoare, de o clipă, lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veșnică de slavă” și, ca și Moise din vechime, că „ocara lui Hristos [este] o mai mare bogăție decât comorile Egiptului” (2Corinteni 4:17; Evrei 11:26).

Orice ar mărturisi cu gura, în probleme ce țin de religie, cei care în inima lor sunt atașați de lume acționează mai degrabă din considerente ce țin de confortul personal, și nu din principiu. Noi ar trebui să alegem ce este drept pentru că este drept și să lăsăm consecințele pe seama lui Dumnezeu. Lumea își datorează marile ei reforme oamenilor de principiu, de credință și de curaj. Tot prin astfel de oameni trebuie dusă mai departe lucrarea de reformă pentru timpul prezent.

Așa zice Domnul: „Ascultați-Mă, voi, care cunoașteți neprihănirea, popor care ai în inimă Legea Mea! Nu te teme de ocară oamenilor și nu tremura de ocările lor. Căci îi va mânca molia ca pe o haină și-i va roade viermele cum roade lâna, dar neprihănirea Mea va dăinui în veci și mântuirea Mea se va întinde din veac în veac” (Isaia 51:7,8).

Redeșteptări moderne

Oriunde Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat cu fidelitate, au existat rezultate care i-au atestat originea divină. Duhul lui Dumnezeu a însoțit mesajul slujitorilor Săi și Cuvântul a avut un impact puternic. Conștiința păcătoșilor a fost trezită. „Lumina care luminează pe orice om, venind în lume” (Ioan 1:9), le-a luminat colțurile tainice ale sufletului, iar lucrurile ascunse ale întunericului au fost aduse la lumină. O convingere puternică le-a cuprins mintea și inima. Au început să conștientizeze starea lor păcătoasă, neprihănirea lui Dumnezeu și judecata viitoare. Au înțeles dreptatea lui Iehova și au simțit groaza de a se înfățișa, vinovați și necurați, în fața Celui care cercetează inimile. Au strigat cu durere: „Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?” (Romani 7:24). Pe măsură ce le-a fost dezvăluită crucea de pe Golgota, cu infinitul sacrificiu pe care Dumnezeu l-a făcut pentru păcatele oamenilor, au înțeles că nimic altceva nu putea face ispășire pentru nelegiuirile lor decât meritele lui Hristos; numai acestea puteau să-l împace pe om cu Dumnezeu. L-au acceptat, cu credință și în umilință, pe Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Prin sângele Lui, au primit iertarea pentru „păcatele dinainte” (Romani 3:25).

Pocăința s-a văzut în viața lor. Au crezut, au fost botezați și apoi au început să trăiască o viață nouă, să fie ființe noi în Hristos Iisus. Însă nu ca să mai trăiască înrobiți de poftele de mai înainte, ci, prin credința în Fiul lui Dumnezeu, să calce pe urmele Sale, să reflecte caracterul Său și să devină curați, după cum El Însuși este curat. Lucrurile pe care înainte le urau acum le iubeau, iar lucrurile pe care altădată le iubeau acum le urau. Cei mândri au devenit umili, cei înfumurați și disprețuitori au devenit serioși și supuși. Cei batjocoritori au devenit respectuoși, bețivii au devenit abstenenți și desfrânații au devenit curați. Creștinii au renunțat la stilul înșelător de viață al lumii și nu mai căutau „podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor, ci... omul ascuns al inimii, în curăția nepieritoare a unui duh blând și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu” (1Petru 3:3,4).

Redeșteptările i-au făcut pe oameni să-și analizeze, în umilință, pornirile inimii, fiind caracterizate de apeluri solemne adresate păcătoșilor și de o compasiune plină de iubire față de cei răscumpărați prin sângele lui Hristos. Bărbați și femei se rugau insistent la Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor. Rezultatele unor astfel de redeșteptări s-au putut vedea în numărul impresionant de oameni care nu se dădeau înapoi de la abnegație și sacrificiu, ci se bucurau că erau considerați demni să sufere batjocuri și să

treacă prin încercări pentru Hristos. Cei din jur vedeau o transformare în viața celor care declarau că se încred în numele lui Iisus. Societatea a avut de câștigat prin influența lor. Ei adunau împreună cu Hristos și semănau în Duhul, pentru a culege viața veșnică.

Despre ei se putea spune: „Întristarea voastră v-a adus la pocăință.” „Când întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocăință care duce la mântuire și de care cineva nu se căiește niciodată, pe când întristarea lumii aduce moartea. Căci uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui Dumnezeu ce frământare a trezit în voi! Și ce cuvinte de dezvinovățire! Ce mânie! Ce frică! Ce dorință aprinsă! Ce râvnă! Ce pedeapsă! În toate, voi ați arătat că sunteți curați în privința aceasta” (2Corinteni 7:9-11).

Acesta este rezultatul acțiunii Duhului lui Dumnezeu. O pocăință nu este reală decât dacă produce o schimbare. Dacă dă gajul înapoi, dacă restituie ce a furat, dacă își mărturisește păcatele și îi iubește pe Dumnezeu și pe semenii lui, păcătosul poate fi sigur că a găsit pacea cu Dumnezeu. Acestea au fost rezultatele redeșteptărilor religioase din trecut. Judecate după urmările lor, se vedea că erau binecuvântate de Dumnezeu, în vederea mântuirii și înălțării oamenilor.

Însă multe redeșteptări din timpurile moderne prezintă un contrast vizibil cu acele manifestări ale harului divin care au însoțit mai înainte eforturile slujitorilor lui Dumnezeu. Este adevărat că se trezește un viu interes, că mulți se declară convertiți și că numărul membrilor din biserici crește. Totuși rezultatele nu sunt de așa natură încât să garanteze faptul că a avut loc și o creștere corespunzătoare în ce privește adevărata viață spirituală. Lumina care strălucește un timp se stinge curând, lăsând în urmă un întuneric mai dens decât înainte.

Redeșteptările populare deseori nu fac altceva decât să stârnească emoțiile, satisfăcând curiozitatea pentru ceea ce este nou și senzațional. Convertiții astfel câștigați nu au o dorință prea mare să asculte adevărul biblic și manifestă puțin interes pentru mărturiile profeților și ale apostolilor. Dacă nu conține ceva cu un caracter senzațional, serviciul religios nu prezintă nicio atracție pentru ei. Un mesaj care face apel numai la rațiune nu trezește niciun răspuns. Avertizările clare ale Cuvântului lui Dumnezeu, care au legătură directă cu interesele lor veșnice, nu sunt luate în considerație.

Pentru fiecare suflet cu adevărat convertit, relația cu Dumnezeu și cu lucrurile veșnice va constitui marea temă a vieții. Dar unde este spiritul consacrării față de Dumnezeu în bisericile populare de astăzi? Convertiții nu renunță la mândria și iubirea lor pentru lume. Nu sunt mai dispuși să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-L urmeze pe blândul și umilul Iisus decât erau înainte de convertire. Religia a ajuns bătaia de joc a necredincioșilor și a scepticilor, deoarece atât de mulți care-i poartă numele nu-i cunosc principiile. Puterea evlaviei aproape a dispărut din multe biserici. Picnicuri, scenete, bazare, case luxoase, etalare personală – toate acestea au îndepărtat gândurile oamenilor de la Dumnezeu. Proprietățile, averile și preocupările lumești absorb mintea, iar

problemelor de interes veșnic abia dacă li se acordă atenție în trecut.

Cu tot declinul general al credinței și al evlaviei, în aceste biserici sunt și urmași adevărați ai lui Hristos. Înainte de revărsarea finală a judecăților lui Dumnezeu asupra pământului, în mijlocul poporului lui Dumnezeu se va manifesta o redeșteptare a adevăratei evlavii cum nu s-a mai văzut din timpurile apostolice. Duhul și puterea lui Dumnezeu se vor revărsa peste copiii Săi. Atunci, mulți se vor despărți de acele biserici în care iubirea pentru lumea aceasta a luat locul iubirii pentru Dumnezeu și Cuvântul Său. Mulți clerici și laici vor accepta cu bucurie marile adevăruri menite să pregătească un popor pentru a doua venire a Domnului. Dușmanul sufletelor dorește să împiedice această lucrare și, înainte să vină timpul pentru o asemenea mișcare, el va încerca să o oprească printr-o contrafacere. În acele biserici pe care le poate aduce sub puterea lui, va face în așa fel încât să pară că s-a revărsat o binecuvântare deosebită de la Dumnezeu; se va manifesta ceea ce va fi considerat un mare interes religios. Mulțimile vor jubila: „Dumnezeu lucrează în mod minunat!”, când, de fapt, acționează un alt spirit. Sub o mască religioasă, Satana va căuta să-și extindă influența asupra lumii creștine.

În multe dintre redeșteptările din ultima jumătate de secol au fost implicate, într-o măsură mai mare sau mai mică, aceleași forțe care își vor manifesta influența în mișcările mai ample din viitor. În toate există un entuziasm și un amestec bine proporționat de adevăr și falsitate ce induce în eroare. În ciuda acestui fapt, nimeni nu trebuie să se lase înșelat. În lumina Cuvântului lui Dumnezeu, nu este greu de stabilit natura acestor mișcări. Oriunde oamenii neglijează mărturia Bibliei, întorcând spatele acelor adevăruri clare și răscolitoare pentru suflet care cer abnegație și renunțare la lume, putem fi siguri că binecuvântarea lui Dumnezeu nu este revărsată. Și, după regula pe care Însuși Hristos a dat-o: „Îi veți cunoaște după roadele lor” (Matei 7:16), este evident că aceste mișcări nu sunt lucrarea Duhului lui Dumnezeu.

Dumnezeu S-a revelat oamenilor în adevărurile Cuvântului Său. Pentru toți cei care le acceptă, ele sunt un scut împotriva amăgirilor lui Satana. Neglijarea acestor adevăruri a creat condițiile apariției relelor atât de răspândite în prezent în lumea religioasă. Natura și importanța Legii lui Dumnezeu au fost în mare măsură pierdute din vedere. O concepție greșită cu privire la caracterul, perpetuitatea și obligativitatea Legii divine a condus la erori în legătură cu pocăința și sfințirea și a avut ca rezultat coborârea standardului de evlavie în biserică. Aici se află secretul lipsei Duhului Sfânt și a puterii lui Dumnezeu din redeșteptările contemporane.

În diferite confesiuni, există oameni renumiți pentru credința lor, care recunosc și deplâng acest fapt. Profesorul Edwards A. Park, menționând pericolele din peisajul religios contemporan, spune cu competență: „Una dintre sursele de pericol este faptul că, de la amvoane, nu se mai insistă asupra Legii divine. În zilele de odinioară, amvonul era un ecou al glasului conștiinței. (...) Cei mai iluștri predicatori ai noștri își împodobeau cu

o măreție uimitoare predicile, urmând exemplul Domnului și acordând importanță Legii, normelor și amenințărilor ei. Ei repetau cele două mari principii, și anume că Legea este o transcriere a perfecțiunii divine și că omul care nu iubește Legea nu iubește nici Evanghelia, deoarece atât Legea, cât și Evanghelia sunt o oglindă care reflectă adevăratul caracter al lui Dumnezeu. Acest pericol duce la altul, și anume acela de a subestima răul pe care îl produce păcatul, întinderea acestuia și neajunsurile lui. Gravitatea neascultării este direct proporțională cu dreptatea poruncii. (...)

Asociată cu pericolele deja amintite este primejdia subestimării dreptății lui Dumnezeu. În bisericile moderne există tendința de a separa dreptatea divină de bunătatea divină, de a o considera pe aceasta din urmă mai degrabă un sentiment decât un principiu. Noua gândire teologică separă ceea ce Dumnezeu a unit. Este Legea divină bună sau rea? Evident, este bună! Atunci dreptatea este bună, căci ea reprezintă hotărârea de a aplica Legea. De la deprinderea de a subestima Legea și dreptatea divină, de a subaprecia extinderea și gravitatea neascultării omenești, oamenii alunecă ușor în obiceiul de a subestima harul care ne-a oferit ispășirea pentru păcat." Astfel, Evanghelia își pierde valoarea și importanța în mințile oamenilor și curând aceștia sunt dispuși, de fapt, să respingă chiar și Biblia.

Mulți predicatori susțin că Hristos, prin moartea Sa, a desființat Legea și, prin urmare, oamenii sunt scutiți de a se mai conforma cerințelor ei. Unii o descriu ca pe un jug apăsător și, în contrast cu „robia” Legii, ei prezintă „libertatea” de care se poate bucura omul sub Evanghelie.

Dar nu așa au privit profeții și apostolii sfânta Lege a lui Dumnezeu. David spunea: „Voi umbla în loc larg, căci caut poruncile Tale” (Psalmii 119:45). Apostolul Iacov, care și-a scris epistola după moartea lui Hristos, se referă la Decalog ca fiind „Legea împărătească” și „Legea desăvârșită, care este Legea slobozeniei” (Iacov 2:8; 1:25). Apostolul Ioan, la o jumătate de secol după răstignire, pronunță o binecuvântare asupra celor care „păzesc poruncile, ca să aibă drept la pomul vieții și să intre pe porți în cetate” (Apocalipsa 22:14, trad. engl.).

Afirmația că Hristos, prin moartea Sa, a desființat Legea Tatălui Său este fără temei. Dacă ar fi fost posibil ca Legea lui Dumnezeu să fie schimbată sau desființată, atunci Hristos n-ar fi trebuit să moară pentru a-l elibera pe om de pedeapsa pentru păcat. Moartea lui Hristos nu numai că nu desființează Legea, ci dovedește că aceasta este imuabilă. Fiul lui Dumnezeu a venit „să vestească o Lege mare și minunată” (Isaia 42:21). El a spus: „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Prorociei... Câtă vreme nu vor trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege” (Matei 5:17,18). Iar, despre Sine, El declară: „Vreau să fac voia Ta, Dumnezeule! Și Legea Ta este în fundul inimii mele” (Psalmii 40:8).

Legea lui Dumnezeu este, prin însăși natura ei, de neschimbat, reprezentând

manifestarea voinței și a caracterului Autorului ei. Dumnezeu este iubire și Legea Sa este iubire. Cele două mari principii ale ei sunt dragostea față de Dumnezeu și dragostea față de om. „Dragostea deci este împlinirea Legii” (Romani 13:10). Caracterul lui Dumnezeu este neprihănire și adevăr; tot aceasta este și natura Legii Sale. Psalmistul spune: „Legea Ta este adevărul. (...) Toate poruncile Tale sunt drepte” (Psalmii 119:142,172). Iar apostolul Pavel declară: „Legea, negreșit, este sfântă și porunca este sfântă, dreaptă și bună” (Romani 7:12). O asemenea Lege, fiind expresia gândirii și a voinței lui Dumnezeu, trebuie să fie imuabilă, la fel ca Autorul ei.

În cadrul procesului de convertire și de sfințire Dumnezeu îi împacă pe oameni cu Sine, aducându-i în acord cu principiile Legii Sale. La început, omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu. El era în perfectă armonie cu natura și cu Legea lui Dumnezeu, iar principiile neprihănirii erau înscrise în inima sa. Însă păcatul l-a înstrăinat de Creatorul său. N-a mai reflectat chipul divin. Inima lui a intrat în conflict cu principiile Legii lui Dumnezeu. „Fiindcă umblarea după lucrurile firii pământești este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci ea nu se supune Legii lui Dumnezeu și nici nu poate să se supună” (Romani 8:7). Însă „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu” pentru ca omul să poată fi împăcat cu Dumnezeu. Prin meritele lui Hristos, el poate fi readus în acord cu Cel care l-a creat. Inima lui trebuie să fie reînnoită prin har divin. Omul trebuie să aibă o viață nouă, de sus. Această schimbare este nașterea din nou, fără de care, spunea Iisus, nimeni „nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu” (Ioan 3:16,3).

Primul pas în împăcarea cu Dumnezeu este conștientizarea păcatului. „Păcatul este fărădelege.” „Prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului” (1Ioan 3:4; Romani 3:20). Pentru a-și vedea vinovăția, păcătosul trebuie să-și verifice caracterul în raport cu marele standard al neprihănirii lui Dumnezeu. Legea este o oglindă care reflectă perfecțiunea unui caracter neprihănit și îl ajută pe păcătos să-și vadă defectele de caracter.

Legea îi arată omului păcatele, dar nu-i oferă nicio soluție. În timp ce îi promite viață celui care ascultă de ea, declară că moartea este pedeapsa pentru cel care o încalcă. Numai Evanghelia lui Hristos îl poate elibera pe om de condamnare și de pervertirea adusă de păcat. El trebuie să dea dovadă de pocăință în fața lui Dumnezeu, a cărui Lege a călcat-o, și de credință în Hristos, jertfa de ispășire. Astfel obține iertarea „păcatelor dinainte” (Romani 3:25) și devine părtaș la natura divină și copil al lui Dumnezeu, primind duhul înfierii, prin care strigă: „Ava, adică Tată” (Romani 8:15).

Este păcătosul iertat liber acum să calce Legea lui Dumnezeu? Pavel spune: „Deci prin credință desființăm noi Legea? Nicidecum. Dimpotrivă, noi întărim Legea.” „Nicidecum! Noi, care am murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat?” Și Ioan declară: „Căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Și poruncile Lui nu sunt grele” (Romani 3:31; 6:2; 1 Ioan 5:3). Prin nașterea din nou, inima este adusă în armonie cu Dumnezeu și în acord cu Legea Sa. Când această schimbare profundă se produce în

păcătos, el trece de la moarte la viață, de la păcat la sfințenie, de la călcarea Legii și răzvrătire la ascultare și credincioșie. Viața veche de înstrăinare de Dumnezeu a luat sfârșit și a început viața nouă de împăcare, credință și iubire. Atunci, „porunca Legii” va fi „împlinită în noi, care trăim nu după îndemnul firii pământești, ci după îndemnul Duhului” (Romani 8:4). Iar limbajul sufletului va fi: „Cât de mult iubesc Legea Ta! Toată ziua mă gândesc la ea” (Psalmii 119:97).

„Legea Domnului este desăvârșită și înviorează sufletul” (Psalmii 19:7). Fără Lege, oamenii nu au o concepție corectă despre puritatea și sfințenia lui Dumnezeu sau despre vinovăția și nelegiuirea lor. Ei nu-și conștientizează cu adevărat păcatul și nevoia de pocăință. Au încălcat Legea lui Dumnezeu, însă, pentru că nu-și înțeleg starea disperată în care se află, nu-și dau seama că au nevoie de sângele ispășitor al lui Hristos. Speranța mântuirii este acceptată fără o schimbare radicală a inimii sau o reformare a vieții. Astfel de convertiri superficiale abundă și mulțimi de oameni care niciodată nu s-au unit cu Hristos se alătură bisericii.

În mișcările religioase contemporane, un loc important îl au teoriile eronate despre sfințire, care derivă tot din neglijarea sau respingerea Legii divine. Cu un fundament doctrinar fals și consecințe periculoase, ele sunt acceptate pe scară largă. Aceasta arată cât de important este ca oamenii să aibă o înțelegere clară asupra învățăturilor Scripturii cu privire la acest subiect.

Adevărata sfințire este o doctrină biblică. Apostolul Pavel, în Epistola către biserica din Tesalonic, declară: „Voia lui Dumnezeu este sfințirea voastră”, apoi se roagă: „Dumnezeul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin” (1 Tesaloniceni 4:3; 5:23). Biblia arată clar ce este sfințirea și cum poate să fie obținută. Mântuitorul S-a rugat pentru ucenicii Săi: „Sfințește-i prin adevărul Tău: Cuvântul Tău este adevărul” (Ioan 17:17). Iar Pavel spune că toți credincioșii trebuie să fie sfințiți prin Duhul Sfânt (Romani 15:16). Care este misiunea Duhului Sfânt? Iisus le-a spus ucenicilor Săi: „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul” (Ioan 16:13). Psalmistul spune: „Legea Ta este adevărul” (Psalmii 119:142). Marile principii ale dreptății cuprinse în Legea Sa le sunt revelate oamenilor prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin Duhul Sfânt. Deoarece Legea lui Dumnezeu este „sfântă, dreaptă și bună” (Romani 7:12), o reflectare a perfecțiunii divine, rezultă că un caracter format prin ascultare de această Lege va fi sfânt. Hristos este ilustrarea perfectă a unui asemenea caracter. El spune: „Am păzit poruncile Tatălui Meu”; „totdeauna fac ce-I este plăcut” (Ioan 15:10; 8:29). Urmașii lui Hristos trebuie să devină asemenea Lui, adică prin harul lui Dumnezeu să-și formeze caractere în armonie cu principiile sfintei Sale Legi. Aceasta este sfințirea biblică.

Această lucrare poate fi adusă la îndeplinire numai prin credința în Hristos, prin puterea Duhului lui Dumnezeu care locuiește în inimă. Pavel îi îndeamnă pe credincioși:

„Duceți până la capăt mântuirea voastră, cu frică și cutremur... Căci Dumnezeu este Acela care lucrează în voi și vă dă, după plăcerea Lui, și voința, și înfăptuirea” (Filipeni 2:12,13). Creștinul simte imboldurile păcatului, dar duce o luptă continuă împotriva lui. Aici este nevoie de ajutorul lui Hristos. Slăbiciunea umană se unește cu puterea divină, iar credința exclamă: „Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos!” (1Corinteni 15:57).

Scripturile arată clar că procesul de sfințire este progresiv. Când, în pocăință, păcătosul găsește pacea cu Dumnezeu prin sângele ispășirii, viața creștină abia începe. În continuare, el trebuie să înainteze spre desăvârșire, să crească până „la înălțimea staturii plinății lui Hristos” (Efeseni 4:13). Apostolul Pavel spune: „Fac un singur lucru: uitând ce este în urma mea și aruncându-mă spre ce este înaintea, alerg spre țintă pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Hristos Iisus” (Filipeni 3:13,14). Petru ne prezintă treptele prin care se poate ajunge la sfințirea biblică: „De aceea, dați-vă și voi toate silințele ca să uniți cu credința voastră fapta; cu fapta, cunoștința; cu cunoștința, înfrânarea; cu înfrânarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia; cu evlavia, dragostea de frați; cu dragostea de frați, iubirea de oameni. (...) Căci, dacă faceți lucrul acesta, nu veți aluneca niciodată” (2Petru 1:5-7,10).

Cei care trec prin procesul de sfințire biblică vor manifesta o atitudine de umilință. Ei au văzut, ca și Moise, maiestuoșitatea înfricoșătoare a sfințeniei și își dau seama de propria nevrednicie în contrast cu puritatea și desăvârșirea Celui Infinit.

Profetul Daniel a fost un exemplu de adevărată sfințire. În lunga lui viață i-a slujit cu noblețe Domnului său. Pentru Dumnezeu, el a fost un om „preaiubit și scump” (Daniel 10:11). Totuși, în loc să pretindă că este curat și sfânt, acest onorat profet s-a identificat cu păcătoșii din Israel, pledând înaintea lui Dumnezeu pentru poporul său: „Nu pentru neprihănirea noastră Îți aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările Tale cele mari. (...) Noi am păcătuit, am săvârșit nelegiuire” (Daniel 9:18,15). Apoi declară: „Mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu și păcatul poporului meu” (Daniel 9:20). Când Fiul lui Dumnezeu i s-a arătat mai târziu ca să-i dea un răspuns, Daniel a spus: „Puterile m-au lăsat, culoarea mi s-a schimbat, fața mi s-a slăbit și am pierdut orice vlagă” (Daniel 10:8).

Când a auzit glasul Domnului din mijlocul furtunii, Iov a exclamat: „Mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă” (Iov 42:6). Când a văzut slava Domnului și i-a auzit pe heruvimi strigând: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor!”, Isaia a strigat: „Vai de mine! Sunt pierdut” (Isaia 6:3,5). Pavel, după ce a fost răpit în al treilea cer și a auzit lucruri pe care nu-i este permis unui om să le rostească, vorbește despre sine ca fiind „cel mai neînsemnat dintre toți sfinții” (2Corinteni 12:2-4; Efeseni 3:8). Ioan, ucenicul iubit, care se rezema pe pieptul lui Iisus, a căzut ca mort la picioarele Sale când I-a văzut slava (Apocalipsa 1:17).

Cei care umblă în umbra crucii de pe Calvar nu pot fi caracterizați de înălțare de sine și

nici nu pot avea pretenția înfumurată că sunt liberi de păcat. Ei își dau seama că păcatul lor a provocat agonia care a zdrobit inima Fiului lui Dumnezeu și acest gând îi face să fie umili. Cei care trăiesc aproape de Iisus își dau seama cel mai bine de slăbiciunea morală și păcătoșenia omenirii și de faptul că singura lor speranță este în meritele unui Mântuitor răstignit și înviat.

Sfințirea promovată în prezent în lumea religioasă este caracterizată de un spirit de înălțare de sine și desconsiderare a Legii lui Dumnezeu, ceea ce arată că este străină de religia Bibliei. Susținătorii ei afirmă că ea se produce instantaneu, sfințenia desăvârșită obținându-se numai prin credință. „Crede numai”, spun ei, „și binecuvântarea îți aparține.” Ei consideră că nu mai este necesar niciun alt efort din partea celui care o primește. În același timp, ei neagă autoritatea Legii lui Dumnezeu, susținând că sunt scutiți de obligația de a păzi poruncile. Dar este posibil ca oamenii să fie sfinți, în armonie cu voia și caracterul lui Dumnezeu, fără să fie în armonie cu principiile care sunt expresia naturii și a voinței Sale și care ne arată ce-I place?

Dorința după o religie facilă, care nu cere nici luptă, nici abnegație, nici renunțare la plăcerile lumii, a făcut ca doctrina: „Credința, și numai credința” să se bucure de mare popularitate. Însă ce spune Cuvântul lui Dumnezeu? Apostolul Iacov spune: „Frații mei, ce-i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n-are fapte? Poate oare credința aceasta să-l mântuiască? (...) Vrei dar să înțelegi, om nesocotit, că credința fără fapte este zadarnică? Avraam, părintele nostru, n-a fost el socotit neprihănit prin fapte când a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar? Vezi că credința lucra împreună cu faptele lui și, prin fapte, credința a ajuns desăvârșită. (...) Vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință” (Iacov 2:14-24).

Mărturia Cuvântului lui Dumnezeu este împotriva acestei doctrine ademenitoare a credinței fără fapte. A pretinde favoarea Cerului fără a îndeplini condițiile pe baza cărora se oferă harul nu este credință, ci încumetare, pentru că adevărata credință se fundamentează pe promisiunile și prevederile Scripturilor.

Nimeni să nu-și facă iluzii că poate deveni sfânt în timp ce calcă premeditat una dintre cerințele lui Dumnezeu. Comiterea unui păcat cunoscut aduce la tăcere vocea muștrătoare a Duhului și desparte sufletul de Dumnezeu. „Păcatul este fărădelege [călcarea Legii].” Și „oricine păcătuiește [calcă Legea] nu L-a văzut, nici nu L-a cunoscut” (1Ioan 3:4,6). Deși Ioan, în epistolele sale, insistă foarte mult asupra dragostei, nu ezită să expună adevăratul caracter al acelei categorii de oameni care pretind că sunt sfințiți în timp ce se complac în călcarea Legii lui Dumnezeu. „Cine zice: «Îl cunosc» și nu păzește poruncile Lui este un mincinos, și adevărul nu este în el. Dar cine păzește Cuvântul Lui, în el, dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvârșită” (1 Ioan 2:4,5). Prin aceasta se verifică autenticitatea mărturiei oricărui om. Nu putem considera pe nimeni sfânt înainte de a-l compara cu singurul standard de sfințenie al lui Dumnezeu, atât din cer, cât și de pe

pământ. Când oamenii nu înțeleg importanța Legii morale, când minimalizează și tratează cu ușurință principiile lui Dumnezeu, când încalcă „una din cele mai mici din aceste porunci” și îi învață și pe alții așa (Matei 5:19), atunci ei n-au aprobarea Cerului și putem fi siguri că afirmațiile lor n-au niciun temei.

Pretenția de a fi fără păcat este în ea însăși dovada că cel care face această declarație este departe de a fi sfânt. Omul ajunge să se considere sfânt numai atunci când nu-și dă seama de infinita puritate și sfințenie a lui Dumnezeu sau de ceea ce ar trebui să devină el pentru a fi în armonie cu caracterul divin și numai atunci când nu conștientizează cu adevărat curăția și frumusețea fără seamăn a lui Iisus și răutatea și caracterul nociv al păcatului. Cu cât distanța dintre om și Hristos este mai mare și cu cât concepțiile lui despre caracterul divin și cerințele lui Dumnezeu sunt mai eronate, cu atât mai mult i se va părea că este neprihănit.

Sfințirea pe care o prezintă Scripturile cuprinde întreaga ființă. Pavel se ruga pentru locuitorii Tesalonicului ca duhul lor, sufletul lor și trupul lor „să fie păzite întregi, fără prihană, la venirea Domnului nostru Iisus Hristos” (1 Tesaloniceni 5:23). De asemenea, el le scria credincioșilor: „Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu” (Romani 12:1). În timpul vechiului Israel, orice dar adus ca jertfă lui Dumnezeu era examinat cu atenție. Dacă se descoperea vreun defect la animalul prezentat, era refuzat, deoarece Dumnezeu poruncise ca jertfa să fie „fără cusur” (Leviticul 3:1). Tot astfel, creștinii sunt îndemnați să aducă trupurile lor „ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu”. În acest scop, toate puterile lor trebuie să fie păstrate în cea mai bună condiție posibilă. Orice obicei care slăbește puterea fizică sau mintală îl face pe om inapt să-L slujească pe Creatorul său. Va fi Dumnezeu mulțumit cu orice altceva decât tot ceea ce avem noi mai bun? Hristos a spus: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta” (Matei 22:37). Cei care Îl iubesc pe Dumnezeu din toată inima vor dori să-și pună cât mai bine viața în slujba Lui și vor căuta continuu să aducă toate puterile ființei lor în armonie cu legile care îi ajută să îndeplinească voia Sa. Ei nu își vor slăbi și nici nu își vor pângări trupul, jertfa pe care o aduc Tatălui lor ceresc, permițând poftelor sau patimilor să-i domine.

Petru spune: „Să vă feriți de poftele firii pământești, care se războiesc cu sufletul” (1 Petru 2:11). Satisfacerea oricărei plăceri păcătoase tinde să amorțească și să paralizeze facultățile mintale și spirituale, iar Cuvântul sau Duhul lui Dumnezeu nu mai poate avea decât o slabă influență asupra inimii. Pavel le scria locuitorilor din Corint: „Să ne curățim de orice întinăciune a cărnii și a duhului și să ne ducem sfințirea până la capăt, în frica de Dumnezeu” (2 Corinteni 7:1). Printre roadele Duhului, „dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia, blândețea”, el enumeră și „înfrânarea poftelor” (Galateni 5:22,23).

În ciuda acestor declarații inspirate, cât de mulți dintre cei care se declară creștini nu

și slăbesc puterile în goana după câștig sau prin pasiunea cu care se supun capriciilor modei! Cât de mulți nu pervertesc chipul lui Dumnezeu în om prin lăcomie, beție și plăceri interzise! Biserica, în loc să mustre, prea adesea încurajează răul, apelând la poftă, la dorința de câștig sau iubirea de plăceri pentru a-și umple casieria, pe care iubirea pentru Hristos este prea slabă pentru a o alimenta. Dacă Iisus ar intra în bisericile de astăzi și ar vedea comerțul nesfânt și petrecerile organizate în numele religiei, nu i-ar alunga El pe acești profanatori așa cum i-a alungat pe schimbătorii de bani din Templu?

Apostolul Iacov declară că „înțelepciunea care vine de sus este, întâi, curată” (Iacov 3:17). Dacă s-ar fi întâlnit cu cei care pronunță numele scump al lui Iisus cu buzele lor mânjite de tutun, cu cei a căror respirație și al căror organism sunt contaminate de mirosul respingător al acestuia, poluând aerul și obligându-i pe toți din jurul lor să inhaleze această otravă – dacă apostolul s-ar fi confruntat cu o practică atât de opusă purității Evangheliei, n-ar fi condamnat-o el ca fiind „pământească, firească, drăcească” (Iacov 3:15)? Slavii tutunului, care pretind binecuvântarea sfințirii depline, vorbesc despre speranța lor de a ajunge în Împărăția cerurilor. Însă Cuvântul lui Dumnezeu declară clar că „nimic întinat nu va intra în ea, nimeni care trăiește în spurcăciune” (Apocalipsa 21:27).

„Nu știți că trupul vostru este templul Duhului Sfânt, care locuiește în voi și pe care L-ați primit de la Dumnezeu? Și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu” (1 Corinteni 6:19,20). Acela al cărui corp este templul Duhului Sfânt nu va fi înrobit de un obicei dăunător. Puterile lui Îi aparțin lui Hristos, care l-a cumpărat cu prețul sângelui Său. Tot ce are el este al Domnului. Cum ar putea să fie nevinovat cel care risipește acest capital? Preținșii creștini cheltuiesc anual sume imense pe lucruri dăunătoare, menite să satisfacă dorințele. Dumnezeu este jefuit de zecimi și daruri, în timp ce ei irosesc pe altarul poftelor mai mult decât dau pentru a-i ajuta pe săraci sau pentru a susține predicarea Evangheliei. Dacă toți cei care se declară urmași ai lui Hristos ar fi într-adevăr sfințiți, atunci mijloacele lor materiale, în loc să fie cheltuite pe lucruri inutile și dăunătoare, ar fi aduse în tezaurul Domnului. Creștinii ar fi exemple de cumpătare și abnegație. Atunci ei ar fi lumina lumii.

Lumea s-a datat îngăduinței de sine. „Pofta firii pământești, pofta ochilor și lăudăroșia vieții” (1 Ioan 2:16) stăpânesc mulțimile. Însă urmașii lui Hristos au o chemare mai sfântă. „Ieșiți din mijlocul lor și despărțiți-vă de ei, zice Domnul; nu vă atingeți de ce este necurat.” În lumina Cuvântului lui Dumnezeu, suntem îndreptățiți să declarăm că sfințirea nu este veritabilă dacă nu are ca rezultat o renunțare totală la scopurile păcătoase și la plăcerile lumii.

Pentru cei care îndeplinesc condiția: „Ieșiți din mijlocul lor și despărțiți-vă de ei... nu vă atingeți de ce este necurat”, promisiunea lui Dumnezeu este: „Vă voi primi. Eu vă voi

fi Tată și voi Îmi veți fi fii și fiice, zice Domnul cel atotputernic” (2Corinteni 6:17,18). Este privilegiul și datoria fiecărui creștin să aibă o experiență bogată și abundentă în ce privește lucrurile lui Dumnezeu. Iisus a zis: „Eu sunt Lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții” (Ioan 8:12). „Dar cărarea celor neprihăniți este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei” (Proverbele 4:18). Fiecare pas al credinței și al ascultării aduce sufletul într-o legătură mai strânsă cu Lumina lumii, în care „nu este întuneric” (1 Ioan 1:5). Razele puternice ale Soarelui Neprihănirii strălucesc peste slujitorii lui Dumnezeu, iar ei reflectă razele Sale. După cum planetele ne spun că există o lumină mai mare pe cer, din a cărei slavă își primesc ele strălucirea, tot așa creștinii trebuie să arate că există un Dumnezeu pe tronul universului, al cărui caracter este demn să fie lăudat și imitat. Darurile Duhului Sfânt, curăția și sfințenia caracterului Său se vor manifesta în martorii Săi.

În Epistola către Coloseni, Pavel menționează binecuvântările bogate care le sunt oferite copiilor lui Dumnezeu. El spune: „Nu încetăm să ne rugăm pentru voi și să cerem să vă umpleți de cunoștința voii Lui, în orice fel de înțelepciune și pricepere duhovnicească, pentru ca astfel să vă purtați într-un chip vrednic de Domnul, ca să-I fiți plăcuți în orice lucru, aducând roade în tot felul de fapte bune și crescând în cunoștința lui Dumnezeu, întăriți cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei Lui, pentru orice răbdare și îndelungă răbdare, cu bucurie” (Coloseni 1:9-11).

Apoi, el scrie despre dorința sa ca frații din Efes să ajungă să înțeleagă măreția privilegiului de a fi creștin. El le descrie, în limbajul cel mai amplu, puterea minunată și cunoștințele pe care le-ar putea avea ca fii și fiice ale Celui Preaînalt. Era privilegiul lor să fie „întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul dinăuntru... pentru ca, având rădăcina și temelia puse în dragoste, să puteți pricepe, împreună cu toți sfinții, care este lărgimea, lungimea, adâncimea și înălțimea și să cunoașteți dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoștință”. Rugăciunea apostolului atinge apogeul când se roagă să ajungă „plini de toată plinătatea lui Dumnezeu” (Efeseni 3:16-19).

Aici sunt descoperite realizările înalte pe care le putem atinge prin credința în promisiunile Tatălui nostru ceresc, când împlinim cerințele Sale. Prin meritele lui Hristos, noi avem acces la tronul Puterii infinite. „El, care n-a cruțat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va da, fără plată, împreună cu El, toate lucrurile?” (Romani 8:32). Tatăl i-a dat Fiului Său Duhul fără măsură. Noi, de asemenea, ne putem împărtăși din plinătatea Lui. Iisus spune: „Deci, dacă voi, care sunteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da Duhul Sfânt celor ce I-L cer!” (Luca 11:13). „Dacă veți cere ceva în Numele Meu, voi face.” „Cereți și veți căpăta, pentru ca bucuria voastră să fie deplină” (Ioan 14:14; 16:24).

Deși viața creștinului trebuie să fie caracterizată de umilință, ea nu trebuie să fie

marcată de tristețe și de subestimare a valorii proprii. Orice om are privilegiul de a trăi în așa fel încât Dumnezeu să-l aprecieze și să-l binecuvânteze. Tatăl nostru ceresc nu dorește să fim niciodată sub condamnare și întuneric. A merge cu capul plecat și cu inima preocupată de propria stare nu este o dovadă de adevărată smerenie. Putem să venim la Iisus pentru a fi curățați, apoi să stăm înaintea Legii fără rușine și regrete. „Acum dar nu este nicio osândire pentru cei ce sunt în Hristos Iisus, care nu trăiesc după îndemnul firi pământești, ci după îndemnul Duhului” (Romani 8:1).

Prin Iisus, fiii căzuți ai lui Adam devin „fii ai lui Dumnezeu”. „Căci Cel ce sfințește și cei ce sunt sfințiți sunt dintr-unul. De aceea, Lui nu-I este rușine să-i numească frați” (Evrei 2:11). Viața creștinului trebuie să fie o viață de credință, de victorie și de bucurie în Dumnezeu. „Pentru că oricine este născut din Dumnezeu biruiește lumea; și ceea ce câștigă biruința asupra lumii este credința noastră” (1Ioan 5:4). Bine s-a exprimat Neemia, slujitorul Domnului: „Bucuria Domnului va fi tăria voastră” (Neemia 8:10). Pavel, de asemenea, spune: „Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Iarși zic: Bucurați-vă!” „Bucurați-vă întotdeauna. Rugați-vă neîncetat. Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Iisus, cu privire la voi” (Filipeni 4:4; 1Tesaloniceni 5:16-18).

Acestea sunt roadele pocăinței și ale sfințirii biblice. Dar aceste roade sunt atât de rar întâlnite pentru că marile principii ale neprihănirii, stabilite în Legea lui Dumnezeu, sunt privite cu atât de mare indiferență de lumea creștină. De aceea se manifestă atât de puțin acea influență profundă și de durată a Duhului lui Dumnezeu care a caracterizat redeșteptările de altădată.

Privind, suntem schimbați. Când sunt neglijate învățăturile sfinte prin care Dumnezeu le-a descoperit oamenilor desăvârșirea și sfințenia caracterului Său, iar mintea oamenilor este atrasă de învățături și teorii omenești, nu este de mirare că rezultatul este un declin al adevăratei evlavii în biserică. Domnul spune: „M-au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, și și-au săpat puțuri, puțuri crăpate, care nu țin apă” (Ieremia 2:13).

„Ferice de omul care nu se duce la sfatul celor răi... Ci își găsește plăcerea în Legea Domnului și zi și noapte cugetă la Legea Lui! El este ca un pom sădit lângă un izvor de apă, care își dă rodul la vremea lui și ale cărui frunze nu se veștejesc; tot ce începe duce la bun sfârșit” (Psalmii 1:1-3). Numai când Legea lui Dumnezeu va fi repusă în poziția ei de drept, se va produce o redeșteptare a credinței și a evlaviei de la început în mijlocul celor care se declară copiii Săi. „Așa vorbește Domnul: «Stați în drumuri, uitați-vă și întrebați care sunt cărările cele vechi, care este calea cea bună: umblați pe ea și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre!»” (Ieremia 6:16).

În fața raportului vieții

Mă uitam la aceste lucruri, până când s-au așezat niște scaune de domnie. Și un Îmbătrânit de zile a șezut jos. Haina Lui era albă ca zăpada și părul capului Lui, era ca niște lână curată; scaunul Lui de domnie era ca niște flăcări de foc, și roțile lui ca un foc aprins. Un râu de foc curgea și ieșea dinaintea Lui. Mii de mii de slujitori Îi slujeau și de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui. S-a ținut judecata și s-au deschis cărțile” (Daniel 7:9,10).

Astfel i-a fost prezentată profetului în viziune ziua aceea mare și solemnă în care caracterul și viața oamenilor vor trece prin fața Judecătorului întregului pământul și fiecare om va fi răsplătit „după faptele lui”. Cel Îmbătrânit de zile este Dumnezeu Tatăl. Psalmistul spune: „Înainte ca să se fi născut munții și înainte ca să se fi făcut pământul și lumea, din veșnicie în veșnicie, Tu ești Dumnezeu!” (Psalmii 90:2). El, care este izvorul întregii existențe și sursa a tot ce este lege, prezidează acțiunea de judecată. Îngerii sfinți, în număr de „zece mii de ori zece mii și mii de mii”, participă la procesele desfășurate în acest mare tribunal ca agenți și martori.

„Și iată că pe norii cerurilor a venit unul ca un fiu al omului; a înaintat spre Cel Îmbătrânit de zile și a fost adus înaintea Lui. I S-a dat stăpânire, slavă și putere împărătească, pentru ca să-I slujească toate popoarele, neamurile și oamenii de toate limbile. Stăpânirea Lui este o stăpânire veșnică și nu va trece nicidecum” (Daniel 7:13,14). Venirea lui Hristos descrisă aici nu este a doua Sa venire pe pământ. El vine la Cel Îmbătrânit de zile, în ceruri, pentru a primi stăpânirea, slava și împărăția care Îi vor fi date la încheierea lucrării Sale de Mijlocitor. Această venire, și nu a doua Sa venire pe pământ, a fost prezisă de profeție că va avea loc la sfârșitul celor 2.300 de zile, în anul 1844. Iisus, Marele-Preot, a intrat în Locul Preasfânt însoțit de îngeri cerești și S-a prezentat înaintea lui Dumnezeu pentru a Se angaja în ultima fază a misiunii Sale în favoarea omului – pentru a efectua judecata de cercetare și a face ispășire pentru toți cei care vor dovedi că au dreptul să beneficieze de ea.

În cadrul sistemului de slujbe simbolice, numai cei care veneau înaintea lui Dumnezeu cu mărturisire și pocăință și ale căror păcate fuseseră transferate asupra Sanctuarului prin sângele jertfei pentru păcat luau parte la ceremoniile Zilei de Ispășire. În același fel, în marea Zi a Ispășirii finale și a judecății de cercetare, sunt luate în considerare numai cazurile celor care formează poporul lui Dumnezeu. Judecarea celor răi este un proces distinct și separat și are loc mai târziu. „Căci suntem în clipa când judecata stă să înceapă

de la casa lui Dumnezeu. Și dacă începe cu noi, care va fi sfârșitul celor ce nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu?" (1Petru 4:17).

Cărțile din ceruri, în care sunt consemnate numele și faptele oamenilor, vor determina hotărârile care se vor lua la judecată. Profetul Daniel spune: „S-a ținut judecata și s-au deschis cărțile.” Apostolul Ioan, descriind aceeași scenă, adaugă: „Și a fost deschisă o altă carte, care este cartea vieții. Și morții au fost judecați după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea” (Apocalipsa 20:12).

Cartea vieții cuprinde numele celor care au intrat vreodată în serviciul lui Dumnezeu. Iisus îi îndemna pe ucenicii Săi: „Bucurați-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri” (Luca 10:20). Pavel vorbește despre colaboratorii lui credincioși, „ale căror nume sunt scrise în cartea vieții” (Filipeni 4:3). Daniel, referindu-se la „o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de când sunt neamurile”, declară că poporul lui Dumnezeu va fi mântuit, „și anume oricine va fi găsit scris în carte”. Iar Ioan spune că în cetatea lui Dumnezeu vor intra numai cei al căror nume este scris „în cartea vieții Mielului” (Daniel 12:1; Apocalipsa 21:27).

„O carte de aducere-aminte” este scrisă înaintea lui Dumnezeu, în care sunt înregistrate faptele bune ale celor „ce se tem de Domnul și cinstesc Numele Lui” (Maleahi 3:16). Cuvintele lor de credință și faptele lor de iubire sunt consemnate în ceruri. La aceasta se referă Neemia când spune: „Adu-Ți aminte de mine, Dumnezeule,... și nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu” (Neemia 13:14). În cartea de aducere-aminte a lui Dumnezeu este immortalizată orice faptă de dreptate. Acolo se consemnează cu fidelitate orice ispită căreia i s-a rezistat, orice păcat biruit, orice cuvânt de milă exprimat. Acolo se înregistrează orice gest de sacrificiu, orice suferință și necaz îndurate pentru Hristos. Psalmistul spune: „Tu numeri pașii vieții mele de pribeag; pune-mi lacrimile în burduful Tău: nu sunt ele scrise în cartea Ta?” (Psalmii 56:8).

Există, de asemenea, un raport al păcatelor oamenilor. „Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău” (Eclesiastul 12:14). „Vă spun că, în ziua judecății, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit.” Mântuitorul spune: „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină și din cuvintele tale vei fi osândit” (Matei 12:36,37). Planurile și motivele ascunse apar în acest registru precis, deoarece Dumnezeu „va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric și va descoperi gândurile inimilor” (1 Corinteni 4:5). „Iată, sunt scrise înaintea Mea... nelegiuirile voastre și nelegiuirile părinților voștri, zice Domnul” (Isaia 65:6,7, trad. engl.).

Faptele fiecărui om sunt aduse în atenția lui Dumnezeu și sunt înregistrate ca o dovadă fie de loialitate, fie de neloialitate. În dreptul fiecărui nume din cărțile cerului sunt trecute cu o exactitate extraordinară orice cuvânt rău, orice faptă egoistă, orice datorie

neîndeplinită, orice păcat ascuns și orice prefăcătorie vicleană. Neglijarea avertizărilor sau muștrărilor trimise de Cer, momentele irosite, ocaziile nefolosite, influența exercitată spre bine sau spre rău, cu rezultatele ei pe termen lung, toate sunt consemnate de îngerul raportor.

Legea lui Dumnezeu este standardul în funcție de care vor fi analizate caracterul și viața oamenilor la judecată. Înțeleptul spune: „Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată” (Eclesiastul 12:13,14). Apostolul Iacov îi îndemna pe frații săi: „Să vorbiți și să lucrați ca niște oameni care au să fie judecați de o lege a slobozeniei” (Iacov 2:12).

Cei care la judecată sunt „găsiți vrednici” vor avea parte de învierea celor drepecți. Iisus a spus: „Cei ce vor fi găsiți vrednici să aibă parte de veacul viitor și de învierea dintre cei morți... vor fi ca îngerii; și vor fi fiii lui Dumnezeu, fiind fii ai învierii” (Luca 20:35,36). El declară din nou că „cei ce au făcut binele vor învia pentru viață” (Ioan 5:29). Neprihăniții morți nu vor fi înviați decât după judecata care îi va găsi demni să „învieze pentru viață”. Așadar, ei nu vor fi prezenți în persoană la tribunal, când rapoartele lor sunt examinate și cazurile lor, hotărâte.

Iisus Se va prezenta ca avocat, să pledeze în favoarea lor înaintea lui Dumnezeu. „Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor, pe Iisus Hristos, Cel neprihănit” (1 Ioan 2:1). „Căci Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu.” „De aceea și poate să mântuiască în chip desăvârșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentru că trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei” (Evrei 9:24; 7:25).

Când rapoartele sunt deschise la judecată, viața celor care au crezut în Iisus este examinată de Dumnezeu. Avocatul nostru prezintă cazurile fiecărei generații, succesiv, începând cu primii oameni care au trăit pe pământ și încheind cu cei în viață. Fiecare nume este amintit, fiecare caz este cercetat în detaliu. Unele sunt acceptate, altele sunt respinse. Numele celor care au păcate rămase în rapoarte, păcate de care nu s-au pocăit și deci nu sunt iertate, sunt șterse din cartea vieții, iar raportul faptelor lor bune este șters din cartea de amintire a lui Dumnezeu. Domnul i-a spus lui Moise: „Pe cel ce a păcătuit împotriva Mea, pe acela îl voi șterge din cartea Mea” (Exodul 32:33). Iar profetul Ezechiel a declarat: „Însă dacă cel neprihănit se abate de la neprihănirea lui și săvârșește nelegiuirea..., toată neprihănirea lui va fi uitată” (Ezechiel 18:24).

În dreptul tuturor acelor care s-au pocăit cu adevărat de păcat și au revendicat, prin credință, sângele lui Hristos, ca jertfă ispășitoare, s-a scris „iertare” în cărțile din ceruri. Și pentru că au devenit părtași la neprihănirea lui Hristos și caracterul lor a fost găsit în acord cu Legea lui Dumnezeu, păcatele lor vor fi șterse, iar ei vor fi considerați demni de viața veșnică. Domnul declară prin profetul Isaia: „Eu, Eu îți șterg fărădelegile, pentru

Mine, și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale” (Isaia 43:25). Iisus a spus: „Cel ce va birui va fi îmbrăcat astfel în haine albe. Nu-i voi șterge nicidecum numele din cartea vieții și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea îngerilor Lui.” „De aceea, pe oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri; dar de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri” (Apocalipsa 3:5; Matei 10:32,33).

Nici cel mai profund interes manifestat de oameni față de deciziile tribunalelor pământești nu poate egala interesul arătat în curțile cerești când numele scrise în cartea vieții ajung să fie analizate înaintea Judecătorului întregului pământ. Mijlocitorul divin pledează ca toți cei care au biruit prin credința în sângele Său să fie iertați de păcate, să fie readuși în căminul din Eden și să fie încoronați împreună-moștenitori cu El la „vechea stăpânire” (Mica 4:8). Satana a crezut că, prin amăgirea și ispitirea omenirii, va dejuca planul divin urmărit prin crearea omului, dar acum, Hristos cere ca acest plan să fie adus la îndeplinire ca și cum omul n-ar fi căzut niciodată. El cere pentru poporul Său nu numai iertare și disculpare totală și definitivă, ci și dreptul de a împărți cu El gloria și tronul Său.

În timp ce Iisus mijlocește pentru supușii harului Său, Satana îi acuză înaintea lui Dumnezeu că sunt călcători ai Legii. Marele amăgitor a încercat să-i ducă la scepticism, să-i facă să-și piardă încrederea în Dumnezeu, să se despartă de dragostea Sa și să calce Legea Sa. Acum, el arată către raportul vieții lor, către defectele lor de caracter și lipsa de asemănare dintre ei și Hristos, fapt care Îl dezonorează pe Răscumpărătorul lor, face referire la toate păcatele pe care el i-a ispitit să le comită. Din cauza tuturor acestora, el îi pretinde ca supuși ai lui.

Iisus nu le scuză păcatele, ci face trimitere la pocăința și credința lor și, cerând iertare în numele lor, Își înalță mâinile rănite înaintea Tatălui și a sfinților îngeri, spunând: „Îi cunosc pe nume, i-am săpat pe palmele Mele”. „Jertfele plăcute lui Dumnezeu sunt un duh zdrobit: Dumnezeule, Tu nu disprețuiești o inimă zdrobită și mâhnită” (Psalmii 51:17). Iar acuzatorului poporului Său îi spune: „Domnul să te mustre, Satano! Domnul să te mustre, El, care a ales Ierusalimul! Nu este el...un tăciune scos din foc?” (Zaharia 3:2). Hristos îi îmbracă atunci cu propria neprihănire pe cei care i-au rămas devotați, pentru a prezenta înaintea Tatălui o „Biserică, slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta” (Efeseni 5:27). Numele lor sunt scrise în cartea vieții și despre ei este scris: „Ei vor umbla împreună cu Mine, îmbrăcați în alb, fiindcă sunt vrednici” (Apocalipsa 3:4).

În acest fel se va împlini în totalitate făgăduința noului legământ: „Le voi ierta nelegiuirea și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor.” „În zilele acelea, în vremea aceea, zice Domnul, se va căuta nelegiuirea lui Israel și nu va mai fi, și păcatul lui Iuda și

nu se va mai găsi” (Ieremia 31:34; 50:20). „În vremea aceea, odrasla Domnului va fi plină de măreție și slavă, și rodul țării va fi plin de strălucire și frumusețe pentru cei mântuiți ai lui Israel. Și cel rămas în Sion, cel lăsat în Ierusalim, se va numi «sfânt», oricine va fi scris printre cei vii, la Ierusalim” (Isaia 4:2,3).

Procesul de cercetare și de ștergere a păcatelor trebuie încheiat înainte de a doua venire a Domnului. Deoarece morții trebuie judecați după cele scrise în cărți, este imposibil ca păcatele oamenilor să fie șterse înainte de judecata la care sunt cercetate cazurile lor. Apostolul Petru declară clar că păcatele credincioșilor vor fi șterse când vor veni „de la Domnul vremurile de înviore” și va fi trimis Iisus Hristos (Faptele 3:19,20). Când se va încheia faza de investigare din cadrul judecării, Hristos va veni și răsplata Sa va fi cu El, ca să dea fiecăruia după faptele sale.

În ceremonialul simbolic, după ce făcea ispășirea pentru Israel, marele-preot ieșea și binecuvânta poporul. În același fel, la încheierea misiunii Sale de mijlocire, Hristos Se va arăta „nu în vederea păcatului, ci ca să aducă mântuirea” (Evrei 9:28), pentru a binecuvânta cu viață veșnică pe poporul Său care Îl așteaptă. După cum preotul, îndepărtând păcatele din Sanctuar, le mărturisea pe capul țapului de trimis, la fel și Hristos va așeza toate aceste păcate asupra lui Satana, inițiatorul și instigatorul la păcat. Țapul care purta păcatele lui Israel era trimis într-un ținut pustiu (Leviticul 16:22). În același fel, Satana, care poartă vina pentru toate păcatele pe care poporul lui Dumnezeu le-a comis din cauza lui, va fi izolat timp de o mie de ani pe planeta Pământ, care în acel răstimp va fi pustie, fără locuitori, și, în final, va suporta întreaga pedeapsă pentru păcat în focul care îi va distruge pe toți cei răi. Astfel, marele plan de răscumpărare va fi definitiv îndeplinit prin eradicarea finală a păcatului și eliberarea tuturor celor care au fost dispuși să renunțe la rău.

La timpul stabilit pentru judecată – finalul celor 2.300 de zile, în anul 1844 – a început acțiunea de cercetare și ștergere a păcatelor. Toți cei care au luat vreodată asupra lor numele lui Hristos trebuie să treacă prin această examinare minuțioasă. Atât cei vii, cât și cei morți vor fi judecați „după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărți”.

Păcatele de care cel în cauză nu s-a pocăit și pe care nu le-a eliminat din viața lui nu vor fi iertate și șterse din rapoarte, ci vor rămâne ca mărturie împotriva lui în ziua Domnului. Indiferent că a comis fapte rele la lumina zilei sau în întunericul nopții, acestea sunt cunoscute și descoperite înaintea Celui care ne va trage la răspundere. Îngerii lui Dumnezeu au fost martori la fiecare păcat și l-au înregistrat în acele rapoarte infailibile. Păcatul poate fi mascat, negat, ascuns de tată, de mamă, de soție, de copii și de prieteni; nimeni nu are nici cea mai mică bănuială despre răul comis, în afară de făptașul vinovat. Dar în fața ființelor cerești, fapta este descoperită. Întunericul celei mai negre nopți, tănuirea prin cele mai amăgitoare scheme nu sunt suficiente să ascundă nici măcar un gând de cunoștința Celui Veșnic. Dumnezeu are o evidență exactă a oricărei fapte

nedrepte, a oricărui procedeu incorect. El nu este indus în eroare de aparența de pietate. El nu face greșeli în aprecierea caracterului. Oamenii pot fi înșelați de cei cu inima plină de vicii, dar Dumnezeu vede dincolo de toate prefăcătoriile și citește viața interioară.

Cât de grav sună! Una după alta, zilele trec în eternitate, ducându-și povara de rapoarte pentru cărțile din ceruri. Cuvintele odată spuse și faptele odată comise nu mai pot fi retrase niciodată. Îngerii au înregistrat atât binele, cât și răul. Cel mai mare cuceritor de pe pământ nu poate să anuleze consemnările nici măcar unei singure zile. Faptele noastre, cuvintele noastre, chiar și cele mai ascunse motive, toate au greutatea lor în hotărârea destinului nostru spre fericire sau spre dezastru. Deși de noi s-ar putea să fie uitată, ele vor depune mărturie pentru dezvinovățirea sau pentru condamnarea noastră.

După cum trăsăturile feței sunt reproduse cu acuratețe pe placa fotografică, la fel caracterul este redat cu fidelitate în cărțile de sus. Totuși, cât de puțină atenție i se acordă aceluia raport ce va fi cercetat de ființele cerești! Dacă ar putea fi dat la o parte vălul care desparte lumea văzută de cea nevăzută, și oamenii ar vedea îngerul care înregistrează orice cuvânt și faptă cu care vor trebui să se confrunte la judecată, câte cuvinte care se rostesc zilnic ar rămâne nerostite, câte fapte ar rămâne nefăcute!

La judecată, va fi analizat modul în care a fost întrebuințat fiecare talant. Cum am folosit noi capitalul împrumutat de Cer? Când va veni, va primi Domnul cu dobândă ceea ce Îi aparține? Am valorificat noi, spre slava lui Dumnezeu și spre binecuvântarea lumii, capacitățile fizice sau intelectuale, care ne-au fost încredințate? Cum am folosit timpul, condeiul, vocea, banii, influența? Ce am făcut pentru Hristos în persoana săracului, suferindului, orfanului sau văduvei? Dumnezeu ne-a făcut depozitarii Cuvântului Său sfânt; ce am făcut cu lumina și cu adevărul date nouă pentru a-i face pe oameni înțelepți spre mântuire? Numai declararea credinței în Hristos nu are nicio valoare, ci doar iubirea dovedită prin fapte este autentică. Așadar, în fața Cerului, iubirea este cea care conferă valoare faptei. Orice este făcut din iubire, indiferent cât de mic ar părea în aprecierea oamenilor, este primit și răsplătit de Dumnezeu.

În cărțile din ceruri este dezvăluit egoismul ascuns al oamenilor. Acolo sunt scrise datoriile neîndeplinite față de semenii lor, neglijarea cerințelor Mântuitorului. Acolo se va vedea cât de des i-au fost cedate lui Satana timpul, mintea și puterea, care Îi aparțineau lui Hristos. Trist este raportul pe care îl duc îngerii în ceruri. Ființe inteligente care pretind că Îl urmează pe Hristos sunt preocupate de achiziționarea de bunuri pământești sau de delectarea în plăceri lumești. Bani, timp și energie sunt sacrificate pentru ostentație și îngăduință de sine; puține momente sunt însă devotate rugăciunii, cercetării Scripturilor, smeririi sufletului și mărturisirii păcatelor.

Satana inventează nenumărate stratageme ca să ne ocupe mintea în așa măsură, încât să nu medităm chiar asupra acelei lucrări pe care ar trebui să o cunoaștem cel mai bine. Arhiamăgitorul urăște marile adevăruri care aduc în atenție o jertfă ispășitoare și un

Mijlocitor atotputernic. El știe că succesul lui depinde de abaterea minții oamenilor de la Iisus și de la adevărul Său.

Cei care vor să beneficieze de mijlocirea Mântuitorului nu trebuie să permită ca ceva să stea în calea procesului lor de sfințire în temere de Dumnezeu. Orele prețioase, în loc să fie dedicate plăcerii, etalării sau căutării de câștig, ar trebui devotate studiului serios și cu rugăciune al Cuvântului adevărului. Subiectul Sanctuarului și al judecății de cercetare trebuie clar înțeles de poporul lui Dumnezeu. Toți oamenii au nevoie să cunoască personal poziția și misiunea Marelui-Preot. Altfel le va fi imposibil să manifeste acea credință care este absolut necesară în această perioadă sau să ocupe locul hotărât de Dumnezeu pentru ei. Fiecare om are un suflet, pe care poate să-l salveze sau să-l piardă. Fiecare are un caz care își așteaptă rândul înaintea barei de judecată a lui Dumnezeu. Fiecare trebuie să-L întâlnească față în față pe marele Judecător. Cât de important este deci ca fiecare om să contemple deseori scena solemnă a începerii judecății și a deschiderii cărților, când, odată cu Daniel, fiecare mântuit își va primi partea de moștenire la sfârșitul timpului.

Cei care au fost edificați asupra acestor subiecte trebuie să dea mărturie despre marile adevăruri încredințate de Dumnezeu. Sanctuarul din ceruri este centrul lucrării lui Hristos în favoarea oamenilor și îl privește pe fiecare om care trăiește pe pământ. Sanctuarul ne dezvăluie planul de răscumpărare, conducându-ne până la sfârșitul timpului și descoperindu-ne deznodământul triumfal al luptei dintre neprihănire și păcat. Este fundamental ca toți oamenii să analizeze în profunzime aceste subiecte și să fie în stare să dea un răspuns oricui le cere să-și motiveze speranța pe care o au.

Medierea pe care o face Hristos din Sanctuarul de sus în favoarea omului este la fel de importantă pentru Planul de Mântuire ca moartea Sa pe cruce. Prin jertfa Sa, El a început această lucrare pe care, după înviere, S-a înălțat la cer pentru a o continua și încheia. Trebuie să intrăm, prin credință, dincolo de perdea, „unde Iisus a intrat pentru noi ca înainte-mergător” (Evrei 6:20). Acolo se reflectă lumina crucii de pe Calvar. Acolo ajungem să înțelegem mai clar misterele răscumpărării. Mântuirea omului a fost realizată cu un preț infinit pentru cer. Sacrificiul făcut satisface cele mai înalte exigențe ale Legii lui Dumnezeu călcate de om. Iisus a deschis calea către tronul Tatălui și, prin mijlocirea Sa, pot să fie prezentate înaintea lui Dumnezeu dorințele sincere ale tuturor aceluia care vin la El prin credință.

„Cine își ascunde fărădelegile nu propășește, dar cine le mărturisește și se lasă de ele capătă îndurare” (Proverbele 28:13). Dacă cei care își ascund și își scuză greșelile ar vedea cum triumfă Satana datorită lor, cum, pentru comportamentul lor, Îl ia în derâdere pe Hristos și pe sfinții îngeri, acești păcătoși s-ar grăbi să-și mărturisească păcatele și să înceteze să le mai comită. Prin intermediul defectelor de caracter, Satana acționează pentru a deține controlul asupra minții în întregime, știind că, dacă aceste defecte sunt

cultivate, el va avea succes. De aceea caută încontinuu să-i înșele pe urmașii lui Hristos cu sofismul lui fatal că este imposibil să iasă învingători. Dar Iisus pledează în favoarea lor cu mâinile Sale rănite, cu trupul Său zdrobit. El le spune tuturor urmașilor Săi: „Harul Meu îți este de ajuns” (2Corinteni 12:9). „Luați jugul Meu asupra voastră și învățați de la Mine, căci Eu sunt blând și smerit cu inima; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci jugul Meu este bun și sarcina Mea este ușoară” (Matei 11:29,30). Nimeni deci să nu considere că propriile defecte sunt iremediabile. Dumnezeu va furniza credință și har pentru a fi învinse.

Trăim acum în marea Zi a Ispășirii. În ceremoniile simbolice, în timp ce marele-preot făcea ispășire pentru Israel, tuturor li se cerea să-și plece sufletele în pocăință și în smerenie înaintea Domnului, ca să nu fie nimiciți din poporul lui Dumnezeu. În același fel, toți cei care vor ca numele lor să rămână în cartea vieții trebuie ca acum, în puținele zile de har care au mai rămas, să-și umilească sufletele înaintea lui Dumnezeu în regret pentru păcate și în autentică pocăință. Trebuie să aibă loc o profundă și sinceră cercetare a inimii. Atitudinea ușuratică și frivolă în care se complac atât de mulți preinși creștini trebuie să înceteze. O luptă aprigă îi așteaptă pe cei care vor să-și supună tendințele rele ce caută supremația. Pregătirea este o acțiune personală. Nu suntem mântuiți în grup. Puritatea și consacrarea unuia nu vor compensa lipsa acestor calități la altul. Deși toate popoarele trebuie să se prezinte la judecată înaintea lui Dumnezeu, El va examina cazul fiecărei persoane cu o așa minuțiozitate de parcă n-ar mai exista altă ființă pe pământ. Toți oamenii trebuie să fie analizați și găsiți „fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta” (Efeseni 5:27).

Scenele legate de încheierea lucrării de ispășire sunt solemne. Mizele sunt copleșitoare. Judecata se desfășoară în prezent în Sanctuarul din cer. Acest proces se continuă de mulți ani. Curând – nimeni nu știe cât de curând – se va ajunge la cazurile celor vii. Viața noastră trebuie cercetată în prezența înfricoșătoare a lui Dumnezeu. Datoria oricărui om în această perioadă este să acorde atenție, mai presus de orice, avertizării lui Hristos: „Luați seama, vegheați și rugați-vă; căci nu știți când va veni vremea aceea” (Marcu 13:33). „Dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine” (Apocalipsa 3:3).

Când se va încheia cercetarea, destinul tuturor oamenilor va fi fost hotărât pentru viață sau moarte. Timpul de har se va încheia cu puțin înainte de venirea Domnului pe norii cerului. Hristos, privind în viitor la acel timp, declară în Apocalipsa: „Cine este nedrept să fie nedrept și mai departe; cine este întinat să se întineze și mai departe; cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană. Și cine este sfânt să se sfințească și mai departe! Iată, Eu vin curând și răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta Lui” (Apocalipsa 22:11,12).

Cei dreți și cei răi vor trăi încă pe pământ în starea lor muritoare – oamenii vor sădi și

vor clădi, vor mânca și vor bea, neștiind că sentința finală și irevocabilă a fost pronunțată în Sanctuarul de sus. Înainte de potop, după ce Noe a intrat în corabie, Dumnezeu a închis ușa după el, iar nelegiuiții au rămas afară. Dar timp de șapte zile, oamenii, neștiind că soarta lor a fost pecetluită, și-au continuat viața nepăsătoare și iubitoare de plăceri și și-au bătut joc de avertismentele privind judecata iminentă. „Tot așa”, spune Mântuitorul, „va fi și la venirea Fiului omului” (Matei 24:39). În mod tăcut și neobservat, ca hoțul la miezul nopții, va veni ora decisivă care va stabili destinul fiecărui om, retragerea finală a harului din dreptul oamenilor vinovați.

„Vegheați dar... ca nu cumva, venind fără veste, să vă găsească dormind” (Marcu 13:35,36). Este periculoasă starea acelor care, obosind de atâta vigilență și atenție, se întorc la atracțiile lumii. În timp ce omul de afaceri este absorbit de căutarea câștigului, în timp ce iubitorul de plăceri caută satisfacerea poftelor, în timp ce fiica modei își aranjează accesoriile – poate chiar în ora aceea, Judecătorul întregului pământ va pronunța sentința: „Ai fost cântărit în cumpănă și ai fost găsit ușor” (Daniel 5:27).

Originea răului

Pentru mulți oameni, originea păcatului și motivul existenței lui sunt o sursă de mare nedumerire. Ei văd acțiunea răului, cu nenorocirile și distrugerile pe care le aduce, și se întreabă cum pot exista toate acestea sub conducerea Aceluia care este infinit în înțelepciune, putere și dragoste. Acesta este un mister căruia nu-i găsim nicio explicație. În nesiguranța și îndoiala lor, sunt orbi față de adevărurile clar prezentate în Cuvântul lui Dumnezeu, adevăruri esențiale pentru mântuire. Unii, în tentativa lor de a explica existența păcatului, încearcă să cerceteze ceea ce Dumnezeu nu a făcut cunoscut niciodată. Ca urmare, nu găsim nicio rezolvare pentru dificultățile lor. Înclinați spre îndoială și critică, fac din eșecul lor o scuză pentru a respinge cuvintele Sfintei Scripturi. Alții însă nu ajung la o soluție acceptabilă pentru marea problemă a răului din cauză că tradiția și interpretările greșite au denaturat învățătura Bibliei cu privire la caracterul lui Dumnezeu, la natura guvernării Sale și la principiile pe baza cărora El tratează păcatul.

Este imposibil să explicăm originea păcatului și să găsim un motiv pentru existența lui. Totuși putem înțelege suficient de mult, atât despre originea, cât și despre soluționarea finală a păcatului, încât să vedem limpede dreptatea și iubirea lui Dumnezeu în modul în care a tratat răul. Nimic nu este explicat mai clar în Scriptură decât faptul că Dumnezeu n-a fost în niciun fel răspunzător pentru apariția păcatului; răzvrătirea nu a luat naștere în urma unei retrageri arbitrare a harului divin sau a vreunui defect al guvernării lui Dumnezeu. Păcatul este un intrus, pentru a cărui existență nu se poate găsi niciun motiv. Este misterios, inexplicabil. A-l scuza înseamnă a-l apăra. Dacă s-ar putea găsi vreo justificare sau vreo cauză a existenței lui, ar înceta să mai fie păcat. Unica definiție pe care putem să o dăm păcatului este aceea pe care o găsim în Cuvântul lui Dumnezeu: „păcatul este fărâdelege” (1Ioan 3:4), este manifestarea unui principiu aflat în conflict cu marea lege a iubirii, care este baza conducerii divine.

Înainte de apariția păcatului, în tot universul era pace și bucurie. Totul era în perfectă armonie cu voința Creatorului. Iubirea față de Dumnezeu era supremă, dragostea față de semenii era imparțială. Hristos, Cuvântul, Singurul născut din Dumnezeu, era una cu Tatăl cel veșnic – în natură, caracter și scop –, fiind singura ființă din tot universul care putea să participe la sfaturile și planurile lui Dumnezeu. Prin Hristos a creat Tatăl toate ființele cerești. „Prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri... fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpâniri” (Coloseni 1:16). Tot cerul se supunea lui Hristos în aceeași măsură ca și Tatălui.

Legea iubirii fiind baza guvernării lui Dumnezeu, fericirea tuturor ființelor create depindea de aderarea lor totală la marile principii ale neprihănirii. Dumnezeu dorește de la toate ființele pe care le-a creat să-L iubească și să-L onoreze pentru că Îi apreciază caracterul într-un mod rațional. Lui nu-I face plăcere o ascultare din constrângere, ci le acordă tuturor libertatea de voință, ca să-I slujească de bunăvoie.

Dar a existat cineva care a ales să pervertească această libertate. Păcatul și-a avut originea în cel care, după Hristos, fusese onorat de Dumnezeu în cea mai mare măsură și care deținea cea mai înaltă putere și slavă printre locuitorii cerului. Înainte de cădere, Lucifer era primul dintre heruvimii ocrotitori, sfânt și nepătat. „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: «Ajunsesesi la cea mai înaltă desăvârșire, erai plin de înțelepciune și desăvârșit în frumusețe. Stăteai în Eden, grădina lui Dumnezeu, și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe... Erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse; te pusesem pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu și umblai prin mijlocul pietrelor scânteietoare. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua când ai fost făcut până în ziua când s-a găsit nelegiuirea în tine” (Ezechiel 28:12-15).

Lucifer ar fi putut rămâne în grația lui Dumnezeu, iubit și onorat de toate oștile îngerești, exercitându-și puterile nobile pentru binecuvântarea altora și pentru a-L slăvi pe Creatorul său. Dar profetul spune: „Ți s-a îngâmfat inima din pricina frumuseții tale, și-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta” (Ezechiel 28:17). Puțin câte puțin, Lucifer a ajuns să nutrească o dorință de înălțare: „pentru că îți dai ifose ca și când ai fi Dumnezeu” (Ezechiel 28:6); „Tu ziceai în inima ta: «(...) îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu, voi șede pe muntele adunării, (...) mă voi sui pe vârful norilor, voi fi ca Cel Preaînalt»” (Isaia 14:13,14). În loc să caute să-L pună pe Dumnezeu pe primul loc în iubirea și devotamentul făpturilor Sale, Lucifer se străduia să câștige pentru el însuși slujirea și închinarea lor. Râvnind la onoarea pe care Tatăl infinit o revărsase asupra Fiului Său, acest prinț al îngerilor a aspirat la puterea pe care numai Hristos avea privilegiul s-o exercite.

Tot cerul se bucura să reflecte slava Creatorului și să proclame lauda Lui. Astfel, cât timp Dumnezeu a fost onorat, pretutindeni a fost pace și bucurie. Dar acum, armoniile cerești au fost tulburate de o notă discordantă. Înălțarea de sine, atitudine contrară planului Creatorului, a trezit presimțiri sumbre în mintea îngerilor, pentru care slava lui Dumnezeu era mai presus de orice. Consiliile cerești au insistat pe lângă Lucifer să se răzgândească. Fiul lui Dumnezeu i-a prezentat măreția, bunătatea și dreptatea Creatorului, precum și natura sfântă și neschimbătoare a Legii Sale. Dumnezeu Însuși stabilise ordinea din ceruri, de aceea, încalcând-o, Lucifer Îl dezonora pe Creatorul său și își atrăgea ruina. Dar avertizarea, dată cu dragoste și milă infinită, n-a făcut decât să-i stârnească împotrivirea. Lucifer a permis ca invidia față de Hristos să-l stăpânească și a devenit și mai hotărât.

Mândria pentru propria splendoare i-a alimentat dorința de supremație. Înaltele onoruri care i-au fost conferite nu l-au făcut pe Lucifer să le considere daruri de la Dumnezeu și nici nu l-au determinat să-I fie recunoscător Creatorului său. El se mândrea cu strălucirea și poziția lui înaltă și aspira la egalitate cu Dumnezeu. Era iubit și respectat de oștile cerești. Îngerii erau încântați să-i împlinească poruncile, iar Dumnezeu îl înzestrase cu înțelepciune și slavă mai mult decât pe toți ceilalți. Totuși Fiul lui Dumnezeu era Suveranul recunoscut al cerului, una cu Tatăl în putere și autoritate. Hristos participa la toate consfăturile lui Dumnezeu, pe când lui Lucifer nu-i era permis să ia parte la planurile divine. „De ce,” întreba acest înger puternic, „să aibă Hristos supremația? De ce este El mai onorat decât mine?”

Plecând din prezența lui Dumnezeu, Lucifer s-a dus să răspândească spiritul de nemulțumire printre îngeri. Cu o discreție misterioasă, ascunzându-și pentru un timp adevăratul scop sub aparența respectului pentru Dumnezeu, s-a străduit să trezească nemulțumire față de legile care guvernau ființele cerești, sugerând că ele impuneau restricții inutile. El susținea că, întrucât natura lor era sfântă, îngerii trebuiau să-și urmeze propria voință. Încerca să trezească simpatie pentru el însuși, spunându-le că Dumnezeu procedase nedrept cu el, acordându-I lui Hristos onoarea supremă. El pretindea că, aspirând la putere și onoare mai mare, nu urmărea să se înalțe pe sine, ci căuta să le asigure libertate tuturor locuitorilor cerului, pentru ca, astfel, ei să poată ajunge la un nivel superior al existenței.

Dumnezeu, în marea Sa îndurare, a fost îngăduitor cu Lucifer. Nu l-a înlăturat imediat din poziția lui înaltă, atunci când el a nutrit pentru prima dată spiritul de nemulțumire, și nici chiar atunci când a început să-și prezinte pretențiile false înaintea îngerilor loiali. I s-a permis să stea mult timp în ceruri. Din nou și din nou i s-a oferit iertare, cu condiția să se pocăiască și să se supună lui Dumnezeu. Pentru a-l convinge de greșeala lui, s-au făcut eforturi pe care doar iubirea și înțelepciunea infinită le puteau imagina. Atitudinea de nemulțumire nu fusese cunoscută niciodată în ceruri. Nici chiar Lucifer n-a înțeles, la început, încotro se îndreaptă și care este adevărata natură a sentimentelor lui. Pe măsură ce nemulțumirea lui se dovedea tot mai neîntemeiată, Lucifer era tot mai convins că greșise, că cerințele divine erau drepte și că el ar fi trebuit să le recunoască înaintea întregului cer. Dacă ar fi făcut lucrul acesta, ar fi fost salvați și el, și mulți îngeri. În acel moment, el nu se răzvrătise complet împotriva lui Dumnezeu. Deși renunțase la poziția de heruvim ocrotitor, dacă ar fi fost dispus să se întoarcă la Dumnezeu și să-I recunoască înțelepciunea și dacă s-ar fi mulțumit să ocupe locul care îi fusese desemnat, ar fi fost repus în funcție. Dar mândria l-a împiedicat să se supună. El și-a apărat cu insistență cauza, susținând că nu are nevoie de pocăință și s-a angajat cu totul în marea luptă împotriva Creatorului său.

Lucifer și-a canalizat acum toate puterile minții lui geniale pentru a-i înșela pe îngeri și

pentru a le câștiga adeziunea. Pentru ca planurile sale trădătoare să poată fi aduse la îndeplinire, a răstălmăcit chiar și avertizările și sfaturile pe care Hristos i le dăduse. Celor care erau cel mai strâns legați de el, care-l iubeau și aveau încredere în el, Lucifer le spunea că a fost judecat nedrept, că poziția lui nu era respectată și că libertatea i-a fost îngrădită. De la denaturarea cuvintelor lui Hristos, a trecut la minciună explicită, acuzându-L pe Fiul lui Dumnezeu de intenția de a-l umili înaintea locuitorilor cerului.

El a încercat, de asemenea, să provoace un conflict fals între el și îngerii loiali lui Dumnezeu. Pe cei pe care n-a putut să-i corupă și să-i câștige de partea lui, i-a acuzat de indiferență față de interesele ființelor cerești. I-a învinuit pe îngerii care I-au rămas credincioși lui Dumnezeu tocmai de lucrarea pe care o făcea el. Pentru a-și susține acuzația cu privire la nedreptatea lui Dumnezeu față de el, a recurs la interpretarea tendențioasă a cuvintelor și a faptelor Creatorului. Metoda lui era ca, prin argumente subtile, să creeze confuzie în mintea îngerilor cu privire la planurile lui Dumnezeu. A învăluit în mister tot ce era simplu și, printr-o denaturare abilă, a aruncat îndoială asupra celor mai clare declarații ale lui Dumnezeu. Poziția sa înaltă, de înger care se afla într-o legătură atât de strânsă cu conducerea divină, a conferit mai multă forță afirmațiilor lui și mulți au fost convinși să i se alăture în răzvrătirea împotriva autorității Cerului.

Dumnezeu, în înțelepciunea Sa, i-a permis lui Satana să-și continue lucrarea până când spiritul de nemulțumire s-a transformat în revoltă activă. A fost necesar ca planurile lui să se desfășoare până la capăt, pentru ca adevărata lor natură să fie înțeleasă de toți. Lucifer, care fusese uns ca heruvim, ocupa o poziție foarte înaltă. Era extrem de iubit de ființele cerești, iar influența lui asupra lor era puternică. Guvernarea lui Dumnezeu îi includea nu numai pe locuitorii cerului, ci și toate lumile pe care El le crease, iar Satana își închipuia că, dacă i-ar putea atrage pe îngeri de partea lui în rebeliune, ar putea face același lucru și cu celelalte lumi. Și-a prezentat cu măiestrie punctul de vedere, folosindu-se de sofisme și de înșelăciune pentru a-și atinge scopul. Puterea lui de amăgire era foarte mare și, deghizându-se sub o mască falsă, câștigase teren. Nici chiar îngerii loiali n-au putut să discearnă pe deplin caracterul lui sau să înțeleagă unde avea să ducă demersul lui.

Satana fusese atât de onorat și toate faptele lui erau atât de învăluite în mister, încât îngerilor le era greu să vadă adevărata natură a acțiunilor lui. Până când nu s-a dezvoltat pe deplin, păcatul n-a părut atât de rău pe cât era. Până atunci, păcatul nu existase în universul lui Dumnezeu și de aceea ființele sfinte nu aveau nicio idee despre natura și caracterul său nociv. Ele nu puteau înțelege consecințele teribile ale respingerii Legii divine. La început, Satana și-a ascuns intențiile sub o aparentă loialitate față de Dumnezeu, pretinzând că urmărește să promoveze onoarea Lui, stabilitatea conducerii Sale și binele tuturor locuitorilor cerului. Deși strecurase nemulțumirea în mințile îngerilor aflați sub conducerea lui, reușise cu măiestrie să facă să pară că el caută, de fapt,

să o îndeplinească. Când susținea că trebuie făcute schimbări în ordinea și legile guvernării lui Dumnezeu, pretindea că acestea erau necesare pentru a păstra armonia în ceruri.

În modul Său de a trata păcatul, Dumnezeu putea să folosească numai dreptatea și adevărul. Satana, în schimb, putea să folosească ceea ce Dumnezeu nu putea – ligușirea și înșelăciunea. El căutase să denatureze cuvintele lui Dumnezeu și prezentase într-o lumină falsă conducerea Sa înaintea îngerilor, pretinzând că Dumnezeu nu a fost drept când a instituit legi și reguli pentru locuitorii cerului, că, cerând supunere și ascultare de la făpturile Sale, căuta numai să Se înalțe. De aceea trebuia să se demonstreze, atât înaintea locuitorilor cerului, cât și înaintea tuturor celorlalte lumi, că modul lui Dumnezeu de a conduce este drept și că Legea Sa este perfectă. Satana făcuse să pară că el era cel care căuta să promoveze binele universului. Era nevoie ca toți să înțeleagă adevăratul scop și caracter al uzurpatorului. Era necesar ca el să aibă timp să se demaște prin faptele lui nelegiuite.

Satana acuza Legea și guvernarea lui Dumnezeu de discordia pe care el însuși o provocase în ceruri. El declara că tot răul era urmarea conducerii divine și pretindea că scopul lui era să îmbunătățească legile lui Iehova. De aceea, era necesar să se demonstreze natura pretențiilor lui și să se arate efectul schimbărilor în Legea divină pe care el le propusese. Propria lui lucrare trebuia să-l condamne. Satana pretinsese încă de la început că nu se răzvrătea. Întregul univers trebuia să-l vadă pe amăgitor demascat.

Chiar și atunci când s-a luat hotărârea că Satana nu mai poate rămâne în cer, Înțelepciunea infinită nu l-a distrus. Deoarece Dumnezeu acceptă doar o slujire care vine din iubire, loialitatea ființelor create de El trebuie să aibă la bază convingerea că El este drept. Locuitorii cerului și ai celorlalte lumi, nefiind pregătiți să înțeleagă natura sau consecințele păcatului, n-ar fi putut în momentul acela să vadă, în distrugerea lui Satana, dreptatea și mila lui Dumnezeu. Dacă Satana ar fi fost suprimat imediat, ei l-ar fi slujit lui Dumnezeu mai mult din teamă decât din iubire. Influența amăgitorului n-ar fi fost cu totul anihilată, nici spiritul de revoltă n-ar fi fost eradicat. Răului trebuia să i se îngăduie să ajungă la maturitate. Pentru binele întregului univers de-a lungul veșniciei, Satana trebuia să-și dezvolte și mai amplu principiile, pentru ca acuzațiile lui la adresa conducerii divine să fie văzute în adevărata lor lumină de toate ființele create, pentru ca dreptatea și mila lui Dumnezeu, precum și caracterul imuabil al Legii Sale să nu mai poată fi niciodată puse la îndoială.

Revolta lui Satana urma să constituie pentru întregul univers, de-a lungul veșniciei, o dovadă cu privire la natura și consecințele teribile ale păcatului. Conducerea lui Satana și efectele ei asupra oamenilor și îngerilor aveau să arate care este rezultatul respingerii autorității divine și aveau să confirme că bunăstarea tuturor ființelor create de Dumnezeu depinde de existența guvernării și Legii Sale. Astfel, istoria acestui teribil experiment de rebeliune urma să fie un avertisment veșnic pentru toate ființele sfinte,

care să le împiedice să mai fie înșelate cu privire la natura încălcării Legii și să le ferească de păcat și de pedeapsa pentru acesta.

Marele uzurpator a continuat să se declare nevinovat până la încheierea luptei din ceruri. Când s-a anunțat că el și toți simpatizanții lui trebuiau să fie expulzați din locuințele fericirii, conducătorul rebel și-a declarat cu îndrăzneală disprețul față de Legea Creatorului, reafirmându-și pretenția că îngerii nu trebuiau să fie controlați, ci lăsați să-și urmeze propria voință, care avea să-i călăuzească întotdeauna corect. A denunțat preceptele divine ca fiind o restrângere a libertății și a declarat că scopul lui este acela de a se asigura că Legea va fi desființată, pentru ca, eliberate de această restricție, ființele cerești să poată atinge un nivel superior al existenței.

Satana și îngerii lui, de comun acord, au aruncat vina pentru rebeliunea lor asupra lui Hristos, declarând că, dacă n-ar fi fost muștrați, nu s-ar fi răsculat niciodată. Astfel, încăpățânați și sfidători în necredința lor, încercând fără succes să răstoarne guvernarea lui Dumnezeu, însă pretinzând blasfemator că sunt victime inocente ale unei puteri tiranice, arhirebelul și toți simpatizanții lui au fost, în cele din urmă, alungați din cer (vezi Apocalipsa 12:7-9).

Același spirit care a insuflat rebeliune în cer inspiră rebeliune și pe pământ. Satana a apelat în cazul oamenilor la același procedeu folosit cu îngerii. Spiritul lui domnește acum în rândul fiilor neascultării. Ca și el, aceștia caută să desființeze restricțiile Legii lui Dumnezeu și le promet oamenilor libertate în urma încălcării ei. Muștrarea păcatelor trezește și acum ură și opoziție. Când avertizările lui Dumnezeu sunt prezentate conștiinței, Satana îi face pe oameni să-și justifice păcatele și să caute compasiunea celorlalți. În loc să-și îndrepte greșelile, ei instigă la mânie împotriva celui care îi muștră pentru păcat, ca și când el ar fi cauza răului. Din zilele neprihănitului Abel până în timpul nostru, acesta este spiritul care s-a manifestat față de cei care au îndrăznit să condamne păcatul.

Satana l-a determinat pe om să păcătuiască prezentând caracterul lui Dumnezeu într-o lumină falsă, la fel cum a procedat în ceruri, și făcând să fie privit ca un Dumnezeu aspru și tiranic. Iar după ce l-a înșelat în felul acesta pe om, el a declarat că restricțiile nedrepte ale lui Dumnezeu au dus la căderea acestuia, după cum duseseră la propria sa revoltă.

Însă Cel Veșnic Își prezintă caracterul: „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie, care Își ține dragostea până în mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat” (Exodul 34:6,7).

Expulzându-l pe Satana din ceruri, Dumnezeu Și-a demonstrat dreptatea și a protejat onoarea tronului Său. Dar, când omul a păcătuțit, cedând în fața înșelăciunilor acestui spirit apostat, Dumnezeu Și-a dovedit iubirea dându-L pe singurul Său Fiu să moară pentru omenirea decăzută. Caracterul lui Dumnezeu s-a văzut în lucrarea de

răscumpărare. Argumentul puternic al crucii demonstrează universului întreg că drumul păcatului pe care l-a ales Lucifer nu putea fi pus în niciun fel pe seama guvernării lui Dumnezeu.

Caracterul marelui amăgitor a fost demascat în conflictul care a apărut între el și Hristos, în timpul lucrării pământești a Mântuitorului. Satana nu și-ar fi putut atrage mai cu succes antipatia îngerilor cerești și a întregului univers loial lui Dumnezeu decât a făcut-o prin lupta nemiloasă pe care a dus-o împotriva Răscumpărătorului lumii. Blasfemia incredibilă de a-I cere lui Hristos să i se închine, îndrăzneala arogantă de a-L duce pe vârful muntelui și pe acoperișul Templului, intenția criminală care s-a văzut atunci când L-a îndemnat să Se arunce de la acea înălțime amețitoare, răutatea neobosită cu care L-a urmărit peste tot, inspirând în inima preoților și a poporului hotărârea de a-I refuza iubirea și de a striga: „Răstignește-L! Răstignește-L!” – toate acestea au provocat uimirea și indignarea universului.

Satana a îndemnat lumea să-L respingă pe Hristos. Prințul răului și-a exercitat toată puterea și viclenia pentru a-L distruge pe Iisus deoarece a văzut că îndurarea și iubirea Mântuitorului, compasiunea și bunătatea Lui prezentau lumii caracterul lui Dumnezeu. A combătut toate declarațiile Fiului lui Dumnezeu și a folosit oameni ca instrumente prin care să umple viața Mântuitorului de suferință și tristețe. Sofismele și minciunile prin care a căutat să împiedice lucrarea lui Iisus, ura lui manifestată în copiii neascultării, acuzațiile sale nemiloase împotriva Aceluia a cărui viață era de o bunătate neegalată – toate acestea izvorau dintr-o dorință adâncă de răzbunare. Focurile înăbușite ale invidiei și răutății, ale urii și răzbunării au izbucnit la Calvar împotriva Fiului lui Dumnezeu, în timp ce tot cerul privea scena într-o groază tăcută.

După ce S-a adus ca jertfă, Hristos S-a înălțat la cer, refuzând adorarea îngerilor până când nu va fi prezentat cererea: „Vreau ca, acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat Tu” (Ioan 17:24). Apoi, de la tronul Tatălui, cu nespusă iubire și putere, a venit răspunsul: „Toți îngerii lui Dumnezeu să I se închine!” (Evrei 1:6). Iisus nu avea nicio pată. Umilindu-Se până la capăt și aducând o jertfă deplină, I s-a dat un nume care este mai presus de orice alt nume.

Vinovăția lui Satana nu mai avea acum nicio scuză. El își manifestase adevăratul caracter de mincinos și ucigaș. S-a văzut că, dacă i s-ar fi permis să stăpânească peste locuitorii cerului, ar fi manifestat exact aceeași atitudine cu care îi conducea pe fiii oamenilor aflați sub puterea lui. El pretinsese că încălcarea Legii lui Dumnezeu va aduce libertate și înălțare, dar s-a văzut că nu a adus decât sclavie și degradare.

Acuzațiile mincinoase ale lui Satana la adresa caracterului lui Dumnezeu și a guvernării divine au apărut acum în adevărata lor lumină. El Îl acuzase pe Dumnezeu că urmărește doar să Se înalțe pe Sine atunci când pretinde supunere și ascultare din partea ființelor create și declarase că, deși cere din partea tuturor un spirit de jertfire de sine, El

nu manifestă acest spirit și nu face niciun sacrificiu. Acum s-a văzut că, pentru mântuirea omenirii decăzute și păcătoase, Conducătorul universului făcuse cel mai mare sacrificiu pe care putea să-l facă iubirea, căci „Dumnezeu era în Hristos, împăcând lumea cu Sine” (2Corinteni 5:19). De asemenea, s-a văzut că, în timp ce Lucifer deschisese ușa pentru intrarea păcatului, prin dorința lui de onoare și supremație, Hristos, pentru a distruge păcatul, S-a umilit și S-a făcut ascultător până la moarte.

Dumnezeu Și-a manifestat repulsia față de principiile răzvrătirii. Tot cerul a văzut dreptatea Sa manifestată atât în condamnarea lui Satana, cât și în răscumpărarea omului. Lucifer declarase că, dacă Legea lui Dumnezeu este de neschimbat și încălcarea ei nu poate fi iertată, orice păcătos trebuie să fie pe veci privat de favoarea Creatorului. El pretinsese că omenirea păcătoasă nu mai poate fi răscumpărată și, de aceea, era prada lui de drept. Dar moartea lui Hristos era un argument în favoarea omului care nu putea fi combătut. Pedeapsa Legii a căzut peste Acela care era egal cu Dumnezeu, iar omul a fost liber să primească neprihănirea lui Hristos și, printr-o viață de pocăință și umilință, să învingă puterea lui Satana la fel cum a învins și Fiul lui Dumnezeu. Astfel, Dumnezeu este drept și, în același timp, îi îndreptățește pe toți cei care cred în Iisus.

Hristos a venit pe pământ ca să sufere și să moară nu doar pentru a-l răscumpăra pe om, ci pentru a vesti „o Lege mare și minunată” (Isaia 42:21), nu doar pentru ca locuitorii acestui pământ să privească Legea așa cum ar trebui privită, ci ca să demonstreze tuturor lumilor din univers că Legea lui Dumnezeu este imuabilă. Dacă s-ar fi putut anula cerințele ei, atunci Fiul lui Dumnezeu n-ar fi trebuit să-și dea viața ca ispășire pentru încălcarea ei. Moartea lui Hristos îi dovedește caracterul neschimbător. Iubirea infinită l-a determinat pe Tatăl și pe Fiul să facă marele sacrificiu prin care păcătoșii pot fi răscumpărați, iar aceasta demonstrează întregului univers – așa cum nimic altceva nu ar putea-o demonstra – că dreptatea și mila sunt baza guvernării lui Dumnezeu.

La judecata finală se va vedea că nu există niciun motiv pentru apariția păcatului. Când Judecătorul întregului pământ îl va întreba pe Satana: „De ce te-ai răzvrătit împotriva Mea și M-ai jefuit de supușii Împărăției Mele?”, inițiatorul păcatului nu va putea să aducă nicio justificare. Orice gură va fi închisă și toți îngerii rebeli vor amuți.

În timp ce declară că Legea este de neschimbat, crucea de pe Calvar face cunoscut universului că plata păcatului este moartea. În strigătul muribund al Mântuitorului, „S-a isprăvit!”, a răsunat clopotul de moarte al lui Satana. Marea luptă care durase atât de mult timp s-a decis în acel moment, iar eradicarea finală a păcatului a devenit o certitudine. Fiul lui Dumnezeu a trecut prin porțile mormântului pentru ca, „prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe Diavolul” (Evrei 2:14). Dorința de înălțare de sine a lui Lucifer l-a făcut să spună: „Îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu... Voi fi ca Cel Preaînalt.” Dar Dumnezeu declară: „Te prefac în cenușă pe pământ... și nu vei mai fi niciodată” (Isaia 14:13,14;

Ezechiel 28:18,19). „Căci iată, vine ziua care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași și toți cei răi vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oștirilor, și nu le va lăsa nici rădăcină, nici ramură” (Maleahi 4:1).

Întregul univers va fi înțeles natura și consecințele păcatului. Distrugerea lui completă, care la început le-ar fi provocat frică îngerilor și I-ar fi adus dezonoare lui Dumnezeu, Îi va demonstra acum iubirea și-I va întări onoarea în fața tuturor ființelor din univers care găsesc plăcere în a face voia Sa și în a căror inimă este Legea Sa. Păcatul nu va mai apărea niciodată. Cuvântul lui Dumnezeu spune: „Nenorocirea nu va veni de două ori” (Naum 1:9). Legea lui Dumnezeu, pe care Satana a respins-o ca pe un jug al sclaviei, va fi onorată ca lege a libertății. O creație trecută prin atâtea încercări nu se va mai abate niciodată de la loialitatea față de Acela al cărui caracter s-a demonstrat că nu este nimic altceva decât iubire profundă și înțelepciune infinită.

Ostilitatea dintre om și Satana

Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul și tu îi vei zdrobi călcâiul” (Geneza 3:15). Sentința divină pronunțată împotriva lui Satana după căderea omului a fost și o profeție, care cuprinde toate secolele până la încheierea timpului, prevestind marele conflict în care vor fi angajați toți oamenii care vor trăi pe pământ.

Dumnezeu spune: „Vrăjmășie voi pune.” Această ostilitate nu vine de la sine. Când omul a călcat Legea divină, natura lui a devenit rea, în acord, nu în dezacord, cu cea a lui Satana. În mod natural, nu există nicio dușmănie între omul păcătos și inițiatorul păcatului. Amândoi au devenit răi prin apostazie. Cel apostat nu are niciodată odihnă până când nu câștigă simpatie și sprijin, făcându-i și pe alții să-i urmeze exemplul. Din acest motiv, îngerii căzuți și oamenii nelegiuți s-au asociat într-o uniune a disperării. Dacă Dumnezeu n-ar fi intervenit în mod deosebit, Satana și omul ar fi încheiat o alianță împotriva Cerului și, în loc să nutrească ură față de Satana, întreaga familie omenească s-ar fi unit contra lui Dumnezeu.

Satana i-a ispitit pe oameni să păcătuiască în același fel în care i-a făcut pe îngeri să se răzvrătească, ca astfel să-și asigure colaborarea tuturor în lupta contra Cerului. Între el și îngerii căzuți n-a existat nicio disensiune în ceea ce privește ura pe care o aveau față de Hristos. Deși în privința tuturor celorlalte puncte între ei era discordie, erau strâns uniți în opoziția lor față de autoritatea Conducătorului universului. Dar când a auzit că va exista vrăjmășie între el și femeie, între sămânța lui și sămânța ei, Satana a înțeles că eforturile lui de a degrada natura umană vor fi cumva împiedicate, că, prin anumite mijloace, omului urma să i se ofere capacitatea de a se opune puterii lui.

Ostilitatea lui Satana față de omenire este provocată de faptul că, prin Hristos, omul este obiectul iubirii și îndurării lui Dumnezeu. El dorește să dejoace planul divin pentru răscumpărarea omului și să aducă dezonoare asupra lui Dumnezeu degradând și stricând lucrarea mâinilor Sale. El vrea să producă întristare în ceruri, să umple pământul de nenorocire și ruină, apoi să prezinte toate aceste rele ca rezultat al modului în care Dumnezeu a creat omul.

Numai harul sădit în suflet de Hristos creează în om opoziție față de Satana. Fără acest har transformator și fără această putere înnoitoare, omul ar rămâne sclavul lui Satana, un slujitor totdeauna dispus să-i îndeplinească poruncile. Însă noul principiu sădit în suflet creează conflict acolo unde, până atunci, fusese pace. Puterea pe care o dă Hristos îl face

pe om capabil să-i reziste tiranului și uzurpatorului. Oricine simte față de păcat oroare, nu dragoste, oricine se opune patimilor care l-au stăpânit și le învinge demonstrează că în inima lui acționează un principiu în întregime de sus.

Antagonismul dintre Hristos și Satana s-a manifestat cel mai clar prin modul în care lumea L-a primit pe Iisus. Iudeii L-au respins nu neapărat pentru că a venit fără bogăție, pompă sau grandoare, ci pentru că și-au dat seama că El avea o putere care ar fi compensat cu mult lipsa acestor avantaje exterioare. Puritatea și sfințenia lui Hristos au provocat ura păcătoșilor. Spiritul Lui de jertfire de sine și evlavia Lui ireproșabilă erau o muștrare continuă pentru un popor mândru și preocupat de plăcerile trupești. Iată ce a provocat dușmănia față de Fiul lui Dumnezeu! Satana și îngerii răi s-au unit cu oamenii nelegiuiți. Toate forțele apostaziei au conspirat împotriva Campionului adevărului.

Aceeași ură este manifestată și împotriva urmașilor lui Hristos. Oricine își dă seama de caracterul respingător al păcatului și se împotrivește ispitei cu putere de sus va trezi cu siguranță mânia lui Satana și a supușilor lui. Ura față de principiile curate ale adevărului, precum și calomnierea și persecutarea celor care susțin acest adevăr vor exista cât timp vor exista păcat și păcătoși. Urmașii lui Hristos și slujitorii lui Satana nu pot trăi în armonie. Ofensa pe care o aduce crucea lumii păcătoase nu a încetat. „Toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Iisus vor fi prizonieri” (2Timotei 3:12).

Agenții lui Satana acționează continuu, sub conducerea lui, pentru a-i întări autoritatea și a-i înălța împărăția în opoziție cu guvernarea lui Dumnezeu. În acest scop, ei caută să-i înșele pe urmașii lui Hristos și să-i determine să nu-L mai asculte. Pentru a-și atinge ținta, ei răstălmăcesc și denaturează Scripturile ca și Satana. După cum acesta a încercat să aducă dezonoare asupra lui Dumnezeu, tot așa și agenții lui caută să-i calomnieze pe copiii Săi. Spiritul care L-a dat la moarte pe Hristos îi îndeamnă pe cei nelegiuiți să-i distrugă pe cei credincioși. Toate acestea au fost prezise în acea primă profeție: „Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei.” Această opoziție va continua până la încheierea timpului.

Satana își concentrează și își aruncă în luptă toate forțele. De ce nu întâmpină Satana o împotrivire mai mare? De ce soldații lui Hristos sunt atât de adormiți și indiferenți? Pentru că nu au Duhul Sfânt și acea legătură adevărată cu Hristos. Păcatul nu li se mai pare atât de respingător cum a fost pentru Domnul lor. Nu i se opun cu hotărâre așa cum a făcut Hristos. Nu-și dau seama de răul nespus de mare și de nocivitatea păcatului și sunt orbi atât față de caracterul, cât și față de puterea prințului întunericului. Se manifestă atât de puțină opoziție față de Satana și acțiunile lui tocmai pentru că există o ignoranță atât de mare cu privire la puterea și răutatea lui, precum și cu privire la amploarea luptei lui împotriva lui Hristos și a bisericii Sale. În această privință, mulți sunt înșelați și nu știu că dușmanul lor este un general puternic, având sub controlul său mintea îngerilor răi, și că, prin planuri bine gândite și mișcări ingenioase, duce un război

împotriva lui Hristos, război ce are ca scop să împiedice mântuirea sufletelor. Printre așazișii creștini și chiar printre predicatorii Evangheliei, rareori se face vreo referire la Satana, cu excepția vreunei menționări ocazionale de la amvon. Se trec cu vederea dovezile activității și ale succesului său continuu. Se neglijează numeroasele avertismente cu privire la viclenia lui și pare să se ignore chiar și existența lui.

În timp ce oamenii nu sunt conștienți de planurile lui, acest dușman vigilant este în orice clipă pe urmele lor. Pătrunde în orice casă, pe stradă, în biserici, în consilii naționale, în tribunale, încurcând, înșelând, seducând, ruinând pretutindeni sufletele și trupurile bărbaților, femeilor și copiilor, distrugând familii, semănând ură, rivalitate, luptă, revoltă și crimă. Iar lumea creștină pare să privească aceste lucruri de parcă Dumnezeu le-ar fi făcut și, prin urmare, ele trebuie să existe.

Satana caută continuu să-i învingă pe copiii lui Dumnezeu dărâmând barierele care-i despart de lume. Israelul din vechime a fost ademenit să păcătuiască atunci când a intrat în legături nepermise cu păgânii. În același fel este indus în eroare și Israelul modern, a cărui „minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu” (2Corinteni 4:4). Toți cei care nu sunt urmași hotărâți ai lui Hristos sunt slujitorii lui Satana. O inimă neschimbată iubește păcatul și are tendința de a-l nutri și a-l scuza, pe când inima renăscută urăște păcatul și i se împotrivesc cu hotărâre. Când aleg compania celor necredincioși și lipsiți de evlavie, creștinii se expun ispitei. Satana se ascunde și, pe neobservate, le acoperă ochii cu mantia lui înșelătoare. Nu văd că o astfel de prietenie este în așa fel concepută încât să le facă rău și, pe măsură ce se aseamănă tot mai mult cu lumea în caracter, limbaj și comportament, sunt tot mai orbiți.

Conformarea cu obiceiurile lumii atrage biserica spre lume, însă niciodată nu va atrage lumea la Hristos. Familiarizarea cu păcatul îl va face, în mod inevitabil, să pară mai puțin respingător. Cine se împrietenește cu slujitorii lui Satana va înceta curând să se mai teamă de stăpânul lor. Atunci când, în timp ce ne facem datoria, ne confruntăm cu diverse încercări, așa cum a fost Daniel la curtea împăratului, putem fi siguri că Dumnezeu ne va proteja; dar, dacă ne așezăm singuri în calea ispitei, mai curând sau mai târziu vom cădea.

Ispititorul acționează adesea cu cel mai mare succes prin intermediul celor pe care îi suspectăm cel mai puțin că s-ar afla sub controlul lui. Persoanele talentate și educate au parte de admirație și cinste, de parcă aceste calități ar compensa lipsa temerii de Dumnezeu sau le-ar da oamenilor dreptul la favoarea Sa. Talentul și cultura, în ele însele, sunt daruri de la Dumnezeu, dar când substituie evlavia, când, în loc să aducă sufletul mai aproape de Dumnezeu, îl îndepărtează de El, atunci ele devin un blestem și o cursă. Este larg răspândită ideea că tot ce are o aparență de politețe sau rafinament trebuie, într-un anumit sens, să-I aparțină lui Hristos. Niciodată n-a existat o greșală mai mare

ca aceasta. Aceste calități trebuie să înfrumusețeze caracterul fiecărui creștin, căci ele vorbesc cu putere în favoarea adevăratei religii; însă trebuie să fie consacrate lui Dumnezeu, întrucât, altfel, sunt o forță care duce spre rău. Mulți oameni culți și manierați, care nu s-ar înjosi să comită o faptă considerată în mod obișnuit imorală, nu sunt altceva decât instrumente lustruite în mâinile lui Satana. Natura perfidă și înșelătoare a influenței și exemplului lor face din ei niște dușmani mult mai periculoși pentru cauza lui Hristos decât sunt oamenii ignoranți și incuți.

Solomon a primit o înțelepciune care a provocat uimirea și admirația lumii, și asta prin rugăciune stăruitoare și dependență de Dumnezeu. Când însă s-a îndepărtat de Sursa puterii și s-a încrezut în sine, a căzut pradă ispitei. Atunci, puterile minunate revărsate asupra celui mai înțelept dintre regi au făcut din el un agent mai eficient al adversarului sufletelor.

Deși Satana caută neîntrerupt să ne orbească mintea față de acest fapt, să nu uităm niciodată că „n-avem de luptat împotriva cărnii și a sângelui, ci împotriva căpeteniilor, împotriva domniilor, împotriva stăpânilor în tinericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești” (Efeseni 6:12). Să nu uităm avertismentul inspirat care a străbătut secolele până în timpul nostru: „Fiți treji și vegheați! Pentru că potrivnicul vostru, Diavolul, dă târcoale ca un leu care răcnește și caută pe cine să înghită” (1Petru 5:8). „Îmbrăcați-vă cu toată armura lui Dumnezeu, ca să puteți ține piept împotriva uneltirilor Diavolului” (Efeseni 6:11).

Din zilele lui Adam până astăzi, marele nostru adversar și-a exercitat puterea distructivă. În prezent, el se pregătește pentru ultima lui campanie împotriva bisericii. Toți cei care Îl urmează pe Iisus vor intra în conflict cu acest dușman nemilos. Cu cât creștinul imită mai fidel Modelul divin, cu atât mai sigur va deveni o țintă a atacurilor lui. Toți cei angajați în mod activ în vestirea adevărului lui Dumnezeu, căutând să demaște înșelăciunile celui rău și să-L prezinte pe Hristos înaintea oamenilor, vor putea declara, ca și Pavel, că I-au slujit Domnului cu toată umilința, în multe lacrimi și ispite.

Satana L-a asaltat pe Hristos cu cele mai aprige și mai subtile ispite, dar a fost respins de fiecare dată. Acele victorii, repurtate în contul nostru, fac posibilă biruința noastră. Hristos le va da putere tuturor celor care o caută. Fără propriul consimțământ, niciun om nu poate fi învins de Satana. Ispititorul nu are putere să ne controleze voința sau să ne forțeze sufletul să păcătuiască. Ne poate produce suferință și agonie, dar nu ne poate corupe și mânji. Faptul că Hristos a învins ar trebui să le inspire urmașilor Lui curajul de a lupta bărbătește împotriva păcatului și a lui Satana.

Îngerii lui Dumnezeu și spiritele rele

Scriptura vorbește clar despre legătura dintre lumea văzută și cea nevăzută, despre îngerii lui Dumnezeu și despre spiritele rele, și unii, și alții jucând un rol în istoria omenirii. Există o tendință crescândă de a nu crede în existența spiritelor rele, în timp ce îngerii sfinți, care îndeplinesc „o slujbă pentru cei ce vor moșteni mântuirea” (Evrei 1:14), sunt priviți de mulți ca fiind spirite ale morților. Însă Scripturile nu numai că vorbesc despre existența îngerilor buni și răi, ci prezintă și dovezi indiscutabile că aceștia nu sunt spirite imateriale aparținând morților.

Îngerii au existat înainte de crearea omului, pentru că, atunci când au fost puse temeliiile pământului, „stelele dimineții izburneau în cântări de bucurie și... toți fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie” (Iov 38:7). După căderea omului, îngerii au fost trimiși să păzească pomul vieții, și aceasta înainte ca vreo ființă omenească să fi murit. Îngerii le sunt superiori oamenilor, căci Biblia spune că omul a fost făcut „mai prejos de îngeri” (Evrei 2:7).

Scriptura amintește despre numărul, puterea și slava ființelor cerești, despre legăturile lor cu Dumnezeu, precum și despre rolul lor în lucrarea de răscumpărare. „Domnul Și-a așezat scaunul de domnie în ceruri și domnia Lui stăpânește peste tot” (Psalmii 103:19). Iar profetul spune: „Împrejurul scaunului de domnie... am auzit glasul multor îngeri” (Apocalipsa 5:11). În prezența Împăratului împăraților, stau îngerii Lui, care sunt „tari în putere”, „robii Lui, care [fac] voia Lui”, „care [ascultă] de glasul cuvântului Lui” (Psalmii 103:20,21). De zece mii de ori zece mii și mii de mii erau solii cerești pe care i-a văzut profetul Daniel (Daniel 7:10). Apostolul Pavel a declarat că îngerii sunt cu „zecile de mii” (Evrei 12:22). Ca mesageri ai lui Dumnezeu, ei aleargă „ca fulgerul” (Ezechiel 1:14), atât de strălucitoare este slava lor și atât de rapid este zborul lor. Îngerul care a venit la mormântul Mântuitorului, având înfățișarea „ca fulgerul și îmbrăcămintea... albă ca zăpada”, i-a făcut pe soldații care stăteau de pază să tremure de frică și să rămână „ca niște morți” (Matei 28:3,4). Când Sanherib, asirianul îngâmfat, L-a luat în răs și L-a blestemat pe Dumnezeu, amenințând Israelul cu distrugerea, chiar „în noaptea aceea, a ieșit îngerul Domnului și a ucis în tabăra asirienilor o sută optzeci și cinci de mii de oameni”. Au fost omorâți „toți vitejii, domnitorii și căpeteniile” din armata lui Sanherib. „Împăratul s-a întors rușinat în țara lui” (2Împărați 19:35; 2 Cronici 32:21).

Îngerii sunt trimiși în misiuni de har la copiii lui Dumnezeu: la Avraam, au fost trimiși cu promisiuni de binecuvântare; în Sodoma, pentru a-l salva pe Lot de distrugere; la Ilie,

când era gata să moară în pustiu; la Elisei, cu care și cai de foc, când mica cetate în care se afla era asediată de dușmani; la Daniel, când, aflat la curtea regelui păgân, s-a rugat pentru înțelepciune divină și când a fost aruncat pradă leilor; la Petru, când era condamnat la moarte în temnița lui Irod; la prizonierii din Filipi; la Pavel și însoțitorii lui, în noaptea când s-a dezlănțuit furtuna pe mare; la Corneliu, ca să-i deschidă mintea pentru a primi Evanghelia; la Petru, pentru a-l trimite cu vestea mântuirii la străinii dintre păgâni – astfel au slujit îngerii sfinți, în toate timpurile, poporului lui Dumnezeu.

Fiecărui urmaș al lui Hristos îi este desemnat un înger păzitor. Acești gardieni cerești îi ocrotesc pe cei dreپți de puterea celui rău. Satana însuși a recunoscut acest lucru când a spus: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu? Nu l-ai ocrotit Tu pe el, casa lui și tot ce este al lui?” (Iov 1:9,10). Modul în care Dumnezeu îi ocrotește pe copiii Săi este descris în cuvintele psalmistului: „Îngerul Domnului tabără în jurul celor ce se tem de El și-i scapă din primejdie” (Psalmii 34:7). Vorbind despre cei care cred în El, Mântuitorul spunea: „Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururea fața Tatălui Meu” (Matei 18:10). Îngerii însărcinați cu paza copiilor lui Dumnezeu au totdeauna intrare liberă în prezența Sa.

Poporul lui Dumnezeu, expus puterii ademenitoare și răutății neobosite a prințului întunericului, este asigurat de protecția neîncetată a îngerilor. O astfel de asigurare a harului și ocrotirii divine le-a fost dată copiilor lui Dumnezeu tocmai pentru că există forțe puternice ale răului care trebuie înfruntate – forțe numeroase, hotărâte și neobosite, în fața răutății și puterii cărora nimeni nu poate fi în siguranță dacă nu este în deplină cunoștință de cauză sau dacă nu acordă atenție acestor aspecte.

Spiritele rele, create la început fără păcat, erau egale în natură, putere și slavă cu ființele sfinte care sunt acum mesagerii lui Dumnezeu. Dar, căzute în păcat, ele s-au aliat pentru a-L dezonora pe Dumnezeu și a-i distruge pe oameni. Unite cu Satana în rebeliune și izgonite din ceruri odată cu el, au luat parte împreună cu el la războiul împotriva autorității divine. În Scriptură ni se relatează despre alianța lor, despre diferitele lor ranguri, despre inteligența și ingeniozitatea lor și despre planurile lor malefice care aveau ca țintă pacea și fericirea oamenilor.

Istoria Vechiului Testament le menționează ocazional existența și activitatea, dar aceste spirite rele și-au manifestat puterea în modul cel mai evident în perioada când Hristos a fost pe pământ. El venise să-i răscumpere pe oameni, așa că Satana s-a hotărât să preia controlul asupra lumii. Reușise deja să instaureze idolatria pretutindeni, cu excepția Palestinei. Hristos a venit ca să reverse lumina cerului asupra singurei țări care nu se supusese pe deplin ispititorului. Aici își disputau supremația două puteri rivale. Iisus Își întindea brațele iubitoare, invitându-i să vină la El pe toți cei care voiau să găsească iertare și pace. Oștile întunericului și-au dat seama că stăpânirea lor este limitată și au înțeles că, dacă misiunea lui Hristos avea să fie încununată de succes, domnia lor urma să

se încheie curând. Satana a turbat de furie, manifestându-și în mod sfidător puterea atât asupra trupurilor, cât și asupra sufletelor oamenilor.

Noul Testament afirmă clar că oamenii au fost posedați de demoni. Persoanele chinute în felul acesta nu sufereau doar de boli provocate de cauze naturale. Hristos înțelegea perfect situația cu care avea de-a face și recunoștea acolo prezența directă și acțiunea spiritelor rele.

O ilustrare șocantă atât a numărului, puterii și răutății lor, cât și a puterii și milei lui Hristos ne este oferită de Scriptură în relatarea vindecării demonizaților din Gadara, niște nebuni vrednici de plâns, care sfidau orice restricție, se zvârcoleau, spumegau, erau turbați de furie, umpleau văzduhul cu strigătele lor, se automutilau și prezentau un pericol pentru oricine se apropia de ei. Trupurile lor sângerânde și desfigurate și mințile lor rătăcite erau un spectacol plăcut pentru prințul întunericului. Unul dintre demonii care aveau controlul asupra acestor suferinzi a declarat: „Numele meu este Legiune... pentru că suntem mulți” (Marcu 5:9). În armata romană, o legiune era formată din trei până la cinci mii de oameni. Și oștile lui Satana sunt organizate tot pe sistem militar, iar compania căreia îi aparțineau acești demoni era mare cât o legiune.

La porunca lui Iisus, spiritele rele și-au părăsit victimele, care, supuse acum, raționale și blânde, s-au așezat liniștite la picioarele Mântuitorului. Demonilor li s-a permis să arunce o turmă de porci în mare, iar pentru locuitorii din Gadara pierderea acestora a cântărit mai mult decât binecuvântarea pe care o revărsase Hristos, așa că Vindecătorul divin a fost rugat să plece (vezi Matei 8:33,34). Satana căutase în mod intenționat să ajungă la acest rezultat. Aruncând vina pagubei lor asupra lui Iisus, el a trezit temerile egoiste ale oamenilor și i-a împiedicat să-I asculte cuvintele. Satana îi acuză încontinuu pe creștini că sunt cauza pagubelor, a nenorocirilor și a suferințelor, în loc să lase ca acuzele să cadă asupra vinovaților de drept, adică el și îngerii lui.

Însă planurile lui Hristos n-au fost dejucate. El le-a îngăduit spiritelor rele să distrugă turma de porci ca o mustrare pentru iudeii care creșteau pentru câștig aceste animale necurate. Dacă Hristos nu i-ar fi împiedicat, demonii ar fi aruncat în mare nu doar porcii, ci și pe păzitorii și pe proprietarii lor. Faptul că aceștia scăpaseră se datora numai puterii și milei Sale. Mai mult, Hristos a permis ca acest eveniment să aibă loc pentru ca ucenicii să fie martori ai puterii crude a lui Satana, atât asupra oamenilor, cât și asupra animalelor. Mântuitorul dorea ca urmașii Săi să-l cunoască pe dușmanul cu care aveau de luptat, ca să nu fie înșelați și învinși de planurile lui. El dorea și ca oamenii din acea regiune să-I vadă puterea de a pune capăt robiei lui Satana și de a-i elibera pe captivi. Deși Iisus a plecat, acei bărbați eliberați în mod atât de minunat au rămas să le spună celorlalți despre îndurarea Binefăcătorului lor.

În Scripturi, sunt redată și alte cazuri asemănătoare: fiica femeii siro-feniciene, ce era chinuită cumplit de un demon pe care Iisus l-a alungat prin Cuvântul Său (Marcu 7:25-

30); un îndrăcit orb și mut (Matei 12:22); un tânăr ce avea un spirit mut, care de multe ori îl aruncase „când în foc, când în apă, ca să-l omoare” (Marcu 9:17-27); demonizatul chinuit de un duh de demon necurat, care tulbura liniștea Sabatului în sinagoga din Capernaum (Luca 4:33-36) – toți aceștia au fost vindecați de Mântuitorul nostru milos. Aproape în fiecare caz, Hristos S-a adresat demonului ca unei entități inteligente, poruncindu-i să iasă din victimă și să nu o mai chinuie. Închinătorii din Capernaum, văzând marea Sa putere, „au fost cuprinși de spaimă și ziceau unii către alții: «Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpânire și cu putere duhurilor necurate, și ele ies afară!»” (Luca 4:36).

Cei posedați de demoni sunt descriși de obicei ca aflându-se într-o stare de mare suferință. Totuși, au existat și excepții. Pentru a obține puteri supranaturale, unii au acceptat cu bucurie influența satanică. Aceștia, desigur, nu aveau lupte cu demonii. Din această categorie erau cei care aveau duhul ghicirii: Simon Magul, vrăjitorul Elima și tânăra sclavă care i-a urmat pe Pavel și pe Sila prin Filipi (vezi Faptele 8:9,18; 13:8; 16:16-18).

Nimeni nu este într-un pericol mai mare decât cei care, în ciuda mărturiei directe și ample a Scripturilor, neagă existența și acțiunea Diavolului și a îngerilor lui. Cât timp rămânem în ignoranță cu privire la șiretlicurile lor, ei au un avantaj extrem de mare. Mulți ascultă de sugestiile lor, crezând, în același timp, că urmează îndemnul propriu înțelepciunii. De aceea, pe măsură ce ne apropiem de sfârșitul timpului, când va acționa cu cea mai mare putere pentru a-i înșela și a-i distruge pe oameni, Satana răspândește pretutindeni ideea că el nu există. Tactica lui este aceea de a se ascunde și de a-și ascunde, de asemenea, modul de lucru.

De nimic nu se teme mai mult marele amăgitor decât de faptul că îi vom cunoaște planurile. Pentru a-și masca mai bine adevăratul caracter și adevăratele scopuri, s-a asigurat că este reprezentat în așa fel încât să nu stârnească decât râs sau dispreț. El se bucură să fie descris ca o ființă grotescă, diformă, jumătate animal și jumătate om. Îi place să-și audă numele folosit în glumă și în bătaie de joc de cei care se cred inteligenți și bine informați.

Tocmai pentru că s-a deghizat cu o măiestrie perfectă, se pune atât de des întrebarea: „Există o asemenea ființă în realitate?” O dovadă a succesului lui este faptul că teoriile care sunt în opoziție cu cele mai clare afirmații ale Scripturii sunt atât de acceptate în lumea religioasă. Pentru că Satana poate controla foarte ușor mințile celor care nu sunt conștienți de influența lui, Cuvântul lui Dumnezeu ne oferă atât de multe exemple despre acțiunea lui malefică, descoperindu-ne puterile lui secrete și punându-ne astfel în gardă contra atacurilor lui.

Am fi îndreptățiți să ne alarmăm în fața puterii și răutății lui Satana și ale îngerilor lui dacă n-am găsi scut și eliberare în puterea superioară a Răscumpărătorului nostru. Ne

Încuierăm cu grijă casele cu zăvoare și lacăte pentru a ne proteja proprietatea și viața de oameni răi, dar rareori ne gândim la îngerii răi, care caută continuu o modalitate de a ne controla și împotriva atacurilor cărora, în propria noastră putere, nu avem niciun mijloc de apărare. Dacă îi lăsăm, ei ne pot tulbura mintea, ne pot îmbolnăvi și chinui trupul și ne pot distruge bunurile și viața. Singura lor plăcere este să aducă nenorocire și distrugere. Teribilă este starea celor care se opun cerințelor divine și cedează în fața ispitelor lui Satana, până când Dumnezeu îi lasă sub controlul spiritelor rele. Însă cei care Îl urmează pe Hristos sunt întotdeauna în siguranță sub grija Lui ocrotitoare. Îngeri cu o putere mult mai mare sunt trimiși din cer ca să-i protejeze. Cel rău nu poate străpunge garda pe care Dumnezeu a pus-o în jurul poporului Său.

Capcanele lui Satana

Marea luptă dintre Hristos și Satana, care s-a desfășurat timp de aproape șase mii de ani, se va încheia curând, iar cel rău își intensifică eforturile pentru a contracara lucrarea lui Hristos în favoarea omului și pentru a prinde suflete în cursele lui. Scopul urmărit de Satana este acela de a-i ține pe oameni în întuneric și în nepocăință până când lucrarea de mijlocire a Mântuitorului se va încheia și nu va mai exista jertfă pentru păcat.

Când oamenii nu depun niciun efort pentru a se opune puterii lui, când în biserică și în lume predomină nepăsarea, Satana nu-și face griji, deoarece nu există niciun pericol de a-i pierde pe cei care sunt sclavii voinței lui. Însă, când atenția este atrasă spre lucrurile veșnice, iar sufletul se întreabă: „Ce trebuie să fac pentru a fi mântuit?”, el este prezent, încercând să opună puterea lui puterii lui Hristos și să anuleze influența Duhului Sfânt.

Scripturile relatează că într-o ocazie, când îngerii au venit înaintea lui Dumnezeu, a venit și Satana în mijlocul lor, dar nu ca să se închine înaintea Împăratului veșnic, ci ca să-și ducă mai departe planurile malefice împotriva celor neprihăniți (vezi Iov 1:6). Cu același scop este prezent și atunci când oamenii se adună să se închine lui Dumnezeu. Deși nevăzut, el își dă toată silința să controleze mintea închinătorilor. Asemenea unui general abil, el își face planurile în avans. Când îl vede pe mesagerul lui Dumnezeu cercetând Scripturile, el ia notă de subiectul pe care acesta urmează să-l prezinte. Apoi își folosește toată viclenia și perspicacitatea pentru ca mesajul să nu ajungă tocmai la cei vizați. Cel care are cea mai mare nevoie de acel avertisment va fi reținut de diverse activități sau va fi împiedicat prin alte mijloace să asculte cuvintele care, pentru el, s-ar dovedi o mireasmă de viață spre viață.

Pe de altă parte, Satana vede că slujitorii Domnului sunt împovărați din cauza întunericului spiritual care-i învăluie pe oameni. El le aude rugăciunile insistente pentru har și putere divină, care să rupă vraja indiferenței și a indolenței. Atunci, cu un zel reînnoit, își pune în aplicare tertipurile și îi ispitește pe oameni să-și satisfacă poftele și, astfel, le amorțește receptivitatea, iar ei nu aud tocmai acele lucruri de care au cea mai mare nevoie.

Satana știe că toți cei pe care îi poate determina să neglijeze rugăciunea și studiul Scripturii vor fi învinși de atacurile lui. De aceea inventează orice mijloc posibil pentru a le ocupa mintea. Întotdeauna a existat o categorie de oameni care se declară evlavioși, dar care, în loc să caute să înțeleagă și mai mult adevărul, își fac o religie din a căuta defecte de caracter sau erori de credință la cei care au păreri diferite de ei. Astfel de persoane

sunt mâna dreaptă a lui Satana. Nu sunt puțini cei care își acuză frații. Aceștia sunt întotdeauna activi atunci când Dumnezeu acționează și când slujitorii Lui Îi aduc o închinare autentică. Ei pun într-o lumină falsă cuvintele și faptele celor care iubesc adevărul și încearcă să-l pună în practică, prezentându-i pe cei mai serioși și mai smeriți slujitori ai lui Hristos fie ca înșelați, fie ca înșelători. Misiunea lor este aceea de a interpreta greșit motivele oricărei fapte sincere și nobile, de a răspândi insinuări și de a trezi suspiciuni în mințile celor fără experiență. Vor căuta să facă, pe orice cale posibilă, ca tot ce este curat și drept să fie privit cu dezgust și să fie considerat o înșelăciune.

Însă nimeni nu trebuie să se lase indus în eroare de ei. Se poate vedea cu ușurință ai cui copii sunt, al cui exemplu îl urmează și a cui lucrare o fac. „Îi veți cunoaște după roadele lor” (Matei 7:16). Atitudinea lor se aseamănă cu a lui Satana, acest calomniator veninos, „pârâșul fraților noștri” (Apocalipsa 12:10).

Marele înșelător are mulți agenți care sunt gata să prezinte tot felul de erori pentru a prinde suflete în cursă – erezii adaptate diferitelor gusturi și niveluri de înțelegere ale acelor pe care vrea să-i distrugă. Planul lui este să aducă în biserică persoane nesincere, cu inima neschimbată, care să încurajeze îndoiala și necredința și să le pună piedici celor care vor ca lucrarea lui Dumnezeu să se dezvolte și care doresc să crească împreună cu ea. Multe persoane care nu au o credință adevărată în Dumnezeu și în Cuvântul Său aderă la unele principii ale adevărului și trec drept creștini; li se oferă astfel posibilitatea să-și introducă erorile în biserică, prezentându-le ca doctrine ale Scripturii.

Afirmația că nu este deloc important ce cred oamenii este una dintre înșelăciunile lui Satana care are cel mai mare succes. El știe că, atunci când este acceptat cu iubire, adevărul sfințește sufletul. De aceea el caută continuu să-l înlocuiască prin teorii false și minciuni și printr-o altă evanghelie. De la început, slujitorii lui Dumnezeu au luptat împotriva învățătorilor falși, nu numai pentru că aceștia erau oameni depravați, ci pentru că inoculau erezii fatale pentru suflet. Ilie, Ieremia, Pavel – toți s-au opus categoric și fără teamă celor care-i îndepărtau pe oameni de la Cuvântul lui Dumnezeu. Vederi liberale precum aceea că nu este atât de important să ai o credință corectă nu au fost acceptate de acești sfinți apărători ai adevărului.

Interpretările vagi și fanteziste ale Scripturii, precum și teoriile contradictorii din lumea creștină sunt opera marelui nostru adversar, fiind menite să provoace confuzie în mintea oamenilor, astfel încât aceștia să nu discearnă adevărul. Discordia care există între bisericile creștine se datorează în mare măsură faptului că Scriptura a fost denaturată cu intenția de a aduce argumente în sprijinul vreunei teorii preferate. În loc să studieze Cuvântul lui Dumnezeu cu atenție și cu o inimă umilită, pentru a ajunge să cunoască voința Sa, mulți caută numai să descopere ceva ciudat sau original.

Pentru a susține doctrine eronate sau practici necreștine, unii se concentrează asupra unor pasaje din Scriptură scoase din context, citând doar jumătate dintr-un verset pentru

a-și dovedi punctul de vedere, cu toate că restul versetului indică un înțeles total opus. Vicleni ca niște șerpi, unii se ascund în spatele unor declarații fără legătură între ele, interpretate în așa fel încât să se potrivească dorințelor lor nesfinte. Astfel, mulți denaturează în mod intenționat Cuvântul lui Dumnezeu. Alții, care au o imaginație bogată, iau numerele și simbolurile din Biblie, le interpretează pentru a se potrivi fanteziei lor și, neținând seama de dovezile Scripturii, care este propriul ei interpret, prezintă aceste ciudățenii ca fiind învățăturile Bibliei.

Ori de câte ori pornim în studiul Scripturii fără o atitudine de rugăciune și de umilință și fără dispoziția de a ne lăsa învățați, atât cele mai simple și mai clare pasaje, cât și cele mai dificile vor fi greșit interpretate. Liderii romano-catolici aleg acele părți din Scriptură care slujesc cel mai bine scopurilor lor, le interpretează cum le convine lor și apoi le prezintă oamenilor, interzicându-le în același timp acestora privilegiul de a studia Biblia și de a înțelege personal adevărurile ei sfinte. Biblia trebuie dată oamenilor întregă, exact așa cum este scrisă. Ar fi mai bine pentru ei să nu cunoască deloc Biblia decât să primească învățăturile Scripturilor atât de fals interpretate.

Biblia a fost concepută ca un ghid pentru toți cei care doresc să cunoască voia Creatorului lor. Dumnezeu le-a dat oamenilor cuvântul sigur al profeției. Îngerii și Hristos Însuși au venit să le descopere lui Daniel și lui Ioan lucrurile care urmau „să se întâmple în curând” (Apocalipsa 1:1). Elementele importante care privesc mântuirea noastră n-au fost lăsate învăluite în mister și n-au fost prezentate într-un fel care să-l încurce și să-l inducă în eroare pe cel ce caută adevărul cu sinceritate. Domnul a spus prin profetul Habacuc: „Scrie prorocia și sap-o pe table, ca să se poată citi ușor!” (Habacuc 2:2). Cuvântul lui Dumnezeu este clar pentru toți cei care îl studiază cu rugăciune. Orice suflet cu adevărat sincer va descoperi lumina adevărului. „Lumina este semănată pentru cel neprihănit” (Psalmii 97:11). Nicio biserică nu poate înainta în sfințenie dacă membrii ei nu caută cu seriozitate adevărul ca pe o comoară ascunsă.

Prin lozinca „Liberalism!” (*atitudine a persoanelor cu vederi largi, de acceptare sau tolerare a diverselor opinii, indiferent dacă sunt sau nu în acord cu Biblia – n.red.*), oamenii sunt orbiți față de planurile adversarului lor, în timp ce el depune încontinuu eforturi să și le aducă la îndeplinire. Când Satana reușește să înlocuiască Biblia cu speculații omenești, Legea lui Dumnezeu este dată la o parte, iar bisericile ajung sub sclavia păcatului, deși pretind că sunt libere.

Pentru mulți, cercetările științifice au devenit un blestem. Dumnezeu a permis ca, prin descoperirile științei și ale artei, asupra lumii să se reverse un potop de lumină. Însă chiar și cele mai strălucite minți, dacă nu sunt ghidate în cercetările lor de Cuvântul lui Dumnezeu, se rătăcesc în încercarea de a cerceta relațiile dintre știință și revelație.

Cunoașterea umană, atât în ce privește lucrurile spirituale, cât și pe cele materiale, este parțială și imperfectă. De aceea mulți oameni de știință nu-și pot armoniza concepțiile

științifice cu declarațiile Scripturii. Mulți acceptă simple teorii și speculații ca fapte științifice și consideră că trebuie să testeze Cuvântul lui Dumnezeu prin teoriile „științei, pe nedrept numite astfel” (1Timotei 6:20). Pentru că, în înțelegerea lor limitată, nu-L pot explica pe Creator și lucrările Sale prin legi naturale, ei consideră că istoria biblică nu este veridică. Cei care se îndoiesc de autenticitatea Vechiului și Noului Testament fac de multe ori un pas mai departe și se îndoiesc de însăși existența lui Dumnezeu și îi atribuie naturii o putere infinită. Renunțând la ancora lor, plutesc în derivă în jurul stâncilor necredinței.

Mulți se îndepărtează astfel de credință și sunt înșelați de Diavolul. Oamenii încearcă să fie mai înțelepți decât Creatorul lor. Filosofia omenească încearcă să cerceteze și să explice mistere care nu vor fi dezvăluite niciodată. Dacă oamenii ar studia și ar înțelege ceea ce Dumnezeu le-a permis să cunoască despre El și planurile Sale, ar ajunge să aibă o viziune atât de măreață despre slava, maiestatea și puterea lui Iehova, încât și-ar da seama de propria lor nimicnicie și ar fi mulțumiți cu ceea ce le-a fost descoperit lor și copiilor lor.

Capodopera înșelăciunilor lui Satana este să-i facă pe oameni să emită continuu diverse ipoteze cu privire la lucrurile pe care Dumnezeu nu le-a revelat și pe care nu intenționează ca noi să le înțelegem. În felul acesta și-a pierdut Lucifer locul din ceruri. El era nemulțumit de faptul că nu-i fuseseră dezvăluite toate tainele planurilor lui Dumnezeu, ignorând complet ceea ce-i fusese descoperit cu privire la rolul și poziția lui înaltă. Trezind aceeași nemulțumire și în îngerii aflați sub conducerea lui, le-a cauzat și lor căderea. Acum, el caută să le insufle oamenilor același spirit și să-i facă și pe ei să neglijeze poruncile directe ale lui Dumnezeu.

Cei care nu sunt dispuși să accepte adevărurile clare și tăioase ale Bibliei caută permanent povestiri plăcute pentru a-și liniști conștiința. Cu cât doctrinele sunt mai puțin spirituale și cer mai puțină abnegație și umilință, cu atât le acceptă mai ușor. Astfel de persoane își degradează puterile intelectuale în dorința de a-și satisface plăcerile. Fiind prea înțelepți, în opinia lor, pentru a cerceta Scripturile cu umilință și pentru a se ruga insistent pentru călăuzire divină, nu au niciun scut împotriva amăgirii. Satana este gata să satisfacă dorința inimii, punând falsul în locul adevărului. În felul acesta și-a câștigat papalitatea puterea asupra minții oamenilor. Iar prin faptul că resping adevărul, deoarece el implică o cruce, protestanții urmează aceeași cale. Toți cei care neglijează Cuvântul lui Dumnezeu, căutând o cale convenabilă de a nu fi în contradicție cu lumea, vor ajunge să primească „erezii nimicitoare” drept adevăr (2Petru 2:1). Respingând în mod deliberat adevărul, vor accepta toate ereziile imaginabile. În timp ce privesc cu oroare o înșelăciune, vor admite cu ușurință o alta. Apostolul Pavel, vorbind despre cei care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți”, declară: „Din această pricină, Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să

creadă o minciună, pentru ca toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au găsit plăcere în nelegiuire, să fie osândiți” (2Tesaloniceni 2:10-12). Având o astfel de avertizare, este de datoria noastră să fim atenți la doctrinele cu care suntem de acord.

Printre mijloacele cele mai eficiente ale marelui amăgitor se numără ideile și minunile înșelătoare ale spiritismului. Deghizat în înger de lumină, Satana își întinde capcanele acolo unde ne așteptăm cel mai puțin. Dacă ar studia Cartea lui Dumnezeu cu o atitudine de rugăciune insistentă pentru a o înțelege, oamenii n-ar fi lăsați în întuneric, ca să accepte doctrine false. Însă, respingând adevărul, ei cad pradă minciunii.

O altă erezie periculoasă este doctrina care neagă divinitatea lui Hristos, susținând că El n-a existat înainte de venirea în această lume. Această teorie este admisă de un număr mare de persoane care își declară credința în Biblie, deși ea contrazice în mod direct cele mai clare declarații ale Mântuitorului nostru cu privire la relația Sa cu Tatăl, caracterul Său divin și preexistența Sa. Ea nu poate fi susținută însă decât printr-o denaturare nefondată a Scripturilor, deoarece nu numai că scade, în ochii omului, valoarea răscumpărării pe care o oferă Iisus, ci și subminează credința în Biblie ca revelație de la Dumnezeu. Aceasta o face și mai periculoasă și, totodată, mai greu de combătut. Dacă oamenii resping mărturia Scripturilor în legătură cu divinitatea lui Hristos, este inutil să mai discutăm cu ei, întrucât niciun argument, oricât de puternic, nu i-ar putea convinge. „Omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie, și nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie judecate duhovnicește” (1Corinteni 2:14). Oricine susține această eroare nu poate înțelege cu adevărat caracterul și misiunea lui Hristos sau planul lui Dumnezeu pentru răscumpărarea omului.

Tot o eroare subtilă și distrugătoare este și credința, care se răspândește cu repeziciune, că Satana nu există ca persoană, că numele lui este folosit în Scriptură numai pentru a reprezenta gândurile și dorințele rele ale omului.

Conceptia, atât de des repetată de la amvoane, că revenirea lui Hristos reprezintă de fapt venirea Sa pentru fiecare om în parte, în momentul morții, este un mijloc de a abate mintea oamenilor de la venirea Sa personală pe norii cerului. Satana spune astfel: „Iată-L în odăițe ascunse” (vezi Matei 24:23-26) și multe suflete s-au pierdut acceptând această înșelăciune.

Înțelepciunea lumii susține că rugăciunea nu este esențială. Oamenii de știință pretind că nu poate exista un răspuns real la rugăciune, că aceasta ar fi o încălcare a legilor naturii, o minune, iar minunile nu există. Universul, spun ei, este guvernat de legi fixe, și Dumnezeu nu face nimic contrar acestor legi. Astfel, ei Îl reprezintă pe Dumnezeu ca fiind legat la mâini de propriile legi – ca și când legile divine ar putea anula libertatea de acțiune a lui Dumnezeu. O astfel de teorie este contrară mărturiei Scripturilor. N-au fost făcute minuni de către Hristos și apostolii Lui? Același Mântuitor milostiv este dispus și astăzi să asculte rugăciunea credinței ca și atunci când a umblat vizibil printre oameni.

Naturalul cooperează cu supranaturalul. Este o parte din planul lui Dumnezeu să ne ofere, ca răspuns la rugăciunea noastră plină de credință, ceea ce nu ne-ar fi dat dacă nu am fi cerut.

Nenumărate sunt doctrinele eronate și ideile stranii care s-au răspândit în bisericile creștine. Este imposibil să evaluăm consecințele negative ale înlăturării uneia dintre pietrele de hotar fixate de Cuvântul lui Dumnezeu. Puțini dintre cei care se aventurează să facă acest lucru se opresc doar la respingerea unui singur adevăr. Majoritatea continuă să renunțe la principiile adevărului, unul după altul, până când devin niște necredincioși.

Erorile teologiei populare au condus la scepticism multe suflete care, altfel, ar fi crezut în Scriptură. Unora s-ar putea să le fie imposibil să accepte doctrine care le lezează simțul de dreptate, de milă și de bunătate și, întrucât acestea le sunt prezentate ca învățături ale Bibliei, refuză să accepte Scriptura drept Cuvântul lui Dumnezeu.

Acesta este scopul pe care îl urmărește Satana. Nu-și dorește nimic mai mult decât să distrugă încrederea în Dumnezeu și în Cuvântul Său. Stă în fruntea mării armate de sceptici și lucrează din răspuțeri pentru ca, prin înșelăciune, să-i facă pe oameni să intre în rândurile lui. Este la modă să te îndoiești. Foarte mulți oameni privesc Cuvântul lui Dumnezeu cu neîncredere din același motiv din care au manifestat această atitudine și față de Autorul lui – pentru că mustră și condamnă păcatul. Cei care nu sunt dispuși să se conformeze cerințelor Scripturii se străduiesc să-i distrugă autoritatea. Citesc Biblia sau ascultă principiile ei prezentate de la amvoane numai pentru a găsi greșeli în Scriptură sau în predică. Nu puțini ajung necredincioși în încercarea de a justifica faptul că își neglijează obligația. Alții, care țin prea mult la confortul personal pentru a-și sacrifica eul, adoptă o atitudine sceptică din mândrie și nepăsare, căutând să-și câștige reputația că au o înțelepciune superioară, prin criticarea Bibliei. Există multe lucruri pe care mintea umană limitată, neiluminată de înțelepciunea divină, nu le poate înțelege și, astfel, aceștia găsesc ocazia să critice. Sunt mulți care par să considere că este o virtute să stea de partea necredinței și a scepticismului. Însă, sub aparența inocenței, se află încredere în sine și mândrie. Pentru mulți este o adevărată plăcere să găsească în Scripturi ceva care să creeze confuzie în mintea celorlalți. Unii, la început, critică și apără poziția greșită numai de dragul contrazicerii. Ei nu-și dau seama că, în felul acesta, cad în cursa pășărarului. După ce și-au exprimat deschis necredința, consideră că trebuie să-și mențină poziția. Astfel, se alătură celor nelegiuți și își închid singuri porțile Paradisului.

Dumnezeu a dat în Cuvântul Său suficiente dovezi despre caracterul lui divin. Marile adevăruri care privesc răscumpărarea noastră sunt prezentate clar. Cu ajutorul Duhului Sfânt, care este promis tuturor celor care le caută cu sinceritate, orice om poate înțelege singur aceste adevăruri. Dumnezeu le-a dăruit oamenilor o temelie tare pe care să-și sprijine credința.

Totuși, mintea limitată a omului nu este capabilă să înțeleagă pe deplin planurile Celui

Infinit. Niciodată nu vom putea să-L descoperim pe Dumnezeu prin intermediul cercetării. Nu trebuie să încercăm să ridicăm, cu încumetare, cortina în spatele căreia El Își ascunde maiestatea. Apostolul exclamă: „Cât de nepătrunse sunt judecățile Lui și cât de neînțelese sunt căile Lui!” (Romani 11:33). Din modul în care Se poartă cu noi și din motivele care Îl animă, putem însă înțelege suficient de mult încât să discernem iubirea și îndurarea Sa fără margini, unite cu puterea Sa infinită. Tatăl nostru din ceruri a planificat totul cu înțelepciune și dreptate, de aceea noi nu trebuie să fim nemulțumiți și neîncrezători, ci să ne plecăm în supunere și venerare. El ne va descoperi din planurile Sale atât cât este spre binele nostru să cunoaștem; dincolo de aceasta, trebuie să ne încredem în mâna Sa atotputernică și în inima Sa plină de iubire.

Deși ne-a dat dovezi suficiente pentru credință, Dumnezeu nu va îndepărta niciodată toate pretextele pentru necredință. Toți cei care caută cârlige de care să-și agațe îndoielile le vor găsi. Iar cei care, până când nu vor fi îndepărtate toate obiecțiile și toate motivele de îndoială, refuză să accepte și să se supună Cuvântului lui Dumnezeu nu vor ajunge niciodată la lumină.

Neîncrederea în Dumnezeu este consecința naturală a unei inimi neschimbate, care este într-o permanentă stare de dușmănie față de El. Credința însă este inspirată de Duhul Sfânt și va înflori numai atunci când este cultivată. Nimeni nu poate avea o credință puternică fără un efort susținut. Necredința se întărește pe măsură ce este încurajată. Dacă oamenii, în loc să insiste asupra dovezilor pe care Dumnezeu le-a dat pentru a le susține credința, își permit să se îndoiască și să caute nod în papură, vor constata că îndoielile pe care le au devin mai puternice.

Cei care au dubii în privința promisiunilor lui Dumnezeu și nu au încredere în asigurarea harului Său nu Îi fac cinste. Influența lor, în loc să-i atragă pe alții la Hristos, tinde să-i îndepărteze de El. Ei sunt niște pomi neroditori, care își întind ramurile întunecate pretutindeni, blocând lumina soarelui, nepermițând altor plante să beneficieze de ea și făcându-le să se veștejească și să moară sub umbra lor rece. Lucrarea de-o viață a acestor oameni se va dovedi a fi o mărturie veșnică împotriva lor. Ei seamănă semințele îndoielii și ale scepticismului, iar acestea vor produce o recoltă sigură.

Pentru cei care doresc în mod sincer să se elibereze de îndoieli, există o singură cale. În loc să oscileze și să caute greșeli în ceea ce nu înțeleg, să cerceteze lumina care strălucește deja asupra lor și vor primi mai multă lumină. Să împlinească toate lucrurile pe care le-au înțeles și vor fi capabili să le înțeleagă și să le împlinească și pe cele de care se îndoiesc acum.

Prințul răului poate să prezinte o contrafacere atât de asemănătoare cu adevărul încât să-i înșele pe cei care sunt gata să se lase înșelați, care doresc să evite sacrificiul cerut de adevăr, dar, în același timp, lui Satana îi este imposibil să țină sub puterea lui un suflet care dorește cu sinceritate, cu orice preț, să cunoască adevărul. Hristos este Adevărul și

„Lumina care luminează pe orice om venind în lume” (Ioan 1:9). Duhul Sfânt a fost trimis să-i îndrume pe oameni în tot adevărul. Însuși Fiul lui Dumnezeu, cu autoritatea Sa, îndemna: „Căutați și veți găsi!” „Dacă vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască dacă învățătura este de la Dumnezeu” (Matei 7:7; Ioan 7:17).

Urmașii lui Hristos cunosc prea puțin despre comploturile pe care Satana și îngerii lui le urzesc împotriva lor. Însă Acela care locuiește în ceruri va dirija toate aceste uneltiri pentru a-Și îndeplini planurile neștiute. Dumnezeu permite ca poporul Său să fie supus încercării de foc a ispitei nu pentru că Îi face plăcere nenorocirea și suferința lui, ci pentru că acest proces este esențial pentru biruința finală. El n-ar putea, conform cu slava Sa, să-i ferească de ispită pe cei credincioși, deoarece scopul încercării este să-i pregătească să reziste tuturor ademenirilor răului.

Nici oamenii nelegiuți, nici demonii nu-L pot împiedica pe Dumnezeu în acțiunile Sale și nu-L pot separa de copiii Săi, dacă ei își mărturisesc păcatele și, cu inimi supuse și pocăite, renunță la ele, cerându-I, în credință, să-Și împlinească promisiunile. Oricărei ispite, oricărei influențe rele, fie pe față, fie în ascuns, i se poate rezista cu succes nu „«prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu», zice Domnul oștirilor” (Zaharia 4:6).

„Ochii Domnului sunt peste cei neprihăniți și urechile Lui iau aminte la rugăciunile lor... Și cine vă va face rău, dacă sunteți plini de râvnă pentru bine?” (1Petru 3:12,13). Când Balaam, ademenit de perspectiva unei recompense bogate, a folosit descântece împotriva lui Israel și, prin jertfe aduse Domnului, a căutat să invoce blestemul asupra poporului Său, Duhul lui Dumnezeu l-a împiedicat să rostească relele pe care dorea să le rostească și l-a constrâns să exclame: „Cum să blestem eu pe cel ce nu-l blestemă Dumnezeu? Cum să defăimez eu pe cel pe care nu-l defăimează Domnul?... O, de aș muri de moartea celor neprihăniți și sfârșitul meu să fie ca al lor!” După ce a adus alte jertfe, profetul nesfânt a declarat: „Iată că am primit poruncă să binecuvânteț. Da, El a binecuvântat și eu nu pot întoarce. El nu vede nicio fărădelege în Iacov, nu vede nicio răutate în Israel. Domnul Dumnezeuul lui este cu el, El este Împăratul lui, veselia lui... Descântecul nu poate face nimic împotriva lui Iacov, nici vrăjitoria împotriva lui Israel. Acum se poate spune despre Iacov și Israel: «Ce lucruri mari a făcut Dumnezeu!»” Totuși, altarele au fost ridicate pentru a treia oară și Balaam a făcut o nouă încercare de a blestema. Însă de pe buzele îndărătnice ale profetului, Duhul lui Dumnezeu a proclamat prosperitatea aleșilor Săi și a muștrănat nesăbuiința și răutatea dușmanilor lor: „Binecuvântat să fie oricine te va binecuvânta și blestemat să fie oricine te va blestema!” (Numeri 23:8,10,20,21,23; 24:9).

În acea perioadă, israeliții Îi erau credincioși lui Dumnezeu și, cât timp continuau să asculte de Legea Sa, nicio putere de pe pământ sau din iad nu putea să-i biruiască. Însă cu toate că nu i-a fost permis să-i blesteme pe copiii lui Dumnezeu, Balaam a reușit în cele din urmă să aducă blestemul asupra lor, ademenindu-i să păcătuiască. Încălcând

poruncile Lui, s-au îndepărtat de Dumnezeu, iar El i-a lăsat să simtă puterea dușmanului lor.

Satana este pe deplin conștient că cel mai slab suflet care rămâne în Hristos este mult mai puternic decât oștile întunericului și că, dacă ar acționa fățiș, ar întâmpina o opoziție categorică. De aceea caută să-i atragă pe soldații crucii departe de fortificația lor solidă, în timp ce el stă la pândă cu forțele lui, gata să-i distrugă pe toți cei care se aventurează pe terenul lui. Nu putem fi în siguranță decât dacă ne încredem în Dumnezeu și ascultăm de toate poruncile Lui.

Nimeni nu este sigur, nici măcar o zi sau o oră, fără rugăciune. Să cerem de la Dumnezeu înțelepciune, ca să înțelegem Cuvântul Său. Aici sunt dezvăluite tertipurile ispititorului, precum și mijloacele prin care putem să-i ținem piept cu succes. Satana este expert în citarea Scripturii, dând propria lui interpretare pasajelor prin care speră să ne facă să ne poticnim. Trebuie să studiem Biblia cu inima smerită și să nu pierdem niciodată din vedere faptul că suntem dependenți de Dumnezeu. Deși e necesar să ne păzim permanent de uneltirile lui Satana, ar trebui să ne rugăm continuu cu credință: „Și nu ne duce în ispită” (Matei 6:13).

Prima mare înșelăciune

Încă de la începuturile istoriei omenirii, Satana a depus eforturi ca să-i înșele pe oameni. El, care a instigat la revoltă în ceruri, a dorit să-i facă pe locuitorii pământului să treacă de partea lui în războiul împotriva lui Dumnezeu. Adam și Eva fuseseră pe deplin fericiți ascultând de Legea lui Dumnezeu, iar faptul acesta era un argument permanent împotriva pretenției pe care Satana o ridicase în ceruri, și anume că Legea lui Dumnezeu este despotică și nu urmărește binele ființelor create. Mai mult decât atât, căminul minunat pregătit pentru perechea fără păcat i-a stârnit lui Satana invidia. Așa că s-a hotărât să-i determine pe cei doi să păcătuiască, pentru ca, despărțiți de Dumnezeu și ajunși sub puterea sa, el să câștige stăpânire asupra pământului și să-și întemeieze aici împărăția, în opoziție față de Cel Preaînalt.

Dacă și-ar fi dezvăluit adevăratul caracter, Satana ar fi fost respins imediat, deoarece Adam și Eva fuseseră avertizați cu privire la acest dușman periculos, dar el a acționat în întuneric, ascunzându-și planul, ca să și-l poată aduce la îndeplinire. Folosind ca medium șarpele, pe atunci o făptură cu înfățișare fermecătoare, i s-a adresat Evei: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: «Să nu mâncați din toți pomii din grădină?»” (Geneza 3:1). Dacă n-ar fi început dialogul cu ispititorul, Eva ar fi fost în siguranță, dar s-a aventurat să discute cu el și a căzut pradă vicleniei lui. Și astăzi mulți sunt învinși în același fel. Pun la îndoială cerințele lui Dumnezeu și, în loc să asculte de poruncile divine, acceptă teorii omenești, care nu sunt altceva decât idei ale lui Satana.

„Femeia i-a răspuns șarpelui: «Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină. Dar, despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: 'Să nu mâncați din el și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.'» Atunci, șarpele a zis femeii: «Hotărât că nu veți muri, dar Dumnezeu știe că, în ziua când veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul»” (Geneza 3:2-5). Satana a declarat că vor fi ca Dumnezeu, că vor fi mai înțelepți decât înainte și vor atinge un nivel superior al existenței. Eva a cedat ispitei și, prin influența ei, Adam a păcătuit și el. Ei l-au crezut pe șarpe, care i-a convins că Dumnezeu nu vorbise serios când le-a spus că vor muri. N-au avut încredere în Creatorul lor, închipuindu-și că El le îngădește libertatea și că, dacă Îi vor încălca Legea, vor ajunge mai înțelepți și mai fericiți.

Care era însă semnificația cuvintelor pe care Dumnezeu i le spusese lui Adam: „În ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit” (Geneza 2:17)? Urma Adam să fie ridicat la un nivel superior al existenței? Atunci, într-adevăr, prin păcătuire, ar fi obținut un mare

avantaj, iar Satana s-ar fi dovedit un binefăcător al omenirii. Dar Adam, după ce a păcătuit, a descoperit că nu acesta era înțelesul sentinței divine. Dumnezeu a declarat că omul se va întoarce în pământul din care a fost luat, ca pedeapsă pentru păcat: „Țărână ești și în țărână te vei întoarce” (Geneza 3:19). Cuvintele lui Satana: „Vi se vor deschide ochii” s-au dovedit adevărate numai în sensul că, după neascultarea lor, lui Adam și Eva li s-au deschis ochii și și-au văzut prostia. Au cunoscut într-adevăr răul și au gustat din rodul amar al păcatului.

În mijlocul Edenului, creștea pomul vieții, al cărui fruct avea puterea să perpetueze viața. Dacă ar fi ascultat de Dumnezeu, Adam ar fi continuat să aibă acces la acest pom și ar fi trăit veșnic, dar, după ce a păcătuit, i s-a interzis să mai mănânce din pomul vieții și a devenit supus morții. Sentința divină: „Țărână ești și în țărână te vei întoarce” indică dispariția completă.

Nemurirea, promisă omului cu condiția ascultării, fusese pierdută prin păcătuire. Adam nu putea să le transmită urmașilor lui ceva ce nu avea și n-ar fi existat nicio speranță pentru omenirea decăzută dacă Dumnezeu, prin jertfa Fiului Său, nu le-ar fi oferit din nou oamenilor nemurirea. Deși „moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toți au păcătuit”, Hristos „a adus la lumină viața și neputrezirea, prin Evanghelie” (Romani 5:12; 2 Timotei 1:10). Nemurirea poate fi obținută numai prin Hristos. Iisus a spus: „Cine crede în Fiul are viața veșnică, dar cine nu crede în Fiul nu va vedea viața” (Ioan 3:36). Orice om poate intra în posesia acestei binecuvântări prețioase dacă împlinește condițiile. Toți cei care, „prin stăruința în bine, caută slava, cinstea și nemurirea” vor primi „viața veșnică” (Romani 2:7).

Cel care i-a promis lui Adam viața în ciuda neascultării a fost marele amăgitor. Declarația șarpelui din Eden: „Hotărât că nu veți muri” a fost prima predică despre nemurirea sufletului. Totuși declarația aceasta, care se bazează numai pe autoritatea lui Satana, răsună de la amvoane și este acceptată de majoritatea oamenilor tot atât de ușor cum a fost acceptată de primii noștri părinți. Sentința divină: „Sufletul care păcătuiește, acela va muri” (Ezechiel 18:20) este făcută să însemne: „Sufletul care păcătuiește nu va muri, ci va trăi veșnic.” Nu putem să nu fim surprinși de orbirea ciudată care îi face pe oameni să creadă cu atâta naivitate cuvintele lui Satana și să respingă cu atâta necredință cuvintele lui Dumnezeu.

Dacă omul, după cădere, ar fi avut acces la pomul vieții, păcatul s-ar fi perpetuat veșnic. Însă niște heruvimi cu o sabie în flăcări au păzit „drumul care duce[a] la pomul vieții” (Geneza 3:24) și nimănui din familia lui Adam nu i-a fost permis să mănânce din fructul dătător de viață. De aceea nu există niciun păcătos nemuritor.

După cădere, Satana le-a poruncit îngerilor lui să răspândească pe scară largă credința în nemurirea naturală a omului. După ce aveau să-i convingă pe oameni să accepte această eroare, trebuiau să-i conducă la concluzia că păcătosul va trăi în chinuri veșnice.

Acum prințul întunericului, acționând prin intermediul instrumentelor lui, Îl prezintă pe Dumnezeu ca pe un tiran răzbunător, care îi aruncă în iad pe toți cei ce nu-L mulțumesc, făcându-i să-I simtă mânia pentru eternitate, și care, în timp ce aceștia îndură chinuri de nedescris și se zvârcolesc în flăcările veșnice, privește la ei cu satisfacție.

În felul acesta, arhiamăgitorul Îi atribuie Creatorului și Binefăcătorului omenirii propriile trăsături de caracter. Cruzimea este satanică. Dumnezeu este iubire și tot ceea ce a creat El a fost curat, sfânt și plăcut, până când primul mare răzvrătit a adus păcatul. Satana este dușmanul care îl ispitește pe om să păcătuiască și care, dacă poate, îl distruge. Apoi, când este sigur de victimă, privește cu încântare dezastrul pe care l-a produs. Dacă i s-ar permite, ar prinde toți oamenii în plasa lui. Dacă n-ar interveni Dumnezeu, niciun urmaș al lui Adam n-ar scăpa.

Satana încearcă să-i învingă pe oameni astăzi așa cum i-a învins pe primii noștri părinți – slăbindu-le încrederea în Creatorul lor și făcându-i să se îndoiască de înțelepciunea guvernării Sale și de justetea legilor Sale. Pentru a-și justifica dușmănia și rebeliunea, Satana și trimișii lui Îl prezintă pe Dumnezeu ca fiind mai rău decât ei. Marele amăgitor se străduiește să-I atribuie înfiorătoarea lui cruzime de caracter Tatălui nostru ceresc, pentru ca astfel el să pară foarte nedreptățit atunci când a fost expulzat din cer deoarece n-a vrut să se supună unui conducător atât de abuziv. El prezintă libertatea de care s-ar putea bucura lumea sub domnia lui blândă, punând-o în contrast cu sclavia impusă de legile severe ale lui Iehova. În felul acesta, reușește să înșele oamenii și să-i facă să nu Îi mai fie loiali lui Dumnezeu.

Cât de incompatibilă cu dragostea, îndurarea și chiar cu instinctul nostru de dreptate este doctrina că morții nelegiuți sunt chinuiți veșnic în iad, în foc și pucioasă, că, pentru păcatele unei vieți scurte pe acest pământ, trebuie să fie torturați cât timp va trăi Dumnezeu! Totuși această doctrină a fost mult timp predicată și este inclusă în multe dintre crezurile creștine. Un erudit doctor în teologie spunea: „Priveliștea chinurilor iadului va spori continuu fericirea sfinților de-a lungul veșniciei. Când vor vedea că alții, născuți cu aceeași natură și în aceleași împrejurări, sunt aruncați într-o asemenea suferință, iar ei sunt tratați atât de diferit, își vor da seama cât de fericiți sunt.” Altul se exprima în modul următor: „În timp ce sentința de condamnare se execută veșnic asupra vaselor mâniei [cei răi], fumul chinului lor se ridică veșnic înaintea vaselor îndurării [cei buni], care, în loc să împărtășească soarta acestor ființe nenorocite, vor spune: «Amin, Aleluia! Lăudați pe Domnul!»”

Unde se găsește o astfel de învățătură pe paginile Cuvântului lui Dumnezeu? În ceruri, va dispărea oare orice sentiment de milă și de compasiune, chiar și sentimentele firești de omenie, din inima celor răscumpărați? Vor fi acestea înlocuite cu indiferența stoicului sau cu cruzimea sălbaticului? Nu, în niciun caz. Aceasta nu este învățătura Cărții lui Dumnezeu. Deși e posibil ca aceia care susțin concepțiile de mai sus să fie oameni culți și

chiar de bună-credință, ei sunt induși în eroare de raționamentele false ale lui Satana, care îi face să interpreteze greșit anumite afirmații dure ale Scripturii, dând limbajului o nuanță de asprime și răutate, trăsături care îl caracterizează pe el, nu pe Creatorul nostru. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă de la calea lui și să trăiască. Întoarceți-vă, întoarceți-vă de la calea voastră cea rea! Pentru ce vreți să muriți?” (Ezechiel 33:11).

Ce ar câștiga Dumnezeu dacă am admite că El Se delectează privind aceste torturi fără sfârșit, că este fermecat de gemetele, țipetele și blestemele ființelor chinuite pe care le ține în flăcările iadului? Pot aceste sunete înspăimântătoare să constituie o muzică pentru urechea Iubirii infinite? Se afirmă că pedepsirea păcătoșilor într-un chin veșnic ar arăta ura lui Dumnezeu pentru păcat, acest rău care distruge pacea și ordinea universului. Ce blasfemie teribilă! Ca și când ura Lui față de păcat este motivul pentru care Dumnezeu îl perpetuează, căci, potrivit învățăturilor acestor teologi, tortura continuă, fără speranța unui sfârșit, înfurie victimele nenorocite și, pentru că ele își exprimă mânia în blesteme și hulă, își măresc continuu povara de vinovăție. Gloria lui Dumnezeu nu este amplificată de perpetuarea păcatului de-a lungul veșniciei.

Mintea umană nu este capabilă să evalueze răul pe care l-a produs erezia chinului veșnic. Religia Bibliei, plină de iubire, bunătate și milă, este întunecată de superstiție și învăluită în teroare. Când vedem în ce culori false a zugrăvit Satana caracterul lui Dumnezeu, să ne mai mirăm că oamenilor le este frică și chiar Îl urăsc pe îndurătorul nostru Creator? Concepțiile înspăimântătoare despre Dumnezeu care s-au răspândit în toată lumea, fiind predicate de la amvoane, au dat naștere la milioane de sceptici și necredincioși.

Chinul veșnic este una dintre doctrinele false care constituie „vinul desfrânării” pe care Babilonul îl dă tuturor națiunilor să-l bea (Apocalipsa 14:8; 17:2). Este, într-adevăr, un mister cum de au acceptat slujitorii lui Hristos această erezie și au și predicat-o de la amvoane. Ca și sabatul fals, au preluat-o tot de la Roma și, deși este adevărat că a fost predicată de oameni mari și de bună-credință, asupra acestui subiect ei nu au avut lumina pe care o avem noi, ei fiind răspunzători numai pentru lumina care a strălucit în timpul lor, pe când noi suntem responsabili pentru lumina care strălucește în zilele noastre. Dacă renunțăm la Cuvântul lui Dumnezeu și acceptăm doctrine false doar pentru că părinții noștri le-au susținut, cădem sub sentința care a fost pronunțată împotriva Babilonului și bem din „vinul desfrânării lui”.

Mulți oameni, pe care doctrina torturii veșnice îi revoltă, sunt conduși spre eroarea opusă. Ei văd că Scripturile Îl prezintă pe Dumnezeu ca pe o ființă iubitoare și compătimitoare și nu pot crede că El Își va arunca propria creație în flăcările unui iad veșnic. Susținând că sufletul este înzestrat cu o nemurire naturală, nu văd altă soluție decât să tragă concluzia că toți oamenii vor fi, în cele din urmă, salvați. Mulți consideră că

amenințările Bibliei au doar scopul de a-i îngrozi pe oameni și a-i face să asculte și că nu vor fi împlinite literal. Astfel, păcătoșii pot să trăiască în plăceri egoiste, desconsiderând cerințele lui Dumnezeu, și totuși să se bucure la final de favoarea Sa. O astfel de doctrină, care se bazează pe îndurarea lui Dumnezeu, dar care Îi ignoră dreptatea, este pe placul inimii netransformate și îi încurajează pe cei păcătoși în nelegiuirea lor.

Pentru a vedea cum cei care cred într-o mântuire universală răstălmăcesc Scripturile ca să-și susțină dogmele care distrug suflete, este suficient doar să le cităm declarațiile. La înmormântarea unui tânăr ateu, care murise pe loc într-un accident, un pastor universalist a ales ca text pe baza căruia să predice declarația din Scriptură cu privire la David: „Se mângâiasse de moartea lui Amnon” (2 Samuel 13:39).

„Sunt întrebat deseori”, a spus vorbitorul, „care va fi soarta celor care părăsesc lumea aceasta plini de păcate: mor, poate, în stare de ebrietate, mor cu hainele nespălate de petele roșii ale crimei sau mor așa cum a murit acest tânăr, fără să fi făcut vreo mărturisire de credință sau să fi avut vreo experiență religioasă. Ne mulțumim cu ceea ce ne spune Scriptura; răspunsul ei va rezolva această problemă teribilă. Amnon era peste măsură de păcătos. Nu se pocăise, se îmbătase și fusese ucis pe când era beat. David era profet al lui Dumnezeu. El trebuie să fi știut dacă soarta lui Amnon avea să fie rea sau bună în lumea viitoare. Care a fost simțământul inimii lui? «Împăratul David a încetat să mai urmărească pe Absalom, căci se mângâiasse de moartea lui Amnon» (2 Samuel 13:39).

Și ce putem deduce din acest text? Nu cumva că suferința veșnică nu făcea parte din credința lui? Noi așa credem. Aici descoperim un argument triumfător în sprijinul unei ipoteze mai plăcute, mai luminoase, mai bune cu privire la puritatea și pacea universală finală. David a fost mângâiat văzând că fiul lui era mort. De ce? Pentru că, prin ochiul profeției, el a putut să privească înainte la un viitor glorios, a putut să vadă că fiul lui, scăpat de toate ispitele, eliberat din robia păcatului și purificat de corupția lui, a fost primit, după ce a fost făcut suficient de sfânt și iluminat, în adunarea spiritelor fericite. Singura lui mângâiere a fost că, fiind mutat din lumea aceasta a păcatului și a suferinței, iubitul lui fiu se dusesse acolo unde cele mai sublime adieri ale Duhului Sfânt vor fi revărsate peste sufletul lui întunecat, unde mintea lui va fi deschisă înțelepciunii cerului și binecuvântărilor iubirii eterne și unde va fi astfel pregătit ca, într-o natură sfințită, să se bucure de odihnă în compania moștenirii cerești.

Din aceste gânduri, am dori să se înțeleagă faptul că noi credem că mântuirea oferită de Dumnezeu nu depinde de nimic din ce am putea face noi în această viață: nici de schimbarea inimii, nici de credința noastră, nici de religia pe care declarăm că o avem.”

În felul acesta, pretinsul slujitor al lui Hristos repetă minciuna rostită de șarpe în Eden: „Hotărât că nu veți muri, dar (...) în ziua când veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu.” El declară că cei mai josnici dintre păcătoși (criminalii, hoții sau

adulterinii) se vor bucura după moarte de fericire veșnică.

Cum ajunge acest falsificator al Scripturilor la asemenea concluzii? Dintr-o singură propoziție, care exprimă supunerea lui David în fața hotărârii Providenței? „David a încetat să mai urmărească pe Absalom, căci se mângâiase de moartea lui Amnon.” Durerea sfâșietoare fiind alinată, cu trecerea timpului, gândurile lui David s-au îndreptat de la fiul mort la cel viu, care fugise de frica pedepsei pe care o merita pentru crima lui. Aceasta este dovada că Amnon cel bețiv și incestuos a fost dus imediat după moarte în locuințele fericirii, pentru a fi curățat și pregătit să trăiască în compania îngerilor fără păcat? Într-adevăr, o poveste plăcută, numai bună pentru a satisface inima neschimbată! Aceasta este exact doctrina lui Satana și este foarte eficientă. Când oamenii cred astfel de lucruri, ar trebui să ne mai mire faptul că răul abundă?

Metoda folosită de acest învățător fals este utilizată de foarte mulți predicatori. Scot din context câteva cuvinte ale Scripturii, context care în multe cazuri ar arăta că înțelesul lor este exact opus interpretării date, și apoi denaturează sensul acestor pasaje, folosindu-le pentru a demonstra unele doctrine care n-au niciun fundament în Cuvântul lui Dumnezeu. Argumentul citat ca dovadă că bețivul Amnon se află în ceruri este o simplă deducție, contrazisă în mod direct de declarația clară și categorică a Scripturii, care spune că niciun bețiv nu va moșteni Împărăția lui Dumnezeu (1Corinteni 6:10). Astfel, scepticii și necredincioșii transformă adevărul în minciună. Mulți sunt înșelați de raționamentele lor false și adormiți în leagănul poftelor lor.

Dacă ar fi adevărat că sufletele tuturor oamenilor merg direct în cer în momentul morții, atunci am dori mai degrabă moartea decât viața. Pe mulți, această convingere i-a făcut să-și pună capăt vieții. Copleșiți de necazuri, încurcături și dezamăgiri, li se pare mai ușor să-și curme firul delicat al existenței și să zboare spre fericirea lumii eterne.

Dumnezeu a oferit în Cuvântul Său dovezi clare că îi va pedepsi pe cei care Îi încalcă Legea. Este El prea îndurător pentru a pune în aplicare o sentință corectă în dreptul vreunui păcătos? Priviți atunci la crucea de pe Calvar! Moartea Fiului nevinovat al lui Dumnezeu este o dovadă a faptului că „plata păcatului este moartea” (Romani 6:23), că orice violare a Legii lui Dumnezeu trebuie să fie pedepsită. Hristos cel fără păcat a devenit păcat pentru om. A purtat vina călcării Legii și a trăit durerea de a vedea că Tatăl Își ascunde fața, până când inima I-a fost frântă, iar viața, zdrobită – toate acestea pentru ca păcătoșii să poată fi răscumpărați. Omul nu putea fi eliberat de pedeapsa pentru păcat pe nicio altă cale. Oricine refuză iertarea obținută cu un preț atât de mare trebuie să suporte personal vinovăția și pedeapsa pentru călcarea Legii.

Să examinăm, în continuare, ce afirmă Biblia cu privire la cei nepocăiți și neevlavioși, pe care universalistii îi așază în cer împreună cu îngerii sfinți și fericiți.

„Celui ce îi este sete, îi voi da să bea fără plată din izvorul apei vieții” (Apocalipsa 21:6). Această promisiune este numai pentru cei cărora le este sete, numai pentru cei care simt

nevoia după apa vieții și o caută, cu prețul pierderii tuturor celorlalte lucruri. „Cel ce va birui va moșteni aceste lucruri. Eu voi fi Dumnezeuul lui, și el va fi fiul Meu” (Apocalipsa 21:7). Condițiile sunt clare. Pentru a moșteni toate aceste lucruri, trebuie să ne împotrivim păcatului și să-l învingem.

Domnul declară prin profetul Isaia: „Bine de cel neprihănit! Lui îi va merge bine... Vai de cel rău! Lui îi va merge rău, căci va culege rodul faptelor lui” (Isaia 3:10,11). „Totuși, măcar că păcătosul face de o sută de ori răul”, spune înțeleptul, „și stăruie multă vreme în el, eu știu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu și au frică de El. Dar cel rău nu este fericit” (Eclesiastul 8:12,13). Iar Pavel afirmă că păcătosul își adună „o comoară de mânie pentru ziua mâniei și a arătării dreptei judecăți a lui Dumnezeu, care va răsplăti fiecăruia după faptele lui”; „necaz și strâmtorare vor veni peste orice suflet omenesc care face răul” (Romani 2:5,6,9).

„Niciun curvar, niciun stricat, niciun lacom de avere, care este un închinător la idoli, n-are parte de moștenire în Împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu” (Efeseni 5:5). „Urmăriți pacea cu toți și sfințirea, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul” (Evrei 12:14). „Ferice de cei ce își spală hainele, ca să aibă drept la pomul vieții și să intre pe porți în cetate! Afară sunt câinii, vrăjitorii, curvarii, ucigașii, închinătorii la idoli și oricine iubește minciuna și trăiește în minciună” (Apocalipsa 22:14,15).

Dumnezeu le-a făcut cunoscute oamenilor caracterul Său și metoda Sa de a trata păcatul. „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie, care Își ține dragostea până în mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat” (Exodul 34:6,7). „Domnul... nimicește pe toți cei răi” (Psalmii 145:20). „Dar cei răzvrățiți sunt nimiciți cu toții, sămânța celor răi este prăpădită” (Psalmii 37:38). Puterea și autoritatea guvernării divine vor pune capăt rebeliunii, dar pedepsele drepte ale lui Dumnezeu vor fi în concordanță cu mila, răbdarea și bunătatea Lui.

Dumnezeu nu constrânge pe nimeni. Lui nu-I place ascultarea servilă. El dorește ca faptele mâinilor Sale să-L iubească pentru că este demn de iubit, să-L asculte pentru că Îi apreciază, în deplină cunoștință de cauză, înțelepciunea, dreptatea și bunătatea. Toți cei care Îi înțeleg corect aceste trăsături de caracter Îl vor iubi pentru că sunt atrași de El din admirație pentru calitățile Sale.

Principiile bunătății, ale îndurării și ale iubirii, predicate și exemplificate de Salvatorul nostru, sunt o expresie a voinței și a caracterului lui Dumnezeu. Hristos a declarat că n-a vorbit nimic altceva decât ceea ce a primit de la Tatăl Său. Principiile conducerii divine sunt în armonie cu porunca Mântuitorului: „Iubiți pe vrăjmașii voștri” (Matei 5:44). Dumnezeu execută sentința Sa dreaptă asupra celor păcătoși pentru binele universului și chiar pentru binele celor asupra cărora cad pedepsele Sale. El i-ar face fericiți, dar numai dacă ar putea face asta în conformitate cu legile guvernării Sale și cu dreptatea

caracterului Său. Îi înconjoară cu dovezile iubirii Sale, le-a oferit Legea Sa și-i urmărește cu ofertele harului Său, dar ei Îi disprețuiesc iubirea, Îi desființează Legea și Îi resping harul. Deși primesc încontinuu daruri, ei Îl dezonorează pe Dătător. Îl urăsc deoarece știu că El are oroare de păcatele lor. Domnul le suportă îndelung răutatea, dar, în cele din urmă, va veni momentul decisiv, când soarta le va fi hotărâtă. Îi va obliga El pe acești răzvrățiți să stea de partea Lui, forțându-i să facă voia Sa?

Cei care l-au ales pe Satana drept conducător și s-au aflat sub controlul lui nu sunt pregătiți să stea în prezența lui Dumnezeu. Mândria, înșelăciunea, libertinismul și cruzimea s-au fixat în caracterul lor. Pot ei să intre în ceruri și să locuiască veșnic împreună cu cei pe care i-au disprețuit și urât cât timp au fost pe pământ? Adevărul nu va deveni niciodată plăcut mincinosului, umilința nu va satisface orgoliul celui mândru, puritatea nu va fi pe placul celui corupt, iubirea dezinteresată nu i se va părea atrăgătoare celui egoist. Ce bucurie ar putea cerul să le ofere celor care sunt cu totul absorbiți de interese pământești și egoiste?

Ar putea cei care toată viața s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu să ajungă dintr-odată în ceruri și să vadă perfecțiunea și sfințenia care există acolo: inimi pline de iubire, fețe strălucind de bucurie, muzică încântătoare și melodioasă înălțându-se spre onoarea lui Dumnezeu și a Mielului și torente neîntrerupte de lumină revărsându-se asupra răscumpăraților dinspre Acela care stă pe tron? Ar putea cei ale căror inimi sunt pline de ură față de Dumnezeu, adevăr și sfințenie să se amestece cu mulțimea de ființe cerești și să se unească în cântări de laudă? Ar putea ei să suporte slava lui Dumnezeu și a Mielului? Nu, categoric nu. Le-au fost oferți ani de har, în care să-și formeze caractere pentru cer, dar ei nu și-au educat niciodată mintea să iubească puritatea. N-au învățat niciodată limbajul cerului, iar acum este prea târziu.

O viață întreagă de revoltă față de Dumnezeu i-a făcut incompatibili cu cerul. Puritatea, sfințenia și pacea lui ar fi o tortură pentru ei, iar slava lui Dumnezeu ar fi un foc mistuitor. Și-ar dori să fugă din acel loc sfânt și ar prefera distrugerea, ca să se poată ascunde de fața Aceluia care a murit ca să-i răscumpere. Prin propriile alegeri, cei răi își pecetluiesc singuri soarta. Excluderea lor din ceruri este voluntară, în ce-i privește pe ei, și dreaptă și plină de îndurare, în ce-L privește pe Dumnezeu.

Ca și apele potopului, focul zilei celei mari face cunoscut verdictul lui Dumnezeu că nelegiuții sunt irecuperabili. Și-au exprimat voința sub forma revoltei, nefiind dispuși să se supună autorității divine. Când viața s-a sfârșit, este prea târziu să-și mai schimbe gândirea și să mai treacă de la păcat la ascultare, de la ură la iubire.

Crușând viața ucigașului Cain, Dumnezeu a arătat lumii care sunt consecințele deciziei de a-i permite păcătosului să trăiască în continuare într-o nelegiuire fără limite. Prin influența învățăturii și exemplului lui Cain, numeroșii lui urmași s-au afundat atât de mult în păcat, până când „răutatea omului era mare pe pământ și toate întocmirile

gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău. (...) Pământul era stricat înaintea lui Dumnezeu, pământul era plin de silnicie" (Geneza 6:5,11).

Din îndurare față de lume, Dumnezeu i-a distrus pe oamenii răi din timpul lui Noe. Din îndurare i-a distrus și pe locuitorii pervertiți ai Sodomei. Prin puterea înșelătoare a lui Satana, cei care încalcă Legea divină se bucură de simpatie și admirație și astfel îi determină permanent și pe alții să se răzvrătească. Așa a fost în zilele lui Cain și Noe, așa a fost în zilele lui Avraam și Lot, așa este și în zilele noastre. Din îndurare față de univers, Dumnezeu îi va distruge, în cele din urmă, pe cei care I-au respins harul.

„Plata păcatului este moartea; dar darul fără plată al lui Dumnezeu este viața veșnică în Iisus Hristos, Domnul nostru" (Romani 6:23). Moștenirea celor dreپți este viața, în timp ce partea celor nelegiuți este moartea. Moise i-a spus poporului Israel: „Iată, îți pun azi înaintea viața și binele, moartea și răul" (Deuteronomul 30:15). Moartea la care se referă aceste texte nu este cea pronunțată asupra lui Adam, deoarece toată omenirea suferă pedeapsa pentru păcatul lui. Aceasta este „moartea a doua" pe care Apocalipsa 20:14 o pune în contrast cu viața veșnică.

Ca urmare a păcatului lui Adam, moartea a trecut asupra întregii omeniri. Toți oamenii, fără deosebire, coboară în mormânt. Dar, prin Planul de Mântuire, toți vor fi scoși din mormintele lor. „Va fi o înviere a celor dreپți și a celor nedreپți", căci, „după cum toți mor în Adam, tot așa toți vor învia în Hristos" (Faptele 24:15; 1 Corinteni 15:22). Se va face totuși o distincție între cele două categorii de oameni care vor fi înviați. „Toți cei din morminte vor auzi glasul Lui și vor ieși din ele. Cei ce au făcut binele vor învia pentru viață, iar cei ce au făcut răul vor învia pentru judecată" (Ioan 5:28,29). „Cei ce vor fi găsiți vrednici" să fie înviați pentru a primi viața veșnică sunt „fericiți și sfinți"; „asupra lor, a doua moarte n-are nicio putere" (Luca 20:35; Apocalipsa 20:6). Dar cei care nu și-au asigurat iertarea prin intermediul pocăinței și al credinței trebuie să primească „plata păcatului", o pedeapsă diferită ca durată și intensitate, „după faptele lor", care se va sfârși în „moartea a doua". Deoarece lui Dumnezeu, în dreptatea și îndurarea Sa, Îi este imposibil să-i mântuiască pe păcătoși în păcatele lor, El le anulează dreptul la existență, de care s-au privat singuri în urma neleguirilor lor și de care s-au dovedit nedemni. Un scriitor inspirat spune: „Încă puțină vreme și cel rău nu va mai fi; te vei uita la locul unde era și nu va mai fi" (Psalmii 37:10). Iar un altul declară: „Și vor fi ca și când n-ar fi fost niciodată" (Obadia 16). Acoperiți de infamie, se vor cufunda într-o uitare eternă și fără speranță.

Astfel se va pune capăt păcatului, cu tot blestemul și ruina pe care le-a adus. Psalmistul spune: „Tu pedepsești neamurile, nimicești pe cel rău, le ștergi numele pentru totdeauna și pe vecie. S-au dus vrăjmașii! N-au rămas din ei decât niște dărâmături veșnice!" (Psalmii 9:5,6). Ioan, în Apocalipsa, anticipând viața veșnică de care vor avea parte cei salvați, aude un imn de laudă universal, neatins de nicio notă discordantă. Toate ființele

din cer și de pe pământ Îi dau slavă lui Dumnezeu (Apocalipsa 5:13). Acolo nu există suflete pierdute care să-L hulească pe Dumnezeu în timp ce se zvârcolesc în chinuri veșnice, nici ființe nenorocite în iad, ale căror țipete de durere să se amestece cu imnurile celor mântuiți.

Pe eroarea fundamentală a nemuririi naturale a sufletului se bazează doctrina stării conștiente în moarte, doctrină care, ca și cea a chinului veșnic, este contrară Scripturii, rațiunii și sentimentelor noastre de omenie.

Potrivit credinței populare, cei răscumparați care se află în ceruri sunt conștienți de tot ce se petrece pe pământ, mai ales de tot ce se întâmplă în viața prietenilor de care s-au despărțit. Dar cum ar putea cei morți să fie fericiți știind necazurile celor vii, fiind martori la păcatele comise de cei dragi și văzându-i cum trec prin atâtea suferințe, dezamăgiri și necazuri în viață? De câtă fericire cerească ar avea parte cei care plutesc deasupra prietenilor lor de pe pământ? O, cât de revoltătoare este credința că, îndată ce suflarea părăsește trupul, sufletul celui nepocăit este încredințat flăcărilor iadului! Ce suferință cumplită trebuie să fie pentru cei care-și văd prietenii mergând în mormânt nepregătiți, numai pentru a începe o veșnicie de durere și păcat! Mulți au ajuns în pragul nebuniei din cauza acestui gând chinuitor.

Ce spune Scriptura despre aceste lucruri? David declară că omul nu este conștient după moarte: „Suflarea lor trece, se întorc în pământ și în aceeași zi le pier și planurile” (Psalmii 146:4). Solomon afirmă același lucru: „Cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri, dar cei morți nu știu nimic... Și dragostea lor, și ura lor, și pizma lor de mult au și pierit și niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare. (...) Căci, în Locuința morților în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune!” (Eclesiastul 9:5,6,10)

Când, ca răspuns la rugăciune, lui Ezechia i-a fost prelungită viața cu 15 ani, regele recunoscător a înălțat un imn de laudă la adresa lui Dumnezeu pentru marea Sa îndurare. În această cântare, el spune motivul pentru care se bucură: „Căci nu Locuința morților Te laudă, nu moartea Te mărește și cei ce s-au pogorât în groapă nu mai nădăjduiesc în credincioșia Ta; ci cel viu, da, cel viu Te laudă, ca mine astăzi” (Isaia 38:18,19). Teologia populară îi prezintă pe morții neprihăniți în ceruri, având parte de fericire și laudându-L pe Dumnezeu cu limbi nemuritoare, dar Ezechia n-a văzut în moarte o asemenea perspectivă glorioasă. Prin cuvintele lui, el este de acord cu declarațiile psalmistului: „Căci cel ce moare nu-și mai aduce aminte de Tine; și cine Te va lauda în Locuința morților?” „Nu morții laudă pe Domnul și nici vreunul din cei ce se pogoară în locul tăcerii” (Psalmii 6:5; 115:17).

Petru, în Ziua Cincizecimii, a afirmat că patriarhul David „a murit și a fost îngropat, și mormântul lui este în mijlocul nostru până în ziua de azi... Căci David nu s-a suit în ceruri” (Faptele 2:29,34). Faptul că David rămâne în mormânt până la înviere

demonstrează că cei neprihăniți nu merg în cer la moarte. Numai prin înviere și în virtutea faptului că Iisus a înviat va putea David să stea, în cele din urmă, la dreapta lui Dumnezeu.

Pavel spunea: „Căci, dacă nu învie morții, nici Hristos n-a înviat. Și dacă n-a înviat Hristos, credința voastră este zadarnică, voi sunteți încă în păcatele voastre și, prin urmare, și cei ce au adormit în Hristos sunt pierduți” (1 Corinteni 15:16-18). Dacă, de 4.000 de ani, cei drepți, la moartea lor, au mers direct în cer, cum putea Pavel să spună că, dacă nu este înviere, „cei ce au adormit în Hristos sunt pierduți”? N-ar mai fi necesară nicio înviere.

Martirul Tyndale, referindu-se la starea celor morți, declara: „Mărturisesc deschis că nu sunt convins că ei se află deja în slava deplină în care sunt Hristos și îngerii aleși ai lui Dumnezeu. Nu cred asta, căci, dacă ar fi adevărat, atunci predicarea învierii trupului ar fi un lucru zadarnic” (William Tyndale, *Preface to New Testament*, ed. 1534, retipărit în *British Reformers – Tindal, Frith, Barnes*, p. 349).

Este un fapt cert că speranța fericirii eterne imediat după moarte a dus la o neglijare generală a doctrinei biblice a învierii. Această tendință a fost remarcată de dr. Adam Clarke, care spunea: „Doctrina învierii pare să fi fost considerată mult mai importantă de către creștinii din biserica primară decât de cei de astăzi! De ce? Apostolii au insistat continuu asupra ei și pe baza ei i-au îndemnat pe urmașii lui Hristos la stăruință, ascultare și bucurie. Urmașii lor de astăzi rareori o mai menționează. Așa au predicat apostolii și așa au crezut creștinii bisericii primare; așa predicăm noi și așa cred ascultătorii noștri. În Evanghelie nu există o doctrină asupra căreia să se pună un accent mai mare, iar în sistemul actual de predicare nu există o doctrină care să fie tratată cu mai multă neglijență!” (*Commentary*, remarci la 1Corinteni 15, par. 3).

Această tendință a continuat până când adevărul glorios al învierii a ajuns aproape cu totul necunoscut și pierdut din vedere de lumea creștină. Astfel, un autor creștin de seamă, comentând cuvintele lui Pavel din 1 Tesaloniceni 4:13-18, spunea: „Din motive practice de consolare, doctrina fericitei nemuriri a dreptilor ține pentru noi locul oricărei doctrine îndoielnice cu privire la a doua venire a Domnului. Pentru noi, Domnul vine atunci când murim. Asta trebuie să așteptăm noi. Morții intră deja în slavă. Nu trebuie să mai aștepte să sune trâmbița pentru a fi judecați și pentru a li se oferi fericirea.”

Când mai avea puțin până să Se despartă de ucenicii Săi, Iisus nu le-a spus că vor veni curând la El. „Mă duc să vă pregătesc un loc”, le-a spus, „și, după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine” (Ioan 14:2,3). Mai mult, Pavel ne spune că „Însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogorî din cer și întâi vor învia cei morți în Hristos. Apoi, noi, cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiți toți împreună cu ei în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; și astfel vom fi totdeauna cu Domnul.” Apoi adaugă: „Mângâiați-vă dar unii

pe alții cu aceste cuvinte” (1Tesaloniceni 4:16-18). Ce contrast izbitor între aceste cuvinte de mângâiere și cele ale pastorului universalist citat anterior! Acesta îi consola pe prietenii întristați cu asigurarea că, oricât de păcătos ar fi fost cel mort când i-a venit sfârșitul, el avea să fie primit printre îngeri. Pavel, în schimb, le îndreaptă gândul fraților lui către venirea viitoare a Domnului, când lanțurile mormântului vor fi sfărâmate și „cei morți în Hristos” vor fi înviați pentru viața veșnică.

Nimeni nu poate intra în locașurile fericirii înainte ca Dumnezeu să-i cerceteze cazul și să-i examineze caracterul și faptele. Toți oamenii trebuie să fie judecați după ceea ce scrie în cărți și răsplătiți după faptele lor. Această judecată nu are loc la moarte. Iată cum se exprimă Pavel: Dumnezeu „a rânduit o zi în care va judeca lumea după dreptate, prin Omul pe care L-a rânduit pentru aceasta și despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin faptul că L-a înviat din morți” (Faptele 17:31). Aici apostolul declară explicit că, pentru judecarea lumii, a fost stabilit un anumit timp în viitor.

Iuda se referă la aceeași perioadă: „El i-a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri veșnice, în întuneric, pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința.” El citează mai departe cuvintele lui Enoh: „Iată că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor” (Iuda 6, 14 și 15). Ioan spune că i-a „văzut pe morți, mari și mici, stând în picioare înaintea scaunului de domnie. Niște cărți au fost deschise... Și morții au fost judecați... după cele ce erau scrise în cărțile acelea” (Apocalipsa 20:12).

Dacă morții se bucură deja de cer sau se zvârcolesc în flăcările iadului, ce nevoie mai este de o judecată viitoare? În privința acestui aspect important, Cuvântul lui Dumnezeu nu este nici neclar, nici nu se contrazice, ci poate fi înțeles de orice om. Dar care minte sinceră poate vedea înțelepciune sau dreptate în această teorie? Cum pot cei dreپți, după cercetarea cazului lor în cadrul judecății, să primească invitația: „Bine, rob bun și credincios... intră în bucuria stăpânului tău!”, dacă ei locuiesc deja în prezența Sa de secole întregi? Vor fi păcătoșii chemați din locul torturii lor pentru a primi sentința din partea Judecătorului a tot pământul: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic” (Matei 25:21,41)? Ce bătaie de joc! Ce acuzație nerușinată la adresa înțelepciunii și dreptății lui Dumnezeu!

Teoria nemuririi sufletului a fost una dintre doctrinele false pe care Roma le-a împrumutat de la păgâni și pe care le-a inclus în religia creștină. Martin Luther a pus-o în aceeași categorie cu „născocirile monstruoase care fac parte din gunoiul de decrete al Romei” (E. Petavel, *The Problem of Immortality*, p. 255).

Comentând cuvintele lui Solomon din Eclesiastul, că morții nu știu nimic, reformatorul afirmă: „Iată un alt loc ce dovedește că morții... nu știu nimic. El spune că acolo nu este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune. Solomon consideră că morții dorm și nu știu absolut nimic. Morții se odihnesc, nenumărând nici zilele, nici anii, iar

când vor învia li se va părea că au dormit doar un minut” (Martin Luther, *Exposition of Solomon’s Book Called Ecclesiastes*, p. 152).

Nicăieri în Sfânta Scriptură nu se găsește afirmația că cei drepti își primesc răsplata sau că cei păcătoși își primesc pedeapsa în momentul morții. Patriarhii și profeții nu ne-au lăsat nicio astfel de asigurare. Hristos și apostolii n-au făcut nicio aluzie la aceasta. Biblia spune clar că morții nu merg imediat în cer. Ei sunt descriși ca dormind până în momentul învierii (1Tesaloniceni 4:14; Iov 14:10-12). Gândurile omului dispar chiar în ziua când „se rupe funia de argint” și se „sfărâmă vasul de aur” (Eclesiastul 12:6). Cei care coboară în mormânt sunt în țara tăcerii. Ei nu mai știu nimic din ceea ce se face sub soare (Iov 14:21; Eclesiastul 9:6). Binecuvântată odihnă pentru dreptii oboseți! Timpul, lung sau scurt, nu este decât o clipă pentru ei. Ei dorm, apoi sunt treziți de trâmbița lui Dumnezeu la o nemurire glorioasă. „Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii... Când trupul acesta supus putrezirii se va îmbrăca în neputrezire și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: «Moartea a fost înghițită de biruință»” (1Corinteni 15:52-54). Treziți din somnul lor adânc, ei își reiau firul gândurilor exact de unde l-au întrerupt. Ultima senzație a fost chinul morții; ultimul gând a fost că treceau sub puterea mormântului. Când se vor ridica din mormânt, primul lor gând fericit va fi exprimat de strigătul triumfal: „Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul, moarte?” (1 Corinteni 15:55).

Spiritismul

Misiunea îngerilor sfinți, așa cum este ea prezentată în Scripturi, este un adevăr deosebit de prețios și de încurajator pentru orice urmaș al lui Hristos. Însă viziunea biblică asupra acestui subiect a fost denaturată de erorile teologiei populare. Doctrina nemuririi naturale a sufletului, împrumutată la început din filosofia păgână și încorporată în credința creștină în timpul întunericului mării apostazii, a înlocuit adevărul atât de clar prezentat în Scriptură că „cei morți nu știu nimic” (Eclesiastul 9:5). Oamenii au ajuns să creadă că spiritele morților sunt „duhuri slujitoare trimise să îndeplinească o slujbă pentru cei ce vor moșteni mântuirea” (Evrei 1:14). Și aceasta, în ciuda afirmațiilor Scripturii că îngerii au existat și au avut o legătură directă cu istoria omenirii înainte de moartea vreunui om.

Doctrina despre starea conștientă a omului în moarte și în special credința că spiritele morților se întorc să le slujească celor vii au pregătit calea pentru spiritismul modern. Dacă morții sunt primiți în prezența lui Dumnezeu și a îngerilor sfinți și sunt privilegiați cu mult mai multe cunoștințe decât aveau înainte de a muri, de ce să nu se întoarcă pe pământ pentru a-i ilumina și îndruma pe cei vii? Dacă, așa cum susțin teologii populari, spiritele morților plutesc în jurul prietenilor lor de pe pământ, de ce nu le-ar fi permis să comunice cu ei, să-i avertizeze de relele care li se vor întâmpla sau să-i încurajeze în necaz? Cum pot cei care cred în starea conștientă a omului în moarte să respingă „lumina divină” transmisă de aceste spirite glorificate? Satana lucrează prin acest canal de comunicare considerat sfânt pentru a-și aduce la îndeplinire planurile. Îngerii căzuți, care îi împlinesc poruncile, apar ca mesageri din lumea spiritelor. Susținând că îi pune pe cei vii în legătură cu cei morți, prințul răului își exercită influența ademenitoare asupra minții lor.

Satana are puterea de a aduce înaintea oamenilor chipurile prietenilor lor decedați. Falsul este unul perfect. Înfațișarea familiară, cuvintele, tonul – toate sunt reproduse cu o precizie uimitoare. Mulți sunt încurajați la gândul că cei dragi sunt în ceruri și, fără să suspecteze vreun pericol, își pleacă urechea la „duhuri înșelătoare și [la] învățăturile dracilor” (1 Timotei 4:1).

După ce oamenii sunt convinși că morții pot, într-adevăr, să comunice cu ei, Satana îi face să apară în fața lor pe cei care au coborât în mormânt nepregătiți. Aceștia susțin că sunt fericiți în cer și că ocupă poziții înalte. Astfel, se răspândește eroarea că între cei dreپți și cei păcătoși nu se face nicio deosebire. Pretinșii vizitatori din lumea spiritelor

dau uneori avertismente care se dovedesc a fi corecte. Apoi, pe măsură ce câștigă încrederea oamenilor, prezintă doctrine care subminează direct credința în Scriptură. Simulând un interes profund pentru bunăstarea prietenilor lor de pe pământ, ei insinuează cele mai periculoase erezii. Faptul că afirmă unele adevăruri și că, uneori, sunt capabili să prezică evenimente viitoare conferă declarațiilor lor o aparență de autenticitate, iar învățăturile lor false sunt acceptate de mulți atât de ușor și cu o încredere atât de mare, de parcă ar fi cele mai sfinte adevăruri ale Bibliei. Legea lui Dumnezeu este dată la o parte, Duhul harului este disprețuit, iar sângele legământului este considerat nesfânt. Spiritele neagă divinitatea lui Hristos și Îl plasează pe Creator pe aceeași treaptă cu ele. Astfel, sub o nouă mască, marele răzvrătit continuă războiul împotriva lui Dumnezeu, război care a început în cer și se desfășoară de aproximativ 6.000 de ani pe pământ.

Mulți se străduiesc să explice manifestările spiritiste, atribuindu-le în întregime escrocheriei și prestidigitației mediumului. Deși este adevărat că, adesea, rezultate ale scamatoriei au fost prezentate ca manifestări spiritiste autentice, au existat și demonstrații evidente ale unei puteri supranaturale. Ciocăniturile misterioase cu care a început spiritismul modern n-au fost rezultatul trucurilor sau iscusinței umane, ci acțiunea directă a îngerilor răi, care au introdus astfel una dintre înșelăciunile cele mai eficiente în a distruge suflete. Mulți vor fi prinși în cursă și vor crede că spiritismul este doar iluzionism. Când vor fi puși față în față cu manifestări pe care nu le pot considera decât supranaturale, vor fi înșelați și le vor accepta ca manifestări ale mării puteri a lui Dumnezeu.

Aceste persoane trec cu vederea relatările Scripturii cu privire la minunile făcute de Diavol și de forțele lui. Cu ajutorul lui Satana au contrafăcut vrăjitorii faraonului minunea lui Dumnezeu (vezi Exodul 7:10-12). Pavel afirmă că revenirea lui Hristos va fi precedată de manifestări similare ale puterii satanice, „cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase și cu toate amăgirile nelegiurii” (2Tesaloniceni 2:9,10). Apostolul Ioan, descriind puterea care va face minuni în zilele sfârșitului, declară: „Săvârșea semne mari, până acolo că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pământ, în fața oamenilor. Și amăgea pe locuitorii pământului prin semnele pe care i se dăduse să le facă” (Apocalipsa 13:13,14). Aici nu sunt prezise doar simple scamatorii. Oamenii sunt înșelați de minunile pe care le fac agenții lui Satana, nu de cele pe care oamenii pretind că le fac.

Prințul întunericului, care atât de mult timp și-a canalizat puterile minții lui geniale în direcția înșelării oamenilor, își adaptează cu măiestrie ispitele pentru persoane din toate clasele sociale. Celor culți și rafinați, el le prezintă spiritismul în aspectele lui cele mai distinse și mai intelectuale, reușind astfel să îi atragă pe mulți în cursă. Înțelepciunea pe care o dă spiritismul este cea descrisă de apostolul Iacov, o înțelepciune care „nu vine de sus, ci este pământească, firească, drăcească” (Iacov 3:15). Însă marele amăgitor ascunde

acest lucru atunci când tănuirea lui servește cel mai bine scopurilor sale. El, care în pustia ispitirii a apărut în fața lui Hristos îmbrăcat în strălucirea serafimilor cerești, vine la oameni în modul cel mai atrăgător, ca un înger de lumină. Satisfacă rațiunea cu subiecte de o complexitate ridicată, delectează fantezia cu scene fermecătoare și câștigă sentimentele cu portretizări convingătoare ale iubirii și binefacerii. Stimulează imaginația să se avânte în sfere înalte, făcându-i pe oameni să se mândrească atât de mult cu propria înțelepciune, încât să-L disprețuiască în inima lor pe Cel Veșnic. Ființa aceasta formidabilă, care a putut să-L ducă pe Răscumpărătorul lumii pe un munte foarte înalt și să facă să-I treacă pe dinaintea toate imperiile pământului cu gloria lor, își va prezenta ispitele în fața oamenilor în așa fel încât să păcălească simțurile tuturor celor care nu sunt protejați de puterea divină.

Satana îi înșală astăzi pe oameni la fel cum a înșelat-o pe Eva în Eden: lingușindu-i și trezindu-le dorința de a dobândi cunoștințe interzise, precum și ambiția după înălțare de sine. El a decăzut pentru că a nutrit aceste sentimente negative și tot prin intermediul lor caută să aducă ruina oamenilor. „Veți fi ca Dumnezeu”, declară el, „cunoscând binele și răul” (Geneza 3:5). Spiritismul susține că „omul este o ființă a progresului, că destinul lui este, chiar de la naștere, acela de a progresa spre Dumnezeu”. Se afirmă: „Judecata va fi dreaptă, pentru că e o judecată a eului... Tronul este în interiorul tău.” Când s-a trezit „conștiința spirituală” în el, un spiritist a spus: „Toți semenii mei erau semizei necăzuți.” Altul spunea: „Orice ființă dreaptă și perfectă este un hristos.”

Astfel, în locul neprihănirii și perfecțiunii Dumnezeului infinit – adevăratul obiect al adorării –, în locul dreptății desăvârșite a Legii Sale – adevăratul standard pe care omul trebuie să-l atingă –, Satana a pus natura păcătoasă a omului ca unică regulă de judecată sau standard al caracterului. Acesta este un „progres”, dar nu în sus, ci în jos.

Este o lege atât a intelectului, cât și a spiritualității umane aceea că, privind, suntem schimbați. Mîntea se adaptează treptat la subiectele cu care este hrănită, fiind absorbită de lucrurile pe care este obișnuită să le îndrăgească și să le respecte. Omul nu se va ridica niciodată mai presus de idealul lui de puritate, bunătate sau adevăr. Dacă eul este standardul lui cel mai înalt, niciodată nu va ajunge la ceva mai nobil, ci mai degrabă se va scufunda din ce în ce mai mult. Numai harul lui Dumnezeu are putere să-l înalțe pe om. Lăsat singur, direcția lui este inevitabil în jos.

Celor îngăduitori cu ei înșiși, celor care iubesc plăcerile sau celor senzuali, spiritismul li se prezintă sub o mască mai puțin subtilă. În formele lui vulgare, ei găsesc ceea ce este în armonie cu înclinațiile lor. Satana studiază orice slăbiciune a firii omenești, notează păcatele pe care fiecare om este înclinat să le comită, apoi are grijă ca acestuia să nu-i lipsească oportunitățile de a-și satisfacă dorințele. Îi ispitește pe oameni ca, prin abuzuri de orice natură, să-și slăbească puterile fizice, mintale și morale. A distruge și distruge mii de oameni îndemnându-i să-și tolereze diversele vicii și brutalizând astfel întreaga

natură a omului. Și, pentru a-și definitiva opera, spiritele declară că „adevărata cunoaștere îl plasează pe om mai presus de orice lege”, că „orice am face, este bine”, că „Dumnezeu nu condamnă” și că „toate păcatele sunt nevinovate”. Când oamenii ajung astfel să creadă că dorința este legea supremă, că libertatea înseamnă libertinaj și că omul este responsabil numai în fața lui însuși, ar trebui să ne mai mire că imoralitatea și depravarea abundă la orice pas? Masele acceptă cu sete acele învățături care le dau libertatea să asculte de îndemnurile păcătoase. Stăpânirea de sine cedează în fața poftelor, puterile minții și ale sufletului sunt subordonate tendințelor animalice, iar Satana, jubilând, atrage în cursa lui mii de preinși urmași ai lui Hristos.

Nimeni însă nu trebuie să se lase înșelat de afirmațiile mincinoase ale spiritismului. Dumnezeu le-a dat oamenilor suficientă lumină pentru a descoperi capcana. După cum am arătat deja, teoria care stă la baza spiritismului este în conflict cu cele mai clare declarații ale Scripturii. Biblia spune că morții nu știu nimic, că gândurile lor au pierit. Nu se mai bucură de nimic din ceea ce se face sub soare și nu mai au nicio influență asupra bucuriilor și necazurilor celor care trăiesc pe pământ.

Mai mult decât atât, Dumnezeu a interzis categoric toate pretensele comunicări cu spiritele morților. Pe timpul poporului evreu, exista o categorie de oameni care pretindeau, ca și spiritiștii de astăzi, că intră în legătură cu morții. Dar „duhurile morților”, cum erau numiți acești vizitatori din alte lumi, sunt identificate de Biblie ca „duhuri de draci” (vezi Numeri 25:1-3; Psalmii 106:28; 1 Corinteni 10:20; Apocalipsa 16:14.) Comunicarea cu spiritele morților era privită cu dezgust de Dumnezeu, fiind solemn interzisă în trecut sub pedeapsa cu moartea (Leviticul 19:31; 20:27). Astăzi, însăși ideea de vrăjitorie este luată în derâdere. Pretenția că oamenii au legături cu spiritele rele este privită ca o poveste medievală. Dar spiritismul, care își numără convertiții cu sutele de mii, ba chiar cu milioanele, care a pătruns în cercurile științifice și care a invadat bisericile și a fost primit favorabil în forurile legislative și chiar la curțile regilor – această minciună uriașă este o reînviere, sub o mască nouă, a vrăjitoriei condamnate și interzise în vechime.

Chiar dacă n-ar exista nicio altă dovadă cu privire la adevăratul caracter al spiritismului, pentru creștin ar trebui să fie suficient faptul că aceste spirite nu fac nicio deosebire între neprihănire și păcat, între cei mai nobili și mai curați apostoli ai lui Hristos și cei mai decăzuți slujitori ai lui Satana. Prezentându-i pe cei mai josnici oameni ca fiind în ceruri și deținând poziții înalte acolo, Satana îi spune lumii: „Nu contează cât de păcătoși sunteți; nu contează dacă voi credeți sau nu credeți în Biblie și în Dumnezeu. Trăiți cum vă place! Cerul este casa voastră.” De fapt, spiritiștii declară: „Oricine face rău este bun înaintea Domnului și de el are plăcere” sau: „Unde este Dumnezeul dreptății?” (Maleahi 2:17). Cuvântul Domnului spune: „Vai de cei ce numesc răul bine și binele, rău, care spun că întunericul este lumină și lumina, întuneric!” (Isaia 5:20).

Dându-se drept sfinții apostoli, aceste spirite mincinoase contrazic ce au scris aceștia sub inspirația Duhului Sfânt când au fost pe pământ. Neagă originea divină a Bibliei, anulând astfel fundamentul speranței creștinului și stingând lumina care arată calea către ceruri. Satana face ca lumea să creadă că Biblia este doar o ficțiune sau, cel mult, o carte potrivită pentru perioada infantilă a omenirii, dar care trebuie considerată acum ca fiind lipsită de importanță și învechită. În locul Cuvântului lui Dumnezeu, el oferă manifestările spiritiste. Acesta este un canal de comunicare asupra căruia el deține în întregime controlul și prin care poate face lumea să creadă ce vrea el. Biblia, cartea care îi va judeca pe el și pe urmașii lui, este pusă în umbră, iar pe Mântuitorul lumii, el Îl reduce la statutul de om obișnuit. După cum soldații romani care au păzit mormântul lui Iisus au răspândit minciuna pe care preoții și bătrânii i-au mituit să o spună pentru a-I nega învierea, tot așa cei care cred în manifestările spiritiste încearcă să facă să pară că nu este nimic miraculos în viața Salvatorului nostru. După ce Îi diminuează astfel rolul lui Iisus, le îndreaptă atenția oamenilor asupra propriilor minuni, declarând că acestea le depășesc cu mult pe cele ale lui Hristos.

Este adevărat că în prezent spiritismul se schimbă și, ascunzându-și o parte din trăsăturile condamnabile, adoptă acum o aparență creștină. Însă mulți ani, adevăratul lui caracter s-a văzut în declarațiile făcute de la amvon și în presă. Iar aceste idei nu pot fi negate sau ascunse.

Chiar în forma lui actuală, departe de a fi mai demn de tolerat decât înainte, este, în realitate, mult mai periculos, pentru că înșelăciunea este mai subtilă. Dacă înainte li se opunea, acum declară că Îl acceptă și pe Hristos, și Scriptura. Însă Biblia este interpretată într-un mod care să placă inimii neschimbate, în timp ce adevărurile ei solemne și vitale sunt făcute să nu mai aibă niciun efect. Se accentuează iubirea ca fiind atributul principal al lui Dumnezeu, dar aceasta este degradată într-un sentimentalism ieftin, în care nu se face distincție între bine și rău. Faptul că Dumnezeu condamnă păcatul și că toate cerințele Legii Sale sfinte sunt încă valabile este trecut cu vederea. Oamenilor li se spune să privească Decalogul ca pe o literă moartă. Invenții plăcute și fascinante captivează simțurile și îi fac pe oameni să respingă Biblia ca bază a credinței lor. Hristos este renegat la fel ca înainte, dar Satana le-a orbit atât de mult ochii oamenilor, încât înșelăciunea nu este sesizată.

Puțini oameni înțeleg în mod clar puterea de amăgire a spiritismului și pericolul de a intra sub influența lui. Mulți iau contact cu el numai pentru a-și satisface curiozitatea. De fapt, ei nu cred în spiritism și ar fi îngroziți la gândul că se lasă controlați de spirite. Se aventurează însă pe un teren interzis și marele distrugător își exercită puterea asupra lor împotriva voinței lor. Este de ajuns să fie convinși numai o dată să-și lase mintea sub controlul lui, pentru ca apoi să-i țină captivi. Prin propriile puteri, este imposibil să se smulgă din vraja fascinantă și ademenitoare. Nimic altceva nu poate să le elibereze pe

aceste suflete prinse în cursă decât puterea lui Dumnezeu, care vine ca răspuns la rugăciunile lor intense.

Toți cei care tolerează cu bună știință trăsături de caracter păcătoase sau păcate cunoscute creează un teren propice ispitelor lui Satana. Ei se despart de Dumnezeu și de grija ocrotitoare a îngerilor Lui și, când cel rău le prezintă minciunile lui, rămân fără apărare și îi cad pradă foarte ușor. Cei care se așază singuri sub puterea lui nu-și dau seama unde va sfârși drumul lor. După ce reușește să-i învingă, îi va folosi ca instrumente prin care să-i ducă și pe alții la ruină.

Profetul Isaia spune: „Dacă vi se zice însă: «Întrebați pe cei ce cheamă morții și pe cei ce spun viitorul, care șoptesc și bolborosesc!», răspundeți: «Nu va întreba oare un popor pe Dumnezeul său? Va întreba el pe cei morți pentru cei vii? La lege și la mărturie!» Căci dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta” (Isaia 8:19,20). Dacă ar fi fost dispuși să accepte adevărul atât de clar prezentat în Scriptură cu privire la natura omului și la starea lui în moarte, oamenii ar fi văzut în afirmațiile și manifestările spiritismului lucrarea și minunile înșelătoare ale lui Satana. Însă ei, în loc să renunțe la libertatea atât de plăcută inimii netransformate de Duhul Sfânt și la păcatele pe care le iubesc, își închid ochii în fața luminii și merg înainte fără să țină seama de avertizări, în timp ce Satana își țese cursele în jurul lor, iar ele devin cu ușurință prada lui. „Pentru că n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți”, de aceea „Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună” (2 Tesaloniceni 2:10,11).

Cei care se opun spiritismului nu îi atacă doar pe oameni, ci și pe Satana și pe îngerii lui. Ei luptă împotriva „căpeteniilor, domniilor și duhurilor răutății din locurile cerești” (Efeseni 6:12). Prințul întunericului nu va ceda nicio palmă de teren decât dacă este respins de puterea mesagerilor cerești. Copiii lui Dumnezeu trebuie să fie în stare să-l înfrunte, ca și Mântuitorul nostru, prin cuvintele: „Stă scris!”. Ca și în zilele lui Hristos, Satana poate cita și acum din Scriptură și îi poate denatura învățăturile pentru a-și susține minciunile. Cei care vor să i se opună trebuie să înțeleagă personal Scriptura.

Mulți se vor confrunta cu spirite ale demonilor care se vor da drept rude sau prieteni și vor enunța cele mai periculoase erezii. Acești vizitatori vor face apel la cele mai calde sentimente ale noastre și vor face minuni pentru a-și susține afirmațiile. Trebuie să fim pregătiți să ne împotrivim lor cu adevărul biblic că morții nu știu nimic și că cei care apar astfel sunt spirite de demoni.

„Ceasul încercării, care are să vină peste lumea întreagă ca să încerce pe locuitorii pământului”, ne stă în față (Apocalipsa 3:10). Toți cei a căror credință nu este ferm întemeiată pe Cuvântul lui Dumnezeu vor fi înșelați și învinși. Satana lucrează „cu toate amăgirile nelegiurii” (2 Tesaloniceni 2:10) pentru a pune stăpânire pe fiii oamenilor, iar minciunile lui se vor înmulți continuu. El își atinge scopul numai atunci când oamenii cedează de bunăvoie în fața ispitelor sale. Însă cei care caută cu seriozitate să cunoască

adevărul și se străduiesc să-și curețe sufletele prin ascultare, făcând astfel tot ce pot pentru a se pregăti de luptă, vor găsi în Dumnezeu adevărului o apărare sigură. Mântuitorul ne promite: „Fiindcă ai păzit Cuvântul răbdării Mele, te voi păzi și Eu” (Apocalipsa 3:10). El îi va trimite mai degrabă pe toți îngerii din cer să-i păzească pe copiii Săi decât să lase ca un singur suflet care se încrede în El să fie învins de Satana.

Profetul Isaia scoate în evidență iluzia teribilă a celor nelegiuiți, care se consideră feriți de pedepsele lui Dumnezeu. „Noi am făcut un legământ cu moartea, am făcut o învoială cu Locuința morților: când va trece urgia apelor năvălitoare, nu ne va atinge, căci avem ca loc de scăpare neadevărul și ca adăpost, minciuna!” (Isaia 28:15). În categoria descrisă aici sunt cuprinși cei care, în nepocăința lor încăpățânată, se mângâie cu gândul că nu va fi nicio pedeapsă pentru păcătoși, că toată omenirea, oricât de deplorabilă ar fi starea ei, va ajunge în cer pentru a fi ca îngerii lui Dumnezeu. Însă și mai îndrăzneți sunt cei care fac un legământ cu moartea și o înțelegere cu Locuința morților, care renunță la adevărurile pe care Cerul ni le-a pus la dispoziție ca o apărare sigură în ziua necazului și se așază, în schimb, la adăpostul minciunilor lui Satana – pretențiile amăgitoare ale spiritismului.

Orbirea oamenilor din zilele noastre este de nedescris. Mii de persoane resping Cuvântul lui Dumnezeu, neconsiderându-l demn de crezut, însă acceptă minciunile lui Satana cu deplină încredere. Scepticii și zeflemiștii condamnă bigotismul celor care luptă pentru credința profeților și a apostolilor și se amuză ridiculizând declarațiile solemne ale Scripturii cu privire la Hristos, la Planul de Mântuire și la pedeapsa care va veni peste cei care resping adevărul. Ei simulează o milă adâncă pentru aceste minți înguste, slabe și superstițioase, care Îi recunosc prerogativele lui Dumnezeu și respectă cerințele Legii Sale. Sunt atât de siguri pe ei de parcă ar fi făcut, într-adevăr, legământ cu moartea și înțelegere cu Locuința morților și ar fi pus un scut de netrecut între ei și răzbunarea lui Dumnezeu. Nimic nu le poate trezi temerile. S-au predat ispititorului într-o măsură atât de mare, s-au unit cu el atât de strâns și s-au îmbibat atât de mult de atitudinea lui, încât nu au nici puterea, nici dorința de a scăpa din cursa lui.

Satana s-a pregătit îndelung pentru efortul final de a înșela lumea. Bazele acțiunii lui au fost puse în asigurarea pe care i-a dat-o Evei în Eden: „Hotărât că nu veți muri, dar... în ziua când veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul” (Geneza 3:4,5). Puțin câte puțin, prin intermediul spiritismului, el a pregătit calea pentru capodopera amăgirii lui. Planurile nu i s-au împlinit încă pe deplin, dar se vor împlini în zilele sfârșitului. Profetul spune: „[Am văzut] trei duhuri necurate care semănau cu niște broaște. Acestea sunt duhuri de draci, care fac semne nemaipomenite și care se duc la împărații pământului întreg ca să-i strângă pentru războiul zilei celei mari a Dumnezeului celui atotputernic” (Apocalipsa 16:13,14). Cu excepția celor care sunt păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credința în Cuvântul Său,

Întreaga lume va fi acaparată de această înșelăciune. Oamenii sunt adormiți rapid de o siguranță fatală și vor fi treziți numai de revărsarea mâniei lui Dumnezeu.

Domnul Dumnezeu spune: „Voi face din neprihănire o lege și din dreptate, o cumpănă, iar grindina va surpa locul de scăpare al neadevărului și apele vor îneca adăpostul minciunii. Așa că legământul vostru cu moartea va fi nimic și învoiala voastră cu Locuința morților nu va dăinui. Când va trece urgia apelor năvălitoare, veți fi striviți de ea” (Isaia 28:17,18).

Libertatea de conștiință – în pericol

Romano-catolicismul este privit în prezent de protestanți mult mai favorabil decât în anii precedenți. În țările unde nu este predominant catolicismul și unde supușii papei adoptă o atitudine conciliantă pentru a dobândi influență, se manifestă o indiferență în creștere față de doctrinele care separă bisericile reformate de biserica papală. Câștigă teren ideea că, în fond, nu ne deosebim în punctele principale atât de mult cum s-a presupus și că o concesie mică din partea noastră va duce la o mai bună înțelegere cu Roma. A fost o vreme când protestanții puneau mare preț pe libertatea de conștiință plătită atât de scump. Ei își învățau copiii să aibă oroare de papalitate și considerau că a căuta să fie în armonie cu Roma ar însemna lipsă de loialitate față de Dumnezeu. Dar ce sentimente diametral opuse sunt exprimate în prezent!

Apărătorii papalității declară că această biserică a fost calomniată, iar lumea protestantă este înclinată să accepte această idee. Mulți susțin că este nedrept să judecăm biserica de astăzi după ororile și absurditățile care i-au marcat domnia în secolele de ignoranță și întuneric. Aceștia îi scuză cruzimea înfiorătoare, considerând-o un rezultat al barbariei acelor timpuri și pretind că influența civilizației moderne i-a schimbat sentimentele.

Au uitat aceste persoane pretenția la infailibilitate susținută timp de 800 de ani de această putere arogantă? Departe de a se fi renunțat la această pretenție, ea a fost exprimată în secolul al XIX-lea mai categoric decât oricând înainte. Din moment ce Roma susține că „biserica n-a greșit niciodată și nici nu va greși vreodată, potrivit Scripturilor” (John L. von Mosheim, *Institutes of Ecclesiastical History*, vol. 3, secolul 11, partea a 2-a, cap. 2, secț. 9, nota 17), cum poate să renunțe ea la principiile care au călăuzit-o în secolele trecute?

Biserica papală nu va renunța niciodată la ideea că este infailibilă. Ea susține că a fost corect tot ce a făcut prin persecutarea celor care i-au respins dogmele. Nu ar repeta ea aceleași fapte, dacă ar avea ocazia? Să fie eliminate restricțiile impuse acum de guvernele civile, să-i fie redată Romei puterea de mai înainte și rapid va avea loc o reînnoire a tiraniei și persecuției ei!

Un scriitor bine cunoscut vorbește astfel despre atitudinea autorității papale față de libertatea de conștiință și despre pericolele care amenință în special Statele Unite, din cauza succesului politicii acestei țări:

„Sunt mulți în Statele Unite care pun pe seama bigotismului sau a naivității teama de

catolicism. Aceștia nu văd nimic ostil în caracterul și atitudinea catolicismului față de instituțiile noastre libere și nu văd niciun pericol în răspândirea lui. Să comparăm mai întâi unele dintre principiile fundamentale ale guvernării noastre cu acelea ale Bisericii Catolice.

Constituția Statelor Unite garantează libertatea de conștiință. Nimic nu este mai scump și fundamental. Papa Pius al IX-lea, în enciclica din 15 august 1854, a spus: «Doctrinile sau fanteziile absurde și eronate aduse în sprijinul libertății de conștiință sunt ereziile cele mai periculoase – o plagă care, dintre toate celelalte, este cea mai de temut într-un stat.» Același papă, în enciclica din 8 decembrie 1864, îi anatemiza pe «cei care revendică dreptul la libertatea de conștiință și la închinare religioasă», precum și pe «toți care susțin că bisericii nu-i este permis să folosească forța».

Tonul pașnic al Romei în Statele Unite nu înseamnă o schimbare a atitudinii. Ea este îngăduitoare acolo unde nu are putere. Episcopul O'Connor afirma: «Libertatea religioasă este tolerată până când contrariul poate fi pus în aplicare fără vreun pericol pentru lumea catolică.» (...) Arhiepiscopul de St. Louis a spus odată: «Ereziile și necredința sunt infracțiuni, iar în țări creștine ca Italia și Spania, de exemplu, unde toți oamenii sunt catolici și unde religia catolică este o parte esențială a legii țării, acestea sunt pedepsite ca și celelalte delict.» (...)

Orice cardinal, arhiepiscop și episcop din Biserica Romano-Catolică depune un jurământ de credință față de papă, în care se afirmă următoarele: «Îi voi persecuta pe ereticii, schismaticii și rebelii față de numitul nostru domn (papa) sau față de urmașii lui mai sus-amintiți și mă voi opune lor cu toate puterile mele»" (Josiah Strong, *Our Country*, cap. 5, par. 2-4).

Este adevărat că există creștini sinceri în comunitatea romano-catolică. Mii de credincioși din această biserică Îl slujesc pe Dumnezeu după cea mai bună lumină pe care o au. Lor nu le este permis accesul la Cuvântul Său și de aceea nu cunosc adevărul. Ei n-au înțeles niciodată contrastul dintre o slujire vie, din inimă, și o serie de simple forme și ceremonii. Dumnezeu privește cu blândețe și milă la aceste suflete educate într-o credință amăgitoare și nesatisfăcătoare. El va face ca raze de lumină să pătrundă prin întunericul dens care le înconjoară. Le va dezvălui adevărul, așa cum este el în Iisus, și mulți vor trece de partea poporului Său.

Romano-catolicismul, ca sistem, nu este în prezent mai fidel Evangheliei lui Hristos decât a fost în orice altă perioadă din istorie. Bisericile protestante sunt în mare întuneric, altfel ar înțelege semnele timpului. Biserica Catolică țintește departe cu planurile și metodele ei de lucru. Se folosește de orice mijloc pentru a-și extinde influența și a-și mări puterea în pregătirea ei pentru o luptă cruntă și decisivă prin care urmărește să recâștige stăpânirea lumii, să reinstaureze persecuția și să distrugă tot ce a făcut protestantismul. Catolicismul câștigă teren pretutindeni. Observați numărul

crescând de biserici și capele catolice din țările protestante! Priviți la popularitatea colegiilor și a seminarelor catolice din America, sprijinite atât de mult de protestanți! Urmăriți creșterea ritualismului în Anglia și convertirile frecvente la catolicism! Aceste lucruri ar trebui să trezească îngrijorarea tuturor celor care țin la principiile curate ale Evangheliei.

Protestanții s-au asociat cu papalitatea și au sprijinit-o. Au făcut compromisuri și concesii de care înșiși susținătorii papalității sunt surprinși când le văd și pe care nu reușesc să le înțeleagă. Oamenii închid ochii în fața adevăratului caracter al catolicismului și în fața pericolelor de temut asociate supremației lui. Ei trebuie treziți pentru a se opune avansării celui mai periculos dușman al libertăților civile și religioase.

Mulți protestanți presupun că religia catolică este neinteresantă și că serviciul ei de închinare este un șir de ceremonii plictisitoare și fără sens. Aici greșesc. Deși are la bază amăgirea, catolicismul nu este o înșelătorie grosolană și stângace. Slujba religioasă a Bisericii Catolice este ceremonia cea mai impresionantă. Desfășurarea fastuoasă și ritualurile ei solemne fascinează simțurile oamenilor și aduc la tăcere glasul rațiunii și al conștiinței. Ochiul este încântat. Biserici mărețe, procesiuni impunătoare, altare de aur, racle împodobite cu pietre scumpe, picturi alese și sculpturi minunate fac apel la iubirea de frumos. Urechea, de asemenea, este captivată. Muzica este neîntrecută. Notele ample și profunde ale orgii, îmbinate cu armonia corului, când răsună în domurile impunătoare și printre coloanele din marile catedrale, nu pot să nu impresioneze mintea, impunând venerație și respect.

Splendoarea exterioară, pompa și ceremonia, care nu fac decât să înșele aspirațiile sufletului bolnav de păcat, sunt dovezi ale decăderii interioare. Religia lui Hristos nu are nevoie de astfel de atracții care să o facă plăcută. În lumina care strălucește de la cruce, adevăratul creștinism apare atât de curat și de atrăgător, încât nicio împodobire exterioară nu poate să-i mărească valoarea reală. Ceea ce are preț înaintea lui Dumnezeu este frumusețea sfințeniei, un duh blând și liniștit.

Strălucirea stilului nu este neapărat indiciul unei gândiri curate și elevate. Concepții înalte despre artă, un gust rafinat și subtil se întâlnesc deseori la oameni neconsacrați și senzuali. Ei sunt folosiți adesea de Satana pentru a-i face pe alții să uite nevoile sufletului, să piardă din vedere viitorul, viața veșnică, să-i îndepărteze de Ajutorul lor nemărginit și să-i facă să trăiască numai pentru lumea aceasta.

O religie a formelor exterioare este atrăgătoare pentru inima netransformată. Pompa și ritualismul slujbei catolice au o putere seducătoare, fascinantă, prin care mulți sunt amăgiți. Ei ajung să considere Biserica Romano-Catolică însăși poarta cerului. Numai cei care și-au așezat ferm picioarele pe temelia adevărului și a căror inimă este reînnoită de Duhul lui Dumnezeu sunt protejați de influența ei. Mii de oameni care nu Îl cunosc pe Hristos din proprie experiență vor fi determinați să accepte forme de evlavie lipsite de

viață. O astfel de religie este exact ceea ce își doresc masele.

Pretenția bisericii că are dreptul să ierte păcatele îi face pe romano-catolici să se simtă liberi să păcătuiască. Ceremonialul confesiunii, sau spovedaniei, fără de care iertarea nu este acordată, tinde de asemenea să dea frâu liber răului. Acela care îngenunchează înaintea unui om păcătos și își mărturisește gândurile și fanteziile ascunse ale inimii se înjosește și își degradează orice înclinație nobilă a sufletului. Dezvăluindu-și păcatele în fața unui preot – un muritor supus greșelii și păcatului și prea adesea corupt de alcool și imoralitate –, idealul omului în ceea ce privește caracterul este coborât și, în consecință, el rămâne pătat. Concepția lui despre Dumnezeu este coborâtă la nivelul asemănării cu omenirea căzută, întrucât preotul este considerat un reprezentant al lui Dumnezeu. Această mărturisire degradantă a omului în fața altui om este sursa ascunsă a numeroase rele care mânjesc lumea și o pregătesc pentru distrugerea finală. Totuși, pentru cel care se complăce în îngăduință de sine, este mai convenabil să se mărturisească unui semen muritor decât să-și deschidă sufletul înaintea lui Dumnezeu. Este mai acceptabil firii omenești să se supună canoanelor decât să renunțe la păcat. Este mai ușor să-și chinuiască trupul, prin îmbrăcarea în sac, flagelare și purtarea de lanțuri chinuitoare, decât să-și răstignească poftele trupești. Inima neschimbată este mai dispusă să poarte un jug greu decât să se plece să ia jugul lui Hristos.

Există o asemănare remarcabilă între biserica Romei și religia iudaică din timpul primei veniri a lui Hristos. În timp ce, în ascuns, călcau în picioare toate principiile Legii lui Dumnezeu, în exterior iudeii erau riguroși în păzirea învățăturilor ei, încărcându-le cu impuneri excesive riguroase și tradiții, care făceau ca ascultarea să fie grea și împovărătoare. Așa cum iudeii pretindeau că respectă Legea, și romano-catolicii pretend că respectă crucea. Ei înalță simbolul suferințelor lui Hristos în timp ce, în viața lor, Îl reneagă pe Acela pe care Îl reprezintă crucea.

Catolicii pun cruci pe biserici, pe altare și pe îmbrăcăminte. Pretutindeni se vede semnul crucii. Peste tot este onorată și înălțată la exterior. Dar principiile lui Hristos sunt îngropate sub o mulțime de tradiții fără rost, de interpretări false și de cerințe riguroase. Cuvintele Mântuitorului referitoare la iudeii bigoți se aplică într-o măsură mai mare conducătorilor Bisericii Romano-Catolice: „Ei leagă sarcini grele și anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște” (Matei 23:4). Suflete conștiincioase sunt ținute într-o continuă groază, temându-se de mânia unui Dumnezeu ofensat, în timp ce mulți dintre demnitarii bisericii trăiesc în lux și plăceri senzuale.

Închinarea la icoane și relicve (sau moaște), invocarea sfinților și înălțarea papei sunt mijloace folosite de Satana pentru a abate atenția oamenilor de la Dumnezeu și de la Fiul Său. Pentru a-i distruge complet, el se străduiește să le distragă atenția de la Singurul prin care pot găsi mântuirea. Îi va îndruma spre orice alt lucru care ar putea să-L înlocuiască pe Acela care a zis: „Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi

da odihnă” (Matei 11:28).

Efortul permanent al lui Satana este acela de a prezenta greșit caracterul lui Dumnezeu, natura păcatului și adevăratele mize ale marii lupte dintre ei. Sofismele lui minimalizează obligativitatea Legii divine și le dau oamenilor permisiunea să păcătuiască. În același timp, îi determină să adopte concepții greșite despre Dumnezeu, astfel încât să-L privească mai degrabă cu teamă și ură decât cu iubire. Cruzimea inerentă propriului caracter o atribuie Creatorului. Aceasta este încorporată în sistemele religioase și exprimată în modurile de închinare. Astfel, mintea oamenilor este orbită, iar Satana îi câștigă de partea lui în lupta împotriva lui Dumnezeu. Prin concepții greșite privind atributele divine, popoarele păgâne au fost făcute să creadă că sunt necesare sacrificii umane pentru a obține favoarea Divinității. Astfel au fost comise cruzimi oribile sub diferite forme de idolatrie.

Biserica Romano-Catolică, îmbinând creștinismul cu forme de păgânism, și, asemenea păgânismului, reprezentând greșit caracterul lui Dumnezeu, a recurs la practici nu mai puțin crude și revoltătoare. În zilele supremației Romei existau instrumente de tortură menite să-i constrângă pe oameni să adere la doctrinele ei. Pentru cei care nu-i recunoșteau pretențiile, era rezervat rugul. Au avut loc masacre de proporții, care vor fi cunoscute abia când vor fi dezvăluite la judecată. Demnitarii bisericii au studiat, sub călăuzirea lui Satana, stăpânul lor, cum să inventeze mijloace care să cauzeze cel mai mare chin posibil fără să pună capăt vieții victimei. În multe cazuri, procedeele infernale erau repetate până la limita extremă a rezistenței umane, până când natura umană renunța la luptă, iar victima saluta moartea ca pe o dulce eliberare.

Aceasta a fost soarta celor care se opuneau Romei. Pentru adepții ei, avea rezervată disciplina biciului, a înfometării, a privațiunilor fizice în toate formele imaginabile și dezgustătoare. Pentru a obține favoarea Cerului, penitenții călcau legile lui Dumnezeu prin călcarea legilor naturii. Erau învățați să rupă legăturile menite de Dumnezeu să binecuvânteze și să bucure viața pământească a omului. Cimitirele sunt pline de milioane de victime care și-au petrecut viața în eforturi inutile de a-și supune sentimentele naturale, de a-și reprima, sub motivul că sunt ofensatoare pentru Dumnezeu, orice gând și manifestare de milă față de semenii.

Dacă vrem să înțelegem cruzimea intenționată a lui Satana, manifestată sute de ani nu printre aceia care n-au auzit niciodată de Dumnezeu, ci în inima lumii creștine și pe tot cuprinsul ei, trebuie numai să privim la istoria catolicismului. Prin acest sistem gigantic de amăgire, prințul răului își atinge scopul de a aduce dezonoare lui Dumnezeu și nenorocire omului. Iar când vedem cum reușește să se deghizeze și să-și aducă la îndeplinire planurile prin conducătorii bisericii, înțelegem mai bine de ce are o antipatie atât de mare față de Biblie. Dacă această Carte va fi citită, oamenii vor descoperi îndurarea și iubirea lui Dumnezeu, vor vedea că El nu pune asupra lor niciuna dintre

aceste poveri grele. Tot ce ne cere El este o inimă frântă și pocăită, un spirit ascultător.

Prin viața pe care a dus-o, Hristos nu a dat niciun exemplu în virtutea căruia bărbații și femeile să se închidă în mănăstiri pentru a se pregăti pentru cer. El n-a predicat niciodată că dragostea și atracția trebuie reprimată. Inima Mântuitorului era plină de iubire. Cu cât omul se apropie mai mult de perfecțiunea morală, cu atât mai fine sunt sensibilitățile lui, cu atât mai acută este conștientizarea păcatului și cu atât mai profundă compasiunea pentru cei nenorociți. Papa pretinde că este vicarul lui Hristos, dar cum se poate compara caracterul lui cu acela al Mântuitorului nostru? I-a condamnat Hristos vreodată pe oameni la închisoare sau la roată pentru că nu I-au adus omagii ca Rege al cerului? S-a auzit vocea Lui condemnându-i la moarte pe cei care nu L-au acceptat? Când n-a fost primit de locuitorii unui sat din Samaria, apostolul Ioan s-a umplut de indignare și a cerut: „Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut Ilie?” Iisus a privit cu milă la ucenicul Său și i-a muștră spiritul aspru, zicând: „Fiul omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mântuiască” (Luca 9:54,56). Cât de diferit de spiritul manifestat de Hristos este acela al pretinsului Său înlocuitor!

Biserica Catolică afișează acum o față plăcută, acoperind cu scuze istoria cruzimilor ei oribile. Ea a îmbrăcat veșminte asemănătoare cu ale lui Hristos, dar a rămas neschimbată. Toate principiile papalității care au existat în secolele trecute există și astăzi. Doctrinile inventate în Evul Mediu sunt menținute și în prezent. Nimeni să nu se amăgească. Papalitatea, pe care protestanții sunt acum atât de dispuși să o onoreze, este aceeași care stăpâna lumea în zilele Reformei, când bărbați ai lui Dumnezeu s-au ridicat, cu riscul pierderii vieții, pentru a-i demasca nelegiuirea. Manifestă aceeași mândrie și îndrăzneală arogantă cu care a stăpânit peste regi și prinți și prin care și-a asumat prerogativele lui Dumnezeu. Spiritul ei nu este acum mai puțin crud și despot decât atunci când a zdrobit libertatea oamenilor și i-a ucis pe sfinții Celui Preaînalt.

Papalitatea este exact ceea ce a declarat profeția că va fi: apostazia zilelor din urmă (2Tesaloniceni 2:3,4). O trăsătură a politicii ei este să-și asume rolul care va servi cel mai bine scopurilor ei, dar, sub înfățișarea schimbătoare de cameleon, ascunde veninul neschimbat al șarpelui. „Promisiunea nu trebuie păstrată față de eretici, nici față de persoanele suspectate de erezie” (Lenfant, vol. 1, p. 516), declară ea. Poate această putere, a cărei istorie a fost scrisă timp de o mie de ani cu sângele sfinților, să fie acum recunoscută ca parte a bisericii lui Hristos?

Nu fără motiv s-a susținut în țările protestante că acum romano-catolicismul se deosebește mult mai puțin de protestantism decât în trecut. O schimbare a avut loc, dar nu la papalitate. Catolicismul se aseamănă într-adevăr mult cu protestantismul contemporan, deoarece protestantismul a degenerat în mare măsură față de ce era în zilele reformatorilor.

Pe măsură ce bisericile protestante au căutat să fie apreciate de lume, o iubire greșită

înțeleasă le-a orbit ochii. Le place să creadă că răul este bun, iar urmarea inevitabilă va fi că vor ajunge să considere binele ca fiind rău. În loc să stea în apărarea credinței date sfinților o dată pentru totdeauna, ele se scuză acum față de Roma pentru opiniile lor lipsite de dragoste față de ea, cerându-și iertare pentru bigotismul lor.

Un mare număr de oameni, chiar dintre cei care nu au nicio simpatie față de catolicism, nu-și dau seama de pericolul care vine dinspre puterea și influența lui. Mulți susțin că întunericul intelectual și moral care predomină în Evul Mediu a favorizat răspândirea dogmelor, a superstițiilor și a oprimării, dar cultura avansată a timpurilor moderne, răspândirea generală a informației și toleranța crescută în materie de religie nu permit reapariția intoleranței și tiraniei. Chiar numai gândul că va exista o asemenea stare de lucruri în acest secol luminat este ridiculizat. Este adevărat că asupra acestei generații strălucește o lumină intelectuală, morală și religioasă mai mare. Din paginile deschise ale Cuvântului Sfânt al lui Dumnezeu a fost revărsată lumină din cer asupra lumii. Dar trebuie să ne amintim că întunericul acela care falsifică și resping adevărul este cu atât mai mare cu cât lumina revărsată asupra lor este mai mare.

Studierea cu rugăciune a Bibliei le-ar arăta protestanților caracterul real al papalității și i-ar face să o deteste și să se ferească de ea. Dar mulți se consideră atât de înțelepți, încât nu simt nevoia să-L caute cu umilință pe Dumnezeu ca să fie conduși la adevăr. Deși se mândresc cu mintea lor strălucită, ei nu cunosc nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Aceștia trebuie să-și liniștească într-un fel conștiința și atunci caută ceea ce este cel mai puțin spiritual și umilitor. Ceea ce doresc ei este o metodă de a-L uita pe Dumnezeu, dar care să treacă drept o metodă de a-și aminti de El. Papalitatea este bine adaptată să le îndeplinească aceste nevoi. Ea este pregătită pentru cele două categorii de oameni din care fac parte aproape toți locuitorii lumii – cei care vor să fie salvați prin meritele lor și cei care vor să fie salvați în păcatele lor. Iată secretul puterii ei!

S-a demonstrat că o perioadă de mare întuneric intelectual favorizează succesul papalității. Urmează să se demonstreze că un timp de mare lumină intelectuală îi favorizează în aceeași măsură succesul. În secolele trecute, când erau fără Cuvântul lui Dumnezeu și nu cunoșteau adevărul, oamenii erau legați la ochi și mii au fost prinși în laț, nevăzând cursa întinsă pentru picioarele lor. În generația actuală sunt, de asemenea, mulți ai căror ochi sunt orbiți de strălucirea speculațiilor omenești, de „știința pe nedrept numită astfel”. Ei nu observă cursa și intră în ea atât de ușor de parcă ar fi legați la ochi. Dumnezeu a intenționat ca puterile intelectuale ale omului să fie considerate un dar de la Creatorul lui și să fie folosite în slujba adevărului și a dreptății. Dar când se cultivă mândria și ambiția, iar oamenii își înalță propriile teorii mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu, atunci cultura poate să producă un rău mai mare decât ignoranța. Astfel, știința falsă din zilele noastre, care subminează credința în Biblie, se va dovedi la fel de eficientă în crearea condițiilor pentru acceptarea papalității, cu formele ei agreabile, cum

în Evul Mediu interzicerea cunoștinței s-a dovedit eficientă în crearea condițiilor pentru consolidarea autorității aceleiași papalități.

Prin mișcările ce se dezvoltă în prezent în Statele Unite, care urmăresc să asigure sprijinul statului pentru instituțiile și datinile bisericii, protestanții calcă pe urmele adepților papalității. Mai mult decât atât, creează premisele ca papalitatea să recâștige în America protestantă supremația pe care a pierdut-o în Lumea Veche. Și ceea ce îi conferă o importanță și mai mare acestei mișcări este faptul că principalul obiectiv preconizat este impunerea păzirii duminicii – practică ce își are originea în Roma și pe care ea o pretinde ca semn al autorității ei. Spiritul papalității – conformarea cu obiceiurile lumești, venerarea tradițiilor omenești mai presus de poruncile lui Dumnezeu – pătrunde în bisericile protestante și le determină să pornească în aceeași direcție a înălțării duminicii în care a pornit papalitatea înaintea lor.

Dacă cititorul dorește să înțeleagă ce mijloace vor fi folosite în lupta care se apropie rapid, nu are decât să revadă istoria mijloacelor utilizate de Roma în același scop, în secolele trecute. Dacă vrea să cunoască modul în care reprezentanții papei și protestanții uniți îi vor trata pe cei care le resping dogmele, să analizeze atitudinea Romei față de Sabat și apărătorii lui.

Edicte regale, concilii generale și decizii ale bisericii, toate susținute de puterea civilă, au fost treptele prin care sărbătoarea păgână a ajuns la loc de cinste în lumea creștină. Prima măsură publică pentru impunerea păzirii duminicii a fost legea emisă de împăratul Constantin (anul 321 d.Hr.; vezi Apendicele pentru p. 42). Acest edict le cerea orășenilor să se odihnească în „venerabila zi a Soarelui”, dar le permitea țăranilor să continue lucrările agricole. Deși era, de fapt, un decret păgân, a fost impus de împărat după ce acceptase în mod formal creștinismul.

Ordinul imperial dovedindu-se insuficient pentru înlocuirea autorității divine, Eusebiu, un episcop care căuta grația prinților și care era prieten apropiat și un lingușitor al lui Constantin, a susținut ideea că Hristos a schimbat Sabatul în duminică. Nu s-a adus nicio singură dovadă din Scripturi în favoarea noii doctrine. Însuși Eusebiu, fără să vrea, recunoaște falsitatea ei și îi indică pe adevărații autori ai schimbării. „Toate lucrurile”, spune el, „care trebuiau făcute în Sabat noi le-am transferat în ziua Domnului” (Robert Cox, *Sabbath Laws and Sabbath Duties*, p. 538). Însă argumentul în favoarea păzirii duminicii, așa nefondat cum e, a servit la încurajarea oamenilor să calce în picioare Sabatul Domnului. Toți cei care doreau să fie onorați de lume au acceptat sărbătoarea general adoptată.

Când papalitatea s-a consolidat, acțiunea de înălțare a duminicii a continuat. Pentru un timp, oamenii se ocupau cu lucrările agricole duminica și nu veneau la biserică, însă ziua a șaptea era încă privită ca Sabat. Dar, treptat, s-a produs schimbarea. Preoților le-a fost interzis să judece orice diferend civil duminica. La scurt timp după aceea, tuturor

persoanelor, de orice rang, li s-a poruncit să se abțină de la munca obișnuită, sub amenințarea amenzii, pentru oamenii liberi, și a biciuirii, în cazul slugilor. Mai târziu, s-a decretat ca bogații să fie pedepsiți cu pierderea a jumătate din avere și, în cele din urmă, dacă sunt încăpățânați, să fie făcuți robi. Oamenii din clasele de jos urmau să fie exilați pentru totdeauna.

Au fost puse în circulație și relatări miraculoase. Printre alte minuni, se povestea că un gospodar se pregătea să are ogorul duminica și și-a curățat plugul cu un fier. Acesta i s-a lipit de mână și, timp de doi ani, l-a purtat cu el, „spre nespus de marea lui durere și rușine” (Francis West, *Historical and Practical Discourse on the Lord's Day*, p. 174).

Mai târziu, papa a dat îndrumări ca preoții de parohie să-i mustre pe călcătorii duminicii și să-i îndemne să meargă la biserică și să-și spună rugăciunile, ca nu cumva să atragă vreo mare calamitate asupra lor și asupra semenilor lor. Un conciliu ecleziastic a adus argumentul, folosit de atunci la scară largă inclusiv de protestanți, că, deoarece trăsnetul lovise niște oameni în timp ce lucrau duminica, aceasta trebuie să fie ziua de sabat. „Este evident”, spuneau prelații, „cât de mare a fost neplăcerea lui Dumnezeu față de cei care au călcat această zi.” Apoi s-a făcut un apel ca preoții și slujitorii, regii, prinții și toți oamenii credincioși „să depună toate eforturile și să manifeste toată grija ca această zi să-și recâștige locul de cinste și, pentru bunul nume al creștinătății, să fie păzită cu mai multă evlavie în viitor” (Thomas Morer, *Discourse in Six Dialogues on the Name, Notion, and Observation of the Lord's Day*, p. 271).

Întrucât decretul conciliilor se dovediseră insuficiente, s-a făcut un apel ca autoritățile civile să emită un edict care să răspândească groaza în inimile oamenilor și să-i forțeze să se abțină de la lucru duminica. La un conciliu ținut la Roma, toate hotărârile anterioare au fost reafirmate cu mai mare putere și solemnitate. Ele au fost incluse și în legile bisericești și impuse de autoritățile civile în aproape întreaga lume creștină (vezi Heylyn, *History of the Sabbath*, punctul 2, cap. 5, sect. 7).

Totuși lipsa autorității Scripturii pentru păzirea duminicii a avut nu puține inconveniente. Oamenii puneau la îndoială dreptul învățătorilor lor de a anula declarația categorică a lui Iehova: „Ziua a șaptea este Sabatul Domnului Dumnezeului tău”, și aceasta doar pentru a cinsti Ziua Soarelui. Pentru a suplini lipsa mărturiei biblice, a fost necesar să se apeleze la alte mijloace. Un apărător fervent al duminicii, care vizita bisericile din Anglia la sfârșitul secolului al XII-lea, a întâmpinat opoziție din partea martorilor devotați ai adevărului. Eforturile lui au fost atât de neroditoare, încât a părăsit țara pentru un timp și a căutat în toate părțile un mijloc pentru a-și impune teoriile. Când s-a întors, lipsa a fost completată, iar în activitatea lui ulterioară a avut mai mult succes. A adus cu el un sul, despre care susținea că este de la Însuși Dumnezeu și conține porunca pentru păzirea duminicii și amenințări cumplite pentru a-i speria pe cei neascultători. Se spunea că acest document prețios – o contrafacere josnică, la fel ca

instituția pe care o susținea – a căzut din cer și a fost găsit în Ierusalim pe altarul Sfântului Simeon de pe Golgota. Dar, în realitate, locul din care provenea era palatul pontifical de la Roma. Fraudele și falsificările, folosite pentru creșterea puterii și prosperității bisericii, au fost considerate legitime de autoritatea papală în toate timpurile.

Sulul interzicea lucrul de sâmbăta de la ceasul al nouălea, adică ora trei după-amiază, până luni la răsăritul soarelui, susținându-se că autoritatea acestui sul era confirmată de mai multe minuni. Se spunea că persoane care au lucrat în timpul pus deoparte au fost lovite de paralizie. Un morar care a încercat să-și macine grâul a văzut curgând un șuvoi de sânge în loc de făină, iar roata morii s-a oprit, în ciuda curentului puternic de apă. O femeie care și-a pus aluatul în cuptor l-a găsit necopt când l-a scos, deși cuptorul era foarte fierbinte. O alta, care pregătise aluatul pentru copt în ceasul al nouălea, dar care s-a hotărât să-l lase deoparte până luni, l-a găsit a doua zi făcut pâini și copt de puterea divină. Un bărbat care a copt pâine sâmbătă după ceasul al nouălea, când a rupt-o a doua zi dimineața, a constatat că din ea curgea sânge. Prin asemenea născociri absurde și bazate pe superstiții s-au străduit apărătorii duminicii să-i întărească sfințenia (vezi Roger de Hoveden, *Annals*, vol. 2, p. 528-530).

În Scoția, ca și în Anglia, duminica s-a bucurat de un respect mai mare când i s-a adăugat o parte din vechiul Sabat. Însă timpul care se cerea sfințit era altul. Un edict al regelui Scoției stipula că „sâmbăta, de la ora 12 ziua, ar trebui socotită sfântă” și niciun om nu ar trebui să se angajeze în activități lumești din acel moment până luni dimineața (Morer, p. 290, 291).

În ciuda tuturor eforturilor de a imprima sfințenie duminicii, înșiși susținătorii papalității au mărturisit în public autoritatea divină a Sabatului și originea umană a instituției prin care fusese înlocuit. În secolul al XVI-lea, un conciliu papal a declarat clar: „Toți creștinii să-și aducă aminte că ziua a șaptea a fost sfințită de Dumnezeu și a fost primită și păzită nu numai de iudei, ci și de toți ceilalți oameni care pretind că se închină lui Dumnezeu; totuși noi, creștinii, am schimbat Sabatul lor în ziua Domnului” (Idem, p. 281, 282). Cei care au schimbat Legea divină nu au fost inconștienți de caracterul acțiunii lor. Ei s-au așezat în mod deliberat mai presus de Dumnezeu.

O ilustrare frapantă a politicii Romei față de cei care nu erau de acord cu ea o constituie persecuția îndelungată și sângeroasă asupra valdenzilor, dintre care unii erau păzitori ai Sabatului. Alții au suferit într-un mod asemănător pentru devotamentul lor față de porunca a patra. Istoria bisericilor din Etiopia este deosebit de semnificativă. În mijlocul întunericului Evului Mediu, creștinii din Africa Centrală, pierduți din vedere și uitați de lume, s-au bucurat multe secole de libertatea exercitării credinței lor. În cele din urmă, Roma a aflat de existența lor și, curând după aceea, împăratul Etiopiei a fost momit să-l recunoască pe papă ca vicar al lui Hristos. Au urmat apoi alte concesii. A fost emis un

edict care interzicea păzirea Sabatului sub amenințarea celor mai severe pedepse (vezi Michael Geddes, *Church History of Ethiopia*, p. 311, 312). Dar tirania papală a devenit în scurt timp un jug atât de chinuitor, încât etiopienii s-au hotărât să scape de el. După o luptă teribilă, catolicii au fost alungați, iar vechea credință a fost reinstaurată. Bisericile s-au bucurat din nou de libertate și n-au uitat niciodată lecția învățată cu privire la amăgirea, fanatismul și puterea despotică a Romei. S-au mulțumit să rămână în țara lor retrasă, necunoscute de restul lumii creștine.

Bisericile din Africa au păzit Sabatul așa cum fusese păzit de biserica papală înainte de apostazia ei deplină. Deși țineau ziua a șaptea în ascultare de porunca lui Dumnezeu, nu lucrau nici duminica, în conformitate cu datina bisericii. După obținerea puterii supreme, Roma a călcat în picioare Sabatul lui Dumnezeu pentru a-l înălța pe al ei. Dar bisericile din Africa, ascunse timp de aproape 1.000 de ani, nu au luat parte la această apostazie. Când au fost aduse sub stăpânirea Romei, au fost constrânse să renunțe la adevăratul Sabat și să-l adopte pe cel fals, însă, imediat ce și-au recâștigat independența, au revenit la ascultarea de porunca a patra. (Vezi Apendicele.)

Aceste consemnări ale trecutului scot la lumină ostilitatea Romei față de adevăratul Sabat și apărătorii lui, precum și mijloacele pe care le folosește pentru a onora instituția pe care a creat-o. Cuvântul lui Dumnezeu ne învață că aceste scene se vor repeta atunci când romano-catolicii și protestanții se vor uni pentru impunerea duminicii.

Profeția din Apocalipsa 13 declară că puterea reprezentată de fiara cu coarne ca de miel va face ca „pământul și locuitorii lui” să se închine papalității – simbolizată prin fiara care semăna cu un leopard. Fiara cu două coarne le va spune „locuitorilor pământului să facă o icoană fiarei”. Mai mult, le va porunci tuturor, „mici și mari, bogați și săraci, slobozi și robi”, să primească semnul fiarei (Apocalipsa 13:11-16). S-a arătat că Statele Unite este puterea simbolizată prin fiara cu coarne de miel și că această profeție se va împlini atunci când Statele Unite vor impune păzirea duminicii, pe care Roma o pretinde ca pe o recunoaștere specială a supremației ei. Dar, în acest omagiu față de papalitate, Statele Unite nu vor fi singure. Influența Romei în țările care odinioară i-au recunoscut stăpânirea este departe de final. Profeția precizează o restaurare a puterii ei. „Unul dintre capetele ei părea rănit de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Și tot pământul se mira după fiară” (Apocalipsa 13:3). Rana mortală se referă la căderea papalității în anul 1798. Apoi profetul adaugă: „Rana de moarte a fost vindecată. Și tot pământul se mira după fiară.” Pavel afirmă clar că „omul fărădelegii” va dăinui până la a doua venire (2Tesaloniceni 2:3-8). El va continua să inducă lumea în eroare până la sfârșitul timpului. Ioan, referindu-se tot la papalitate, declară: „Și toți locuitorii pământului i se vor închina, toți aceia al căror nume n-a fost scris, de la întemeierea lumii, în cartea vieții Mielului, care a fost junghiat” (Apocalipsa 13:8). Atât în Europa, cât și în Lumea Nouă, papalitatea va primi închinare prin respectarea instituției duminicii, care are la bază numai

autoritatea Bisericii Catolice.

De la mijlocul secolului al XIX-lea, în Statele Unite au existat cercetători ai profeției care au adus la cunoștința lumii această mărturie. În evenimentele care au loc în prezent, se vede o îndreptare în direcția împlinirii acestei preziceri. Predicatorii protestanți susțin aceleași idei, și anume că păzirea duminicii are la bază autoritatea divină, dar și lor le lipsesc dovezile din Scriptură, ca și conducătorilor papali, care au inventat minuni pentru a ține locul unei porunci de la Dumnezeu. Se va susține din nou ideea că judecățile lui Dumnezeu vin asupra oamenilor din cauza călcării sabatului duminical – și deja a început să fie susținută. Mișcarea pentru impunerea păzirii duminicii câștigă teren cu rapiditate.

Uimitoare este biserica Romei, cu perspicacitatea și șiretenia ei. Ea întrevește ce va urma. Văzând că bisericile protestante îi aduc omagiu prin acceptarea sabatului fals și că se pregătesc să-l impună prin aceleași mijloace pe care le-a folosit ea cândva, papalitatea așteaptă momentul potrivit. Cei care resping lumina adevărului vor cere ajutor chiar de la această putere ce se pretinde infailibilă, cu scopul de a impune instituția înființată de ea. Nu este greu de presupus cu câtă promptitudine va veni ea în ajutorul protestanților în acest demers. Cine știe mai bine decât conducătorii papali cum să procedeze cu cei care nu ascultă de biserică?

Biserica Romano-Catolică, cu toate ramificațiile ei din lumea întreagă, formează o organizație vastă, sub conducerea scaunului papal, destinată să slujească intereselor acestuia. Milioanele de credincioși din toate țările de pe glob sunt învățați să considere că este obligația lor să se supună față de papă. Oricare le-ar fi naționalitatea sau oricare ar fi forma de guvernământ din țara lor, ei trebuie să privească autoritatea bisericii mai presus de toate celelalte. Deși pot depune jurământ de credință față de stat, mai presus de acesta este votul de supunere față de Roma, care îi dezleagă de oricare alt angajament ostil intereselor ei.

Istoria dă mărturie despre eforturile ingenioase și perseverente ale Romei de a se infiltra în treburile interne ale țărilor și de a-și promova propriile scopuri, după ce-și va fi consolidat poziția, chiar cu prețul ruinerii conducătorilor și poporului. În anul 1204, Papa Inocențiu al III-lea a smuls de la Petru al II-lea, regele Aragonului, următorul jurământ extraordinar: „Eu, Petru, regele aragonezilor, mărturisesc și promit să fiu întotdeauna credincios și supus domnului meu, Papa Inocențiu, urmașilor lui catolici și Bisericii Romane și să păstrez cu credincioșie regatul în ascultare de el, apărând credința catolică și persecutând ticăloșia eretică” (John Dowling, *The History of Romanism*, cartea 5, cap. 6, secț. 55). Toate acestea sunt în armonie cu pretențiile la putere ale pontifului roman, „pentru el [fiind] legal să-i detroneze pe împărați” și „el [putând] să-i dezlege pe supuși de loialitatea față de conducători nedrepti” (Mosheim, vol. 3, cent. 11, pt. 2, cap. 2, secț. 9, note 17; vezi și Apendicele pentru p. 46).

Să ne amintim că Roma se mândrește că nu se schimbă niciodată. Principiile lui Grigore al VII-lea și ale lui Inocențiu al III-lea încă sunt principiile Bisericii Romano-Catolice. Dacă ar avea putere, le-ar pune în practică în prezent cu tot atâta energie ca și în secolele trecute. Protestanții nu știu ce fac când își propun să accepte ajutorul Romei în încercarea de înălțare a duminicii. În timp ce ei sunt concentrați asupra atingerii scopurilor, Roma aspiră să-și redobândească puterea, să-și refacă supremația pierdută. Să se adopte în Statele Unite principiul că biserica poate folosi sau controla puterea statului, că ceremoniile religioase pot fi impuse prin legi civile, pe scurt, că autoritatea bisericii și cea a statului pot domina conștiința, și atunci triumful Romei va fi asigurat în această țară!

Cuvântul lui Dumnezeu conține avertizări în legătură cu acest pericol iminent. Dacă nu sunt luate în considerare, lumea protestantă va afla care sunt în realitate scopurile Romei, dar atunci va fi prea târziu pentru a scăpa din cursă. Ea crește în putere pe tăcute. Doctrinile ei își exercită influența în săli legislative, în biserici și în inima oamenilor. Ea își înalță edificiile masive și semețe în ale căror încăperi secrete se vor repeta persecuțiile din trecut. În secret și pe nesimțite, își întărește forțele pentru a-și promova propriile planuri, atunci când va veni timpul să dea lovitura. Tot ce dorește Roma este o poziție avantajoasă, și aceasta îi este dată deja. Curând, vom vedea și vom simți care este planul Bisericii Catolice. Oricine va crede și va asculta de Cuvântul lui Dumnezeu va atrage asupra sa ocară și persecuția.

Iminentul conflict

Încă de la începutul mării lupte din cer, scopul lui Satana a fost acela de a desființa Legea lui Dumnezeu. Tocmai pentru a-și atinge acest obiectiv s-a revoltat împotriva Creatorului și, deși a fost expulzat din cer, a continuat același război pe pământ. Scopul urmărit în mod constant a fost acela de a-i induce în eroare pe oameni și a-i determina să calce Legea lui Dumnezeu. Fie că acest lucru se realizează prin respingerea Legii în întregime, fie prin eliminarea unuia dintre principiile ei, rezultatul va fi același în final. Omul care calcă „o singură poruncă” manifestă dispreț față de toată Legea, iar influența și exemplul lui sunt în direcția neascultării. El „se face vinovat de toate” (Iacov 2:10).

Încercând să genereze dispreț față de poruncile divine, Satana a falsificat doctrinele Bibliei și, astfel, în credința a mii de oameni care pretind că se bazează pe Scriptură au fost strecurate erori. Ultimul mare conflict dintre adevăr și eroare nu este decât faza finală a unei îndelungi controversă cu privire la Legea lui Dumnezeu. În această luptă urmează să intrăm – o luptă între legile oamenilor și principiile lui Iehova, între religia Bibliei și religia miturilor și a tradiției.

Forțele care se vor uni împotriva adevărului și a neprihănirii în acest conflict sunt deja active. Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu, care ne-a fost transmis cu prețul atâtor suferințe și al sângelui curs, este prea puțin apreciat. Biblia este la dispoziția tuturor, dar sunt puțini cei care o acceptă cu adevărat ca ghid pentru viață. Necredința predomină într-o măsură alarmantă, nu numai în lume, ci și în biserică. Mulți au ajuns să nege doctrinele care constituie stâlpii credinței creștine. Marile adevăruri ale creației, așa cum sunt prezentate de scriitorii inspirați, căderea omului, ispășirea, caracterul imuabil al Legii lui Dumnezeu, toate sunt practic respinse, fie în întregime, fie parțial, de o mare parte din lumea pretinsă creștină. Mii de oameni care se laudă cu înțelepciunea și independența lor consideră că e o dovadă de slăbiciune să aibă încredere necondiționată în Biblie. Ei cred că este o dovadă de superioritate și cultură să găsească greșeli în Scriptură, să spiritualizeze și să denatureze cele mai importante adevăruri ale ei. Mulți predicatori le spun enoriașilor și mulți profesori și educatori îi învață pe elevii lor că Legea lui Dumnezeu a fost schimbată sau desființată, iar cei care consideră că cerințele ei sunt încă valabile și trebuie respectate la literă sunt priviți ca nemeritând altceva decât ironie și desconsiderare.

Respingând adevărul, oamenii îl resping pe Autorul lui. Călcând în picioare Legea lui Dumnezeu, ei neagă autoritatea Legiuitorului. A face un idol din doctrine și teorii false

este la fel de ușor ca a realiza un idol din lemn sau din piatră. Prezentând în mod fals trăsăturile lui Dumnezeu, Satana îi face pe oameni să înțeleagă greșit caracterul Său. În viața multora, idolul filosofiei ocupă locul datorat lui Iehova. În același timp, doar puțini I se închină viului Dumnezeu în modul arătat în Cuvântul Său, în Hristos și în lumea creată. Mii de oameni divinizează natura, în timp ce Îl neagă pe Dumnezeul naturii. Deși într-o formă diferită, idolatria există în lumea creștină contemporană în aceeași măsură în care exista în vechiul Israel din timpul lui Ilie. Dumnezeu multora dintre preținșii înțelepți, filosofi, poeți, politicieni, ziariști – dumnezeul cercurilor rafinate din multe colegii și universități, chiar și din unele instituții teologice – este doar cu puțin mai bun decât Baal, zeul-soare al Feniciei.

Nicio eroare acceptată de lumea creștină nu lovește cu mai multă impertinență în autoritatea Cerului, niciuna nu se opune mai direct principiilor rațiunii, niciuna nu este mai dăunătoare prin consecințele ei decât doctrina modernă care câștigă rapid teren – și anume că Legea lui Dumnezeu nu mai este obligatorie pentru oameni. Orice țară își are legile ei, care cer respect și supunere. Nicio formă de guvernământ nu poate exista fără ele. Așadar despre Creatorul cerurilor și al pământului se poate oare concepe că nu are nicio lege care să conducă ființele pe care le-a creat? Să presupunem că predicatori renumiți ar afirma că legile care le conduc țara și le asigură cetățenilor drepturile n-ar mai fi obligatorii, că ele restrâng libertățile oamenilor și de aceea n-ar trebui respectate. Cât timp ar fi tolerați asemenea oameni la amvon? Dar oare a desconsidera legile statului și ale poporului este mai grav decât a călca în picioare acele reguli divine care reprezintă baza tuturor formelor de conducere?

Am concepe mai degrabă ca țările să-și abroge legile și să le permită cetățenilor să facă ce le place, decât ca Guvernatorul universului să-și anuleze Legea și să lase lumea fără nicio regulă care să-i condamne pe cei vinovați și să le facă dreptate celor ascultători. Am vrea să știm care sunt consecințele anulării Legii lui Dumnezeu? Experimentul a fost făcut. Teribile au fost scenele petrecute în Franța când ateismul a devenit puterea conducătoare. Atunci s-a demonstrat lumii că a înlătura restricțiile pe care le-a impus Dumnezeu înseamnă a accepta conducerea celui mai crud dintre tirani. Când standardul neprihănirii lui Dumnezeu este dat la o parte, se creează condițiile ca prințul răului să-și instaureze puterea pe pământ.

Oriunde sunt respinse principiile divine, păcatul încetează să pară ceva rău și neprihănirea nu mai este ceva de dorit. Cei care refuză să se supună conducerii lui Dumnezeu sunt cu totul nepregătiți să se conducă pe ei înșiși. Prin ideile lor periculoase, este imprimată atitudinea de neascultare în inima copiilor și a tinerilor care în mod natural nu suportă să fie controlați. Drept urmare, ia naștere o societate anarhică și imorală. În timp ce iau în derâdere credulitatea celor care se supun cerințelor lui Dumnezeu, masele acceptă, doritoare, amăgirile lui Satana. Dau frâu liber poftelor și

comit păcate care au atras pedepse divine asupra păgânilor.

Cei care îi învață pe oameni să nu ia prea în serios poruncile lui Dumnezeu seamănă neascultare și vor culege tot neascultare. Dacă restricțiile impuse de Legea divină sunt eliminate în întregime, legile omenești vor fi în scurt timp ignorate. Deoarece Dumnezeu interzice practicile necinstite, lăcomia, minciuna și înșelăciunea, oamenii sunt gata să calce în picioare principiile Sale, pentru că le consideră o piedică în calea prosperității lor pământești, dar consecințele înlăturării acestor precepte sunt de așa natură, încât ei nu le pot anticipa. Dacă legea n-ar fi obligatorie, ce motiv ar avea cineva să nu o încalce? Proprietatea oamenilor n-ar mai fi în siguranță. Unele persoane ar dobândi bunurile semenilor lor prin violență, iar cel mai puternic ar deveni cel mai bogat. Viața însăși n-ar fi respectată. Legământul căsătoriei n-ar mai fi o fortăreață sfântă pentru ocrotirea familiei. Cel care ar avea puterea, dacă ar vrea, ar lua nevasta aproapelui cu forța. Porunca a cincea ar fi dată la o parte împreună cu a patra. Copiii nu s-ar da înapoi să le ia viața părinților, dacă prin aceasta și-ar putea împlini vreo dorință a inimii lor pervertite. Lumea civilizată s-ar transforma într-o hoardă de hoți și asasini, iar pacea, liniștea și fericirea ar dispărea de pe pământ.

Doctrina că oamenii sunt scutiți de respectarea legilor lui Dumnezeu a slăbit deja puterea obligației morale și a deschis stăvilarele unui potop de nelegiuiri asupra lumii. Ignorarea legilor, risipa și corupția se năpustesc peste noi ca un val năucitor. Satana acționează în cadrul familiilor. Steagul lui flutură chiar și în casele așa-zise creștine. În ele există invidie, bănuieli, ipocrizie, înstrăinare, rivalitate, ceartă, trădare a datoriiilor sfinte, îngăduire a poftelor. Întregul sistem de principii și doctrine religioase, care ar trebui să constituie temelia și scheletul vieții sociale, pare să fie un edificiu care se clatină, gata să se prăbușească. Cei mai răi dintre criminali, când sunt pedepsiți cu închisoarea, adesea devin obiectul atenției și al darurilor, de parcă s-ar fi distins printr-un merit de invidiat. Se face mare publicitate în jurul persoanei și a faptelor lor. Presa face publice amănunte revoltătoare ale viciului, inițiindu-i astfel și pe alții în practicarea fraudei, a hoției și a crimei, iar Satana jubilează datorită succesului planurilor lui diabolice. Patima nebunească a viciului, luarea fără motiv a vieții, creșterea teribilă a exceselor și relelor de orice fel și în orice proporție ar trebui să-i trezească pe toți cei care se tem de Dumnezeu și să-i facă să se întrebe ce se poate face pentru a opri valul răului.

Curțile de justiție sunt corupte. Conducătorii sunt mânați de dorința după câștig și de iubirea de plăceri senzuale. Excesele au întunecat facultățile mintale ale multora, astfel încât Satana deține controlul aproape total asupra lor. Judecătorii sunt corupți, mituiți, înșelați. Beția și petrecerile, patima, invidia și necinstea sub toate formele se manifestă printre cei care aplică legile. „Dreptatea stă deoparte; adevărul s-a poticnit în piața de obște și neprihănirea nu poate să se apropie” (Isaia 59:14).

Răul generalizat și întunericul spiritual care au domnit în timpul supremației Romei au

fost urmarea inevitabilă a interzicerii Scripturilor. Dar unde trebuie căutată cauza necredinței larg răspândite, a respingerii Legii lui Dumnezeu și a decăderii, într-o epocă de libertate religioasă, sub strălucirea deplină a luminii Evangheliei? Acum, pentru că nu mai poate ține lumea sub stăpânirea lui prin interzicerea Scripturilor, Satana recurge la alte mijloace pentru a-și atinge același scop. Distrugerea credinței în Biblie servește scopului său la fel de bine ca distrugerea Bibliei însăși. Prin introducerea ideii că Legea lui Dumnezeu nu este obligatorie, el îi determină la fel de eficient pe oameni să o calce de parcă nu i-ar cunoaște deloc principiile. Acum, ca și în secolele trecute, el acționează prin intermediul bisericii pentru a-și promova planurile. Organizațiile religioase contemporane au refuzat să asculte adevărurile nepopulare prezentate clar în Scripturi și, combătându-le, au adoptat interpretări și atitudini care au răspândit la scară largă semințele scepticismului. Rămânând devotate erorii papale a nemuririi naturale a sufletului și a stării conștiente a omului după moarte, aceste instituții au respins singura apărare împotriva amăgirilor spiritismului. Doctrina chinurilor veșnice i-a condus pe mulți să nu creadă în Biblie. Când le sunt prezentate cerințele poruncii a patra, oamenii constată că se poruncește păzirea Sabatului în ziua a șaptea. Ca singură cale de a se elibera de o datorie pe care nu sunt dispuși să o îndeplinească, mulți predicatori populari declară că Legea lui Dumnezeu nu mai este obligatorie. Astfel, ei resping Legea și, odată cu ea, și Sabatul. Când reforma pentru păzirea Sabatului se va extinde, respingerea Legii divine va deveni aproape universală, cu scopul de a evita cerințele poruncii a patra. Ideile promovate de conducătorii religioși au creat condițiile pentru necredință, spiritism și neascultare de Legea sfântă a lui Dumnezeu, iar asupra acestor conducători stă o înfricoșătoare răspundere pentru ticăloșia care există în lumea creștină.

Totuși acești oameni susțin că răspândirea rapidă a decăderii este cauzată în mare măsură de profanarea așa-numitului „sabat creștin” și că impunerea păzirii duminicii ar îmbunătăți mult starea morală a societății. Acest argument este susținut în special în America, unde doctrina adevăratului Sabat a fost predicată cel mai mult. Aici, mișcarea pentru temperanță, una dintre cele mai proeminente și mai importante reforme morale, este adesea asociată cu mișcarea pentru păzirea duminicii, iar apărătorii duminicii se prezintă ca acționând în vederea promovării celor mai înalte interese ale societății. Cei care refuză să se alieze cu ei sunt declarați dușmani ai temperanței și ai reformei. Dar faptul că o mișcare care susține o eroare este unită cu o acțiune bună în ea însăși nu este un argument în favoarea erorii. Putem ascunde o otravă amestecând-o cu un aliment sănătos, dar otrava rămâne otravă. Ba mai mult, devine și mai periculoasă, întrucât este mult mai probabil să fie consumată de cineva fără să-și dea seama. Una dintre stratagemele lui Satana este de a amesteca eroarea cu suficient adevăr pentru a o face plauzibilă. Conducătorii mișcării duminicale pot să susțină reforme de care oamenii au nevoie, principii care sunt în armonie cu Biblia, totuși, dacă împreună cu ele se urmărește

și un obiectiv contrar Legii lui Dumnezeu, slujitorii Lui nu pot să se asocieze cu ei. Nimic nu-i poate îndreptăți să dea la o parte poruncile lui Dumnezeu pentru a le înlocui cu cele ale oamenilor.

Satana îi va atrage pe oameni sub influența amăgirilor lui prin cele două mari erezii: nemurirea sufletului și sfințenia duminicii. În timp ce prima creează condițiile propice spiritismului, a doua creează o legătură de simpatie cu Roma. Protestanții din Statele Unite vor fi primii care își vor întinde brațele peste prăpastie ca să prindă mâna spiritismului. De asemenea, ei vor trece peste abis pentru a da mâna cu puterea Romei și, sub influența acestei triple alianțe, această țară va merge pe urmele Romei, călcând în picioare libertatea de conștiință.

Deoarece imită foarte bine pretinsul creștinism contemporan, spiritismul are putere mai mare să inducă în eroare și să prindă în cursă. Conform gândirii moderne, și Satana s-a convertit. El va apărea sub forma unui înger de lumină. Prin intermediul spiritismului, se vor face minuni, bolnavi vor fi vindecați și multe fapte miraculoase de necontestat vor fi aduse la îndeplinire. Pentru că spiritele vor pretinde că ele cred în Biblie și vor manifesta respect pentru instituțiile bisericii, lucrarea lor va fi acceptată drept o manifestare a puterii divine.

În prezent, linia de diferențiere între preținșii creștini și necredincioși abia se mai distinge. Membrii bisericii iubesc ce iubește lumea și sunt gata să se asocieze cu ea, iar Satana este hotărât să-i unească într-un corp comun și să-și consolideze astfel cauza, ducându-i pe toți în tabăra spiritismului. Adepții papalității, care se laudă cu minuni ca semne certe ale adevăratei biserici, vor fi păcăliți cu ușurință de această putere făcătoare de minuni. Protestanții, care au renunțat la scutul adevărului, vor fi, de asemenea, păcăliți. Catolicii, protestanții și oamenii secularizați vor accepta deopotrivă o formă de evlavie lipsită de putere și vor vedea în această unire o mare mișcare pentru convertirea lumii și inaugurarea mult așteptatului Mileniu.

Prin spiritism, Satana apare ca binefăcător al omenirii, vindecând boli și pretinzând că aduce un sistem nou și mai înalt de credință religioasă, dar, în același timp, nu face altceva decât să distrugă. Ispitele lui conduc masele spre dezastru. Excesele subminează rațiunea, apoi urmează satisfacerea fără rezerve a poftelor, lupte și vărsări de sânge. Satana este încântat de război, deoarece așa trezește patimile cele mai rele ale sufletului, apoi își distruge pentru totdeauna victimele cufundate în viciu și sânge. Scopul lui este să provoace țările să intre în război una cu alta, pentru că astfel poate să abată mintea oamenilor de la pregătirea necesară pentru a rezista în ziua lui Dumnezeu.

Satana acționează și prin intermediul naturii pentru a-și strânge recolta de suflete nepregătite. El a studiat secretele laboratoarelor naturii și își folosește toată puterea pentru a controla elementele naturii, atât cât îi permite Dumnezeu. Când a fost lăsat să-l chinuie pe Iov, cât de repede au fost distruse turme, cirezi, robi, case, copii – nenorocirile

venind una după alta. Dumnezeu este Cel care apără ființele pe care le-a creat și le protejează de puterea distrugătorului. Dar lumea creștină a manifestat dispreț față de Legea lui Iehova, așa că Domnul va face exact ceea ce a spus că va face – Își va retrage binecuvântările de pe pământ și grija ocrotitoare din dreptul celor care se revoltă împotriva Legii Sale și care îi învață și îi obligă și pe alții să facă la fel. Satana deține controlul asupra tuturor celor pe care Dumnezeu nu-i păzește în mod deosebit. El îi va favoriza pe unii și îi va face să prospere pentru a-și urmări propriile planuri, dar, în același timp, va aduce necazuri asupra altora, făcându-i pe oameni să creadă că Dumnezeu îi face să sufere.

În timp ce se va prezenta înaintea oamenilor ca un mare medic care poate să le vindece toate bolile, Satana va aduce boală și dezastru, până acolo încât orașe dens populate vor ajunge în colaps. El acționează și în prezent. În accidente și calamități pe mare și pe uscat, în mari conflagrații, în uragane violente și cumplite furtuni cu grindină, în inundații, cicloane, valuri uriașe și cutremure, Satana își exercită puterea pretutindeni, în mii de forme. El distruge recolta gata coaptă și aduce foametea și suferința. Infectează aerul cu germeni fatali și mii de oameni pier din cauza epidemiilor. Aceste nenorociri vor deveni din ce în ce mai frecvente și mai puternice. Distrugerea va veni atât asupra oamenilor, cât și a animalelor. „Țara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sunt mâhniți și tânjesc..., țara a fost spurcată de locuitorii ei; ei călcau legile, nu țineau poruncile și rupeau legământul cel veșnic!” (Isaia 24:4,5).

Marele amăgitor îi va convinge pe oameni că cei care Îi slujesc lui Dumnezeu provoacă toate aceste rele. Exact oamenii care au provocat dizgrația Cerului îi vor acuza de toate necazurile lor pe cei a căror ascultare de Legea lui Dumnezeu este o mustrare continuă pentru călcătorii ei. Se va spune că oamenii Îl insultă pe Dumnezeu prin călcarea sabatului duminical și că acest păcat a adus calamitățile, care nu vor înceta până când nu se va impune cu strictețe păzirea duminicii. De asemenea, se va spune că aceia care susțin cerințele poruncii a patra, subminând astfel respectul față de duminică, sunt de fapt cei care aduc necazuri asupra semenilor, împiedicând reintrarea lor în grația divină și revenirea la prosperitatea materială. Astfel, acuzația adusă în vechime slujitorului lui Dumnezeu se va repeta din motive la fel de neîntemeiate: „Abia a zărit Ahab pe Ilie și i-a zis: «Tu ești acela care nenorocești pe Israel?» Ilie a răspuns: «Nu eu nenorocesc pe Israel, ci tu și casa tatălui tău, fiindcă ați părăsit poruncile Domnului și v-ați dus după baali»” (1Împărați 18:17,18). Când furia oamenilor va fi provocată prin acuzații false, aceștia se vor purta cu trimișii lui Dumnezeu așa cum s-a purtat Israelul apostat cu Ilie.

Acea putere care face minuni și care se manifestă prin spiritism își va exercita influența împotriva oamenilor care aleg să asculte de Dumnezeu mai mult decât de oameni. Prin intermediul diferitelor comunicări, spiritele vor susține că Dumnezeu le-a trimis să-i convingă de greșeala lor pe cei care nu acceptă duminica, afirmând că legile țării trebuie

respectate ca Legea lui Dumnezeu. Ele vor deplânge marea răutate din lume și vor susține afirmațiile învățătorilor religioși cum că starea morală decăzută este cauzată de profanarea duminicii. Mare va fi indignarea ce se va manifesta împotriva tuturor celor care refuză să accepte mărturia lor.

În acest conflict final, Satana va folosi cu poporul lui Dumnezeu aceeași metodă pe care a folosit-o la începutul mării lupte din cer. El pretindea că urmărește să promoveze stabilitatea guvernării divine, în timp ce, în secret, depunea toate eforturile pentru a provoca răsturnarea ei. Îi acuza pe îngerii loiali tocmai de acțiunile întreprinse de el. Aceeași modalitate de amăgire a marcat istoria Bisericii Catolice. Ea pretindea că acționează ca reprezentant al Cerului, în timp ce căuta să se înalțe mai presus de Dumnezeu și să-I schimbe Legea. Sub dominația Romei, cei care au suferit moartea pentru loialitatea lor față de Evanghelie au fost declarați răufăcători; au fost denunțați ca aliați ai lui Satana; s-au folosit toate mijloacele posibile pentru a-i discredita și a-i face să apară în ochii oamenilor și chiar în propriii lor ochi drept cei mai detestabili criminali. La fel va fi și acum. În timp ce caută să-i distrugă pe cei care respectă Legea lui Dumnezeu, Satana va face în așa fel încât ei să fie acuzați de călcarea legii civile și să se creadă despre ei că Îl dezonoarează pe Dumnezeu și aduc pedepsele Lui asupra lumii.

Dumnezeu nu forțează niciodată voința sau conștiința, dar mijlocul la care recurge în mod constant Satana – pentru a dobândi controlul asupra celor pe care nu-i poate amăgi – este constrângerea prin acte de cruzime. El se străduiește să domine conștiința și să-și asigure închinarea prin frică și forță. Pentru a-și atinge acest scop, acționează prin intermediul atât al autorităților religioase, cât și al celor seculare, determinându-le să impună legi omenești care sfidează Legea lui Dumnezeu.

Cei care respectă Sabatul biblic vor fi declarați dușmani ai legii și ordinii, care dau la o parte restricțiile morale ale societății, provocând anarhie și decădere și atrăgând pedepsele lui Dumnezeu asupra pământului. Scrupulozitatea lor în ce privește conștiința va fi considerată o dovadă de încăpățânare și dispreț față de autoritate. Ei vor fi acuzați de lipsă de loialitate față de stat. Pastorii și preoții care neagă obligativitatea Legii divine vor prezenta de la amvoane datoria de a asculta de autoritățile civile, deoarece acestea sunt desemnate de Dumnezeu. În camere legislative și în tribunale, păzitorii poruncilor vor fi greșit interpretați și condamnați. Cuvintelor rostite de ei li se va da un înțeles fals și motivelor lor li se va da cea mai nefavorabilă interpretare.

Deoarece resping argumentele biblice clare care apără Legea lui Dumnezeu, bisericile protestante vor dori să-i aducă la tăcere pe cei a căror credință nu o pot înfrânge cu Biblia. Deși își închid ochii față de acest fapt, ele se îndreaptă în prezent într-o direcție care va determina persecutarea celor care refuză în mod conștient să facă ceea ce face restul lumii creștine și să recunoască sabbatul papal.

Conducătorii bisericii și ai statului se vor uni pentru a corupe, a convinge sau a

constrânge toate categoriile de oameni să respecte duminica. Lipsa autorității divine pentru sfințirea duminicii va fi înlocuită cu legi opresive. Corupția politică distruge iubirea de dreptate și respectul pentru adevăr. Chiar și în America, țara libertății, conducătorii și legiuitorii, pentru a-și asigura favoarea publică, vor ceda cererii populare de a fi dată o lege care să impună păzirea duminicii. Libertatea de conștiință, plătită cu un sacrificiu atât de mare, nu va mai fi respectată. În conflictul care va izbucni curând, vom vedea împlinirea cuvintelor profetului: „Și balaurul, mâniat pe femeie, s-a dus să facă război cu rămășița seminței ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și țin mărturia lui Iisus Hristos” (Apocalipsa 12:17).

Scripturile, apărarea noastră

La Lege și la mărturie! Căci, dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta” (Isaia 8:20). Copiii lui Dumnezeu sunt îndrumați către Scriptură ca apărare împotriva influenței învățătorilor falși și a puterii amăgitoare a spiritelor întunericului. Satana folosește toate mijloacele posibile pentru a-i împiedica pe oameni să cunoască Biblia, deoarece declarațiile ei clare demască minciunile lui. Ori de câte ori are loc o revigorare a lucrării lui Dumnezeu, el pornește într-o acțiune și mai intensă. În prezent, el depune toate eforturile pentru bătălia finală împotriva lui Hristos și a urmașilor Săi. Ultima mare înșelăciune se va desfășura curând în fața ochilor noștri, când antihristul va face minuni. Contrafacerea se va asemăna atât de mult cu adevărul, încât fără ajutorul Sfintelor Scripturi va fi imposibil să se facă deosebire între ele. Orice afirmație și orice minune trebuie să fie verificate cu Biblia.

Cei care se străduiesc să respecte toate poruncile lui Dumnezeu vor întâmpina opoziție și batjocură și vor rezista numai prin puterea lui Dumnezeu. Pentru a trece de încercarea care le stă în față, ei trebuie să înțeleagă voia lui Dumnezeu așa cum este prezentată în Cuvântul Său. Îl pot cinsti numai dacă au o concepție corectă despre caracterul, guvernarea și planurile Sale și dacă acționează în armonie cu ele. Numai cei care și-au fortificat mintea cu adevărurile Bibliei vor rezista în marele conflict final. Fiecare om va ajunge să-și pună următoarea întrebare: „Să ascult mai mult de Dumnezeu decât de oameni?” Momentul când va trebui să luăm o decizie bate la ușă. Sunt picioarele noastre fixate pe stâncă, pe Cuvântul neschimbător al lui Dumnezeu? Suntem pregătiți să apărăm cu fermitate poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus?

Înainte de răstignire, Mântuitorul le-a explicat ucenicilor că urma să fie omorât și că va învia din mormânt, iar îngerii au fost de față pentru a imprima cuvintele Lui în mintea și inima lor. Ucenicii însă așteptau eliberarea de sub jugul roman și nu puteau admite că Acela în care se concentraseră toate speranțele lor avea să sufere o moarte umilitoare. Cuvintele pe care trebuiau să și le amintească le-au fost șterse din minte, iar când a venit, timpul încercării i-a surprins nepregătiți. Moartea lui Iisus le-a spulberat complet speranțele, ca și când El nu i-ar fi avertizat niciodată. Astfel, viitorul ne este descoperit în profeții tot atât de clar cum le-a fost descoperit ucenicilor prin cuvintele Mântuitorului. Evenimentele legate de încheierea timpului de har, precum și pregătirea necesară pentru acel timp de criză sunt prezentate clar. Oamenii însă înțeleg în măsură așa de mică aceste adevăruri importante de parcă nu le-ar fi fost dezvăluite niciodată. Satana este atent să

șteargă din mintea lor orice ar putea să „dea înțelepciunea care duce la mântuire” (2 Timotei 3:15), așa că această criză finală îi va găsi nepregătiți.

Când le trimite oamenilor avertizări atât de importante încât Biblia le prezintă ca fiind date de niște îngeri sfinți ce zboară prin mijlocul cerului, Dumnezeu îi cere fiecărei persoane înzestrată cu rațiune să acorde atenție mesajului. Judecățile înfricoșătoare pronunțate împotriva închinătorilor la fiară și la chipul ei (Apocalipsa 14:9-11) ar trebui să-i determine pe toți să studieze mai serios profețiile pentru a afla ce înseamnă semnul fiarei și cum pot evita primirea lui. Însă majoritatea oamenilor nu vor să audă adevărul și preferă fabulații. Apostolul Pavel, referindu-se la timpul sfârșitului, declara: „Căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă” (2 Timotei 4:3). Acel timp a venit. Oamenii nu doresc adevărul Bibliei pentru că el vine în conflict cu dorințele inimii lor păcătoase, iar Satana le oferă minciunile pe care ei le îndrăgesc atât de mult.

Dar Dumnezeu va avea un popor pe pământ care va susține Biblia, și numai Biblia, ca standard al tuturor doctrinelor și bază a tuturor reformelor. Părerile oamenilor educați, deducțiile științei, crezurile sau hotărârile conciliilor ecleziastice, tot atât de numeroase și contradictorii ca bisericile pe care le reprezintă, glasul majorității – niciuna dintre acestea nu trebuie considerată o dovadă pro sau contra vreunui punct de credință. Înainte de a accepta orice doctrină sau regulă trebuie să cerem un clar „Așa zice Domnul!” în sprijinul acesteia.

Satana se străduiește continuu să reorienteze atenția de la Dumnezeu la om. El îi determină pe oameni să-i privească pe episcopi, pe pastori, pe profesorii de teologie ca pe niște îndrumători ai lor, în loc să cerceteze singuri Scripturile ca să afle care le este datoria. Apoi, stăpânind mintea acestor conducători, el poate influența masele după voia lui.

Când Hristos a venit pentru a face cunoscute cuvintele vieții, oamenii de rând Îl ascultau cu bucurie. Mulți, chiar dintre preoți și conducători, au crezut în El. Dar mai-marii preoților și liderii națiunii s-au hotărât să-I condamne și să-I respingă învățăturile. Deși toate eforturile lor de a găsi acuzații la adresa Lui au fost fără succes, deși au simțit influența puterii și a înțelepciunii divine însoțind cuvintele Sale, s-au încătușat în prejudecăți. Au respins cea mai clară dovadă a mesianității Sale, ca nu cumva să fie constrânși să devină ucenicii Lui. Acești adversari ai lui Iisus erau bărbații pe care oamenii fuseseră învățați din copilărie să-i respecte, în fața autorității cărora fuseseră obișnuiți să se supună orbește. „Cum se face”, întreba poporul, „că mai-marii și cărturarii noștri nu cred în Iisus? Nu L-ar primi acești oameni evlavioși, dacă ar fi El Hristosul?” Influența unor asemenea conducători a determinat națiunea iudaică să-L respingă pe Răscumpărătorul ei.

Mulți care fac paradă cu marea lor evlavie manifestă același spirit care i-a influențat pe

acei preoți și conducători. Ei refuză să cerceteze Scripturile pentru a vedea care sunt adevărurile speciale pentru acest timp. Se laudă cu numărul, bogăția și popularitatea lor și îi privesc cu dispreț pe apărătorii adevărului, care sunt puțini la număr, săraci și nepopulari, având pe deasupra și o credință care-i separă de lume.

Hristos a prevăzut că atitudinea de arogare nejustificată a autorității, de care au dat dovadă cărturarii și fariseii, nu va înceta odată cu împrăștierea iudeilor. El a văzut cu ochi profetici cum autoritatea omenească avea să fie înălțată cu scopul de a stăpâni conștiința, fapt ce a constituit un teribil blestem pentru biserica din toate perioadele istorice. Hristos i-a condamnat puternic pe cărturari și pe farisei și i-a avertizat pe oameni să nu-i urmeze pe acești conducători orbi, iar cuvintele Sale au fost consemnate în Biblie ca un avertisment pentru generațiile următoare.

Biserica Romano-Catolică îi rezervă clerului dreptul de a interpreta Scripturile. Pe motivul că numai preoții sunt competenți să explice Cuvântul lui Dumnezeu, acesta le-a fost interzis oamenilor obișnuiți. Deși Reforma a făcut Scripturile accesibile tuturor oamenilor, același principiu susținut de Roma împiedică mulțimile din bisericile protestante să cerceteze Biblia în mod personal. Oamenii sunt învățați să accepte principiile Scripturii așa cum sunt interpretate de biserică. Există mii de oameni care nu îndrăznesc să primească nimic contrar crezului lor sau învățăturii stabilite de biserica lor, oricât de clar ar fi descoperit în Scriptură.

Cu toate că Biblia este plină de avertizări împotriva învățătorilor falși, mulți sunt gata să-și încredințeze sufletul în mâinile clerului. Astăzi, există mii de preinși creștini care nu au niciun alt motiv pentru doctrinele pe care le cred decât că așa au fost învățați de liderii lor religioși. Ei trec pe lângă învățăturile Mântuitorului aproape fără să le observe, având o încredere oarbă în cuvintele pastorilor și preoților. Dar sunt ei infailibili? Cum putem să ne lăsăm îndrumați de ei, dacă nu știm din Cuvântul lui Dumnezeu că ei sunt purtători de lumină? Lipsa curajului moral de a înota contra curentului majoritar îi face pe mulți să îi urmeze pe cei cu vaste cunoștințe și să nu cerceteze personal Scriptura, ajungând astfel legați fără speranță în lanțurile erorii. Ei văd că adevărul pentru timpul acesta este prezentat în mod clar în Biblie și simt puterea Duhului Sfânt care însoțește vestirea lui, totuși îngăduie ca cei care aparțin clerului să-i îndepărteze de lumină. Deși la nivelul rațiunii și al conștiinței sunt convinși că Biblia are dreptate, aceste suflete înșelate nu îndrăznesc să gândească diferit de pastorul sau preotul lor, sacrificându-și astfel propria judecată și interesele veșnice în favoarea necredinței, mândriei și prejudecății altuia.

Multe sunt căile pe care acționează Satana prin intermediul influenței omenești pentru a-i înrobi pe oameni. El câștigă mii de adepți prinzându-i cu funiile de mătase ale iubirii față de cei care sunt dușmani ai crucii lui Hristos. De orice natură ar fi această legătură – părintească, filială, conjugală sau socială –, rezultatul este același: adversarii adevărului

și folosesc puterea pentru a subjuga conștiința, iar sufletele ținute sub influența lor nu au destul curaj sau independență să dea curs propriilor convingeri în legătură cu datoria care le revine.

Adevărul și slava lui Dumnezeu sunt inseparabile. Este imposibil ca, având Biblia la îndemână, să-L onorăm pe Dumnezeu prin păreri greșite. Mulți susțin că nu are importanță ce crede o persoană, atâta vreme cât viața ei este una corectă. Dar viața este modelată de credință. Dacă lumina și adevărul sunt la dispoziția noastră, dar noi neglijăm să folosim privilegiul de a le urma și vedea, nu facem altceva decât să le respingem, alegând mai degrabă întunericul decât lumina.

„Multe căi i se par bune omului, dar, la urmă, duc la moarte” (Proverbele 16:25). Neștiința nu este o scuză pentru greșeli sau păcat când sunt asigurate toate ocaziile de a cunoaște voia lui Dumnezeu. Un om călătorește și ajunge la o răscruce de unde pornesc mai multe drumuri și unde se află un indicator care arată încotro duce fiecare drum. Dacă el nu ține cont de indicatoare și pornește pe un drum care i se pare bun, oricât de sincer ar fi va descoperi cel mai probabil că se află pe un drum greșit.

Dumnezeu ne-a dat Scriptura ca să-i studiem principiile și să știm ce anume cere El de la noi. Când învățătorul Legii a venit la Iisus cu întrebarea: „Ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?”, Mântuitorul l-a trimis la Scripturi, spunând: „Ce este scris în Lege? Cum citești în ea?” (Luca 10:25,26). Neștiința nu-l va scuza nici pe tânăr, nici pe bătrân și nu-i va scuti de pedeapsa cuvenită pentru călcarea Legii lui Dumnezeu, deoarece Biblia, pe care o au la îndemână, prezintă cu claritate această Lege, cu toate principiile și cerințele ei. Nu este suficient să avem intenții bune, să facem ceea ce credem că este corect sau ceea ce pastorul sau preotul ne spune că este corect. Deoarece în joc este mântuirea sufletului nostru, trebuie să cercetăm personal Scripturile. Oricât de puternice ne-ar fi convingerile, oricâtă încredere am avea că pastorul sau preotul știe care este adevărul, nu acestea trebuie să fie baza siguranței noastre. Avem o hartă care ne arată toate semnele indicatoare în călătoria către cer și nu trebuie să bătăm.

Prima și cea mai mare datorie a oricărei ființe raționale este să afle adevărul din Scripturi, apoi să umble în lumină și să-i încurajeze și pe alții să-i urmeze exemplul. Trebuie să studiem conștiincioși Biblia în fiecare zi, insistând asupra fiecărei idei și comparând verset cu verset. Întrucât va trebui să răspundem personal înaintea lui Dumnezeu, trebuie să ne formăm convingerile singuri, dar cu ajutor divin.

Adevărurile cel mai clar prezentate în Biblie au fost puse la îndoială și învăluite în întuneric de către oameni culți, care, dându-se mari înțelepți, susțin că Scripturile au un înțeles mistic, ascuns, spiritual, care nu transpare din limbajul folosit. Aceste persoane sunt niște învățători falși. Unora ca aceștia Iisus le-a spus: „Nu pricepeți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu” (Marcu 12:24). Limbajul Bibliei trebuie să fie explicat conform sensului literal, în afară de cazul în care este folosit un simbol sau o figură de

stil. Hristos a promis: „Dacă vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască... învățătura” (Ioan 7:17). Dacă oamenii ar lua Biblia așa cum este scrisă, dacă n-ar exista falși învățători, care să-i inducă în eroare și să le încurce mințile, s-ar ajunge la niște rezultate care le-ar produce bucurie îngerilor și mii de oameni care acum rătăcesc printre atâtea erori ar fi aduși în staulul lui Hristos.

Atunci când studiem Scripturile, trebuie să ne exercităm toate puterile minții și să ne punem la lucru gândirea ca să înțelegem, atât cât putem ca muritori, lucrurile profunde ale lui Dumnezeu. Totuși nu trebuie să uităm că ascultarea și supunerea ca ale unui copil constituie adevărata atitudine a celui care vrea să învețe. Dificultățile din Scriptură nu se pot rezolva niciodată prin aceleași metode folosite pentru a înțelege problemele filosofice. În studiul Bibliei nu trebuie să pornim cu acea încredere în sine cu care atât de mulți pășesc în cercetările științifice, ci cu o dispoziție de rugăciune, profund conștienți de dependența noastră de Dumnezeu, și cu o dorință sinceră de a cunoaște voia Sa. Trebuie să fim umili și dispuși să învățăm, pentru a dobândi cunoștințe de la marele EU SUNT. Altfel, îngerii răi ne vor orbi atât de mult mintea și ne vor împietri atât de mult inima, încât adevărul nu ne va mai impresiona.

Multe părți din Scriptură, pe care specialiștii în Biblie le consideră taine sau peste care trec declarându-le neimportante, sunt pline de lecții și de încurajări pentru cel care a învățat în școala lui Hristos. Unul dintre motivele pentru care mulți teologi nu au o înțelegere mai clară a Cuvântului lui Dumnezeu este că își închid ochii în fața adevărurilor pe care nu doresc să le practice. Înțelegerea adevărului biblic nu depinde atât de mult de capacitatea intelectuală a celui care studiază, cât de sinceritatea scopului, de dorința arzătoare după neprihănire.

Biblia nu trebuie studiată niciodată fără rugăciune. Numai Duhul Sfânt ne poate face capabili să simțim importanța acelor lucruri ușor de înțeles și ne poate feri de denaturarea adevărurilor greu de înțeles. Îngerii cerești au misiunea de a ne pregăti inima să înțeleagă Cuvântul lui Dumnezeu, astfel încât să fim încântați de frumusețea lui, convinși de avertizările lui, însuflețiți și încurajați de promisiunile lui. Trebuie să facem în așa fel încât cererea psalmistului să fie și a noastră: „Deschide-mi ochii ca să văd lucrurile minunate ale Legii Tale!” (Psalmii 119:18). Ispitele par adesea irezistibile pentru că, neglijând rugăciunea și studiul Bibliei, cel ispitit nu poate să-și aducă aminte cu ușurință promisiunile lui Dumnezeu și să-l înfrunte pe Satana cu armele Scripturii. Dar îngerii sunt în jurul celor dispuși să se lase învățați în ce privește lucrurile divine și, la nevoie, le vor aduce aminte exact acele adevăruri care le sunt necesare. Astfel, „când vrăjmașul va năvăli ca un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă” (Isaia 59:19).

Iisus le-a promis ucenicilor Săi: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile și vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu” (Ioan 14:26). Învățăturile lui Hristos trebuie să fie deja imprimare în minte

pentru ca Duhul lui Dumnezeu să ni le reamintească în timp de pericol. „Strâng Cuvântul Tău în inima mea”, spunea David, „ca să nu păcătuiesc împotriva Ta” (Psalmii 119:11).

Toți cei care țin la interesele lor veșnice trebuie să fie puși în gardă cu privire la invazia scepticismului. Vor fi atacați în special pilonii adevărului. Este imposibil să stai departe de ironiile, de raționamentele false și de ideile subtile și otrăvitoare ale necredinței moderne. Satana își adaptează ispitele pentru toate categoriile de oameni. Pe cei inculți îi asaltează cu batjocură, iar pe cei educați îi întâmpină cu obiecții științifice și raționamente filosofice, concepute în așa fel încât să provoace neîncredere sau dispreț la adresa Scripturilor. Chiar și tinerii fără experiență își permit să ridice semne de întrebare cu privire la principiile fundamentale ale creștinismului. Această necredință tinerească, așa superficială cum e, își are influența ei. Mulți sunt determinați astfel să ridiculizeze credința părinților lor și să-L batjocorească pe Duhul harului (Evrei 10:29). Câte vieți care promiteau să fie o onoare pentru Dumnezeu și o binecuvântare pentru lume n-au fost astfel ruinate de suflul nociv al necredinței! Toți cei care se încred în deciziile înfumurate ale rațiunii umane și care își imaginează că pot explica tainele divine și pot ajunge la adevăr fără ajutorul înțelepciunii lui Dumnezeu sunt prinși în capcana lui Satana.

Trăim în cea mai importantă perioadă a istoriei acestei lumi. Destinul oamenilor este gata să fie hotărât. Binele nostru viitor și salvarea altor suflete depind de calea pe care o alegem acum. Avem nevoie de călăuzirea Duhului adevărului. Orice urmaș al lui Hristos trebuie să se întrebe cu seriozitate: „Doamne, ce vrei să fac?” (Faptele 9:6). Trebuie să ne umilim înaintea Domnului, cu post și rugăciune, și să medităm mult la Cuvântul Său, în special la scenele judecății. Trebuie să căutăm să avem acum o experiență vie și profundă în ce privește lucrurile care țin de Dumnezeu. Nu avem nicio clipă de pierdut. Evenimente de o importanță vitală se întâmplă în jurul nostru. Ne găsim pe terenul vrăjit al lui Satana. Nu dormiți, străjeri ai lui Dumnezeu! Dușmanul vă pândește și este gata în orice moment să sară asupra voastră și să vă facă prada lui în cazul în care vă lăsați cuprinși de nepăsare și somnolență.

Mulți au o imagine greșită despre adevărata lor stare înaintea lui Dumnezeu. Se felicitează pentru faptele rele pe care nu le comit, dar uită să-și amintească de faptele bune și nobile pe care Dumnezeu le cere de la ei, dar pe care au neglijat să le facă. Nu este suficient să fie pomi în grădina lui Dumnezeu, ci trebuie să corespundă așteptărilor Sale și să aducă rod. El îi trage la răspundere pentru că n-au făcut tot binele pe care ar fi putut să-l facă prin harul Său, care i-ar fi întărit. În cărțile din ceruri, ei sunt trecuți ca unii care fac umbră pământului degeaba. Totuși nici cazul lor nu este cu totul lipsit de speranță. Inima Iubirii îndelung răbdătoare încă mijlocește pe lângă cei care au disprețuit îndurarea lui Dumnezeu și au abuzat de harul Său. „De aceea zice: «Deșteaptă-te, tu, care dormi, scoală-te din morți și Hristos te va lumina.» Luați seama deci să umblați cu băgare

de seamă... Răscumpărați vremea, căci zilele sunt rele” (Efeseni 5:14-16).

Când va veni timpul de probă, se va descoperi cine sunt cei care au făcut din Cuvântul lui Dumnezeu regula lor de viață. Vara nu se observă nicio deosebire între brazi și ceilalți copaci, dar, când vine viscolul iernii, brazii rămân neschimbați, în timp ce ceilalți copaci își pierd frunzele. Tot astfel, s-ar putea ca, acum, preinșii creștini să nu se deosebească de creștinii adevărați, dar vine timpul când distincția va fi clară. Să renască opoziția, să domnească din nou fanatismul și intoleranța, să se aprindă persecuția, și atunci cei cu inima împărțită și ipocriții se vor clătina și vor renunța la credință, dar creștinul adevărat va sta tare ca o stâncă, credința lui va fi mai puternică, speranța lui va fi mai strălucitoare decât în zilele de prosperitate.

Psalmistul spune: „Mă gândesc la învățăturile Tale.” „Prin poruncile Tale mă fac mai priceput, deoarece urăsc orice cale a minciunii” (Psalmii 119:99,104).

„Ferice de omul care găsește înțelepciunea.” „Căci el este ca un pom sădit lângă ape, care-și întinde rădăcinile spre râu; nu se teme de căldură când vine, și frunzișul lui rămâne verde. În anul secetei, nu se teme și nu încetează să aducă rod” (Proverbele 3:13; Ieremia 17:8).

Ultima avertizare

După aceea, am văzut pogorându-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; și pământul s-a luminat de slava lui. El a strigat cu glas tare și a zis: «A căzut, a căzut Babilonul cel mare! A ajuns un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate și urâte...» Apoi, am auzit din cer un alt glas, care zicea: «Ieșiți din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei și să nu fiți loviți cu urgiile ei!» (Apocalipsa 18:1,2,4).

Acest pasaj din Scriptură face referire la un moment din viitor, când urmează să fie repetat mesajul privind căderea Babilonului, transmis de al doilea înger din Apocalipsa 14:8, menționându-se în plus corupția care a intrat în diferitele organizații ce constituie Babilonul după ce mesajul a fost proclamat inițial – în vara anului 1844. Aici este descrisă situația dezastruoasă din lumea religioasă. Cu fiecare ocazie de respingere a adevărului, mintea oamenilor devine întunecată, inima lor mai refractară, până când se închid în împietrire și necredință. Sfidând avertismentele trimise de Dumnezeu, oamenii vor continua să calce în picioare una dintre poruncile Decalogului, până când vor ajunge să-i persecute pe cei care o consideră sfântă. Prin disprețul manifestat față de Cuvântul și poporul Său, Hristos este în totalitate desconsiderat. Pe măsură ce ideile spiritiste vor fi acceptate de biserici, restricția impusă inimii neschimbate va fi înlăturată, iar religia de formă va deveni o mantie care va acoperi cele mai josnice rele. Credința în manifestările spiritiste deschide calea în fața spiritelor amăgitoare și a doctrinelor demonilor și astfel influența îngerilor răi va fi simțită în biserici.

Despre cetatea Babilon, când este prezentată de această profeție, se spune: „Păcatele ei s-au îngrămădit și au ajuns până la cer, și Dumnezeu Și-a adus aminte de nelegiuirile ei” (Apocalipsa 18:5). Babilonul a atins limita vinovăției și distrugerea este gata să cadă peste el. Dar Dumnezeu mai are credincioși în Babilon și, înainte de manifestarea pedepselor Sale, aceștia trebuie chemați afară, „ca să nu [fie] părtași la păcatele ei și să nu [fie] loviți cu urgiile ei”. De aceea are loc mișcarea simbolizată printr-un înger care coboară din cer și luminează pământul cu slava lui, strigând cu glas puternic și făcând cunoscute păcatele Babilonului. Împreună cu mesajul adresat cetății Babilon, se aude apelul: „Ieșiți din mijlocul ei, poporul Meu!” Această chemare, pe lângă mesajul îngerului al treilea, constituie avertizarea finală dată locuitorilor pământului.

Situația în care va ajunge lumea va fi cutremurătoare. Puterile lumii, aliindu-se în lupta împotriva poruncilor lui Dumnezeu, vor decreta ca „... toți, mici și mari, bogați și săraci,

slobozi și robi” (Apocalipsa 13:16), să se conformeze datinii bisericii prin păzirea sabatului fals. Toți cei care vor refuza să se supună vor primi pedepse civile și, în cele din urmă, se va susține că merită pedeapsa cu moartea. Pe de altă parte, Legea lui Dumnezeu, care impune păzirea zilei de odihnă a Creatorului, se cere respectată și îi amenință cu mânia divină pe toți cei care calcă principiile ei.

După ce fiecare persoană va fi conștientizată în privința alternativei pe care o are la dispoziție, oricine va călca Legea lui Dumnezeu pentru a respecta o lege omenească va primi semnul fiarei, semnul de supunere față de puterea de care alege să asculte în locul lui Dumnezeu. Avertizarea din ceruri este următoarea: „Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu, turnat neamestecat în paharul mâniei Lui” (Apocalipsa 14:9,10).

Niciun om nu va suporta mânia lui Dumnezeu înainte ca adevărul să fi fost prezentat minții și conștiinței lui, iar el să-l fi respins. Sunt mulți care n-au avut niciodată ocazia să audă adevărurile speciale valabile pentru timpul acesta. Obligatorietatea poruncii a patra nu le-a fost expusă niciodată în adevărata ei lumină. Acela care citește toate inimile și judecă toate motivele nu va permite ca vreun om doritor să cunoască adevărul să fie păcălit cu privire la natura și rezultatul controverselor. Decretul nu va fi impus orbește. Fiecare om trebuie să aibă suficientă lumină pentru a lua o hotărâre în cunoștință de cauză.

Sabatul va constitui marele test al loialității, deoarece el este partea de adevăr în mod deosebit combătută. Când oamenii vor fi supuși încercării finale, atunci va fi trasă linia de demarcație între cei care Îi slujesc lui Dumnezeu și cei care nu-I slujesc. În timp ce păzirea sabatului fals – în conformitate cu legea statului, dar contrar poruncii a patra – va constitui o dovadă de supunere față de puterea opusă lui Dumnezeu, păzirea Sabatului autentic, în ascultare de Legea lui Dumnezeu, va fi o dovadă de fidelitate față de Creator. În timp ce o parte din oameni va primi semnul fiarei, prin acceptarea semnului de supunere față de puterile pământești, cealaltă parte va primi sigiliul lui Dumnezeu prin alegerea semnului de loialitate față de autoritatea divină.

Cei care au prezentat în trecut adevărurile proclamate de îngerul al treilea au fost priviți adesea ca simpli alarmiști. Prezicerile lor – că intoleranța religioasă va domina în Statele Unite, că biserica și statul se vor uni să-i persecute pe cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu – au fost considerate neîntemeiate și absurde. Se afirma cu multă convingere că această țară nu va putea niciodată să devină altceva decât ceea ce a fost: apărătoarea libertății religioase. Dar, când posibilitatea impunerii păzirii duminicii va genera din ce în ce mai multă agitație, evenimentul atât de îndelung negat și necrezut va fi văzut apropiindu-se. Atunci mesajele celor trei îngeri vor avea efectul pe care nu l-au putut avea înainte.

Dumnezeu a avut în toate generațiile trimișii Săi cu misiunea de a muștra păcatul atât

în lume, cât și în biserică. Oamenii însă doresc să li se spună lucruri plăcute și de aceea adevărul curat și nepoleit nu este acceptat. Mulți reformatori s-au hotărât de la bun început să acționeze cu mare prudență când atacă păcatele bisericii și ale poporului. Ei sperau ca prin exemplul unei vieți creștine curate să îi conducă pe oameni înapoi la doctrinele Bibliei. Dar Duhul lui Dumnezeu a venit asupra lor, așa cum a venit peste Ilie, determinându-i să mustre păcatele unui împărat înrăit și ale unui popor apostat. Ei n-au putut să nu predice principiile clare ale Bibliei – principii pe care nu fuseseră dispuși să le expună oamenilor. Au fost impulsionați să prezinte cu perseverență adevărul și pericolele care amenințau sufletele. Ei rosteau cuvintele pe care Domnul li le dăduse, fără teamă de consecințe, iar oamenii erau constrânși să audă avertizarea.

În același fel va fi proclamat și mesajul îngerului al treilea. Când va veni timpul să fie proclamat cu mare putere, Domnul va lucra prin oameni umili, conducând mintea celor care se dedică slujirii Sale. Aceștia vor fi calificați mai de grabă prin ungera Duhului Său decât prin instruirea dată de instituțiile de învățământ. Bărbați ai credinței și ai rugăciunii vor fi impulsionați să meargă cu zel sfânt și să proclame cuvintele date de Dumnezeu. Păcatele Babilonului vor fi scoase la lumină. Rezultatele îngrozitoare ale impunerii datinilor bisericii de către autoritatea civilă, invazia spiritismului, progresul ascuns, dar rapid al puterii papale, toate vor fi demascate. Prin aceste avertizări solemne, oamenii vor fi treziți. Mii și mii de persoane, care n-au auzit niciodată cuvinte ca acestea, vor sta să asculte. Ei vor auzi cu uimire mărturia că Babilonul este biserica decăzută din cauza ereziilor și a păcatelor ei, pentru că a respins adevărul trimis din cer pentru ea. Când oamenii merg la preoții lor cu întrebarea răscolitoare: „Sunt aceste lucruri adevărate?”, aceștia le prezintă istorii inventate și prezic lucruri plăcute pentru a le potoli temerile și a le liniști conștiința trezită. Dar, întrucât mulți refuză să se mulțumească doar cu autoritatea oamenilor și cer un clar „Așa zice Domnul”, preoții și pastorii bisericilor populare, ca și fariseii din vechime, înfuriați că autoritatea le este pusă la îndoială, vor cataloga mesajul ca fiind de la Satana și vor instiga mulțimile iubitoare de păcat să-i insulte și să-i persecute pe cei care îl prezintă.

Pe măsură ce controversa se extinde și mintea oamenilor este atrasă către Legea lui Dumnezeu călcată în picioare, Satana se agită. Puterea care însoțește mesajul nu va face decât să-i înfurie și mai mult pe cei care i se împotrivesc. Preoții și pastorii vor face eforturi aproape supraomenești să oprească lumina, ca nu cumva să lumineze peste turma lor. Ei se vor strădui să descurajeze discutarea acestor probleme vitale, prin toate mijloacele de care vor dispune. Biserica va face apel la brațul tare al puterii civile și, în acest demers, susținătorii papalității și protestanții se vor uni. Pe măsură ce mișcarea pentru impunerea păzirii duminicii va deveni mai îndrăzneță și mai hotărâtă, se va recurge la lege în lupta contra păzitorilor poruncilor lui Dumnezeu. Ei vor fi amenințați cu amenzi și închisoare, iar unora le vor fi oferite poziții de răspundere și alte

recompense și avantaje pentru a fi ademeniți să renunțe la credința lor. Dar răspunsul lor ferm va fi: „Arătați-ne din Cuvântul lui Dumnezeu greșeala noastră” – același răspuns pe care l-a dat și Luther în împrejurări asemănătoare. Cei care vor fi duși înaintea tribunalelor vor apăra cu putere adevărul, iar unii dintre cei care îi vor auzi vor fi determinați să ia poziție pentru păzirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu. Astfel, lumina va fi dusă înaintea multor mii de oameni, care altfel n-ar afla nimic despre aceste adevăruri.

Ascultarea conștiințioasă de Cuvântul lui Dumnezeu va fi considerată revoltă. Orbiți de Satana, părinții se vor purta cu severitate și cruzime față de copiii lor credincioși. Stăpânul sau stăpâna îl va oprima pe servitorul care respectă poruncile. Sentimentele se vor răci. Copiii vor fi dezmoșteniți și alungați de acasă. Se vor împlini literal cuvintele lui Pavel: „Toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Iisus vor fi prigoniți” (2Timotei 3:12). Când apărătorii adevărului vor refuza să onoreze sabatul duminical, unii dintre ei vor fi aruncați în închisori, alții vor fi exilați, iar alții vor fi tratați ca niște sclavi. Din punct de vedere omenesc, toate acestea par imposibile acum, dar, când va fi retras Duhul lui Dumnezeu, care ține totul în frâu, și oamenii vor rămâne sub stăpânirea lui Satana, care urăște principiile divine, vor avea loc manifestări neobișnuite. Inima omului poate să devină foarte crudă când temerea și iubirea de Dumnezeu dispar.

Când furtuna se apropie, un mare număr de credincioși care și-au declarat credința în mesajul îngerului al treilea, dar care n-au fost sfințiți prin ascultare de adevăr vor renunța la poziția exprimată și vor trece în rândurile opoziției. Alăturându-se lumii și împrumutând atitudinea ei, au ajuns să vadă lucrurile aproape în aceeași lumină. Când va veni testul, ei vor fi dispuși să aleagă partea ușoară, populară. Bărbați cu talent și cu bun renume, care odinioară s-au bucurat de adevăr, își folosesc acum puterile pentru a amăgi și a induce sufletele în eroare. Ei devin dușmanii cei mai înverșunați ai fraților lor de altădată. Când păzitorii Sabatului sunt aduși înaintea tribunalelor să răspundă pentru credința lor, acești apostatați sunt agenții cei mai eficienți ai lui Satana pentru a calomnia și a acuza și, în același timp, a-i instiga pe conducători împotriva celor credincioși, prin mărturii false și insinuări.

În această perioadă de persecuție, credința slujitorilor Domnului va fi pusă la probă. Ei au proclamat avertizarea cu devotament, privind numai la Dumnezeu și la Cuvântul Său. Duhul lui Dumnezeu, care le-a mișcat inima, i-a constrâns să vorbească. Stimulați de un avânt sfânt și de un puternic impuls divin, și-au îndeplinit misiunea fără să calculeze rațional consecințele prezentării cuvântului dat de Domnul. Ei n-au ținut cont de interesele pământești, nici n-au căutat să-și conserve bunul nume sau viața. Totuși, când furtuna împotrivirii și calomniei va izbucni în direcția lor, unii, copleșiți de descurajare, vor fi gata să exclame: „Dacă am fi prevăzut urmările cuvintelor noastre, am fi tăcut.” Vor fi înconjurați de dificultăți. Satana îi va asalta cu ispite teribile. Misiunea pe care și-au

asumat-o va părea mai presus de capacitatea lor de a o îndeplini. Vor fi amenințați cu moartea. Entuziasmul care i-a animat va dispărea. Totuși nu mai pot să dea înapoi. Atunci, simțind completa lor neputință, vor alerga la Cel Atotputernic și vor implora putere. Își vor aminti că mesajul transmis nu a fost al lor, ci al Aceluia care le poruncise să vestească avertizarea. Dumnezeu a pus adevărul în inimile lor, iar ei pur și simplu nu au putut să nu-l proclame.

Prin aceleași experiențe au trecut și oamenii lui Dumnezeu din secolele trecute: Wycliffe, Hus, Luther, Tyndale, Baxter, Wesley. Ei au susținut că toate doctrinele trebuie să fie verificate cu Biblia, declarând că vor renunța la orice învățătură pe care aceasta o dezaprobă. Persecuția s-a dezlănțuit împotriva acestor bărbați cu o furie necruțătoare, totuși ei n-au încetat să prezinte adevărul. Fiecare dintre perioadele istoriei bisericii s-a caracterizat prin descoperirea unui adevăr deosebit, adaptat nevoilor poporului lui Dumnezeu din timpul acela. Fiecare adevăr nou și-a croit drum înfruntând ura și opoziția. Cei care au fost binecuvântați cu lumina lui au fost ispitiți și încercați. Domnul le dă un adevăr deosebit oamenilor care se află într-o situație critică. Cine îndrăznește să refuze vestirea lui? Dumnezeu le poruncește slujitorilor Săi să aducă la cunoștința lumii ultima invitație a harului. Ei nu pot să tacă decât cu riscul pierderii propriilor suflete. Trimișii lui Hristos nu se preocupă de consecințe. Ei trebuie să-și îndeplinească misiunea și să lase urmările pe seama lui Dumnezeu.

Când rezistența oamenilor devine mai încrâncenată, slujitorii lui Dumnezeu ajung iarăși să fie nedumeriți, deoarece li se pare că ei au adus criza. Dar conștiința și Cuvântul lui Dumnezeu îi asigură că drumul lor este bun. Cu toate că încercările continuă, ei sunt întăriți să le suporte. Lupta devine mai strânsă și mai ascutită, dar credința și curajul lor cresc odată cu nevoia. Mărturia lor este: „Nu îndrăznim să schimbăm Cuvântul lui Dumnezeu și să scindăm Legea Sa sfântă, considerând o parte esențială și cealaltă neesențială, pentru a fi pe placul lumii. Domnul căruia Îi slujim este capabil să ne salveze. Hristos a biruit puterile pământului. Să ne temem noi de o lume deja învinsă?”

Persecuția, în diferitele ei forme, reprezintă manifestarea unui principiu care va exista cât timp va exista Satana și cât timp creștinismul va avea viață. Niciun om nu poate să-l slujească lui Dumnezeu fără să atragă asupra lui opoziția oștilor întunericului. Îngerii răi îl vor asalta, alarmați că influența lui le ia prada din mâini. Oamenii răi, muștrați de exemplul lui, se vor alia cu îngerii răi, încercând să-l despartă de Dumnezeu prin ispite. Când acestea nu reușesc, ei se folosesc de constrângere, pentru a-i forța conștiința.

Dar atâta timp cât Iisus rămâne Mijlocitorul omului în Sanctuarul din cer, influența restrictivă a Duhului Sfânt este resimțită de conducători și de oameni. Duhul Sfânt controlează încă, într-o oarecare măsură, legile țărilor. Dacă n-ar fi aceste legi, starea lumii ar fi mult mai degradată decât este în prezent. În timp ce mulți dintre conducătorii noștri sunt agenți activi ai lui Satana, și Dumnezeu are reprezentanții Săi printre bărbații

de frunte ai lumii. Diavolul îi inspiră pe adeptii lui să propună măsuri care ar împiedica foarte mult lucrarea lui Dumnezeu. Dar oameni de stat care se tem de Domnul sunt influențați de îngerii sfinți să se opună unor astfel de propuneri cu argumente care nu pot fi combătute. Astfel, câțiva oameni vor ține în frâu puternicul curent al răului. Opoziția dușmanilor adevărului va fi frânată, pentru ca mesajul îngerului al treilea să-și poată atinge scopul. Când se va da avertizarea finală, ea va capta atenția acestor conducători prin care Domnul lucrează acum, iar unii dintre ei îi vor da curs și vor fi împreună cu poporul lui Dumnezeu în timpul crizei finale.

Îngerul care se unește cu îngerul al treilea în proclamarea mesajului lui va lumina tot pământul cu slava lui. În acest context, este prezisă o acțiune mondială care se va desfășura cu o putere neobișnuită. Mișcarea adventistă din 1840-1844 a fost o manifestare glorioasă a puterii lui Dumnezeu. Mesajul primului înger a fost dus în toate centrele misionare din lume, iar în unele țări s-a manifestat un interes religios amplu, cum nu s-a mai întâlnit de la Reforma din secolul al XVI-lea. Dar acel curent va fi depășit de puternica mișcare din timpul ultimei avertizări a îngerului al treilea.

Manifestarea va semăna cu cea din Ziua Cincizecimii. După cum ploaia timpurie a fost dată prin revărsarea Duhului Sfânt la începutul predicării Evangheliei, pentru a face să răsară prețioasa sămânță, tot așa ploaia târzie va fi dată la încheierea lucrării, pentru coacerea recoltei. „Să cunoaștem, să căutăm să cunoaștem pe Domnul! Căci El Se ivește ca zorile dimineții și va veni la noi ca o ploaie, ca ploaia de primăvară care udă pământul” (Osea 6:3). „Și voi, copii ai Sionului, bucurați-vă și veseliți-vă în Domnul Dumnezeul vostru, căci El vă va da ploaie la vreme, vă va trimite ploaie timpurie și târzie, ca odinioară” (Ioel 2:23). „În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna Duhul Meu peste orice făptură.” „Atunci, oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit” (Faptele 2:17,21).

Marea lucrare a Evangheliei nu se va încheia cu o manifestare mai mică a puterii lui Dumnezeu decât cea care i-a marcat începutul. Profețiile care s-au împlinit prin revărsarea ploii timpurii la începutul predicării Evangheliei urmează să se împlinească din nou prin revărsarea ploii târzii la încheierea ei. Acestea sunt „vremurile de înviore” la care se referea apostolul Petru când exclama: „Pocăiți-vă dar și întoarceți-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremurile de înviore și să trimită pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Iisus Hristos” (Faptele 3:19,20).

Trimiși ai lui Dumnezeu cu fețele luminate și strălucind de sfântă consacrare se vor grăbi din loc în loc să transmită mesajul din cer. Avertizarea va fi rostită prin mii de voci pe tot pământul. Se vor face miracole, bolnavi vor fi vindecați și semne și minuni îi vor însoți pe credincioși. Satana, de asemenea, va acționa prin false minuni, făcând să coboare chiar foc din cer înaintea oamenilor (Apocalipsa 13:13). Astfel, locuitorii

pământului vor fi determinați să ia o poziție.

Mesajul va fi transmis nu atât de mult prin argumente, cât prin convingerea profundă produsă de Duhul lui Dumnezeu. Argumentele au fost prezentate. Sămânța a fost semănată, iar acum va răsări și va aduce rod. Publicațiile distribuite de misionari și-au exercitat influența, totuși mulți a căror minte a fost impresionată au fost împiedicați să înțeleagă pe deplin adevărul sau să-i dea ascultare. Acum, razele de lumină pătrund pretutindeni, adevărul este văzut cu claritate, iar copiii sinceri ai lui Dumnezeu rup legăturile care i-au ținut strâns. Relațiile de familie și legătura cu biserica nu-i mai pot trage înapoi acum. Adevărul este mai valoros pentru ei decât orice. În ciuda forțelor unite împotriva adevărului, un mare număr de oameni va lua poziție de partea Domnului.

Capitolul 39

Criza finală

În vremea aceea se va scula marele voievod Mihail, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strâmtorare cum n-a mai fost de când sunt neamurile și până la vremea aceasta. Dar, în vremea aceea, poporul tău va fi mântuit, și anume oricine va fi găsit scris în carte” (Daniel 12:1).

După ce mesajul îngerului al treilea se încheie, harul nu mai mijlocește pentru locuitorii vinovați ai pământului. Trimișii lui Dumnezeu și-au îndeplinit misiunea. Au primit, „ploaia târzie”, înviorarea care vine de la Domnul, și sunt pregătiți pentru ceasul încercării care îi așteaptă (Deuteronomul 11:14; Faptele 3:19). Îngerii se grăbesc în toate direcțiile în ceruri. Unul dintre îngeri, întorcându-se de pe pământ, anunță că și-a încheiat misiunea. Testul final a venit asupra lumii și toți cei care s-au dovedit devotați principiilor divine au primit „pecetea Dumnezeului celui viu” (Apocalipsa 7:2). Atunci, Iisus Își încetează activitatea de mijlocire în Sanctuar. El Își ridică mâinile și spune cu voce puternică: „S-a isprăvit!” Toți îngerii își scot coroanele când El anunță solemn: „Cine este nedrept să fie nedrept și mai departe, cine este întinat să se întineze și mai departe, cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană, și cine este sfânt să se sfințească și mai departe!” (Apocalipsa 21:6; 22:11). În dreptul fiecărui caz s-a hotărât: viața sau moartea. Hristos a făcut ispășire pentru credincioșii Săi și le-a șters păcatele. Numărul supușilor Săi s-a completat, iar „domnia, stăpânirea și puterea tuturor împărățiilor care sunt pretutindeni sub ceruri” sunt pregătite pentru a le fi date moștenitorilor mântuirii și Iisus va domni ca Împărat al împăraților și Domn al domnilor.

Când El iese din Sanctuar, întunericul îi acoperă pe locuitorii pământului. În acel timp înfricoșător, cei neprihăniți trebuie să trăiască fără mijlocitor înaintea unui Dumnezeu sfânt. Limitele impuse celor răi sunt ridicate, iar Satana are controlul total asupra celor care au rămas până la urmă nepocăiți. Îndelunga răbdare a lui Dumnezeu s-a sfârșit. Lumea I-a respins harul, I-a disprețuit iubirea și I-a călcat în picioare Legea. Cei răi au trecut limita timpului lor de probă. Duhul lui Dumnezeu, căruia I s-au împotrivit continuu, a fost în cele din urmă retras. Neprotejați de harul divin, ei nu au nicio apărare în fața celui rău. Satana îi va arunca atunci pe locuitorii pământului într-o ultimă și mare perioadă de criză. Când îngerii lui Dumnezeu încetează să mai țină în frâu vânturile aprige ale patimii omenești, toate elementele de luptă se vor dezlănțui. Întreaga lume va fi cuprinsă de un dezastru mai teribil decât cel care a venit peste Ierusalimul din

vechime.

Un singur înger i-a omorât pe toți primii născuți ai egiptenilor și a umplut țara de jale. Când David a păcătuit împotriva lui Dumnezeu, prin numărarea poporului, un singur înger a adus la îndeplinire acea cumplită distrugere prin care i-a fost pedepsit păcatul. Aceași putere de distrugere exercitată de îngerii sfinți atunci când poruncește Dumnezeu va fi exercitată de îngerii răi atunci când tot El le va permite. În prezent, există forțe gata pregătite care așteaptă doar permisiunea divină să răspândească dezastrul pretutindeni.

Cei care respectă Legea lui Dumnezeu sunt acuzați că au atras aceste pedepse asupra lumii și sunt considerați cauza calamităților teribile ale naturii, cauza luptei și a vărsării de sânge dintre oameni, care umplu pământul de nenorocire. Puterea care a însoțit ultima avertizare îi înfurie pe cei răi. Mânia lor se aprinde împotriva tuturor celor care au acceptat mesajul, iar Satana va provoca și mai mult spiritul de ură și de persecuție.

Când prezența lui Dumnezeu a fost retrasă, în cele din urmă, din dreptul națiunii iudaice, preoții și poporul n-au știut nimic. Deși erau sub stăpânirea lui Satana și erau mânați de patimile cele mai îngrozitoare și mai dăunătoare, ei încă se considerau aleșii lui Dumnezeu. Slujba la Templu continua; jertfele erau aduse pe altarele lui profanate și zilnic era invocată binecuvântarea divină asupra unui popor vinovat de sângele scumpului Fiu al lui Dumnezeu, popor care acum căuta să-i ucidă pe slujitorii și pe apostolii Săi. În același fel, locuitorii pământului nu vor ști când se va pronunța sentința irevocabilă în Sanctuarul ceresc și când soarta lumii va fi decisă pentru totdeauna. Formele religioase vor fi continuate de un popor căruia i-a fost retras, în final, Duhul lui Dumnezeu. Zelul satanic, pe care prințul răului îl va insufla oamenilor în vederea împlinirii planurilor lui malefice, se va asemăna cu zelul pentru Dumnezeu.

Pentru că Sabatul va deveni punctul special de dispută în lumea creștină, iar autoritățile religioase și civile se vor uni să impună păzirea duminicii, refuzul persistent al unei mici minorități de a se supune cerinței generale va face din ea obiectul repulsiei universale. Se va susține că puținii oameni care se opun unei instituții a bisericii și unei legi a statului nu mai trebuie tolerați, că este mai bine ca ei să sufere decât ca țări întregi să fie aruncate în anarhie și confuzie. Același argument a fost adus acum 20 de secole împotriva lui Hristos de către „mai-marii poporului”. „Oare nu vă gândiți că este în folosul nostru”, a spus vicleanul Caiafa, „să moară un singur om pentru norod și să nu piară tot neamul?” (Ioan 11:50). Acest argument va părea convingător. În cele din urmă, se va emite un decret împotriva celor care sfințesc Sabatul conform poruncii a patra, decret prin care se va stabili că merită pedeapsa cea mai severă și care le va da oamenilor libertatea ca, după un anumit timp, să-i omoare. Catholicismul din Lumea Veche și protestantismul apostat din Lumea Nouă vor adopta poziții similare împotriva celor care respectă toate principiile divine.

Poporul lui Dumnezeu va fi atunci cufundat în acele scene de chin și suferință descrise de profet drept „timpul strâmtorării lui Iacov”. „Așa vorbește Domnul: «Auzim strigăte de groază; e spaimă, nu este pace!... S-au îngălbenit toate fețele. Vai! Căci ziua aceea este mare. Niciuna n-a fost ca ea? Este o vreme de necaz pentru Iacov, dar Iacov va fi izbăvit din ea»” (Ieremia 30:5-7).

Noaptea de chin sufletesc a lui Iacov, când s-a luptat în rugăciune pentru a fi eliberat din mâna lui Esau (Geneza 32:24-30), ilustrează experiența poporului lui Dumnezeu din timpul mării crize finale. Din cauza înșelăciunii la care recursese pentru a obține binecuvântarea pe care tatăl său intenționa să i-o dea lui Esau, Iacov fugise ca să-și scape viața, speriat de amenințările cu moartea din partea fratelui său. După mulți ani petrecuți în exil, la porunca lui Dumnezeu a pornit cu soțiile și copiii, cu turmele și cirezile, spre țara natală. Ajungând la hotarele țării, s-a îngrozit la vestea apropierii lui Esau, care era la conducerea unei cete de războinici, hotărât, fără îndoială, să se răzbune. Caravana lui Iacov, neînarmată și fără apărare, părea victima sigură și neajutorată a violenței și măcelului. La povara neliniștii și fricii se adăuga greutatea zdrobitoare a remușcării că propriul păcat generase acest pericol. Singura lui speranță era în harul lui Dumnezeu; singura lui apărare trebuia să fie rugăciunea. Cu toate acestea, a făcut tot ce a putut pentru a repara răul cauzat fratelui său și a îndepărta pericolul care îl amenința. La fel și urmașii lui Hristos, când se vor apropia de „vremea de strâmtorare”, vor depune toate eforturile pentru a se prezenta într-o lumină adecvată înaintea oamenilor, pentru a dezarma prejudecata și a elimina pericolul care amenință libertatea de conștiință.

Trimițându-și familia mai departe, ca să nu fie martoră la suferința lui, Iacov a rămas singur pentru a mijloci pe lângă Dumnezeu. El și-a mărturisit păcatul și a recunoscut îndurarea lui Dumnezeu față de el, în timp ce, cu umilință adâncă, a invocat legământul încheiat de Dumnezeu cu părinții lui și promisiunile care i-au fost făcute în viziunea din noaptea de la Betel și în țara exilului său. Criza din viața lui sosise; totul era în joc. A continuat să se roage și să se smerească înaintea lui Dumnezeu, în singurătate și întuneric. Deodată, o mână i-a fost pusă pe umăr. Crezând că un dușman încearcă să-i ia viața, s-a luptat cu agresorul lui cu toată energia pe care i-o dădea disperarea. Când s-a crăpat de ziuă, străinul și-a dovedit puterea supraomenească. La atingerea lui, vigurosul bărbat a rămas ca paralizat și a căzut neputincios, plângând pe umărul misteriosului său adversar. Iacov știa acum că se luptase cu Îngerul legământului. Deși infirm și îndurând cele mai tăioase dureri, el nu a renunțat la scopul pe care îl urmărea. De foarte mult timp avusese frământări, remușcări și necazuri din cauza păcatului său; acum trebuia să primească asigurarea că este iertat. Vizitatorul divin părea gata să plece, dar Iacov s-a agățat de El, implorând binecuvântarea. Îngerul a insistat: „Lasă-mă să plec, căci se revarsă zorile”, dar patriarhul a exclamat: „Nu Te voi lăsa să pleci până nu mă vei binecuvânta.” Câtă încredere, câtă fermitate și perseverență sunt manifestate aici! Dacă

aceasta ar fi fost o cerere arogantă și obraznică, Iacov ar fi fost distrus pe loc, dar el a primit asigurarea dată celui care își mărturisește slăbiciunea și lipsa de merite și se încrede în îndurarea unui Dumnezeu care Își respectă legământul.

El „s-a luptat cu îngerul și a fost biruitor” (Osea 12:4). Prin umilință, pocăință și predare de sine, acest muritor păcătos și vinovat a reușit să iasă câștigător în lupta cu Maiestatea cerului. S-a prins cu putere tremurândă de promisiunile lui Dumnezeu și inima Iubirii Infinite n-a putut să refuze cererea păcătosului. Ca o dovadă a triumfului său și ca o încurajare pentru alții să-i urmeze exemplul, numele i-a fost schimbat, dintr-un nume care îi amintea de păcatul său într-un nume care îi comemora victoria. Faptul că Iacov a avut câștig de cauză la Dumnezeu era o asigurare că va câștiga și în lupta cu oamenii. El nu s-a mai temut să țină piept mâniei fratelui său, pentru că Domnul era apărarea lui.

Satana îl acuzase pe Iacov în fața îngerilor lui Dumnezeu, pretinzând că are dreptul să-l distrugă din cauza păcatului său. Satana fusese cel care îl determinase pe Esau să pornească împotriva lui. În timpul lungii nopți de luptă a patriarhului, Satana s-a străduit să-l apese cu sentimentul vinovăției, pentru a-l descuraja și a-i rupe legătura cu Dumnezeu. Iacov a ajuns aproape de disperare, știind că fără ajutor din cer avea să piară. El se pocăise sincer de păcatul lui și a apelat la harul, la îndurarea lui Dumnezeu. N-a putut fi abătut de la ținta lui, ci s-a ținut cu tărie de Înger și a insistat în cererea lui cu strigăte arzătoare, în agonie, până când a învins.

Așa cum l-a influențat pe Esau să pornească împotriva lui Iacov, Satana îi va provoca pe cei răi să distrugă poporul lui Dumnezeu în timpul mării crize finale. După cum l-a acuzat pe Iacov, la fel va acuza și poporul lui Dumnezeu. El îi consideră pe locuitorii lumii supușii lui, dar mica grupă care păzește poruncile lui Dumnezeu opune rezistență în fața supremației lui. Dacă ar putea să-i șteargă pe cei credincioși de pe fața pământului, victoria lui ar fi deplină. El vede că îngeri sfinți îi ocrotesc și deduce că păcatele le-au fost iertate, dar nu știe că situația lor a fost hotărâtă în Sanctuarul de sus. El cunoaște exact păcatele pe care el i-a ispitit să le comită și le prezintă înaintea lui Dumnezeu într-o lumină exagerată, acuzându-i că merită, exact ca și el, să nu mai beneficieze de harul lui Dumnezeu. Tot el declară că, potrivit dreptății, Domnul nu poate să le ierte lor păcatele, în timp ce pe el și pe îngerii lui îi distruge. Îi pretinde ca pradă a lui și cere să fie dați în mâinile sale ca să-i elimine.

În timp ce Satana îi acuză pe cei din poporul lui Dumnezeu pentru păcatele lor, Domnul îi permite să-i încerce până la extrem. Încrederea lor în Dumnezeu, credința și perseverența lor vor fi crunt testate. Când își examinează trecutul, speranțele lor scad, deoarece în întreaga lor viață nu văd aproape nimic bun. Sunt pe deplin conștienți de starea lor nedemnă și de neputința lor. Satana se străduiește să-i sperie cu gândul că situația lor este fără speranță, că petele lor nu vor fi șterse niciodată. El speră astfel să le

distrugă credința, ca ei să cedeze ispitelor lui și să renunțe la loialitatea lor față de Dumnezeu.

Deși copiii lui Dumnezeu vor fi înconjurați de inamici deciși să-i anihileze, ei nu sunt îngroziți de persecuția pe care s-ar putea să o suporte pentru adevăr, ci se tem că nu s-au pocăit de toate păcatele și că, din cauza vreunui defect din caracterul lor, nu se va împlini făgăduința Mântuitorului: „Te voi păzi... de ceasul încercării care are să vină peste lumea întreagă” (Apocalipsa 3:10). Dacă ar avea siguranța iertării, nu s-ar da înapoi de la tortură sau moarte, dar, în cazul în care s-ar dovedi nedemni și și-ar pierde viața din cauza propriilor defecte de caracter, atunci Numele sfânt al lui Dumnezeu ar fi incriminat.

Din toate părțile aud vești despre comploturi, trădări și văd cum acționează spiritul de revoltă. În inima lor se naște o dorință intensă, arzătoare, ca această mare apostazie să înceteze, iar nelegiuirii celor răi să i se pună capăt. Dar, în timp ce se roagă lui Dumnezeu să oprească mișcarea de revoltă, ei își reproșează cu durere că nu au mai multă putere să se opună și să respingă valul teribil al răului. Își dau seama că, dacă și-ar fi folosit întotdeauna întreaga capacitate în slujba lui Hristos, mergând înainte din reușită în reușită, forțele lui Satana ar avea acum mai puțină putere să triumfe asupra lor.

Ei își amărăsc sufletul înaintea lui Dumnezeu, arătând spre pocăința lor din trecut pentru numeroasele lor păcate și invocând în favoarea lor promisiunea Mântuitorului: „Dacă vor căuta ocrotirea Mea, vor face pace cu Mine, da, vor face pace cu Mine” (Isaia 27:5). Credința lor nu cedează, în ciuda faptului că rugăciunile lor nu sunt ascultate imediat. Deși simt la mare intensitate neliniștea, groaza și tristețea, nu încetează să se roage. Se prind de puterea lui Dumnezeu cum s-a prins și Iacov de Înger. Cuvintele sufletului lor sunt: „Nu Te voi lăsa să pleci până nu mă vei binecuvânta.”

Dacă Iacov nu ar fi fost deja pocăit de fapta păcătoasă prin care a obținut dreptul de întâi născut prin înșelăciune, Dumnezeu nu i-ar fi ascultat rugăciunea și nu l-ar fi lăsat în viață. În același fel, în „vremea de strâmtorare” – în marea criză finală –, dacă ar mai avea păcate nemărturisite care să le vină în minte în timp ce sunt torturați de teamă și chin, cei din poporul lui Dumnezeu ar fi copleșiți; disperarea le-ar reteza credința și n-ar mai avea curaj să se roage la Dumnezeu pentru eliberare. Deși au un profund sentiment că nu sunt adecvați pentru cer, ei nu au păcate ascunse pe care să le scoată la iveală. Păcatele lor au mers înainte la judecată și au fost șterse, iar ei nu le mai pot aduce în discuție.

Satana îi face pe mulți să creadă că Dumnezeu va trece cu vederea lipsa lor de cinste în lucrurile mici ale vieții, dar, după cum a procedat cu Iacov, Domnul arată că El nu va aproba și nu va tolera în niciun fel păcatul. Toți cei care încearcă să-și scuze sau să-și ascundă păcatele – lăsându-le în felul acesta neșterse din cărțile din cer, nemărturisite și neiertate – vor fi învinși de Satana. Cu cât profesia lor este mai onorabilă și cu cât poziția pe care o dețin este mai înaltă, cu atât mai jalnică este starea lor în fața lui Dumnezeu și

cu atât mai sigur este triumful marelui lor adversar. Cei care amână pregătirea pentru ziua lui Dumnezeu n-o vor putea dobândi nici în timpul crizei finale, nici după aceea. Cazul tuturor acestora este fără speranță.

Creștinii doar cu numele, care vor rămâne nepregătiți până la acel ultim conflict înfricoșător, în disperarea lor își vor mărturisi păcatele în cuvinte care exprimă un cumplit chin sufletesc, în timp ce nelegiuții vor jubila de situația lor tragică. Aceste mărturisiri au același caracter cu mărturisirea lui Esau sau a lui Iuda. Cei care le fac deplâng urmările păcatului, dar nu și vinovăția lui. Ei nu simt o remușcare adevărată, nici scârbă de păcat. Își recunosc păcatul de teama pedepsei, dar, ca și faraonul din timpul lui Moise, ar continua să sfideze Cerul dacă pedepsele nu s-ar mai manifesta.

Experiența lui Iacov este, în același timp, o asigurare că Dumnezeu nu-i va respinge pe cei care au fost păcăliți, ispitiți și duși în păcat, dar care s-au întors la El cu o pocăință adevărată. În timp ce Satana caută să-i distrugă pe acești oameni, Dumnezeu îi va trimite pe îngerii Lui să-i încurajeze și să-i protejeze în timp de pericol. Asalturile lui Satana sunt furioase și hotărâte, amăgirile lui sunt teribile, dar ochiul Domnului este asupra copiilor Săi și urechea Lui le aude strigătele. Suferința lor este mare, flăcările cuptorului par gata să-i mistuie, dar Maestrul topitor îi va scoate ca aur purificat în foc. Iubirea lui Dumnezeu pentru copiii Săi, în timpul celei mai aspre încercări a lor, este la fel de puternică și de delicată ca în zilele celei mai înfloritoare prosperități, dar este necesar ca ei să fie puși în cuptorul de foc. Ceea ce este pământesc în ei trebuie să fie ars, astfel încât chipul lui Hristos să poată fi reflectat perfect.

Perioada de suferință și chin care ne așteaptă va necesita o credință care să suporte oboseala, amânarea și foamea – o credință care nu va slăbi, deși va fi aspru încercată. Timpul de har, sau de probă, este acordat tuturor ca să se pregătească pentru timpul de criză. Iacov a ieșit învingător pentru că a fost perseverent și hotărât. Biruința lui este o dovadă a puterii rugăciunii insistente. Toți cei care se vor prinde de făgăduințele lui Dumnezeu așa cum s-a prins el și vor fi hotărâți și perseverenți cum a fost el vor reuși așa cum a reușit el. Cei care nu sunt dispuși să se renege pe ei înșiși, să se lupte în rugăciune cu Dumnezeu și să implore mult și insistent binecuvântarea Sa nici nu o vor primi. A te lupta cu Dumnezeu – cât de puțin știu ce înseamnă acest lucru! Cât de puțin și-au îndreptat sufletul către Dumnezeu cu o dorință atât de intensă încât toate puterile să le fie încordate! Când valurile disperării, a căror putere nicio limbă nu o poate exprima, se revarsă peste cel care se roagă, cât de puțin se prind cu credință fermă de promisiunile lui Dumnezeu!

Cei care acum nu manifestă decât puțină credință sunt în cel mai mare pericol de a cădea victime puterii amăgirilor satanice și decretului de constrângere a conștiinței. Și chiar dacă vor rezista când vor fi încercați, se vor afunda într-o suferință și într-un chin mai adânci în timpul crizei, pentru că nu și-au format niciodată obiceiul să se încreadă în

Dumnezeu. Lecțiile de credință pe care le-au neglijat vor fi obligați să le învețe sub teribila apăsare a descurajării.

Acum trebuie să ajungem să-L cunoaștem pe Dumnezeu, punând la încercare promisiunile Sale. Îngerii înregistrează orice rugăciune arzătoare și sinceră. Trebuie mai degrabă să renunțăm la satisfacțiile egoiste decât să neglijăm comuniunea cu Dumnezeu. Cea mai lucie sărăcie, cea mai mare renunțare la sine, dacă sunt cu voia Sa, sunt mai bune decât bogății, onoruri, confort și mulți prieteni, dar fără voia Sa. Trebuie să ne luăm timp să ne rugăm. Dacă ne lăsăm mintea să fie exclusiv preocupată de interese lumești, Domnul poate să ne mai acorde timp, luându-ne idoli pe care ni i-am făcut din aur, din case sau din pământuri fertile.

Tinerii n-ar fi ademeniți să păcătuiască dacă ar refuza să meargă pe căile pe care nu pot să ceară binecuvântarea lui Dumnezeu. Dacă trimișii care prezintă lumii ultima avertizare solemnă s-ar ruga pentru binecuvântarea lui Dumnezeu nu într-un mod rece, apatic și indiferent, ci cu ardoare și credință, ca și Iacov, ei ar găsi multe situații despre care ar putea spune: „Am văzut pe Dumnezeu față în față și totuși am scăpat cu viață” (Geneza 32:30). Ar fi considerați de Cer prinți, având putere să triumfe în lupta cu Dumnezeu și cu oamenii.

„Vremea de strâmtorare cum n-a mai fost” niciodată va veni curând peste noi. Vom avea nevoie de o experiență pe care acum n-o avem și pe care mulți sunt prea comozi să o dobândească. De obicei, încercarea la care te aștepti pare mai mare decât este în realitate, dar acest lucru nu este valabil și în ceea ce privește criza care ne așteaptă. Nici cea mai bogată imaginație nu poate concepe amploarea aceluia chin cumplit. Atunci, în timpul acelei mari încercări, fiecare suflet va trebui să stea singur înaintea lui Dumnezeu. Chiar dacă „ar fi în mijlocul ei Noe, Daniel și Iov, pe viața Mea – zice Domnul Dumnezeu – că n-ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei și-ar mântui sufletul prin neprihănirea lor” (Ezechiel 14:20).

Acum, în timp ce Iisus, ca Mare-Preot al nostru, face ispășire pentru noi, trebuie să încercăm să devenim desăvârșiți în El. Mântuitorul nostru n-a putut fi determinat să cedeze puterii ispitei nici măcar printrun gând. Satana găsește în inimile omenești câte un loc pe unde poate să intre; o anumită dorință păcătoasă este nutrită și, prin intermediul ei, ispitele lui pot să-și manifeste puterea. Hristos a declarat despre Sine: „Vine stăpânitorul lumii acesteia. El n-are nimic în Mine” (Ioan 14:30). Satana n-a putut găsi nimic în Fiul lui Dumnezeu care să-i ofere posibilitatea să câștige confruntarea. El păzise poruncile Tatălui Său și în El nu era niciun păcat pe care Satana să-l fi putut folosi în avantajul lui. Aceasta este starea în care trebuie să fie găsiți cei care vor rezista în timpul crizei viitoare.

Încă de pe acum trebuie să ne despărțim de păcat, prin credința în sângele ispășitor al lui Hristos. Mântuitorul nostru drag ne invită să ne alăturăm Lui, să unim slăbiciunea

noastră cu tăria Lui, neștiința noastră, cu înțelepciunea Lui, nevrednicia noastră, cu meritele Lui. Providența lui Dumnezeu este școala în care trebuie să învățăm blândețea și smerenia lui Iisus. Domnul ne pune mereu înaintea noastră calea pe care am alege-o noi – care pare mai ușoară și mai plăcută –, ci adevăratele ținte ale vieții. Depinde de noi dacă vom coopera sau nu cu mijloacele pe care le folosește Cerul în procesul de formare a caracterului nostru după Modelul divin. Nimeni nu poate neglija sau amâna acest proces decât cu riscul de a-și pune sufletul în pericol.

Apostolul Ioan a auzit în viziune o voce din cer exclamând: „Vai de voi, pământ și mare! Căci Diavolul s-a pogorât la voi cuprins de o mânie mare, fiindcă știe că are puțină vreme” (Apocalipsa 12:12). Teribile sunt scenele care provoacă această exclamație din partea vocii cerești! Mânia lui Satana crește pe măsură ce timpul i se scurtează, iar amăgirea și distrugerea pe care le produce vor atinge apogeul în perioada de criză.

Ca dovadă a puterii demonilor de a face minuni, vor avea loc scene supranaturale cutremurătoare. Spirite de demoni vor merge la conducătorii pământului și la întreaga lume ca să le consolideze poziția în amăgire și să-i îndemne să se alieze cu Satana în ultima lui luptă contra guvernării Cerului. Prin aceste mijloace vor fi păcăliți atât conducătorii, cât și cei care îi urmează. Vor apărea oameni care vor pretinde că sunt Însuși Hristos și vor revendica titlul și închinarea care îi aparțin Răscumpărătorului lumii. Vor face minuni uimitoare de vindecare și vor pretinde că au descoperiri din cer care vor contrazice dovezile Scripturilor.

Ca punct culminant în marea dramă de amăgire, Satana însuși se va da drept Hristos. Biserica a declarat mult timp că așteaptă venirea Mântuitorului ca împlinire a speranțelor ei. Acum, marele amăgitor va face să pară că Hristos a și venit. În diferite părți ale globului, Satana se va prezenta între oameni ca o ființă maiestuoasă, de o strălucire orbitoare, care va semăna cu descrierea făcută Fiului lui Dumnezeu de către Ioan în Apocalipsa (Apocalipsa 1:13-15). Gloria care îl va învălui nu va fi întrecută de nimic din ce au văzut vreodată ochii muritori. Atmosfera va răsună de strigătul de triumf: „A venit Hristos! A venit Hristos!” Oamenii se vor pleca în adorare înaintea lui, în timp ce el își va ridica mâinile și le va adresa o binecuvântare, așa cum îi binecuvânta Hristos pe ucenicii Săi când era pe pământ. Vocea lui va fi plăcută, liniștită și melodică. Cu un ton blând și plin de compasiune, va prezenta o parte din adevărurile cerești pline de har pe care le rostea Mântuitorul. Îi va vindeca pe bolnavi și apoi, în rolul asumat al lui Hristos, va pretinde că a schimbat Sabatul în duminică și le poruncește tuturor să sfințească ziua pe care el a binecuvântat-o. Va declara că aceia care se încapățânează să păzească ziua a șaptea comit o blasfemie la adresa lui, deoarece refuză să asculte de îngerii trimiși la ei cu lumină și adevăr. Aceasta va fi amăgirea cea mai puternică, aproape convingătoare. Ca și samaritenii, care au fost amăgiți de Simon Magul, masele, de la cel mai mic până la cel mai mare, vor da atenție acestor vrăjitorii, exclamând: „Aceasta este puterea cea mare a

lui Dumnezeu!" (Faptele 8:10).

Dar poporul lui Dumnezeu nu va fi indus în eroare. Învățăturile acestui fals hristos nu sunt în acord cu Scripturile. Binecuvântarea lui va fi rostită pentru închinătorii la fiară și la chipul ei, exact acea categorie de oameni peste care Biblia declară că se va revărsa mânia neamestecată a lui Dumnezeu.

În plus, lui Satana nu-i va fi permis să contrafacă modul în care va veni Hristos. Mântuitorul Și-a avertizat poporul în legătură cu amăgirea privind acest eveniment și a precizat clar cum va veni a doua oară. „Se vor scula hristoși mincinoși și proroci mincinoși și vor face semne mari și minuni, până acolo încât să înșele, dacă va fi cu puțință, chiar și pe cei aleși... Deci, dacă vă vor zice: «Iată-L în pustie», să nu vă duceți acolo! «Iată-L în odăițe ascunse», să nu credeți! Căci, cum iese fulgerul de la răsărit și se vede până la apus, așa va fi și venirea Fiului omului” (Matei 24:24-27; vezi și Matei 25:31; Apocalipsa 1:7; 1Tesaloniceni 4:16,17). Falsificarea acestei veniri nu este posibilă. Ea va fi universal recunoscută și văzută.

Numai cercetătorii conștiincioși ai Scripturilor care au iubit adevărul vor fi feriți de această puternică amăgire ce va cuceri lumea. Prin mărturia Bibliei, aceștia îl vor identifica pe amăgitorul deghizat. În dreptul tuturor va veni vremea punerii la probă. Creștinul autentic va ieși în evidență ca urmare a selecției făcute în virtutea acestei ispite. Sunt cei din poporul lui Dumnezeu atât de ferm bazați în prezent pe Cuvântul Său, încât să nu cedeze dovezilor date de simțuri? Vor rămâne ei devotați, într-o asemenea criză, Bibliei și numai Bibliei? Satana îi va împiedica, dacă va fi posibil, să dobândească pregătirea necesară pentru a rezista în ziua aceea. El va aranja lucrurile în așa fel încât să le pună piedici în cale, să-i încurce cu valori pământești, să-i facă să poarte poveri grele și apăsătoare, pentru ca inima lor să fie supraîncărcată cu preocupările vieții acesteia, iar ziua încercării să vină peste ei ca un hoț.

Deoarece legea dată de diferiți conducători din creștinism împotriva păzitorilor poruncilor îi va priva pe aceștia de protecția statului și îi va lăsa la dispoziția celor care le doresc sfârșitul, copiii lui Dumnezeu vor fugi din orașe și sate, vor forma comunități și vor locui în cele mai pustii și mai singuratic locuri. Mulți își vor găsi refugiul în fortărețele munților. Asemenea creștinilor din văile Piemontului, ei vor face din înălțimile pământului adăpostul lor și Îi vor mulțumi lui Dumnezeu pentru „stâncile întărite” (Isaia 33:16). Mulți însă, din toate țările și din toate clasele, de sus și de jos, bogați și săraci, negri și albi, vor cădea pradă celei mai nedrepte și mai crunte robii. Cei dragi ai lui Dumnezeu vor trece prin zile grele, legați în lanțuri, închiși după gratiile închisorilor, condamnați la moarte, unii în aparență lăsați să moară de foame în temnițe întunecoase și dezgustătoare. Nicio ureche umană nu va fi deschisă să audă gemetele lor și nicio mână de om nu va fi dispusă să-i ajute.

Își va uita Domnul poporul în acest ceas al încercării? L-a uitat El pe credinciosul Noe

când pedepsele lui Dumnezeu s-au abătut peste lumea antediluviană? L-a uitat El pe Lot când a căzut foc din cer pentru a distruge cetățile din câmpie? L-a uitat El pe Iosif când era înconjurat de idolatrii din Egipt? L-a uitat El pe Ilie când jurământul Izabelei îl amenința cu soarta profeților lui Baal? L-a uitat El pe Ieremia în groapa întunecoasă și deprimantă din curtea temniței? I-a uitat El pe cei trei tineri în cuptorul de foc? Sau pe Daniel în groapa leilor?

„Sionul zicea: «M-a părăsit Domnul și m-a uitat Domnul!» Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează și să n-aibă milă de rodul pântecului ei? Dar chiar dacă l-ar uita, totuși Eu nu te voi uita cu niciun chip: iată că te-am săpat pe mâinile Mele” (Isaia 49:14-16). „Căci așa vorbește Domnul oștirilor: «Cel ce se atinge de voi se atinge de lumina ochilor Lui»” (Zaharia 2:8).

Chiar dacă inamicii lor îi aruncă în închisoare, zidurile ei nu pot întrerupe comunicarea dintre sufletul lor și Hristos. Cel care le înțelege toate slăbiciunile și care știe ce înseamnă toate încercările este mai presus de toate puterile pământești. Îngeri vor veni la ei în celulele singuratice, aducându-le lumină și pace din cer. Închisoarea va fi ca un palat, căci acolo locuiesc cei bogați în credință, iar zidurile întunecate vor fi luminate de lumină cerească, așa cum s-a întâmplat când Pavel și Sila se rugau și cântau laude la miezul nopții, în temnița din Filipi.

Pedepsele lui Dumnezeu vor veni peste cei care caută să-I oprime și să-I distrugă poporul. Îndelunga Sa răbdare cu cei răi îi încurajează pe oameni să păcătuiască, dar pedeapsa lor nu este mai puțin certă și mai puțin de temut doar pentru că este îndelung amânată. „Căci Domnul Se va scula ca la muntele Perațim și Se va mânia ca în valea Gabaonului, ca să-Și facă lucrarea, lucrarea Lui ciudată, ca să-Și împlinească lucrul, lucrul Lui nemaiauzit” (Isaia 28:21). Pentru Dumnezeul nostru milos, pedeapsa este un act ciudat. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului” (Ezechiel 33:11). „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie..., iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat.” „Domnul este îndelung răbdător, dar de o mare tărie și nu lasă nepedepsit pe cel rău” (Exodul 34:6,7; Naum 1:3). Prin fapte teribile îndeplinite cu dreptate, El va reabilita autoritatea Legii Sale călcate în picioare. Severitatea pedepsei care îi așteaptă pe călcătorii Legii poate fi dedusă din neplăcerea cu care Domnul aduce la îndeplinire judecata. Națiunea față de care El are îndelungă răbdare și pe care nu o va lovi până când nu va fi umplută cupa nelegiurii în ochii lui Dumnezeu, acea națiune va bea în cele din urmă cupa mâniei neamestecate cu milă.

Când Domnul Hristos Își va înceta mijlocirea în Sanctuar, atunci va fi vărsată mânia neamestecată cu milă cu care au fost amenințați cei care se închină fiarei și icoanei ei și care primesc semnul ei (Apocalipsa 14:9,10). Calamitățile cu care a fost lovit Egiptul, când Dumnezeu era pe punctul să-l elibereze pe Israel, au fost de aceeași natură cu pedepsele

mai cumplite ce vor cădea pe o arie mai largă asupra lumii cu puțin înainte de eliberarea finală a poporului lui Dumnezeu. Descriind acele plăgi înspăimântătoare, profetul spune: „O rană rea și dureroasă i-a lovit pe oamenii care aveau semnul fiarei și care se închinau icoanei ei... Marea s-a făcut sânge, ca sângele unui om mort. Și a murit orice făptură vie, chiar și tot ce era în mare... Râurile și izvoarele apelor... s-au făcut sânge.” Oricât ar fi de teribile aceste suferințe, dreptatea lui Dumnezeu este pe deplin justificată. Îngerul lui Dumnezeu declară: „Drept ești Tu, Doamne, (...) pentru că ai judecat în felul acesta. Fiindcă aceștia au vărsat sângele sfinților și al prorocilor, le-ai dat și Tu să bea sânge. Și sunt vrednici” (Apocalipsa 16:2-6). Condamnându-i pe copiii lui Dumnezeu la moarte, ei s-au făcut vinovați de sângele lor ca și când ar fi fost vărsat de mâinile lor. În același fel i-a declarat Hristos vinovați pe iudeii din timpul Său de tot sângele sfinților care fusese vărsat din zilele lui Abel, deoarece erau stăpâniți de același spirit și căutau să facă același lucru ca ucigașii profeților.

În plaga următoare, soarelui i se dă puterea „să dogorească pe oameni cu focul lui. Și oamenii au fost dogoriți de o arșiță mare” (Apocalipsa 16:8,9). Iată cum au descris profeții starea pământului în acea perioadă catastrofală: „Pământul este întristat..., căci bucatele de pe câmp sunt pierdute..., toți pomii de pe câmp s-au uscat... și s-a dus bucuria de la copiii oamenilor!” „S-au uscat semințele sub bulgări; grânarele stau goale... Cum gem vitele! Cirezile de boi umblă buimace, căci nu mai au pășune..., căci au secat pâraiele și a mâncat focul islazurile pustiei.” „În ziua aceea, cântecele Templului se vor preface în gemete, zice Domnul Dumnezeu; pretutindeni vor arunca în tăcere o mulțime de trupuri moarte” (Ioel 1:17-20; Ioel 1:10-12; Amos 8:3).

Aceste calamități nu au o răspândire generală, altfel locuitorii pământului ar fi decimați. Totuși vor fi cele mai îngrozitoare catastrofe cunoscute vreodată de muritori. Toate pedepsele care au venit peste oameni până la încheierea timpului de har fuseseră amestecate cu milă. Sângele mijlocitor al lui Hristos îl ferise pe păcătos să nu primească măsura deplină pentru vinovăția lui, dar, la pedeapsa finală, mânia este vărsată neamestecată cu îndurare.

În ziua aceea, oamenii vor dori adăpostul harului lui Dumnezeu, pe care l-au disprețuit timp îndelungat. „Iată, vin zile, zice Domnul Dumnezeu, când voi trimite foamete în țară, nu foamete de pâine, nici sete de apă, ci foame și sete după auzirea cuvintelor Domnului. Vor pribegi atunci de la o mare la alta, de la miazănoapte la răsărit, vor umbla istoviți încoace și încolo, ca să caute Cuvântul Domnului, și tot nu-l vor găsi” (Amos 8:11,12).

Poporul lui Dumnezeu nu va fi scutit de suferință. Dar, când va fi persecutat și chinuit, când va îndura privațiuni și va suferi de foame, nu va fi lăsat să piară. Dumnezeu care a avut grijă de Ilie nu va trece pe lângă niciunul dintre copiii Săi care se sacrifică. Cel care le numără „perii din cap” (Luca 12:7) va avea grijă de ei și, pe timp de foamete, vor fi

săturați. Pe măsură ce nelegiuții mor de foame și de epidemii, îngerii îi vor ocroti pe cei dreپți și le vor împlini nevoile. Pentru „cel ce umblă în neprihănire” promisiunea este: „I se va da pâine și apa nu-i va lipsi.” „Cei nenorociți și cei lipsiți caută apă și nu este; li se usucă limba de sete. Eu, Domnul, îi voi asculta; Eu, Dumnezeuul lui Israel, nu-i voi părăsi” (Isaia 33:15,16; 41:17).

„Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi și câmpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din staule și nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeuul mântuirii mele!” (Habacuc 3:17,18).

„Domnul este Păzitorul tău, Domnul este umbra ta pe mâna ta cea dreaptă. De aceea nu te va bate soarele ziua, nici luna noaptea. Domnul te va păzi de orice rău, îți va păzi sufletul.” „Da, El te scapă de lațul vânătorului, de ciumă și de pustiirile ei. El te va acoperi cu penele Lui și te va ascunde sub aripile Lui. Căci scut și pavăză este credințioșia Lui! Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopții, nici de săgeata care zboară ziua, nici de ciuma care umblă în întuneric, nici de molima care bântuie ziua în amiaza mare. O mie să cadă alături de tine și zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se va apropia. Doar vei privi cu ochii și vei vedea răsplătirea celor răi. Pentru că zici: «Domnul este locul meu de adăpost!» și faci din Cel Preaînalt turnul tău de scăpare, de aceea nicio nenorocire nu te va ajunge, nicio urgie nu se va apropia de cortul tău” (Psalmii 121:5-7; 91:3-10).

Din punct de vedere omenesc, se va părea că cei din poporul lui Dumnezeu vor fi nevoiți în scurt timp să-și sigileze mărturia cu sânge, așa cum au făcut martirii dinaintea lor. Ei înșși vor începe să se teamă că Domnul i-a lăsat să cadă în mâna dușmanilor lor. Va fi o perioadă de cutremurătoare agonie. Zi și noapte ei strigă către Dumnezeu pentru eliberare. Cei răi jubilează și se aude strigătul batjocoritor: „Unde este acum credința voastră? De ce nu vă salvează Dumnezeu din mâinile noastre, dacă sunteți, într-adevăr, poporul Său?” Dar cei care așteaptă își amintesc de Iisus murind pe crucea de pe Calvar, de mai-marii preoților și de conducători strigând în bătaie de joc: „Pe alții i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui! Dacă este El Împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce și vom crede în El!” (Matei 27:42). Toți se luptă cu Dumnezeu, asemenea lui Iacov. Înfațșarea lor exprimă lupta pe care o duc în ei înșși. Paloarea se poate observa pe toate fețele. Dar ei nu încetează să se roage fierbinte.

Dacă ar putea privi cu ochi cerești, oamenii ar observa grupuri de îngeri care excelează în putere stând în jurul acelor care au păzit cuvântul răbdării lui Hristos. Cu o grijă plină de compasiune, acești îngeri au fost martorii chinului lor și le-au auzit rugăciunile. Acum așteaptă cuvântul Comandantului lor ca să-i smulgă pe cei credincioși din mijlocul pericolului. Dar trebuie să mai aștepte puțin. Poporul lui Dumnezeu trebuie să bea paharul și să fie botezat cu botezul. Această amânare, în sine atât de dureroasă pentru ei,

este cel mai bun răspuns la cererile lor. În timp ce fac eforturi să aștepte cu încredere ca Domnul să intervină, ei sunt făcuți să-și manifeste credința, speranța și răbdarea, pe care le-au exercitat prea puțin în timpul experienței lor religioase. Totuși, datorită celor aleși, perioada aceea de criză – „vremea de strâmtorare” – va fi scurtată. „Și Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Lui, care strigă zi și noapte către El?... Vă spun că le va face dreptate în curând” (Luca 18:7,8). Sfârșitul va veni mai repede decât se așteaptă oamenii. Grâul va fi adunat și legat în snopi pentru grânarul lui Dumnezeu, iar neghina va fi legată în snopi pentru focul distrugerii.

Gărzile cerești, devotate misiunii lor, continuă să fie vigilențe. Deși o lege generală a stabilit data când păzitorii poruncilor lui Dumnezeu vor fi omorâți, inamicii lor vor devansa ultimatumul și vor încerca să le ia viața înainte de data fixată. Dar nimeni nu va putea să treacă de gărzile puternice cantonate în jurul fiecărui suflet credincios. Unii vor fi atacați în timpul fugii lor din orașe și sate, dar armele ridicate împotriva lor se vor frânge și vor cădea neputincioase, ca paiele. Alții vor fi apărați de îngeri cu înfățișare de soldați.

De-a lungul istoriei, Dumnezeu a intervenit prin îngeri pentru ajutorarea și eliberarea poporului Său. Ființe cerești au luat parte activă la problemele oamenilor. Au apărut îmbrăcate în haine strălucitoare ca fulgerul; au venit în haine de călători. Îngerii au apărut în formă umană înaintea oamenilor lui Dumnezeu. Ei s-au odihnit, ca și cum ar fi fost oboșiți, sub stejari, la amiază. Au acceptat găzduire în case. Leau servit drept călăuze unor călători pe care noaptea i-a prins pe drum. Au aprins cu mâinile lor focul pe altare. Au deschis ușile închisorilor și i-au eliberat pe slujitorii Domnului. Îmbrăcați cu armura cerului, au venit să îndepărteze piatra de pe mormântul Mântuitorului.

Îngeri cu aspect de oameni sunt adesea prezenți când se întâlnesc cei drepecți. Ei vizitează și adunările celor răi, așa cum a fost la Sodoma, pentru a întocmi un raport despre faptele lor, pentru a stabili dacă au întrecut limita răbdării lui Dumnezeu. Domnului Îi place îndurarea și, datorită câtorva care Îi slujesc cu adevărat, El ține în frâu calamitățile și prelungește liniștea maselor. Cei care păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu nu-și dau seama că își datorează viața puținilor credincioși pe care le face plăcere să-i ridiculizeze și să-i chinuie.

Deși conducătorii lumii acesteia nu știu, adesea în consiliile lor îngerii au fost purtători de cuvânt. Ochi omenești i-au văzut, urechi omenești le-au ascultat apelurile, buze omenești s-au opus propunerilor lor și le-au ridiculizat sfaturile, mâini omenești i-au întâmpinat cu insulte și abuzuri. În sălile de întruniri și în tribunale, acești mesageri cerești au demonstrat o cunoaștere detaliată a istoriei umane, dovedindu-se mai capabili să apere cauza celor apăsați decât ar fi fost cei mai competenți și mai elocvenți apărători ai lor. Au dejucat planuri și au stopat rele care ar fi întârziat mult lucrarea lui Dumnezeu și ar fi provocat mari suferințe poporului Său. În ceasul primejdiei și al necazului,

„îngerul Domnului tabără în jurul celor ce se tem de El și-i scapă din primejdie” (Psalmii 34:7).

Poporul lui Dumnezeu așteaptă cu o dorință arzătoare semnele venirii Împăratului său. Când străjerii sunt întrebați: „Cât mai este din noapte?”, este dat răspunsul ferm: „Vine dimineața și este tot noapte” (Isaia 21:11,12). Lumina licărește în norii de deasupra vârfurilor munților. Slava Sa se va descoperi curând. Soarele Neprihănirii este gata să răsară. Atât dimineața, cât și noaptea sunt aproape – începutul unei zile fără sfârșit pentru cei drești și căderea unei nopți veșnice peste cei nelegiuți.

În timp ce aceia care se luptă își trimit cererile înaintea lui Dumnezeu, vâlul care îi desparte de lumea nevăzută pare aproape tras la o parte. Cerurile strălucesc de zorii zilei eterne și, asemenea armoniei imnurilor îngeresti, în urechi le răsună cuvintele: „Rămâneți fermi în loialitatea voastră! Vine ajutorul!” Hristos, Biruitorul atotputernic, le oferă luptătorilor Săi oboseți o coroană de glorie eternă. Vocea Lui se aude prin porțile întredeschise: „Iată, Eu sunt cu voi. Nu vă temeți! Știu toate durerile voastre. Am purtat suferințele voastre. Nu luptați împotriva unor dușmani neîncercați. Dar Eu am dus lupta în favoarea voastră și, în numele Meu, sunteți mai mult decât biruitori.”

Scumpul nostru Salvator va trimite ajutor chiar atunci când vom avea nevoie de el. Calea spre cer este sfințită de urmele Sale. Orice spin care ne rănește picioarele le-a rănit și pe ale Sale. Orice cruce pe care suntem chemați să o purtăm, El a purtat-o înaintea noastră. Domnul permite să trecem prin conflicte ca să ne pregătească sufletul pentru pace. Cumplita criză finală va fi o încercare teribilă pentru poporul lui Dumnezeu, dar va fi și ocazia ca fiecare credincios autentic să privească în sus și, prin credință, să se vadă învâluit în curcubeul făgăduinței.

„Astfel, cei răscumparați de Domnul se vor întoarce, vor veni în Sion cu cântări de biruință și o bucurie veșnică le va încununa capul; îi va apuca veselia și bucuria, iar durerea și gemetele vor fugi. Eu, Eu vă mângâi. Dar cine ești tu ca să te temi de omul cel muritor și de fiul omului, care trece ca iarba, și să uiți pe Domnul, care te-a făcut? (...) De ce să tremuri neconținut toată ziua, înaintea mâniei asupritorului, când umblă să te nimicească? Unde este mânia asupritorului? În curând cel încovoiat sub fiare va fi dezlegat; nu va muri în groapă și nu va duce lipsă de pâine. Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, care stârnesc marea și fac să-i urle valurile și al cărui Nume este Domnul oștirilor. Eu pun cuvintele Mele în gura ta și te acopăr cu umbra mâinii Mele” (Isaia 51:11-16).

„De aceea, nenorocitul, beat ce ești, dar nu de vin, ascultă: «Așa vorbește Domnul tău, Domnul Dumnezeul tău, care apără pe poporul Lui: Iată că îți iau din mână potirul ameteții, potirul mâniei Mele, ca să nu mai bei din el! Și îl voi pune în mâna asupritorilor tăi, care îți ziceau: ‘Îndoaie-te, ca să trecem peste tine!’ Îți făceai atunci spinarea ca un pământ și ca o uliță pentru trecători»” (Isaia 51:21-23).

Ochiul lui Dumnezeu, privind de-a lungul secolelor, s-a oprit asupra crizei cu care se va

confrunta poporul Său, când puterile pământești se vor alinia să lupte împotriva lui. Ca și robii din exil, ei se vor teme de moartea prin înfometare sau prin violență. Dar Cel Sfânt, care a despărțit Marea Roșie înaintea lui Israel, Își va manifesta puterea cea mare și va pune capăt robiei lor. „Ei vor fi ai Mei, zice Domnul oștirilor, Îmi vor fi o comoară deosebită în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea milă de ei cum are milă un om de fiul său, care-i slujește” (Maleahi 3:17). Dacă sângele martorilor credincioși ai lui Hristos ar fi vărsat acum, în această perioadă, n-ar mai fi ca sângele martirilor – o sămânță care să aducă o recoltă pentru Dumnezeu. Loialitatea lor n-ar mai fi o dovadă pentru a-i convinge pe alții de adevăr, deoarece inima împietrită a respins valurile îndurării până când acestea nu se mai întorc. Dacă cei dreپți ar fi lăsați acum să cadă în mâna dușmanilor lor, aceasta ar însemna un triumf pentru prințul întunericului. Psalmistul spune: „Căci El mă va ocroti în coliba Lui, în ziua necazului, mă va ascunde sub acoperișul cortului Lui” (Psalmii 27:5). Hristos a spus: „Du-te, poporul Meu, intră în odaia ta și încuie ușa după tine; ascunde-te câteva clipe până va trece mânia! Căci iată, Domnul iese din locuința Lui să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pământului” (Isaia 26:20,21). Glorioasă va fi eliberarea celor care I-au așteptat cu răbdare venirea și ale căror nume sunt scrise în cartea vieții!

Eliberarea poporului lui Dumnezeu

Când cei care păzesc Legea lui Dumnezeu nu vor mai beneficia de protecția legilor civile, în diferite țări va lua naștere concomitent o mișcare în vederea anihilării lor. Pe măsură ce termenul-limită stabilit de acest decret se apropie, oamenii vor complota să smulgă din rădăcini secta pe care o urăsc atât de mult. Se va lua hotărârea ca lovitura decisivă, care să-i aducă la tăcere pe cei care nu se conformează credinței majoritare și care sunt o continuă muștrare, să fie dată într-o anumită noapte.

Copiii lui Dumnezeu – unii în celulele închisorilor, alții ascunși în păduri și munți – se roagă pentru protecție divină, în timp ce oameni înarmați, îndemnați de îngerii răi, se pregătesc să-iucidă. Acum, în acest ceas de pericol extrem, Dumnezeu va interveni și-i va scăpa pe aleșii Săi. Domnul spune: „Voi însă veți cânta ca în noaptea când se prăznuiește sărbătoarea, veți fi cu inima veselă ca cel ce merge... ca să se ducă la muntele Domnului, spre Stânca lui Israel. Și Domnul va face să răsunе glasul Lui măreț, Își va arăta brațul gata să lovească, în mânia Lui aprinsă, în mijlocul flăcării unui foc mistuitor, în mijlocul înecului, al furtunii și al pietrelor de grindină” (Isaia 30:29,30).

Mulțimi de oameni răi sunt gata să se arunce asupra prăzii cu strigăte de triumf, cu batjocuri și blesteme, când, deodată, asupra pământului cade un întuneric dens, mai adânc decât întunericul nopții. Apoi, strălucind de slava tronului lui Dumnezeu, un curcubeu străbate cerul, părând să înconjoare fiecare grupă care se roagă. Mulțimile înfuriate se opresc dintr-odată. Strigătele batjocoritoare încetează. Țintele furiei lor sunt pierdute din vedere. Privesc simbolul legământului lui Dumnezeu cu presimțiri sumbre și își doresc să găsească un scut împotriva strălucirii lui orbitoare.

Copiii lui Dumnezeu aud o voce clară și melodioasă spunând: „Priviți în sus!”. Ridicându-și ochii către ceruri, văd curcubeul făgăduinței. Norii negri și amenințători se despart și, asemenea lui Ștefan, primul martir creștin, ei privesc spre cer și văd slava lui Dumnezeu și pe Fiul omului stând pe tronul Său (vezi Faptele 7:55,56). Pe chipul Său divin văd semnele umilinței, iar de pe buzele Lui aud cererea pe care El o rostește înaintea Tatălui și a sfinților îngeri: „Vreau ca, acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat Tu” (Ioan 17:24). Din nou se aude o voce plăcută și triumfătoare: „Iată-i, vin! Sfinți, nevinovați și fără pată. Au păzit cuvântul răbdării Mele, așa că vor umbla printre îngeri.” Buzele palide și tremurânde ale celor care și-au păstrat credința scot un strigăt de victorie.

La miezul nopții, Dumnezeu Își manifestă puterea, eliberându-și poporul. Soarele

apare strălucind în toată puterea lui. Se arată apoi semne și minuni, într-o succesiune rapidă. Păcătoșii privesc această scenă cu groază și uimire, în timp ce neprihăniții privesc cu o solemnă bucurie semnele eliberării lor. Totul în natură pare ieșit din făgașul normal. Râurile încetează să curgă. Nori întunecoși și grei se ridică și se lovesc unul de altul. În mijlocul cerului înfuriat se află un colț senin, de o slavă de nedescris, de unde se aude vocea lui Dumnezeu, ca sunetul multor ape, zicând: „S-a isprăvit!” (Apocalipsa 16:17).

Acea voce zguduie cerurile și pământul. Se produce „un mare cutremur de pământ, așa de tare cum, de când este omul pe pământ, n-a fost un cutremur așa de mare” (Apocalipsa 16:18). Cerul pare să se deschidă și să se închidă. Slava tronului lui Dumnezeu parcă strălucește prin el. Munții se clatină ca o trestie bătută de vânt și stânci colțuroase sunt împrăștiate pretutindeni. Se aude un vuiet ca de furtună. Marea se dezlănțuie cu furie. Urletul uraganului pare o voce de demon aflat într-o misiune de distrugere. Întreg pământul se ridică și se coboară ca valurile mării. Suprafața lui se crapă și pare că temeliile îi cedează. Lanțuri de munți se scufundă. Insule populate dispar. Orașele portuare, care au devenit ca Sodoma din cauza depravării, sunt înghițite de apele furioase. „Dumnezeu Și-a adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-i dea potirul de vin al furiei mâniei Lui.” Pietre mari de grindină, fiecare cântărind „aproape un talant”, cad din cer și distrug totul (Apocalipsa 16:19,21). Cele mai impozante orașe ale pământului sunt acum culcate la pământ. Palate maiestuoase, în care bogații și-au risipit averile pentru a se slăvi pe ei înșiși, se prăbușesc înaintea ochilor lor. Zidurile închisorilor sunt spulberate, iar copiii lui Dumnezeu, închiși pentru credința lor, sunt eliberați.

Mormintele se deschid și „mulți din cei ce dorm în țărâna pământului se vor scula: unii pentru viața veșnică și alții, pentru ocară și rușine veșnică” (Daniel 12:2). Toți cei care au murit crezând ferm în mesajul celui de-al treilea înger ies din morminte într-un corp nou, ca să audă legământul de pace al lui Dumnezeu cu cei care au păzit Legea Sa. „Cei ce L-au străpuns” (Apocalipsa 1:7), cei care au ridiculizat agonia morții lui Hristos, precum și cei mai violenți oponenți ai adevărului și ai poporului Său sunt înviați ca să-L vadă în glorie și să vadă onoarea care li se acordă celor credincioși și ascultători.

Nori groși acoperă încă cerul. Totuși soarele pătrunde din loc în loc, părând un ochi răzbunător al lui Iehova. Fulgere înspăimântătoare țâșnesc din cer, învăluind pământul într-o pânză de flăcări. Peste zgomotul infernal al tunetului, voci misterioase și terifiante anunță soarta păcătoșilor. Cuvintele nu sunt inteligibile pentru toți, dar sunt clar înțelese de învățătorii falși. Cei care cu puțin timp înainte erau atât de îndrăzneți, de lăudăroși și de sfidători și atât de cruzi cu credincioșii care au păzit poruncile lui Dumnezeu sunt acum copleșiți de groază și se cutremură de frică. Bocetele lor acoperă zgomotul elementelor naturii. Demonii Îi recunosc divinitatea lui Hristos și tremură înaintea puterii Sale, în timp ce oamenii cer îndurare și se târăsc într-o groază disperată.

Profeții din vechime, când au privit în viziune sfântă ziua lui Dumnezeu, au spus: „Gemeți, căci ziua Domnului este aproape; ea vine ca o pustiire a Celui Atotputernic!” (Isaia 13:6). „Intră în stânci și ascunde-te în țărână de frica Domnului și de strălucirea măreției Lui! Omul va trebui să-și plece privirea semeață și îngâmfarea lui va fi smerită; numai Domnul va fi înălțat în ziua aceea. Căci este o zi a Domnului oștirilor împotriva oricărui om mândru și trufaș, împotriva oricui se înalță ca să fie plecat. În ziua aceea, oamenii își vor arunca idolii de argint și idolii de aur pe care și-i făcuseră ca să se închine la ei, îi vor arunca la șobolani și la liliaci și vor intra în găurile stâncilor și în crăpăturile pietrelor de frica Domnului și de strălucirea măreției Lui, când Se va scula să îngrozească pământul” (Isaia 2:10-12,20,21).

Printr-o deschizătură în nori luminează o stea, care, din cauza contrastului cu întunericul, strălucește de patru ori mai intens. Ea le inspiră speranță și bucurie celor credincioși, dar asprime și groază celor care au călcat Legea lui Dumnezeu. Cei care au sacrificat totul pentru Hristos sunt acum în siguranță, ocrotiți în „coliba Domnului” (vezi Psalmii 27:5). Ei au fost încercați și, în fața lumii și a celor care desconsideră adevărul, și-au dovedit loialitatea față de Acela care a murit pentru ei. Situația celor care au rămas fermi și integri, chiar și în fața morții, s-a schimbat. Au scăpat dintr-odată de tirania întunecată și groaznică a oamenilor transformați în demoni. Fețele lor, până nu demult palide, îngrijorate și trase, strălucesc acum de uimire, credință și iubire. Vocile lor se înalță într-un cântec de triumf: „Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor care nu lipsește niciodată în nevoi. De aceea nu ne temem chiar dacă s-ar zgudui pământul și s-ar clătina munții în inima mărilor. Chiar dacă ar urla și ar spumega valurile mării și s-ar ridica până acolo de să se cutremure munții” (Psalmii 46:1-3).

În timp ce aceste cuvinte de încredere sfântă se înalță către Dumnezeu, norii se retrag și se vede cerul înstelat, nespus de glorios, în contrast cu firmamentul întunecat și amenințător de pe ambele părți. Slava cetății cerești răzbate prin porțile întredeschise. Apoi apare pe cer o mână care ține două table de piatră închise ca o carte. Profetul spune: „Atunci, cerurile vor vesti dreptatea Lui, căci Dumnezeu este Cel ce judecă” (Psalmii 50:6). Acea Lege sfântă, neprihănirea lui Dumnezeu, care a fost proclamată de pe Sinai în mijlocul tunetelor și al focului, este regula pe baza căreia se face judecata. Mâna deschide tablele și acolo se văd poruncile Decalogului, scrise parcă de o pană de foc. Cuvintele sunt atât de clare încât toți le pot citi. Memoria este trezită, întunericul superstiției și al ereziei este alungat din toate mințile și cele zece cuvinte ale lui Dumnezeu, scurte, cuprinzătoare și autoritare, sunt expuse privirii tuturor locuitorilor planetei Pământ.

Este imposibil de descris groaza și disperarea celor care au călcat în picioare Legea sfântă a lui Dumnezeu, pe care El Însuși le-a dat-o. Ar fi putut să-și compare caracterul cu principiile ei și să-și descopere defectele cât încă era timp pentru pocăință și schimbare, însă, ca să fie pe placul lumii, ei i-au dat la o parte normele și i-au învățat și pe

alții să o încalce. Au încercat să-i forțeze pe copiii lui Dumnezeu să-I profaneze Sabatul. Acum sunt condamnați chiar de Legea pe care au disprețuit-o. Văd că nu au nicio scuză. Ei au ales cui să slujească și cui să se închine. „Și veți vedea din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit și cel rău, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-I slujește” (Maleahi 3:18).

Oponenții Legii lui Dumnezeu, de la preoți și pastori până la cei mai neînsemnați oameni, înțeleg într-un mod nou adevărul și datoria lor. Prea târziu își dau seama că Sabatul din porunca a patra este sigiliul viului Dumnezeu. Prea târziu își dau seama de adevărata natură a sabatului lor fals și de faptul că au clădit pe nisip și au luptat împotriva lui Dumnezeu. Liderii religioși conduceau sufletele la moarte veșnică în timp ce pretindeau că le îndreaptă spre porțile Paradisului. Abia în ziua socotelilor finale se va ști cât de mare este responsabilitatea clerului și cât de teribile sunt consecințele necredinței lui. Numai de-a lungul eternității vom putea aprecia în mod corect ce înseamnă pierderea unui singur suflet. Însăpăimântătoare va fi soarta celui căruia Dumnezeu îi va spune: „Pleacă de la Mine, rob rău!”

Vocea lui Dumnezeu se aude din cer, anunțând ziua și ceasul venirii lui Iisus, precum și legământul veșnic cu poporul Său. Cuvintele Sale se rostogolesc pe pământ ca bubuiturile unor tunete puternice. Israelul lui Dumnezeu ascultă cu ochii pironiți în sus. Fețele le sunt luminate de gloria Lui, strălucind ca fața lui Moise când a coborât de pe Sinai. Păcătoșii nu pot să-i privească. Când Dumnezeu rostește binecuvântarea asupra celor care L-au onorat sfințindu-I Sabatul, se aude un strigăt puternic de triumf.

Curând, apare la răsărit un nor mic și negru, cam cât o jumătate de palmă. Este norul care Îl înconjoară pe Mântuitorul și care, de la distanță, pare învăluit în întuneric. Copiii lui Dumnezeu știu că acesta este semnul Fiului omului. În tăcere solemnă, ei privesc cum se apropie de pământ, făcându-se din ce în ce mai luminos și mai glorios, până când devine un nor mare și alb, la baza căruia se vede o strălucire ca de foc, iar deasupra, curcubeul legământului. Iisus vine acum ca un cuceritor puternic, nu ca un „om al durerii” (Isaia 53:3), ca să bea cupa amară a rușinii și a suferinței; vine biruitor în cer și pe pământ, ca să-i judece pe cei vii și pe cei morți. „Cel ce Se cheamă «Cel credincios» și «Cel adevărat»... judecă și Se luptă cu dreptate”, iar „oștile din cer” Îl urmează (Apocalipsa 19:11,14). Este însoțit de o mulțime imensă de îngeri sfinți, care intonează imnuri cerești. Firmamentul pare plin de chipuri strălucitoare – „de zece mii de ori zece mii și mii de mii” (Apocalipsa 5:11). Niciun om nu poate descrie acea scenă, nicio minte muritoare nu-și poate imagina splendoarea ei. „Măreția Lui acoperă cerurile și slava Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui” (Habacuc 3:3,4). Când norul viu se apropie mai mult, orice ochi privește la Prințul vieții. Pe frunte nu mai are o coroană de spini care să-L rănească, ci o diademă de slavă. Strălucirea feței Sale întrece lumina orbitoare a soarelui la amiază: „Pe haină și pe coapsă avea scris numele acesta:

«Împăratul împăraților și Domnul domnilor» (Apocalipsa 19:16).

Înainte de prezența Sale „au îngălbenit toate fețele” (Ieremia 30:6). Peste cei care au respins îndurarea lui Dumnezeu cade groaza disperării veșnice. „Inima îi e mâhnită, îi tremură genunchii... și toate fețele au îngălbenit” (Naum 2:10). Cei drepecți strigă tremurând: „Cine poate sta în picioare?” (Apocalipsa 6:17). Cântarea îngerilor încetează și urmează o tăcere înfricoșătoare. Apoi, vocea lui Iisus se aude zicând: „Harul Meu vă este de ajuns.” Fețele celor drepecți se luminează și bucuria le umple inimile. Îngerii își reiau cântecul pe un ton mai înalt, apropiindu-se și mai mult de pământ.

Împăratul împăraților coboară pe nor, învăluit în flăcări de foc. Cerurile se strâng ca un sul, pământul se cutremură înaintea Lui și toți munții și insulele se mută din locurile lor. „Dumnezeul nostru vine și nu tace. Înaintea Lui merge un foc mistuitor și împrejurul Lui, o furtună puternică. El strigă spre ceruri sus și spre pământ, ca să judece pe poporul Său” (Psalmii 50:3,4).

„Împărații pământului, domnitorii, căpitaniii oștilor, cei bogați și cei puternici, toți robii și toți oamenii slobozi s-au ascuns în peșteri și în stâncile munților. Și ziceau munților și stâncilor: «Cădeți peste noi și ascundeți-ne de fața Celui ce șade pe scaunul de domnie și de mânia Mielului, căci a venit ziua cea mare a mâniei Lui și cine poate sta în picioare?»” (Apocalipsa 6:15-17). Ironiile au încetat. Buzele mincinoase au amuțit. Zăngănitul armelor, tumultul bătăliei, „învălmășeala luptei și orice haină de război tăvălită în sânge” (Isaia 9:5) au dispărut. Nu se mai aude nimic altceva decât rugăciuni și plânsete. De pe buzele de pe care, până nu demult, ieșeau ironii, izbucnește strigătul: „A venit ziua cea mare a mâniei Lui și cine poate sta în picioare?” Păcătoșii se roagă ca mai degrabă să fie îngropați sub stâncile munților decât să vadă fața Aceluia pe care L-au desconsiderat și respins.

Ei cunosc acea voce care pătrunde acum în urechile celor morți. De câte ori nu i-a chemat la pocăință tonul ei cald! De câte ori n-au auzit-o în rugămințile stăruitoare ale unui prieten, ale unui frate sau ale Mântuitorului Însuși! Nicio altă voce nu-i poate condamna și acuza mai puternic pe cei care au respins harul divin ca acel glas care a insistat atât de mult timp pe lângă ei: „Întoarceți-vă, întoarceți-vă de la calea voastră cea rea! Pentru ce vreți să muriți?” (Ezechiel 33:11). O, dacă ar fi glasul unui străin! Iisus spune: „Fiindcă Eu chem și voi vă împotriviți, fiindcă Îmi întind mâna și nimeni nu ia seama, fiindcă lepădați toate sfaturile Mele și nu vă plac muștrările Mele” (Proverbele 1:24,25). Acea voce le trezește amintiri pe care ar dori să și le ștergă din minte – avertismente ignorate, invitații refuzate, privilegiile neluate în seamă.

Iată-i pe cei care și-au bătut joc de Hristos în timp ce era umilit! Îi trec fiorii când le revin atât de viu în minte cuvintele Suferindului care, somat sub jurământ de marele-preot, a declarat solemn: „Vă spun că de acum încolo veți vedea pe Fiul omului șezând la dreapta puterii lui Dumnezeu și venind pe norii cerului” (Matei 26:64). Acum Îl văd în

slava Lui și trebuie să-L vadă și stând la dreapta lui Dumnezeu.

Cei care au luat în răs afirmația Sa că este Fiul lui Dumnezeu amuțesc acum. Iată-l pe arogantul Irod, care l-a disprețuit titlul regal și le-a poruncit soldaților să-L încoroneze ca împărat! Iată-i pe cei care, cu mâini profane, l-au pus pe umeri mantia de purpură, pe frunte, coroana de spini, iar în mână, acea imitație de sceptru; pe cei care s-au închinat înaintea Lui într-o bătaie de joc blasfematoare și care l-au lovit și l-au scuipat pe Prințul vieții! Toți aceștia se ascund de privirea Sa pătrunzătoare și caută să fugă din prezența Sa. Cei care l-au bătut cuie în mâini și în picioare și soldatul care l-a străpuns coasta îi privesc acum urmele cu groază și remușcare.

Preoții și conducătorii își amintesc cu o claritate înspăimântătoare evenimentele de pe Calvar. Își aduc aminte cu groază cum au exclamat, dând din cap cu o bucurie satanică: „Pe alții i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui! Dacă este El Împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce și vom crede în El! S-a încrezut în Dumnezeu; să-L scape acum Dumnezeu, dacă-L iubește” (Matei 27:42,43).

Își amintesc cu claritate parabola Mântuitorului despre îngrijitorii viei care au refuzat să-i predea stăpânului lor rodul viei, i-au bătut și omorât robii și i-au ucis fiul. Își amintesc, de asemenea, sentința pe care ei înșiși au pronunțat-o: Stăpânul viei „pe ticăloșii aceia ticălos îi va pierde” (Matei 21:33-41). În păcatul și pedeapsa care au venit asupra acelor oameni neloiali preoții și bătrânii își văd propriile fapte și propriul sfârșit, pe care îl merită din plin. Acum scot un țipăt agonizant. Mai puternic decât strigătul: „Răstignește-L! Răstignește-L!”, care a răsunat pe străzile Ierusalimului, se înalță acum bocetul disperat: „Este Fiul lui Dumnezeu! Este adevăratul Mesia!” Caută să fugă din prezența Împăratului împăraților, însă degeaba încearcă să se ascundă în peșterile adânci ale pământului, deschise de furia elementelor naturii.

În viața tuturor celor care au respins adevărul au fost momente când conștiința s-a trezit, când i-au chinuit amintirile unei vieți de ipocrizie, iar sufletul a fost hărțuit de regrete zadarnice. Dar ce sunt acestea în comparație cu remușcările acestei zile, „când vă va apuca groaza ca o furtună și când vă va învălui nenorocirea ca un vârtej” (Proverbele 1:27)?! Cei care au vrut să-i distrugă pe Hristos și pe copiii Săi credincioși sunt acum martorii gloriei de care aceștia sunt înconjurați. În toiul spaimei lor, aud vocile sfinților exclamând fericit: „Iată, Acesta este Dumnezeul nostru, în care aveam încredere că ne va mântui!” (Isaia 25:9).

În mijlocul cutremurării pământului, al strălucirii fulgerelor și al bubuitului tunetelor, se aude vocea Fiului lui Dumnezeu, care îi cheamă la viață pe sfinții adormiți. El privește asupra mormintelor celor dreți, apoi, ridicând mâinile către cer, strigă: „Treziți-vă, treziți-vă, treziți-vă, voi, care dormiți în țărână!” Pe tot cuprinsul pământului, morții aud acea voce și învie. Pământul întreg răsună de pașii acelei armate imense formate din oameni din orice națiune, trib, limbă și popor. Ei vin din închisoarea morții îmbrăcați cu

slavă nemuritoare, strigând: „Unde îți este biruința, moarte? Unde îți este boldul, moarte?” (1Corinteni 15:55). Cei drepti care sunt în viață și sfinții înviați își unesc vocile într-un strigăt lung și bucuros de victorie.

Toți ies din morminte cu aceeași statură cu care au intrat în ele. Adam, care se află printre cei înviați, are o înălțime impunătoare și o ținută maiestuoasă, fiind cu puțin mai scund decât Fiul lui Dumnezeu. Este un contrast remarcabil între el și oamenii din generațiile ulterioare. Aici se vede marea degenerare a omenirii. Toți însă învie cu prospețimea și vigoarea unei tinereți veșnice. La început, omul a fost creat asemănător lui Dumnezeu nu numai în caracter, ci și ca aspect și trăsături. Păcatul a desfigurat și aproape a șters imaginea divină, dar Hristos a venit să restaureze ceea ce fusese pierdut. El ne va schimba corpurile degenerate și le va face asemenea corpului Său glorios. Trupul muritor, degradat, cândva mânjit de păcat și lipsit de orice frumusețe, devine perfect, frumos și nemuritor. Toate defectele și diformitățile sunt lăsate în mormânt. Având din nou dreptul la pomul vieții din Edenul demult pierdut, cei răscumparați „vor crește” (Maleahi 4:2, trad. engl.) până la înălțimea deplină a omenirii, în slava ei de la început. Ultimele urme ale blestemului păcatului vor fi îndepărtate și credincioșii, „în frumusețea Domnului Dumnezeuului nostru” (Psalmii 90:17; trad. engl.), vor reflecta în mintea, sufletul și corpul lor imaginea perfectă a Domnului lor. O, minunată răscumpărare! Mult timp discutată, mult timp sperată, așteptată cu nerăbdare, dar niciodată pe deplin înțeleasă.

Dreptii care sunt în viață vor fi transformați „într-o clipă, într-o clipeală din ochi” (1Corinteni 15:52). La glasul lui Dumnezeu, au primit un corp nou. Acum sunt făcuți nemuritori și, împreună cu sfinții înviați, sunt ridicați pentru a-L întâlni pe Domnul lor în atmosfera planetei Pământ. Îngerii îi adună „pe aleșii Lui din cele patru vânturi, de la o margine a cerului până la cealaltă” (Matei 24:31). Copilașii sunt duși în brațele mamelor lor. Prieteni, mult timp despărțiți prin moarte, sunt uniți pentru a nu se mai despărți niciodată și, în cântări de bucurie, se înalță împreună spre cetatea lui Dumnezeu.

De fiecare parte a carului de nori sunt aripi și sub el sunt roți vii. În timp ce carul se înalță, roțile strigă: „Sfânt!”, iar aripile, în timp ce se mișcă, strigă: „Sfânt!” și suita de îngeri strigă: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic!” (Apocalipsa 4:8). Cei răscumparați strigă: „Aleluia!”, în timp ce carul triumfal înaintează către Noul Ierusalim.

Înainte de a intra în cetatea lui Dumnezeu, Mântuitorul le înmânează urmașilor Săi emblemele victoriei și îi învestește cu însemnele demnității lor regale. Rândurile strălucitoare se aliniază, într-un careu larg, în jurul Regelui lor, a cărui statură se înalță cu maiestate mult deasupra sfinților și a îngerilor și a cărui față strălucește asupra lor, plină de iubire binevoitoare. Privirile tuturor celor salvați sunt ațintite asupra Lui; toți ochii privesc gloria Aceluia a cărui față a fost atât de schimonosită și a cărui înfățișare s-a

deosebit atât de mult de cea a fiilor oamenilor (Isaia 52:14). Pe capetele învingătorilor, Iisus pune, cu propria mână, o coroană de glorie, care a fost pregătită pentru fiecare și pe care este scris noul lor nume (Apocalipsa 2:17), alături de: „Sfințenie Domnului”. În mâna fiecăruia sunt așezate ramura de palmier a biruitorului și o harpă strălucitoare. Apoi, când îngerii conducători dau tonul, toate mâinile ating coardele harpelor cu măiestrie, producând o muzică dulce, cu acorduri melodioase și bogate. O fericire de nedescris cuprinde toate inimile și toate vocile se înalță într-o laudă plină de recunoștință: „Ale Lui, care ne iubește, care ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său și a făcut din noi o împărăție și preoți pentru Dumnezeu, Tatăl Său, ale Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor!” (Apocalipsa 1:5,6).

În fața mulțimii celor mântuiți este cetatea sfântă. Iisus deschide larg porțile de perle, iar cei care au păzit adevărul intră în ea. Acolo văd Paradisul lui Dumnezeu, căminul lui Adam în nevinovăția lui. Apoi se aude din nou acea voce, mai amplă decât orice muzică auzită vreodată de o ureche muritoare, spunând: „Lupta voastră s-a sfârșit.” „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, de moșteniți Împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii” (Matei 25:34).

Acum se împlinește rugăciunea Mântuitorului pentru ucenicii Săi: „Vreau ca, acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat Tu” (Ioan 17:24). Hristos îi prezintă Tatălui pe cei pe care i-a răscumpărat prin sângele Său, „fără prihană și plini de bucurie înaintea slavei Sale” (Iuda 24), declarând: „Iată-Mă, Eu și copiii pe care Mi i-a[i] dat!” „Eu am păzit pe aceia pe care Mi i-ai dat” (Evrei 2:13; Ioan 17:12). O, minuni ale iubirii răscumpărătoare! Ce fericit va fi momentul în care Tatăl cel infinit, privind la cei răscumpărați, va vedea în ei chipul Său, pata păcatului fiind înlăturată, iar umanitatea fiind din nou în armonie cu Divinitatea!

Iisus îi invită pe credincioșii Săi, cu o dragoste inexprimabilă, să ia parte la bucuria Lui, care este aceea de a vedea în Împărăția slavei sufletele care au fost salvate prin agonia și umilința Sa. Cei răscumpărați vor lua parte la această bucurie, văzându-i pe cei care au fost câștigați pentru Hristos prin rugăciunile, eforturile și sacrificiul lor iubitor. Când se vor aduna în jurul marelui tron alb, o fericire de nespus le va umple inimile văzându-i pe cei pe care ei i-au câștigat pentru Hristos și văzând că aceștia i-au câștigat pe alții, iar aceia, la rândul lor, pe alții, toți ajunși acum la limanul odihnei, ca să își așeze coroanele la picioarele lui Iisus și să-L laude de-a lungul eternității.

Când celor salvați li se urează bun venit în Cetatea lui Dumnezeu, se aude un strigăt triumfător de adorare. Cei doi Adami sunt aproape să se întâlnească. Fiul lui Dumnezeu stă cu brațele deschise ca să-l primească pe tatăl familiei umane – cel pe care l-a creat, care a păcătuit împotriva Creatorului Său și pentru păcatul căruia Mântuitorul poartă în trupul Său semnele răstignirii. Când zărește urmele cuielor, Adam nu cade pe pieptul Domnului său, ci, în umilință, se aruncă la picioarele Sale strigând: „Vrednic, vrednic

este Mielul care a fost junghiat!” (Apocalipsa 5:12). Mântuitorul îl ridică plin de blândețe și îl îndeamnă să privească iarăși la casa din Eden, din care a fost alungat cu atât de multă vreme în urmă.

Din momentul izgonirii sale din Eden, viața lui Adam pe pământ a fost plină de tristețe. Fiecare frunză veștejită, fiecare animal jertfit, fiecare pată din natură și de pe curăția omului, toate erau noi amintiri ale păcatului său. Cumplită a fost agonia remușcării când vedea nedreptatea răspândindu-se, iar, ca răspuns la avertizările lui, i se imputa că el este cauza păcatului. A îndurat cu umilință și răbdare aproape 1.000 de ani pedeapsa neascultării. S-a pocăit cu sinceritate de păcatul său, s-a încrezut în meritele Mântuitorului promis și a murit cu speranța învierii. Fiul lui Dumnezeu a răscumpărat greșeala și căderea omului, iar acum, prin ispășirea pe care El a realizat-o, Adam este repus în poziția lui de la început.

Entuziasmat și plin de bucurie, el vede pomii care odinioară erau desfătarea lui și pe ale căror roade le culesese în zilele nevinovăției și bucuriei sale. Vede vița-de-vie pe care propriile mâini au cultivat-o și florile pe care îi plăcea cândva să le îngrijească. Minte lui înțelege că totul este real și că acesta este, într-adevăr, Edenul restaurat, mai frumos acum decât atunci când a fost alungat din el. Mântuitorul îl conduce la pomul vieții, rupe fructul acestuia și îl îndeamnă să mănânce. Apoi Adam privește în jur și vede că o mulțime de oameni răscumpărați din familia sa stau în Paradisul lui Dumnezeu. Atunci își ia coroana strălucitoare, o așază la picioarele lui Iisus și, căzând pe pieptul Său, Îl îmbrățișează pe Răscumpărătorul lui. Atinge harpa de aur și bolțile cerului răsună de triumfătorul imn: „Vrednic este Mielul care a fost junghiat și trăiește iarăși!” Familia lui Adam se alătură cântecului său și își așază coroanele la picioarele Mântuitorului, plecându-se înaintea Sa în adorare.

La această întâlnire sunt martori îngerii care au plâns la căderea lui Adam și s-au bucurat când Iisus S-a înălțat la cer după înviere, deschizând mormântul pentru toți cei care vor crede în Numele Său. Acum văd lucrarea de răscumpărare încheiată și își unesc vocile în cântarea de laudă.

Pe marea de cristal din fața tronului, acea mare de sticlă ce strălucește atât de puternic de slava lui Dumnezeu încât pare amestecată cu foc, sunt adunați „biruitorii fiarei, ai icoanei ei, ai semnului ei și ai numărului numelui ei”. Împreună cu Mielul pe Muntele Sionului, „cu alăutele lui Dumnezeu în mână”, stau cei 144.000 care au fost răscumpărați dintre oameni și, ca vuietul unor ape mari și ca bubuitul unui tunet puternic, se aude „glasul... celor ce cântă cu alăuta”. Ei cântă „o cântare nouă” înaintea tronului, o cântare pe care niciun om nu poate s-o cânte, cu excepția celor 144.000. Este cântarea lui Moise și a Mielului, cântarea eliberării. Nimeni în afară de cei 144.000 nu poate să învețe acea cântare, deoarece este cântarea experienței lor, o experiență pe care au avut-o doar ei. „Ei... [Îl] urmează pe Miel oriunde merge El.” Fiind înălțați de pe pământ dintre cei vii,

ei sunt considerați „cel dintâi rod pentru Dumnezeu și pentru Miel”. „Aceștia vin din necazul cel mare.” Au trecut printr-un timp de criză cum n-a mai fost de când sunt popoarele pe pământ; au rezistat groazei asemănătoare cu cea din timpul nopții de luptă a lui Iacov și au stat fără mijlocitor în timpul revărsării finale a pedepselor lui Dumnezeu. Dar au fost eliberați, căci „și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului”. „În gura lor nu s-a găsit minciună, căci sunt fără vină” înaintea lui Dumnezeu. „Pentru aceasta stau ei înaintea scaunului de domnie al lui Dumnezeu și-I slujesc zi și noapte în Templul Lui. Cel ce șade pe scaunul de domnie Își va întinde peste ei cortul Lui.” Ei au văzut pământul devastat de foamete și epidemii, au văzut soarele dogorindu-i pe oameni cu mare putere și au suportat necazuri, foamete și sete. Dar „nu le va mai fi foame, nu le va mai fi sete, nu-i va mai dogori nici soarele, nici vreo altă arșiță. Căci Mielul, care stă în mijlocul scaunului de domnie, va fi Păstorul lor, îi va duce la izvoarele apelor vieții și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor” (Apocalipsa 15:2,3; 14:1-5; 7:14-17).

În toate timpurile, aleșii Mântuitorului au fost educați și disciplinați în școala încercării. Ei au umblat pe cărările înguste ale pământului; au fost purificați în cuptorul suferinței. Pentru Numele lui Iisus, au îndurat opoziție, ură, calomnie, renunțare la sine și amare dezamăgiri. L-au urmat pe El în mijlocul luptelor grele; au dat dovadă de abnegație și au trecut prin dezamăgiri crunte. Au cunoscut, din propria experiență dureroasă, grozăvia păcatului, puterea, vinovăția și nenorocirea lui, de aceea îl privesc cu silă. Înțelegerea sacrificiului infinit făcut pentru tratarea păcatului îi umilește în propriii ochi și le umple inima de recunoștință și laudă, sentimente pe care cei care n-au păcătuit niciodată nu le pot percepe. Iubesc mult pentru că li s-a iertat mult (vezi Luca 7:47). Părtași la suferințele lui Hristos, ei sunt demni să fie acum părtași la slava Sa.

Moștenitorii lui Dumnezeu au venit de prin podurile caselor, din cocioabe, din temnițe, de pe eșafoduri, din munți, din pustii, din peșterile pământului și din grotele mării. Pe pământ au fost „lipsiți de toate, prigoniți, munciți” (Evrei 11:37). Milioane de oameni au coborât în mormânt acoperiți de rușine, pentru că au refuzat cu fermitate să accepte afirmațiile înșelătoare ale lui Satana. Au fost condamnați de tribunale omenești drept cei mai josnici criminali. Dar acum „Dumnezeu este Cel ce judecă” (Psalmii 50:6). Acum sentințele omenești sunt răsturnate. „Domnul Dumnezeu... îndepărtează... ocară poporului Său” (Isaia 25:8). „Ei vor fi numiți «Popor sfânt, Răscumpărați ai Domnului»” (Isaia 62:12). El a hotărât să le dea „celor întristați din Sion... o cunună împărătească în loc de cenușă, un untdelemn de bucurie în locul plânsului, o haină de laudă în locul unui duh mâhnit” (Isaia 61:3). Nu mai sunt slabi, întristați, risipiți și oprimați. De acum înainte vor fi întotdeauna cu Domnul și vor sta înaintea tronului îmbrăcați cu haine mai prețioase decât au purtat vreodată cei mai onorați oameni de pe pământ. Vor fi încoronați cu diademe mai strălucitoare decât cele puse vreodată pe fruntea monarhilor

pământești. Zilele de durere și de plâns s-au sfârșit pentru totdeauna. Împăratul slavei a șters lacrimile de pe toate fețele. Orice motiv de întristare a fost îndepărtat. Fluturând ramuri de palmieri, ei izbucnesc într-un cântec de laudă clar, plăcut și armonios. Toate vocile se unesc în acest cântec până când imnul de triumf răsună prin bolțile cerului: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, care șade pe scaunul de domnie, și a Mielului!” și toți locuitorii cerului răspund în adorare: „Amin!” „Ale Dumnezeului nostru să fie lauda, slava, înțelepciunea, mulțumirile, cinstea, puterea și tăria, în vecii vecilor!” (Apoc. 7:10,12).

În prezent, abia dacă putem să înțelegem minunata temă a răscumpărării. Cu mintea noastră mărginită, putem medita cu adâncă sinceritate la rușinea și slava, viața și moartea, dreptatea și mila care se întâlnesc la cruce. Totuși nici cu cea mai mare încordare a puterilor noastre mintale nu vom reuși să înțelegem deplina ei semnificație. Lungimea și lățimea, adâncimea și înălțimea iubirii răscumpărătoare sunt înțelese doar în mod limitat. Planul de răscumpărare nu va fi pe deplin înțeles nici chiar atunci când cei mântuiți vor vedea așa cum sunt văzuți și vor cunoaște așa cum sunt cunoscuți. Dar, de-a lungul veșniciei, noi adevăruri vor fi mereu dezvăluite minților uimite și încântate. Deși întristările, durerile și ispitele pământului s-au sfârșit și cauza lor a fost eliminată, copiii lui Dumnezeu vor avea întotdeauna o cunoaștere clară, detaliată, a prețului plătit pentru mântuirea lor.

Crucea lui Hristos va constitui obiectul studiului și al imnurilor celor mântuiți în toată veșnicia. În Hristos Cel glorios, ei Îl vor vedea pe Hristos Cel răstignit. Nu vor uita niciodată că El, a cărui putere a creat și a susținut lumile nenumărate din spațiul infinit, iubitul Fiul al lui Dumnezeu, Maiestatea cerului, El, pe care heruvimii și serafimii strălucitori se bucurau să-L adore, S-a umilit pentru a ridica omenirea căzută. De asemenea, nu vor uita că Iisus a suferit vina și rușinea pentru păcat și că a trebuit să suporte gândul că Tatăl Său Și-a întors fața de la El, până când suferințele unei lumi pierdute I-au sfâșiat inima și I-au zdrobit viața pe crucea de pe Calvar. Creatorul tuturor lumilor, Judecătorul tuturor destinelor, a renunțat la slava Sa și S-a umilit din dragoste pentru om – iată ce va provoca pentru totdeauna uimirea și adorarea universului! Când cei mântuiți Îl privesc pe Salvatorul lor și văd gloria eternă a Tatălui strălucindu-I pe față, când privesc tronul Său veșnic și știu că Împărăția Sa nu va avea sfârșit, izbucnesc în cântarea entuziastă: „Vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat și ne-a răscumpărat prin sângele Său prețios pentru Dumnezeu!”

Taina crucii explică toate celelalte taine. În lumina care izvorăște de la Calvar, însușirile lui Dumnezeu, care ne umpluseră de teamă și de groază, apar frumoase și atrăgătoare. Îndurarea, bunătatea și iubirea Lui părintească se împletesc cu sfințenia, dreptatea și puterea Lui. În timp ce privim maiestatea tronului Său, vedem manifestările pline de îndurare ale caracterului Său și înțelegem, ca niciodată înainte, sensul aceluia nume drag,

Tatăl nostru.

Vom înțelege că Acela care este infinit în înțelepciune nu putea întocmi niciun plan pentru salvarea noastră care să nu includă jertfirea Fiului Său. Răsplata pentru sacrificiul Său este bucuria de a vedea pământul locuit de ființe răscumperate, sfinte, fericite și nemuritoare. Rezultatul luptei Mântuitorului cu puterile întunericului le produce bucurie celor răscumparați, amplificând slava lui Dumnezeu de-a lungul veșniciei. Atât de mare este valoarea unui suflet, încât Tatăl este mulțumit cu prețul plătit. Hristos Însuși, privind roadele marelui Său sacrificiu, este mulțumit.

Devastarea Pământului

Pentru că păcatele ei s-au îngrămădit și au ajuns până la cer, și Dumnezeu Și-a adus aminte de nelegiuirile ei... Turnați-i îndoit în potirul în care a amestecat ea! Pe cât s-a slăvit pe sine însăși și s-a desfătat în risipă, pe atât dați-i chin și tânguire! Pentru că zice în inima ei: «Șed ca împărăteasă, nu sunt văduvă și nu voi ști ce este tânguirea!» Tocmai pentru aceea, într-o singură zi vor veni urgiile: moartea, tânguirea și foametea. Și va fi arsă de tot în foc, pentru că Domnul Dumnezeu care a judecat-o este tare. Și împărații pământului, care au curvit și s-au dezmiardat în risipă cu ea, când vor vedea fumul arderii ei, o vor plânge și o vor boci... și vor zice: «Vai! Vai! Babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! Într-o clipă ți-a venit judecata!» (Apocalipsa 18:5-10).

„Negustorii pământului”, care „s-au îmbogățit prin risipa desfătării ei”, „vor sta departe de ea, de frica chinului ei. Vor plânge, se vor tângui și vor zice: «Vai! Vai! Cetatea cea mare, care era îmbrăcată cu in foarte subțire, cu purpură și cu stacojiu, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare! Atâtea bogății într-un ceas s-au prăpădit!»” (Apocalipsa 18:11,3,15-17)

Acestea sunt pedepsele care cad asupra Babilonului în ziua revărsării mâniei lui Dumnezeu. Această cetate a umplut măsura nelegiurii. I-a sosit ceasul. Este coaptă pentru nimicire.

Când glasul lui Dumnezeu pune capăt robiei poporului Său, se produce o trezire teribilă a acelor care au pierdut totul în marea luptă a vieții. Cât a fost timp de har, ei au fost orbiți de amăgirile lui Satana și și-au justificat comportamentul păcătos. Cei bogați s-au mândrit cu superioritatea lor față de cei mai puțin favorizați, deși bogățiile și le-au obținut prin călcarea Legii lui Dumnezeu. Ei au neglijat să-i hrănească pe cei flămânzi, să-i îmbrace pe cei goi, să facă dreptate și să iubească mila. Au căutat să se înalțe pe ei înșiși și să aibă omagiul semenilor lor. Acum sunt privați de tot ce îi făcea mari și au rămas săraci și fără apărare. Privesc cu groază la distrugerea idolilor pe care i-au preferat mai mult decât pe Creatorul lor. Și-au vândut sufletele pentru bunuri și plăceri pământești și nu au încercat să se îmbogățească în ceea ce-L privește pe Dumnezeu. Consecința este aceea că viața lor este ratată, plăcerile lor sunt transformate acum în amărăciune și comorile lor, în putreziciune. Câștigul unei vieți întregi este spulberat într-o clipă. Cei bogați jelesc distrugerea caselor lor mari și risipirea aurului și argintului lor. Dar lamentările lor sunt aduse la tăcere de teama că ei înșiși trebuie să piară împreună cu idolii lor.

Cei răi sunt copleșiți de regrete nu din cauza neglijării în mod vinovat a lui Dumnezeu și a semenilor lor, ci pentru că Dumnezeu a ieșit învingător. Deplâng situația așa cum este, dar nu se pocăiesc de nelegiuirea lor. Dacă ar putea, n-ar lăsa niciun mijloc neîncercat pentru a-și asigura victoria.

Lumea vede cum exact acei oameni pe care i-a luat în râs, i-a ridiculizat și a vrut să-i distrugă trec neatinși prin epidemii, furtuni și cutremure. Cel care este un foc mistuitor pentru călcătorii Legii Sale este un adăpost sigur pentru poporul Său.

Preoții și pastorii care au sacrificat adevărul pentru a fi pe placul oamenilor își dau seama acum de caracterul și influența învățăturilor lor. Este evident că ochiul atotștiutor i-a urmărit când erau la amvon, când mergeau pe stradă, când se amestecau printre oameni în diferitele împrejurări ale vieții. Orice sentiment, orice rând scris, orice cuvânt rostit și orice faptă care i-a determinat pe oameni să stea liniștiți la adăpostul minciunii au fost semințe semănate. Acum ei văd recolta în sufletele nenorocite și pierdute din jurul lor.

Domnul spune: „Leagă în chip ușuratic rana fiicei poporului Meu, zicând: «Pace! Pace!» Și totuși pace nu este.” „Pentru că întristați prin minciuni inima celui neprihănit, când Eu Însumi nu l-am întristat, și pentru că întăriți mâinile celui rău ca să-l împiedicați să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu-i viața” (Ieremia 8:11; Ezechiel 13:22).

„Vai de păstorii care nimicesc și risipesc turma pășunii Mele! (...) Iată că vă voi pedepsi din pricina răutății faptelor voastre.” „Gemeți păstori și strigați! Tăvăliți-vă în cenușă, povățuitori ai turmelor! Căci au venit zilele junghierii voastre... Nu mai este niciun loc de adăpost pentru păstori! Nu mai este nicio scăpare pentru povățuitorii turmelor!” (Ieremia 23:1,2; 25:34,35).

Pastorii, preoții și enoriașii lor înțeleg că n-au întreținut o adevărată legătură cu Dumnezeu. Ei văd că s-au revoltat împotriva Autorului oricărei legi drepte și adevărate. Respingerea principiilor divine a făcut să țâșnească mii de izvoare de răutate, discordie, ură, nelegiuire, până când pământul a devenit un vast câmp de luptă, o cloacă de decadență. Aceasta este priveliștea pe care o văd acum cei care au respins adevărul și au ales să trăiască în eroare. Nicio limbă nu poate exprima dorința arzătoare a celor neascultători și necredincioși după ceea ce au pierdut pentru totdeauna: viața veșnică. Bărbați pe care lumea i-a venerat pentru talentele și elocvența lor văd acum aceste lucruri în adevărata lor lumină. Ei își dau seama ce au pierdut prin călcarea Legii și, căzând la picioarele celor a căror credincioșie au disprețuit-o și au ridiculizat-o, recunosc faptul că Dumnezeu i-a iubit.

Oamenii văd că au fost duși în eroare. Ei se învinuiesc unii pe alții că au ajuns la dezastru, dar se unesc pentru a-i copleși cu cele mai înverșunate condamnări pe pastorii și preoții lor. Aceștia au profetizat lucruri plăcute la auz și i-au făcut pe ascultătorii lor să ignore Legea lui Dumnezeu și să-i persecute pe cei care o păzeau. Acum, în disperare,

acești pastori și preoți mărturisesc înaintea lumii amăgirea la care au recurs. Masele sunt înfuriate. „Suntem pierduți!”, strigă oamenii, „și voi sunteți cauza pieirii noastre.” Se întorc împotriva falșilor păstori. Exact aceia care în trecut erau admiratorii lor cei mai mari vor rosti împotriva lor cele mai îngrozitoare blesteme. Exact mâinile care îi încoronaseră cu lauri se vor ridica să-i distrugă. Armele care erau destinate să-i ucidă pe urmașii lui Dumnezeu sunt acum folosite pentru a-i distruge pe adversarii lor. Pretutindeni este luptă și vărsare de sânge.

„Vuietul ajunge până la marginea pământului, căci Domnul Se ceartă cu neamurile, intră la judecată împotriva oricărei fapte și dă pe cei răi pradă sabiei” (Ieremia 25:31). Tragedia veacurilor a durat 6.000 de ani. Fiul lui Dumnezeu și mesagerii cerești s-au luptat cu puterea celui rău pentru a-i avertiza, a-i lumina și a-i salva pe fiii oamenilor. Acum toți s-au decis. Cei răi s-au unit în totalitate cu Satana în războiul împotriva lui Dumnezeu. A venit timpul ca Dumnezeu să reinstaureze autoritatea Legii Sale călcate în picioare. Acum, lupta nu este numai cu Satana, ci și cu oamenii. „Domnul Se luptă cu popoarele.” „El va da sabiei pe cei nelegiuiți.”

Semnul eliberării a fost pus pe cei „care suspină și gem din cauza tuturor urâciunilor care se săvârșesc”. Acum iese îngerul morții, reprezentat în viziunea lui Ezechiel prin bărbați cu arme de distrugere cărora le este dată porunca: „Ucideți și nimiciți pe bătrâni, pe tineri, pe fecioare, pe copii și pe femei, dar să nu vă atingeți de niciunul dintre cei ce au semnul pe frunte! Începeți însă cu locașul Meu cel sfânt!” Profetul spune: „Ei au început cu bătrânii care erau înaintea Templului” (Ezechiel 9:4-6). Acțiunea de distrugere începe cu cei care au pretins că sunt protectorii spirituali ai poporului. Străjerii falși sunt primii care cad. Nu există nimeni care să aibă milă sau să cruțe. Bărbați, femei, fete și copii pier împreună.

„Căci iată, Domnul iese din locuința Lui să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pământului, și pământul va da sângele pe față și nu va mai acoperi uciderile” (Isaia 26:21). „Dar iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele care vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stând încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor și le va putrezi limba în gură. În ziua aceea, Domnul va trimite o mare învălmășeală în ei. Unul va apuca mâna altuia și vor ridica mâna unii asupra altora” (Zaharia 14:12,13). În convulsia turbată a patimilor lor violente și prin revărsarea teribilă a mâniei neamestecate cu milă a lui Dumnezeu, locuitorii nelegiuiți ai pământului sunt decimați – preoți, conducători și oameni de rând, bogat și sărac, de sus și de jos. „Cei pe care-i va ucide Domnul în ziua aceea vor fi întinși de la un capăt al pământului până la celălalt; nu vor fi nici jeliți, nici adunați, nici îngropați” (Ieremia 25:33).

La venirea Domnului Hristos, cei răi sunt exterminați de pe fața planetei Pământ – mistuiți de suflarea gurii Sale și distruși de strălucirea slavei Sale. Hristos Își duce poporul în Cetatea lui Dumnezeu și pământul rămâne gol, nelocuit. „Iată, Domnul

deșartă țara și o pustiește, îi răstoarnă fața și risipește locuitorii.” „Țara este pustiiată de tot și prădată, căci Domnul a hotărât așa... Ei călcau legile, nu țineau poruncile și rupeau legământul cel veșnic. De aceea mănâncă blestemul țara și suferă locuitorii ei pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea sunt prăpădiți locuitorii țării” (Isaia 24:1,3,5,6).

Întregul pământ pare un pustiu jalnic. Ruinele orașelor și satelor distruse de cutremur, copacii dezrădăcinați, stâncile colțuroase aruncate de mare sau smulse din pământ sunt răspândite pe suprafața lui, în timp ce gropi uriașe marchează locul de unde au fost smulși munții din temeliiile lor.

Acum are loc evenimentul prefigurat în ultimul serviciu solemn din cadrul Zilei Ispășirii. Când ceremonia din Locul Preasfânt se încheia și păcatele lui Israel erau îndepărtate din Sanctuar în virtutea sângelui jertfei pentru păcat, atunci era adus viu înaintea Domnului țapul ispășitor. Marele-preot mărturisea asupra lui, în fața adunării, „toate nelegiuirile copiilor lui Israel și toate călcările lor de lege cu care au păcătuit ei, să le pună pe capul țapului” (Leviticul 16:21). În același fel, după ce se va încheia ispășirea din Sanctuarul ceresc, în prezența lui Dumnezeu, a îngerilor cerești și a mulțimii celor răscumpărați, păcatele copiilor lui Dumnezeu vor fi puse asupra lui Satana; el va fi declarat vinovat de toate păcatele pe care i-a provocat să le comită. După cum țapul era trimis departe, într-un ținut nelocuit, la fel și Satana va fi exilat pe pământul devastat, o pustietate nelocuită și dezolantă.

Profetul prezice exilarea lui Satana și starea de haos și ruină în care va fi adus pământul și declară că această stare va dura 1.000 de ani. După prezentarea scenelor celei de a doua veniri a Domnului și a distrugerii celor nelegiuiți, profeția continuă: „Apoi, am văzut pogorându-se din cer un înger, care ținea în mână cheia Adâncului și un lanț mare. El a pus mâna pe balaur, pe șarpele cel vechi, care este Diavolul și Satana, și l-a legat pentru o mie de ani. L-a aruncat în Adânc, l-a închis acolo și a pecetluit intrarea deasupra lui ca să nu mai înșele neamurile până se vor împlini cei o mie de ani. După aceea, trebuie să fie dezlegat pentru puțină vreme” (Apocalipsa 20:1-3).

Cuvântul „Adânc” reprezintă pământul într-o stare de dezordine și întuneric, după cum reiese din alte texte biblice. Cu privire la starea pământului de „la început”, raportul Bibliei spune că „era pustiu și gol, și peste fața adâncului... era întuneric” (Geneza 1:2). Profeția ne arată că pământul va fi readus, cel puțin parțial, în aceeași stare. Privind în viitor către ziua cea mare a Domnului, profetul Ieremia declară: „Mă uit la pământ și iată că este pustiu și gol; mă uit la ceruri și lumina lor a pierit! Mă uit la munți, și iată că sunt zguduiți; și toate dealurile se clatină! Mă uit și iată că nu este niciun om; și toate păsările cerurilor au fugit! Mă uit și iată, locul roditor este un pustiu și toate cetățile sale sunt nimicite” (Ieremia 4:23-26).

Aici urmează să fie locuința lui Satana și a îngerilor răi timp de 1.000 de ani. Limitat la planeta Pământ, el nu va avea acces la alte lumi, pentru a-i ispiti și a-i tulbura pe cei care

n-au căzut niciodată. În acest sens este el „legat”. Nu mai există nimeni asupra căruia să-și exercite puterea. Este oprit cu totul din lucrarea de amăgire și ruină, care a fost singura lui plăcere vreme de atâtea secole.

Profetul Isaia, privind în viitor la timpul anihilării lui Satana, exclamă: „Cum ai căzut din cer, Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborât la pământ tu, biruitorul neamurilor! Tu ziceai în inima ta: «Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu... voi fi ca Cel Preaînalt.» Dar ai fost aruncat în Locuința morților, în adâncimile mormântului! Cei ce te văd se uită țintă mirați la tine, te privesc cu luare-aminte și zic: «Acesta este omul care făcea să se cutremure pământul și zguduia împărățiile, care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor săi de război?»” (Isaia 14:12-17).

Timp de 6.000 de ani, revolta lui Satana a făcut „pământul să se cutremure”. El „prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor săi de război”. Timp de 6.000 de ani, temnița lui a ținut captiv poporul lui Dumnezeu și l-ar fi ținut acolo pentru totdeauna, dar Hristos i-a dezlegat lanțurile și i-a eliberat pe întemnițați.

Chiar și cei răi sunt acum în afara puterii lui Satana, iar el, numai cu îngerii răi, rămâne să-și dea seama de efectele blestemului pe care l-a adus păcatul. „Toți împărații neamurilor, da, toți se odihnesc cu cinste, fiecare în mormântul lui. Dar tu ai fost aruncat departe de mormântul tău, ca o ramură disprețuită... Tu nu ești unit cu ei în mormânt, căci ți-ai nimicit țara și ți-ai prăpădit poporul” (Isaia 14:18-20).

Timp de 1.000 de ani, Satana va rătăci încioace și încolo pe pământul devastat pentru a vedea rezultatele revoltei lui împotriva Legii lui Dumnezeu. În acest răstimp, suferințele lui vor fi mari. După cădere, viața lui de activitate neîntreruptă nu i-a dat răgaz să reflecteze. Acum este lipsit de putere și lăsat să se gândească la rolul pe care l-a jucat de când s-a răzvrătit prima dată împotriva guvernării divine, să privească înainte cu groază și fiori spre viitorul înspăimântător, când va trebui să sufere pentru tot răul pe care l-a făcut și să fie pedepsit pentru păcatele pe care i-a provocat pe alții să le comită.

Captivitatea lui Satana îi va produce poporului lui Dumnezeu bucurie și încântare. Profetul spune: „Iar când îți va da Domnul odihnă după ostenele și frământările tale și după aspra robie care a fost pusă peste tine, atunci vei cânta cântarea aceasta asupra împăratului Babilonului [reprezentându-l aici pe Satana] și vei zice: «Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea a încetat, Domnul a frânt toiagul celor răi, nuiua stăpânitorilor. Cel ce, în urgia lui, lovea popoarele, cu lovituri fără răgaz, cel ce, în mânia lui, supunea neamurile, este prigonit fără cruțare»” (Isaia 14:3-6).

În timpul celor 1.000 de ani dintre prima și a doua înviere, are loc judecarea celor răi. Apostolul Pavel arată că această judecată este un proces care urmează după a doua venire. „De aceea să nu judecați nimic înainte de vreme, până va veni Domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric și va descoperi gândurile inimilor” (1

Corinteni 4:5). Daniel declară că, atunci când a venit Cel Îmbătrânit de zile, „judecata a fost dată sfinților Celui Preaînalt” (Daniel 7:22). În timpul acesta, cei neprihăniți domnesc în calitate de regi și preoți ai lui Dumnezeu. Ioan spune în Apocalipsa: „Și am văzut niște scaune de domnie; și celor ce au șezut pe ele li s-a dat judecata.” „Ei vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos și vor împărăți cu El o mie de ani” (Apocalipsa 20:4,6). Aceasta este perioada în care, după cum a prezis apostolul Pavel, „sfinții vor judeca lumea” (1Corinteni 6:2). Împreună cu Hristos, ei îi judecă pe cei răi, raportând faptele lor la codul de legi, Biblia, și hotărând în dreptul fiecărui caz în funcție de faptele făcute în timpul vieții. Pedepsa pe care cei nelegiuiți trebuie să o suporte este măsurată după faptele lor și este scrisă în dreptul numelui lor în cartea morții.

Satana și îngerii lui sunt, de asemenea, judecați de Hristos și de poporul Său. Pavel spune: „Nu știți că noi vom judeca pe îngeri?” (1Corinteni 6:3). Și Iuda declară: „El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri veșnice, în întuneric, pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința” (Iuda versetul 6).

La finalul celor 1.000 de ani, va avea loc a doua înviere. Atunci, cei răi se vor trezi dintre cei morți și se vor prezenta înaintea lui Dumnezeu pentru executarea sentinței scrise. Astfel, după ce descrie învierea celor dreți, profetul spune: „Ceilalți morți n-au înviat până nu s-au sfârșit cei o mie de ani” (Apocalipsa 20:5). La rândul lui, Isaia declară cu privire la cei nelegiuiți: „Aceștia vor fi strânși ca prinși de război și puși într-o temniță, vor fi închiși în gherle și, după un mare număr de zile, vor fi pedepsiți” (Isaia 24:22).

Sfârșitul marii lupte

La sfârșitul celor 1.000 de ani, Hristos Se întoarce pe pământ însoțit de mulțimea celor răscumpărați și de o suită de îngeri. Coborând într-o maiestuoasă înfiorătoare, El le poruncește morților nelegiuți să învie pentru a-și primi pedeapsa. Din morminte iese o gloată fără număr, ca nisipul mării. Ce contrast față de cei care au înviat la prima înviere! Cei drepti erau înveșmântați cu tinerețe și frumusețe nemuritoare. Cei păcătoși poartă urmele bolii și ale morții.

Toți ochii se întorc să privească slava Fiului lui Dumnezeu. Cei răi exclamă într-un singur glas: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!” (Matei 23:39). Nu dragostea le inspiră această exclamație. Puterea adevărului este cea care smulge aceste cuvinte de pe buzele lor îndărătnice. Păcătoșii ies din morminte așa cum au intrat: cu aceeași dușmănie față de Iisus și cu același spirit de revoltă. Nu mai au un alt timp de har în care să corecteze ceva din viața trecută. Nu le-ar mai folosi la nimic acest lucru. O viață întreagă trăită în păcat nu le-a înmuiat inima. Dacă li s-ar acorda o altă perioadă de har, ar folosi-o ca și pe prima – pentru a se sustrage cerințelor lui Dumnezeu și pentru a-i instiga și pe alții la revoltă împotriva Lui.

Hristos coboară pe Muntele Măslinilor, de unde S-a înălțat după înviere și unde îngerii au repetat făgăduința revenirii Sale. Profetul spune: „Atunci va veni Domnul Dumnezeul meu și toți sfinții împreună cu El.” „Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe Muntele Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, spre răsărit; Muntele Măslinilor se va despica la mijloc și se va face o vale foarte mare. (...) Și Domnul va fi Împărat peste tot pământul. În ziua aceea, Domnul va fi singurul domn și Numele Lui va fi singurul nume” (Zaharia 14:5,4,9). După ce Noul Ierusalim va coborî din ceruri în splendoarea lui orbitoare, se va așeza pe locul pregătit pentru el, apoi, împreună cu poporul Său și cu îngerii, Hristos va intra în cetatea sfântă.

Acum, Satana se pregătește de ultima mare bătălie pentru supremație. Cât timp nu a mai avut posibilitatea să-și pună în practică minciunile, s-a simțit nenorocit și descurajat, dar acum, când păcătoșii învie și el vede acele mulțimi imense de partea lui, speranțele sale prind din nou viață și se hotărăște să nu renunțe la marea luptă. Cei pierduți vor mărșălui sub steagul lui și, prin ei, va căuta să-și aducă la îndeplinire planurile. Aceștia sunt prizonierii lui Satana acum. Respingându-L pe Hristos, au acceptat să fie sub controlul conducătorului rebel. Sunt gata să-i accepte sugestiile și să-i îndeplinească ordinele. Dar, consecvent vicleniei lui de la început, el nu admite că este Satana, ci

pretinde că este proprietarul de drept al acestei lumi, care i-a fost smulsă ilegal. Se prezintă ca răscumpărător, asigurându-i pe supușii săi amăgiți că puterea lui este cea care i-a scos din morminte și că este pe punctul de a-i scăpa de cea mai crudă tiranie. Întrucât Hristos nu Se mai vede, Satana face minuni pentru a-și susține afirmațiile. Îi întărește pe cei slabi și le inspiră tuturor atitudinea și energia lui. Le propune să-i conducă într-un asalt împotriva taberei sfinților, ca să cucerească cetatea lui Dumnezeu. Cu o bucurie diabolică, arată spre milioanele de oameni care au înviat din morți, declarând că, în calitate de conducător al lor, este capabil să cucerească cetatea și să-și recâștige tronul și împărăția.

În acea mulțime imensă se află oamenii longevivi care au trăit înainte de potop, oameni înalți și cu o inteligență scilicet, dar care, lăsându-se controlați de îngerii căzuți, și-au pus la lucru toată priceperea și toate cunoștințele pentru a se înălța pe ei înșiși. Minunatele lor lucrări de artă au făcut ca lumea să le idolatrizeze geniul, dar cruzimea și invențiile lor malefice, prin care au poluat pământul și au șters imaginea divină din om, L-au determinat pe Dumnezeu să-i șteargă de pe fața pământului. Sunt regi și generali care au cucerit națiuni, viteji care n-au pierdut nicio bătălie, războinici mândri și ambițioși, la a căror apropiere tremurau împărății. Moartea nu a schimbat nimic în caracterul lor. Când ies din morminte, își reiau firul gândurilor exact de acolo de unde s-a întrerupt, fiind mânați de aceeași dorință de cucerire care-i stăpâna atunci când au murit.

Satana se consultă cu îngerii lui și apoi cu acești regi, cuceritori și oameni puternici. Estimează forța și numărul celor care sunt de partea lor și ajung la concluzia că armata din cetate este mică, în comparație cu a lor, și că poate fi învinsă. Își fac planul să pună stăpânire pe bogățiile și slava Noului Ierusalim. Toți încep imediat să se pregătească de luptă. Artizani talentați construiesc echipamente de război. Conducători militari, renumiți pentru succesele lor, îi organizează pe acești oameni antrenați în companii și divizii.

În cele din urmă, se dă ordinul de înaintare și uriașa armată se pune în mișcare, o armată cum n-a mai fost niciodată adunată de cuceritorii pământești, o armată pe care forțele combinate din toate timpurile nu ar putea-o egala. Satana, cel mai puternic dintre războinici, conduce avangarda și îngerii lui își unesc forțele pentru această bătălie finală. Regi și luptători vin după el, iar mulțimile îi urmează în companii mari, fiecare sub comandantul desemnat. Se înaintează în rânduri strânse, cu o precizie militară, pe suprafața distrusă a pământului, către cetatea lui Dumnezeu. La porunca lui Iisus, porțile Noului Ierusalim sunt închise, iar armatele lui Satana înconjoară cetatea și se pregătesc de atac.

Hristos apare acum din nou în fața adversarilor Săi. Cu mult deasupra cetății, pe un pedestal de aur, se află un tron măreț și înalt. Pe acest tron stă Fiul lui Dumnezeu, iar în

jurul Lui sunt cei care fac parte din Împărăția Sa. Nicio limbă nu poate descrie, nicio pană nu poate zugrăvi puterea și maiestatea lui Hristos. Gloria Tatălui celui veșnic Îl învăluie pe Fiul Său. Strălucirea prezenței Sale umple cetatea lui Dumnezeu și se răsfrânge dincolo de porți, cuprinzând tot pământul.

Cel mai aproape de tron stau cei care, cândva, fuseseră plini de zel pentru cauza lui Satana, dar care, ca niște tăciuni scoși din foc, L-au urmat pe Mântuitorul lor cu un devotament profund. Următorii sunt cei care și-au desăvârșit caracterele în mijlocul minciunii și al necredinței și care au respectat Legea lui Dumnezeu atunci când lumea creștină o declara fără valoare. Apoi vin milioanele de martiri din toate secolele. După aceștia este „o mare gloată pe care nu putea s-o numere nimeni, din orice neam, din orice seminție, din orice norod și de orice limbă, (...) înaintea scaunului de domnie și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe, cu ramuri de finic în mâini” (Apocalipsa 7:9). Lupta lor a luat sfârșit, au obținut biruința, și-au sfârșit alergarea, au câștigat premiul. Ramura de palmier din mâinile lor este simbolul victoriei, iar haina albă – o emblemă a neprihănirii lui Hristos, care le aparține acum.

Cei răscumpărați înalță o cântare de laudă care răsună prin bolțile cerului: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, care șade pe scaunul de domnie, și a Mielului!” (Apocalipsa 7:10). Îngerii și serafimii își unesc vocile în adorare. Când văd puterea și răutatea lui Satana, cei mântuiți înțeleg, ca niciodată până atunci, că nicio altă putere în afară de aceea a lui Hristos nu i-ar fi putut face biruitori. În toată acea mulțime strălucitoare nu e nimeni care să-și atribuie mântuirea lui însuși, care să pretindă că ar fi învins prin propria putere și bunătate. Nimeni nu spune nimic despre ceea ce a făcut sau a suferit, ci refrenul fiecărei cântări, nota dominantă a fiecărui imn, este: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru... și a Mielului!”

În prezența tuturor locuitorilor pământului și ai cerului are loc încoronarea finală a Fiului lui Dumnezeu. Acum, investit cu maiestate și putere supremă, Împăratul împăraților pronunță sentința asupra celor care s-au răzvrătit contra guvernării Sale și îi pedepsește pe cei care L-au încălcat Legea și L-au persecutat poporul. Profetul lui Dumnezeu spune: „Apoi am văzut un scaun de domnie mare și alb și pe Cel ce ședea pe el. Pământul și cerul au fugit dinaintea Lui și nu s-a mai găsit loc pentru ele. Și am văzut pe morți, mari și mici, stând în picioare înaintea scaunului de domnie. Niște cărți au fost deschise. Și a fost deschisă o altă carte, care este cartea vieții. Și morții au fost judecați după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea” (Apocalipsa 20:11,12).

În momentul când cărțile cu rapoartele vieții sunt deschise și Iisus Își rotește privirea asupra păcătoșilor, ei își aduc aminte de fiecare păcat pe care l-au făcut vreodată. Își amintesc momentul în care picioarele lor s-au abătut de pe calea purității și a sfințeniei și văd cât de departe i-au dus mândria și revolta lor în călcarea Legii lui Dumnezeu. Ispitele seducătoare pe care le-au încurajat îngăduind păcatul în viața lor, binecuvântările rău

folosite, cuvintele de batjocură adresate mesagerilor lui Dumnezeu, avertizările respinse, valurile de milă pe care inimile lor încăpățânate și nepocăite le-au refuzat – toate acestea le apar ca și când ar fi scrise cu litere de foc.

Deasupra tronului se arată crucea. Ca într-o panoramă, apar scenele ispitirii și căderii lui Adam și etapele succesive ale marelui plan de răscumpărare. Nașterea umilă a Mântuitorului, viața de simplitate și de ascultare pe care a dus-o, botezul în Iordan, postul și ispitirea din pustie, activitatea publică, prin care le-a descoperit oamenilor cele mai prețioase binecuvântări ale cerului, zilele pline de fapte de iubire și îndurare, nopțile de rugăciune și veghere în singurătatea munților, uneltirile pline de invidie, de ură și de răutate cu care a fost răsplătit pentru binefacerile Sale, agonia înspăimântătoare și misterioasă din Ghetsimani sub greutatea zdrobitoare a păcatelor lumii întregi, trădarea Lui în mâinile gloatei ucigașe, evenimentele teribile din acea noapte de groază (arestatul care nu a opus rezistență, abandonat de ucenicii Săi, târât cu brutalitate pe străzile Ierusalimului, Fiul lui Dumnezeu expus în mod triumfător în fața lui Ana, judecat în palatul marelui-preot, în sala de judecată a lui Pilat și înaintea lui Irod cel crud și laș, batjocorit, insultat, torturat și condamnat la moarte) – toate acestea sunt prezentate în culori vii.

Apoi, în fața mulțimii impresionate se desfășoară scenele finale: Victima răbdătoare mergând pe calea spre Calvar, Prințul cerului atârând pe cruce, preoții îngâmfați și gloata batjocoritoare ridiculizându-I agonia morții, întunericul supranatural, cutremurul de pământ, stâncile despicate și mormintele deschise, care au marcat momentul în care Răscumpărătorul lumii Și-a dat viața.

Spectacolul îngrozitor este prezentat exact așa cum a fost. Satana, îngerii și supușii lui nu au putere să-și întoarcă privirile de la acest tablou. Fiecare participant își amintește rolul pe care l-a îndeplinit. Irod, care a ucis copiii nevinovați din Betleem ca să-L poată distruge pe Împăratul lui Israel, Irodiada cea josnică, al cărei suflet este mânjit de sângele lui Ioan Botezătorul, oportunistul și slabul Pilat, soldații batjocoritori, preoții, conducătorii și mulțimea înfuriată, care striga: „Sângele Lui să fie asupra noastră și asupra copiilor noștri!” (Matei 27:25) – toți văd enormitatea vinei lor. În zadar încearcă ei să se ascundă de grandoarea divină a feței Sale, care întrece strălucirea soarelui, în timp ce răscumpărații își pun coroanele la picioarele Mântuitorului, exclamând: „El a murit pentru mine!”

Printre cei răscumpărați se numără apostolii lui Hristos: curajosul Pavel, înflăcăratul Petru, Ioan cel iubitor și iubit, frații lor credincioși și, împreună cu ei, mulțimea vastă de martiri. În același timp, în afara zidurilor, alături de cele mai oribile și mai josnice lucruri, sunt cei care i-au persecutat, i-au întemnițat și i-au ucis. Acolo este Nero, acel monstru de cruzime și viciu, care privește bucuria și onoarea de care au parte cei pe care, în trecut, i-a torturat și în a căror suferință găsea o plăcere satanică. Acolo este mama lui,

care își vede propria lucrare, care vede cum trăsăturile negative de caracter transmise fiului ei și patimile încurajate și dezvoltate prin influența și exemplul ei au avut ca rezultat crime ce au făcut lumea să se cutremure.

Acolo sunt preoții și prelații catolici, care au pretins că sunt ambasadorii lui Hristos, dar care au folosit scaunul de tortură, temnița și rugul pentru a-l subjuga poporul. Acolo sunt pontifii aroganți, care s-au înălțat mai presus de Dumnezeu și s-au încumetat să schimbe Legea Celui Preaînalt. Acești prețiși părinți ai bisericii au de dat socoteală înaintea lui Dumnezeu, însă tare bucuroși ar fi dacă ar putea scăpa de aceasta. Ei înțeleg că Dumnezeul atotștiutor ține la Legea Sa, dar este deja prea târziu. Află acum că în niciun caz El nu-l socotește pe cel vinovat drept nevinovat. Înțeleg, de asemenea, că Domnul Hristos S-a identificat cu interesele copiilor Săi care suferă. Acum pricep ei semnificația cuvintelor Sale: „Adevărat vă spun că, ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie Mi le-ați făcut” (Matei 25:40).

Toți păcătoșii stau în fața lui Dumnezeu și sunt judecați pentru acuzația de înaltă trădare față de Cer. Nu au pe nimeni care să le pledeze cauza, nu au nicio scuză, iar împotriva lor se pronunță sentința morții veșnice.

Acum este clar pentru toți că plata pentru păcat nu înseamnă independență nobilă și viață eternă, ci sclavie, dezastru și moarte. Păcătoșii văd ce au pierdut în urma răzvrătirii lor. Ei au disprețuit greutatea veșnică de slavă (vezi 2Corinteni 4:17) când le-a fost oferită, dar cât de demnă de dorit li se pare acum! „Toate aceste lucruri”, strigă sufletul pierdut, „puteau fi ale mele, dar am ales să mă îndepărtez de ele. O, cât de orb am fost! Am dat pacea, fericirea și onoarea pe nefericire, rușine și disperare.” Toți aceștia admit că excluderea lor din cer este corectă. Prin viața pe care au dus-o au declarat: „Nu vrem ca acest om [Iisus] să domnească peste noi.”

Ca fermecați, păcătoșii privesc încoronarea Fiului lui Dumnezeu. Văd în mâinile Sale tablele Legii divine, poruncile pe care le-au disprețuit și le-au călcat. Sunt martori la explozia de uimire, fericire și adorare a celor mântuiți; când reverberațiile melodiei ajung la masele din afara cetății, toți exclamă într-un glas: „Mari și minunate sunt lucrările Tale, Doamne Dumnezeule atotputernic! Drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al neamurilor!” (Apocalipsa 15:3). Căzând cu fața la pământ, ei se închină Prințului vieții.

Satana pare paralizat când privește la slava și maiestatea lui Hristos. Cândva un heruvim ocrotitor, își amintește acum de unde a căzut. Cândva un heruvim strălucitor, un „fiu al zorilor” (Isaia 14:12), cât de schimbat, cât de decăzut a ajuns! Acum este exclus pentru totdeauna din consiliul în care odinioară era onorat. Vede acum pe altcineva stând lângă Tatăl. Un înger cu o statură impunătoare și o înfățișare maiestuoasă Îi pune lui Hristos coroana pe cap, iar Satana știe că poziția înaltă a acestui înger putea fi a lui.

Își aduce aminte de căminul inocenței și purității lui, de pacea și mulțumirea pe care le-a avut până când și-a permis să murmure împotriva lui Dumnezeu și să-L invidieze pe

Hristos. Acuzațiile, rebeliunea și minciunile prin care a căutat să câștige simpatia și sprijinul îngerilor, încăpățânarea de a nu face niciun efort de schimbare când Dumnezeu i-ar fi oferit iertarea – toate acestea îi vin cu claritate în minte. Își revede activitatea pe care a desfășurat-o printre oameni și rezultatele acesteia: dușmănia omului față de semenii lui, teribilele pierderi de vieți, ridicarea și căderea imperiilor, detronările împăraților, lungă succesiune a tulburărilor, conflictelor și revoluțiilor. Își amintește eforturile permanente de a se opune lucrării lui Hristos și de a-l afunda pe om din ce în ce mai mult. Vede că intrigile lui diabolice nu i-au putut distruge pe cei care și-au pus încrederea în Iisus. Privindu-și împărăția, rodul muncii sale, vede numai eșec și ruină. A făcut ca mulțimile să creadă că cetatea lui Dumnezeu va fi o pradă ușoară, dar el știe că aceasta este o minciună. Pe parcursul mării lupte a fost mereu învins și constrâns să cedeze, prin urmare cunoaște prea bine puterea și maiestatea Celui Veșnic.

Scopul marelui rebel a fost întotdeauna acela de a se justifica și de a demonstra că guvernarea divină este responsabilă pentru răzvrătirea lui. În scopul acesta, a folosit toată puterea vastei sale inteligențe. A acționat în mod premeditat, sistematic și cu un succes uimitor, făcându-i pe mulți oameni să accepte versiunea lui despre marea luptă care s-a desfășurat timp atât de îndelungat. Pe parcursul a mii de ani, acest cap al conspirației a vândut minciuni drept adevăruri. Dar acum a venit timpul ca rebeliunea să fie definitiv înfrântă, ca faptele și caracterul lui Satana să fie dezvăluite. Prin ultimul lui mare efort de a-l detrona pe Hristos, de a-l distruge poporul și de a cuceri cetatea lui Dumnezeu, arhiamăgitorul s-a demascat complet. Cei care i s-au alăturat își dau seama de eșecul total al cauzei lui. Urmașii lui Hristos și îngerii loiali văd adevărata dimensiune a uneltirilor lui împotriva guvernării lui Dumnezeu, iar el devine obiectul repulsiei universale.

Satana înțelege că, în mod voluntar, prin propria rebeliune, a ajuns să nu mai corespundă cerului. El și-a exersat puterile pentru a lupta împotriva lui Dumnezeu; puritatea, pacea și armonia cerului ar fi pentru el tortura supremă. Acuzațiile la adresa îndurării și dreptății lui Dumnezeu sunt acum aduse la tăcere. Vina pe care el s-a străduit să o arunce asupra lui Iehova rămâne în întregime asupra lui. Se înclină în fața lui Dumnezeu și recunoaște justetea sentinței pronunțate împotriva lui.

„Cine nu se va teme, Doamne, și cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu ești sfânt și toate neamurile vor veni și se vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale au fost arătate!” (Apocalipsa 15:4). Toate întrebările cu privire la adevăr și eroare care s-au ivit pe parcursul îndelungatei controversă au fost acum clarificate. Consecințele rebeliunii, efectele înlăturării poruncilor divine au fost expuse în fața tuturor ființelor create. Rezultatele stăpânirii lui Satana, în contrast cu guvernarea lui Dumnezeu, au fost văzute de întregul univers. Pe Satana l-au condamnat propriile fapte. Înțelepciunea lui Dumnezeu, dreptatea și bunătatea Lui sunt pe deplin reabilite. Se vede că toate

acțiunile Sale din cadrul mării lupte au fost canalizate spre binele veșnic al poporului Său și spre binele tuturor lumilor create de El. „Toate lucrările Tale Te vor lăuda, Doamne! Și credincioșii Tăi Te vor binecuvânta” (Psalmii 145:10). Istoria păcatului va fi pentru toată veșnicia o dovadă că fericirea tuturor ființelor create de Dumnezeu depinde de existența Legii Sale. Fiind clarificate toate aspectele mării lupte, întregul univers, atât ființele loiale, cât și cele răzvrătite, declară în unanimitate: „Drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al neamurilor!” (Apocalipsa 15:3).

Înainte universului a fost prezentat în mod clar marele sacrificiu făcut de Tatăl și de Fiul în favoarea omului. A sosit ceasul ca Hristos să ocupe poziția care I se cuvine și să fie glorificat mai presus de orice domnie, de orice stăpânire și de orice nume. Pentru bucuria de a le oferi cât mai multor oameni gloria cerului, El a suferit crucea și a disprețuit rușinea. Oricât de mari au fost durerea și rușinea Lui, bucuria și slava Sa sunt cu mult mai mari. Acum, El privește la cei răscumparați, înnoiți după chipul Său, toate inimile purtând marca perfectă a divinului, toate fețele reflectând asemănarea cu Împăratul lor. Vede în ei rodul muncii sufletului Său și este mulțumit (vezi Isaia 53:11). Cu o voce care este auzită atât de cei drești, cât și de cei nelegiuți, El declară: „Iată-i pe cei pe care i-am câștigat prin sângele Meu! Pentru ei am suferit, pentru ei am murit, ca să locuiască în prezența Mea în veșnicie.” De la cei îmbrăcați în haine albe din jurul tronului se înalță imnul de laudă: „Vrednic este Mielul, care a fost junghiat, să primească puterea, bogăția, înțelepciunea, tăria, cinstea, slava și lauda!” (Apocalipsa 5:12).

Cu toate că Satana a fost constrâns să recunoască dreptatea lui Dumnezeu și să se plece în fața supremației lui Hristos, caracterul lui rămâne neschimbat. Spiritul de revoltă izbucnește iarăși ca un torent puternic. Plin de furie, el se hotărăște să nu abandoneze marea luptă. A sosit timpul pentru ultima bătălie disperată împotriva Împăratului cerului. Se repede în mijlocul supușilor lui și încearcă să le insufle propria furie și să-i instige imediat la luptă. Dar, din milioanele de oameni pe care i-a ademenit la revoltă, nimeni nu-i mai recunoaște acum supremația. Puterea lui a luat sfârșit. Păcătoșii sunt plini de aceeași ură față de Dumnezeu care-l animă și pe Satana, dar ei înțeleg că situația lor este lipsită de orice speranță, că nu-L pot învinge pe Iehova. Mânia lor se aprinde împotriva lui Satana și a celor care au acționat ca agenți ai lui atunci când i-au înșelat și, cu o furie de demoni, se întorc împotriva lor.

Domnul spune: „Pentru că îți dai ifose ca și când ai fi Dumnezeu, iată că voi aduce împotriva ta niște străini, pe cele mai asupritoare dintre popoare, care vor scoate sabia împotriva înțelepciunii tale strălucitoare și-ți vor pângări frumusețea. Te vor arunca în groapă. (...) Te nimicesc, heruvim ocrotitor, din mijlocul pietrelor scânteietoare... De aceea, te arunc la pământ, te dau priveriște împăraților... și te prefac în cenușă pe pământ, înaintea tuturor celor ce te privesc... Ești nimic și nu vei mai fi niciodată!” (Ezechiel 28:6-8,16-19).

„Căci orice încălțăminte purtată în învălmășeala luptei și orice haină de război tăvălită în sânge vor fi aruncate în flăcări ca să fie arse de foc.” „Căci Domnul este mâniat pe toate neamurile și plin de urgie pe toată oștirea lor. El le nimicește cu desăvârșire, le măcelărește de tot.” „Peste cei răi plouă cărbuni, foc și pucioasă; un vânt dogoritor, iată paharul de care au ei parte” (Isaia 9:5; 34:2; Psalmii 11:6). Din cer, de la Dumnezeu, se coboară foc. Pământul este distrus. Armele ascunse în adâncurile lui sunt scoase la iveală. Flăcări izbucnesc din fiecare crater format. Chiar și stâncile ard. A venit ziua care arde ca un cuptor. Elementele naturii se topesc de o căldură atât de mare și pământul cu tot ce este pe el arde (Maleahi 4:1; 2Petru 3:10). Suprafața pământului pare o masă topită – un uriaș lac de foc în clocot. Este timpul judecării și al distrugerii păcătoșilor – „este o zi de răzbunare a Domnului, un an de răsplătire și răzbunare pentru Sion” (Isaia 34:8).

Cei răi își primesc răsplata pe pământ (Proverbele 11:31). „Căci, iată, vine ziua care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași și toți cei răi vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oștirilor” (Maleahi 4:1). Unii sunt distruși ca într-o clipă, în timp ce alții suferă multe zile. Păcătoșii sunt pedepsiți „după faptele lor”. Păcatele celor drepti fiind transferate asupra lui Satana, el trebuie să sufere nu numai pentru propria revoltă, ci pentru toate păcatele pe care copiii lui Dumnezeu le-au comis din cauza lui. Pedepsa lui este cu mult mai mare decât a celor pe care i-a înșelat. După ce toți cei care au decăzut în urma minciunilor lui au pierit, el încă mai trăiește și continuă să sufere. Cei răi sunt, în cele din urmă, distruși în flăcări cu totul, rădăcină și ramuri, Satana fiind rădăcina, iar cei care l-au urmat, ramurile. Pedepsa deplină a Legii a fost aplicată; cerințele dreptății divine au fost împlinite, iar ființele create, din cer și de pe pământ, martore la scenă, proclamă dreptatea lui Iehova.

Dumnezeu a pus punct dezastrului adus de Satana. Mii de ani și-a făcut voia, umplând pământul de nenorocire și producând amărăciune în tot universul. Întreaga creație a suspinat și a suferit în dureri. Acum, ființele pe care Dumnezeu le-a creat sunt pentru totdeauna eliberate de prezența și de ispitele înșelătorului. „Tot pământul se bucură acum de odihnă și pace; izbucnesc oamenii în cântece de veselie” (Isaia 14:7). Un strigăt de laudă și de triumf se înalță în tot universul loial. „Și am auzit ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca bubuitul unor tunete puternice, care zicea: «Aleluia! Domnul Dumnezeul nostru cel atotputernic a început să împărățească!»” (Apocalipsa 19:6).

În timp ce pământul este cuprins de focul distrugerii, neprihăniții locuiesc în siguranță în cetatea sfântă. A doua moarte nu are nicio putere asupra celor care au avut parte de prima înviere. Pentru păcătoși, Dumnezeu este un foc mistuitor, dar, pentru poporul Său, El este un soare și un scut (Apocalipsa 20:6,9; Psalmii 84:11).

„Apoi am văzut un cer nou și un pământ nou; pentru că cerul dintâi și pământul dintâi pieriseră” (Apocalipsa 21:1). Focul care îi distruge pe păcătoși curăță pământul. Orice

urmă de blestem este îndepărtată. Niciun iad veșnic nu va păstra înaintea ochilor celor mântuiți consecințele îngrozitoare ale păcatului.

Rămâne o singură amintire: Răscumpărătorul nostru va purta pentru totdeauna semnele răstignirii. Pe fruntea Sa rănită, pe coasta Sa, pe mâinile și picioarele Sale vor rămâne singurele urme ale cruzimii păcatului. Privindu-L pe Hristos în slava Sa, profetul spune: „Din mâna Lui pornesc raze și acolo este ascunsă tăria Lui” (Habacuc 3:4). În mâinile pironite și în coasta străpunsă, din care a curs sângele care l-a împăcat pe om cu Dumnezeu, acolo este slava Mântuitorului nostru, acolo „este ascunsă tăria Lui”. Pentru că El a avut putere să mântuiască prin jertfa Lui răscumpărătoare, de aceea are putere acum să execute sentința asupra celor care au disprețuit îndurarea lui Dumnezeu. Semnele umilinței Sale constituie distincția Lui cea mai înaltă; rănilor de pe Calvar vor proclama lauda și puterea Sa de-a lungul veșniciei.

„Iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni și la tine va ajunge vechea stăpânire, împărăția fiicei Ierusalimului!” (Mica 4:8) A venit timpul către care au privit cu dor oamenii sfinți din momentul când sabia învăpăiată a alungat prima pereche din Eden, timpul pentru „răscumpărarea celor câștigați de Dumnezeu” (Efeseni 1:14). Pământul, dat inițial omului să fie împărăția sa, predat apoi în mâinile lui Satana și controlat timp atât de îndelungat de acest dușman puternic, i-a fost redat omului prin marele plan de răscumpărare. Hristos a recâștigat tot ce s-a pierdut prin păcat. „Căci așa vorbește Domnul, (...) care a întocmit pământul, l-a făcut și l-a întărit, l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci l-a întocmit ca să fie locuit” (Isaia 45:18). Planul inițial al lui Dumnezeu cu planeta Pământ se împlinește în momentul în care aceasta este transformată în locuința veșnică a celor răscumparați. „Cei neprihăniți vor stăpâni țara și vor locui în ea pe vecie” (Psalmii 37:29).

Teama de a nu face ca moștenirea viitoare să pară prea materială i-a făcut pe mulți să spiritualizeze chiar adevărurile care pe noi ne fac să o privim ca pe viitoarea noastră casă. Hristos i-a asigurat pe ucenicii Săi că S-a dus să le pregătească „locașuri” în casa Tatălui. Cei care acceptă afirmațiile Cuvântului lui Dumnezeu nu vor fi cu totul în necunoștință de cauză cu privire la cum este căminul ceresc. Căci „lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc” (1Corinteni 2:9). Limbajul omenesc nu poate descrie răsplata celor drepti. Aceasta va fi cunoscută numai de cei care o vor vedea. Nicio minte finită nu poate cuprinde gloria Paradisului lui Dumnezeu!

În Biblie, moștenirea celor mântuiți este numită „patrie” (Evrei 11:14-16). Acolo, Păstorul ceresc își conduce turma la izvoarele apelor vieții. Pomul vieții își dă roadele în fiecare lună, iar frunzele lui servesc la vindecarea oamenilor. Acolo sunt izvoare care curg continuu, limpezi ca cristalul, de pe ale căror maluri pomi unduitori își aruncă umbrele pe cărările pregătite pentru cei răscumparați de Domnul. Câmpii întinse sunt mărginite

de dealuri frumoase, iar munții lui Dumnezeu își înalță piscurile grandioase. Pe acele câmpii pașnice, lângă acele izvoare vii, copiii lui Dumnezeu, care au fost atât de mult timp străini și călători, vor fi acasă.

„Poporul Meu va locui în locuința păcii, în case fără grijă și în adăposturi liniștite.” „Nu se va mai auzi vorbindu-se de silnicie în țara ta, nici de pustiire și prăpăd în ținutul tău, ci vei numi zidurile tale «Mântuire» și porțile tale «Laudă».” „Vor zidi case și le vor locui; vor sădi vii și le vor mânca rodul. Nu vor zidi case ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii pentru ca altul să le mănânce rodul... și aleșii Mei se vor bucura de lucrul mâinilor lor” (Isaia 32:18; 60:18; 65:21,22).

Acolo, „pustia și țara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli și va înflori ca trandafirul.” „În locul spinului se va înalța chiparosul, în locul măcăcinilor va crește mirtul.” „Atunci lupul va locui împreună cu mielul și pardosul se va culca împreună cu iedul... și le va mâna un copilaș... Nu se va face niciun rău și nicio pagubă pe tot muntele Meu cel sfânt” (Isaia 35:1; 55:13; 11:6,9).

Durerea nu poate exista în cer. Nu vor mai fi lacrimi, nici cortegii funerare, nici doliu. „Moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici tânguire, nici țipăt, nici durere, pentru că lucrurile dintâi au trecut.” „Niciun locuitor nu zice: «Sunt bolnav!» Poporul Ierusalimului capătă iertarea fărădelegilor lui” (Apocalipsa 21:4; Isaia 33:24).

Acolo este Noul Ierusalim, metropola noului pământ mai bun, „o cunună strălucitoare în mâna Domnului, o diademă împărătească în mâna Dumnezeului tău”. „Lumina ei era ca o piatră preascumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul... Neamurile vor umbla în lumina ei și împărații pământului își vor aduce slava și cinstea lor în ea.” Domnul zice: „Eu Însuși Mă voi veseli asupra Ierusalimului și Mă voi bucura de poporul Meu.” „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui cu ei și ei vor fi poporul Lui și Dumnezeu Însuși va fi cu ei. El va fi Dumnezeul lor” (Isaia 62:3; Apocalipsa 21:11,24; Isaia 65:19; Apocalipsa 21:3).

În cetatea lui Dumnezeu „nu va mai fi noapte” (Apocalipsa 22:5). Nimeni nu va avea nevoie și nu va dori odihnă. Acolo nu vom obosi să facem voia lui Dumnezeu și să-I lăudăm Numele. Vom simți mereu prospețimea dimineții, care nu se va sfârși niciodată. „Nu vor mai avea trebuință nici de lampă, nici de lumina soarelui, pentru că Domnul Dumnezeu îi va lumina” (Apocalipsa 22:5). Lumina soarelui va fi înlocuită de o strălucire care nu este orbitoare, deși depășește foarte mult strălucirea soarelui la amiază. Slava lui Dumnezeu și a Mielului va inunda cetatea sfântă cu o lumină care nu va apune niciodată. Cei răscumparați vor umbla în slava unei zile perpetue.

„În cetate n-am văzut niciun templu; pentru că Domnul Dumnezeu cel atotputernic, ca și Mielul sunt templul ei” (Apocalipsa 21:22). Poporul lui Dumnezeu are privilegiul să comunice deschis cu Tatăl și cu Fiul. „Acum vedem ca într-o oglindă, în chip întunecos” (1Corinteni 13:12). Noi vedem chipul lui Dumnezeu reflectat ca într-o oglindă în natură și

în modul în care procedează cu oamenii, dar atunci Îl vom vedea față în față, fără să fim separați de un văl întunecos. Vom sta în prezența Sa și vom privi slava feței Sale.

Acolo, cei răscumpărați vor cunoaște așa cum sunt cunoscuți. Dragostea și compasiunea pe care Însuși Dumnezeu le-a sădit în suflet își vor găsi acolo manifestarea cea mai profundă și cea mai plăcută. Comuniunea curată cu ființele sfinte, socializarea armonioasă cu îngerii cerești și cu toți credincioșii din toate timpurile care și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului, legăturile sfinte care unesc întreaga familie din cer și de pe pământ (vezi Efeseni 3:15) – toate acestea constituie motivul fericirii celor răscumpărați.

Acolo, minți nemuritoare vor contempla, cu o încântare nesfârșită, minunile puterii creatoare și tainele iubirii răscumpărătoare. Acolo nu va fi niciun dușman crud și mincinos, care să-i ispitească pe oameni să-L uite pe Dumnezeu. Orice facultate mintală va fi dezvoltată, orice capacitate, mărită. Acumularea de cunoștințe nu va obosi mintea și nu va epuiza energia. Acolo vor fi realizate cele mai mărețe proiecte, vor fi împlinite cele mai îndrăznețe aspirații și cele mai înalte ambiții. Și tot vor mai exista noi culmi de urcat, noi minuni de admirat, noi adevăruri de înțeles, noi subiecte care să stimuleze puterile minții, ale sufletului și ale corpului.

Toate comorile universului se vor deschide în fața celor răscumpărați de Dumnezeu. Eliberați de natura muritoare, ei se îndreaptă în zbor neobosit către lumi îndepărtate – lumi care s-au întristat la vederea scenelor nenorocirii umane și care au intonat cântări de bucurie ori de câte ori un suflet s-a pocăit. Cu o încântare de nedescris, copiii lui Dumnezeu de pe pământ devin părtași la bucuria și înțelepciunea ființelor necăzute în păcat și au acces la cunoștințele acumulate secole de-a rândul în urma contemplării lucrării mâinilor lui Dumnezeu. Ei admiră grandoarea creației în toată splendoarea ei – sori, stele și sisteme gravitând în ordinea stabilită, în jurul tronului lui Dumnezeu. Numele Creatorului este scris pe toate lucrurile, de la cel mai mic până la cel mai mare, și în toate se manifestă bogățiile puterii Sale.

Anii veșniciei, în desfășurarea lor, vor aduce revelații mai bogate și mai glorioase ale lui Dumnezeu și ale lui Hristos. Cu cât cunoștința va crește, cu atât vor crește iubirea, adorarea și fericirea. Cu cât Îl vor cunoaște mai mult pe Dumnezeu, cu atât admirația oamenilor pentru caracterul Său va fi mai mare. Când Iisus le prezintă comorile răscumpărării și victoriile uimitoare din marea luptă cu Satana, inimile celor răscumpărați sunt mișcate de o devoțiune și mai arzătoare și ating harpele de aur cu și mai mare entuziasm; de zece mii de ori zece mii și mii de mii de voci se unesc pentru a înălța coruri mărețe de laudă.

„Și pe toate făpturile care sunt în cer, pe pământ, sub pământ, pe mare și tot ce se află în aceste locuri le-am auzit zicând: «Ale Celui ce șade pe scaunul de domnie și ale Mielului să fie lauda, cinstea, slava și stăpânirea în vecii vecilor!»” (Apocalipsa 5:13).

Marea luptă s-a sfârșit. Păcatul și păcătoșii nu mai există. Universul întreg este curat. O singură vibrație de armonie și bucurie pulsează prin vasta creație. De la Acela care a creat toate lucrurile se revarsă viața, lumina și fericirea prin toate domeniile spațiului infinit. De la atomul cel mai mic până la lumile cele mai mari, toate lucrurile, însuflețite și neînsuflețite, în frumusețea lor neumbrită și cu bucurie desăvârșită, declară că Dumnezeu este iubire.

Apendice

Pagina 40 – Titlurile. Într-un pasaj din Legea Canonică Romano-Catolică, sau Corpus Juris Canonici, Papa Inocențiu al III-lea declară că pontiful roman este „vicerege pe pământ, nu doar al unui om, ci chiar al lui Dumnezeu” și, într-o notă marginală la acest pasaj, se spune că această afirmație este adevărată deoarece el este viceregele lui Hristos, care este „Dumnezeu adevărat și om adevărat” (vezi Decretales Domini Gregorii Papae IX [Decretaliile Domnului Papa Grigore al IX-lea], liber 1, „De translatione Episcoporum” [Despre transferarea episcopilor], tit. 7, cap. 3; Corpus Juris Canonici, ediția a 2-a, Leipzig, 1881, col. 99 și ediția Paris, 1612, tom 2, „Decretales”, col. 205). Documentele incluse în Decretales au fost adunate de Grațian, care preda la Universitatea din Bologna în jurul anului 1140. Lucrarea lui a fost completată și reeditată de Papa Grigore al IX-lea într-o ediție apărută în anul 1234. În anii următori, au apărut din când în când și alte documente, printre care Extravagantes, colecție de documente adăugate Decretaliilor spre sfârșitul secolului al XV-lea. Toate acestea, împreună cu Decretum, a lui Grațian, au fost publicate sub titlul de Corpus Juris Canonici în 1582. Papa Pius al X-lea a autorizat codificarea lor sub forma unor legi canonice în 1904, iar codul care a rezultat a intrat în vigoare în 1918.

Pentru titlul „Domnul Dumnezeu Papa”, vezi nota explicativă la Extravagantes, a Papei Ioan al XXII-lea, tit. 14, cap. 4, „Declaramus”. Într-o ediție Anvers a colecției Extravagantes, din 1584, cuvintele *Dominum Deum nostrum Papam* („Domnul Dumnezeul nostru Papa”) se întâlnesc în coloana 153. În ediția Paris, 1612, ele se întâlnesc în coloana 140. În câteva ediții publicate după 1612, cuvântul *Deum* („Dumnezeu”) a fost omis.

Pagina 41 – Închinarea la icoane. „Închinarea la icoane... a fost una dintre acele coruperi ale creștinătății care s-a infiltrat în biserică pe ascuns și aproape pe neobservate. Denaturarea nu s-a produs dintr-odată, ca în cazul altor erezii, deoarece ar fi fost muștrată și interzisă cu fermitate. Dar, începând sub o aparență nevinovată, diversele practici au fost introduse atât de treptat, încât biserica s-a afundat în practicarea idolatriei nu numai fără nicio împotrivire eficientă, ci aproape fără niciun protest categoric; și când, în cele din urmă, s-a încercat dezrădăcinarea ei, s-a constatat că răul era prea adânc înfipt pentru a mai fi îndepărtat... Cauza ei trebuie găsită în tendința idolatră a inimii omenești și în înclinația ei de a sluji mai degrabă ființelor create decât Creatorului... Icoanele și picturile au fost introduse la început în biserici nu pentru ca oamenii să li se închine, ci fie în locul cărților, pentru a întipări învățăturile în mintea

celor care nu puteau să citească, fie pentru a trezi evlavie în mintea celorlalți. Cât de mult au răspuns ele acestui scop este discutabil, dar, chiar admitând că, pentru un timp, aceasta a fost intenția, curând realitatea s-a schimbat și s-a constatat că picturile și icoanele aduse în biserică, în loc să lumineze, au întunecat mințile celor ignoranți și, în loc să înalțe, au înjosit evlavia închinătorilor. Astfel, deși se dorise ca ele să îndrepte mintea oamenilor către Dumnezeu, consecința a fost că ele au deturnat închinarea credincioșilor de la El la lucrurile create” (Mendham, *The Seventh General Council, the Second of Nicaea*, Introduction, p. iii-vi).

Pentru un raport al lucrărilor și al hotărârilor celui de-al Doilea Conciliu de la Niceea, 787 d.Hr., întrunit cu scopul de a stabili închinarea la icoane, vezi Baronius, *Ecclesiastical Annals*, Anvers, 1612, vol. 9, p. 391-407; E. Stillingfleet, *A Discourse Concerning the Idolatry Practiced in the Church of Rome*, Londra, 1686; *A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers*, New York, 1900, seria a 2-a, vol. 14, p. 521-587; Charles J. Hefele, *A History of the Councils of the Church. From the Original Documents*, T. & T. Clark, 1896, vol. 5, p. 260-304, 342-372.

Paginile 42, 472 – Edictul lui Constantin. Legea promulgată de împăratul Constantin, la 7 martie 321 d.Hr., cu privire la ziua de odihnă sună astfel: „Toți judecătorii, orășenii și meșteșugarii se vor odihni în venerabila Zi a Soarelui. Locuitorii satelor însă pot să se ocupe în mod liber de cultivarea câmpului, pentru că deseori se întâmplă ca nicio altă zi să nu fie mai potrivită pentru semănarea grâului în brazde sau pentru plantarea viței-de-vie. Acest timp favorabil să nu fie lăsat să treacă, ca nu cumva să se piardă binecuvântările cerului” (Joseph Cullen Ayer, *A Source Book for Ancient Church History*, New York, Charles Scribner’s Sons, 1913, p. 284, 285).

Originalul latin (din *Codex Justiniani*, lib. 3, tit. 12, leg. 3) este citat de Philip Schaff, în *History of the Christian Church*, vol. 3, sect. 75, par. 5, nota 1. Vezi și James A. Hesse, *Bampton Lectures, Sunday*, ediția a 3-a, Murray, 1866, p. 58. Pentru discuții, vezi Schaff, trimiterea de mai sus; Albert Newman, *A Manual of Church History*, ed. rev., Philadelphia, The American Baptist Publication Society, 1933, vol. 1, p. 305-307; LeRoy E. Froom, *The Prophetic Faith of our Fathers*, Washington, D.C., Review and Herald Publishing Assn., 1950, vol. 1, p. 376-381.

Pagina 43, 219 – Datele profetice. Un principiu important în interpretarea profețiilor legate de timp este principiul zi-an, în care o zi profetică este echivalentul unui an calendaristic. Înainte să intre în Canaan, israeliții au trimis douăsprezece iscoade să cerceteze țara. Iscoadele au cutreierat țara 40 de zile și, la întoarcerea lor, evreii, înspăimântați de ceea ce li s-a spus, au refuzat să meargă și să ocupe Țara Făgăduinței. Urmarea a fost că Domnul a rostit asupra lor o sentință: „După cum în patruzeci de zile

ați iscodit țara, tot așa patruzeci de ani veți purta pedeapsa fărădelegilor voastre, adică un an de fiecare zi, și veți ști atunci ce înseamnă să-Mi trag Eu mâna de la voi” (Numeri 14:34). O metodă similară pentru calcularea timpului profetic îi este indicată profetului Ezechiel. Regatul lui Iuda urma să fie pedepsit 40 de ani pentru nelegiuirile sale. Domnul i-a spus lui Ezechiel: „După ce vei isprăvi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă și poartă nelegiuirea casei lui Iuda patruzeci de zile; îți pun câte o zi pentru fiecare an” (Ezechiel 4:6). Acest principiu zi-an are o aplicație importantă în interpretarea profeției celor „două mii trei sute de seri și dimineți” (Daniel 8:14) și a perioadei de 1.260 de zile, indicată în alte locuri sub denumirea de „o vreme, două vremi și o jumătate de vreme” (Daniel 7:25), „patruzeci și două de luni” (Apocalipsa 11:2; 13:5) și „o mie două sute șazeci de zile” (Apocalipsa 11:3; 12:6).

Pagina 45 – Documentele false. Dintre documentele considerate în prezent falsuri, Donația lui Constantin și Decretele Pseudo-Isidoriene sunt de o importanță capitală. „Donația lui Constantin este denumirea tradițională dată, din timpul Evului Mediu târziu, unui document descoperit pentru prima dată într-un manuscris din Paris (Codex lat. 2777), despre care s-a susținut că a fost adresat de Constantin cel Mare Papei Silvestru I probabil pe la începutul secolului al IX-lea. Din secolul al XI-lea, a fost folosit ca un argument puternic în sprijinul pretențiilor papale și, ca urmare, din secolul al XII-lea a devenit obiectul unei controverse energice. În același timp, prin intermediul lui papalitatea a căpătat statutul de factor intermediar între Imperiul Roman original și cel medieval și s-a format astfel baza teoretică a continuității, în vederea acceptării legii romane în Evul Mediu; aceasta a avut o mare influență asupra istoriei seculare” (The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge, vol. 3, art. „Donation of Constantine”, p. 484, 485).

Teoria dezvoltată în Donație este discutată complet în Henry E. Cardinal Manning, *The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ*, Londra, 1862. Argumentele aduse erau de tip scolastic și ipoteza falsului n-a fost menționată până la apariția criticii istorice din secolul al XV-lea. Nicholas de Cusa a fost printre primii care au ajuns la concluzia că o astfel de donație nu a fost făcută niciodată de Constantin, iar Lorenza Valla i-a demonstrat cu măiestrie falsitatea, în 1450 (vezi Christopher B. Coleman, *Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine*, New York, 1927). Totuși, timp de încă un secol, credința în autenticitatea Donației și a falselor Decretalii a fost menținută vie. De exemplu, Martin Luther, la început, a acceptat Decretaliile, dar, curând după aceea, i-a replicat lui Eck: „Contest aceste Decretalii”, iar lui Spalatin: „El (papa), în aceste Decretalii, Îl denaturează și Îl răstignește pe Hristos, adică adevărul.”

Este lucru cert că: (1) Donația este un fals, (2) este opera unui om sau a unei perioade, (3) plâsmuitorul a folosit documente mai vechi, (4) falsul și-a avut originea între anii 752

și 778. În ceea ce-i privește pe catolici, ei au renunțat la apărarea autenticității documentului odată cu apariția lucrării lui Baronius, *Ecclesiastical Annals*, din 1592. Pentru cel mai bun text, consultă K. Zeumer, *Festgabe für Rudolf von Gneist*, Berlin, 1888. Vezi traducerea în Coleman, citat mai sus, și în Ernest F. Henderson, *Select Historical Documents of the Middle Ages*, New York, 1892, p. 319; *Briefwechsel*, Weimar, p. 141, 161. Vezi și *The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge*, 1950, vol. 3, p. 484; F. Gregorovius, *Rome in the Middle Ages*, vol. 2, p. 329; Johann Joseph Ignaz von Döllinger, *Fables Respecting the Popes of the Middle Ages*, London, 1871.

Decretaliile Pseudo-Isidoriene reprezintă o serie de scrisori fictive atribuite primilor papi, de la Clement (100 d.Hr.) până la Grigore cel Mare (600 d.Hr.), încorporate, în secolul al IX-lea, într-o colecție despre care se pretinde că a fost făcută de Isidore Mercator. Numele de Decretaliile Pseudo-Isidoriene a intrat în uz de la apariția criticismului din secolul al XV-lea.

Compilerul a avut la baza falsurilor lui colecția de canoane în vigoare numită *Hispana Gallica Augustodunensis*, reducând în felul acesta riscul de a fi descoperite, întrucât colecțiile de canoane erau alcătuite, în general, prin adăugarea de material nou la cel vechi. În felul acesta, falsurile au fost mai puțin evidente când au fost introduse în materialul autentic. Falsitatea plăsmuirilor Pseudo-Isidoriene este admisă astăzi, fiind dovedită incontestabil cu dovezi interne, prin cercetarea izvoarelor și a metodelor folosite și prin faptul că acest material n-a fost cunoscut înainte de 852. Istoricii sunt de acord că anii 850 sau 851 constituie data cea mai probabilă pentru finalizarea acestei colecții, deoarece documentul este citat pentru prima dată în *Admonitio*, capitoulul introductiv al capitularei din Quiercy, în 857.

Autorul acestor falsuri este necunoscut. Este posibil ca ele să fi provenit de la o nouă facțiune agresivă din cadrul bisericii, care s-a format în secolul al IX-lea la Rheims, Franța. Se admite că episcopul Hincmar de Rheims a folosit aceste Decretalii pentru destituirea lui Rothad de Soissons, care a dus Decretaliile la Roma, în anul 864, și le-a predat Papei Nicolae I. Printre cei care au contestat autenticitatea lor, au fost Nicholas de Cusa (1401-1464), Charles Dumoulin (1500-1566) și George Cassander (1513-1564). Dovada irecuzabilă a falsității lor a fost adusă de David Blondel, în 1628.

Pentru o ediție mai veche, vezi Migne *Patrologia Latina*, CXXX. Pentru cel mai vechi și mai bun manuscris, vezi P. Hinschius, *Decretales Pseudo-Isidorianiae at capitula Angilramni*, Leipzig, 1863. A se consulta *The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge*, 1950, vol. 9, p. 343-345. Vezi și H. H. Milman, *Latin Christianity*, vol. 3; Johann Joseph Ignaz von Döllinger, *The Pope and the Council*, 1869; Kenneth Scott Latourette, *A History of the Expansion of Christianity*, 1939, vol. 3; *The Catholic Encyclopedia*, vol. 5, art. „False Decretals”; Fournier, „Etudes sur les Fausses Decretals”, în *Revue d'histoire ecclésiastique*, Louvain, vol. 7 (1906) și vol. 8 (1907).

Paginile 46, 70, 477 – Dictatul lui Hildebrand (Grigore al VII-lea). Pentru versiunea latină originală, vezi Baronius, *Annales Ecclesiastici*, ann. 1076, Paris, 1869, vol. 17, p. 405, 406; *Monumenta Germaniae Historica Selecta*, vol. 3, p. 17. Pentru traducerea engleză, vezi Frederic A. Ogg, *Source Book of Medieval History*, New York, American Book Co., 1907, p. 262-264; Oliver J. Thatcher și Edgar H. McNeal, *Source Book for Medieval History*, New York, Charles Scribner's Sons, 1905, secți. 3, item 65, p. 136-139. Pentru discuții cu privire la fundamentul Dictatului, vezi James Bryce, *The Holy Roman Empire*, ed. rev., cap. 10; James W. Thompson și Edgar N. Johnson, *An Introduction to Medieval Europe, 300-1500*, p. 377-380.

Pagina 47 – Purgatoriul. Dr. Joseph Faa Di Bruno definește purgatoriul astfel: „Purgatoriul este o stare de suferință după viața aceasta, în care rămân, pentru un timp, acele suflete care părăsesc viața după ce le-au fost iertate păcatele de moarte și ocara, vina și suferința veșnică ce li se cuveneau, dar care trebuie să sufere pentru acele păcate o pedeapsă temporară, precum și acele suflete care părăsesc lumea aceasta vinovate numai de păcate ce pot fi iertate” (*Catholic Belief*, 1884, imprimatur Arhiepiscopul de New York, p. 196). Vezi și K. R. Hagenbach, *Compendium of the History of Doctrines*, T. & T. Clark, vol. 1 (p. 234-237, 405, 408) și vol. 2 (p. 135-150, 308, 309); Charles Elliott, *Delineation of Roman Catholicism*, cartea 2, cap. 12; *The Catholic Encyclopedia*, vol. 12, art. „Purgatory”.

Paginile 47, 68, 84, 104 – Indulgențele. Pentru o istorie amănunțită a doctrinei indulgențelor, vezi Mandell Creighton, *A History of the Papacy From the Great Schism to the Sack of Rome*, Londra, Longmans, Green & Co., 1911, vol. 5, p. 56-64, 71; *The Catholic Encyclopedia*, art. „Indulgences”, vol. 7, p. 783-789; H. C. Lea, *A History of Auricular Confession and Indulgences in the Latin Church*, Philadelphia, Lea Brothers & Co., 1896; Thomas M. Lindsay, *A History of the Reformation*, New York, Charles Scribner's Sons, 1917, vol. 1, p. 216-227; Albert Henry Newman, *A Manual of Church History*, Philadelphia, The American Baptist Publication Society, 1953, vol. 2, p. 53-54, 62; Leopold Ranke, *History of the Reformation in Germany*, ediția a 2-a, Londra, 1845, vol. 1, p. 331, 335-337, 343-346; Preserved Smith, *The Age of the Reformation*, New York, Henry Hold & Co., 1920, p. 23-25, 66.

Cu privire la consecințele practice ale doctrinei indulgențelor în perioada Reformei, vezi H. C. Lea, „Indulgences in Spain”, în *Papers of the American Society of Church History*, vol. 1, p. 129-171. Despre valoarea acestor informații istorice suplimentare, dr. Lea spune în paragraful introductiv: „Netulburată de controversa care a izbucnit între Luther, dr. Eck și Silvester Prierias, Spania a continuat liniștită să meargă pe căile vechi și

bătătorite și ne oferă documente oficiale incontestabile, care ne ajută să examinăm problema în lumina curată a istoriei.”

Pagina 47 – Liturghia. Pentru doctrina liturghiei, așa cum a fost stabilită ea la Conciliul din Trent, vezi *The Canons and Decrees of the Council of Trent*, în Philip Schaff, *Creeds of Christendom*, vol. 2, p. 126-139, unde sunt date și textul latin, și cel englez. Vezi și H. G. Schroder, *Canons and Decrees of the Council of Trent*, St. Louis, Missouri, B. Herder, 1941. Pentru discuții despre liturghie, vezi *The Catholic Encyclopedia*, vol. 5, art. „Eucharist”, de Joseph Pohle, p. 572; Nikolaus Gehr, *Holy Sacrifice of the Mass, Dogmatically, Liturgically, Ascetically Explained*, ed. a 12-a, St. Louis, Missouri, B. Herder, 1937; Josef Andreas Jungmann, *The Mass of the Roman Rite, Its Origins and Development*, New York, Benziger Brothers, 1951. Pentru concepția necatolică, vezi Jean Calvin, *Institutes of the Christian Religion*, cartea 4, cap. 17, 18; Edward Bouverie Pusey, *The Doctrine of the Real Presence*, Oxford, John H. Parker, 1855.

Pagina 52 – Sabatul printre valdenzi. Există scriitori care au susținut că valdenzii au păzit la nivel general Sabatul în ziua a șaptea. Această concepție a izvorât din surse care, în originalul latin, îi descriu pe valdenzi ca păzind *Dies Dominicalis*, sau ziua Domnului (duminică), dar în care, printr-o practică ce-și are originea în Reformă, cuvântul „duminică” a fost tradus prin „Sabat”.

Există însă dovezi istorice că valdenzii au păzit Sabatul în ziua a șaptea. Un raport al Inchiziției, în fața căreia au fost aduși unii valdenzi din Moravia pe la mijlocul secolului al XV-lea, declară că printre valdenzi „nu puțini, desigur, sărbătoresc Sabatul împreună cu iudeii” (Johann Joseph Ignaz von Döllinger, *Beiträge zur Sektengeschichte des Mittelalters* [Rapoarte asupra istoriei sectelor din Evul Mediu], München, 1890, p. 661). Nu există nicio îndoială că aici se indică păzirea Sabatului în ziua a șaptea.

Pagina 52 – Traducerile valdenze ale Bibliei. Cu privire la descoperirea recentă a manuscriselor valdenze, vezi M. Esposito, „Sur quelques manuscrits de l’ancienne littérature des Vaudois du Piémont”, în *Revue d’histoire ecclésiastique*, Louvain, 1951, p. 130; F. Jostes, „Die Waldenserbibeln”, în *Historisches Jahrbuch*, 1894; D. Lortsch, *Histoire de la Bible en France*, Paris, 1910, cap. 10. O lucrare clasică, scrisă de unul dintre „bărboșii” valdenzi, îi aparține lui Jean Léger, *Histoire générale des Eglises Evangéliques des Vallées de Piémont*, Leyden, 1669, care a fost scrisă în timpul marilor persecuții și care conține informații nemijlocite și ilustrații. Pentru studiul literaturii valdenze, vezi A. de Stefano, *Civiltà Medioevale*, 1944; *Riformatori ed eretici nel medioevo*, Palermo, 1938; J. D. Bounous, *The Waldensian Patois of Pramol*, Nashville, 1936; A. Dondaine, *Archivum Fratrum Praedicatorum*, 1946.

Pentru istoria valdenzilor, unele dintre lucrările mai recente și mai demne de încredere sunt: E. Comba, *History of the Waldenses in Italy* (vezi ediția italiană publicată la Torre Pellice, 1934); E. Gebhart, *Mystics and Heretics*, Boston, 1927; G. Gonnet, *Il Valdismo Medioevale, Prolegomeni*, Torre Pellice, 1935; Jalla, *Histoire des Vaudois et leurs colonies*, Torre Pellice, 1935.

Pagina 62 – Edictul împotriva valdenzilor. O parte considerabilă a textului bulei papale emise de Inocențiu al VIII-lea în 1487 împotriva valdenzilor se poate consulta, într-o traducere englezească, în John Dowling, *History of Romanism*, 1871, cartea 6, cap. 5, secț. 62.

Pagina 69 – Wycliffe. Numele lui Wycliffe are diferite forme de ortografiere. Pentru o discuție completă a acestora, vezi J. Dahmus, *The Prosecution of John Wyclif*, New Haven, Yale University Press, 1952, p. 7.

Pentru textul original al bulelor papale emise împotriva lui, într-o traducere englezească, vezi J. Dahmus, *The Prosecution of John Wyclif*, New Haven, Yale University Press, 1952, p. 35-49; John Foxe, *Acts and Monuments*, Londra, Pratt-Townsend, 1870, vol. 3, p. 4-13.

Pentru un rezumat al acestor bule trimise arhiepiscopului de Canterbury, regelui Edward și cancelarului Universității din Oxford, vezi Merle d' Aubigné, *The History of the Reformation in the Sixteenth Century*, Londra, Blackie & Son, 1885, vol. 4, p. 93; August Neander, *General History of the Christian Church*, Boston, Crocker & Brester, 1862, vol. 5, p. 146, 147; George Sargeant, *History of the Christian Church*, Dallas, Frederick Publishing House, 1948, p. 323; Gotthard V. Lechler, *John Wycliffe and His English Precursors*, London, The Religious Tract Society, 1878, p. 162-164; Philip Schaff, *History of the Christian Church*, New York, Charles Scribner's Sons, 1915, vol. 5, p. 317.

Pagina 70 – Infaibilitatea. Cu privire la doctrina infaibilității, așa cum a fost stabilită la Conciliul Vatican din 1870-1871, vezi Philip Schaff, *The Creeds of Christendom*, vol. 2, p. 234-271, unde sunt date și textul latin, și cel englez. Pentru concepția romano-catolică, vezi *The Catholic Encyclopedia*, vol. 7, art. „Infallibility” de Patrick J. Toner, p. 790 ș.u.; James Cardinal Gibbons, *The Faith of Our Fathers*, Baltimore, John Murphy Co., 1917, cap. 7, 11. Pentru opoziția romano-catolică față de doctrina infaibilității papale, vezi Johann Joseph Ignaz von Döllinger (pseudonim „Janus”), *The Pope and the Council*, New York, Charles Scribner's Sons, 1869; W. J. Sparrow Simpson, *Roman Catholic Opposition to Papal Infallibility*, London, John Murray, 1909. Pentru concepția necatolică, vezi George Salmon, *Infallibility of the Church*, London, John Murray, ed. rev., 1914.

Pagina 85 – Conciliul de la Konstanz. O sursă primară pentru Conciliul de la Konstanz este *Das Concilium so zu Constanz gehalten* ist worden de Richental Ulrich, Augsburg, 1483, Incun. Un studiu interesant, recent, al acestui text, bazat pe „Aulendorf Codex”, se găsește în Colecția Spencer a Bibliotecii publice din New York, publicată de Karl Küp, Ulrich von Richental’s Chronicle of the Council of Constance, New York, 1936. Vezi și H. Finke (ed.), *Acta Concilii Constanciensis*, 1896, vol. 1; Hefele, *Conciliengeschichte*, vol. 6, 7; L. Mirbt, *Quellen zur Geschichte des Papsttums*, 1934; Milman, *Latin Christianity*, vol. 7, p. 426-524; Pastor, *The History of the Popes*, vol. 1, p. 194.

Publicații mai recente pe acest subiect sunt K. Zähringer, *Das Kardinal Kollegium auf dem Konstanzer Konzil*, Münster, 1935; Th. F. Grogau, *The Conciliar Theory as It Manifested Itself at the Council of Constance*, Washington, 1949; Fred A. Kremple, *Cultural Aspects of the Council of Constance and Basel*, Ann Arbor, 1955; John Patrick McGowan, *D’Ailly and the Council of Constance*, Washington Catholic University, 1936.

Pentru Jan Hus, vezi John Hus, *Letters*, 1904; E. J. Kitts, *Pope John XXIII, and Master John Hus*, London, 1910; D. S. Schaff, *John Hus*, 1915; Schwarze, *John Hus*, 1915; Matthew Spinka, *John Hus and the Czech Reform*, 1941.

Pagina 191 – Iezuiții. Pentru o expunere privind originea, principiile și scopurile „Societății lui Iisus”, așa cum au fost descrise de membrii acestui ordin, vezi Rev. John Gerard, S. J., *Concerning Jesuits*, Londra, Catholic Truth Society, 1902. „Principiul întregii organizații a Societății este ascultarea totală. «Fiecare», scrie Sf. Ignățiu, «să fie convins că cei care sunt ascultători trebuie să se lase influențați și călăuziți de Providența divină prin superiorii lor, ca și cum ar fi un trup mort care se lasă purtat oriunde și tratat oricum sau ca toiagul unui bătrân care-l slujește pe cel ce-l ține în mână după cum vrea el.» Această supunere absolută este înnobilită de motivul ei și trebuie să fie, continuă... întemeietorul, «promptă, plină de bucurie și neîntreruptă... Credinciosul care ascultă împlinește bucuros ceea ce i-au încredințat superiorii lui pentru binele general, convins că prin aceasta el îndeplinește într-adevăr voința divină»” (Contesa de Courson, în *Concerning Jesuits*, p. 6).

Vezi și L. E. Dupin, *A Compendious History of the Church*, Londra, 1713, vol. 4, p. 132-135; Mosheim, *Ecclesiastical History*, sec. XVI, sect. 3, pct. 1, cap. 1, par. 10 (inclusiv notele 5, 6); *Encyclopedia Britannica*, ediția a 9-a, art. „Jesuits”; C. Paroissen, *The Principles of the Jesuits, Developed in a Collection of Extracts From Their Own Authors*, Londra, 1860 (o ediție anterioară a apărut în 1839); W. C. Cartwright, *The Jesuits, Their Constitution and Teaching*, Londra, 1876; E. L. Taunton, *The History of the Jesuits in England, 1580-1773*, Londra, 1901. Vezi și H. Boejmer, *The Jesuits*, Philadelphia, Castle Press, 1928; E. Goethein, *Ignatius Loyola and the Gegen-reformation*, Halle, 1895; T. Campbell, *The Jesuits, 1534-1921*, New York, 1922; E. L. Taunton, *The History of the*

Jesuits in England, 1580-1773, Londra, 1901.

Pagina 192 – Inchiziția. Pentru punctul de vedere romano-catolic, vezi The Catholic Encyclopedia, vol. 8, art. „Inquisition” de Joseph Blözer, p. 26; E. Vacandard, The Inquisition: A Critical and Historical Study of the Coercive Power of the Church, New York, Longmans, Green & Co., 1908. Pentru concepția anglo-catolică, vezi Hoffman Nickerson, The Inquisition: A Political and Military Study of Its Establishment. Pentru concepția necatolică, vezi Philip Van Limborch, History of the Inquisition; Henry Charles Lea, A History of the Inquisition of the Middle Ages, A History of the Inquisition of Spain și The Inquisition in the Spanish Dependencies. H. S. Turberville, Medieval Heresy and the Inquisition, Londra, C. Lockwood & Son, 1920 – o concepție intermediară.

Pagina 218 – Cauzele Revoluției Franceze. Pentru consecințele pe care le-a avut respingerea Bibliei și a religiei Bibliei de către poporul francez, vezi H. von Sybel, History of the French Revolution, cartea 5, cap. 1, par. 3-7; Henry Thomas Buckle, History of Civilization in England, New York, 1895, vol. 1, p. 364-366, 369-371, 437, 540, 541, 550; Blackwood’s Magazine, vol. 34, nr. 215, noiembrie 1833, p. 739; J. G. Lorimer, An Historical Sketch of the Protestant Church in France, cap. 8, par. 6, 7.

Pagina 220 – Eforturi de a suprima Biblia. Conciliul din Toulouse, care s-a întrunit cam pe timpul cruciadei împotriva albigenzilor, a hotărât: „Interzicem deținerea de către laici a cărților Vechiului și Noului Testament... Interzicem cu strictețe cărțile de mai sus în limba poporului.” „Prefecții districtelor să-i caute pe eretici în locuințe, în colibe și în păduri și chiar adăposturile lor subterane să fie distruse” (Concil. Tolosanum, Pope Gregory IX, Anno Chr. 1229, canoanele 14 și 2).

„Această plagă [Biblia] s-a întins atât de mult, încât unii și-au numit preoți dintre ei și chiar evangheliști, care au denaturat și au distrus adevărul Evangheliei, făcând evangheliile noi pentru scopurile lor... [Ei știu că] predicarea și explicarea Bibliei este cu totul interzisă membrilor laici” (Acts of Inquisition, în Philip van Limborch, History of the Inquisition, cap. 8).

Conciliul din Tarragona, 1234, a hotărât: „Nimeni să nu aibă cărțile Vechiului și Noului Testament în vreo limbă romanică și, dacă cineva le are, trebuie să le predea episcopului local în termen de 8 zile de la promulgarea acestui decret pentru a fi arse; altfel, fie că este cleric, fie că este laic, va fi suspectat până când orice bănuială se va dovedi nefondată” (D. Lortsch, Histoire de la Bible en France, 1910, p. 14).

La Conciliul de la Konstanz, 1415, Wycliffe a fost condamnat postmortem de Arundel, arhiepiscopul de Canterbury, ca fiind „un ticălos otrăvit de erezia condamnată care a inventat o nouă traducere a Bibliei în limba lui maternă”. Opoziția Bisericii Romano-

Catolice față de Biblie a continuat de-a lungul secolelor și a crescut în intensitate în special în timpul înființării societăților biblice. La 8 decembrie 1866, Papa Pius al IX-lea, în enciclica sa, *Quanta cura*, a emis o listă de 80 de rătăcirii încadrate în 10 categorii diferite. În categoria a patra, găsim enumerate: „Socialismul, comunismul, societățile secrete, societățile biblice... Astfel de plăgi trebuie distruse pe orice cale posibilă.”

Pagina 227 – Domnia Terorii. Pentru o introducere scurtă în istoria Revoluției Franceze, vezi L. Gershoy, *The French Revolution*, 1932; G. Lefevre, *The Coming of the French Revolution*, Princeton, 1947; H. von Sybel, *History of the French Revolution*, 1869.

Le Moniteur Officiel era ziarul guvernului în timpul Revoluției și constituie o sursă de bază, conținând un raport autentic al hotărârilor luate de Adunări, precum și textele complete ale documentelor. Vezi și A. Aulard, *Christianity and the French Revolution*, Londra, 1927, în care raportul este continuat până în 1802, și W. H. Jervis, *The Gallican Church and the Revolution*, Londra, 1882, o lucrare minuțioasă, scrisă de un anglican cu preferință vădită pentru catolicism. În Franța, cu privire la relația dintre biserică și stat în timpul Revoluției Franceze, vezi Henry H. Walsh, *The Concordate of 1801. A Study of Nationalism in Relation to Church and State*, New York, 1933; Charles Ledre, *L’Eglise de France sous la Révolution*, Paris, 1949.

Unele studii contemporane despre semnificația religioasă a Revoluției sunt următoarele: G. Chais de Sourcesol, *Le Livre des Manifestes*, Avignon, 1800, în care autorul încearcă să precizeze cauzele Revoluției, precum și importanța ei religioasă; James Bicheno, *The Signs of the Times*, Londra, 1794; James Winthrop, *A Systematic Arrangement of Several Scripture Prophecies Relating to Antichrist; With Their Application to the Course of History*, Boston, 1795; Lathrop, *The Prophecy of Daniel Relating to the Time of the End*, Springfield, Massachusetts, 1811.

Pentru situația bisericii în timpul Revoluției, vezi W. M. Sloan, *The French Revolution and Religious Reform*, 1901; P. F. la Gorce, *Histoire religieuse de la Révolution*, Paris, 1909. Pentru legăturile cu papalitatea, vezi G. Bourgin, *La France et Rome de 1788-1797*, Paris, 1808 (lucrare bazată pe colecțiile secrete ale Vaticanului); A. Latreille, *L’Eglise Catholique et la Révolution*, Paris, 1950, cu referințe interesante despre Pius al VI-lea și criza religioasă din 1775-1799.

Pentru situația protestanților în timpul Revoluției, vezi E. de Pressensé (ed.), *The Reign of Terror*, Cincinnati, 1869.

Pagina 230 – Oamenii de rând și clasele privilegiate. Cu privire la condițiile sociale care predominau în Franța înainte de Revoluție, vezi H. von Holst, *Lowell Lectures on the French Revolution*, prelegerea 1; Taine, *Ancien régime*; A. Young, *Travels in France*.

Pagina 233 – Răzbunarea. Pentru alte amănunte cu privire la caracterul vindicativ al Revoluției Franceze, vezi T. H. Gill, *The Papal Drama*, cartea 10; Edmond de Pressensé, *The Church and the French Revolution*, cartea 3, cap. 1.

Pagina 233 – Atrocitățile Domniei Terorii. Vezi M. A. Thiers, *History of the French Revolution*, New York, 1890, vol. 3, p. 42-44, 62-74, 106; F. A. Mignet, *History of the French Revolution*, Bohn, 1894, cap. 9, par. 1; A. Alison, *History of Europe, 1789-1815*, New York, 1872, vol. 1, p. 293-312.

Pagina 236 – Răspândirea Bibliei. În anul 1804, după relatările lui William Canton, de la Societatea Biblică Britanică și Internațională, „toate Bibliile existente în lume, sub formă de manuscris sau tipărite, cuprinzând toate traducerile din toate țările, se ridicau la nu mai mult de 4.000.000... Numărul limbilor în care au fost scrise aceste 4.000.000 de Biblii, incluzând unele limbi dispărute, cum este cea moeso-gothică a lui Ulfilas și cea anglo-saxonă a lui Bede, se ridică la 50” (*What is the Bible Society?*, ed. rev., 1904, p. 23).

Societatea Biblică Americană a raportat că a distribuit, între 1816 și 1955, 481.149.365 de Biblii, Testamente și părți din ele. La acestea se pot adăuga peste 600.000.000 de Biblii sau părți din Scriptură distribuite de Societatea Biblică Britanică și Internațională. Numai în anul 1955 Societatea Biblică Americană a distribuit în total 23.819.733 de Biblii, Testamente și părți din ele în toată lumea. Scripturile, în întregime sau în parte, se tipăreau, în decembrie 1955, în 1.092 de limbi, la care se adaugă mereu limbi noi.

Pagina 236 – Misiunile externe. Activitatea misionară a primei biserici creștine nu s-a repetat până în timpurile moderne. În jurul anului 1000, ea aproape murise, fiind urmată de campaniile militare ale cruciadelor. În epoca Reformei, cu excepția primilor iezuiți, aproape nimeni nu se mai preocupa de misiunea externă. Mișcarea pietistă a produs câțiva misionari. Lucrarea Bisericii Morave din secolul al XVIII-lea a fost remarcabilă și englezii au înființat unele societăți misionare care să activeze în coloniile din America de Nord. Însă marea revigorare a activității misionare externe a început în jurul anului 1800, la „vremea sfârșitului” (*Daniel 12:4*). În 1792 a luat ființă Societatea Misionară Baptistă, care l-a trimis pe Carey în India. În 1795, a fost organizată Societatea Misionară din Londra, iar în 1799, o altă societate, care, în 1812, a devenit Societatea Misionară a Bisericii. La scurt timp după aceea, a fost înființată Societatea Misionară Wesleyană. În Statele Unite s-a format, în 1812, Comitetul American pentru Misiuni Externe și Adoniram Judson a fost trimis în același an la Calcutta, stabilindu-se, anul următor, în Burma. În 1814 a luat ființă Uniunea Misionară Baptistă Americană, iar în 1837, Comitetul Prezbiterian pentru Misiuni Externe.

„În 1800, (...) majoritatea covârșitoare a creștinilor erau descendenți ai celor care se

convertiseră înainte de 1500. (...) În secolul al XIX-lea, a avut loc o nouă expansiune a creștinismului. Nu s-a mai pătruns în atât de multe țări mari și continente noi ca în cele trei secole precedente. Ar fi fost imposibil, pentru că pe toate continentele, cu excepția Australiei, printre toate popoarele mai numeroase și în toate zonele cu o civilizație avansată, creștinismul fusese introdus înainte de 1800. Acum s-au câștigat avanposturi noi în regiunile și printre popoarele la care se ajunsese deja, a avut loc o expansiune fără precedent, atât de la baze misionare vechi, cât și de la altele noi, iar creștinismul a pătruns în marea majoritate a acestor țări, insule, popoare și triburi așa cum nu o făcuse mai înainte. În secolul al XIX-lea, răspândirea creștinismului s-a datorat în primul rând unui nou avânt al vieții religioase, care își avea originea în entuziasmul creștin... Niciodată, într-o perioadă de timp asemănătoare, impulsul creștin nu a dat naștere atâtor mișcări noi. Niciodată nu avusese un efect atât de mare asupra popoarelor Europei Apusene. Din această energie abundentă a izvorât activitatea misionară care, în timpul secolului al XIX-lea, a făcut să crească atât de mult puterea numerică și influența creștinismului” (Kenneth Scott Latourette, *A History of the Expansion of Christianity*, New York, Harper & Brothers, 1941, vol. 4, p. 2-4).

Paginile 269, 270, 328 – Datele profetice. După calculul iudaic, luna a cincea (Ab) din al șaptelea an al domniei lui Artaxerxe a durat de la 23 iulie până la 21 august 457 î.Hr. Decretul împăratului a intrat în vigoare în toamna acestui an, după sosirea lui Ezra la Ierusalim. Pentru certitudinea că 457 î.Hr. este anul al șaptelea al lui Artaxerxe, vezi S. H. Horn și K. H. Wood, *The Chronology of Ezra 7*, Washington, D. C., Review and Herald Publishing Assn, 1953; E. G. Kraeling, *The Brooklyn Museum Aramaic Papyri*, New Haven sau Londra, 1953, p. 191-193; *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, Washington, D. C., Review and Herald Publishing Assn., 1954, vol. 3, p. 97-110.

Pagina 275 – Căderea Imperiului Otoman. Impactul Turciei musulmane asupra Europei, după căderea Constantinopolului în 1453, a fost tot atât de puternic cum fuseseră cuceririle catastrofale ale musulmanilor sarazini, timp de un secol și jumătate după moartea lui Mahomed, asupra Imperiului Roman de Răsărit. În perioada Reformei, Turcia a constituit o amenințare continuă la porțile răsăritene ale creștinătății europene. Scrierile reformatorilor condamnă cu tărie puterea otomană. Atât scriitorii creștini, preocupați de rolul Turciei în evenimentele viitoare ale lumii, cât și comentatorii profeției au considerat că puterea turcească și declinul ei sunt prevăzute în Scriptură.

Pentru profeția despre „ceasul, luna, ziua și anul” acela, ca parte a trâmbiței a șasea, Josiah Litch a calculat timpul profetic, prevăzând încetarea independenței Turciei în luna august 1840. Concepția lui Litch se poate găsi în întregime în lucrările lui, *The Probability of the Second Coming of Christ About A.D. 1843* (publicată în 1838) și *An*

Address to the Clergy (publicată în primăvara lui 1840; o a doua ediție, cu date istorice care au venit în sprijinul exactității calculelor anterioare a fost publicată în 1841), și într-un articol din Signs of the Times and Expositor of Prophecy, 1 august 1840. Vezi și articolul din Signs of the Times and Expositor of Prophecy, 1 februarie 1841; J. N. Loughborough, The Great Advent Movement, 1905, p. 129-132. Cartea lui Uriah Smith, Thoughts on Daniel and the Revelation, ediția revăzută din 1944, discută calculul exact al acestei profeții la p. 506-517.

Pentru istoria începutului și a declinului puterii turcești, vezi și William Miller, The Ottoman Empire and Its Successors, 1801-1927, Cambridge, Anglia, University Press, 1936; George G. S. L. Eversley, The Turkish Empire from 1288 to 1914, ed. a 2-a, Londra, T. Fisher Unwin Ltd., 1923; Joseph von Hammer-Purgstall, Geschichte des Osmanischen Reiches, ediția a 2-a, Pesth, C. A. Hartleben, 1834-1836; Herbert A. Gibbons, Foundation of the Ottoman Empire, 1300-1403, Oxford, University Press, 1916; Arnold J. Toynbee și Kenneth B. Kirkwood, Turkey, Londra, 1926.

Pagina 280 – Interzicerea Bibliei. Cititorul trebuie să țină cont că această carte a fost scrisă înainte de Conciliul Vatican II, care a modificat politica privind citirea Scripturii.

Atitudinea Bisericii Romano-Catolice, de-a lungul secolelor, față de răspândirea Bibliei în limbile naționale printre laici a fost una negativă. Vezi, de exemplu, G. P. Fisher, The Reformation, 1873, p. 530-532; James Cardinal Gibbons, The Faith of Our Fathers, ediția a 49-a, 1897, p. 98-117; John Dowling, History of Romanism, 1871, p. 491-496, 621-625; L. F. Bungener, History of the Council of Trent, ediția a 2-a, Edinburgh, 1853, p. 101-110; G. H. Putnam, Books and Their Makers During the Middle Ages, vol. 1, partea a 2-a, cap. 2, par. 49, 54-56.

Vezi și Index of Prohibited Books, Vatican Polyglot Press, 1930, p. IX, X; Timothy Hurley, A Commentary on the Present Index Legislation, New York, Benziger Brothers, 1908, p. 71; Translation of the Great Encyclical Letters of Leo XIII, New York, Benziger Brothers 1903, p. 413. În ultimii ani s-a produs o schimbare dramatică și pozitivă în această privință. Pe de o parte, biserica a aprobat câteva versiuni, pregătite pe baza limbilor originale. Pe de altă parte, a promovat studiul Bibliei prin distribuirea ei gratuită și prin seminare biblice. Biserica continuă totuși să-și rezerve dreptul de a o interpreta în lumina propriei tradiții, justificând astfel acele doctrine care nu sunt în armonie cu învățăturile biblice.

Pagina 307 – Haine pentru înălțare. Povestea că adventiștii și-au făcut haine cu care să se înalțe pentru „a-L întâmpina pe Domnul în văzduh” a fost născocită de cei care au dorit să ia în derâdere cauza lor. Ea a fost vehiculată cu atâta asiduitate, încât mulți au crezut-o, dar o cercetare atentă i-a dovedit falsitatea. Mulți ani, s-a oferit o recompensă

substanțială pentru cel care ar fi adus o dovadă că așa ceva s-a întâmplat vreodată, dar dovada n-a fost adusă niciodată. Niciunul dintre cei care au iubit venirea Mântuitorului n-a fost atât de ignorant în privința învățăturilor biblice încât să creadă că hainele pe care le-ar confecționa ar fi necesare pentru ocazia aceea. Singura haină de care sfinții vor avea nevoie pentru a-L întâmpina pe Domnul este îndreptățirea lui Hristos (vezi Isaia 61:10, Apocalipsa 19:8).

Pentru o respingere convingătoare a legendei hainelor de înălțare, vezi Francis D. Nichol, *Midnight Cry*, Washington, D.C., Review and Herald Publishing Assn., 1944, cap. 25-27 și Apendice H-J; LeRoy Edwin Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, Washington, D.C., Review and Herald Publishing Assn., 1954, vol. 4, p. 822-826.

Pagina 307 – Cronologia profetică. Dr. George Bush, profesor de ebraică și literatură orientală la Universitatea din New York, într-o scrisoare adresată lui William Miller și publicată în *Advent Herald and Signs of the Times Reporter*, Boston, 6 și 13 martie 1844, a făcut câteva remarci importante cu privire la calculul făcut de acesta: „După părerea mea, nu trebuie să vi se reproșeze nici dumneavoastră, nici prietenilor dumneavoastră că ați dedicat mult timp și multă atenție studiului cronologiei profetice și că ați lucrat mult la stabilirea punctelor de început și de încheiere a marilor ei perioade. Dacă aceste perioade sunt, într-adevăr, date de Duhul Sfânt în cărțile profetice, au fost date fără îndoială cu scopul de a fi studiate și, probabil, de a fi înțelese pe deplin în cele din urmă. Niciun om care încearcă să facă lucrul acesta cu reverență nu trebuie acuzat de nebunie plină de încumetare... Când considerați ziua ca termen profetic pentru an, cred că sunteți susținut atât de cea mai sănătoasă exegeză, cât și de numele mari ale lui Mede, Sir Isaac Newton, Kirby, Scott, Keith și mulți alții, care au ajuns de mult la aceleași concluzii. Toți sunt de acord că perioadele principale menționate de Daniel și Ioan se încheie aproximativ în această epocă și ar fi ciudat de illogic să fiți condamnat de erezie pentru că susțineți, de fapt, aceleași concepții care reies atât de evident din scrierile acestor teologi eminenți. Rezultatele dumneavoastră în acest domeniu de cercetare nu mă șochează într-atât încât să-mi lezeze în vreun fel concepția despre adevăr și datorie. Greșeala dumneavoastră, pe cât înțeleg, se află în altă parte. Vă înșelați întru totul în privința naturii evenimentelor care trebuie să aibă loc la încheierea acestei perioade. În asta constă ofensa adusă de afirmațiile dumneavoastră.”

Vezi și LeRoy Edwin Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers*, Washington, D.C., Review and Herald Publishing Assn., 1950, vol. 1, cap. 1, 2.

Pagina 359 – Un triplu mesaj. Apocalipsa 14:6,7 prezice vestirea mesajului primului înger. Profetul continuă: „Apoi a urmat un alt înger, al doilea, și a zis: «A căzut, a căzut Babilonul...» Apoi a urmat un alt înger, al treilea” (Apocalipsa 14:8,9). Cuvântul redat

aici prin „a urmat” înseamnă „a mers împreună” (vezi Henry George Little și Robert Scott, *Greek English Lexicon*, Oxford, Clarendon Press, 1940, vol. 1, p. 52). Mai înseamnă și „a însoți” (vezi George Abbott-Smith, *A Manual Greek Lexicon of the New Testament*, Edinburgh, T. & T. Clark, 1950, p. 17). Este același cuvânt folosit în Marcu 5:24: „Iisus a plecat împreună cu el” și în Apocalipsa 14:4, în dreptul celor 144.000: „[Aceștia] urmează pe Miel oriunde merge El.” Este evident că în ambele locuri se vrea transmiterea ideii de mergere împreună, în compania cuiva. Astfel, în 1 Corinteni 10:4, unde citim despre copiii lui Israel că „au băut... dintr-o Stâncă duhovnicească ce venea după ei”, cuvântul „venea” traduce același termen grecesc, iar notele marginale specifică „a mers cu ei”. De aici înțelegem că ideea din Apocalipsa 14:8,9 nu este că, dintr-o perspectivă strict temporală, al doilea și al treilea înger au venit după primul, ci că au venit împreună cu el. Cele trei mesaje nu sunt altceva decât un triplu mesaj. Sunt trei numai în ordinea enunțării lor, dar, după ce au fost rostite, merg împreună și sunt inseparabile.

Pagina 368 – Supremația episcopilor de Roma. Câteva din evenimentele importante care au condus la arogarea supremației de către episcopii de Roma sunt subliniate în Mosheim, *Ecclesiastical History*, sec. II, part. a 2-a, cap. 4, secț. 9-11. Vezi și R. F. Cardinal Bellarmine, *Power of the Popes in Temporal Affairs*; Henry Edward Cardinal Manning, *The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ*, ediția a 2-a, Londra, Burns & Lambert, 1862; James Cardinal Gibbons, *The Faith of Our Fathers*, ediția a 110-a, Baltimore, John Murphy Co., 1917, cap. 5, 9, 10, 12. Dintre autorii protestanți, vezi Trevor Gervase Jalland, *The Church and the Papacy*, Londra, Society for Promoting Christian Knowledge, 1944; Richard Frederick Littledale, *Petrine Claims*, Londra, Society for Promoting Christian Knowledge, 1899. Pentru izvoarele din primele secole în favoarea teoriei petrine, vezi James T. Shotwell și Louise Ropes Loomis, *The See of Peter*, New York, Columbia University Press, 1927. Pentru falsa Donație a lui Constantin, vezi Christopher B. Coleman, *The Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine*, New York, 1914, care dă textul integral latin, traducerea lui și critica exhaustivă a documentului și a tezelor lui.

Pagina 475 – Biserica din Etiopia și Sabatul. Până nu demult, Biserica Coptă din Etiopia a păzit Sabatul în ziua a șaptea. Etiopienii au păzit și duminica, prima zi a săptămânii, de-a lungul istoriei lor ca popor creștin. Aceste zile se distingeau prin slujbe deosebite în biserici. Totuși păzirea Sabatului în ziua a șaptea a încetat, în realitate, în Etiopia de astăzi. Pentru relatări ale martorilor oculari cu privire la zilele religioase din Etiopia, vezi Pero Gomes de Teixeira, *The Discovery of Abyssinia by the Portuguese in 1520*, Londra, British Museum, 1938, p. 79; Francisco Alvarez, *Narrative of the Portuguese Embassy to Abyssinia During the Years 1520-1527*, Londra, 1881, vol. 64, p. 22-49; Michael Russell,

Nubia and Abyssinia, New York, Harper & Brothers, 1837, p. 226-229; S. Giacomo Baratti, Late Travels Into the Remote Countries of Abyssinia, Londra, Benjamin Billingsley, 1670, p. 134-137; Job Ludolphus, A New History for Ethiopia, Londra, S. Smith, 1682, p. 234-357; Samuel Gobat, Journal of Three Years' Residence in Abyssinia, New York, 1850, p. 55-58, 83-98. Pentru alte lucrări care tratează această problemă, vezi Peter Heylyn, History of the Sabbath, ediția a 2-a, 1636, vol. 2, p. 198-200; Arthur P. Stanley, Lectures on the History of the Eastern Church, New York, Charles Scribner's Sons, 1882, prelegerea 1, par. 1; C. F. Rey, Romance of the Portuguese in Abyssinia, Londra, F. H. și G. Witherley, 1929, p. 59, 253-297.

BOOKLAND